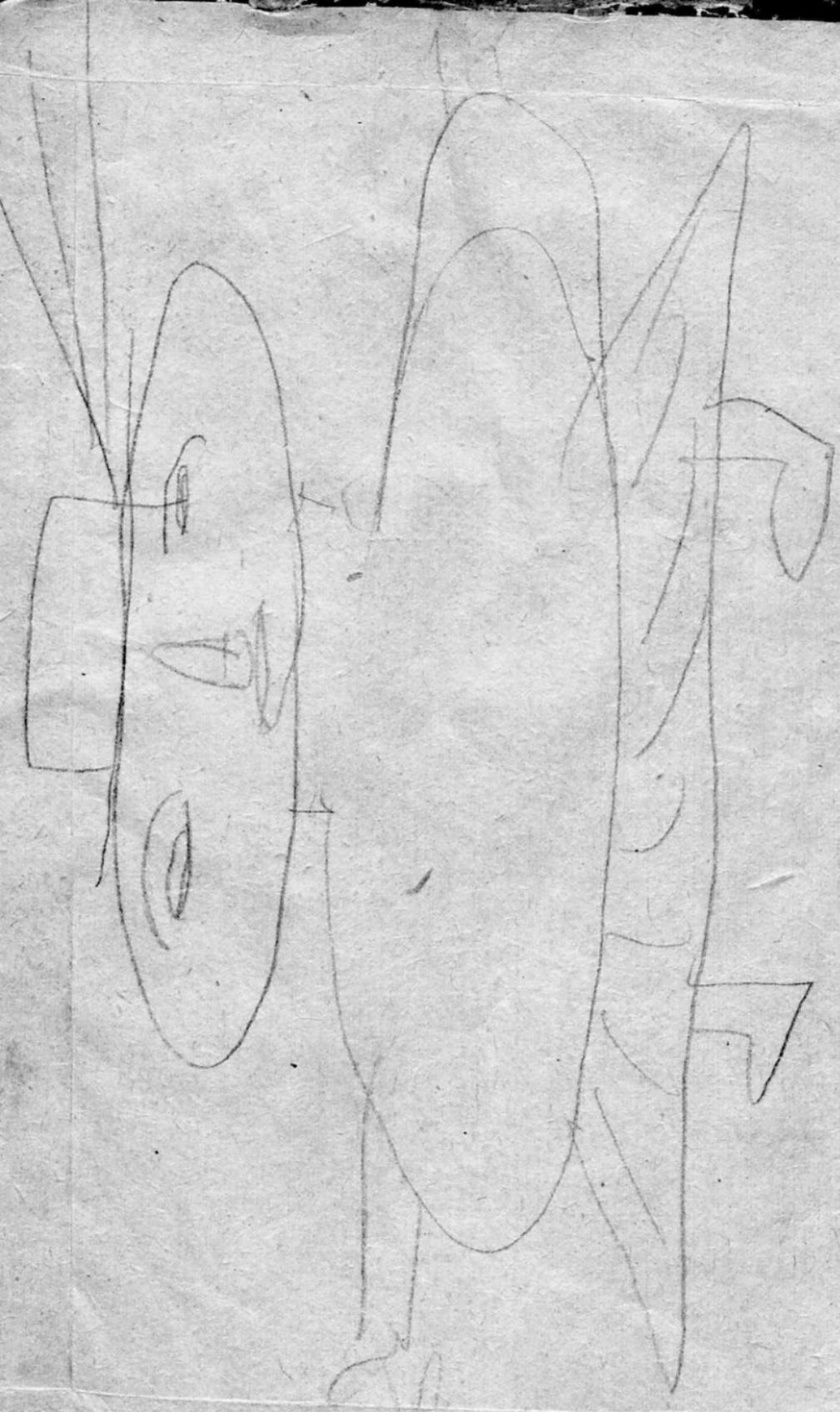

Ψηφιοποιηθέει από το Επίπεδο Εκπαιδευτικής Πομπής

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΥΠΟ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Σ. ΚΑΤΕΒΑΙΝΗ
πρώην γυμνασιάρχου

ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΝ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΔΙΚΤΕΡΑ

Τιμάται μετά τοῦ βιβλιοσήμου δρ. 11.—

(ἀξία βιβλιοσήμου δρχ. 2.20)

* Αριθ. Έγχριτικῆς ἀποφάσεως 49,475

* Αριθ. ἀδειας κυκλοφορίας 536. 19 Αὐγούστου 1922

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΕΚΔΟΤΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΚΩΛΛΑΡΟΣ
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ «ΕΡΤΙΑΣ»
44, Όδός Σταδίου, 44.
1922

Αρ. ΕΙσ. 17684

2800

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΝ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΥΠΟ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Σ. ΚΑΤΕΒΑΙΝΗ

πρώην γυμνασιάρχου

ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΝ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ: ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΣ
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ «ΕΣΤΙΑΣ»

44—Ἐν ὁδῷ Σταδίου—44

1922

Τὰ γνήσια ἀντίτυπα φέρουσι τὴν ὑπογραφὴν τοῦ
συγγραφέως καὶ τὴν σφραγῖδα τοῦ βιβλιοπωλείου τῆς
«Ἐστίας».

Κακάτεβαίνη

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟΝ

§ 1. Συντακτικὸν λέγεται πραγματεύεται περὶ τῆς συντάξεως τῶν λέξεων πρὸς κατασκευὴν.

§ 2. Δόγος καλεῖται ἡ διὰ λεπτομῆρας τῶν διανοημάτων ἦμῶν, π. χ. δ Θεός ἐστι δίκαιος.—Ἐάν ἡς φιλομαθής, ἔσει πολυμαθής.—Φοβοῦ τὰς διαβολάς, κανψευδεῖς ὁσιν' οἱ γάρ πολλοὶ τὴν ἀλήθειαν ἀγνοοῦσι, πρὸς δὲ τὴν δόξαν ἀποβλέπουσι.

§ 3. Ο λόγος συνίσταται ἐκ μιᾶς ἡ πλειόνων προτάσεων. Πρότασις δὲ είνε ὁ μικρότερος λόγος, δι' οὐ ἐκφράζεται ἐν μόνον διανόημα. π. χ. δ Θεός ἐστι δίκαιος. — Πολλοὶ τὴν ἀλήθειαν ἀγνοοῦσι.

ΣΗΜ. Λόγος τέλειος διὰ τῆς τελείας λεγομένης στιγμῆς στιζόμενος ὄνομάζεται περίοδος. Μέρος δὲ περιόδου διὰ τῆς ἀντι λεγομένης στιζόμενος ὄνομάζεται κῶλον π. χ. Φοβοῦ τὰς διαβολάς, κανψευδεῖς ὁσιν' οἱ γάρ πολλοὶ τὴν μὲν ἀλήθειαν ἀγνοοῦσι, πρὸς δὲ τὴν δόξαν ἀποβλέπουσι.

§ 4 Τὰ κύρια συστατικὰ τῆς προτάσεως είνε δύο, τὸ ὑποκείμενον καὶ τὸ κατηγόρημα καὶ λέγονται κύριοι ἔραι τῆς προτάσεως.

§ 5. Υποκείμενον λέγεται τὸ πρόσωπον ἢ τὸ πρᾶγμα, περὶ τοῦ ὅποιου λέγεται τι. Κατηγόρημα λέγεται τὸ περὶ τοῦ ὑποκείμενου λεγόμενον π. χ. παῖς γράφει. — τὸ δόδον θάλλει. — δ ἀνθρώπος ἐστι θυητός. — δ Κῦρος ἦν βασιλεὺς.

§ 6. Τὸ κατηγόρημα ἐκφέρεται ἡ δι' ὄντας (ἐπιθέτου ἢ σύστατικοῦ) μετὰ τοῦ εἰναι π. χ. δ ἀνθρωπός ἐστι θυητός. — δ Κῦρος ἦν βασιλεὺς ἡ διὰ δήματος π. χ. τὸ δόδον θάλλει. Ἐν τῇ πρώτῃ περιπτώσει ἡ πρότασις λέγεται ἀνεπτυγμένη, ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ συνεπτυγμένη.

§ 7. Εγ τῇ ἀνεπτυγμένῃ προτάσει τὸ ὄνομα, τὸ ὅποιον κατη-

γορεῖται κατὰ τοῦ ὑποκειμένου, διομάζεται κατηγορούμενον. Τὸ δὲ εἶναι, τὸ δόποιον συνδέει τὸ κατηγορούμενον πρὸς τὸ ὑποκείμενον, διομάζεται συνδετικόν.

§ 8. Η πρότασις δύναται νὰ ἔχῃ καὶ δύο ἢ πλείονα ὑποκείμενα ἢ κατηγορούμενα ἢ πλείονα συγχρόνως ὑποκείμενα καὶ κατηγορούμενα π. χ. δ *Πλάτων* καὶ δ *Ἀριστείδης* ἡσαν σοφοί. — δ *Σωκράτης* ἦν σοφὸς καὶ ἀνδρεῖος. — δ θεράπων ἐστὶν ὁψοφαγίστας, βλακίστατος, φιλαργυρώτατος καὶ ἀργότατος. — ἔγὼ καὶ σὺ φίλος καὶ συγγενεῖς ἐσμεν (σύνθετος πρότασις).

§ 9. Πλὴν τῶν κυρίων ὅρων περιέχει συνήθως ἢ πρότασις καὶ ἄλλας λέξεις, αἵτινες χρησιμεύουσιν εἰς διορισμὸν τῶν κυρίων ὅρων ἢ εἰς συμπλήρωσιν τῆς ἐννοίας αὐτῶν. Αἱ τοιαῦται λέξεις λέγονται ἐν γένοι διορισμοὶ καὶ είναι οἱ δευτερεύοντες ὅροι τῆς προτάσεως π. χ. *Κύρος* δ *βασιλεὺς* ἦν ἀνδρεῖος. — δ ἐπιμελῆς μαθητής ἐστὶν ἐπαίνου ἄξιος. — Οἱ "Ελληνες ἐνίκησαν τοὺς Πέρσας ἐν Πλαταιαῖς (πεπλατυσμένη πρότασις).

§ 10. Αἱ προτάσεις ἐν τῷ λόγῳ.

α') παρατάσσονται ὡς ἴστιμοι καὶ ἀνεξάρτητοι ἀπὸ ἄλληλων π. χ. "Ἐγὼ μὲν γράφω, σὺ δὲ ἀναγινώσκεις. — "Ἐφαγον καὶ ἔπιον. — "Ἡ λέγε τι σιγῆς κρείττον ἢ σιγὴν ἔχε. — Αἱ τοιαῦται προτάσεις συνδέονται πρὸς ἄλληλας δι' ἀντιθετικῶν ἢ συμπλεκτικῶν ἢ διεξευκτικῶν συνδέσμων, ἔξει διομάζονται ἀντιθετικαὶ, συμπλεκτικαὶ, διαξευκτικαὶ.

β') τίθενται σύτως, ὥστε ἐκ δύο προτάσεων ἢ μίᾳ ὑποτάσσεται εἰς τὴν ἄλλην ἔξαρτωμένη ἐξ αὐτῆς καὶ χρησιμεύουσα εἰς διορισμὸν αὐτῆς ἢ ἔρευτινα αὐτῆς π. χ. κύνας τρέφεις, ἵνα σοι τοὺς λύκους ἀπὸ τῶν προβάτων ἀπερύκωσιν. — οὕτως ἴσχυρόν ἐστιν ἡ ἀλήθεια, ὥστε πάντων ἐπικρατεῖ τῶν ἀνθρωπίνων λογισμῶν. — "Ἐστι δίκης διφθαλμός, δις τὰ πάνθ' ὅρᾳ. — "Ἐπεὶ ήμέρα ἐγένετο, παρῆν δ Γωβρύας. — Τὸν Θεὸν ἐπήροντο εἰ παραδοτεν Κορινθίοις τὴν πόλιν. — "Εὰν ἦς φιλομαθής, ἔσει πολυμαθής. — Χαίρω δι τι εὐδοκιμεῖς.

"Η πρότασις ἢ χρησιμεύουσα εἰς διορισμὸν ἄλλης προτάσεως ἢ δρου τιγὲς αὐτῆς λέγεται ἔξηρτημένη ἢ ὑποτελής, ἢ δὲ διοριζομένη λέγεται κυρίων πρότασις. Ἰδε καὶ § 334 καὶ 375.

§ 11. Αἱ ὑποτελεῖς προτάσεις συνδέονται πρὸς τὴν κυρίαν διὰ τῶν συνδέσμων τῶν εἰδικῶν, τῶν αἰτιολογικῶν (πλὴν τοῦ γάρ), τῶν

συμπερασματικῶν ὥστε καὶ ὡς, τῶν τελικῶν, τῶν ὑποθετικῶν, τῶν χρονικῶν καὶ διὰ τῶν ἀναφορικῶν ἀντωνυμιῶν καὶ ἐπιρρημάτων καὶ τῶν ἐρωτηματικῶν λέξεων τῶν τιθεμένων εἰς τὰς πλαγίας ἐξωτήρεις· Εθεν λέγονται εἰδικαῖ, αἰτιολογικαῖ, συμπερασματικαῖ, τελικαῖ, ὑποθετικαῖ, χρονικαῖ, ἀναφορικαῖ, πλάγιαι, ἐρωτηματικαῖ.

ΜΕΡΟΣ Α'.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΟΡΩΝ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΕΩΣ

α') Τὸ ὑποκείμενον.

§ 12. Ως ὑποκείμενον τίθεται μάλιστα τὸ οὐσιαστικὸν καὶ ἡ προταπικὴ ἀντωνυμία· π. γ. δοκιμαῖς γράφει·—σὺν μὲν παιδείᾳ ἐπιθυμεῖς, ἔγῳ δὲ παιδεύειν ἄλλους ἐπιχειρῶ· Ἀλλὰ καὶ πᾶν ἄλλο μέρος λόγου οὐσιαστικῶς λαμβανόμενον τίθεται ὡς ὡς ὑποκείμενον, ἢτοι ἐπιθετον, ἀριθμητικόν, ἐπιθετικὴ ἀντωνυμία, ἀπαρέμφατον, μετοχή, ἐπίρρημα καὶ δλόνιληρος πρόταξις· ἔτι δὲ πᾶν ἄκλιτον καὶ πᾶντα λέξις καὶ φράσις μετὰ τοῦ ἀρθρου τέ· π. χ. δοσοφός ἔστιν εὐδαιμόνιον·—“Ἐν ἔτι λεπεται·—τὰ ἐμὰ σά ἔστιν. — ὑγιαίνειν ἀριστόν ἔστιν. — οἱ φθονοῦντες μισοῦνται·—τῆς ἡμέρας ὅψε ἦν. — Τέρπας ἔστιν εἴ τις ηὐτύχηκε διὰ βίου. — Τὸ μέν ἔστι σύνδεσμος, τὸ τέντερο ἔστι δῆμος, τὸ γνῶθι σκυτὸν πανταχοῦ ἔστι χρήσιμον.

§ 13. Ως ὑποκείμενον τίθεται καὶ ἐμπρόθετος πτῶσις α') αἰτιατικὴ μετά τινος τῶν προθέσεων εἰς, πρός, περὶ (ἢ ἀμφ!), ὑπέρ, οὗτοι πρόκειται νὰ δηλωθῇ χρόνος ἢ ποσὸν οὐχὶ ἀκριβῶς, οὐλ' ὡς ξηγιστα ώρισμένο· π. χ. πρόδεις ἐσπέραν ἐγίγνετο (=σχεδὸν ἐσπέρα ἐγίγνετο, ἐπέρειχ ἐπληγίαζε). — ζωοὶ ἐλήφθησαν εἰς δικτωκαίδενα (=ἔως δικτωκαίδενα, ως ἔγγιστα δικτωκαίδενα). — ἀπέθηκον περὶ θητακοσίους (=περὶπου ἑπτακάσιοι). — ὑπὲρ τοὺς τετρακισχιλίους ἀπέθηκον (πλειονες ἢ τετρακισχιλίοι)· β') ἐνιστεῖ αἰτιατικὴ μετὰ τῆς προθέσεως ἐπί, οὗτον πρόκειται νὰ δηλωθῇ ἔκτασις, μετὰ τῆς προθέσεως δὲ κατέ, οὗτον πρόκειται νὰ δηλωθῇ χωρισμός· π. χ. ξεστιδήρωτο ἐπὶ μέγα τοῦ ξύλου (=μεγάλη ἔκτασις, μέγα μέρος

τοῦ ξύλου). καθ' ἐκάστους ἐκαλοῦντο Ἐλληνες (=χωρὶς ἐκάστοις, χωριστὰ οἱ κάτοικοι ἐκάστης πόλεως· ἵδε καὶ σημ. τῆς § 14).

§ 14. Τὸ διποκείμενον τίθεται κατ' ὄνομαστικὴν πτώσιν· π. χ. δ παῖς γράφει. Περὶ τοῦ διποκειμένου τοῦ ἀπαρεμφάτου ἵδε § 206 β'.

ΣΗΜ. Ὡς ὄνομαστικῆς πτώσεως λομβάνεται τὸ διποκείμενον καὶ διαν (κατὰ τὰ ἐν § 13 ἐκφέρονται δι' αἰτιατικῆς μετά τινος τῶν προθέσεων εἰς, πρός, περὶ (ἢ ἀμφι), ὑπέρ, ἐπί, κατά· διότι ἡ αἰτιατικὴ μετά τινος τῶν προθέσεων τούτων συνημμένη, διαν κείται ὡς διποκείμενον ἢ ἀντικείμενον ἢ κατηγορούμενον ἢ ὡς ἐπιθετικὸς διορισμός, ἔχει σχέσιν πτώσεως ὄνομαστικῆς ἢ γενικῆς ἢ δοτικῆς ἢ αἰτιατικῆς (κατὰ τὴν χρείαν τοῦ λόγου). οἱ μισθοφόροι ἡσαν εἰς μυρίους (= ἐγγὺς μύροις)· — συνελέγησαν δπλῖται Λακεδαιμονίων εἰς ἔξακοσίους (= δπλῖται ὡς ἔγγιστα ἔξακόσιοι) διέφθεψαν εἰς δικακοσίους (= ὡς ἔγγιστα δικακοσίους). — ἦδη συνειλεγμένων περὶ ἔπτακοσίους (= περίπου ἔπτακοσίων). — ὄντων τῶν μισθοφόρων εἰς μυρίους (= ὡς ἔγγιστα μυρίων). — κίνησις γάρ αὐτῇ μεγίστῃ δὴ τοῖς Ἐλλησιν ἐγένετο . . . ὡς δὲ εἰπεῖν καὶ ἐπὶ πλεῖστον ἀιθρώπων (= πλείστῳ μέρει ἀνθρώπων).

β') *Tὸ κατηγορούμενον.*

§ 15. Ὡς κατηγορούμενον τίθεται μάλιστα τὸ ἐπίθετον· π. χ. δ Θεός ἔστι δίκαιος· ἀλλὰ καὶ ἄλλο μέρος λόγου τίθεται ὡς κατηγορούμενον, ἡτοι οὐσιαστικόν, ἀριθμητικόν, ἀντωνυμία, ἀπορέμφατον, μετοχή, ἐπίρρημα, ἐνίστε καὶ διάκληρος πρότασις· π. χ. δ Ὄλυμπός ἔστιν ὄρος. — Οἱ ληφθέντες ἡσαν δύδοικοντα (Θ. 2, 5). — σός εἰμι. — Τὸ λακωνίζειν ἔστι φιλοσοφεῖν. — μάτην (=μάταιον) ἔστι τὸ μεμνῆτθαι περὶ τούτων. — Χωρὶς τοῦτο τεῦ καινὸν στρατοῦ (Εὐρ. Ἔκ. 860). — Εἴμι τυράννῳ ἐσικώς (Ξ). — Ὁ Φιλιπός ἔστιν δτι ἀν εἵποι τις (Δημ. 3, 17).

§ 16. Ὡς τὸ διποκείμενον, οὕτω καὶ τὸ κατηγορούμενον ἐκφέρεται καὶ δι' ἐμπροσθέτου πτώσεως· π. χ. Οἱ μισθοφόροι ἡσαν εἰς μυρίους. — οἱ λελυμένοι ἡσαν περὶ ἔκατον (Ξ). Πρβλ. καὶ § 13 καὶ σημ. τῆς § 14.

γ') *Tὸ συνδετικόν.*

§ 17. Ὡς συνδετικὸν τοῦ κατηγορούμενου μετὰ τοῦ διποκειμένου χρησιμεύει τὸ εἶναι, ὡς καὶ ἐν τοῖς ἐμπροσθεν ἐλέχθη.

ΣΗΜ. Τὸ εἶναι λαμβάνεται πολλάκις καὶ ὡς ὅημα κατηγορηματικὸν καὶ σημαίνει ἐν γένει ὑπάρχειν· π. χ. ἔστι Θεός· ἐνταῦθα ἦν πόλις ἐρήμη.

§ 18. Πλὴν τοῦ εἶναι χρησιμεύουσιν ὡς συνδετικὰ καὶ τὰ ἔξης
ρήματα.

α') τὸ ὑπάρχειν, γίγνεσθαι, παθίστασθαι, ἀποβαίνειν, ἐκ-
βαίνειν, πεφυκέναι καὶ φῦναι π. χ. δὲρως παῖδευμα ἀρετῆς
ὑπάρχει (Εὐρ.), — γίγνονται εἰς δργὴν μὴ ταχὺς, ἀλλὰ βραδὺς (γν.). —
Ἡρακλῆς κατέστη εὐεργέτης τῆς Ἑλλάδος (Ισ.) — σοφοὶς διμιλῶν
καὶ αὐτὸς ἐκβῆσει σοφός.

β') τὰ διεξιτικὰ φαίνεσθαι, δοκεῖν, νομίζεσθαι, ὑπολαμβά-
νεσθαι, ορίνεσθαι π. χ. πάντες εἰ ἐν τῇ ἥλικᾳ καλοὶ φαίνονται
(πλ.). — δήλη ἐδόκει ἡ ἐπίδουλη (Ξ). — τοιοῦτος ὑπολαμβάνο-
μαι (Ισ.).

γ') τὰ κλητικὰ καλεῖσθαι, ὀνομάζεσθαι, λέγεσθαι, ἀκούειν
(=λέγεσθαι, καλεῖσθαι) καὶ εἰ τι ἄλλο ὅμοιον π. χ. σὸς καλοῦμαι
(Σοφ.). — φίλοι καὶ ξένοι ὀνομάζοντο. — γῦν δὲ κόλακες καὶ θεοὶς
ἐχθροὶ ἀκούονται (Δημ.). — τύραννος δὲρως λέγεται.

δ') τὰ προχειριστικὰ αἴρεσθαι, ἀποδείκνυσθαι, χειροτονεῖ-
σθαι, λαγχάνειν καὶ εἰ τι ἄλλο ὅμοιον π. χ. Ξενοφῶν ἔρεθη
ἄρχων ἀντὶ Προξένου (Ξ). — Δημοσθένης οὗτος ἔλαχε τειχοποίος οὗτος
ἔχειροτονήθη (Αἰσχ[ιν.]).

§ 19. Διὰ τοῦ αὐξάνεσθαι, αἴρεσθαι καὶ τῶν ὅμοίων ἀποδίδε-
ται πολλάκις εἰς τὸ ὑποκείμενον κατηγορούμενον προληπτικῶς (προ-
ληπτικὸν κατηγορούμενον). Τὸ κατηγορούμενον τοῦτο λέγεται προ-
ληπτικόν, διότι παρίσταται ὡς ἀποτέλεσμα τῆς ἐννοίας τοῦ ρήματος.
π. χ. δὲρως Φίλιππος ηὔξηθη μέγας (=αὐξήθεις ἐγένετο μέγας (Δημ.).
— ἔρετο τὸ ὄψος τοῦ τείχους μέγα (=ἔρετο τὸ ὄψος τοῦ τείχους
καὶ οὕτως ἐγίγνετο μέγα (Θ.). — δὲσπότης μου μετέωρος αἴρεται
(=αἱρεται οὕτως, ὥστε γίνεται μετέωρος). Ἀριστοφ. Εἰρ. 80).

§ 20. Μετὰ παντὸς σχεδὸν ρήματος, μάλιστα δὲ μετὰ τῶν κινή-
σεως σημαντικῶν, δύναται νὰ συναρθῇ ἐπίθετον ὡς κατηγορούμενον
τοῦ ὑποκειμένου. Τὰ τοιαῦτα κατηγορούμενα σημαίνουσι τρόπον
ἢ χρόνον, σπανιώτερον δὲ τόπον π. χ. ἀσμενοὶ εἰδον ἀλλήλους (Ξ).
— Οὐδεὶς ἐκῶν ἀμαρτάνει. — Τριταῖοι ἀφίκοντο εἰς Πίγων (=τῇ
τρίτῃ ἡμέρᾳ Θ. 1,61). — δρυδοίος ἥκεις (=ὅρθρου, τὰ ἔξημερώματα
Πλ.). — κατέβαινον εἰς τὰς κώμας ἢδη σηνοταῖοι (Ξ). — Ἐπύαξα προ-
τέρα Κύρου εἰς Ταρσούς ἀφίκετο (Ξ). — ἐφέψεμαι τελευταῖος (Ξ).
— σκηνοῦμεν ὑπαίθριοι (ἐν ὑπαίθρῳ Ξ).

δ') Παραλειψις τοῦ ὑποκειμένου.

§ 21. Ἐπὶ πρώτου καὶ δευτέρου προσώπου τὸ ὑποκείμενον (ἐγώ, σύ, ἡμεῖς, ὑμεῖς) δηλοῦται διὰ τῆς προσωπικῆς καταλήξεως τοῦ ρήματος καὶ διὰ τοῦτο παραλείπεται· π. χ. τί πωλεῖς; ἀρτοὺς πωλῶ. Ἔλληνές ἔσμεν.—Τί ἐγράψατε; Τίθεται δὲ καὶ τὸ ἐγώ, σύ, ἡμεῖς, ὑμεῖς, διαν πρόκειται γὰ ἐκφρασθῇ τὸ ὑποκείμενον μετ' ἐμφάσεως (μάλιστα ἐπ' ἀντιθέσεως πρὸς ἄλλα πρόσωπα)· π. χ. σὺ μὲν παιδεῖας ἐπιθυμεῖς, ἐγὼ δὲ παιδεύειν ἄλλους ἐπιχειρῶ.

§ 22. Ἐπὶ τρίτου προσώπου δὲν παραλείπεται τὸ ὑποκείμενον εἰμὴ ἐπὶ τῶν ἑταῖρων:

α') Ἐτὶ τῶν ῥημάτων τῶν σημανόντων πρᾶξιν, ἥτις εἶναι ἴδιον ἔργον τοῦ ὑποκειμένου· π. χ. ἐσάλπιξ (δηλ. δ σαλπιγκής Ε.), ἐκήρυξε (δηλ. δ κήρυξ· Δημ. 29,27). — τοὺς νόμους ἀναγνώσαται (δηλ. δ γραμματεύς· Δημ. 29,27). — θεοί, βροντᾶ, ἀστράπτει, νίφει, σείει, χειμάζει καὶ τὰ δραστικά (δηλ. δ Θεός ή δ Ζεύς· πρ. Ιλ. § 237, Ζεὺς ἀστράπτει· Μ. 25, Ζεὺς θεεί Ε. Ἐλλ. 4,7,4, ἔσεισεν δ Θεός).

β') Ἐπὶ τοῦ φασὶ καὶ τοῦ λέγουσι (σπανιώτατα ἐπὶ ἄλλων ῥημάτων), διαν ως ὑποκείμενον νοῆται τὸ οἱ ἀνθρώποι ἐν γένει· π. χ. τὰς Ἀθήνας φασὶ θεοσεβεστάτας εἶναι. — πόνος, ως λέγουσιν, εὐκλείας πατήρ. — (τῷ ποταμῷ γέφυραι οὐκ ἔπεισι, διαβαίνουσι δὲ ἐπὶ σχεδιῶν).

γ') ἐν συνεχείᾳ λόγου, διαν νοῆται ἐκ τῶν ἥγουμένων· π. χ. Κύρος τὰς ναῦς μετεπέμψατο, ὅπως ὅπλιτας ἀποδιβάσιε (δηλ. δ Κύρος· Ε.). — Τισσαφέρνης διαβάλλει τὸν Κύρον πρὸς τὸν ἀδελφόν, ως ἐπιθουλεύοι αὐτῷ (δηλ. δ Κύρος· Ε.).

ΣΗΜ. Σπανίως παραλείπεται τὸ ἀόριστον ὑποκείμενον τίς καὶ σχεδὸν μόνον διαν ὑπάρχου μετοχικὸς διορισμὸς αὐτοῦ· π. χ. η δὲ κόρη ἐστὶ μικρότερον ἢ χειρίς, ἐν τῇ τὴν χειρὶς ἔχων οὐδὲν ἀν δύνατο ποιῆσαι. (Ε.). — Ἐπὶ τοῦ ἀπαρεμφάτου παραλείπεται τὸ γενικὸν ὑποκείμενον τινά· π. χ. δεῖ γράμματα μαθεῖν (δηλ. τιγά). — Ἐκ τούτου ὑπονοεῖται τὸ ὑποκείμενον καὶ τοῖς ἐπομένην πρότασιν υποτελῆ· π. χ. οὐκ ἔστιν ὁρθῶς ἥγεισθαι, έάν μὴ ρρόνιμος ἦ (= δὲν εἶναι ὁρθὸν νὰ ἥγηται τις, έάν μὴ φρόνιμος ἦ· Πλ.).

§ 23. Πολλάκις τὸ ὑποκείμενον ἔξηρτημένης προτάσεως τίθεται τροληπτικῶς ως ἀντικείμενον τοῦ ρήματος τῆς κυρίας προτάσεως. Η πρόληψις αὕτη γίνεται μάλιστα, διαν τὸ ρῆμα τῆς κυρίας προτάσεως εἶναι λεκτικὸν ἢ γγωστικὸν ἢ φόβου σημαντικόν· π. χ. εἰπέ τὸν υἱὸν ἢ μεμάθης τὴν τέχνην (=εἰπέ μοι, εἰ δὲ μίας κ.τ.λ.).

Αριστοφ). Υδει βασιλέα δι μέσον ἔχοι τοῦ Περσικοῦ στρατεύματος (= γῆδει ἐ βασιλεὺς κ.τ.λ. Ε.). — τὴν ὑπερβολὴν τῶν ὅρῶν ἔδεδοικεσαν μὴ προκαταληφθείη (Ε.).

ε') Παράλειψις τοῦ κατηγορουμένου.

§ 24. Τὸ κατηγορούμενον δύναται νὰ παραλειφθῇ μόνον ἐν συνεχείᾳ τοῦ λόγου, δταν εὐκόλως νοῆται ἐκ τῶν ἡγουμένων π. χ. ἐγὼ μὲν εἰμὶ ἐπιμελής, σὺ δὲ σὺ εἶ (δηλ. ἐπιμελής).

ζ') Παράλειψις τοῦ συνδετικοῦ.

§ 25. Τὸ συνδετικὸν εἶναι παραλείπεται πολλάκις ἐν τῇ ὁριστικῇ τοῦ ἐνεστῶτος, διότι εὐκόλως νοεῖται π. χ. Ἐλλῆν ἐγώ.—σὺ δὲ αἴτιος Παραλείπεται δὲ συνήθως α') ἐπὶ γνωμικῶν π. χ. δ μέγας δλβος οὐ μόνιμος (Εὔρ).—αἱ δεύτεραι φροντίδες σοφώτεραι) δηλ. εἰσι). β') ἐπὶ τῶν οὐσιαστικῶν ἀνόργη, χρεών, θέμις, ἀκμή, καιρός, ὥρα, δφελος π. χ. ἀνάργη βουλεύεσθαι (Ιημ.). — οὐ θέμις ψεύδεσθαι (Πλ.).—οὐκέτ' δκνειν καιρός (Σοφ.).—περαίνειν ἦδη ὥρα (Ε.).—τί σι τοι δφελος ἢ ῥητορική; γ') ἐπὶ τῶν ἐπιθέτων ἐτοιμος, πρόθυμος, φροῦδος, μάλιστα δὲ ἐπὶ τοῦ οὐδετέρου τῶν εἰς τέος ῥηματικῶν, ἐπὶ τοῦ δάδιον, χαλεπόν, δῆλον, φανερόν, οἶνον τε, δυνατὸν καὶ τῶν ὄμοιών καὶ τῆς ἐπιθετικῶς λαρδνομένης μετοχῆς είμος π. χ. ἡ ψυχὴ δουλεύειν ἐτοίμη (Πλ.).—φροῦδα τὰ χρήματα (Ἀρ).—τεὺς φίλους εὐεργετητέον (Ε.).—φύσιν πονηρὰν μεταβαλεῖν οὐ δάδιον (Με.).—βιρβάρων Ἐλληνας ἀγχειν εἰκός (Εὔρ.).

§ 26. Τὸ συνδετικὸν εἶναι παραλείπεται πρὸς τούτοις, δταν παραλαμβάνηται ἐκ τῶν ἡγουμένων ἢ ἐκ τῶν ἐπομένων. Παραλαμβάνεται δὲ κατὰ τὸν ἀριθμὸν καὶ τὸ πρόσωπον καὶ τὸν χρόνον, τὸν ἀποίον κπαιτελ δ λόγος π. χ. μέτρον δ' αὐτῷ οὐχ ἡ ψυχή, ἀλλ' δ νόμος ἐστιγ (Ε.).—ἔτεροι μὲν ἡσχν οἱ τέτεισιθετες, ἔτεροι δ' οἱ νῦν ἀφαιρούμενοι (δηλ. ἐστέ. Δημ. 20, 47).

ΣΗΜ. Τὸ εἶναι παραλείπεται καὶ ἐπὶ τῆς ὑπαρκτικῆς σημασίας, δταν μάλιστα μετ' αὐτοῦ είνε συνημμένον καὶ τοπικὸν ἐπίφραμα π. χ. ποῦ Στρεψιάδης; ποῦ μοι τὰ ὄδα; ποῦ μοι τὰ ία; ποῦ μοι τὰ καλά, σέλινα; σπους ιατροί πολλοί, ἐκεῖ καὶ νόσοι πλείσται.

ξ') Παράλειψις τοῦ ὁήματος.

§ 27. Τὸ ὁήμα παραλείπεται ἐν συνεχείᾳ λόγου, δταν εὐκόλως νοῆται ἐκ τῶν ἡγουμένων ἢ ἐκ τῶν ἐπομένων π. χ. ἐπράξιμεν ἡμεῖς,

χάκεινοι πρὸς ἡμᾶς (δηλ. ἐπραξαν εἰρήνην. Δημ. 3, 7)· οὗτος μὲν δῦωρ, ἐγὼ δὲ οἶνοι πίνω (19, 46).

§ 28. Τὸ δῆμα παραλείπεται καὶ δταν εὐκόλως νοῆται ἐκ τῶν συμφραζομένων ἡ ἐκ τῆς πολλῆς χρήσεως π. χ. δεῦρο, ὁ Σώκρατες (δηλ. ίθι Πλ.). — ὁ φίλε Φαῖδρε, ποι δὴ καὶ πόθεν; (δηλ. ἔρχει. (Πλ.). — ἐξ κόρακας (δηλ. ίθι ἡ ἔρρε. Ἀριστοφ.) — οἱ σύμμαχοι ἀριστεῖον τῇ Ἀργηναίᾳ (δηλ. ἀνέθεσαν. Δημ. 72).

η') Παράλειψις πλειόνων ὅρων τῆς προτάσεως συγχρόνως.

§ 29. Πολλάκις παραλείπεται τὸ διποκείμενον καὶ τὸ κατηγορούμενον συγχρόνως, δταν νοῶνται εὐκόλως ἐκ τῆς σειρᾶς τοῦ λόγου π. χ. δι κακὸς ἀνὴρ οὐκ ἄν ποτε γένοιτο κακός· ἔτι γάρ δει (δηλ. δι κακὸς ἀνὴρ κακός Πλ.). — Όμοιώς δύναται νὰ παραλειφθῇ τὸ διποκείμενον καὶ τὸ συνδετικὸν συγχρόνως π. χ. σὺ δὲ τίς εἰ, ὁ ἀθρωπε; παιδιοτρίβης (δηλ. ἐγὼ εἰμι Πλ.). ἡ τὸ κατηγορούμενον καὶ τὸ συνδετικὸν συγχρόνως π. χ. δι μὲν δειλὸς τῆς πατρίδος, δι δὲ φιλόδοξος τῆς πατρώχες οὐσίας ἔστι προδότης.

θ') Συμφωνία τοῦ δήματος πρὸς τὸ διποκείμενον.

α') Ἐπὶ ἑνὸς διποκείμενου.

§ 30. Τὸ συνδετικὸν ἡ τὸ δῆμα συμφωνεῖ πρὸς τὸ διποκείμενον καὶ ἀριθμὸν καὶ πρόσωπον π. χ. ἐγὼ εἰμι Ἑλλην, σὺ εἰ βάρβαρος. — διδάσκαλος διδάσκει, οἱ μαθηταὶ μανθάνουσι. — δύο ἀνδρες τέθνατο (Ξ. Ἀν. 4, 1, 9).

§ 31. Εξιρέσεις τοῦ γενικοῦ τούτου κανόνος είναι αἱ ἑξῆς:

α') διποκείμενον ἑνὶκοῦ ἀριθμοῦ, δταν είναι περιληπτικὸν καὶ λαμβάνηται ἐπὶ προσώπων, ἡ διοικα πόλεως ἡ χώρας καὶ λαμβάνηται ἀντὶ τῶν κατοίκων, συντάσσεται πολλάκις μετὰ δῆματος πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ π. χ. δι στρατὸς ἀπέβαινεν (Θ.). — δι δῆμος ἐπέθεντο τοῖς διλγοῖς (Θ.). ἡ πόλις τὸν Περικλέα ἐν δργῇ εἶχον (Θ.). — ναυτικὰ ἔξηρτύετο ἡ Ἑλλὰς καὶ τῆς θαλάσσης μᾶλλον ἀντείχοντο (Θ. 1, 13). — Η σύνταξις αὕτη λέγεται σχῆμα κατὰ σύνεσιν ἡ κατὰ τὸ νοούμενον διέτι τὸ δῆμα συμφωνεῖ οὐχὶ πρὸς τὸν γραμματικὸν τύπον τοῦ διποκείμενου, ἀλλὰ πρὸς τὸ νοούμενον δι' αὐτοῦ π. χ. δι στρατὸς ἀπέβαινον = εἰ στρατιώται ἀπέβαινον ἡ πόλις ἐν δργῇ εἶχον = οἱ πολῖται ἐν δργῇ εἶχον. Πρᾶ. § 255 δ' καὶ § 448.

β') Ὅποκείμενον οὐδετέρου γένους καὶ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ συντάσσεται μετὰ ρήματος ἑνικοῦ ἀριθμοῦ π. χ. πάντα τὰ δίκαια καλά ἔστι (Πλ. Ἀλκ. 115).—κακοῦ ἀνδρὸς δῶρα ὅνησιν οὐκ ἔχει (Εὐρ. Μ. 618). Ἡ σύνταξις αὕτη λέγεται Ἀττικὴ σύνταξις ἢ Ἀττικὸν σχῆμα (διότι οἱ Ἀττικοὶ πρὸ πάντων μετεχειρίζοντο αὐτήν).

γ') ὑποκείμενον δυϊκοῦ ἀριθμοῦ συντάσσεται πολλάκις μετὰ ρήματος πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ π. χ. σφῶν νῦν διαλάττεσθε καὶ ἔυμβαίνετε (Ἀριστοφ. Ὁρ, 1683).

δ') Ὅταν τὸ κατηγορούμενον είναι οὐσιαστικόν, τότε τὸ συνδετικόν, ἀν κείται πλησιέστερον πρὸς τὸ κατηγορούμενον ἔλκεται ὑπὸ αὐτοῦ καὶ συμφωνεῖ πρὸς αὐτὸν κατὰ τὸν ἀριθμόν· π. χ. οἱ σοφισταὶ φανερά ἔστι λόγιη καὶ διαφθορὰ τῶν συγγιγνομένων (Πλ.).—ἔστὸν δύο λόγων ἡ Ἰσομένη (Θ.).—τὸ χωρίον ἐννέα δόδοι ἐκαλοῦντο (Θ.).

ε') ὑποκείμενον τρίτου προσώπου ἐκφερόμενον διὰ τοῦ πᾶς ἢ πᾶ; τις ἡ δι' οὐσιαστικοῦ μετὰ τοῦ πᾶς ἢ τις εὑρηται ἐν τῷ ἀττικῷ διαλόγῳ συντεταγμένον μετὰ ρήματος δευτέρου προσώπου προστακτικῆς π. χ. φύλαττε πᾶς ἀρά (Ἀριστοφ.). Ἡ σύνταξις αὕτη γίνεται, ὅταν δὲ λέγων ἀποτεινόμενος πρὸς παρόντας (πρὸς δεύτερον ἄρα πρόσωπον) κελεύῃ ἐν τῇ ζωηρότητι καὶ τῇ σπουδῇ τοῦ λόγου τινὰ ἐξ αὐτῶν διερίστως καὶ γενικῶς. Οὐδεν τὸ τις ἢ πᾶς τις είναι οὐσία τὸ τις ἢ πᾶς τις ὑμῶν. Οὕτω λέγεται καὶ ἐν τῇ δημώδει γλώσσῃ ἔλα ἔνας (δηλ. ἔνας σας).

β') Ἐπὶ πλειόνων ὑποκειμένων.

§ 32. Ὅταν τὰ ὑποκείμενα είνε πλείονα τοῦ ἑνός, τὸ ρῆμα τίθεται κατὰ πληθυντικὸν ἀριθμὸν ἢ κατὰ τὸν ἀριθμὸν τοῦ πλησιέστερου ὑποκειμένου π. χ. Εὔρυμέδων καὶ Σοφοκλῆς εἰς Κέρκυραν ἔστρατενσαν (Θ. 4,46) — Ἐπεμψέ με Ἀριαῖος καὶ Ἀρτάοζος (Ξ.).—Οἱ ἐν τῇ Μιλήτῳ καὶ δὲ Ἀστυοχος ἐθάρσησε (Θ. 8, 63).

§ 33. Ὅταν τὰ ὑποκείμενα εἰς εύς ἢ πλείονα, διαφόρων δὲ προσώπων, τὸ ρῆμα τίθεται ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ κατὰ τὸ ἐπικρατέστερον πρόσωπον, Εἶνε δὲ τὸ μὲν πρῶτον πρόσωπον ἐπικρατέστερον τοῦ δευτέρου καὶ τοῦ τρίτου προσώπου, τὸ δὲ δεύτερον ἐπικρατέστερον τοῦ τρίτου π. χ. Ἐγώ καὶ οὐ γράφομεν ἔγώ καὶ δὲ Γεώργιος γράφομεν — σὺ καὶ δὲ Γεώργιος γράφετε· οὐκ ἐσμεν ποιηταὶ ἔγώ τε καὶ σὺ Πλ. Πολ. 378). ἔγώ τε καὶ Πολύευκτος καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις περιήλθομεν (Δημ. 9, 72). οὐ σὺ μόνος οὐδὲ οἱ σοὶ φίλοι πρῶτοι ταύτην τὴν δόξαν περὶ θεῶν ἔσχετε (Πλ. Ν. 888).

ΣΗΜ: 'Ενίστε τὸ ὅγμα τίθεται κατὰ τὸν ἀριθμὸν καὶ τὸ πρόσωπον τοῦ πλησιεστέρου ὑποκειμένου' π. χ. οἶδα σιφᾶς καὶ ἔγώ καὶ σὺ. (Πλ. Γο. 595).—καὶ ἔγώ καὶ ἡ γραφὴ λέγει ('Αντ. 1, 2).—Σύ τε Ἐλλην εἰ καὶ ἡμεῖς (Ξ. 'Αν. 2, 1, 16).

ι') Συμφωνία τοῦ κατηγορουμένου πρὸς τὸ ὑποκείμενον
α') Ἐπὶ ἐνδεῖς ὑποκειμένου.

§ 34. Τὸ κατηγορούμενον, ἀν μὲν εἰνε ἐπίθετον, συμφωνεῖ πρὸς τὸ ὑποκείμενον κατὰ γένος, ἀριθμὸν καὶ πιῶσιν π. χ. δ ἀνθρωπός ἐστι θνητός· ἡ γῆ ἐστι στρογγύλη· τὸ δόδον ἐστὶν εὐῶδες· τὸ ἄνδρε τοῦτῳ φύσει φιλοτιμωτάτω ἐγενέσθη (Ξ. 'Απ. 12, 14). ἀν δὲ εἰνε οὐσιαστικόν, συμφωνεῖ πρὸς τὸ ὑποκείμενον κατὰ πιῶσιν, τυχαίως δὲ κατὰ γένος καὶ κατ' ἀριθμὸν π. χ. δ Ὀλυμπός ἐστιν δρός· τὰ πρόβατά ἐστι πλοῦτος· ἡ Σάμος ἐστὶ νῆσος.

§ 35. Συνηθέστατα τὸ οὐδέτερον τοῦ ἐπιθέτου ἐν τῷ ἑνικῷ λαμβάνεται ὡς οὐσιαστικὸν καὶ τίθεται ὡς κατηγορούμενον ὑποκειμένου παντὸς γένους καὶ ἀριθμοῦ π. χ. πονηρὸν δ συκοφάντης (Δημ. 18, 242). πατρὸς καὶ μητρὸς καὶ τῶν ἄλλων προγόνων ἀπάγτων τιμιώτερον ἐστιν ἡ πατρὸς καὶ σεμνότερον καὶ ἀγιώτερον (Πλ.). ἡ σοφία πάντων καλλιστον, ἡ δ' ἀμαθία πάντων αἰσχιστον (Πλ.). δεινὸν οἱ πολλοὶ, κακούργους δταν ἔχωσι προστάτας (Εὐρ. 'Ορ. 772). αἱ μεταβολαὶ λυπηρὸν (Εὐρ.). ὅμοιως τίθεται ὡς κατηγορούμενον τὸ τί (ἀόρ.), τί (ἐρ.), οὐδὲν ἡ μηδέν π. χ. τί ἐστιν ἡ δητορική; (Πλ.) δοκοῦσι τι εἶνε, μηδὲν δύνεται (Πλ.). οὐδέν ἐσμεν (Ἀριστοφ. Δυσ. 137).

ΣΗΜ. Πολλάκις τίθεται μετὰ τοῦ κατηγορουμένου τούτου καὶ ἡ λέξις πρᾶγμα ἢ κτῆμα ἢ χερῆμα π. χ. χαρίεν πρᾶγμά ἐστιν ἡ φιλοσοφία (Πλ.). —καλλιστον ἐστι κτῆμα παιδεία βροτοῖς προβ. § 48.

§ 36. "Οταν τὸ ὑποκείμενον ταῦτα εἴναι ἡ ἄλλου συνδετικοῦ ῥήματος εἴνε δεικτικὴ ἢ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία, τὸ δὲ κατηγορούμενον οὐσιαστικόν, τότε τὸ ὑποκείμενον ἐλκόμενον συνήθως ὑπὸ τοῦ κατηγορουμένου τίθεται κατὰ τὸ γένος καὶ τὸν ἀριθμὸν αὗτοῦ π. χ. οὖτος δρός ἐστι δικτιούνης, ἀληθὴ τε λέγειν καὶ ἡ δι λάθῃ τις ἀποδιδόνται (ἀντὶ: τοῦτο δρός ἐστι κ.τ.λ. Πλ. Πολ. 331).—παρὰ τῶν προγεγενημένων μανθάνετε αὕτη γάρ ἀρίστη διδασκαλία ἀντὶ: τοῦτο δηλ. τὸ παρὰ τῶν προγ. μανθάνειν Ξ. Κ. 8, 7, 24).—τὴν ἀκραν, αἱ κλητῆς τῆς Κύπρου καλέονται.—Τῇ Αἴτνῃ, διερ μέγιστόν ἐστιν δρός ἐν Σικελίᾳ (Θ). Ιδε καὶ § 255 β'.

§ 37. Πολλάκις τὸ κατηγορούμενον τίθεται κατὰ γενικὴν πτῶσιν, γῆτις διὰ τοῦτο λέγεται κατηγορηματικὴ (ἴδε § 81).

β') Ἐπὶ πλειόνων ὑποκειμένων.

§ 38. "Οταν τὰ ὑποκείμενα τῆς προτάσεως εἰνε δύο ή πλείονα, τότε ἐπὶ τοῦ κατηγορουμένου, ἢν εἰνε ἐπίθετον, παρατηροῦνται τὰ ἔξης :

α') "Οταν τὰ ὑποκείμενα εἰνε ἔμψυχα, τὸ κοινὸν ἐπιθετικὸν κατηγορούμενον τίθεται ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ κατὰ τὸ γένος μὲν τῶν ὑποκειμένων, ἢν εἰνε τοῦ αὐτοῦ γένους, κατὰ τὸ ἐπικρατέστερον δὲ γένος, ἢν εἰνε ὅλαφόρων γενῶν. Εἰνε δὲ ἐπικρατέστερον τὸ μὲν ἀρσενικὸν τοῦ θηλυκοῦ καὶ τοῦ οὐδετέρου, τὸ δὲ θηλυκὸν τοῦ οὐδετέρου π. χ. Πλάτων καὶ Ἀριστοτέλης ἡσαν σοφοί καὶ δ ἀνὴρ καὶ ἡ γυνὴ ἀγαθοί εἰσι (Πλ. Μεν. 73). — συνεληλυθότες ἡσαν καὶ ἀνδρες καὶ γυναικες καὶ κτήνη πολλά (Ξ).

β') "Οταν τὰ ὑποκείμενα εἰνε ἄψυχα, τὸ κοινὸν ἐπιθετικὸν κατηγορούμενον τίθεται ἐν τῷ πληθυντικῷ κατ' οὐδέτερον γένος π. χ. λίθοι τε καὶ πλίνθοι καὶ ξύλα καὶ κέραμοι ἀτάκτως ἐρριμένα οὐδὲν χρήσιμά ἔστιν (Ξ).

'Ἐντοτε τίθεται ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ κατὰ τὸ γένος τῶν ὑποκειμένων, ἢν εἰνε τοῦ αὐτοῦ γένους π. χ. τῶν δυνατῶν καὶ οἱ φθόνοι καὶ οἱ ἔρωτες δεινοί (Πλ.).

γ') "Οταν ἔχ τῶν ὑποκειμένων τὰ μὲν εἰνε ἔμψυχα, τὰ δὲ ἄψυχα, τὸ κοινὸν ἐπιθετικὸν κατηγορούμενον τίθεται ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ κατὰ τὸ γένος τῶν ἔμψυχων ὑποκειμένων ἢ κατ' οὐδέτερον γένος π. χ. ἡ τύχη καὶ δ Φίλιππος ἡσαν τῶν ἔργων κύριοι (Αἰσχ.). — ἡ καλλίστη πολιτεία καὶ δ καλλιστος ἀνὴρ λοιπά ἢν ἡμῖν εἶη διελθεῖν (Πλ. Πολ. 562).

ια') Οἱ διορισμοί.

§ 39. Διορισμοὶ λέγονται αἱ λέξεις, αἱ τινες χρησιμεύουσιν ἐν τῇ προτάσει εἰς ἀκριβέστερον διορισμὸν τῶν κυρίων ὅρων ἢ εἰς συμπλήρωσιν τῆς ἐννοίας αὐτῶν π. χ. Κύρος δ βασιλεὺς ἢν ἀνδρεῖος δ ἐπιμελῆς μαθητῆς ἔστιν ἐπαίνου ἀξιος.

§ 40. Πολλάκις οἱ διορισμοὶ διορίζουσιν ἑτέρους διορισμούς π. χ. Κύρος δ βασιλεὺς τῶν Περσῶν ἢν ἀνδρεῖος δ ἐπιμελῆς μαθητῆς ἔστι πολλοῦ ἐπαίνου ἀξιος.

ΣΗΜ. Πολλάκις τίθεται διορισμὸς διορισμοῦ καὶ τούτου πάλιν ἄλλος

διορισμός, ὥστε ἀποτελεῖται σειρὰ διορισμῶν π. χ. Ἀλέξανδρος ἢν οὐδεὶς Φιλίππου βασιλέως τῶν Μακεδόνων.

§ 41. Εἶδη τῶν διορισμῶν εἰνε α') οἱ ἐπιθετικοί· β') οἱ παραθετικοί· γ') οἱ διὰ πτώσεων διορισμοί· δ') οἱ ἐμπρόθετοι· ε') οἱ ἐπιρρηματικοί· ζ') οἱ δι' ἀπαρεμφάτου.

α') Οἱ ἐπιθετικοὶ διορισμοί.

§ 42. Ἐπιθετικοὶ διορισμοὶ λέγονται οἱ διορισμοὶ, οἵτινες ἔχονται διὰ ἐπιθέτων καὶ συνάπτονται μετ' οὐσιαστικῶν οὕτω στεγῶς, ὥστε ἀποτελεῖσθαι μετ' αὐτῶν τρόπον τινὰ μίαν ἔννοιαν· π. χ. μεγάλη πόλις, σοφὸς ἀνήρ, ὁ νεώτερος Κῦρος.

§ 43. Ως ἐπιθετικοὶ διορισμοὶ τίθενται καὶ μετοχαὶ καὶ ἐπιθετικαὶ ἡντωνυμίαι καὶ ἐπιθετικὰ ἀριθμητικά· π. χ. ὁ λάμπων ἥλιος, ὁ ἑμδὸς πατήρ, τρεῖς ἀνδρεῖς.

§ 44. Καὶ γενικὴ πτῶσις καὶ ἐπίρρημα καὶ ἐμπρόθετος πτῶσις διὰ τοῦ ἀρθρου λαμβάνουσι δύναμιν ἐπιθέτου (ἴδε § 298) καὶ τίθενται ὡς ἐπιθετικοὶ διορισμοί· π.χ. ὁ τοῦ βασιλέως θρόνος (=ὁ βασιλείος θρόνος)·—αἱ πέροισι πρεσβεῖαι (=αἱ περυσιναὶ πρεσβεῖαι)·—ἡ κατὰ νόμον τιμωρία (=ἡ νόμιμος τιμωρία).

§ 45. Πολλὰ προσήγορικά δύναματα δηλοῦντα ἐπιτύχευμα, τάξιν, ἥλικίαν, ἔθνικότητα καὶ ἔχοντα ἐπιθετικήν πως ἔννοιαν συνάπτονται πολλάκις μετὰ τοῦ ἀνήρ, ἀνθρωπος, γυνὴ ὡς ἐπιθετικοὶ διορισμοὶ αὐτῶν· π. χ. ἀνήρ ὁ γῆταρ (Δημ.)·—ἀνθρωποι γραμματεῖς (Λυ.)·—πολῖται ἀνθρωποι (Ε.)·—γραῦς γυνὴ (Ἀριστοφ.)·—ἀνήρ νεαῖας (Ε.)·—Μακεδὼν ἀνήρ (Δημ. 4,11). Συχνότατον εἰνε τὸ ὅ ἀνδρεῖς δικασταῖς οὕτω λέγεται καὶ ἐν τῇ δημιώδει γλώσσῃ παππᾶς ἀνθρωπος, δάσκαλος ἀνθρωπος, γέρος ἀνθρωπος, γεργά γυναικα κ.τ.λ.

§ 46. Ὅταν δύο ἐπιθετικοὶ διορισμοὶ συνάπτωνται μετὰ τοῦ αὐτοῦ οὐσιαστικοῦ, τότε, ἂν μὲν ἑκάτερος ἔξι αὐτῶν διορίζῃ δμοίως τὸ οὐσιαστικόν, συγδέονται διὰ τοῦ καὶ ἡ διὰ τοῦ τέ καὶ, ἀν δὲ δεὶς ἀποτελῇ μετὰ τοῦ οὐσιαστικοῦ μίαν ἔννοιαν, διὸ ἔτερος διορίζῃ τὴν δληγη ταύτην ἔννοιαν, ἔκφέρονται ἀσυγδέτως· π. χ. ἡ ἀμπελὸς φέρει πολλὰς καλὰς σταφυλάς, καὶ ἡ ἀμπελὸς φέρει πολλὰς καὶ καλὰς σταφυλάς·—διὸ καλός τε καὶ σοφὸς Ἰππίας (Πλ. Ἰπ. 281)· γέρων ἐραστὴς ἐσχάτη κακὴ τύχη (=ἐσχάτη κακωτυχία).

§ 47. Οἱ ἐπιθετικὸς διορισμὸς συμφωνεῖ πρὸς τὸ διοριζόμενον

οὐσιαστικὸν κατὰ γένος, ἀριθμὸν καὶ πτῶσιγ· π. χ. ὁ κόσμος μα-
θητής, ἡ ουσία μαθήτρια, τὸ κόσμον παιδίον, αἱ ψηφλαὶ
δρόνες, ἀνδρες λρατερῶ (Ιλ. 5.254).

ΣΗΜ. α') Ἀντὶ τοῦ πλείων πλείονος καὶ τοῦ ἐλάττων ἐλάττονος
κ.τ.λ. τίθεται συνήθως τὸ πλέον ἢ πλεῖν καὶ τὸ ἔλαττον, ὅταν ἀμέσως
ἔπηται τὸ ἢ μετὰ λέξεως δηλούσης ἀριθμόν· π. χ. μυριάδες πλέον ἢ δώ-
δεκα (Ξ.) ἀντὶ πλείονες· — οὐσίαν πλέον ἢ σέντε ταλάντων (Δυ. 19,42).

ΣΗΜ. β') Ἐνίστε τὸ ἐπίθετον δὲν συμφωνεῖ πρὸς τὸ γραμματικόν,
ἀλλὰ πρὸς τὸ φυσικὸν γένος τοῦ οὐσιαστικοῦ, ὅταν τοῦτο εἶναι πρόσωπον
(σχῆμα κατὰ τὸ νοούμενον)· π. χ. φίλε τέκνον (=φίλε παι).

§. 48. Πολλάκις ἐλλείπει τὸ ὑπὸ τοῦ ἐπιθέτου διοριζόμενον οὐ-
σιαστικὸν καὶ τότε τὸ ἐπίθετον (ἢ ἢ ἐπιθετικῶς λαμβανομένη λέξις
ἢ φράσις) λαμβάνει οὐσιαστικοῦ χαρακτῆρα· π. χ. ὁ δειλὸς (δηλ. ξυθρωπός), ὁ σοφός, ὁ ἔρων, οἱ θυητοί, οἱ λέγοντες, οἱ περὶ Κῦρον,
ὁ Σωφρόνισκος (δηλ. υἱός)· — ἡ ὑστεραῖα, ἡ προτεραῖα, ἡ ἐπιοῦσα,
ἡ αὔριον (δηλ. γῆμέρα)· — ἡ δεξιά, ἡ ἀριστερὰ (δηλ. χειρ)· — ἡ πο-
λεμία, ἡ ξένη, ἡ οἰκουμένη (δηλ. γῆ ἢ χώρα)· ἐπὶ ξένης ἀλώματι
(Ισ. 4,168)· — διὰ πολεμίας πορεύονται (Ξ. Ι. 2, 8)· — ἡ περιω-
μένη ἢ είμαρμένη (δηλ. μοίρα)· τὴν περιωμένην οὐδὲν ἀν εἰς ἐκ-
φύγοι (Πλ. Γο. 512)· — ἡ ὁρτοφρενὴ (δηλ. τέχνη)· — ἔρημη (δηλ. δίκη)·
ἔρημην κατηγοροῦσι (Πλ. Ἀπ. 18)· — ὁ ἀκρατος (δηλ. οἴνος)· ὁ
πολὺς ἀκρατος ὀλιγ' ἀναγκάζει φρονεῖν· — ἡ εὐθεῖα (δηλ. δῖδος)·
βάδιζε τὴν εὐθεῖαν· — ὁ πεζὸς (δηλ. στρατός)· — τὰ τῆς πόλεως,
τὰ τῶν Ἐλλήνων, τὰ οἰκοι (δηλ. πράγματα).

Ἐκ τούτου προσήλθεν ἡ χρῆσις τοῦ οὐδέτερου ἐπιθέτων καὶ με-
τοχῶν ἀντὶ οὐσιαστικοῦ· π. χ. τὸ κακόν, τὸ ἀγαθόν, τὸ δίκαιον,
τὸ γλυκύν, τὸ πικρόν· κ.τ.λ.· π. χ. τὸ μέσον ἴσον τῶν ἐσχάτων
ἀπέχει (Πλ. Πικρ. 145)· ἐστὶν ἔχθιστα τὰ ἐναντιώτατα, ψυχρὸν
θερμῷ, πικρὸν γλυκεῖ, ξηρὸν υγρῷ (Πλ. Συ. 435)· τὸ ἀκίνδυ-
νον ἢ εἰρήνη παρέχει (Θ. 5, 16)· — τὸ σπάνιον τίμιον (Πλ. Εὑθ. 340)· — τὸ παρόν ἀεὶ βαρὺ τοῖς ὑπηκόοις. Τοιοῦτον οὐδέτερον ἐπί-
θετον ἐν τῷ ἐνικῷ ἀριθμῷ τίθεται ὡς κατηγορούμενον δποκειμένου
παντὸς γένους καὶ ἀριθμοῦ· π. χ. θυμὸς ἐν κακοῖς οὐξύμφορον
(ἴδε § 35).

ΣΗΜ. "Αξια παρατηρήσεως· τὸ ναυτικὸν=οἱ στόλοις· τὰ ναυτικὰ = ἡ
ναυτικὴ τέχνη· τὸ κοινὸν=ἡ κοινότης· τὰ κοινὰ=τὰ κοινὰ πράγματα.

X β') 'Η παράθεσις ή ὁ παραθετικὸς διορισμός.

§ 49. Παράθεσις λέγεται τὸ οὐσιαστικὸν (ἢ ἡ οὐσιαστικῶς λαγή) νομένη λέξις, τὸ δόποιον παρατίθεται πλησίον ἄλλου οὐσιαστοῦ (ἢ προσωπικῆς ἀντωνυμίας) πρὸς ἀκριβέστερον διορισμὸν καὶ χαρακτηρισμὸν αὐτοῦ. Ἰσοδυναμεῖ δὲ ἡ παράθεσις μὲν ἀναφορικὴν πρότασιν π. χ. Κύρος ὁ βασιλεὺς ἐγὼ δὲ Θεμιστοκλῆς· ἡ ἡμετέρα πόλις. ἡ κοινὴ καταφυγὴ τῶν Ἑλλήνων, περὶ τῆς τῶν Ἑλλήνων ἥγεμοι/ας ἀγωνίζεται (=ἢ ἔστι κοινὴ καταφυγὴ κτλ. Αἰσχ. 3,124) — περὶ χρημάτων λαλεῖς, ἀβεβαίου πράγματος (=ἢ ἀδέσταιον πρᾶγμά ἔστι Με. 130).

ΣΗΜ. α') Ἐπὶ α' καὶ β' προσώπου τίθεται πολλάκις παράθεσις τοῦ ἐν τῷ ὄντι ματι λανθάνοντος ὑποκειμένου ἐγώ, σύ, ἡμεῖς, ὑμεῖς· π. χ. ἡ καὶ Θεμιστοκλῆς (Θ. 1, 137) — δὲ παῖς ἀκολούθι μοι (=σὺ δὲ παῖς: Ἀριστοφ. Βα. 521), παρατηρεῖται τοῦτον οἱ πλησίον (Ξ. Ἀπ. 3, 14, 4).

ΣΗΜ. β') Αἱ λέξεις ὅρος, πόλις, νῆσος καὶ τὰ ὅμοια τίθενται ως παράθεσις τῶν κυρίων ὀνομάτων τῶν ὀρέων, τῶν πόλεων, τῶν νήσων καὶ τῶν ὅμοιών· π. χ. Πάροντος τὸ ὅρος (Θ.). — Τραγία ἡ νῆσος (Θ.). — Δευτερίμηνη τὸ ἀμφωτήριον (Θ.). — Πολλάκις τὸ κύριον ὄνομα τίθεται ως παράθεσις· π. χ. τὸ ὅρος ἡ Ἰστάνη (Θ.). ἡ πόλις οἱ Ταρσοί (Ξ.). Ὅταν δὲ τὸ κύριον ὄνομα είνε τοῦ αὐτοῦ γένους πρὸς τὸ ὄνομα ὅρος, πόλις κ.τ.λ., τότε δύναται νὰ τεθῇ τὸ κύριον ὄνομα ως ἐπιθετικὸς διορισμός· π. χ. τὸ Αἴγαλεων ὅρος (Θ.). — δὲ Ἀχελῷος ποταμὸς (Θ.). Ἐνίστε τίθεται κατὰ γενικὴν τὸ κύριον ὄνομα· π. χ. τὸ ὅρος τῆς Ἰστάνης (Θ. 4, 16).

ΣΗΜ. γ') Ἐνίστε τὸ αὐτὸ δόνομα δύναται νὰ λάβῃ πλείονας κατὰ παράθεσιν διορισμούς, ὅταν πρόκειται νὰ χαρακτηρισθῇ πολυειδῶς· π. χ. Ἰνάρως ὁ Ψαμμιτίχου, Λίβυς, Λιβύων βασιλεὺς (Θ. 1, 104).

f § 50. Η παράθεσις συμφωνεῖ πρὸς τὸ διοριζόμενον οὐσιαστικὸν ἀναγκαῖος μὲν κατὰ πτῶσιν, τυχαίως δὲ κατὰ γένος καὶ κατ' ἀριθμόν· π. χ. Ἀρχίδαμος δὲ βασιλεὺς (Θ. Α. 79). — περὶ χρημάτων λαλεῖς, ἀδεσταίου πράγματος· διταν δὲ ἀναφέρηται εἰς δύο οὐσιαστικά, τίθεται συνήθως ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ, σπανιώτερον δὲ ἐν τῷ δυϊκῷ· π. χ. Ἄγις καὶ Κλεομένης οἱ βασιλεῖς (Πλ. Ἀρ. 2). Χαίρων καὶ Θίβραχος ἀμφω πολεμάρχῳ.

ΣΗΜ. Ἐπειδὴ ἡ κτητικὴ ἀντωνυμία ισοδυναμεῖ μὲ τὴν γενικὴν τῆς προσωπικῆς, διὰ τοῦτο τίθεται ἐνίστε παράθεσις κατὰ γενικὴν πτῶσιν εἰς κτητικὴν ἀντωνυμίαν ἀναφερομένη· π. χ. ἡ ὑμετέρᾳ τῶν σοφιστῶν τέχνῃ ἐπιδέδωκεν (=ἢ τέχνη ὑμῶν τῶν σοφιστῶν· Πλ. Ἰππ. 28). Ὁμοίως τίθεται ἡ παράθεσις κατὰ γενικὴν πτῶσιν ἀναφερομένη εἰς ἐπίθετον, ὅπερ

Ισοδυναμεῖ μὲ γενικὴν οὐσιαστικοῦ π. χ. παππῶν καὶ οὗτος ὄνομα ἔχει τοῦ ἐμοῦ πατρὸς (=τοῦ πάππου καὶ οὗτος ὄνομα ἔχει τοῦ ἐμοῦ πατρὸς (Πλ. Λα. 197).—'Αθηναῖος εἰ, πόλεως τῆς μεγίστης (Πλ. Ἀπ. 29).

§ 51. 'Εγίστε τίθεται οὐσιαστικὸν ἢ τὸ οὐδέτερον ἐπιθέτου οὐσιαστικῶς λαμβανόμενον κατ' ὄνομαστικὴν ἢ κατ' αἰτιατικὴν ὡς παράθεσις προηγουμένης προτάσεως. Διὰ τῆς τοιαύτης παραθέσεως δηλοῦται κρίσις, δι’ ἣς χαρακτηρίζεται τὸ περιεχόμενον τῆς προηγουμένης προτάσεως π. χ. βιαζόμενα καὶ στέφη μιαίνεται, πόλει τὸ ὄνειδος καὶ θεῶν ἀτιμία (=δ, δηλ. τὸ βιάζεσθαι ὑμᾶς καὶ τὸ μιαίνεσθαι τὰ στέφη) ἐστὶν ὄνειδος τῇ πόλει καὶ θ. ἀτιμία Εὑρ. 'Ηρ. 71).—ἐμέδυνον, ἵνακή πρόφασις εἰς θάμαρτάνειν (Φιλ. 200).—'Ελένην πτάνωμεν, Μενελάῳ λύπην πικρὰν (=δ λύπη πικρὰ τῷ Μ. ἔσται, ἢτοι πρὸς λύπην π. τοῦ Μ. Εὑρ. Ὁρ. 1,105).

§ 52. 'Η παράθεσις, δι’ ἣς δηλοῦται κρίσις ἐπὶ τοῦ περιεχομένου ὀλοκλήρου προτάσεως, δύναται καὶ νὰ προτάσσηται (προεξαγγελτικὴ παράθεσις) π. χ. δ τάχιστος τῶν λόγων, τέθυηκε θεῖον 'Ιοκάστης κάρα (Σωφ. Οἰδ. Τ. 1234).

'Ως τοιαύτη προεξαγγελτικὴ παράθεσις τίθεται συχνάκις παρὰ τοῖς πεζολόγοις σύναρθρον οὐδέτερον ἐπιθέτον (οὐσιαστικῶς λαμβανόμενον) ἢ δμοίᾳ ἔκφρασις, οἷον τὸ μέγιστον, τὸ θαυμαστότατον, τὸ τοῦ 'Ομήρου, τὸ τῆς παροιμίας καὶ τὰ δμοία, ἢ ἀναφορικὴ πρότασις διὰ τοῦ δ ἐκφερομένη' π. χ. τὸ μέγιστον, σὺ μὲν τοὺς 'Ελληνας εὕνους ἔξειτ, ἐκεῖνοι δὲ δυσμενεστάτους (=δ τὸ μέγιστον ἔστι) (Ισ. 5,95).—Τὸ πάντων δεινότατον, ὑμεῖς μὲν τοῦτον σὺ προεύδοτε, οὗτος δ' ὑμᾶς νῦν προδέδωκεν (Αἰσχ. 3,161).—τὸ τῆς παροιμίας, ὅρωντες οὐχ' ὅρωσι καὶ ἀκούοντες οὐκ ἀκούουσι (=δ τῆς παροιμίας ἔστι=κατὰ τὴν παροιμίαν. Δη. 25,89).—ἄλλ' ἡ τὸ λεγόμενον κατόπιν ἔστρης ἥκομεν; (Πλ. Γο. 447).—δ δὲ πάντων δεινότατόν ἔστι, τοιοῦτος ὡν ὡς εὕνους τῷ δήμῳ τοὺς λόγους ποιεῖται ('Ανδ. Α. 16). 'Ομοίως τίθεται τὸ δυοῖν θάτερον, τούναντίον, οὐδέτερον, ταῦτόν, τοῦτο π. χ. νῦν δὲ τούναντίον, κύριοι μὲν οἱ πολιτευόμενοι τῶν ἀγαθῶν, ὑμεῖς δ' ἐν ὑπηρέτου μέρῳ γεγένησθε (Δη. 3,31).

'Ως τοιαύτη προεξαγγελτικὴ παράθεσις τίθεται καὶ τὸ σημεῖον δέ, τεκμήριον δέ π. χ. τὰ ὅρνεα διεφθείρετο· τεκμήριον δέ, τῶν ὅρνέων ἐπίλειψις σαφῆς ἐγένετο (Θ. 2,50). οὐκ ἀπέχρη· σημεῖον δέ, ἔθεσθε ἰερὸν νόμον (Δημ. 21,35).

ΣΗΜ. Μετὰ τὸ δὲ ἔσχατον, τὸ δὲ μέγιστον, σημεῖον δέ, τεκμήριον
Κατεβαίνη Συντακτικὸν ἔκδοσις δευτέρα 2

δὲ καὶ τὰ διμοια ἔπειται πολλάκις πρότασις διὰ τοῦ γὰρ ἢ τοῦ δτι συνδεομένη. Γότε δὲ αἱ εἰρημέναι ἐκφράσεις ἀποτελοῦσιν ίδιαν πρότασιν κατ' ἔλειψιν τοῦ ἐστὶ τόδε ἢ τοῦτο π. χ. τὸ δὲ ἔσχατον πάντων (δηλ. ἐστὶ τοῦτο), δτι θύρου παρέχει (Πλ. Φαιδ. 66) τὸ δὲ μέγιστον πάντων ὁ γὰρ ἀδικηθεὶς κ.τ.λ. (Δυσ. 3.39).

§ 53. Ἡ παράθεσις, δταν γίνηται πρὸς διασάρησιν προηγουμένου οὐσιαστικοῦ ἢ ἄλλης λέξεως, οὐσιαστικῶς λαμβανομένης, λέγεται ἐπεξήγησις· π. χ. ὁ κοινὸς ἱατρός σε θεραπεύει, χρόνος (Μ. 275). ὁ θάνατος τυγχάνει ὃν δυοῖν πραγμάτοιν διάλυσις, τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος (Πλ. Γο. 525).

ΣΗΜ. Ήμεῖς πρὸ τῆς ἐπεξήγησεως μεταχειριζόμεθα τὸ δηλαδή.

§ 54. Ἐγίστε τὸ πρὸς ἐπεξήγησιν τιθέμενον δνομα τίθεται μετὰ τοῦ λέγω συνήθως μὲν κατ' αἰτιατικὴν πτῶσιν ὡς ἀντικείμενον αὐτοῦ, σπανιώτερον δὲ κατὰ τὴν πτῶσιν τοῦ ἐπεξηγουμένου οὐσιαστικοῦ· π. χ. μνησιήρ μοι ἦν ποταμός, Ἀχελῷον λέγω (Εὑρ. Τρω. 9). προσέκρουστ' ἀνθρώπῳ πονηρῷ, Ἀνδροτίσσα λέγω (Δη. 24,6). ἐν ἀπασιν ἐξητασμένος φαίνεται, λέγω φράτερσι, συγγενέσι, δημόταις (Δημ. 57,24).

§ 55. Πολλάκις πρὸς ἐπεξήγησιν οὐσιαστικοῦ, μάλιστα δὲ τοῦ οὐδετέρου δεικτικῆς ἀντινυμίας τίθεται ἀπαρέμφατον μετ' ἀρθρου ἢ ἀνευ ἀρθρου· π. χ. εἰς οἰωνὸς ἀριστος, ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης (Πλ. Μ. 243). τὸ μάθημα τοὺς μειρακίοις ἐπιτήδεν ἐστι, τὸ μαθεῖν ἐν ὅπλοις μάχεσθαι (Πλ. Δα. 181). τοῦτο ἐστι τὸ ἀδικεῖν, τὸ πλέον τῶν ἄλλων ζῆτεῖν ἔχειν (Πλ. Γο. 483). Τὸ ἀπαρέμφατον τίθεται καὶ πρὸς ἐπεξήγησιν τοῦ οὔτω ἐγὼ ὑμᾶς, ὃ παλίες, οὕτως ἐπαίδευσον, τοὺς γεραιτέρους προτιμᾶν (Ξ. Κυ. 8, 7. 10).

ΣΗΜ. Πρὸς ἐπεξήγησιν τοῦ οὐδετέρου δεικτικῆς ἀντινυμίας δύναται νὰ τεθῇ καὶ εἰδικὴ ἢ ἄλλη πρότασις· π. χ. τοῦθ' ὑμᾶς δεῖ μαθεῖν. δτε τὸ συνέχον τὴν δημοκρατίαν ὅρκος ἐστὶ (Δυσ. 79). — τοῦτο θεωρεῖτε, εἰ τἀληθῆ λέγω (Δη. 3, 3). τοῦτο ἐστι τὸ δεινόν, δταν τις εῦ ποιῶν πάσχῃ κακῶς.

§ 56. Καὶ πρότασις, μεθ' ἣς κείται τὸ τοῦτο, τόδε, τοιοῦτον, ταῦτόν, ἐπεξηγεῖται δι' ἄλλης προτάσεως· π. χ. τὶ δέ; οἱ κόσμιοι οὐ ταῦτον τοῦτο πεπόνθασιν, ἀκολασίᾳ τινὶ σώφρονές εἰσι (Πλ. Φαι. 68). φυλακτέον μὴ τοιοῦτον ἥμιν οἱ ἐπίκουροι ποιήσωσιν, ἀντὶ συμμάχων ἀγαθῶν δεσπόταις ἀγρίοις ἀφομοιωθῶσι (Πλ. Πολ. 416).

§ 57. Τὸ ὕδε καὶ τὸ οὕτω ἐπεξηγοῦνται πολλάκις διὰ τροπικῆς

μετοχῆς π. χ. σχεδόν τι οὕτω διεκείμεθα, ποτὲ μὲν γελῶντες, ποτὲ δὲ δακρύουσες (Πλ. Φιλ. 59). Τὸ τοιοῦτος ἐπεξηγεῖται δὶς ἐπιθέτου ἡ μετοχῆς π. χ. τὸ τῇ πόλεως ἥγος ἵδοι τις ἀντί τοιοῦτον ὅν, ἀφευδές καὶ χρηστὸν (Δημ. 20 13), οὐ διάβιως ἄλλον τοιοῦτον εὑρήσεις, ἔτεχνῳ, προσκείμενον τῇ πόλει (Πλ. Ἀπ. 30).

§ 58. Πολλάκις μετ' οὐποκειμένον, σημαζίνον ὅλον τι, ἐπιφέρονται παραθετικῷ κατὰ τὴν αὐτὴν πτώσιν λέξεις δηλοῦσαι μέρη αὐτοῦ. Ἡ τοιαύτῃ παράθεσὶ λέγεται ἐπιμερισμός π. χ. αἱ τέχναι, τὸ ἔχυτῆς ἐκάστη ἔργον ἔργαζεται (Πλ. Πολ. 34θ)· αἱ οἰκίαι αἱ μὲν πολλαὶ ἐπεττώκεσσαν, διλύγαι δὲ περιήσαν (Θ. Α. 89).

γ') Διορισμοὶ διὰ παθώσεων (¹).

α') Ὄνομαστικὴ καὶ κλητικὴ.

§ 59. Ἡ διομαστικὴ εἰνε ἡ πτώσις τοῦ ὑποκειμένου ἐν τῇ προτάσει καὶ παντός ὅτι ἡναρέεται εἰς αὐτὸν ὡς κατηγορούμενον, ἡ ὡς παραθετικὸς ἡ ἐπιθετικὸς διορισμός.

§ 60. Ως παράθεσὶς τῇς κλητικῆς δὲν τίθεται κλητική, ἀλλ' ἡ διομαστικὴ μετ' ἁπτούσι π. χ. ὁ ἄνδρες οἱ παρόντες (Πλ. Πρω. 337)· ίθι σὺ δὲ πρεσβύτατος (Ε. Κυ. 4, 5, 17).

§ 61. "Οπου δὲ ομαστικὴ μετ' ἀρθρου φαίνεται ὅτι κείται ἀντὶ κλητικῆς, πρέτει νὰ θεωρήσῃς ὡς παράθεσὶς τῇς παραλειπομένης κλητικῆς σὺ η ὑμεῖς" π. χ. ὁ Κρέος οἱ ἄλλοι Πέρσαι, ἐγὼ ἔχθομαι (Ε. Κυ. 3, 3, 20)· — δὲ παῖς ἀκολούθει δεῦρο (Ἄριστοφ. Β. 521).

§ 62. Ἡ κλητικὴ εἰνε ἡ πτώσις τῇς κλήσεως καὶ τῇς προσφωνήσεως. Ἐν τυπικαὶς προσφωνήσεοι καὶ διατάξεται τῇς κλητικῆς συνήθως τὸ ἐπιφώνημα ὁ π. χ. ὁ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· — ὁ ἄνδρες δικασταί· — ὁ γῆρας, ὡς ἐπαχθῆς εἰ. "Οταν δὲ ὁ λόγος γίνηται μετὰ σφραδρότητος καὶ πάθους, τίθεται συνήθως ἡ κλητικὴ ἀνεύ τοῦ ὁ· ἀπε, παῖ, λύχνον· — ἐμβρόσνητε, εἰςα νῦν λέγεις; (Δημ.). Ἐπὶ ἀναφωνήσεων τίθεται πολ-

(¹) Πλὴν τῶν πέντε πτώσεων εἶχεν ἡ Ἑλλ. γλῶσσα πάλαι ποτὲ καὶ ἄλλας τρεῖς πτώσεις, τὴν τοπικὴν πρὸς δήλωσιν τοῦ τόπου, τὴν ὀργανικὴν πρὸς δήλωσιν τοῦ ὁργάνου καὶ τῆς κοινωνίας καὶ τὴν ἀφαιρετικὴν πρὸς δήλωσιν τοῦ ἀπό τινος, ἢτοι τοῦ χωρισμοῦ, τῆς ἀπομακρύνσεως τῆς καταγωγῆς. Ἐκ τῶν σφραγιδῶν πτώσεων ἔκτελει πολλαχοῦ τὸ ἔργον τῆς ἀφαιρετικῆς ἡ γενετική, τὸ δὲ ἔργον τῆς τοπικῆς καὶ τῆς ὁργανικῆς ἡ δοτική.

λάκις ή δνομαστική μετά τοῦ ὡς η̄ ἄλλου καταλλήλου ἐπιφωνήματος π. χ. ὡς τάλας ἔγω.

ΣΗΜ. α') "Αξιον παρατηρήσεως είνε τὸ οὗτος κείμενον μετὰ τοῦ προσφωνούμενου ὀνόματος ἐν τῷ δνομαστικῷ ως παραμύθεσις τῆς παραλειπομένης κλητικῆς σύν π. χ. ὡς οὗτος Αἴας (=ῶ σὺ ἐκεῖ Αἴας· Σοφ.)· ὡς Φαληρεὺς οὗτος Ἀπολλόδωρος, οὐ περιμένεις; (Πλ. Συμπ. 172).

ΣΗΜ. β') Ἡ κλητικὴ δὲν ἔχει σχέσιν πρὸς τὴν ἄλλην πρότασιν συντακτικῶς καὶ διὰ τοῦτο τίθεται μεταξὺ δύο κομμάτων.

β') Αἰτιατική

Αἰτιατική ως ἀντικείμενον.

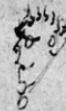
§ 63. Ἀντικείμενον λέγεται η̄ πλαγία πτῶσις, η̄ τις τίθεται μετὰ ὅρήματος πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἐννοίας αὐτοῦ· π. χ. γράφω ἐπιστολήν.—ἐπιθυμῶ δόξης, βοηθῶ τῇ πατρὶδί.

§ 64. Ως ἀντικείμενον μάλιστα τίθεται τὸ σύστασικόν, ἀλλὰ καὶ πᾶν μέρος λόγου οὐσιαστικῶν λαμδανόμενον δύναται νὰ τεθῇ ως ἀντικείμενον, η̄ τοι ἐπίθετον, ἀντωνυμία, χριθμητικόν, ἀπαρέμφατον, μετοχή καὶ δόλοκληρος πρότασις· ἔτι δὲ ἄκλιτον καὶ πᾶς τύπος λέξεως μετὰ τοῦ ἀρθρου τό· π. χ. τοὺς ἀγαθοὺς εῦ ποίει (Ισ. 1,29)· ἔαυτοῦ κήδεται δ προνοῶν ἀδελφοῦ (Ε.). καλῶς ἀκούειν μᾶλλον η̄ πλουτεῖν θέλει (Με. 285)· μίσει τοὺς κολακεύοντας (Ισ. 1,30). Κῦρος ἔλεγεν διι η̄ δδὸς ἔσοιτο πρὸς βασιλέα μέγαν (Ε.). ἐνέβαλε τὸ μὲν (Πλ. Πρωτ. 443)· ύμεις, ώς ἄνδρες Ἀθηναῖοι· τὸ δ' ύμεις δταν λέγω, τὴν πόλιν λέγω (Δη. 80,4).

ΣΗΜ. Ως τὸ ὑποκείμενον (ἴδε § 13), οὗτο καὶ τὸ ἀντικείμενον ἐκφέρεται πολλάκις δι' αἰτιατικῆς μετά τινος τῶν προθέσεων εἰς, περί, ὑπέρ, δταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ ποσὸν ως ἔγγιστα δριζόμενον, μετὰ τῆς προθέσεως κατά, δταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ χωρισμός, μετὰ τῆς προθέσεως δὲ ἐπί, δταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ ἔκτασις· π. χ. διέφθειραν εἰς δικτακοσίους (Θ. 7,23) βούλομαι καθ' ἐν ἔκαστον αὐτῶν ἔξετάσαι (=ἐν ἔκαστον χωριστά, Δη. 18,17)· τοῦ οἰκοδομήματος, ἐπὶ μέγα κατέσεισε (=μεγάλην ἔκτασιν, μέγα μέρος, Θ. 276).

§ 65. Τὸ αὐτὸ δῆμα δύναται νὰ ἔχῃ δύο ἀντικείμενα, τὸ μὲν ἔμεσον, τὸ δ' ἔτερον ἔμμεσον η̄ ἀπώτερον· π. χ. πολλὰ ἀγαθὰ οἱ θεοὶ παρέχουσι ταῖς ἀνθρώποις (Ε. Ἀπ. 2, 23)· δ πάππος τὸν Κῦρον καλὴν στολὴν ἐνέδυσε (Ε. Κ. 1, 3, 3).

ΣΗΜ. Ἐκ τῶν δύο ἀντικειμένων τοῦ αὐτοῦ ὅρήματος ἄμεσον είνε τὸ κατ' αἰτιατικὴν κείμενον. "Οταν δὲ ἀμφότερα κείνται κατ' αἰτιατικήν, ἄμεσον είνε τὸ προσωπικὸν η̄ τὸ προσωπικῶς λαμβανόμενον ἀντικείμενον.

Αιτιατική τοῦ ἀμέδου ἀντικειμένου.

» 66. Ή αἰτιατικὴ ἐκφράζει πρὸ πάντων τὸ ἀμέσον ἀντικείμενον, τῶν μεταβοτικῶν ῥημάτων καὶ τῶν μεταβοτικῶς λαμβανομένων ἀμεταβότων. Σημαίνει δὲ τὸ πρόσωπον ἢ τὸ πρᾶγμα, εἰς τὸ δούλον κατ' εὐθεῖαν μεταβαίνει ἢ ἐνέργεια τοῦ ὑποκειμένου π. χ. λούω τὸν παῖδα· σκάπτω τὴν γῆν· σπανιώτερον δὲ σημαίνει τὸ ἐκ τῆς ἐνεργείας τοῦ ῥήματος παραχρόμενον, ὡς γράφω ἐπιστολήν, πτίξω σῖκον.

Αιτιατική τοῦ περιεχομένου ἢ ἔσωτερικὸν ἀντικείμενον.

§ 67. Μετὰ παντὸς σχεδὸν ῥήματος συνάπτεται αἰτιατικὴ σύστασικοῦ συστοίχου ἢ συνωνύμου πρὸς τὸ ῥῆμα, ἵνα ἀκριβέστερον προσδιορισθῇ καὶ χαρακτηρισθῇ ἢ ἔννοια τοῦ ῥήματος. Ή αἰτιατικὴ αὕτη τίθεται συνήθως μετά τίνος ἐπιθετικοῦ διορισμοῦ καὶ ὀνομάζεται σύστοιχον ἢ ἔσωτερικὸν ἀντικείμενον ἢ αἰτιατικὴ τοῦ περιεχομένου, διότι ἐκφράζει τὴν περιεχομένην ἥδη ἐν τῷ ῥήματι ἔννοιαν π. χ. πιγδυνεύω τὸν ἔσχατον κίνδυνον (Πλ.): οὐ στρατηγήσω τὴν στρατηγίαν ταύτην (Ξ.): νοσεῖ νόσον ἀγρίαν (Σοφ. Φλ. 173), ζήσεις βίον κράτιστον, ἀν θυμοῦ κρατῆς (Με. 187)· ἐκδήμους στρατείας οὐκ ἔξῆσαν οἱ Ἑλληνες (Θ. 1, 15). Τοιαῦτη εἶναι καὶ ἡ αἰτιατικὴ μέρη ἐπὶ τῶν ῥημάτων τῶν σημανόντων διαίρεσιν π. χ. διήρηγται δὲ αὕτη ἢ ἀγορὰ τέττυρα μέρη (=εἰς τέτταρα μέρη· Ε. Κυ. 1, 1, 2· πρᾶ, Αἰσχ. 3, 192: εἰς τρία μέρη διαιρεῖται ἢ ἡμέρα).

ΣΗΜ. Ή αἰτιατική τοῦ συστοίχου οὐσιαστικοῦ ἄνευ ἐπιθετικοῦ διορισμοῦ τίθεται: α') δταν ἔχῃ στενωτέραν σημασίαν καὶ οὕτω περιορίζει καὶ χαρακτηρίζει τὴν γενικωτέραν ἔννοιαν τοῦ ῥήματος π. χ. Οἱ Κοτυωρῖται φόρον τοῖς Σιγαπεῦσιν ἔφερον (Ξ. 'Αν. 5, 6, 7): ἀπείρηκα ἥδη φυλακὰς φυλάττων (= ἐκτελῶν ὑπηρεσίας φρουροῦ Ξ. 'Αν. 5, 1, 2): βούλεται ἀρχὴν ἀρξαι (= δημοσίαν θέσιν νὰ λάβῃ· Πλ. Συμ. 183).

β') δταν προσδιορίζηται διὰ τοῦ ἀρθρου· π. χ. τοὺς ἐπαίνους ἐπαινοῦσι καὶ τοὺς ψύγους; ψέγουσι (Πλ. Γο. 483).

γ') δταν κείται ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ διότι ἢ ἔννοια τῆς πληθύος προσδιορίζει τὴν γενικὴν ἔννοιαν τοῦ οὐσιαστικοῦ π. χ. ἐτριηράρχησε τριηραρχίας (=πολλὰς τριηραρχίας, ἡτοι πολλάκις (Δη. 45, 85)).

§ 68. Πολλάκις ἐλλείπει ἡ αἰτιατικὴ τοῦ συστοίχου οὐσιαστικοῦ, κείται δὲ μόνον τὸ ἐπίθετον ἢ ἡ ἐπιθετικὴ ἀντωνυμία κατ' οὐδέτερον γένος ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ, σπανιώτερον δὲ ἐν τῷ

ένικῷ, π. χ. δεήσομαι μέτρια ὑμῶν (=μετρίαν δέησιν· Δη. 38, 2° πρό). Άλσχ 3,61 δεήσομαι ὑμῶν μετρίαν δέησιν): ἐμὲ μὲν μεγάλα ἔξημιώσει; τὴν δὲ πόλιν σὺ μικρὰ ἔβλαψε (Δυ. 13,2): σμικρόν τι ἀπορῶ (Πλ.): ταῦτα χαίρω καὶ ταῦτα λυποῦμαι τοῖς πολλοῖς (=τὴν αὐτὴν χαρὰν χαίρω καὶ τὴν αὐτὴν λύπην λυποῦμαι. Δη. 18,292): δέξν ἀκούω (Πλ.): οὐδὲν διαφέρει (Π. Ιπ. 287) Οὕτω δεινὰ ὑβρίζειν, δέξν βλέπειν, μέγα δύνασθαι, μέγα φρονεῖν, κακὸν ἡ ἥδον δέξειν κ.τ.λ. Ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ τὸ Ὀλύμπια νικᾶν (=Ολυμπιακὴν νίκην νικᾶν, ἢτοι διλυμπίασι νικᾶν. Θ. 116. Πρό. Πλ. Απ. 36): θύειν εὐαγγέλια καὶ τὰ δμοια.

ΣΗΜ. 'Ἐνίστε τὸ τοιοῦτον ἐπίθετον ἴσοδυναμεῖ μὲ ἐπίδρημα· π. χ. οὐδὲν διαφέρω=οὐδαμῶς διαφέρω': δεινὰ ὑβρίζω=δεινῶς ὑβρίζω. δέξν βοῶ = δέξεως βοῶ. 'Αξία παρατηρήσεως εἰνε ἡ αἰτιατικὴ αὐτῇ ἐπὶ τοῦ χεῶμαι· π. χ. τί βούλεται Κῦρος ἡμῖν χρήσθαι (=τίνα χρήσιν, ἢτοι ἐπὶ τί; πῶς; Ε. Αν. 1, 3, 18): οὐκ ἔχω δὲ τὸ χρήσομαι τούτῳ τῷ ἀνθρώπῳ (=ὅπως χρήσωμαι τῷ ἀ τ., ἢτοι : τί νὰ κάμψῃ τὸν ἀνθρώπον τούτον Πλ. Συμ. 216). ὑμεῖς νυκτί, δόσα οἱ ἄλλοι ἡμέρᾳ, δύνασθε χρῆσθαι (=ῶσπερ Ε. Κ. 1, 5, 12).

§ 69. Πολλάκις ὡς ἐσωτερικὸν ἀντικείμενον τίθεται ἡ αἰτιατικὴ ὄνόματος, διπερ προσδιορίζει τὸ ἐν τῷ ῥήματι περιεχόμενον οὐσιαστικὸν· π. χ. ἀγωνίζομαι, στάδιον, πάλην δρόμον=ἀγωνίζομαι ἀγῶνα σταδίου, πάλης, δρόμου, ἢτοι ἀγωνίζομαι ἐν σταδίῳ, ἐν πάλῃ, ἐν δρόμῳ νικῶ μάχην, στάδιον κτλ.=νικῶ νίκην μάχης, σταδίου κτλ. ἢτοι νικῶ ἐν μάχῃ, ἐν σταδίῳ κτλ. γάμους ἐστιαν=ἐστιαν ἐστίασιν γάμων, ἢτοι ἐπὶ γάμοις (Ισα. 8, 18· ὁ πατήρ γάμους ἐστίασεν). Ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ τὸ σπένδομαι ἀναίρεσιν=σπένδομαι σπονδὰς ἀναιρέσεως, ἢτοι σπένδομαι περὶ ἀναιρέσεως (Θ. 3, 24): ἐσπένδοντο ἀναίρεσιν τοῖς νεκροῖς). ἀποκρίνομαι τὸ ἐρωτώμενον=ἀποκρίνομαι ἀπόκρισιν τοῦ ἐρωτώμενου, ἢτοι ἀποκρίνομαι εἰς τὸ ἐρωτώμενον (Πλ. Κρ. 48, πειρῶ ἀποκρίνεσθαι τὸ ἐρωτώμενον) καὶ τὰ δμοια.

§ 70. Ἐπειδὴ τὸ ἐπίθετον μετὰ τοῦ εἰς ἀποτελεῖ ἔννοιαν ῥήματος, διὰ τοῦτο καὶ μετὰ ἐπιθέτου τίθεται αἰτιατικὴ τοῦ συστολήσου ἡ συνωνύμου οὐσιαστικοῦ· π. χ. ταῦτην τὴν σοφίαν εἴμι σοφὸς (Πλ. Απ. 56): ταῦτην τὴν ἀρετὴν εἰσὶν ἀγαθοὶ (Πλ. Πρωτ. 324): ἀν εὖ φρονῆς, τὰ πάντα γ' εὐδαιμων ἔσσει (τὴν πᾶσαν εὐδαιμονίαν, κατὰ πάντα. Πρό. Τιμείσου Επιτάφ. εὐδαιμονες γεγόνασι κατὰ πάντα).

Διπλὴ αἰτιατική.

§ 71. Πολλὰ μεταβατικά ρήματα δέχονται δύο αἰτιατικὰς πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἐννοίας αὐτῶν, μίαν τοῦ προσώπου καὶ ἑτέραν τοῦ πράγματος. Τοιαῦτα δὲ εἰνε· α') τὰ παιδευτικά· π. χ. οἱ Πέρσαι διδάσκουσι τοὺς παῖδας σωφροσύνην (Ε. Κυ. 1, 2, 8). Ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ τὸ ἀναμιμνήσκειν καὶ τὸ ὑπομιμνήσκειν· π. χ. ἀναμνήσω ὑμᾶς καὶ τοὺς κινδύνους (Ε. Ἀν. 3, 2, 11). τοὺς Ἀθηναῖον καὶ τάδε ὑπομιμνήσκω (Θ. 7, 64).

ΣΗΜ. Τὸ ἀναμιμνήσκειν καὶ τὸ ὑπομιμνήσκειν ἀντὶ τῆς αἰτ. τοῦ πράγματος δέχονται ἐνίστε γενικήν π. χ. μὴ μ' ἀναμνήσῃς κακῶν (Εὐρ. Ἀλκ. 1045).

β') τὰ ἐνδύσεως καὶ ἐκδύσεως σημαντικά· π. χ. ὁ πάππος τὸν Κῦρον καλὴν στολὴν ἐνέδυσε (Ε. Κυ. 1, 3, 3).

γ') τὸ αἰτεῖν, ἀπαιτεῖν, ἴνετεύειν, ἔρωτῷ· π. χ. ἡμᾶς βασιλεὺς τὰ δόκια ἀπαιτεῖ (Ε.). Ταῦτα ἥρθεμέθα αὐτοὺς (Πλ.).

δ') τὸ ἀποστερεῖν, ἀφαιρεῖσθαι, κρύπτειν, ἀποκρύπτεσθαι, πράττεσθαι, εἰσπράττειν π. χ. Δεύκων ἀπεστέρησε τὴν πόλιν ταύτην τὴν δωρεὰν (Δημ.). Διογείτων τὴν θυγατέρα ἔκρυψε τὸν θάνατον τοῦ ἀνδρός (Λυ. 32, 7). Σωκράτης τοὺς ἑαυτοῦ οὐκ ἐπράττετο χρήματα (Ε.).

ΣΗΜ. α') Τὸ ἀποστερεῖν συντάσσεται πολλάκις μετ' αἰτ. τοῦ προσώπου καὶ γενικῆς τοῦ πράγματος (γενικὴ τοῦ χωρισμοῦ). Τούναντίον ἀντὶ τοῦ ἀφαιροῦμαι τινά τι λέγεται ἐνίστε ἀφαιροῦμαι τινός τι πρβ. § 87.

ΣΗΜ. β') Τὸ αἰτεῖν, αἰτεῖσθαι, πράττεσθαι, εἰσπράττειν ἀντὶ τῆς αἰτ. τοῦ προσώπου δέχονται πολλάκις γενικὴν μετὰ τῆς προθέσεως παρά· π. χ. ὁ Υἱός αἰτῶν παρὰ θεῶν ἀμαρτάνει. Οὗτος παρ· ἐτέρων εἰσπράττει φόρους (Δη. 56. 17)

§ 72. Τὰ κλητικὰ (καλεῖν, ἀποκαλεῖν, ἐπικαλεῖν, δονομάζειν, προσαγορεύειν) τὰ δοξαστικὰ (νομίζειν, ἡγείσθαι, κρίνειν), τὰ προχειριστικὰ (ποιεῖν, καθιστάναι, ἀποδεικνύειν, ἀποφαίνειν, αἰρεῖσθαι, χειροτονεῖν καὶ εἰτι ἄλλο δμοιον) συντάσσονται ἐν τῇ ἐνεργητικῇ διαθέσει μετὰ δύο αἰτ., ὅν ἡ μία εἰνε τὸ ἀμεσον ἀντικείμ., ἡ δὲ ἐτέρα κατηγορούμενον τοῦ ἀντικειμένου π. χ. τοὺς φιλοσόφους θείους προσαγορεύω (Πλ.). νόμιζε τὴν μὲν πατρίδα οἶκον, τοὺς δὲ πολίτας ἐταίρους (Ε.). Ἀντισθένην Ἀθηναῖοι εἴλοντο στρατηγὸν (Ε. Ἀπ. 3, 4, 1). Πρβ. § 18.

§ 73. Διὰ τοῦ αὔξειν, αἴρειν, τρέφειν καὶ τῶν ὅμοιων ἀπόδιδε-

ταὶ πολλάκις εἰς τὸ ἀντικείμενον αὐτῶν κατηγορούμενον προληπτικῶς· π. χ. οὐαὶ τινὰ ἀεὶ ὁ δῆμος εἰωθεν αὐξεῖν τε καὶ τρέφειν μέγαν (=αὔξειν τε καὶ τρέφειν καὶ οὕτω ποιεῖν μέγαν (Πλ. Πολ. 565).

§ 74. Πολλὰ δήματα μεταβατικὰ πλὴν τῆς αἰτιατικῆς του ἀμετικείμενου λαμβάνουσι καὶ αἰτιατικὴν τοῦ συστοίχου ἀντικείμενου· π. χ. ἔκαστον εὑεργετώ τὴν μεγίστην εὑεργεσίαν (Πλ. Ἀπ. 36). Σωκράτης τὰ μέγιστα πάντας τοὺς βουλομένους ὡφέλει (Ε. Ἀπ. 1, 2, 61). Ταῦτα καὶ ἄλλα ἐγκωμιάζουσι τὴν δικαιοσύνην (Πλ. Πολ. 363). διέλωμεν τὴν μετρικὴν δύο μέρη (Πλ. Πολ. 283). Ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ ἡ σύνταξις τοῦ ποιεῖν, δρᾶν, ἐργάζεσθαι, λέγειν, ἀγορεύειν τινά τι (ἀγαθὸν ή κακόν). π. χ. οἱ πονηροὶ ἀεὶ τι κακὸν ἐργάζονται τοὺς ἐγγυτάτω ἑκυτῶν δυτας (Πλ.) πολλ' ἀγαθὰ τὴν πόλιν ἐποίησαν ('Ισ.). πᾶς τις τὸ γυναικεῖον φῦλον κακὰ πόλλ' ἀγορεύει ('Αριστοφ.).

Αἰτιατικὴ τῆς τοπικῆς καὶ τῆς χρονικῆς ἐκτάσεως.

§ 75. Ἡ τοπικὴ καὶ ἡ χρονικὴ ἐκτασίς (εἰς τὴν ἐρώτησιν: πόσον μακράν; ἢ πόσον χρόνον;) δηλοῦται διὰ τῆς αἰτιατικῆς· π. χ. ἀπέχει Πλάταια Θηρῶν σαδίους ἐβδομήκοντα (Θ.). Ἐνταῦθα ἔμεινεν ὁ Κῦρος ἡμέρας τρεῖς (Ε.). ψευδόμενος οὐδεὶς λανθάνει πολὺν χρόνον. Τοιαύτη εἶνε καὶ ἡ αἰτ. εἰς τό: γέροντα ἔσῃ ἐξήκοντα (Δι. 10, 27) καὶ τὰ ἔμοια, καὶ ἡ αἰτ. χρονικοῦ ὀνόματος μετὰ τακτικοῦ ἀριθμητικοῦ· π. χ. ἐβδόμην ἡμέραν ἡ θυγάτηρ αὐτῷ ἔτετελευτήκει (=έπτα ἡμέρας ἡ το πεθαμένη, ἦτοι πρὸ ἔπτα ἡμερῶ). Πρωταγόρας ἐπιδεδήμηκε τρίτην ἥδη ἡμέραν (=τρεῖς ἥδη ἡμέρας, ἦτοι ἀπὸ τριῶν ἥδη ἡμερῶν εἶνε ἔδω· Πλ. Πρωτ. 399).

ΣΗΜ. Ἡ αἰτ. τῆς τοπ. καὶ τῆς χρον. ἐκτάσεως δύναται νὰ ἔχῃ καὶ τὴν πρόθεσιν ἐπί· π. χ. τὸ δῦμπι δύναται ἐπὶ πολλὰ στάδια ἔξικνεισθαι (Ε.)· ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας οὐκ ἐγίγνετο τὰ ίερὰ (Ε.).

Αἰτιατικὴ τοῦ κατά τι ἢ τῆς ἀναφορᾶς.

§ 76. Ἡ αἰτ. τοῦ κατά τι ἢ τῆς ἀναφορᾶς τίθεται μετ' ἀμεταβάτων καὶ παθητικῶν δήματων καὶ μετ' ἐπιθέτων, ἵνα δρίσῃ τὸ μέρος ἢ τὴν ιδιότητα, ως πρὸς τὴν ὅποιαν Ισχύει ἡ ἔννοια τοῦ δημάτου ἢ τοῦ ἐπιθέτου (περιοριστικὴ αἰτιατικὴ). π. χ. ἀλγῶ τὸν δάκτυλον κάμινω τὴν κεφαλήν εν ἔχω τὸ σῶμα· θαυμάσιος τὸ μέγεθος· ἀγαθὸς τὰ πολεμικά· ἀποσεσηπότες τοὺς δακτύλους (Ε. Ἀν. 4, 5, 12). οἱ στρατιγοὶ ἀπετμήθησαν τὰς κεφαλὰς (Ε. Ἀν. 2, 6, 1)· ταράσσομαι τὰς φρένας (Σωφ. Ἀντ. 1095).

ΣΗΜ. Ό διορισμὸς τῆς ἀναφορᾶς ἐκφέρεται καὶ δι' ἐμπροσθέτου αἰτιατικῆς (ἴδ. § 127 β., 135 τ', 147 γ') ἐνίστε δὲ καὶ διὰ δοτικῆς (ἴδ. § 110 ε').

·Επιρροματικὴ αἰτιατικὴ.

§ 77. Πολλὰ αἰτιατικά, τὰς δόποιας δύναται τις ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον νὰ ἔξηγήσῃ κατὰ τὰς § 68, 75 καὶ 76 λαμβάνονται ἐπιρρηματικῶς πρὸς δηλώσιν.

α') τοῦ χρόνου καὶ τῆς χρονικῆς ἀκολουθίας π. χ. ἀρχὴν (=κατ' ἀρχάς), (τὸ) πρότερον, (τὸ) πρῶτον, (τὸ) τελευταῖον, (τὸ) λοιπόν, (τὸ) ἀρχαῖον. Αἱ Ἰωνικαὶ πόλεις ἦσαν Τισσαφέρνους τὸ ἀρχαῖον (Ξ. Ἀν. 1; 1,6).

β') τοῦ τόπου π. χ. μακράν.

γ') τοῦ τρόπου π. χ. τίνα τρόπον; (=πῶς;), τοῦτον τὸν τρόπον (=οὕτως). τὴν ταχιστην (δηλ. δῦδν = τάχιστα), τὸ σύμπαν (=ἐν γένει), προῖκα δωρεάν, δίκην (τινὸς = κατὰ τὸν τρόπον τινός). π. χ. δίκην κυρδὸς (ώς σκύλος).

δ') τῆς αἰτίας. Τοιαῦται αἰτιατικά εἰναι τὸ τι, δοτι (=διὰ τι), τοῦτο, ταῦτα, (=διὰ τοῦτο, διὰ ταῦτα) π. χ. τί τηνικάδε ἀφίξαι, ὁ Κρίτων; (=διατί τ. ἀφ. ; κυρίως : τίνα ἄφιξιν ἀφίξει (Πλ. Κρ.). αὐτὰ ταῦτα ἥκω πρὸ τοῦ σὲ (=διὰ αὐτὰ ταῦτα. Πλ. Πρωτ. 310) καὶ τὸ χάριν (=πρὸς χάριν) π. χ. συγχωρῶ τοῦ λόγου χάριν (Πλ.).

γ') Γενικὴ.

·Η γενικὴ ἐπὶ τῶν οὐσιαστικῶν.

§ 78. Η γενικὴ οὐσιαστικοῦ (ἢ ἄλλης λέξεως οὐσιαστικῶς λαμβανομένης (τίθεται μετ' ἄλλου οὐσιαστικοῦ, ἵνα δηλώσῃ τὴν μεταξὺ αὐτῶν συνυπάρχουσαν σχέσιν. Κατὰ τὴν σχέσιν δέ, ἢν ἐκφράζει η γενικὴ πρὸς τὸ μεθ' εὑ τίθεται οὐσιαστικόν εἶναι:

α') γενικὴ κτητικὴ (τὸ οὐσιαστικὸν σημαίνει τὸ κτητικὸν ἢ τὴν ἰδιότητα ἢ τὸ ἔργον, ἢ δὲ γενικὴ τὸν κτητορα ἢ τὸν ἔχοντα τὴν ἰδιότητα ἢ τὸν ἔργατην) π. χ. ἡ οἰκία τοῦ Μιλτιάδου, δ ἀργός τοῦ Περικλέους δινός τοῦ Φιλίππου ἢ ἀρετὴ τοῦ ἀνδρός τὰ ἔπη τοῦ Ὄμηρου ἢ Ἀθηνᾶ τοῦ Φειδίου.

ΣΗΜ. Καὶ τὸ οὐδέτερον δεικτικῆς ἢ ἀναφορικῆς ἀντωνυμίας καὶ τοῦ εἰς συντάσσονται πολλάκις μετὰ γεν. κτητικῆς π. χ. ταῦτα είχον Αθηναῖοι Πελοποννησίων (Θ. 1, 115) τοῦτο μοι ἔδοξε τῶν κατηγόρων ἀναισχυνότατον εἶναι (Πλ. Ἀπ. 17) ἢ εἰληφε τῆς πόλεως ἀποδώσει (Δημ. 19, 151). ἐν αὐτῶν ἐθάνυμασα τῶν πολλῶν, ὃν ἐψεύσαντο (Πλ. Ἀπολ. 17).

β') γενική τῆς ἴδιότητος· ή γενική αὕτη τίθεται μετ' ἀριθμητικῶν η μετὰ ποσότητος σημαντικῶν ἐπιθέτων εἰς δήλωσιν μεγέθους η γλικίας· π. χ. δόδες τριῶν ημερῶν (Ξ.)· πυραμὶς ἐνδε πλέθρου (Ξ.) παῖς τριῶν ἔτῶν (ἀλλά: ἀνὴρ χρηστὸς τὸν τρόπον).

γ') γενική τῆς ὅλης καὶ τοῦ περιεχομένου· π. χ. σωρὸς λιθων (Ξ.). πλοῖα σίτου (Ξ.). ταμιεῖον ἀρετῆς ἔστι γενναῖα ψυχή. (Αλ. 6).

δ') γενική τῆς αἰτίας· π. χ. γραφὴ ἀσεβείας· μεγάλων ἀδικημάτων δργὴ (Λυ. 12, 20).

ε') γενική τῆς ἀξίας· π. χ. δέκα μνᾶν χωρίον (Ισα. 2, 35).

ζ') γενική τοῦ διηγημένου ὅλου η διαιρετική· π. χ. ἀνὴρ τοῦ δήμου (Ξ. Κυ. 2, 2, 22). ἔδογθει Ἀρίσταρχος καὶ τῶν ἱππέων νεανίσκοι (Θ. 8, 92). τροχὸς τῶν νεραρικῶν (Ξ. Συμ. 7, 2).

ΣΗΜ. Γενική διαιρετική εἶνε καὶ η γενικὴ ὄντος χώρας, η κρεμαμένη ἐξ ὄντος πόλεως η χωρίου ἀνήκοντος εἰς τὴν χώραν ταύτην π. χ. ὠρμίσαντο τῆς Χερσονήσου ἐν Ἐλαιοῦντε (Ξ.). δ στρατὸς ἀφίκετο τῆς Ἀττικῆς εἰς Οἰνόην (Θ. Β' 18). εὐκόλως η γεν. αὕτη συμπίπτει μὲ τὴν κτητικὴν γενικήν.

ζ') γενικὴ ὑποκειμενικὴ η ἀντικειμενικὴ (αὕτη τίθεται μετ' ἀφηρημένων δηματικῶν οὐσιαστικῶν)· π. χ. η νίκη τῶν Ἑλλήνων (δηλ. η νίκη, η ἐνίκησαν οἱ Ἑλληνες); πόλεμος τῶν Πελοποννησίων καὶ Ἀθηναίων (Θ. 11). δ πόθος τῆς πατρίδος (ποθεὶ τις τὴν πατρίδα). καὶ τοῖς θηροῖς πόθος τις ἐγγίγνεται τῶν συντρόφων (Ξ. Απ. 2, 3, 4). η ἐργασία τοῦ ἀνδρός· η ἐλευθέρωσις τῶν Ἑλλήνων.

Πολλάκις μόνον ἐκ τῶν συμφραζομένων γίνεται φανερόν, ἂν η γενική εἴνε ὑποκειμενικὴ η ἀντικειμενικὴ· π. χ. δ φόβος τῶν πολεμίων.

Μετὰ ἀντικειμενικῆς μόνον γενικῆς συντάσσονται δηματικὰ οὐσιαστικὰ σημαίνοντα τὸ δρῶν πρόσωπον· π. χ. οἰκιστὴς τῆς πόλεως· ἐπιθυμητὴς σοφίας· ἐραστὴς λόγων.

ΣΗΜ. α') Ποικιλή εἴνε η σχέσις τῆς ἀντικειμενικῆς γενικῆς· π. χ. ἀγγελία τῆς Χίου (=περὶ τῆς Χίου Θ. 8, 15). Ισαλίας καὶ Σικελίας παράπλοντος (πρὸς τὴν Ἰτ. καὶ Σικ. Θ. 1, 35). ἀποβάσεις τῆς γῆς (=εἰς τὴν γῆν, Θ. 1, 118). ἐπικούρημα τῆς χιόνος Ξ.).

ΣΗΜ. β') Χάριν τῆς συφηγείας ἀντὶ τῆς ὑποκειμενικῆς γενικῆς τίθεται ἐνίστε η γεν. μετὰ τῆς προθέσεως ὑπό· π. χ. η ἐπιβούλη ὑπὸ τῆς γυναικὸς (Ξ.).

§ 79. Ἐπειδὴ πολλάκις δλόκληρος πρότασις ἔχει χαρακτήρα οὐσιαστικοῦ, διὰ τοῦτο καὶ ἐξ δλοκλήρου προτάσεως δύναται γὰς

ἐξαρτάται γενική· π. χ. ἐπαινῶ αὐτοῦ ὅτι τὸ στρατόπεδον ἐν τῷ τείχει τῶν Τεγεατῶν ἐποιήσατο (=ἐπαινῶ τοῦτο αὐτοῦ, ὅτι κτλ. Ε.). πρό. Μενεξ. 241 τοῦτο ἀξιόν ἐπαινεῖν τῶν ἀνδρῶν, ὅτι τὸν φόνον διέλυσαν τῶν Ἑλλήνων· οὐδὲν παυόμεθα ἀγνοοῦντες ἄλλήλων ὅτι λέγομεν (=ἄλλήλων τοὺς λόγους. Πλ. Γε 517): τοῦ οἰκαδεπλοῦ διεσκόπουν ὅπῃ κομισθήσονται (=τοῦτο τοῦ οἰκαδεπλοῦ, ὅπῃ κτλ. Θ. 1, 52).

§ 80. Ἐνίστε ἐκ τοῦ αὐτοῦ οὐσιαστικοῦ κρέμανται δύο γενικαὶ διαφόρου σχέσεως, μάλιστα δὲ ὑποκειμενικὴ καὶ ἀντικειμενική· π. χ. Ἰππου. δρόμος ἡμέρας (τοῦ ἵππου γεν. ὑποκ., τὸ ἡμέρα γεν. τῆς ἴδιος. Δη. 19, 273); ἡ Πέλοπος Πελοποννήσου κατάληψις (=ἡ ὑπὸ τοῦ Πελ. κατάληψις τῆς Πελαπ. Ἰσ. 1, 28).

· Η γενικὴ ἐπὶ τῶν ὁρμάτων.

1) Γενικὴ ὡς κατηγορούμενον.

§ 81. Η γενικὴ ἐπὶ τοῦ εἶναι ἡ ἄλλου συνδετικοῦ ρήματος τίθεται ἀντὶ κατηγορουμένου (γεν. κατηγορηματική).

α') ὡς γενικὴ κτητική· π. χ. ἡ ἡγεμονία ἐστὶ τῆς πόλεως (=ἐστὶ κτῆμα τῆς πόλεως, ἀνήκει εἰς τὴν πόλιν. Ἰσ.): Ξενοφῶν πόλεως μεγίστης ἦν (=ἐκ πόλεως μεγίστης ἦν, ἀνήκειν εἰς πόλιν μεγίστην Ε.). Αἰσωπος Ἰάδμονος ἐγένετο (δηλ. κτῆμα, δούλος· Ἡρ.): ἀγαθῶν ἐστε προγόνων (=ἐξ ἀγαθῶν ἐστε προγόνων, ἐξ ἀγαθῶν προγόνων κατάγεσθε Ε.). οἰκονόμους ἀγαθοῦ ἐστιν εὑοίκειν τὸν ἔσωτοῦ οίκον (=ἔργον, ίδιον. Ε. Οἰκ. 1, 2· πρό. Δυσ. 1, 44, δοκεῖ δέ μοι δικαστοῦ δικαίου ἔργον εἶναι).

β') ὡς γενικὴ τῆς ἴδιότητος· π. χ. εἰμὶ τριάκοντα ἐτῶν (Πλ. Νο. 721) τοῦ Μαρσύου ποταμοῦ τὸ εὔρος ἐστιν εἴκοσι ποδῶν (Ε.).

γ') ὡς γενικὴ τῆς ὅλης· π. χ. ἡ κρηπὶς ἦν λίθους ἔστοις· (Ε.). τὸ ἔρυμα λίθων ἐπεποίητο (Θ. 4, 31).

Μετὰ τῆς γενικῆς ταύτης δύναται νὰ κείται καὶ ἡ πρόθεσις ἐκ.

δ') ὡς γενικὴ τῆς ἀξίας· π. χ. ἡ οἰκία αὕτη ἐστὶν εἴκοσι μνῶν.

ε') ὡς γενικὴ τοῦ διηγημένου ὅλου ἡ διαιρετική· π. χ. ἡ τῶν πονηρῶν ἡτοι καὶ τοιχωρούχων; (Ἀριστοφ. Πλ. 869). Σόλων τῶν ἐπτά (Ισ. σοφῶν ἐκλήθη 15, 235).

2) Γενικὴ τῆς αἰτίας.

§ 82. Μετὰ τῶν ρήμάτων θαυμάζειν, εὐδαιμονίζειν, μακαρί-

ζειν, οἰκτείρειν, φθονεῖν καὶ τῶν δμοίων τίθεται γενικὴ τῆς αἰτίας, δι’ ἣν τις θαυμάζει, εὐδαιμονίζει κτλ. π. χ. Θαυμάζω τινὰ τῆς τόλμης (=διὰ τὴν τόλμην· Θ. 6, 36) εὐδαιμονίζω τινὰ τοῦ τρόπου (Πλ. Κρ. 42).

§ 83. Ἐπὶ τῶν δικαστικῶν ῥήματων διώκειν τινὰ (=κατηγορεῖν τινος ἐπὶ δικαστηρίου), φεύγειν (παθ. τοῦ διώκειν), κρίνειν, δικάζειν, τίθεται κατὰ γενικὴν τὸ ἔγκλημα, δι’ ὃ τις διώκει, φεύγει, κρίνει, δικάζει (γενικὴ τῆς αἰτίας ἢ τοῦ ἔγκληματος). π. χ. διώξομαί σε δειλίας (=ἐπὶ δειλίᾳ Ἀριστοφ. Ἰππ. 367) φεύγω φόρου (Δύκ. 133).

ΣΗΜ. Ἐπὶ τινῶν δικαστικῶν ῥημάτων τίθεται κατὰ γενικὴν τὸ ὄνομα τῆς ποινῆς π. χ. κρίνομαι θανάτου (=κρίνομαι κρίσιν θανάτου, ἵτοι κρίσιν συνεπάγουσαν ποινὴν τὸν θάνατον· Θ. 3, 57· πρβ. Δη. 21, 64, ἐκρίνετο τὴν περὶ Ὡρωποῦ κρίσιν θανάτου). Ἐπὶ δὲ τοῦ τιμῆν τινί τινος (ἐπὶ τοῦ δικαστοῦ) καὶ τιμᾶσθαι τινί τινος (ἐπὶ τοῦ κατηγόρου καὶ τοῦ κατηγορούμενου) ἡ μὲν γενικὴ σημαίνει τὸ μέτρον τῆς ποινῆς, ἡ δὲ δοτικὴ τὸ πρόσωπον, δι’ ὃ δριζεται ἡ ποινὴ (δοτ. προσωπική). π. χ. ἵσως ἀν μοι φυγῆς τιμήσαιτε (=ἵσως ἡθέλετε μοι ὁρίσῃ φυγὴν ὡς ποινὴν (Πλ. Ἀπ. 37) ὁ κατηγόρος βούλεται θανάτου σοι τιμᾶσθαι (Πλ. Γο. 45, 6).

3) Γενικὴ τῆς ἀξίας ἢ τοῦ τιμήματος.

§ 84. Μετὰ πολλῶν ῥημάτων τίθεται γενικὴ τῆς ἀξίας ἢ τοῦ τιμήματος. Τοιχῦτα ῥήματα εἶνε τὸ τιμᾶν, πωλεῖν, πεπρακέναι, ἀγοράζειν, ὀνεῖσθαι, ἀξιοῦν καὶ εἴ τι ἄλλο ὅμοιον π. χ. τὸ βιβλίον τιμᾶται δραχμῆς τῶν πόνων πωλοῦσιν. ἡμίν πάντα τέγαθ’ οἱ θεοὶ Ξενοφῶν τῶν καλλίστων ἔχοτεν ἡξίωσε (Ξ.) ὀνούμεθα μικρὰ μέτρα πολλοῦ ἀργυροῦ (Ξ. Ἀν. 3, 2, 21). τᾶλλ’ ἐγὼ καπνοῦ σκαᾶς οὐκ ἀν πριάμην (Σοφ. Ἀντ. 1170). Ομοίως τίθεται κατὰ γενικὴν ὁ μισθός, ἡ ἀμοιδίη, δι’ ἣν πράττει τις τις π. χ. μισθοῦ ἐργάζονται (=ἐπὶ μισθῷ Ξ. Κυ. 3, 2, 7) Εὔηνος διδάσκει πέντε μνῶν (=ἐπὶ μισθῷ πέντε μνῶν· Πλ. Ἀπ. 203).

4) Γενικὴ ὡς ἀντικείμενον.

§ 85. Τὰ ἑξῆς ῥήματα λαμβάνουσι τὴν γενικὴν ὡς ἀμεσον ἀντικείμενον.

α’) τὰ ἐπιμελεῖας καὶ ἀμελεῖας σημαντικὰ (ἐπιμελεῖσθαι, φροντίζειν, ἀμελεῖν, δλιγωρεῖν, κήδεσθαι, προνοεῖν). π. χ. ἡ τοῦ Θεοῦ ἀρόνησις ὅμικ πάντων ἐπιμελεῖται (Ξ.) ἔσυτοῦ κήδεται ὁ πρό-

νοῶν ἀδελφοῦ (Ξ.)· Σωκράτης τοῦ σώματος οὐκ ἡμέλει (Ξ.)· ἐτῆς Θείειδος υἱὸς ὀλιγώρησε τοῦ θανάτου (Πλ. Ἀπ. 28). Ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ τὸ φείδεσθαι καὶ τὸ ἀφειδεῖν· π. χ. τῶν σωμάτων ἀφειδήσαντες (Δυ. 2, 25)· χρόνου φείδου.

β') τὰ μνήμης καὶ λήθης σημαντικά· π. χ. ἀνθρωπος ὁ μεμνηστος τῆς κοινῆς τύχης (Με. 8) τοῦ ἐπικρεμασθέντος δεινοῦ διμνημονοῦσιν (Θ. 3,40)· τῆς ἀρχῆς μνημονεύομεν (Ἴσ.)· ἐμαντοῦ ἐπελαθόμην (Πλ.).

ΣΗΜ. Τὰ ὄγματα ταῦτα εῦρονται ἐνίστε μετ' αἰτ. συντεταγμένα· π. χ. ἔαν τὰ παρεληλυθότα μνημονεύῃς, ἅμεινον περὶ τῶν μελλόντων βουλεύσει (Ἴσ. 2,25)· τὰς τύχας τὰς κακὰς ἐπελάθοντο (Εὐρ. Ἀλ. 364).

γ') τὰ μετοχῆς καὶ μεταλήψεως σημαντικά· π. χ. ἀνθρώπου ψυχὴ τοῦ θείου μετέχει (Ξ.)· τὸ ἀνθρώπινον γένος μετελήφεν ἀθανασίας (Πλ.)· πάντες κεκοινωνήματε τῆς φιλοσόφου μανίας (Πλ. Συμ. 212)· πρέπει τοὺς παῖδας τῆς φιλίας τῆς πατοικῆς κληρονομεῖν (Ἴσοχ. 1, 2).

ΣΗΜ. Ἡ γενικὴ ἐπὶ τῶν μετοχῆς καὶ μεταλήψεως σημαντικῶν ὄγμάτων εἶνε διαιρετική, σημαίνει δηλ. τὸ ὅλον, ἐξ οὗ μέρος τι μετέχει ἢ μεταλαμβάνει τις. Ποδλάκις τὸ μέρος δρίζεται δι' αἰτιατικῆς ἐπιθέτου ποσότητος σημαντικοῦ μετά τοῦ μέρος ἢ ἄνευ αὐτοῦ π. χ. τῶν κακῶν πλεῖστον μέρος μετέσχομεν (Ἴσ. 4,99)· οὐ μετέλαβε τὸ πέμπτον μέρος τῶν ψήφων (Πλ. Ἀπ. 36) αἰδὼς σωφροσύνης πλεῖστον μετέχει (Θ. 1,84).

δ') τὰ ἀπολαύσεως σημαντικά· π. χ. οἱ ἀπολαύοντες τῶν σῶν ἀγαθῶν εὑρίσκονται (Ξ.)· εὐωχοῦ τοῦ λόγου (Πλ.)· ἀναίμην τῶν παιδῶν (=νὰ χαρῷ τὰ παιδιά μου).

ΣΗΜ. α') Καὶ ἐπὶ τούτων ἡ γενικὴ εἶνε διαιρετική, σημαίνει δηλ. τὸ δόλον, ἐξ οὗ μέρος τι ἀπολαύει τις. "Οταν δὲ τὸ μέρος δρίζηται, τίθεται κατ' αἰτιατικὴν πτῶσιν" π. χ. τῆς ἀρετῆς τὸ ἵσον ἀπέλαυνσαν (Δυ. 2,76).

ΣΗΜ. β') Καὶ ἄλλα ὄγματα συντασσόμενα ἄλλως μετ' αἰτιατικῆς δέχονται γενικὴν διαιρετικὴν ὥς ἀντικείμενον, διαν ἡ ἐνέργεια τοῦ ὄγματος ἀποβλέπῃ οὐχὶ εἰς δόλον τὸ ἀντικείμενον, ἀλλ' εἰς μέρος αὐτοῦ· π. χ. Κῦρος λαβὼν τῶν κρεῶν διεδίδου (Ξ.)· τῶν κηρίων ὅσοι ἔφαγον ἄφρονες ἐγίγνοντο (Ξ.)· ἀφίκοντο εἰς Περσιάς καὶ τῆς τε γῆς ἔτεμον καὶ αὐτὸ τὸ πόλισμα εἶλον (Θ. 4, 1, 13).

ε') τὰ ἐπιτυχίας καὶ ἀποτυχίας σημαντικά· π. χ. γυναικὸς ἀγαθῆς ἐπιτυχεῖν οὐ δάκρυοι (Διφ. 114)· ἀκοντίζων τὸν ὅν τοῦ μὲν ἀμαρτάνει, τυγχάνει δὲ τοῦ παιδὸς (Ἡρ. 1,43)· ἐσφάλημεν (=ἀπετύχομεν) τῆς ἀπὸ τοῦ ἔκει πολέμου δόξης (Θ. 4, 85). Οὕτω λέγεται καὶ

ψεύδεσθαι (=ἀποτυγχάνειν) τινός, στοχάζεσθαι τινος καὶ τὰ δμοια.

ΣΗΜ. Τὸ ἐπίτυγχάνειν, ὅταν σημαίνῃ ἀπαντᾶν, συναντᾶν, συντάσσεται μετὰ δοτ. ἵδε § 107.

ε') τὰ ἔφετικά· π. χ. τῶν ἀλλοτρίων ἐπεθύμει (Λυ.)· ἔφιέμενοι τῶν κερδῶν οἱ γῆρασις ὑπέμενον τὴν τῷ χρεισσόνων δουλειὰν (Θ. 1, 8). τοῦ ζῆν οὐδεὶς ὡς γηράσκων ἐρᾶ (Σοφ.)· διψῶ (=σφόδρα ἐπιθυμῶ) ἐλευθερίας (Πλ.)· πεινῶσι τοῦ ἐπαίνου (Ξ.).

ΣΗΜ. Τὸ φιλεῖν καὶ τὸ ποθεῖν συντάσσονται μετ' αἰτ., τὸ ἀγαπᾶν ἐπὶ μὲν τῆς σημασίας τοῦ φιλεῖν συντάσσεται μετ' αἰτ., ἐπὶ δὲ τῆς σημασίας τοῦ ἀρκεῖσθαι συνήθως μετὰ δοτ.· π. χ. οἱ ἀγαπήσαντες τὴν Ἐλένην (Ισ. 10, 20) ὁ τῆς Ἀσίας βασιλεὺς οὐκ ἀγαπήσας τοῖς ὑπάρχοντιν ἀγαθοῖς ἔστειλε στρατιὰν (Δυ. 2, 21).

ζ') τὰ ἐνάρξεως σημαντικά· π. χ. ηὗτε ἡ ἡμέρα μεγάλων πακῶν ἄρξει (Θ.). Ξενοφῶν τοῦ λόγου ἥρχετο ὅπε (Ξ.).

η') τὰ τῶν αἰσθήσεων σημαντικά (πλὴν τῶν ὅψεως σημαντικῶν), οἷον αἰσθάνεσθαι, δσφραίνεσθαι, γεύεσθαι, ἀκούειν, ἀκροαθαι, ἀπτεσθαι, φιγγάνειν, ψαύειν. Όμοιώς λαμβάνεσθαι, ἐπιλαμβάνεσθαι, ἀντιλαμβάνεσθαι, ἔχεσθαι, ἀντέχεσθαι, πειρᾶν καὶ πειρᾶσθαι· π. χ. οὐκ ἥσθάνοντο προσιόντων τῶν πολεμίων (Ξ.). ἀρυμμάτων δσφραίνομαι δλίγοι σέτου ἐγεύσαντο· ἥθου δικαίου φαῦλος οὐ ψαύει λόγος· τῶν μαρτύρων ἀκηρόστε· δῆνος λύρας ἥκουσε καὶ σάλπιγγος ὃς· ἐπείρασαν τοῦ χωρίου (Θ.). ἐπειρῶντο τοῦ τείχους (Θ.). ἡ ἐπιστήμη τῆς ἀληθείας ἀντέχεται (Πλ.).

ΣΗΜ. α') Τὸ αἰσθάνεσθαι συντάσσεται πολλάκις μετ' αἰτ. πράγματος· π. χ. τὴν τοῦ ἔρωτος δύναμιν οὐκ ἥσθοντο (Πλ.). Τὸ ἀκούειν συνιάσσεται συνηθέστερον μετ' αἰτ.. ὅταν τὸ ἀντικείμενον εἴνε πρᾶγμα σημαῖνον αὐτὸ τὸ ἀντιληπτὸν αἰσθημα, (πάντοτε δέ, ὅταν εἴνε οὐδέτερον ἀντωνυμίας). π. χ. ἀκούω τὸν ἥχον, ἀκούω τοὺς λόγους, ταῦτα ἥκουσα. Πολλάκις τὸ ἀκούειν πλὴν τῆς αἰτ. τοῦ πράγματος (τοῦ ἀμέσου ἀντικειμένου) δέχεται καὶ γεν. τοῦ προσώπου ὡς ἔμμεσον ἀντικείμενον π. χ. ὑμεῖς δ' ἐμοῦ ἀκούσεσθε πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν (Πλ. 'Απ. 17) Τὴν μετὰ γενικῆς τοῦ προσώπου καὶ αἰτ. τοῦ πράγματος σύνταξιν ἔχει καὶ τὸ πυνθάνεσθαι καὶ τὸ μανθάνειν· π. χ. μάθε μου καὶ τάδε (Ξ. Κυ. 1, 644). ἐπὶ τούτων μετὰ τῆς γεν. τοῦ προσώπου τίθεται πολλάκις καὶ ἡ παρά.

ΣΗΜ. β') Ἐπὶ τοῦ ἄγειν καὶ τοῦ λαμβάνειν τίθεται πατὰ γενικὴν τὸ μέρος ἀπὸ τὸ ὅποιον λαμβάνει τίς τι ἡ ἄγει τίς τι· π. χ. ἐλαθον τῆς ζώνης τὸν Ὁρόνταν, ἄγειν τῆς ἡρίας τὸν ἵππον.

θ') τὰ ἀρχικά· (ἥγετοςθαί, ἀρχεῖν, ἥγεμονεύειν, βικτιλεύειν τυραννεῖν, κρατεῖν καὶ εἰ τι ἄλλο ὅμοιον)· π. χ. δεινὸν τοὺς χείρους τῶν βελτιόνων ἀρχεῖν (Ισ.). οἱ θεοὶ πάντων κρατοῦσι (Ξ.).

ΣΗΜ. α') Τὸ ἀρχεῖν τοῖς Ἀθηναῖς σημ. ἐπώνυμον ἀρχοντα εἶνε τῶν Ἀθηναίων. Τὸ κρατεῖν, δταν σημαίνῃ νικᾶν, συντάσσεται καὶ μετ' αἰτ. π. χ. Ἀθηναῖοι μάκη Σικυωνίους ἐκράτησαν (Θ.).

ΣΗΜ. β') Ἡ γνησία γενικὴ ἔτι τῶν ὁρημάτων ὡς ἀντικείμενον ἐμφαίνει δτι ἡ πρᾶξις τοῦ ὁρημάτος ἀποβλέπει οὐδὲ εἰς ὅλον τὸ ἀντικείμενον, ἀλλ' εἰς ἀόριστον μέρος αὐτοῦ. Εἶνε δὲ ἡ ἐσωτερικὸν ἀντικείμενον, οἷον μετέχειν τῆς ἑορτῆς, ἐσθίειν κρεῶν, ἀπτεσθαι τῆς τραπέζης, ἀκούειν τοῦ ἀκόδωνος κλπ., ἡ γενικὴ τοῦ ἐσωτερικοῦ ἀντικείμενου, οἷον δῖειν μύρου = δῖειν ὀσμὴν μύρου.

§ 86. Τὰ πληγμονῆς σημαντικὰ δέχονται γεν. τῆς ὅλης πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἐννοίας αὐτῶν π. χ. αἱ λήκυθοι μύρου γέμουσι, τὸ δ' ὑπερῆντον ἴσχαδων (Ἀριστοφ.)· τὰ μεταβατικὰ τούτων, ἦτοι τὰ πληρώσεως σημαντικά, πλὴν τῆς γενικῆς δέχονται καὶ αἰτ. τοῦ ἀμέσου ἀντικείμενου π. χ. πληρῶς ὑδρίαν ὕδατος· δι πατήρ μου δύο ναῦς ἔχεμισε σίτου (Ισ. 17, 4).

5) Γενικὴ ἀναπληροῦσα τὴν ἐκλιπούσαν ἀφαιρετικὴν πτῶσιν (ἴδ § 59 ὑποσημείωσιν).

§ 87. Επὶ τῶν ἑ̄της ὁρημάτων τίθεται γενικὴ πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἐννοίας αὐτῶν, τελοῦσα τὰ τῆς πάλαι ποτὲ ὑπαρξάσης ἀφαιρετικῆς δηγλοι δέ :

α') **Χωρισμὸν** (γενικὴ τοῦ χωρισμοῦ).

α') ἐπὶ τῶν ὁρημάτων τῶν σηματινόντων χωρισμόν, ἀπομάκρυνσιν, ἀπαλλαγῆν, παῦσιν. Ἐννοεῖται δτι τὰ μεταβατικὰ τούτων δέχονται καὶ αἰτ. τοῦ ἀμέσου ἀντικείμενου π. χ. ἀπεῖχον ἀλλήλων παρασάγγην (Ξ. Ἀν. 2, 4, 10). Θρήνων καὶ γόνων ἐπαύσατο (Εὔρ.). ἀπήλλαξε με φλυαρίας (Πλ.). τα πλοῖα εἶργε τοῦ εἰσπλού (Ξ. Ἐλλ. 22, 9).

ΣΗΜ. Μετὰ τῆς γενικῆς ταύτης συνάπτεται πολλάκις καὶ ἡ πρόσθ. ἀπό· ἀπεῖχον αἱ πόλεις αὗται ἀπ' ἀλλήλων, στάδια ὄγδοήκοντα (Ξ. Ἀν. 5, 4, 31). ἀπὸ τοῦ ὕδατος εἶργον αὐτοὺς (Ξ. Ἀν. 6, 1, 8).

β') ἐπὶ τῶν σηματινόντων ἔδειαν, στέρησιν (δεῖν, δεῖσθαι, σπανίζειν, στερεῖν, στέρεσθαι, ἐρημοῦν, κενοῦν)· π. χ. δεῖ χρημάτων δέομαι χρημάτων, οὗτος ἐμὲ τῶν πατρῷων πάντων ἐστέρησε (Δη. 29).

ΣΗΜ. Περὶ τοῦ ἀποστερεῖν ἵδε § 71 δ'.

β') Τὸ πρὸς ὃ ἡ δύγκωσις (γενικὴ δυγκωτική).

Ἐπὶ τῶν ἔχόντων ἔννοιαν παραθετικὴν (ὑστερεῖν, μειονεκτεῖν, πλεονεκτεῖν, ἡττᾶσθαι, περιγγίεσθαι, προέχειν, ὑπερέχειν, διαφέρειν, περιείναι, προτιμᾶν, προαιρεῖσθαι καὶ τῶν δμοίων)· π. χ. οἱ τύραννοι μειονεκτοῦσι τῶν ἰδιωτῶν (Ξ.)· ἀνθρωπος ἔννέσει ὑπερέχει τῶν ἄλλων ζώων (Πλ.). ἢ ἀρετὴ τοῦ πλήθους περιγγίνεται (Ισ.). Ἀδροκόμας ὑστέρησε τῆς μάχης πέντε ἡμέραις (Ξ. Ἀν. 1, 7, 12). τούτους οὐχ ἡττησόμενα εὖ ποιοῦντες (Ξ. Ἀν. 2, 2, 23).

ΣΗΜ. Τὸ ὑπερβάλειν συντάσσεται μετ' αἰτιατικῆς.

γ') Τὸ πρόδωπον, ἐξ οὗ καταγεταὶ τις (γενικὴ τῆς καταγωγῆς).

Ἐπὶ τῶν ῥημάτων τῶν σημαίνοντων καταγωγὴν (γίγνεσθαι, φύεσθαι, γεννᾶσθαι καὶ τῶν δμοίων)· π. χ. Δαρείου καὶ Παρυσάτιδος γίγνονται πατέρες δύο (Ξ.)· πατρὸς ἐσθλοῦ πέφυνα (Εὐρ.). Μετὰ τῆς γεν. ταύτης τίθεται συνήθως ἡ ἐκ ἡ ἡ ἀπό. ἰδ. § 117 καὶ 119.

6) Ἡ γενικὴ διὰ τὴν πρόθεσιν.

§ 88. Πολλὰ ἥματα σύνθετα μετά τινος τῶν προθέσεων πρό, ἀπό, ἐκ, ὑπέρ, μάλιστα δὲ μετὰ τῆς κατά, δέχονται γεν. Σιὰ τὴν πρόθεσιν· π. χ. καταγελῶ τινος, καταθοῶ τινος, καταγορεύω τινός· μή μου κατείπῃς πρὸς τοὺς ἄλλους (Πλ. Θεατ. 149)· οἱ πολέμιοι ὑπερκάθηνται ὑμῶν (Ξ. Ἀν. 5, 1, 9)· χρὴ προτιθέναι παντὸς λόγου τὸ προσέμιον (Πλ. Νο. 723).

ο') Γενικὴ ἐπὶ τῶν ἐπιθέτων.

§ 89. Ἡ γεν. ἐπὶ τῶν ἐπιθέτων τίθεται πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἔννοιας αὐ. ω'. Εἶναι δὲ καὶ ἐπὶ τούτων:

α') γεν. κατητικὴ. Ἐπίθετα δέ, μεθ' ὧν τίθεται γεν. κατητική, εἰνε τὸ οἰκεῖος ἀλλότριος, κοινός, ἕδιος, ἵερδες καὶ ἐν γένει τὰ ἐπιθετα διτινα οὐσιαστικῶς λαμβανόμενα, θεωροῦνται ως κτῆμά τινος· π. χ. οὐ Πολυκλέους ἕδιος ὁ ἀγών, ἀλλὰ καὶ τῆς πόλεως κοινὸς (Δη. 50, 182). Ἱππος ἵερδες τοῦ ἡλίου (Ξ. Ἀν. 5, 5, 15). οὕτω καὶ συγγενῆς τινος, φίλος τινός, ἔχθρός τινος κτλ. πρβ. § 103 καὶ 108 σημ. α'.

ΣΗΜ. Τὸ οἰκεῖος, ὅταν ἔχει τὴν ἔννοιαν τοῦ φύλος, εὐμενής, καὶ τὸ ἀλλότριος, ὅταν ἔχῃ τὴν ἔννοιαν τοῦ ἔχθρος, δυσμενής, συντάσσονται μετὰ δοτ.· π. χ. ἡ Θάσσος ἦν τότε Δακεδαιμονίοις μὲν οἰκεία, ὑμεν δ' ἀλλοτρία (Δη. 20, 61).

β') γενικὴ τῆς ἀξίας ἡ τοῦ τιμήματος. Ἐπίθετα δέ, μεθ' ὧν τίθεται γενικὴ τῆς ἀξίας ἡ τοῦ τιμήματος, εἰνε τὸ ἀξιος, ἀνάξιος, ἀντά.

ξιος, τίμιος, ὁνιος· π.χ. ἀγρός ταλάντου ἄξιος (*Ισai 3, 35*)· ἵητρός ἀνὴρ πολλῶν ἀντάξιος ἄλλων (*Ιλ. Λ. 514*)· οἱ φιλέσοφοι δοκεῖσιν εἰνε τοῖς μὲν μηδενὸς τίμιοι, τοῖς δ' ἄξιοι τοῦ παντὸς (*Πλ. Σοφ. 216*)· αἴματός ἐστιν ἡ ἀρετὴ ὥντα (Αἰσχ. 3, 160) πρᾶ. § 84.

γ') γενικὴ τῆς αἰτίας. Μειὰ γενικῆς τῆς αἰτίας συντάσσονται τὰ ἐπίθετα ὑπόδικος, ὑπεύθυνος, ἔνοχος, ὑπόλογος, αἴτιος, εὐδαιμων, μακάριος· π. χ. φόνου ὑπόδικος (*Δη. 54, 25*)· ἔνοχος λιποταξίου (*Δυ. 14, 15*)· ἀδικήματος ὑπεύθυνος (*Δη. 22, 25*)· τούτου αἴτιος Χαίρεψών (*Πλ. Γο. 447*, πρᾶ. § 82 καὶ 83).

δ') γενικὴ διαιρετική· π. χ. οἱ ὠφέλιμοι τῶν λόγων· οἱ χρηστοὶ τῶν ἀνθρώπων (οὐχὶ καὶ οἱ θνητοὶ τῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ μόνον οἱ θνητοὶ ἀνθρώποι)· πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων οὐκ ἐμμένουσι τοῖς λογισμοῖς· οὐδεὶς τῶν ἀνθρώπων μισεῖ τὸ λυσιτελοῦν.

ΣΗΜ. Τὸ οὐδέτερον τῶν ἐπιθέτων καὶ τῶν ἀντωνυμιῶν οὐσιαστικῶς λαμβανόμενον καὶ μέρος ὅλου τινὸς σημαντινού συχνάκις συντάσσεται μετὰ γεν. διαιρετικῆς· π. χ. πολὺ τοῦ στρατεύματος (=πολὺ μέρος τοῦ στρ. Ξ)· Ἀθηναῖοι ἐπὶ μέγα ἔκώρωσαν δυνάμεως (=εἰς μέγα σημεῖον, εἰς μέγαν βαθμὸν διν. Θ. 1, 118)· ἐν παντὶ ἀθυμίᾳς ἡσαν (=ἐν πάσῃ ἀθυμίᾳ Θ. 7, 55· πρᾶ. Ξ. 6, 224 ἐν πάσῃ δὴ ἀθυμίᾳ ἡσαν)· ἦν τι τοῦ τείχους ἀσθενὲς (*Θ. 7, 4*). *Εἰς τοῦτο θράσους καὶ ἀναιδείας ἀφίκετο* (*Δη. 21, 194*)· εἰς τοσοῦτον ἡκομεν ἀπαιδευσίας (=εἰς τόσον βαθμὸν ἀπαιδευσίας). Πολλάκις παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς ἀντὶ τοῦ οὐδέτερου τῶν ἐπιθέτων τίθεται κατά τινα ἀφομοτοτινού τὸ ἀρσενικὸν ἢ τὸ θηλυκὸν κατὰ τὸ γένος τῆς γενικῆς. Γίνεται δὲ τοῦτο μάλιστα ἐπὶ τοῦ πολύτε, τοῦ ἡμισυς καὶ ἐπὶ τῶν ὑπερθετικῶν· π. χ. τῆς λείας τὴν πολλὴν ἀπέλαβόν (*Θ. 8, 3*)· δ ἡμισυς τοῦ σίτου (*Ξ.*)· τῆς γῆς ἡ ἀρίστη (*Θ. 1, 2*).

ε') γενικὴ ἀντικειμενική. Μετὰ γενικῆς ἀντικειμενικῆς συντάσσονται πολλὰ ἐπίθετα περιέχοντα ῥῆματικὴν ἔννοιαν, μάλιστα δὲ τὰ εἰς ικδες ῥηματικά· π. χ. ἐπιστήμων τέχνης (*Πλ. Γο.*)· Κύρος ἦν συγγνώμων τῶν ἀνθρώπων ἀμαρτημάτων (*Ξ.*)· τοῦ ἡδίστου ἀκούσματος ἀνήκοος εἰ καὶ τοῦ ἡδίστου θεάματος ἀθέατος (=τὸ ἥδ. ἀκ. οὐκ ἀκήκοας καὶ τὸ ἥδ. θέχμα οὐ τεθέασι (*Ξ.*)· δ ἔρως φιλόδδωρος εὐμενείας, ἀδωρος δυσμενείας (*Πλ.*)· παρασκευαστικὸν τῶν εἰς τὸν πόλεμον τὸν σιρατηγὸν εἰντεῖν καὶ ποριστικὸν τῶν ἐπιτηδείων (*Ξ.*)· μετρία τοῦ σώματος ἀπαγγησίς ποιητικὴ τῆς ὑγείας ἐστι (ἐπιτηδεία ποιεῖν ὑγείειαν).

Τειαύτη εἰνε ἡ γενικὴ καὶ ἐπὶ τῶν ἐπιθέτων τῶν συστοίχων ἡ
Κατεβαίνη—Συντακτικὸν ἔχοντας δευτέρα

συνωνύμων πρὸς τὰ μετὰ γενικῆς συντασσόμενα δήματα (ἰδ. § 85, 86, καὶ 87). Τοιαῦτα ἐπίθετα εἰνε :

α') τὰ ἐπιμελεῖας καὶ ἀμελεῖας σημαντικά· π. χ. ἐπιμελὴς τῶν φίλων (Ξ.)· δληγωρος τῶν Ἑλλήνων (Ισ.) φειδωλὸς χρημάτων (Πλ.).

β') τὰ μνήμης καὶ λήθης σημαντικά· π. χ. ἀμνήμων τῶν κινδύνων· τῆς ἐμῆς διαθήκης ἐπιλήσμων.

γ') τὰ ἐπιτυχίας καὶ ἀποτυχίας σημαντικά· π. χ. δέξια ἐπιτυχῆς τῶν καιρῶν (Ισ.).

δ') τὰ ἐμπειρίας καὶ ἀπειρίας σημαντικά· π. χ. ἔμπειρος πολέμου· δι γραμμάτων ἀπειρος εὐ βλέπει βλέπων.

ε') τὰ μετοχῆς σημαντικά· π. χ. μέτοχος τῆς πόλεως.

ζ') τὰ πλησιονῆς σημαντικά· πλήρης, μεστός, ἔμπλεως κτλ. π. χ. παράδεισος ἀγρίων θηρίων πλήρης (Ξ.).

η') τὰ ἀρχικὰ καὶ τὰ ἐναντία τούτων· π. χ. ἡ τύχη πάντων κυρία ἐστιν (Αἰσχ. 2,231)· ἔαυτοῦ ὅν ἀκράτωρ ἄλλων ἐπιχειρεῖ ἀρχεῖν (Πλ. Πολ. 579).

η') τὰ ἐνδείας καὶ ἀπαλλαγῆς σημαντικά (γενικὴ τοῦ χωρισμοῦ)· π. χ. φίλων ἔρημος· ἐλεύθερος αἴματος· φόνου ἀγνός. Ἐνταῦθα ἀνγκουστικά τινα σύνθετα μετὰ τοῦ στερητικοῦ α· π. χ. ἀπαις ἀρρένων παίδων (Ξ.)· ἀμικτος κακοῦ.

§ 90. Πλὴν τῶν εἰρημένων ἐπιθέτων συντάσσονται μετὰ γενικῆς καὶ τὰ παραθετικὰ (ώς : τῶν ἀκούσιμάτων πολλὰ ορείστω ἐστὶ πολλῶν χρημάτων) καὶ τὰ ἔχοντα ἔννοιαν παραθετικήν, οἷον τὸ διάφορος, ἄλλος, ἄλλοῖς. Στερεός καὶ τὰ εἰς πλάσιος· π. χ. ἐπιστήμη ἐπιστήμης διάφορος· στερεόν τὸ ἥδυν τοῦ ἀγαθοῦ (Πλ.). μίσος διπλάσιον τῆς οὐσίας (Ηλ. Με. 599).

‘Η γενικὴ αὕτη λέγεται συγκριτικὴ ἡ δεύτερος δρος τῆς συγκρίσεως. ‘Άλλ’ ἐπειδὴ πολλὰ παρατηρήσεως ἀξια είναι ἐπὶ τῶν παραθετικῶν, παρασυνάπτομεν ἐνταῦθα ἴδιον κεφάλαιον περὶ αὐτῶν.

Παράρτημα. Τὰ παραθετικά.

§ 91. Τὸ συγκριτικὸν σημαίνει ὅτι πρόσωπόν τι ἡ πρᾶγμα ἔχει ἰδιότητά τινα ἐν ὑπερτέρῳ βαθμῷ σχετικῶς πρὸς ἔτερον· διθεν εἰνε εὔχρηστον, δταν ἡ σύγκρισις γίνηται πρὸς ἐν ἡ πρὸς πολλὰ ὡς ἐν θεωρούμενα· ἐπομένως, δταν τὰ συγκρινόμενα εἰνε δύο· π. χ. Δαρείου καὶ Παρυσάτιδος γίγνονται πατέες δύο, πρεσβύτερος

μὲν Ἀρταξέρξης νεώτερος δὲ Κῦρος· δὲ Ἀλκιβιάδης ἦν νεώτερος τοῦ Περικλέους. Ἡ παιδεία ἔστι πολλῶν κτημάτων τιμιώτερον. Τὸ διπερθετικὸν σημαίνει διτὶ πρόσωπόν τι ἢ πρᾶγμα τὸ ἕχει ἰδιότητά τινα ἐν τῷ διπερτάτῳ βιθμῷ συγκριτικῶς πρὸς πολλὰ ἢ πρὸς πάντα τὰ διμοειδῆ πρόσωπα ἢ πράγματα χωρὶς ἔκκαστον λαμβάνει μενα· π. χ. διτῇ μητρὸς πατήρ Μεγακλῆς, καὶ διπάπος τῶν μὲν ἄλλων (Ἀθηναίων παρχνομώτατοι ἡσαν, τούτου δὲ (τοῦ Ἀλκιβιάδου) σωφρούέστεροι καὶ δικαιότεροι (Ἄνδρες. 4,34).

§ 92. Τὸ πρόσωπον ἢ τὸ πρᾶγμα, τὸ διπολὸν συγκρίνεται πρὸς ἄλλο ὡς πρός τινα ἰδιότητα, λέγεται διποκείμενον τῆς συγκρίσεως, ἢ α' δρος τῆς συγκρίσεως, τὸ δὲ πρόσωπον ἢ τὸ πρᾶγμα, πρὸς τὸ διπολὸν γίνεται ἢ σύγκρισις λέγεται β' δρος τῆς συγκρίσεως.

§ 93. Ὁ β' δρος τῆς συγκρίσεως ἐκφέρεται διὰ γενικῆς π. χ. δ' Ἀλκιβιάδης ἦν νεώτερος τοῦ Περικλέους· νέοις τὸ σιγᾶν κρείτον ἔστι τοῦ λαλεῖν ἀρετῆς οὐδὲν κτῆμα σεμνότερον οὐδὲ βεβχιότερόν ἔστι (Ισ.). φιλοκινδυνότατος πάντων ἀνθρώπων εἰ (Δημ.).

ΣΗΜ. Ἐπὶ μὲν τῶν συγκριτικῶν τίθεται γενικὴ διμοειδοῦς καὶ ἑτεροειδοῦς πρὸς τὸν πρῶτον δρον τῆς συγκρίσεως· π. χ. δι Γεώργιος ἔστιν ἐπιμελέστερος τοῦ Δημήτριου καὶ δι Γεώργιος ἔστιν ἀφοβώτερος λέοντος· ψήφισμα μακρότερον Ἰλιάδος ἐπὶ δὲ τῶν διπερθετικῶν τίθεται γενικὴ διμοειδοῦς μόνον· π. χ. δι Σωκράτης ἦν σοφώτατος τῶν Ἀθηναίων· φάνητε τῶν λοχαγῶν ἀριστοῖς καὶ τῶν στρατηγῶν ἀξιοστρατηγότεροι (ιέγει δι Ξενοφῶν πρὸς τοὺς λοχαγούς τοῦ Προξένου (Αν. 3, 1, 24).

§ 94. Ὁ δεύτερος δρος τῆς συγκρίσεως δύναται ἵνα εἴη αὐτὸς τὸ διποκείμενον τῆς συγκρίσεως. Ὅθεν δύναται νὰ τεθῇ ὡς δεύτερος δρος τῆς συγκρίσεως ἢ γενικὴ τῆς αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας πρὸς δήλωσιν δια ἐν τῇ προκειμένῃ περιστάσει ἢ ἰδιότητος διάρχει ἐν διπερτέρῳ βιθμῷ ἢ πρότερον ἢ ἐν τῷ διπερτάτῳ βιθμῷ σχετικῶς πρὸς πάσας τὰς ἄλλας περιστάσεις· π. χ. οἱ παρὰ τὴν θάλασσαν ἀνθρώποι βεβαιότερον φέουν ὡς πλουσιώτεροι ἀνατῶν γιγνόμενοι (Θ. 1,8). εἴησε σοι τότε συνεγειόμην, διτὶ δεινότατος σαύτοῦ ἥσθια (Ξ.).

§ 95. Ἐπὶ τῶν συγκριτικῶν παρατηροῦμεν ἴδιαιτέρως τὰ ἔξης:
α') δι β' δρος τῆς συγκρίσεως ἐκφέρεται καὶ διμοιοπτώτως πρὸς τὸν α' δρον τῆς συγκρίσεως μεσολαβοῦντος τοῦ ἢ· π. χ. δι Γεώργιος ἔστιν ἐπιμελέστερος ἢ δι Δημήτριος· οὐ δήπου σύ γε τοὺς σοὺς διολους ἥγει βελτίους σοῦ, διτὶ λιχαρότεροι εἰσιν ἢ σὺ (Πλ. Γο. 489).
β') Πολλάχις δι β' δρος τῆς συγκρίσεως τίθεται κατὰ γενικὴν

βραχυλογικῶς· π. χ. ἔχω οἰκίαν μείζονα τοῦ Δημητρίου (=τῆς οἰκίας τοῦ Δημ.). οἱ Πελοποννήσιοι πλείστοι ναυσὶ τῶν Ἀθηναίων παρῆσαν (=ἢ οἱ Ἀθηναῖοι Θ. 8, 52). χώραν ἔχετε οὐδὲν ἥττον ἡμῶν ἔντιμον (=ἢ ἡ ἡμεῖς Ε. 3, 3, 41) εὑτῷ καὶ ἐπὶ τῶν ὑπερθετικῶν· π. χ. Ἀθηναῖοι πάντων ἀνθρώπων πλείστῳ σιτῷ χρῶνται ἐπεισάκτῳ (Δη. 13, 87). οἱ ἐκ τῆς Διδύης Αἰθίοπες οὐλότατον τριχώματα ἔχουσι πάντων ἀνθρώπων (Ἡρ.).

γ') Πολλάκις ἡ γενικὴ λόγου, τοῦ δύντος τοῦ δέοντος, ηὗται φύσεως καὶ τῶν δμοίων ὡς δεύτερος ὅρος τῆς συγχρίσεως κειμένη ἴσοδυναμεῖ μὲ τὸ ἢ καὶ ῥῆμα σύστοιχον πρὸς τὴν γενικὴν ἢ μὲ τὸ ἢ καὶ ὀλόκληρον πρότασιν· π.χ. ἡ κακία ἐκεκαλλώπιστο τὸ μὲν χρῶμα, ὥστε λευκοτέρα καὶ ἐρυθροτέρα τοῦ δύντος (=ἢ ἡ) φαίνεσθαι τὸ δὲ σχῆμα, ὥστε δοκεῖν δρθωτέρα τῆς φύσεως (=ἢ ἐπεφύκει Ε. Ἀπ. 2, 1, 22· πρδ. Οἰκ. 19, 2 : «λευκοτέρα ἡ ἡν» καὶ «μείζων ἡ ἐπεφύκει») κρείττον ἐστὶ λόγου τὸ κάλλος τῆς γυναικὸς (=ἢ ὡς τῷ λόγῳ τις ἀν εἴποι Ε. Ἀπ. 3, 11, 1, πρδ. Δη. 6, 11 : «μείζω τάκεινων ἔργα ἡ ὡς τῷ λόγῳ τις ἀν εἴποι») περαιτέρῳ τοῦ δέοντος τῇ φιλοσοφίᾳ ἐνδιατρίβειν (=ἢ δεῖ=ἢ ἐφ' ὅσον πρέπει Πλ. Γο. 484). ἡ δύναμις ἡμῶν μόνη τῶν νῦν κρείσσον ἀκοῆς (=ἢ εὖλα λέγεται εἰς πειραν ἔρχεται (Θ. 2, 41). ἀμαθέστερον τῶν νόμων τῆς ὑπεροφίας (=ἢ ὥστε ὑπεροφάν τοὺς νόμους) παιδεύσμεθα καὶ σωφρονέστερον ἡ ὥστε αὐτῶν ἀνηκουστεῖν (Θ. 1, 84).

δ') 'Ο β') ὅρος τῆς συγχρίσεως ἔχφέρεται πολλάκις δι' ἐμπροθέτου πτώσεως (διὰ γεν. μετὰ τῆς προθ. ἀντὶ ἡ πρὸ δὴ δι' αἰτιατικῆς μετὰ τῆς προθέσεως παρά). π. χ. Λυκούργος κατειργάσατο ἐν τῇ πόλει αἰρετώτερον εἰνε τὸν καλὸν θάνατον ἀντὶ τοῦ αἰσχροῦ βίου (Ε.) μηδὲν περὶ πλείονος ποιεῖν πρὸ τοῦ δικαίου (Πλ.). ἡλίου ἔκλειψεις πυκνότεροι παρὰ τὰ ἐκ τοῦ πρὸν χρόνου μνημονεύδεινα ἔννεβησαν (Θ.).

ε') δ β') ὅρος τῆς συγχρίσεως ἔχφέρεται πολλάκις διὰ τοῦ ἢ μετ' ἀπαρεμφάτου ἡ διὰ τοῦ ἡ ὥστε μετ' ἀπαρεμφάτου ἡ διὰ τοῦ ἢ κατὰ καὶ αἰτιατικῆς, διαν πρόκειται νὰ δηλωθῇ διὰ ἡ ἰδιότης τοῦ α'). ὅροι τῆς συγχρίσεως εἰνε δυσανάλογος πρὸς τὴν ἔννοιαν τοῦ β'. ὅροι τῆς συγχρίσεως· π. χ. τὸ νόσημα μείζον ἡ φέρειν (Σοφ.). νεώτερος ἐγὼ ἡ ὥστε δύνασθαι ἐμαυτῷ τιμωρεῖν ἵκενῶς. οἱ Ἀθηναῖοι ἐν Σικελίᾳ μείζω κακὰ ἡ κατὰ δάκρυα ἐπεπόνθεσαν (Θ. 7, 5)

ζ') διαν συγχρίνωνται δύο ἰδιότητες τοῦ αὐτοῦ οὐσιαστικοῦ τι-

Θενται ἀμφότερα τὰ ἐπίθετα ἢ τὰ ἐπιρρήματα (ἢ ἐκφέρωνται μενολεχτικῶς;) ἐν τῷ συγχριτικῷ βαθμῷ μεσολαβούντος τοῦ ἢ π. χ. στρατηγοὶ πλείονες ἢ βελτίονες (== πολλοὶ μᾶλλον ἢ ἀγαθοὶ Ἀριστοφ. Ἀχ. 1078). ἀναγκαῖον ἡν συντομώτερον ἢ σαφέστερον διαλεχθῆναι (== μᾶλλον συντόμως ἢ σαφῶς, δηλ. συντόμως ἀλλ' οὐχὶ σαφῶς Ἰσ. 6, 24).

ζ') ὁ β' ὅρος τῆς συγχρίσεως δύναται νὰ ἔλλειπῃ α') διτὸν εἶνε τὸ ἀντίθετον τοῦ α' ὅρου τῆς συγχρίσεως. Γίνεται δὲ τοῦτο μάλιστα ἐπὶ τοῦ ἀμεινον, βέλτιον, κάλλιον, ἥδιον, χειρον· π. χ. φυλακὰς βέλτιον καθιστάναι πρὸ τοῦ στρατοπέδου (δηλ. ἢ μὴ καθιστάναι Ε. Οἰκ. 20, 8). πάλιν ἀναμιμνήσκου οὐ γάρ χειρον πολλάκις ἀκούειν (δηλ. ἢ μὴ ἀκούειν Πλ. Φριδ. 1, 15). β') διτὸν ἔννοιά τις συγχρίνηται πρὸς τὸ σύνηθες ἢ τὸν πρότερον χρόνον· π. χ. ἢ ἀπόστασις ἡμῶν θᾶσσον γεγένηται (δηλ. τοῦ δέοντος Θ. 3, 13). πλοιούμωτερα ἐγένετο (δηλ. ἢ πρότερον Θ. 1, 8). γ') διτὸν εὐχόλως νοῆται ἐκ τῆς σειρᾶς τοῦ λόγου· π. χ. ἢ δὲ τύχη ἐστρατήγησε κάλλιον (δηλ. τοῦ Ἀριστού Ε.).

η') Τὸ συγχριτικὸν ἐπιτείνεται α') διὰ τοῦ μᾶλλον· π. χ. μᾶλλον εὐτυχέστερος (Εὔρ. Εξ. 377). β') διὰ τοῦ πολὺ, πολλῷ, δλίγον, δλίγῳ· π. χ. πολὺ χειρόν ἐστιν ἐρεθίσαι γραῦν ἢ κύνα (Με. 782). πολλῷ χρείττον ἐστιν ἐμφραγῆς φίλος ἢ χρυσὸς ἀφανῆς (Με. 103). γ') διὰ τοῦ ἔτι ταῦτ' ἔτι χαλεπώτερα (Πλ. Πολ. 298).

ΣΗΜ. 'Ως συγκριτικὰ συντάσσονται καὶ τὸ ἔτερος, ἄλλος, ἄλλοτος, προτεραιός. ὑστεραῖος, διάφορος, ἐναντίος καὶ τὰ εἰς πλάσιος· π. χ. ἔτερον τὸ ἥδιν τοῦ ἀγαθοῦ (Πλ. Γο. 500). διπλάσια ἡξίουν αἱ πόλεις διδόναι 'Αλκιβιάδῃ ἢ ἄλλῳ τινὶ τῶν στρατηγῶν (Δυ. 19, 52). δίκαιον ποιεῖν τὸ ἐναντίον ἢ δὲ σὺ λέγεις (Πλ. Πολ. 339).

§ 96. Ἐπὶ τῶν ὑπερθετικῶν παρατηροῦνται ἰδιαιτέρως τὰ ἔξῆς:

α') διὰ τοῦ ὑπερθετικοῦ δηλοῦται πολλάκις ὑπέρτατος βαθμὸς ἀπολύτως· π. χ. Κύρος φιλομαθέστατος ἦν.

β') ἡ συγχριτικὴ γενικὴ εὐχόλως ἐπὶ τῶν ὑπερθετικῶν δύναται νὰ ἔχῃρηθῇ ὡς γενικὴ διαιρετικὴ, διέστι σημαντεῖ τὸ δλον, εἰς τὸ ὅποιον ἀνήκει καὶ δ α' ὅρος τῆς συγχρίσεως π. χ. Σωκράτης ἦν τῶν Ἀθηναίων σοφώτατος (== Σωκράτης ἦν σοφώτερος ἐκάστου τῶν Ἀθηναίων καὶ Σωκράτης ἦν ἐν τοῖς Ἀθηναίοις ἢ ἐκ τῶν Ἀθηναίων σοφώτατος).

γ') Τὸ διπερθετικὸν ἐπιτείνεται α' διὰ τοῦ μάλιστα· π. χ. μά-

λιστα δεινότατος (Θ.)· β') διὰ τοῦ πολύ, πολλῷ, σπανιώτερον διὰ τοῦ μακρῷ π., χ. πολὺ φίλτατος· μακρῷ κάλλιστα (Πλ.)· γ') διὰ τοῦ ὡς καὶ τοῦ δτι, σπανιώτερον διὰ τοῦ η· π. χ. ὡς βέλτιστα καὶ δτι πλεῖστα (Ε. Οἰκ. 7, 15)· η ἀριστα (Ε.). Τὸ ὡς καὶ τὸ δτι ἀποχωρίζονται ἐνίστεται ἀπὸ τοῦ ὑπερθετικοῦ διὰ παρεμπτώσεως προθέσεως· π. χ. ὡς ἐς ἐλάχιστον χωρίον (Θ.)· δτι ἐν βραχυτάτῳ (Θ.). Πολλάκις δὲ μετὰ τοῦ ὡς συνάπτεται τὸ δῆμα δύνασθαι ἢ συνώνυμος φράσις· π. χ. διηγήσαμχι ἡμῖν ὡς ἀν δύνωμαι διὰ βραχυτάτων (Ισ.)· πειράσομαι διδάσκειν ὑμᾶς ὡς ἀν οἶος τε ὡς σαφέστατα (Δη. 4,3,2)· ὡς ἔνι ἥδιστα (Ε.)· ὡς δυνατὸν βέλτιστον (Ε. Απ. 2, 2,6)· δ') διὰ τοῦ οἶος (σπανίως)· π. χ. χωρίον οἶον χαλεπώτατον (Ε. Απ. 4,8,2)· ε') διὰ τοῦ ἐν τοῖς· π. χ. ἀμολογεῖται δ "Ἐρως ἐν τοῖς πρεσβύτατος εἰνε (Πλ. Συμ. 178=ἐν τοῖς πρεσβυτάτοις πρεσβύτατος). Τὸ ἐν τοῖς ἀπέβη τρόπον τινὰ ἐπιρρημα· δθεν τίθεται ἀσχέτως πρὸς τὸ γένος καὶ τὸν ἀριθμὸν τοῦ ὑπερθετικοῦ· π. χ. ἐν τοῖς πλεῖσται νῆσες (Ε.)· ἐν τοῖς πρώτῃ ἐγένετο (Θ. 3, 82).

δ') Ἡ γενικὴ ἐπὶ τῶν ἐπιρροημάτων.

§. 97. Μετὰ γενικῆς συντάσσονται καὶ πολλὰ ἐπιρρήματα παραγόμενα ἐξ ἐπιθέτων, συντασσομένων μετὰ γενικῆς· π. χ. ἐμάχοντο ἀξίως λόγου (Ηρ.)· τῶν μεγίστων ἐπιτειδευμάτων ἀπείρως ἔχουσι (Ε.)· ἀνεγώρουν μάλα ὑπεροπτικῶν τῶν ἐναντίων.

ΣΗΜ. Τὸ λάθρα καὶ κρύφα συντάσσονται μετὰ γεν. τοῦ χωρισμοῦ· π. χ. λάθρα μητρὸς καὶ πατρὸς (Σοφ. Οἰδ. Τύρ. 787), κρύφα τῶν Ἀθηναίων (Θουκ. 1, 101). Ομοίως τὸ χωρίς.

§ 98. Μετὰ γενικῆς διαιρετικῆς συντάσσονται καὶ ἐπιρρήματα τόπου καὶ χρόνου· π.χ. ποῦ γῆς (Σοφ.)· ἐνταῦθα ἐστι τῆς ὅρεως (=ἐν τούτῳ τῷ σημείῳ τῆς οὔρεως Δυ. 2, 1, 17)· πόθεν γῆς ἥλθες; (Εὐρ.)· πηγίκ' ἐστὶ τῆς ἡμέρας; (=πολα ὥρα τῆς ἡμέρας εἰνε; Αριστοφ. Ορ. 1398) τῆς ἡμέρας δψὲ ἦν (Ε. Ελλ. 2, 1, 23).

§ 99. Καὶ μετὰ τῶν τροπικῶν ἐπιρρημάτων πῶς, δπως ὡς, εὖ, καλῶς, δτχν εἰνε συντεταγμένα μετὰ τοῦ ἔχειν (ἐνίστεται δὲ καὶ μετὰ τοῦ κεῖσθαι), τίθεται γενικὴ εἰς δῆλωσιν ἀναφερᾶς· π. χ. οὐκ οἶδα· δπως ἔχει παιδεῖας (= πῶς ἔχει ὡς πρὸς τὴν παιδείαν, πολαν παιδ.). ἔχει (Πλ. Γο. 470)· ἐδίωξαν ὡς τάχονς ἔκαστος εἰλέχεν (Ε.) (ἢ Κέρκυρα) τῆς τε Ἰταλίας καὶ Σικελίας καλῶς παράπλου κεῖται (=ώς πρὸς τὸν παράπλουν κτλ. Θ. 1, 36).

ε') Ἡ γενικὴ ἐπιφροματικῶς.

§ 100. Ἡ γενικὴ πρὸς τούτοις τίθεται α') εἰς δήλωσιν χρόνου· π. χ. οἱ λαγῷ τῆς νυκτὸς νέμονται· ή σίκια χειμῶνος μὲν εὐήλιος ἔστι, θέρους δὲ εὔτχιος. Πέστραι σύχη ἥξουσι δέκα ἑτῶν (= ἐντὸς δέκα ἑτῶν Πλ. Νο. 642). δλίγους χρόνου πειράσεται τὰ χρήματα ἀποδοῦνται (*I. 17, 18*) πολλοῦ χρόνου σύχη ἑόραχά σε (= ἢ πό πολλοῦ χρόνου).

β') ἐπὶ ἀναφωνήσεων λύπης, δυσαρεσκείας, θυμυκσμοῦ πρὸς δήλωσιν τῇ; αἰτίας, δτὲ μὲν μετ' ἐπιφωνήματος, δτὲ δὲ ἀνευ ἐπιφωνήματος· π. χ., οἵμοι τῶν κακῶν ὁ Ζεὺς, τῆς λεπτότητος τῶν φρενῶν (*Ἀριστοφ. Νεφ. 153*). τῆς τύχης, τὸ ἐμὲ νῦν κληθέντα δεῦρο τυχεῖν (*Ε. Κ. 2, 2, 3*).

γ') Ἡ δοτική.

α') Ἡ κυρίως ἡ γνησία δοτική.

§ 101. Ἡ γνησία δοτικὴ σημαίνει τὸ πρόσωπον ἢ τὸ πρᾶγμα, εἰς τὸ δποῖον ἀποβλέπει ἢ ἔννοια τοῦ δήματος ἢ διὰ τὸ δποῖον ὑπάρχει ἢ γίνεται τι.

§ 102. Ἡ γνησία δοτικὴ τίθεται ἐν στενῇ συναφείᾳ μετὰ δημάτων μεταβατικῶν καὶ ἀμεταβάτων ὡς ἀναγκαῖον συμπλήρωμα (ἔμμεσον ἀντικείμενον) Τοιαῦτα δὲ δήματα είνε τὰ ἔξης :

α') τὰ ἔχοντα ἐν γένει τὴν ἔννοιαν τοῦ διδόναι, λέγειν, προτάσσειν (ταῦτα ὡς μεταβατικὰ δέχονται καὶ αἰτ. τοῦ ἀμέσου ἀντικειμένου κατὰ τὴν § 66). Οὕτω λέγεται διδωμένη τινὶ τι, παρέχω τινὲ τι, δωροῦμαι τινὲ τι, πέμπω τινὲ τι, νέμω τινὲ τι, λέγω τινὲ τι, παραγγέλω τινὲ τι, παραιγῶ τινὲ τι, δηλῶ τινὲ τι, προστάσσω καὶ ἐπιτάσσω τινὲ τι καὶ τὰ ἔμοια· π. χ. πολλὰ ἀγαθὰ οἱ θεοὶ παρέχουσι τοῖς ἀνθρώποις (*Ε.*) τῇ στρατιᾷ ἀπέδωκε Κῦρος μισθὸν τεσσάρων μηνῶν (*Ε.*). τάδε λέγει Κύριος τοῖς Ἰουδαίοις (*Εὐαγγ.*). τὴν ἀνάρεσιν τῶν νεκρῶν προσέταξαν ἀνδράσιν ἀγαθοῖς (*Ε.*).

ΣΗΜ. α') Τὸ κελεύειν συντάσσεται μετ' αἰτιατικῆς καὶ ἀπαρεμφάτου.

ΣΗΜ. β') Τὸ μεταδιδόναι πλὴν τῆς δοτικῆς τοῦ ἔμμεσου ἀντικειμένου λαμβάνει καὶ γενικὴν ὡς ἔμμεσον ἀντικειμενον (ἡ γενικὴ ἐπὶ τοῦ μεταδιδόναι εἶνε ὡς ἡ γενικὴ ἐπὶ τῶν μετοχῆς καὶ μεταλήψεως σημαντικῶν ὅμμάτων). π.χ. μεταδιδωμι τῷ βουλομένῳ τοῦ ἐν τῇ ἐμῇ ψυχῇ πλούτουν (*Ε. Σιη. 4, 43*).

β') τὰ σημαίνοντα φιλικὴν ἢ ἔχθρικὴν πρόστινα διάθεσιν, οἷον τὸ δργίζεσθαι, ἀγανακτεῖν, χαλεπαίνειν, θυμοῦσθαι, εύνοεῖν χαρίζεσθαι, ἀρέσκειν, φθονεῖν, ἀπειλεῖν, ἐπιθουλεύειν, ὀγειδίζειν, ἐπιτιμᾶν,

λοιδορεῖσθαι (ἀλλὰ λοιδορεῖν τινα), μέμφεσθαι (σπανίως μέμφεσθαι τινα) καὶ τὰ δημοια. Ἐνταῦθα ἀγήκουει καὶ τὰ ἐναντιώσεως σημαντικά, οἷον τὸ ἐνχντιοῦσθαι, ἀνθίστασθαι, ἀντιπράττειν καὶ ὅλα συνθετα μετὰ τῆς προθέσεως ἀντί· π.χ. οἱ στρατιῶται ἔχαλέπαινον καὶ ὠργίζοντο τῷ Κλεάρχῳ (Ξ.)· δούλος πεφυκὼς εὐνόει τῷ δεσπότῃ· ἀρεσκε πᾶσι, μὴ σαύτῷ μόνον. "Ἐρωτι οὐδὲ" Αρης ἀνθίσταται (Πλ.).

ΣΗΜ. α') 'Ονειδίζω τινί=όνειδίζω τινά, ἐπιτιμῶ τινα, δνειδίζω τινί τι, προβάλλω τινί τι ὡς ὄνειδος.

ΣΗΜ. β') Τὰ ὠφελείας καὶ βλάψης σημαντικά κατ' ἔξαίρεσιν πλὴν τοῦ λυσιτελεῖν συντάσσονται μετ' αἰτιατικῆς· π. χ. βλάπτει τὸν ἄνδρα θυμός· τοὺς φίλους εὐεργέτει· ἔνον ἀδικήσεις μηδέποτε· φευδής διαβολή τὸν βίον λυμαίνεται· ἀλλὰ δικαιοσύνη λυσιτελεῖ τῷ ἔχοντι.

γ') τὰ ἔχοντα τὴν ἔννοιαν τοῦ βοηθεῖν, οἷον βοηθεῖν, ἀμύνειν, ἀρήγειν, ἐπικουρεῖν, ἐπαρκεῖν, τιμωρεῖν (=βοηθεῖν)· π. χ. ἀμυνῶ τῷ νόμῳ (Εὐρ.)· βεδοηθήκαμεν Εὔδοεσι (Δημ.)· ἔνεοις ἐπαρκῶν τῶν ἵσων τεῦξει ποτέ.

δ') τὰ εὐπειθεῖας, ὑποταγῆς καὶ ἀκολουθίας σημαντικά· π. χ. τοῖς νόμοις πειθοῦν (Ισ.)· πᾶν πλῆθος καὶ πᾶς πλευτὸς ἀρετῇ ὑπείκει (Πλ.)· τῇ ἀχαριστίᾳ ἐπεται η ἀναισχυντίᾳ (Ξ.).

ε') τὰ ἔχοντα τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀρμόζειν· π. χ. ὁ κάθορνος ἀρμόζει τοῖς ποσὶν ἀμφοτέροις (Ξ.)· τῇ βασιλείᾳ προσήκει οὐ ράδιουργία, ἀλλὰ καλοκαγαθία (Ξ.).

Ϛ') τὰ προτεγγίσεως σημαντικά (πελάζειν, πληγιάζειν. προσιέναι, ἀπαντᾶν, ἐντυγχάνειν, ἐπιτυγχάνειν κλπ.)· π. χ. τοῖς φρονιμωτάτοις πλησίαζε (Ισ.)· ἀνθρωπός τις προσῆλθε τῷ Ἰησοῦ· ἐπιτυγχάνει πυροῖς (Ξ. Αν. 7, 2, 18).

ΣΗΜ. 'Αγτὶ τῆς δοτ. ἐπὶ τῶν εἰρημένων ὄημάτων μεταχειριζόμεθα ἐν τῇ κοινῇ γλώσσῃ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὴν εἰς μετ' αἴτ. π. χ. δίδω εἰς τινα λέγω εἰς τινα, παραγγέλλω εἰς τινα, πείθομαι εἰς τινα, ὑποχωρῶ εἰς τινα, ἀρμόζω εἰς τινα, χαρίζομαι εἰς τινα, ἐνανιοῦμαι κτλ. 'Ἐπι τινῶν μεταχειριζόμεθα τὴν κατὰ μετὰ γεν. η τὸ ἐναντίον μετὰ γεν. π.χ. δργίζομαι κατὰ (ἐναντίον) τινός. 'Ἐπι τινῶν μεταχειριζόμεθα τὴν αἴτ. λαμβάνοντες αὐτὰ ὡς μεταβατικά π. χ. φθονῶ τινα, εὐνοῶ τινά, δνειδίζω τινά, πιστεύω τινά, ἀκολουθῶ τινα.

§ 103. Μετὰ δοτικῆς συντάσσονται καὶ τὰ ἐπίθετα τὰ συγγενῆ πρὸς τὰ εἰρημένα ῥήματα, οἷον, εὔγους, δύστονος, κακόνος, εὐπειθής, ἀπειθής, δημήκος, ἐναντίος, φίλος, ἔχθρός τινι κτλ. οἱ πονηροὶ ἀλλήλοις ἔχθροι μᾶλλόν εἰσιν η φίλοι (Ξ.)· οἱ δημοιοὶ τοῖς δημοῖσις

εῦνοί εἰσιν (Ξ.)· ἵππος εὐπειθῆς τῷ ἡνιόχῳ (Πλ.)· ἀπαντα τῷ πλουτεῖν ἔσθ' ὑπήκοα. Ἀλλὰ καὶ φίλος τυνός, ἔχθρός τυνος (Ιδ. § 89, α').

§ 104. Ἡ γνησία δοτικὴ ἐν χαλαρωτέρᾳ συναρτεῖται μετὰ βημάτων σημαίνει τὸ πρόσωπον, διὰ τὸ ὄποιον ὑπάρχει ἢ γίνεται τι. Ἡ δοτικὴ αὕτη λέγεται ἴδιως δοτικὴ προσωπικὴ ἢ δοτικὴ τοῦ ζι-φέροντος. Ταύτης διακρίνονται πέντε εἰδη.

α') ἡ κτητικὴ δοτικὴ ἢ ἡ δοτικὴ τῆς χρήσεως. Αὗτη τίθεται μετὰ τοῦ εἶνε, ὑπάρχειν, γίγνεσθαι εἰς δήλωσιν τοῦ προσώπου, ὡς κτῆμα τοῦ ὄποιού ἢ πρὸς χρῆσιν τοῦ ὄποιού ὑπάρχει ἢ γίγνεται τι, π. χ. ἔστι μοι χρήματα (=ἔχω χρήματα) νήσες οὐκ εἰσιν ἡμέν (=ναῦς οὐκ ἔχομεν) ἐνταῦθα Κύρω ἢν βιστίει (Ξ.)· τούτων τῶν μερῶν ἐν ἔστι παισὶν (=διὰ τοὺς παΐδες, πρὸς χρῆσιν τῶν παΐδων Ε. Κυ. 1,2,4)· γέγονέ μοι διδάσκαλος (=ἔσχηκα διδάσκαλον Πλ. Δά. 186)· διομά μοι ἔστιν (=δονομά ἔχω δονομάζομαι).

β') ἡ χαριτικὴ δοτικὴ ἀντιχαριτικὴ δοτικὴ, ἥτις δηλοῖ τὸ πρόσωπον, πρὸς χάριν ἢ ωφέλειαν ἢ πρὸς βλάβην τοῦ ὄποιού γίνεται τι· π. χ. πᾶς ἀνὴρ αὐτῷ πονεῖ (=χάριν ἔχυτος Σοφ.) ἐκέλευσε πάντας στεφανοῦσθαι τῷ Θεῷ (=πρὸς τιμήν, πρὸς χάριν τοῦ Θεοῦ Ξ.) πάντες πάντα κακὰ νοοῦσι τῷ τυράνῳ (=κατὰ τοῦ τυράννου, πρὸς βλάβην τοῦ τυράννου Ξ.) αἱ τοῖς δεσπόταις ἀποκείμεναι βάλανοι θαυμάσιαι ἦσαν (Ξ.)· καὶ μοι τὴν γραφὴν ἀνάγγειλι (=πρὸς χάριν μου, παρακαλῶ Ισ. 15, 20).

γ') ἡ δοτικὴ τῆς ἀναφορᾶς, ἥτις δηλοῖ τὸ πρόσωπον, ἀναφορικῶς πρὸς τὸ δοτοῖν ἀληθεύει τι· π. χ. γέρων γέροντι γλωτταν ἥδιστην ἔχει, παῖς παιδὶ (γν.) τῷ καλῶς σράσσοντι πᾶτα γῆ πατρὶς (=ὡς πρὸς τὸν εὐτυχοῦντα π. γ. π. Μέ. 716). Μετὰ τῆς δοτικῆς ταύτης συνάπτεται καὶ τὸ ὅς· π. χ. μακρὰν γάρ ὡς γέροντι προεύστάλης ὅδὸν (Σωφ. Οἰδ. Κ. 20).

ΣΗΜ. α') Συχνὴ εἶνε ἡ δοτικὴ τῆς ἀναφορᾶς μετὰ μετοχῆς, ὅταν μάλιστα πρόκειται νὰ ὁρισθῇ χρόνος ἢ τόπος· π. χ. ἡμέραι μάλιστα ἥσαν τῇ Μυτιλήνῃ ἑαλωκυῖα ἐπτά, ὅτ' εἰς τὸ "Εμβιτον Δακεδαιμόνιοι κατέπλευσαν (=ὡς πρὸς τὴν Μυτ. ἑαλωκυῖαν, ἥσοι ἀπὸ τῆς ἀλώσεως τῆς Μυτιλήνης Θ. 329)· ἥν ἡμέρα πέμπτη ἐπιπλέουσι τοῖς 'Αθηναῖοις (=ἄφ' ὅτου οἱ 'Αθηναῖοι ἐπέπλεον Ξ. 'Ελλ. 2, 1, 27)· καὶ κατ' ἔλλειψιν τῆς δοτικῆς π. χ. 'Ἐπιδαιμνός ἔστι πόλις ἐν δεξιᾷ εἰσπλέοντι τὸν 'Ιόνιον κόλπον (=ὡς πρὸς τινα εἰσπλέοντα ὅταν τις εἰσπλέῃ Θ.)

ΣΗΜ. β') Εἰς τὴν δοτικὴν τῆς ἀναφορᾶς ἀνήκει καὶ ἡ λεγομένη δοτικὴ τῆς κρίσεως π. χ. ἐγὼ σ' ἐτίμησα τοῖς φρονοῦσιν εῦ (=ῶς πρὸς τοὺς εὖ φρονοῦντας, κατὰ τὴν κρίσιν τῶν εὖ φρονούντων Σοφ.). Κρέων ἦν ζηλωτός, ὡς ἐμοί, ποτὲ (Σοφ.). Ἐνίστε τίθεται μετὰ τῆς δοτ. ταύτης ἡ πρόθεσις παρά π. χ. δοκεῖς παρ' ἡμῖν οὐ βεβουλεῦσθαι κακῶς (Σοφ.).

δ') ἡ δοτικὴ τοῦ συμπαθοῦντος προσώπου ἡ ἡ γῆθικὴ δοτικὴ, ἥτις δηλοῖ τὸ πρόσωπον, πρὸς χαρὰν ἡ πρὸς λύπην τοῦ ὅποιου συμβαίνει τι π. χ. ὡς μοι καλὸς ὁ πάππος (=πόσον καλὸς μοῦ εἰνε ὁ πάππος Ξ). ἡ μῆτηρ σε ἐξ πιετὴν δ, τι ἀν βαύλη, ἵνα εὐτῇ μακάριος ἔη (Πλ. Δυ. 508). ὅταν αὐτοῖς ἔξαμπτάνωσι τι εἰς υἱεῖς; (δηλ. πρὸς λύπην καὶ δυσαρέσκειαν αὐτῶν Πλ. Σοφ. 230).

ΣΗΜ. Μετὰ τῆς δοτ. τοῦ συμπαθοῦντος προσώπου συνάπτεται ἐνίστε δς κατηγορούμενον τὸ ἀσμένιφ, βουλομένιφ, ἡδομένιφ, ἀχθομένιφ, ἵνα δηλωθῇ τὸ εἶδος τοῦ συναισθήματος π. χ. ἀσμένιοις τοῖς ἀνθρώποις τὸ φῶς ἐγίγνετο (=μὲν τὴν εὐχαρίστησιν τῶν ἀνθρώπων Πλ. Κρατ. 418).

Ἡ μετοχὴ βουλομένιφ, ἡδομένιφ, ἀχθομένιφ μετὰ τοῦ ἐστί τινι ἰσοδυναμεῖ τὸ βούλεται, ἥδεται, ἄχθεται π. χ. τῷ πλήθει τῶν Πλαταιῶν οὐ βουλομένιφ ἦν τῶν Ἀθηναίων ἀφίστασθαι (=τὸ πλ. τῶν Πλ. οὐκ ἐβούλετο τ., Α. ἀ. Θ. 2, 3).

ε') ἡ δοτικὴ τοῦ ἐνεργοῦντος προσώπου (ποιητικὸν αἴτιον). Αὕτη τίθεται α') ἐπὶ τῶν εἰς· τὸς καὶ τέος ἡγηματικῶν β') ἐπὶ τοῦ παθητικοῦ παρακειμένου, ὑπερσυντελίκου καὶ τετελεσμένου μέλλοντος, σπανίως δ' ἐπ' ἄλλου χρόνου ἀντὶ τῆς ὑπὸ μετὰ γενικῆς (ἴδ. § 165. π. χ. ἀρα γρυντόν ἐστιν ἡμῖν; (=ἀρα δυνατόν ἐστιν ἡμῖν γρῦξαι; Αριστοφ.) ποταμός ἐστιν ἡμῖν διαβατέος (=ποταμόν τινα δεῖ ἡμᾶς διαβῆναι Ξ). ταῦτα Θεμιστογένει τῷ Συρακουσίῳ γέγραπται (=ὑπὸ Θεμιστογένους Ξ. Ἑλλ. 3, 1, 2).

β') Ἡ δοτικὴ ἀναπληροῦσα τὴν ἐκλιποῦσαν δργανικὴν πτῶσιν. (ἴδ. § 59 ὑποσημ.).

1) Δοτικὴ τῆς δυνοδείας.

§ 105. Ἡ δοτικὴ αὗτη τίθεται ἀνευ στενῆς σχέσεως πρός τι βῆμα ἡ δόνομα καὶ λέγεται Ἰδιωτικὴ τῆς συνοδείας π. χ. ἴππεύς τις προσήλαυνεν ἴδρωντι τῷ ἵππῳ (Ξ. Ἑλλ. 4, 5, 7). Συνγίθησειν ἡ δοτ. αὕτη μετὰ τῆς αὐτὸς (ὅτε παραλείπεται τὸ ἀρθρον) π. χ. τέσσαρας ναῦς ἔλαχον αὐτοῖς ἀνδράσι (Ξ. Ἑλλ. 1, 2, 12). ἥκεν εἰς τὰς τάξεις αὐτοῖς στεφάνοις (=οὓς αὐτοὶς τοὺς στεφάνοις, Ξ. Κ. 3, 3, 40. πρδ. Πλ. I, 194 «ἀνέσιν αὐτῇ σὺν φρόμιγγε). Συνήθως εἰνε μάλιστα ἐπὶ στρατιωτικῶν κινήσεων εἰς δῆλωσιν τῆς στρα-

τιωτικῆς δυγάμεως, μεθ' ἡς γίνεται ἡ κίνησις· π. χ. οἱ Ἀθηναῖοι· ἥλθον ναυσὶ τριάκοντα καὶ ἔξακοσίοις δπλίταις (Θ. 4, 7).

2) Δοτικὴ τῆς κοινωνίας.

§ 106. Ἡ δοτικὴ τῆς κοινωνίας τίθεται ἐν στενῇ συναφείᾳ μετὰ ῥημάτων, ἐπιθέτων καὶ ἐπιρρημάτων ὡς ἀναγκαῖον συμπλήρωμα τῆς ἐννοίας αὐτῶν.

§ 107. Ρήματα συντασσόμενα μετὰ δοτ. τῆς κοινωνίας εἰνε :

α') τὰ μίξεως, συμμετοχῆς καὶ συμφωνίας σημαντικά : μίγνυμι, κεράνυμι· τινὶ τι, κοινωνῷ καὶ μετέχω τινὶ τινος (ἴδ. § 85 γ'), διμολογῶ, συμφωνῶ καὶ ἐν γένει πάντα τὰ μετὰ τοῦ δμο—καὶ σὺν σύνθετα δήματα, τὰ ὅποια συνάφειάν τινα σημαίνουσιν : διμολογῶμονῶ, συναδικῶ, συμπράττω κτλ.· π. χ. δὲ Μίδας ἐθήρευσε τὸν Σάτυρον οὕνω κεράσας τὴν κρήνην (Ξ.)· τὰ ἔργα οὐκ ἔνυμφωνετοῖς λόγοις (Πλ.). Ἐκοινώνησαν τῶν κινδύνων ὑμῖν (Ισ. 4, 43). ήμετες μετεσχήκαμεν ὑμῖν (=εὖν διμιν., μεθ' διμῶν) καὶ ἱερῶν τῶν σεμνοτάτων καὶ Ἱερῶν τῶν καλλίστων (Ξ.).

β') τὰ ἐπιμιξίας σημαντικά : ἐπιμίγνυμι, διμιλῶ, χρῶμαι, διαλέγομαι· π. χ. κακοῖς διμιλῶν καύτοις ἐκβήσει κακός· χρῶ τοῖς βελτίστοις (Ισ. 1, 20). Οἱ βάρδοι διαλεχθέντες ἀλλήλοις ἀπῆλθον (Ξ. Ἀν. 2, 5, 42). Ἐνταῦθι ἀνήκει καὶ τὸ εἰς λόγους ἔρχομαι (ἢ ἀφικνοῦμεν) τινι, καὶ τὸ διὰ φιλίας ἔρχομαι τινι· π. χ. τῷ Ἀλκιβιάδῃ τινὲς εἰς λόγους ἥλθον (Θ.). βουλόμεθα αὐτοῖς διὰ φιλίας λέναι (Ξ. Ἀν. 3, 2, 8).

γ') τὰ ἀμιλλῆς, ἔρσεως καὶ συνδιαλλαγῆς σημαντικά : ἀμιλλῶμαι τινι, διαπίνομαι τινι (=ἀμιλλῶμαι πρός τινα εἰς τὸ πίνειν), ἀμφισβητῶ, ἀντιποιοῦμαι (τινὶ τινος), ἔρλω, στασιάζω, διαφέρομαι, δικάζομαι, ἀγωνίζομαι, πολεμῶ, ναυμαχῶ, διαλλάτομαι, σπένδομαι καὶ τὰ ὅμοια· π. χ. Καλλίστιον διαπινομένη ἀνδράσι τρεῖς χόρας ἐξέπιεν ἀμφισβητοῦσι μὲν οἱ φίλοι τοῖς φίλοις, ἔρίζουσε δὲ οἱ διάφοροι τε καὶ ἔχθροι ἀλλήλοις (Πλ. Πρωτ. 337). Θεῷ μάχεσθαι δεινόν ἐστι καὶ τύχη (Μ.). Κλέαρχος ἐπολέμει τοῖς Θραξὶ (Ξ.), οὐκ αἰσχρόν ἐστι τοῖς πονηροῖς διαφέρεσθαι (Ξ.): σῶμα νοσῶντος στασιάζει αὐτὸν ἐστῶ (Πλ.). Δημοσθένης μετὰ τῶν Ευστρατήγων σπένδονται Μαντινεῦσι (Θ.). Ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ τὸ εἰς χειρας, διὰ μάχης ἢ διὰ πολέμου ἔρχομαι τινι· π. χ. διαγοούμεθα διὰ παντὸς πολέμου αὐτοῖς λέναι (Ξ. Ἀν. 3, 2, 8).

ΣΗΜ. α') Μετὰ τῶν ῥημάτων τούτων τίθεται πολλάκις ἀντὶ τῆς δοτικῆς

ή πρὸς μετ' αἰτιατικῆς π. χ. ἐπολέμησαν πρὸς ἀλλήλους (Θ.). ψυχὴ πρὸς σῶμα διαφέρεται (Πλ.). Ἀρίστιππος ἔννηλλάγη πρὸς τοὺς οἴκους.

ΣΗΜ. β') πολεμῶ, μάχομαι, ἀγωνίζομαι μετά τινος σημαίνει πολεμῶ, μάχομαι, ἀγωνίζομαι μετά τινος ὡς σύμπαγος καὶ βοηθὸς αὐτοῦ π. χ. ἐπολέμησάν ποτε Ἐλευσίνιοι μετ' Εὐμόλπου πρὸς Ἔρεχθέα (Θ.).

δ') τὰ δμοιότητος καὶ λεστήτος σημαντικά π. χ. φιλοσόφῳ ἔστινας, ὡς νεανίσκε (Ξ.). μικρὸν μεγάλῳ εἰκάζω (Θ.). Οἱ σιδηροὶ ἀπισοὶ τοὺς ἀσθενεῖς τοῖς λεχυνοῖς ἐν πολέμῳ (Ξ.).

ΣΗΜ. Ἀντὶ τῆς δοτικῆς τῆς κοινωνίας μεταξειρίζομεθα ἐν τῇ δημόδει γλώσσῃ τὸ μὲ μετ' αἰτιατικῆς π. χ. ὅποιος ἀνακατωθῇ μὲ τὰ πίτουρα τὸν τρώγουν οἱ κόττες συναναστρέφομαι μὲ καλοὺς ἀνθρώπους, συμφωνῶ μὲ τὴν γνώμην σου μὲ ποῖον δμοιάζει αὐτὸς δ ἀνθρωπος; Ἐν τῇ καθαρευούσῃ γίνεται κερῆσις ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τῆς πρὸς μετ' αἰτ. συμφωνῶ πρός τινα, πολεμῶ πρός τινα, κοινωνῶ πρός τινα.

§ 108. Ἐπιθετα συντασσόμενα μετὰ δοτ. τῆς κοινωνίκς εἰνε τὰ σύστοιχα ἢ συγγενῆ πρὸς τὰ εἰρημένα ῥήματα, οἷον δμοιος, ἵσος, δ αὐτός, ἀντίρροπος, δμώνυμος, συγγενής, συμφυής, διάφορος (=οὐχὶ τῆς αὐτῆς γνώμης, ἔχθρός πρό. διαρέρεσθαι) καὶ τὰ δμοια· τὸ δμοιον τῷ δμοίῳ ἔννηλλαγές ἐστι (Πλ.). ἡδονή, ἀμικτος φρονήσει (Πλ. Φιλ. 61). οἱ πονηροὶ ἀλλήλοις δμοιοι (Πλ.). οὐ ταῦτα γίγνεται τέκνα τοῖς ἡδέσι (Πλ.). λόγοι ἵσοι τῷ μεγέθει τῶν ἔργων (Ισ.).

ΣΗΜ. α') Τινά τῶν ἐπιθέτων τούτων εὐσιαστικῶς λαμβανόμενα συντάσσονται μετὰ γεν. π. χ. τῶν εὐτυχούντων πάντες εἰσὶ συγγενεῖς (Με.) συμμαχία τούτων ἀντίρροπος (Δη. 1, 10). Τεύκρος Σαλαμῖνα δμώνυμον ἐποίησε τῆς πρότερον αὐτῷ πατρίδος (Ισ. 9, 18) πρόβ. § 108 τὸ διάφορος (=οὐχὶ δμοιος πρό. διαφέρω) συντάσσεται μετὰ γενικῆς.

ΣΗΜ. β') Πολλάκις ἡ δοτ. ἐπὶ τοῦ δ αὐτός, δμοιος, ἵσος κεῖται βραχυλογικῶς π. χ. δμοίαν ταῦς δούλαις είχε τὴν ἐσθῆτα (=τῇ ἐσθῆτῃ τῶν δούλων, Ξ. Κυ. 5, 1, 4). τὰ αὐτὰ φρονῶ Δημοσθένει (=ἄπει Δημοσθένης) οὐ καὶ σὺ τύπτει τὰς ἵσας πληγάς ἐμοί; ('Αριστοφ. Β. 636) 'Ομοίως λέγεται καὶ παρ' ἡμῖν π. χ. δ Νικόλαος ἐφόρει δμοια φορέματα μὲ τὸν Δημήτριον τὰ ἴδια φρονῶ μὲ τὸν Δημοσθένην πρό. § 95 β..

§ 109. Ἐπιρρήματα συντασσόμενα μετὰ δοτικῆς τῆς κοινωνίας εἰνε α') τὰ παραγόμενα ἐκ τῶν ἐν τῇ προηγουμένῃ § 108 μνημονεύθεντων ἐπιθέτων β') τὸ δμα καὶ τὸ δμοῦ π. χ. ήσει Διορικὸς πόλεμος καὶ λοιμὸς ἀμ' αὐτῷ (Θ.). τὸ ὄδωρο ἐπίνετο δμοῦ τῷ πηλῷ (Θ.).

ΣΗΜ. Ἐνίστε εὐρηνται μετὰ δοτ συντεταγμένα καὶ οὐσιαστικά τινα παράγωγα ἐκ δημάτων ἡ ἐπιθέτων συντασσομένων μετὰ δοτ π. χ. ἡ ἐμὴ τῷ Θεῷ ὑπηρεσία (Πλ. Ἀπ. 30, κατὰ τὸ ὑπηρετῶ τινι) δμοιότης ἑαντῷ (Πλ. Φιλ. 109). ἐχρημάτισε περὶ φιλίας τοῖς Ἀθηναίοις (Θ. 5, 5).

3) Δοτικὴ τοῦ ὁργάνου, τοῦ τρόπου, τοῦ ποσοῦ,
τῆς αἰτίας τῆς ἀνοδοφορᾶς.

§ 110. Η δοτικὴ (ἀναπληροῦσα τὴν ἀφανισθεῖσαν ὁργανικὴν
πτῶσιν) τίθεται πρὸς τούτοις :

α') Εἰς δήλωσιν τοῦ ὁργάνου ἢ μέτου, μὲ τὸ δποῖον γίνεται· π. χ. τὴν θύραν τῇ βαντηρῷᾳ ἔκρουε (Πλ.). ἡ ψυχὴ τρέφεται μα-
θῆμασι (Πλ.).

ΣΗΜ. Συνήθης εἶνε ἡ δοτικὴ αὕτη 1^ῃ ἐπὶ τῶν ὁρμάτων κολάζειν. τιμω-
ρεῖσθαι, ζημιοῦν· π. χ. τὸν μὴ πειθόμενον ἀτιμίας τε καὶ χρήμασι κολά-
ζουσι (Πλ. Πολ. 422). 2^ῃ ἐπὶ τῶν ὁρμάτων τεκμαίρεσθαι, εἰκάζειν, κρί-
νειν, γνώσκειν· π. χ. δεῖ τὰ μέλλοντα τοῖς γεγενημένοις τεκμαίρεσθαι
(= διὰ τῶν γεγενημένων, ἐκ τῶν γεγενημένων Ἰσ. 14, 141). οὐ τῷ ἀριθμῷ
τὰ πολλὰ κρίνεται, ἀλλὰ πρὸς τὰς κρήσεις (Ξ. Ἱε. 4, 8). Σπανιώτερον
τίθεται ἐπὶ τῶν ὁρμάτων τούτων ἡ γενικὴ μετὰ τῆς ἐκ ἡ ἀπό· π. χ. ἐκ
τῶν εἰδημένων ὄψιον ἔστι καταμαθεῖν ('Ισ.).

β') Εἰς δήλωσιν τοῦ τρόπου, καθ' ὃ γίγνεται τι· π. χ. τούτῳ
τῷ τρόπῳ οἱ Ἀθηναῖοι ἔτείχισαν τὴν πόλιν (Θ.). βίᾳ εἰλον τὸ χω-
ρίον (Θ.). Εἰς τὴν χρῆσιν ταύτην τῆς δοτικῆς ἀνήκουσι καὶ αἱ δοτ.
δημοσίᾳ. κοινῇ, ἰδίᾳ, πεζῇ, ταύτῃ ἢ, τῷ σύντι, αἰτίνες ἀπέέησαν
ἐπιρρήματα.

γ') Εἰς δήλωσιν τοῦ ποσοῦ ἐπὶ τῶν παραθετικῶν καὶ τῶν ἔχόν-
των ἔννοιαν παραθετικὴν (δοτ. τοῦ μέτρου ἢ τῆς διαφορᾶς)· π. χ.
πολλῷ κρείττον ἐστιν ἐμφανῆς φίλος ἢ χρυσὸς ἀφανῆς. Ἀβροκό-
μας ὑστέρησε τῆς μάχης ἡμέραις πέντε (Ξ.). Τοσούτῳ ἵδιον ξῶ,
ὅσῳ πλειό κέκτημαι (Ξ.). Ἐπειδὴ καὶ ἡ πρὸ μετὰ γεν. καὶ ἡ
μετὰ μετ' αἰτιατικῆς ἐπὶ χρόνου περιέχουσιν ἔννοιαν παραθετικήν,
διὰ τούτο καὶ ἐπὶ τούτων τίθεται δοτικὴ εἰς δήλωσιν τοῦ ποσοῦ·
π. χ. δέκα ἔτεσι πρὸ τῆς ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίας (Πλ. Ν. 698).
ἔξηκοσιῷ ἔτει μετὰ Ἰλίου ἄλωσιν.

δ') Εἰς δήλωσιν τῆς αἰτίας· π. χ. δειλίᾳ ἔλιπον τὴν τάξιν (Πλ.).
τὴν γραφὴν ὑβρει καὶ ἀκολασίᾳ ἐγράψκτο (Πλ. Ἀπ. 26). Συνήθης
εἶνε ἡ δοτ. τῆς αἰτίας ἐπὶ τῶν ψυχικοῦ πάθους σημαντικῶν ὁρμάτων
(χαίρειν, ἥδεσθαι, ἀγάλλεσθαι, λυπεῖσθαι, ἀχθεσθαι, αἰσχύνεσθαι,
δργίζεσθαι, ἀθυμεῖν καὶ τῶν δμοῖων· π. χ. Ξέρξης ἥσθη τῇ ἐπι-
στολῇ (Θ.). ἡμετέοι στρατηγοὶ ἡχθόμεθα τοῖς γεγενημένοις (Ξ.
Ἀν. 2, 6, 28). Μετὰ τῆς δοτ. ταύτης τίθεται πολλάκις ἡ πρόθεσις
ἐπὶ· π. χ. ὡςπερ τις ἀγάλλεται ἐπὶ θεοσεβείᾳ καὶ ἀληθείᾳ, οὗτῳ
Μέγινον ἡγγάλλετο τῷ ἔξαπατῶν δύνασθαι (Ξ. Ἀν. 5, 7, 20). Ἐπὶ

τοῦ μέγα φρονεῖν καὶ τοῦ σεμνύνεσθαι τίθεται πάντοτε μετὰ τῆς ἐπὶ ἡ δοτική π. χ. ἐπὶ τοῖς προγόνοις μέγα φρονοῦσι (Ξ.).

ε') Εἰς δῆλωσιν τῆς ἀναφορᾶς (δοτ. τῆς ἀναφορᾶς) ἀντὶ τῆς αἰτ. π. χ. συγγενεῖς ἔστε φύσει οὐ νόμῳ (Πλ. Πρωτ. 337). Οὔτε ποσὶν εἴμι ταχὺς οὕτε χερσὸν ἴσχυρὸς (Ξ.).

γ') Ἡ δοτικὴ ἀναπληροῦσα τὴν ἐκλιποῦσαν τοπικὴν πεπάθιν.

(ἰδ. § 59 ὑποσημ.).

§ 111. ᩩ τοπικὴ δοτική :

α') Ὡς δοτ. τοῦ τόπου σημαίνει τὸ σημεῖον, διόπου ὑπάρχει ἡ γίνεται τι (τὸ ποῦ) π. χ. αἰθέρει νέων (Ιλ. Β. 4, 12)· νῦν δὲ ἀγροῖς τυγχάνει (Σοφ. Ἡλ. 313). Τοιαῦται δοτικαὶ ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ εἰνε τὸ *Μαραθῶνι*, *Ἐλευσῖνι* (λέγεται καὶ ἐν Μαραθῶνι, ἐν *Ἐλευσίνι*), τὸ κύκλῳ, τῇδε, ταύτῃ. οὐδὲ δοτικὴ δοτικὴ τίθεται μετὰ προθέσεως (τῆς ἐν, τῆς ἐπὶ καὶ ἄλλων ιδ. § 123, 153, 162, 166).

β') Ὡς δοτ. τοῦ χρόνου σημαίνει τὸ χρονικὸν σημεῖον, ἐν ᾧ γίνεται τι (τὸ πότε) μᾶλλον ὡρισμένως ἢ ἡ γενικὴ (ἰδ. § 100, α').

Οὕτω τίθεται ἡ δοτ. ἡμέρᾳ, νυκτὶ, μηνὶ, ἔτει καὶ τὰ δμοια μετά τινος ἐπιθετικοῦ διορισμοῦ π. χ. ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ, τῇ προτεραιᾳ (ἡμέρᾳ), τῇ ἐπιούσῃ νυκτὶ, τῷ τετάρτῳ ἔτει καὶ τὰ δμοια· τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ ἀφίκοντο ἐπὶ τὸν ποταμὸν (Ξ.).

Ἄνευ διορισμοῦ τίθεται ἡ δοτικὴ ἐπὶ τῶν ἑορτῶν, οἷον *Παναθηναϊοις*, *Διονυσίοις*, *Ἐλευσίνοις*. Περὶ τῆς ἐν μετὰ δοτ. εἰς διορισμὸν τοῦ χρόνου (ἰδ. § 123, β').

δ') Ἐμπρόθετοι διορισμοί,

§ 112. Ἐμπρόθετοι διορισμοὶ λέγονται οἱ διορισμοὶ οἱ ἐχφερόμενοι διὰ προθέσεων μετὰ πτώσεων π. χ. μετ' ἐμοῦ, σὺν θεῷ, κατὰ τὸ δίκαιον.

§ 113. Ἐκ τῶν προθέσεων ἄλλαι μὲν συντάσσονται μετὰ μιᾶς πτώσεως καὶ λέγονται μονόπιτωι, ἄλλαι δὲ συντάσσονται μετὰ δύο πτώσεων καὶ λέγονται δίπιτωι, ἄλλαι δὲ συντάσσονται μετὰ τριῶν πτώσεων καὶ λέγονται τρίπιτωι.

Προθέσεις μονόπιτωι.

§ 114. Ἐκ τῶν μονοπιτών προθέσεων μετὰ γενικῆς συντάσσονται ἡ ἀντὶ, ἡ ἀπό, ἡ ἐκ (ἐξ) καὶ ἡ πρό· μετὰ δοτ. δὲ ἡ ἐν καὶ ἡ σὺν (ξύν), μετ' αἰτ. δὲ ἡ εἰς (ἢ ἐς) καὶ ἡ ἀνά.

• Η ἀντέ.

§ 115. Ἡ ἀντὶ μετὰ γεν. σημαίνει ἀντικατάστασιν καὶ ἀνταλλαγῆν π. χ. Ξενοφῶν ἥρεθη ἀρχῶν ἀντὶ Προξένου (=εἰς τὴν θέσιν, πρὸς ἀντικατάστασιν τοῦ Προξένου Ε.). ἀνταλλάξασθαι βουλόμεθα ἀντιπάλους Λακεδαιμονίους ἀντὶ Θηβαίων. Ἐκ τῆς σημασίας ταύτης προκύπτει ἡ σημασία α') τῆς προτιμήσεως π. χ. ἀντὶ πολέμου εἰρήνην εἰλόμεθα (Θ.) β') τῆς συγκρίσεως π. χ. μεῖζον, διστις ἀντὶ τῆς αὐτοῦ πάτρας φίλον νομίζει τοῦτον οὐδεκαῦ λέγω (=ἢ τὴν αὐτοῦ πατρόδια Σοφ. Ἀντ. 152). γ') τῆς ἀμοιβῆς καὶ τῆς αἰτίας π. χ. τί ἡμῖν ἀντὶ τούτων ὑπηρετήσεις; (=διὰ ταῦτα ἀνταμειβῶν ἡμᾶς διὰ ταῦτα Ε.). ὡρελήσω αὐτὸν ἀνθ' ὅν εὑ ἔπαθον δι' αὐτοῦ (=δ' ὅταν εὐηργετήθην ὑπ' αὐτοῦ Ε.) δ') τῆς δμοιότητος ἢ ισότητος π. χ. ἀντὶ κυνὸς εἰ φύλαξ (=δμοιος ἢ ισος κυνι, ὥσπερ κύων Ε.).

§ 116. Ἡ ἀντὶ ἐν συνθέσει σημαίνει α'). ἀπέναντι, π. χ. ἀντιστρατοπεδεύομαι β').) ἀντικατάστασιν π. χ. ἀντικαθίστημι γ').) ἐναντίον π. χ. ἀντιπράτετω δ').) ισότητα π. χ. ἀντάξιος ε').) ἀμοιβαίστητα π. χ. δ Νικήρχτος, ἐρῶν τῆς γυγαικός, ἀντερᾶται δι' αὐτῆς (Ε.).

ΣΗΜ. Ἡ πρώτη καὶ κυρία σημασία τῆς ἀντὶ εἶνε ἡ τοῦ ἀντικρύ, ἀπέναντι προβ. ἀντίον, ἐναντίον.

• Η ἀπό.

§ 117. Ἡ ἀπὸ μετὰ γεν. σημαίνει α') χωρισμὸν καὶ ἀπομάκρυνσιν π. χ. διίγοι ἀπὸ πολλῶν (Θ.) πόλις κείται ἀπὸ θαλάσσης (=μακρὰν τῆς θαλάσσης. (Θ. 1, 16)). ἀπὸ τοῦ ὄδατος εἰργον αὐτοὺς οἱ Θρᾷκες (Ε.). Τὸ ἀπὸ σκοποῦ λέγειν σημαίνει μακρὰν τοῦ σκοποῦ λέγειν, ἦτοι οὐχὶ ἐπιτυχῶς λέγειν. "Οθεν οὐκ ἀπὸ σκοποῦ =ἐπιτυχῶς" (Πλ. Θεατ.).

β') ἀρχὴν καὶ κίνησιν ἀπό τινος:

α') τοπικῶς π. χ. Κύρος ὠρμάτο ἀπὸ Σάρδεων. Οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν ἡγμάτων τῶν σημανόντων ἐξάρτησιν π. χ. κατέδησαν ἀπὸ δένδρων τοὺς ἵππους (Ε.).

β') χρονικῶς π. χ. ἀπὸ τούτου τοῦ χρόνου (Ε.).

γ') μεταφορικῶς εἰς δῆλωσιν α') τῆς ἐμμέσου καταγωγῆς π. χ. οἱ ἀφ' Ἡρακλέους (=οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ἡρακλέους) β') τοῦ δργάνου ἢ τοῦ τρόπου π. χ. ἀπὸ τῶν ἡμετέρων ἡμῖν πολεμεῖ συμμάχων δ Φιλιππος (Δημ.). ἢ σοφίᾳ οὐκ ἀπὸ ταῦτον παραγίγνεται τοῖς ἀνθρώποις (=αὐτομάτως. Πλ.). οὕτω καὶ ἀπὸ στόματος λέ-

γειν· γ') τῆς αἰτίας· π. χ. ἀπὸ τούτου τοῦ τολμήματος ἐπηνέθη (=διὰ τοῦτο τὸ τόλμημα, ἡ ὡς λέγεται συνήθως, συνεπείᾳ τούτου τοῦ τολμήματος (Θ.). δ') τῆς ὅλης· π. χ. εἶματα ἀπὸ ἔνλων πεποιημένα (Ἑρ. 9, 65).

§ 118. Ή ἀπὸ ἐν συνθέσει σημαίνει α') χωρισμὸν καὶ ἀπομάκρυνσιν· π. χ. ἀποχωρίζω, ἀπείρω, ἀποκρούω. Ἐκ τῆς σημασίας ταύτης προκύπτει ἡ σημασία τῆς ἀποβολῆς καὶ ἀπωλείας, τῆς παύσεως καὶ τῆς στερήσεως· π. χ. ἀποκτῶμαί τι (ἀποδάλλω, ἀπόλλυμά τι, ὅπερ ἐκεκτήμην) ἀπομανθάνω (=ἐπιλανθάνομαι τῶν μεμαθημένων) ἀποφοιτῶ (=παύσομαι φοιτῶν) ἀπαξιῶ=οὐκ ἀξιῶ· ἀπόφημι=εὑ φημι (Ξ.) ἀπειδεῖς = (οὐκ εἰκός· Ἀντιφ. Ἀγ. 5). β') τὸ δπίσω· π. χ. ἀποστρέφω, ἀποχωρῶ, ἀπονοστῶ. Ἐκ τῆς σημασίας τοῦ δπίσω πηγάζει ἡ σημασία τοῦ δφειλομένου ἐν τῷ ἀποδίδοναι, ἀπολαμβάνειν, ἀπέχειν (=ἀπειληφέναι), ἀπαιτεῖν· π. χ. οἱ στρατιῶται ἀπήγουν τὸν μισθὸν (=ἥτοι τὸν δφειλόμενον αὐτοῖς μισθόν· (Ξ.) γ') ἐπίτασιν· π. χ. ἀποθαυμάζω ἀποδειλιῶ, ἀπαμβλύνομαι δ') ἔμμεσον καταγωγῆν· οἷς ἀπόγονος. Τὸ ἀποζῆν=μόλις ζῆγ.

•Η ἐκ (ἢ ἐξ).

§ 119. Ή ἐκ μετὰ γεν. σημαίνει ἀρχὴν καὶ κίνησιν ἐκ τῶν ἔνδον τινὸς (ἀντίθετος ἡ ἐν καὶ ἡ εἰς)· α') τοπικῶς· π. χ. τὰ ἐκ τῆς γῆς φυόμενα (Ξ.) ἐξ ἀγορᾶς ἢ πόθεν Μενέξενος; (Πλ.). Οὕτω καὶ μετὰ τῶν δημάτων τῶν σημαίνοντων ἐξάρτησιν· π. χ. ἐκ τῆς θαλάσσης ἥμιν ἥρτηται ἢ σωτηρία (Ξ.).

β') χρόνικῶς· π. χ. ἡν ἐκ παιδὸς αὐτῷ ἐταίρος (Ξ.)· ἐκ τοῦ ἀρίστου (=εὐτὺς; μετὰ τὸ ἄριστον Ξ.) γ') μεταφορικῶς εἰς δήλωσιν 1) τῆς ἀμέσου καταγωγῆς· π. χ. οἱ ἐξ Ἡρακλέους (=οἱ πατέρες τοῦ Ἡρακλέους); οἱ μὲν ἀπὸ θεῶν, οἱ δὲ ἐξ αὐτῶν τῶν θεῶν γεγονότες (Ἴσ. 12, 81). 2) τῆς αἰτίας π. χ. πῶς ἔχει ἐκ τοῦ τραύματος; (=ἔνεκκ τοῦ τραύματος Ξ.) 3) τοῦ ὀργάνου καὶ τοῦ τρόπου· π. χ. πάτριον ἥμιν ἐκ τῶν πόνων τὰς ἀρετὰς κτᾶσθαι (=διὰ τῶν πόνων Θ. 1, 123). ἐκ τοῦ προφανοῦς (=προφανῶς Θ.). 4) τῆς συμφωνίας· π. χ. ἐκ τῶν ἔργων χρὴ μᾶλλον ἡ ἐκ τῶν λόγων τὴν ψῆφον φέρειν (Δυ. 12, 23). 5) τῆς ὅλης· π. χ. ἐποιοῦντο γεφύρας ἐκ τῶν φοινίκων (Ξ.).

§ 120. Ή ἐκ ἐν συνθέσει σημαίνει α') ἔξω· π. χ. ἔξαγω, ἔκ-

βάλλω[·] β') ἐπίτασιν (λίαν, ἐντελῶς[·] π. χ. ἔκλευκος, ἔξεργάζομαι,
ἔκμανθάνω[·] γ') ἀμεσον καταγωγήν[·] ἔκγονος[·] δ') μεταβολήν[·] π. χ.
ἔξελληνίζω.

•Η πρό.

§ 121. Ή πρὸ μετὰ γεν. σημαίνει ἐμπροσθεν α') τυπικῶς[·] π. χ.
τὰ πρὸ ποδῶν (Ξ.) τεθαμμένοι εἰσὶ πρὸ τῶν πυλῶν (Ξ.). Ἐκ τῆς
σημασίας ταύτης προχύπτει ἡ σημασία τῆς ὑπερασπίσεως (πρὸ =
ὑπὲρ) καὶ ἡ τῆς προτιμήσεως[·] π. χ. πρὸ τῆς Ἑλλάδος ἀποθνήσκει
(Ἑρ.) αἱροῦμαι πρὸ δουλείας θάνατον (=προτιμῶ τῆς δουλείας
τὸν θάνατον)[·] β') χρονικῶς ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ πρότερον (ἐντί-
θετος εἰνε ἡ μετὰ μετ' αἰτιατικῆς)[·] π. χ. πρὸ τῆς μάχης καὶ μετὰ
τὴν μάχην (Ξ.).

§ 122. Ή πρὸ ἐν συνθέσει σημαίνει δ, τι καὶ ἐν συντάξει[·] π. χ.
προτάσσω, προλέγω, προκινδυνεύω, προαιροῦμαι, προχωρῶ.

•Η ἐν.

§ 123. Ή ἐν μετὰ δοτ. σημαίνει α') τόπον, ἐνῷ γίνεται τι (τὴν
ἐν τόπῳ στάσιν)[·] π. χ. ἐν Θράκῃ, ἐν τῷ πεδίῳ, ἐν Ἀθήναις.
(μετὰ δοτ. προσώπων πληθ. ἀριθμοῦ ἡ περιληπτικοῦ ὀνόματος ση-
μαίνει ἐνώπιον, μεταξύ[·] π. χ. οὐ χαλεπὸν Ἀθηναῖος ἐν Ἀθη-
ναῖοις ἐπαινεῖν. Ἀριστοφ. δχληρόν ἔστιν ἐν νέοις ἀνὴρ γέρων. ἐν
τῷ δῆμῳ λέγειν)[·] β') χρόνον ἐντὸς τοῦ ὄποιου γίνεται τι[·] π. χ. ἐν
τῇ νυκτὶ, ἐν ταῖς σπονδαῖς[·] βχσιλεὺς οὐ μαχεῖται ἐν ταύταις
ταῖς ἡμέραις (Ξ). γ') τὸ ὄργανον καὶ τὸν τρόπον[·] π. χ. ἐν λόγοις
πειθειν (Σοφ.)[·] ἐν τάχει καὶ προθυμότερον (Θ.)[·] δ') συμφωνίαν[·]
π. χ. τὴν δίκην ἐν τῷ Ὀλυμπιακῷ νόμῳ κατεδικάσαντο (=κατὰ
τὸν Ὀλυμπιακὸν νόμον Θ.).

ΣΗΜ. α') Τὸ ἐν καιρῷ εἰνε ἡ γίγνεσθαι τινι σημαίνει χρήσιμον εἰνε ἡ
γίγνεσθαι τινι[·] π. χ. πειράσομαι ἐν καιρῷ σοι εἰνε (=ώφελιμός σοι εἰνε
Ξ. Ἑλλ. 4, 4, 9). Ἰσως ἀν ἡμῖν ἐν καιρῷ γένοιτο αὔτη ἡ γυνὴ (=ἴσως
ἀν ἡμᾶς ὠφελήσειν) Ξ. Κυ. 5, 1, 16).

ΣΗΜ. β') Ή ἐν εὑρηται συντεταγμένῃ καὶ μετὰ γενικῆς κατ' ἔλλειψιν
τοῦ οἰκου, π. χ. ἐν παιδοτρίβον. Συνηθέστατον εἰνε τὸ ἐν Ἄδου. Κατ'
ἀναλογίαν δὲ τούτων λέγεται καὶ ἐν ἐμαυτοῦ, ἐν σαυτοῦ, ἐν ἐαυτοῦ (ἀντί-
θετον εἰνε τὸ ἔξω ἐμαυτοῦ, σαυτοῦ, ἐαυτοῦ)[·] π. χ. ἐφλεγόμην καὶ οὐκέτ'
ἡν ἐν ἐμαυτοῦ (=δὲν ἡμην εἰς τὸν ἐαυτόν μου) Πλ. Χαρμ. 755).

§ 124. Ή ἐν ἐν συνθέσει σημαίνει ἐντός[·] π. χ. ἐμπίπτω,
ἐγκλείω.

Κατεβαίνη Συντακτικὸν ἔκδοσις δευτέρα

·III σὺν ἦ ξύν.

§ 125. 'Η σὺν μετὰ δοτ. σημαίνει τὸ δμοῦ π. χ. ἐπαιδεύετο σὺν τῷ ἀδελφῷ. 'Ἐκ τῆς σημασίας τοῦ δμοῦ προχύπτει ἡ σημασία α'(τῆς βοηθείας π. χ. ἀδικοῦντα πειράσματα σὺν τοῖς θεοῖς ἀμύνασθαι (=μὲ τὴν βοήθειαν τῶν θεῶν Ξ.).

β') τῆς συμφωνίας π. χ. σὺν τοῖς νόμοις ἡγαντιώθη Σωκράτης τοιαύτη δρμῇ τοῦ δήμου (Ξ.).

γ') τοῦ τρόπου π. χ. σὺν γέλωτι ἥλθον.

§ 126. 'Ἐν συνθέσει σημαίνει ὡςαύτως τὸ δμοῦ π. χ. συμβαδίζω, συμπράττω τινί· 'Ἐκ τῆς σημασίας τοῦ δμοῦ προχύπτει ἡ σημασία τῆς ἐπιτάσεως π. χ. συγκαλύπτω (=παντάπασιν, ἐντελῶς καλύπτω).

·II εἰς ἦ ἐσ (ἀντίθετος ἢ ἐκ.

§ 127. 'Η εἰς μετ' αἰτ. σημαίνει.

α') διεύθυνσιν εἰς τὰ ἔνδον ἢ τὰ ἐγγυτάτω τινός π. χ. ἐσβαλεῖν εἰς τὴν Ἀττικὴν (Θ.). κατέβην χθὲς εἰς Πειραιᾶ (Πλ.).

β') τὸ δριόν, μέχρι τοῦ ὀποίου ἔκτείνεται τι (=μέχρι) τοπικῶς ἢ χρονικῶς, ἢ μεταφορικῶς π. χ. ἐκ κεραλῆς εἰς πόδας ἄκρους (=μέχρι τοῦ ἄκρου τῷ ποδῶν Ἰλ. Π. 646). εἰς τὴν ὑστεραίαν εὐχῆς (=μέχρι τῆς ὑστεραίας Ξ.) ἐσ ἐμὲ (=μέχρι τῶν χρόνων ἐμοῦ, μέχρι τῆς ἐποχῆς μου Ἡρ. 1, 52). τέθραμψαι εἰς πολυσαρκίαν (=μέχρι πολυσαρκίας Ξ.) κεχαρισμένως πράττειν τὸ πᾶν ἐς δύναμιν (=κατὰ δύναμιν, κυρ. μέχρι τῆς δυνάμεως, ἔως ἐκεὶ δπου φθάνει ἢ δύναμις Πλ.). εἰς ὑπερβολὴν = μέχρι ὑπερβολῆς, ὑπερβαλλόντως. Συνηθέστατα τίθεται μετ' ἀπολύτων ἀριθμητικῶν εἰς δήλωσιν τοῦ ὡς ἐγγιστα· π. χ. διέφθειρον ἐς ἐπτακοσίους (=μέχρι ἐπτακοσίων, ὡς ἐγγιστα ἢ περίπου ἐπτακοσίους).

γ') ἀναφοράν· π. χ. ἀπαντές ἐσμεν εἰς τὸ γουνθετεῖν σοφοί (Εὐρ.). τὰ εἰς τὸν πόλεμον = τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὸν πόλεμον,

δ') σκοπόν· π. χ. Δυσίμαχος καὶ Μελησίας εἰς συμβουλὴν παρεκκλεισάτην ἥμας (Πλ. Δα. 186).

ΣΗΜ. 'Η εἰς εὑρηται συντεταγμένη καὶ μετὰ γεν. κατ' ἔλλειψιν τοῦ οἰκον· π. χ. εἴμι εἰς Ἀγάθωνος (Πλ.). Πάντοτε λέγεται εἰς Ἀδου· πρβ. § 128 σημ.

§ 128. 'Η εἰς ἐν συνθέσει σημαίνει α') εἰσω, ἐντός· π. χ. εἰσέρχομαι, εἰσπλέω· β') ἐπίτασιν· π. χ. εἰσακούω, εἰσօρω.

•III ἀνά.

§ 129. Ἡ ἀνὰ μετὰ αἰτ. σημαζεῖ εἰ ἄνω, ἐπάνω α') τοπικῶς ἀνὰ τὸν ποταμὸν οὐχ εἶν τε πλεῖν. (=πρὸς τὰ ἄνω τοῦ ποταμοῦ, πρὸς τὰς πηγὰς τοῦ ποταμοῦ). ('Αντίθετος εἰνε ἡ κατὰ μετ' αἰτ. ίδ. § 136 α'). ἀνὰ τὰ διη πλαϊσιθαι β') χρονικῶς ἀνὰ πᾶσαν τὴν ἡμέραν («αἱ' δληγει τὴν ἡμέραν»).

γ') μεταφορικῶς μετ' ἀριθμητικῶν διανεμητικῶν π. χ. ἀνὰ τέσσαρας ἐτορεύθηται ἀνὰ πέντε παρασάγγας τῆς ἡμέρας (Ξ.).

ΣΗΜ. Τὸ ἀνὰ κράτος σημαίνει μὲ δληγει τὴν δύνομιν τὸ ἀνὰ στόμα ἔχειν τι σημαίνει εἰς τὸ στόμα ἔχειν τι, διηνεκῶς λέγειν τι.

§ 130. Ἡ ἀνὰ ἐ συνθέτει σημαίνει α') ἄνω π. χ. ἀναβαίνω. Τὸ ἀνατρέπω τι σημαίνει τρέπω τι οὗτως, ὥστε τὰ κάτω ἡ γένωσιν ἄνω, ἄναπολογυρίζω β') διέσω π. χ. ἀναχωρῶ γ') πάλιν ὁδὸς ἀναμάχομαι δ') ἐπίταξιν π. χ. ἀναβοῶ.

ΣΗΜ. Ἡ κυρία σημασία τῆς ἀνὰ εἰνε ἡ τοῦ ἄνω.

ΙΙΙ θέσεις δίπτωτοι.

§ 131. Δίπτεται προθέσεις εἰνε ἡ διά, ἡ κατά, ἡ μετὰ καὶ ἡ θύρερ. Αὗται συντάσσονται μετὰ γενικῆς καὶ αἰτιατικῆς.

•III διά.

§ 132. Ἡ διὰ μετὰ γεν. σημαζεῖνει.

α') διὰ μέσου 1) τοπικῶς π. χ. διὰ τῆς ἀγορᾶς πορεύεται (Δη); 2) χρονικῶς εἰς δήλωσιν χρόνου, καθ' δληγει τὴν διάρκειαν τοῦ δποίου γίνεται τι π. χ. τέσσας ἐστὶν εἰ τις ηρώυχης διὰ βίου (=καθ' δλον τὸν βίο). Τὸ διὰ τέλους = διὰ παντὸς τοῦ χρόνου μέχρι τέλους π. χ. οὐδεὶς διὰ τέλους εὐδαιμονεῖ (Σοφ.). 3) μεταφορικῶς εἰς δήλωσιν τοῦ διηγήσου καὶ τοῦ τρόπου π. χ. ἔλεγε δι' ἐρμηνέως (Ξ). οἱ Πελοποννήσοι ἀπῆλθον διὰ τάχους (Θ).

β') μετεξί, τοπικῶς καὶ χρονικῶς π. χ. διὰ δέκα ἐπάλξεων πύργοι ἡταν (=ἴκαν ἐπάλξεων παρεμπιπτευσῶν μετεξύ. Θ. γ, 21). τὸ τῶν Αἰτωλῶν ἔθνος οἰκεῖ κατὰ κώμας καὶ ταύτας διὰ πολλοῦ = πολὺ οὐ διαστήκτας παρεμπιπτοντος, ἢτοι πολὺ ἀπεχούσας ἀπ' ἄλληλων. Δη. 3,94). Μεσσήνην διὰ τετρακοσίων ἐτῶν μέλλουσι κατοικεῖν (=μετὰ διάλειμμα τετρακ. ἐτῶν 'Ιτ. 6,27). διὰ χρόνου σὲ εἶδον (Ξεν. Κυ. 5, 5, 41).

§ 133. Ἡ διὰ μετ' αἰτ. σημαίνει α') αἰτίαν π. χ. ἐτετίμητο

ὅποι Κύρου διεύθυνται (Ξ.) 6') σπανίως σκοπόν π. χ. διὰ τοῦτο, ἵνα τὰ λοιπὰ βελτίω γένηται (Δη. 3, 3).

§ 134. Ἡ διὰ ἐν συνθέσει σημαίνει α') διὰ μέσου π. χ. διέρχομαι· 6') μεταξύ, π. χ. διαλείπω (=μεταξὺ λείπω) γ') χωρισμὸν καὶ διανομὴν π. χ. διάστημι, διανέμω, διαδίδωμι· δ') διάρκειαν π. χ. διαμένω· ε') ἐπίτασιν π. χ. διαφθείρω· σ') ἀμιλλαν καὶ ἀμοιβικιότητα π. χ. διαπίνομαι τινι (=πίνω ἀμιλλώμενος πρός τινα ἢ ἀμιλλῶμαι πρός τινα ἐν τῷ πίνειν) διατοξεύομαι, διαλέγομαι, διακονοτίζομαι.

ΣΗΜ. Ἡ κυρία σημασία τῆς διὰ εἶνε ἡ τοῦ μεταξύ καὶ διὰ μέσου.

III κατά.

§ 135. Ἡ κατὰ μετὰ γεν. σημαίνει.

α') κινησιν ἀπό τινος πρὸς τὰ κάτω π. χ. ἥλαντο κατὰ τῆς πέτρας (=ἀπὸ τῆς πέτρας κάτω. Ξ.) 6') κινησιν πρὸς τι κάτω κείμενον π. χ. μύρον κατὰ τῆς κεφαλῆς καταχέω. Οὕτω καὶ καθίερῶν ὅμνυμι (=ὅμνυμι ἐπὶ τὰ ἕρα τὴν χεῖρα τιθεὶς). Τὸ κατάνωτον (=ὅπισθεν Θ. 4, 33). Ἐκ τῆς σημασίας ταῦτης προκύπτει ἡ σημασία α') τοῦ ἐναντίου, π. χ. λέγω κατὰ τινος· δ') τῆς ἀναφορᾶς (κατὰ—περὶ) π. χ. ταῦτα κατὰ πάντων Περσῶν ἔχομεν λέγειν (Ξ.), γ') ὑποκάτω π. χ. ὁ κατὰ γῆς (=ὁ ὑποκάτω τῆς γῆς, ὁ τεθνεώς. Ξ.) δύναι κατὰ γῆς (=ὑπὸ τὴν γῆν).

§ 136. Ἡ κατὰ μετ' αἰτ. σημαίνει

α') κινησιν πρὸς τὰ κάτω ἢ διὰ μέσου π. χ. τὸ πλοίον κατὰ τὸν ποταμὸν φέρεται (=διὰ τοῦ ποταμοῦ πρὸς τὰ κάτω. Ηρ. 1, 194) ἐπορεύοντο κατὰ γῆν (=διὰ ἔγρας Θ.).

β') τὴν ἐν τόπῳ στάσιν, διαν συγχρόνως σημαίνηται καὶ ἔκτασις· οἱ κατὰ τὴν Ἀσίαν ὑπὸ βασιλεῶν ὄπες (Ξ.).

γ') ἀντικρύ, ἀπέναντι π. χ. οἱ κατὰ τοὺς "Ἐλληνας τεταγμένοι.

δ') χρόνον π. χ. Δυσκοῦργος κατὰ τοὺς "Ἡρακλείδας ἐγένετο (=κατὰ τὸν χρόνον τῶν Ἡρακλειδῶν. Ξ.) οἱ καθ' ὑμᾶς ἀνθρώποι =: οἱ σύγχρονοι γῆμεν ἀνθρώποι.

ε') συμρωνίαν π. χ. κατὰ τὸν νόμον, κατὰ τὸ δίκαιον (ἀντίθ. εἶνε ἢ παρὰ μετ' αἰτιατικῆς).

ϛ') τρόπον π. χ. κατὰ τάχος (=ταχέως. Θ.) κατὰ σπουδὴν (Θ. 2, 94), κατὰ κράτος (=βίᾳ ἀντίθετον εἶνε τὸ καθ' δμολογίαν).

ζ') αἰτίαν π. χ. κατὰ φιλίαν αὐτοῦ οἱ πλειστοι ἐθελονταὶ ξυνέσποντο (=διὰ φιλίαν Θ. 1, 60).

γί') σκοπόν· π. χ. διατήρηση με κατά έμπορίαν καὶ θεωρίαν (Ισ. 17,4).

6') χωρισμὸν καὶ διανομὴν· π. χ. καθ' ἑκάστους ἐκαλοῦντο Ἑλληνες (=χωριστὰ ἑκκαστοι Θ. 1, 2). ἐγὼ θέλω διαβιβάσαι ὅμδας κατὰ τετρακισχιλίους δρπλίτας (Ξ. Ἀν. 3, 5, 8).

7') ἀναφοράν· π. χ. τὰ πρὸ αὐτῶν... οὐ μεγάλα νομίζω γενέσθαι οὕτε κατὰ τοὺς πολέμους εὑτε ἐς τὰ ἄλλα· Θ. 1, 1).

ια') κατόπιν· π. χ. ίέναι κατὰ τοὺς ἄλλους τοὺς προέβητας (Ἅρ. Θ. 53). Οὕτω καὶ κατὰ πόδας (Θ. 5, 64).

§ 137. Ή κατὰ ἐν συνθέσει σημαίνει α') κάτω· π. χ. καταβάνω. Τὸ κατέρχομαι σημαίνει ἐπανέρχομαι ἐκ τῆς ἔξορίας εἰς τὴν πατρίδα. Ἐνεργητικὸν αὐτοῦ είνε τὸ κατάγειν. Όμοίως τὸ καταδέχεσθαι λέγεται ἐπὶ τῆς πόλεως, γῆτις δέχεται τὸν φυγάδα ἐπανελθέντα· β') ἐναντίον· π. χ. κατηγορῶ τινος, καταδοῶ τινος· γ') ἐπίτησιν (λίαν, ἐντελῶ); π. χ. κατεσθίειν, κατακαίειν· δ') πέρα τοῦ δέοντος, παρὰ τὸ πρέπον, παρὰ τὸ καθῆκον· π. χ. καταχρῶμαι, καταχωρίζομαι, κατελεᾶ, κατανερδαίνω· ε') ἀπώλειαν καὶ φθοράν. π. χ. καθηδυπαθῶ, κατακυβεῖώ, καθιπποτροφῶ τὴν οὖσταν (=φθείρω τὴν οὖσταν ἡδυπαθῶν, κυβεύων, ἵπποτροφῶν).

ΣΗΜ. Ή κυρία σημασία τῆς κατὰ εἰς ή τοῦ > ατῶ.

III μετά.

§ 138. Ή μετὰ μετὰ γεν. σημαίνει δ', τι ή σὸν μετὰ δοτικῆς· π. χ. αὐτῆς τε καὶ εἰ μετ' αὐτοῦ (Ξ.). οὐδὲν θέλω κιασθεὶς μετ' ἀδικίας (Ξ.).

§ 139. Ή μετὰ μετ' αἰτ. σημαίνει α') ὕστερον· π. χ. πρὸ τῆς μάχης καὶ μετὰ τὴν μάχην (Ξ.)· β') σπανίως τὸ μεταξύ· π. χ. θεωρήσατε μάλιστα τὸ πρᾶγμα ἐκ τούτων, ἢ μετὰ χεῖρας ἔχετε (μεταξὺ τῶν χειρῶν. Αἰσχ. 1, 74). Τὸ μεθ' ἡμέραν = ἐν ἡμέρᾳ, ἐν καιρῷ ἡμέρας.

§ 140. Ή μετὰ ἐν συνθέσει σημαίνει α') μεταξύ· π. χ. μεταίχμιον· β') κατόπιν· π. χ. μεταδιώκω· γ') κοινωνίαν· π. χ. μετέχω, μεταλαμβάνω· δ') μετανοή· π. χ. μετανοῶ, μεταγνωσκω, μετατίθημι.

III ὑπέρ.

§ 141. Ή ὑπὲρ μετὰ γεν. σημαίνει α') διπεράνω· π. χ. δ Θεὸς ἔθηκε τὸν ἥλιον ὑπὲρ γῆς (Πλ.). β') πρὸς διπέρασπισιν ή πρὸς χά-

ριν· π. χ. ὑπὲρ φίλου πονητέον (Με.)· γ') ἐντικατάστασιν· π. χ.-
ἐγὼ ὑπὲρ σου ἀποχρινοῦμαι (=ἐντὶ σου Πλ.)· δ') σκοπόν· π. χ.-
ὑπὲρ ἀρετῆς ἀθανάτου καὶ τοιαύτης δόξης πάντα ποιοῦσι (Πλ.)·
ε') αἰτιαν· π. χ. ὑπὲρ τῶν παρελθόντων δλίγους τιμωρησάμενοι
πολλοὺς ποιήσετε κοσμιωτέρους (Δ.).

ΣΗΜ. Ἐνίστε λαμβάνεται ἀντὶ τῆς περὶ π. χ. ὑπὲρ οὗ νῦν μέλλετε
τὴν ψῆφον φέρειν· Λυκ. 7, (πρβ. 11· περὶ οὐ μέλλετε τὴν ψῆφον φέρειν).

§ 142. Ἡ ὑπὲρ μετ' αἰτ. σημαίνει ὑπεράνω καὶ πέραν ὅρου
τινὸς ή μέτρου· π. χ. ἐπολέμει τοι. Θρᾳξὶ τοις ὑπὲρ Ἑλλήσποντον
οἰκοῦσι (=πέραν τοῦ Ἑλλησπόντου Ε.) οἱ ὑπὲρ τὰ στρατεύσιμα
ἔτη γεγονότες (=οἱ ὑπερβάντες τὰ στρατεύσιμα ἔτη Ε.)· μακρὰ
ἴσως ἐστὶν ὑπὲρ δύναμιν τι ποιεῖν (=πέρα τῆς δυνάμεως, ὑπερ-
βαίνον τὴν δύναμιν Δη. 21, 69. Τὸ ἀντίθ. εἰνε κατὰ δύναμιν)· ὑπὲρ
ἡμᾶς φαίνεται ἡμῖν τὰ εἰρημένα εἰρῆσθαι (=πέρα τῆς δικαιοητικῆς
ἡμῶν δυνάμεως· Πλ. Παρμ. 128).

§ 143. Ἡ ὑπὲρ ἐν συνθέσει σημαίνει α') ὑπεράνω καὶ πέραν
π. χ. ὑπερβάνω, ὑπερβάλλω ὅρος, ὑπερπόντιος· β') ὑπερβολήν·
π. χ. ὑπέρδεινος· γ') ὑπεράσπισιν· π. χ. ὑπερμαχῶ, ὑπεραπολο-
γοῦμαί τινος· δ') καταφρόνησιν, ὡς ἐν τῷ ὑπεροργᾶν.

Προθέσεις τρίπτωτοι.

§ 144. Προθέσεις τρίπτωτοι εἰνε ἡ περὶ, ἡ ἀμφί, ἡ ἐπὶ, ἡ
πρὸς καὶ ἡ ὑπό.

III περέ.

§ 145. Ἡ περὶ μετὰ γεν. σημαίνει ἀναφορὰν ω; πρὸς τι, περὶ
οὐ εἰνε δ λόγας, ἡ σκέψις, ἡ φροντὶς κτλ.: π. χ. δ κακῶς διανοη-
θεῖ, περὶ τῶν οἰκείων (=ώς πρὸς τὰ οἰκεῖα, προκειμένου περὶ^{τῶν οἰκείων}) εὐδέποτε καλῶς βουλεύεται περὶ τῶν ἀλλοτρίων
(Ισ. 1, 35)· σαφεὺς νόμιζε οὐ τοὺς ἀκριβῶς περὶ τῶν μικρῶν ἐρ-
ζοντας, ἀλλὰ τοὺς περὶ τῶν μεγίστων λέγοντας (Ισ. 2, 39).

ΣΗΜ Τὸ περὶ πολλοῦ, περὶ παντὸς ποιοῦμαί τι σημαίνει πολλοῦ,
παντὸς ἄξειν ποιοῦμαί τι, ἦτοι μεγάλως, ὑπὲρ πᾶν τιμῶ τι· Ομοίως καὶ
τὸ περὶ δλίγουν, περὶ οὐδενὸς ποιοῦμαί ἡ ἥγονυμαί τι· π. χ. ἀλήθειαν περὶ
πολλοῦ ποιητέον (Πλ.). Σωκράτης τὸ μήτε περὶ θεοὺς ἀσεβῆσαι μήτε περὶ^{ἀνθρώποις} ἀδικος φανῆναι περὶ παντὸς ἐποιεῖτο (Πλ.).

§ 146. Ἡ περὶ μετὰ δστ. σημαίνει πέριξ· π. χ. στρεπτούς εἰγον
περὶ τοῖς τραχήλοις καὶ φέλια περὶ ταῖς χερσὶ (Ε.)· φρεβεῖσθαι,
δεδιέναι περὶ τινι=φοβεῖσθαι, δεδιέναι περὶ τινος.

§ 147. Ἡ περὶ μετ' αἰτ. σημαίνει πέριξ.

α') τοπικῶς : περὶ τὴν πόλιν, περὶ τὴν σηνῆν.

β') χρονικῶς (περίπου) ὡς : περὶ μέσας νύκτας, περὶ πλήθουσαν ἀγοράν.

γ') μεταφορικῶς εἰς δῆλωσιν τοῦ περίπου ἢ ἀναφορᾶς π. χ. ἀπέθανον περὶ ἐπτακοσίους (Ξ.) δ σώφρων τὰ προσήκοντα πράττοι καὶ περὶ θεοὺς καὶ περὶ ἀνθρώπους (=καὶ ὡς πρὸς τοὺς θ. καὶ ὡς πρὸς τοὺς ἄνθ. Πλ. Γο. 507).

Τὸ εἰμὶ περὶ τι =ξσχολοῦμαι περὶ τι π. χ. ἥσαν περὶ τὰ ἐπιτήδεια (Ξ.).

ΣΗΜ. Διὰ τοῦ οἱ περὶ τινὰ σημαίνονται

α') οἱ περὶ τὸ ὄνομαζόμενον πρόσωπον, οἱ ὄπαδοι αὐτοῦ π. χ. τις κομῶν κάλλιον φαίνεται τοὺς περὶ αὐτὸν ἢ βασιλεύς; (Ξ.).

β') Τὸ ὄνομαζόμενον πρόσωπον καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ π. χ. οἱ περὶ Σενοφῶντα ἔνδον ἥσαν (Ξ.).

§ 148. Ἡ περὶ ἐν συνθέσει σημαίνει.

α') πέριξ· π. χ. περιτειχίζω, περιοικος·

β') περισσῶς, ἐξ τοῦ προκύπτει ἢ σημασίᾳ τῆς ὑπεροχῆς καὶ ἡ τοῦ λίτιν· π. χ. περιγίγνομαι (=περισσεύω, ὑπέρτερος γίγνομαι), περίειμι (=περισώζομαι), περιχαρής, περίλυπος.

γ') περιφρόνησιν· π. χ. περιορῶ.

III ἀἰτ. φέν.

§ 149. Ἡ ἀμφὶ μετὰ γεν. εὑρηται παρὰ ποιηταῖς καὶ τοῖς "Ιωσὶ καὶ ἐνίστε παρὰ Εενοφῶντι ἀντὶ τῆς περὶ π. χ. οἱ δὲ προσήσαν πολλῷ θορύβῳ ἀμφὶ ὅν εἰχον διαφερόμενοι (Ξ.).

§ 150. Μετὰ δοτ. συντεταγμένη εὑρηται ἡ ἀμφὶ παρὰ μόνοις τοῖς ποιηταῖς καὶ τῷ Ἡροδότῳ ἀντὶ τῆς περὶ.

§ 151. Ἡ ἀμφὶ μετ' αἰτ. σημαίνει τὸ πέριξ καὶ τὸ περίπου, ὡς καὶ ἡ περὶ π. χ. καταλαμβάνουσι τοὺς φύλακας ἀμφὶ πῦρ καθημένους (Ξ.). ἀμφὶ μέσας νύκτας (Ξ.).

ΣΗΜ. Τὸ οἱ ἀμφὶ τινα=οἱ περὶ τινα.

§ 152. Ἡ ἀμφὶ ἐν συνθέσει σημαίνει α') ἀμφοτέρωθεν π. χ. ἀμφίστομος· β') πέριξ· π. χ. ἀμφίρρυτος, ἀμφιέννυμι.

IV ἐπέν.

§ 153. Ἡ ἐπὶ μετὰ γεν. σημαίνει.

α') ἐπάνω, ἐπὶ στάσεως· π. χ. πᾶς δ τ' ἐπὶ γῆς καὶ ὁ ὑπὸ γῆς χρυσὸς ἀρετῆς οὐκ ἀντάξιος (Πλ.).

ΣΗΜ. Ποικίλη είνε ή χρησις τῆς ἐπὶ μετὰ γενικῆς ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ ἐπάνω ἐν γένει· π. χ. τὸ δίκαιον ἀν τ' ἐπὶ μικροῦ τις, ἀν τ' ἐπὶ μείζονος παραβαίνῃ, τὴν αὐτὴν ἔχει δύνομιν (Δη.). πάλιν ἐπὶ τῶν αὐτῶν τεκνῶν λέγομεν (= βάσιν τοῦ λόγου τιθέντες τὰς αὐτὰς τέχνας (Πλ.) ἐπάγθησαν ἐπὶ τετάρων (=εἰς βάθος τεσσάρων, τέσσαρες ἐχρησίμευσαν δῶς βάσις, ἵνα ἐπ' αὐτῆς κατασκευασθῇ τρόπον τινὰ ἡ παράταξις. Ε.) αὐτοὶ ἀφ' ἑαυτῶν ἐχώρουν (καθ' ἑαυτούς. Ε.) ἐπ' ἀληθείας=ἀληθῶς· ἐπὶ τινος καλεῖσθαι=ἀπό τινος καλεῖσθαι.

β') διεύθυνσιν σκόπιμον (μετὰ τῶν κινήσεως σημαντικῶν ῥημάτων)· π. χ. ἐπλεον ἐπὶ Δέσθου καὶ Ἐλλησπόντου (Ε.). Συνηθέστατον είνε παρὰ Θουκυδίδη τὸ ἐπ' οἴκου (=οἰκαδεῖ).

γ') χρόνον· π. χ. ἐπὶ τοῦ προτέρου πολέμου (Θ.)· ἐπὶ Κένδροπος.

δ') ἐνώπιον (ἐν δικαστικής μάλιστα φράσεις) λέγεται π. χ. ἐπὶ τοῦ δικαστοῦ, ἐπὶ τοῦ διαιτητοῦ (Ισ. 12, 11· μάρτυρας καὶ ἐπὶ τοῦ δικαστοῦ καὶ ἀφ' ὑμῶν παρεχόμεθα) καὶ τὰ ὅμοια.

§ 154. Ή ἐπὶ μετὰ δοτ. σημαίνει:

α') ἐπάνω· π. χ. οἱ Θρᾷκες ἀλωπεκᾶς ἐπὶ ταῖς νεφαλαῖς φοροῦσι (Ε.).

β') πλησίον· π. χ. οἱ τῶν ἀρίστων Περσῶν παῖδες ἐπὶ ταῖς βασιλέως θύραις παιδεύονται (Ε.)· πόλις ἐπὶ τῇ θαλάσσῃ.

γ') προσθήκην· π. χ. κάρδαμον μόνον ἔχουσιν ἐπὶ τῷ σίτῳ (=πρὸς τῷ σίτῳ Ε.).

δ') ἐπιστασίαν· π. χ. κατέλιπεν ἐπὶ ταῖς ναυσὶν Ἀντίοχον (=ἐπιστάτην καὶ ἀρχοντα τῶν νεῶν Ε.).

ε') αἰτίαν, μάλιστα ἐπὶ τῶν ψυχικοῦ παθους σημαντικῶν ῥημάτων· π. χ. ἡ σχύνοντο ἐπὶ τοῖς κοινοῖς δικρήμασιν (Ισ. 4, 77).

Ϛ') σκοπόν· π. χ. ἐπὶ τῷ κερδαίνειν πᾶν ἀν σύτος ποιήσεις (Δη. 45, 66).

ζ') δρον, συνθήκην· π. χ. ἡ ὥτα ἐπὶ τίσιν ἀν σύμμαχος γένοιτο (=ἐπὶ τίσιν δροις Ε.)· ἀφ' ὧ τε (=ἐπὶ τῷ δρῷ νά).

η') κατόπιν (χρονικῶς καὶ τοπικῶς)· π. χ. Χρυσάντας μὲν δὴ οὕτως εἶπεν· ἀνέστη δ' ἐπ' αὐτῷ Φεραύλχς (=κατόπιν αὐτοῦ, μετ' αὐτόν. Ε. K. 3, 7, 7)· οἱ ἐπὶ πᾶσιν (=οἱ κατόπιν πάντων, οἱ τελευταῖς. Ε.).

ΣΗΜ. Ἐπὶ τινὶ εἶναι, γίγνεσθαι; ποιεῖν τι σημαίνει εἰς τὴν ἐξουσίαν τινὸς εἶναι, γίγνεσθαι, ποιεῖν τι· π. χ. Κῦρος βουλεύεται ὅπως μήποτε ἔσται ἐπὶ τῷ ἀδελφῷ ἀλλ' ἢν δύνηται βασιλεύσει ἀντ' ἐκείνου (Ε.) τὸ ἐπ' ἐμοὶ=δοσον ἔξαρταται ἐξ ἐμοῦ.

§ 155. Ἡ ἐπὶ μετ' αἰτ. σημαίνει.

α') ἐπάνω, ἐπὶ κινήσεως π.χ. ἀνέδησαν ἐπὶ τοὺς Ἰπποὺς (Ξ.).

β') τοπικὴν ἔκτασιν ἢ χρονικὴν διάρκειαν π. χ. τὸ ὅμιλα δύναται ἐπὶ πολλὰ στάδια ἐξιχνεῖσθαι (Ξ.) ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας οὐκ ἐγίγνετο τὰ ίερὰ (Ξ.).

γ') διεύθυνσιν πρός τι ἢ ἐναντίον π. χ. λέναι ἐπὶ τοὺς πολεμοὺς (Ξ.) οὐκ ἔχει φύσιν... τοὺς σοφοὺς ἐπὶ τὰς τῶν πλουσίων θύρας λέναι (Πλ. Πολ. 489).

δ') σκοπόν π. χ. ἵσω τις ἐφ' ὑδωρ (Ξ.).

ΣΗΜ. Ἐπὶ πόδα ἀπέρχομαι=ἀπέρχομαι ὀπίσω, ὅπισθιχωρῷ χωρὶς νὰ στρέψω τὰ νῶτα (Ξ. Κυ. 7, 5, 6).

§ 156. Ἡ ἐπὶ ἐν συνθέσει σημαίνει.

α') ἐπάνω π. χ. ἐπιβαίνω, ἐπιγράφω, ἐπίγειος.

β') διεύθυνσιν π. χ. ἐφέλκω, ἐπισπῶ.

γ') πλησίον π. χ. ἐπιθαλάσσιος.

δ') ἐναντίον π. χ. ἐπιστρατεύω τινά.

ε') κατόπιν π. χ. ἐπιγίγνομαι, ἐπίγονος.

ζ') προσθήκην π. χ. ἐπεισέρχομαι.

η') ἐπίτετσιν π. χ. ἐπιποθῶ, ἐπίμεμπτος.

ΣΗΜ. Ἡ κυρία σημασία τῆς ἐπὶ είνε ἡ τοῦ ἐπάνω.

III παρά.

§ 157. Ἡ παρὰ μετὰ γεν. (προτώπου) σημαίνει ἐκ μέρους π. χ. παρὰ βασιλέως πολλοὶ πρὸς Κύρον ἀπῆλθον (Ξ.) ταῦτα παρὰ σοῦ ἐμάθομεν (Ξ.). Ἐκ τῆς σημασίας τοῦ ἐκ μέρους τινὸς προκύπτει ἡ σημασία τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου (=ὑπό τινος, ἐπὶ τῶν παθητικῶν ῥημάτων. [ἴδε § 224 σημ.]) π. χ. δροῦογεῖται παρὰ πάντων.

§ 158. Ἡ παρὰ μετὰ δοτ. προσώπου σημαίνει τὸ πλησίον ἐπὶ στάσεως π. χ. οὐ παρὰ μητρὶ σιτεῦνται οἱ παῖδες, ἀλλὰ παρὰ τῷ διδασκάλῳ (Ξ.). Τὸ μετέβη παρὰ τῷ βασιλεῖ καὶ τὰ δμοῖα είνε σόλικα. Ἐκ τῆς σημασίας τοῦ πλησίον προέρχεται ἡ σημασία τῆς κρίσεως π. χ. δοκεῖς παρ' ἡμῖν οὐ βεδουλεῦσθαι κακῶς (=κατὰ τὴν ἡμετέραν κρίσιν. Σωφ. Τρ. 589).

ΣΗΜ. Ἡ μετὰ δοτικῆς πράγματος σύνταξις τῆς παρὰ εὑρηται παρὰ μόνοις τοῖς ποιηταῖς.

§ 159. Ἡ παρὰ μετ' αἰτ. σημαίνει.

α') διεύθυνσιν πρὸς πρόσωτον (μετὰ ῥημάτων κινήσεως σημαντικῶν) π. χ. ἦγε τοὺς νεανίσκους παρὰ τὸν Χειρόσοφον (Ξ.).

β') πλησίον καὶ παραλλήλως ἡ ἀπλῶς πλησίον (ἐπὶ πραγμάτων).
1) τεπικῶς· π. χ. πλοῦς μὲν ὁ παρὰ γῆν, περίπατος δὲ ὁ παρὰ θάλατταν ἥδιστος· Ἐτεόνικος εἰστήκει παρὰ τὰς πύλας (Ξ.). 2) χρονικῶς· π. χ. δόλιον ἀνδρα φεῦγε παρ' ὅλον τὸν βίον (=καθ' θλον τὸν βίον Με. 443); παρὰ πότον (=ἐν τῷ πότῳ) παρὰ τὰ γελοῖα σπουδάζειν (=καθ' ὃν χρόνον λέγονται γελοῖα. Ἰσ. 1, 31). 3) μεταφορικῶς εἰς δῆλωσιν.

α') παραθέσεως· π. χ. οἱ παλαιοὶ παρὰ τοὺς νῦν δημιουργοὺς φαῦλοι φαίνονται (= παραβαλλόμενοι πρὸς τεὺς νῦν δ. Πλ. Ἰππ. 281). Ἐκ τῆς σημασίας ταύτης προκύπτει ἡ σημασία τοῦ πλήν· π. χ. οὐκ ἔχω παρὰ ταῦτα ἄλλα φάναι (=πλὴν τούτων Πλ. Γο. 507).

β') τοῦ ἐναντίον (ἴσυμφωνίας· ἀντίθ. εἰνε ἡ κατά)· π. χ. παρὰ τὸν νόμον, παρὰ τὸ δίκαιον.

γ') αἰτίας· π. χ. οὐ παρὰ τὴν αὐτοῦ δόμην τοσοῦτον ἐπηγένηται Φίλιππος, οὗτον παρὰ τὴν ὑμετέραν ἀμέλειαν (Δημ. 4, 11).

ΣΗΜ. Τὸ παρ' ὀλίγον, παρὰ μικρόν, παρ' οὐδὲν ποιεῖσθαι ἡ ἡγεῖσθαι· τι=ἴσον ὀλίγῳ ίσον μικρῷ, ίσον οὐδενί, ἢτοι ὀλίγον μικρόν, οὐδὲν νομίζειν τι (όλιγον οὐδαμῶς τιμᾶν τι) π. χ. κοὶ μὴ παρὰ μικρὸν ἡγεῖσθαι τὸ παρὰ πᾶσιν εὐδοκιμεῖν (Ἰσ. 5, 79). Τὸ παρ' ὀλίγον ἡ παρὰ μικρὸν ἥλθον μετ' ἀπαρεμφάτου σημαίνει μικροῦ ἐδέησα, ὀλίγον ἔλειψε· π. χ. παρὰ μικρὸν ἥλθομεν ἔξαιροποδισθῆναι (Δη 24, 105)· τὸ δὲ παρ' ἡμέραν, παρ'. ἐνιαυτὸν καὶ τὰ δμοια=ἄντα πᾶσαν δευτέραν ἡμέραν, ἀνὰ πᾶν δεύτερον ἔτος καὶ τὰ δμοια.

§ 160. Ἡ παρὰ ἐν συνθέσει σημαίνει α') ἐκ μέρους· π. χ. παραλαμβάνω· β') πλησίον· π. χ. παρακάθημαι, πάρειμι· γ') ἐναντίον· π. χ. παρασπονδῶ, παράνομος· δ') πλαγίως, λελγθίστας· π. χ. παρεισδύομαι· ε') οὐκ ὀρθῶς· π. χ. παρακούω, παραφρονῶ.

III πρός.

§ 161. Ἡ πρὸς μετὰ γεν. σημαίνει ἐκ μέρους· π. χ. Χαλκὶς πρὸς τῆς Βοιωτίας κεῖται (=ἐκ τοῦ μέρους τῆς Βοιωτίας· Δη.) τὸ πρὸς Σκυθῶνος καὶ πρὸς ἐσπέρας τεῖχος (Ξ.).

Ἐκ τῆς σημασίας ταύτης πηγάδει ἡ σημασία·

α') τοῦ ἀρμέζοντος· π. χ. χεηστοῦ πρὸς ἀνδρὸς μηδὲν ἐννοεῖν κακὸν (=ἴδιον χρηστοῦ ἀνδρὸς, ἀμόδου χρηστῷ ἀνδρὶ...). ἀτοπαλέγεις καὶ οὐδαμῶς πρὸς σοῦ (=ἀρμέζοντά σοι Ξ.).

β') τοῦ πρὸς χάριν ἡ πρὸς ὠφέλειαν· π. χ. ἀκούσατέ μου πρὸς θεῶν (=πρὸς χάριν τῶν θεῶν, ἐν διάμετρι τῶν θεῶν Ξ.). σπονδᾶς

ἐποιήσαντο πρὸς τῶν Θηβαίων μᾶλλον ἢ ἔκυτῶν (πρὸς ὀφέλειαν ἢ πρὸς τὸ συμφέρον τῶν Θηβαίων μᾶλλον Ε.).

γ') τοῦ κατὰ τὴν κρίσιν· π. χ. πρὸς θεῶν ἀσεθῆς, πρὸς ἀνθρώπων αἰσχρὸς (Ε.).

δ') τῆς καταγωγῆς· π. χ. Ἀλκινίάδης λέγεται πρὸς πατρὸς μὲν Ἀλκμεωνιδῶν εἰνε, πρὸς δὲ μητρός Ἰππονίκου (Δη. 21, 144).

ε') τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου (ἐπὶ τῶν παθητικῶν ῥημάτων πρὸς § 224 σημ.)· π. χ. ὅμοιογείται πρὸς πάνταν (=ὑπὸ πάντων Ε. Ἀν. 1, 9, 21).

§ 162. Ἡ πρὸς μετὰ δοτ. σημαίνει τὸ πλησίον· π. χ. εἰ ποταμοὶ πρὸς ταῖς πηγαῖς οὐ μεγάλοι εἰσὶ (Ε.).

Ἐκ τῆς σημασίας τοῦ πλησίου προκύπτει ἡ σημασία τῆς προσθήκης· π. χ. πρὸς τούτοις μανθάνουσι καὶ τοξεύειν.

ΣΗΜ. Γὸ πρός τινι γίγνομαι, εἰμὶ σημαίνει προσηλοῦμαι, προσηλᾶτὴν προσοχήν μουν εἴς τι, εἰμὶ προσηλωμένος εἴς τι.

§ 163. Ἡ πρὸς μετ' αἰτ. σημαίνει διεύθυνσιν πρός τι.

α') τοπικῶς π. χ. πρὸς Ἑλλήσποντον δρᾶ (Θ.)· πρὸς νότον.

β') χρονικῶς εἰς δῆλωσιν τοῦ ἐγγύες, περίπου· π. χ. πρὸς ἑσπέραν ἦν (=ἐγγύες ἑσπέρα ἦν, περίπου Θ.).

γ') μεταφορικῶς εἰς δῆλωσιν 1) διευθύνσεως φιλικῆς ἢ ἐχθρικῆς· π. χ. ὁ πρὸς ἡμᾶς πόλεμος (Ισ.)· λέξατε πρὸς με (Ε.)· 2) ἀναφορᾶς καὶ παραθέσεως· π. χ. ἔχουσι χώραν πρὸς τὸ πλήθος τῶν πολιτῶν ἐλαχίστην (=ῶς πρὸς τὸ πλήθος, ἀναλόγως τοῦ πλήθους· Ισ.)· ἀνθρώπων διοφάτατος πρὸς θεόν πίθηκος φανείται καὶ σοφίᾳ καὶ κάλλει (=παραβαλλόμενος πρὸς θεόν· Πλ.)· 3) συμφωνίας· π. χ. πρὸς τὴν δύναμιν τὴν χύτῶν εὖ ποιοῦσι (=κατὰ τὴν ἔκυτῶν δύναμιν· Πλ. Φαιδ. 231)· 4) τρόπου· π. χ. εἰμὶ ἔτοιμος πρὸς βίαν τὸν ἄνδρ' ἄγειν (=βίᾳ Σοφ.)· 5) σκοτοῦ· π. χ. παντοδαπὰ εὔρηται ταῖς πόλεσιν πρὸς φυλακὴν καὶ σωτηρίαν (Δη.).

§ 164. Ἡ πρὸς ἐν συνθέσει σημαίνει α') διεύθυνσιν· π. χ. προσέρχομαι, προσάγω· β') πλησίον· π. χ. προσοικῶ· γ') προσθήκην· π. χ. προστίθημι, προσκτῶμαι.

• Η ὑπό.

§ 165. Ἡ ὑπὸ μετὰ γεν. σημαίνει ὑποκάτω· π. χ. πᾶς ὃ τ' ἐπὶ γῆς καὶ ὁ ὑπὸ γῆς χρυσὸς ἀρετῆς οὐκ ἀντάξιος.

Ἐκ τῆς σημασίας τοῦ ὑποκάτω προκύπτει ἡ σημασία α') τοῦ

ποιητικοῦ αἰτίου ἐπὶ τῶν παθητικῶν δημάτων (ἴδ. § 104 ε')· π. χ. κατενόπησαν ὑπὸ τῶν Κιλίνων (Ξ.)· β') τοῦ ἀναγκαστικοῦ αἰτίου· π. χ. οὐκ ἡδύναντο καθεύδειν ὑπὸ λύπης· γ') τῆς συνοδείας· π. χ. Λακεδαιμόνιοι βραδέως καὶ ὑπὸ αὐλητῶν πολλῶν ἔχώρουν (=συνοδεύσμενοι ὑπὸ αὐλητῶν πολλῶν· Θ. 5, 70).

§ 166. Ἡ ὑπὸ μετὰ δοτ. σημαίνει ὑποκάτω (ἐπὶ στάσεως)· π. χ. προέτρεχεν ἀπὸ τοῦ δένδρου, ὑφ' ὧ ήν (Ξ.).

'Ἐκ τῆς σημασίας τοῦ ὑποκάτω προκύπτει ἡ σημασία τῆς ὑποταγῆς καὶ τῆς ἐπιμελείας· π. χ. οἱ κατὰ τὴν Ἀσίαν ὑπὸ βασιλεὺς ὅντες (Ξ.)· ὑπὸ παιδοτρίβη ἀγαθῷ πεταιδευμένος (ὑπὸ τὴν ἐπιμέλειαν π. ἀγαθοῦ Πλ.).

§ 167. Ἡ ὑπὸ μετ' αἰτιατικῆς σημαίνει ὑποκάτω (ἐπὶ κινήσεως)· π. χ. ἀπῆθον ὑπὸ τὰ δένδρα ὡς ἔδιομήκοντα (Ξ.). Ἐκ τῆς σημασίας ταύτης προηλθεν ἡ σημασία τῆς ὑποταγῆς καὶ ἡ τοῦ χρόνου· π. χ. Αἴγυπτος πάλιν ὑπὸ βασιλέα ἐγένετο (Θ.)· διέδησαν ὑπὸ νύκτα (=ὑπὸ τὴν σκέπην τῆς νυκτός, νύκτωρ (Θ.).

§ 168. Ἡ ὑπὸ ἐν συνθέσει σημαίνει α') ὑποκάτω· π. χ. ὑφίσταμαι ὑπόργειος· β') λάθρα, ἀνεπαισθήτως δλίγον· π. χ. ὑφέρπω, ὑποπίνω (κοιν. κουτσοπίνω), ὑπόρπικος (πικρούτειχος), ὑπέρυθρος (=κοκκινωπός)· γ') συνοδείαν· π. χ. ὑπάδω, ὑπαυλῶ (συνδεύω διὰ τῆς φύης, διὰ τοῦ αὐλοῦ).

ΣΗΜ. Ἡ κυρία σημασία τῆς ὑπὸ εἰνε ἡ τοῦ ὑποκάτω.

Καταχρηστικαὶ προδέσεις.

§ 169. Εἰς τὰς προθέσεις καταλέγονται καὶ τὰ ἄνευ, χωρὶς, ἔνεκα (ἢ ἔνεκεν), ἀχρι, μέχρι πλήν, ὁς. Ταῦτα εὑρηνται μόνον ἐν συντάξει μετὰ πτώσεως καὶ λέγονται καταχρηστικαὶ προθέσεις. Μόνον τὸ πλήν εὑρηται ἐν συνθέσει ἐν τῷ πλημμελήσ.

α') Τὸ ἄνευ συντάσσεται μετὰ γεν. καὶ σημαίνει χωρισμὸν (ἀντίθετος εἰνε ἡ σὺν μετὰ δοτ. ἢ ἡ μετὰ γεν.)· π. χ. οὐ θέμις, ζῆν, πλήν θεοῖς, ἄνευ κακῶν.

ΣΗΜ. Τὸ ἄνευ τίθεται καὶ μετὰ τὴν γειτκήν, δταν αὐτῇ εἰνε ἀναφορικὴ ἀντωνυμία· π. χ. λιμένας ἔχετε, ὃν ἄνευ οὐκ οἶόν τε ναυτικῆ δυνάμει χρῆσθαι (Ξ.).

β') Τὸ χωρὶς εἰνε κυρίως ἐπίρρημα καὶ τίθεται μετ' αὐτοῦ γεν. τοῦ χωρισμοῦ, ίδε § 97.

γ') Τὸ ἔνεκα ἢ ἔνεκεν συντάσσεται μετὰ γεν. εἰς δήλωσιν σχοποῦ, σπανιώτερον δὲ αἰτίας· π. χ. τίνος ἔνεκα ταῦτα λέγω; ἵν'

εἰδῆτε κτλ. (Δη.)· τῶν ἀδικημάτων ἔνεκα αὐτοὺς ἀπέκτειναν (Δυ.). Τὸ δὲ γένεντος σημαῖνει ἐνίστιος ὅσον ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ π. χ. δημοιοι τοῖς τυφλοῖς ἀνὴρ μὲν γένεντος γε τῶν ἡμετέρων δοφθαλμῶν (=ὅσον ἐξαρτᾶται τούλαχιστον ἐκ τῶν ἡμ. δρθ. (Ξ. Ἀπ. 4, 3, 3).

ΣΗΜ. Τὸ δὲ γένεντος σπανίως ἀπαντᾷ παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς, τίθεται δὲ τὸ γένεντος ἦν γένεντος συνήθως μετὰ τὴν γενικήν.

δ') Τὸ ἄχρι καὶ τὸ μέχρι συντάσσονται μετὰ γεν. καὶ σημαῖνουσι τὸ τέρμα τοπικῶς καὶ χρονικῶς· π. χ. παρετέτατο ἡ τάφρος μέχρι τοῦ Μηδίας τείχους (Ξ.)· ἡ κροβολίζοντο πολλάκις μέχρι ἐσπεράς (Ξ.).

ε') Τὸ πλήν συντάσσεται μετὰ γεν. καὶ σημαῖνει ἐξαίρεσιν· π. χ. Τισσαφέρνης διαρράσσει τοῖς Ἑλλησιν ἐπέτρεψε ταύτας τὰς κώμας πλήν τῶν ἀνδραπόδων (Ξ.).

ζ') Τὸ ὅς συντάσσεται μετ' αἰτ. προσώπου εἰς δῆλωσιν διευθύνεται (ώς ἡ πρός)· π. χ. τὸν δμοῖον ἀγεῖ Θεὸς ὅς τὸν δμοῖον.

Παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν προοδέσεων.

§ 170. Αἱ προθέσεις ἡταν τὸ πρῶτον ἐπιρρήματα. Μετ' ἐπιρρηματικῆς σημασίας εὑρηγηται πολλάκις παρ' Ὁμήρῳ. Πχρὰ τοῖς Ἀττικοῖς πεζολόγοις μόνη ἡ πρόδεις εὑρηγηται ἐνίστιον ἐπιρρηματικῶς ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ προσέτι ἐν τῷ καὶ πρόδει καὶ ἐν τῷ πρόδει δέ· π. χ. ἀθλιον ἔφην εἶναι τὸν ἀδεκτὸν ἀποκτείναντα καὶ ἐλεεινόν γε πρόδει (Πλ.). ἐγὼ δέ γε συμμαι τοῦτον τὸν λόγον ἀσύμφορον εἶναι τῇ πόλει λέγεσθαι, πρόδει δὲ καὶ οὐ δικαιον (Δη.). Ἡ ἐπιρρηματικὴ σημασία τῶν προθέσεων φαίνεται μάλιστα ἐν συνθέσει· π. χ. ἐξέρχομαι=ἔξω ἔρχομαι (ἔξειθε τέκνον = ἐλθεῖ ἔξω τέκνον); εἰσέρχομαι = εἰσω ἔρχομαι.

§ 171. Ἐνίστιος εὑρηγηται αἱ προθέσεις καὶ μετ' ἐπιρρημάτων συντεταγμέναι· π. χ. κτῆμα ἐσ δει (διὰ πάντοτε)· μέχρι τότε (Θ.)· ἐσ αὐριον· μέχρι ἐνταῦθα (Ξ.)· πρ. εἰσάπαξ, εἰσέτι παραυτίνα.

§ 172. Αἱ προθέσεις τίθενται ἀμέσως πρὸ τοῦ οὐσιαστικοῦ, μεθ' οὐ συντάσσονται. Ἄλλὰ πολλάκις δύναται νὰ παραμπίπτῃ μεταξὺ τῆς προθέσεως καὶ τοῦ οὐσιαστικοῦ λέξις τις ἡ καὶ πλειονες. λέξεις. π. χ. ἐν μὲν γάρ τῇ εἰρήνῃ οἱ πατέρες τοὺς πατέρας θάπτουσιν, ἐν δὲ τῷ πολέμῳ εἰς πατέρες τοὺς παῖδας (Ἡρ.)· ἐκ τῶν ἔργων τῆς ἐπιμελείας (=ἐκ τῆς ἐπιμελείας τῶν ἔργων. Θ.)· λόγοι ἀληθεῖς ἀριστοι φρουροὶ ἐν ἀνδρῶν θεοφιλῶν εἰσι διανοῖαις (Πλ.).

§ 173. Αἱ δισύλλαβοι προθέσεις τίθενται παρὰ ποιηταῖς καὶ μετὰ τὸ οὐσιαστικόν, μεθ' οὗ συντάσσονται. Τότε δὲ ὁ τόνος τῆς προθέσεως ἀναβιβάζεται εἰς τὴν παραλήγουσαν. Τοῦτο λέγεται ἀναστροφή· π. χ. ταχθεὶς τόδ' ἔρδειν τῶν ἀνασσόντων ὑπο (Σοφ.); τοῦ Θεοῦ πάρα (Σοφ.). Ἐν τῷ πεζῷ τῶν Ἀττικῶν λόγῳ ἡ ἀναστροφὴ γίνεται μόνον ἐπὶ τῆς προθέσεως περὶ π. χ. οὐδὲν τούτων πέρι ἐποτῷ (Πλ.).

§ 174. Ὅταν τὸ οὐσιαστικόν, μεθ' οὗ ἡ πρόθεσις συντάσσεται, ἔχῃ ἐπιθετικὸν διορισμόν, τότε ἡ πρόθεσις τίθεται πρὸ τοῦ ἐπιθετικοῦ διορισμοῦ, ἀν εὗτος προτάσσοται τοῦ οὐσιαστικοῦ· π. χ. παρὰ τοῦ σοῦ πατρός. Παρὰ ποιηταῖς πολλάκις κείται μεταξὺ τοῦ ἐπιθέτου καὶ τοῦ οὐσιαστικοῦ, παρὰ δὲ τοῖς Ἀττικοῖς πεζολόγοις σπανίως· π. χ. οὐδὲν ἔννυν νῷ (Πλ. Κρ. 48); τρόπων ἐξ οἶων (Θ. 2, 36); οὐδὲν δι' ἄλλο (Δι. 16, 8).

§ 175. Ὅταν δύο ἡ πλεονα οὐσιαστικά, συμπλεκτικῶς ἡ διαχεικτικῶ, συνδεόμενα, ἔξαρτῶνται ἐκ τῆς αὐτῆς προθέσεως, ἡ πρόθεσις τίθεται α') πρὸ ἑκάστου οὐσιαστικοῦ, δταν πρόκειται ἑκάστη ἔννοια χωριστὰ ἡ μετ' ἐμφάσεως νὰ ἐκφρασθῇ· π. χ. τὸ μεγαλοπρέπες τε καὶ ἐλευθέριον καὶ διὰ τοῦ προσώπου καὶ διὰ τῶν σχημάτων διαφαίνεται (Ε.).

β') μόνον πρὸ τοῦ πρώτου οὐσιαστικοῦ· π. χ. ἀπό τε τῶν νεῶν καὶ τῆς γῆς (Ξ); εἰς πόλιν τινὰ ἡ Ἰδιώτην.

§ 176. Ὅταν διοικά τι συντάσσοται μετὰ πλειόνων προθέσεων ἐν τῇ αὐτῇ προτάσει, ἐπαναλαμβάνεται ἐπὶ ἑκάστης προθέσεως· π.χ. πρὸ τῆς μάχης καὶ μετὰ τὴν μάχην· ὑπὲρ τῆς πόλεως καὶ κατὰ τῆς πόλεως (ἢ.... καὶ κατ' αὐτῇ). Τὸ πρὸ καὶ μετὰ τὴν μάχην καὶ νὰ παρέμοιτε εἴναι σόλοικα.

§ 177. Ἔνιοτε παραλείπεται ἡ πρόθεσις εὐκόλως γνουμένη ἐκ τῆς συνεχείας τοῦ λόγου· π. χ. ἐπορεύοντο διὰ τῶν αὐτῶν ἐθνῶν, ὅν περ (=δι' ὃν περ) δ Πέρσης τῷ παμπληθεὶ στόλῳ (Ξ. Ἀγ. 2, 1); πῶς ἔχεις δόξης τοῦ τοιούδε πέρι; τίνος δή; (=περὶ τίνος δή; Πλ. Πολ. 456).

§ 178. Κατὰ τινα πρόληψιν α') μετὰ ὁρμάτων κινήσεως σημαντικῶν συνάπτεται, πολλάκις διορισμὸς δηλῶν στάσιν, διότι δ λέγων ἀποβλέπει εἰς τὴν μετὰ τὴν κίνησιν ἐπερχομένην στάσιν· π. χ. τὸ ἐμδὸν σῶμα, ὃ παιδεῖ, δταν τελευτήσω, μήτε ἐν χρυσῷ θῆτε μήτε

Ἐν ἀργύρῳ (Ξ.) τούτους ἐν τοῖς φίλοις ἔθεσαν (=εἰς τοὺς φίλους ἔθεσαν, ὡς τε εἴναι ἐν τοῖς φίλοις),

β') μετὰ δημάτων στάσεως σημαντικῶν τίθεται πολλάκις ἐμπρόθετος διορισμὸς σημειώνων κίνησιν εἰς τόπον, διότι νοεῖται ἄμα ἡ γενομένη κίνησις π. χ. παρῆσαν εἰς Σάρδεις (=ἐλθόντες εἰς Σάρδεις παρῆσαν ἐκεὶ Ξ.).

γ') Αὕτα λίσται τέρας παρατηρήσεως εἶνε ἡ πρόληψις ἐπὶ τῶν τοιούτων, cίον τὸ «οἱ ἐκ τῆς ἀγορᾶς, ἔρυγον» (=οἱ ἐν τῇ ἐν τῇ ἀγορᾷ ἔρυγον ἐκ τῆς ἀγορᾶς· Ξ.) οἱ παρ' Ἀδροκόμῳ Ἑλληνες ἥλθον παρὰ Κύρον (=οἱ παρ' Ἀδροκόμῳ Ἑλλ. ἥλθαν παρ' Ἀδροκόμῳ παρὰ Κ.). οἱ ἀπὸ τῶν ὄργων ἔδαλλον (=οἱ ἐπὶ τῶν πύργων ἔδαλλον ἀπὸ τῶν πύργων. Θ.) οὐκ ἀνείλοντο τοὺς ἐκ τῆς θαλάσσης (Δυκ. 36).

* Ἐκ τῆς σπουδῆς ἐν τῇ ἐκφράσει δύο ἔννοιαι συνεννοῦνται εἰς μίαν.

ΣΗΜ. Ὄμοια τις πρόληψις παρατηρεῖται καὶ ἐν τῇ συντάξει τῶν τοπικῶν ἐπιφραγμάτων π. χ. οὐν. ἔνδοσθεν ἐξῆγε (=τοὺς ἔνδυν ἐξῆγεν ἔνδοσθεν· Ξ.). ἕγνοεῖ τὸν ἐκεῖθεν πόλεμον δεῦρο ηὔοντα (=τὸν ἐκεῖ πόλεμον ἐκεῖθεν δεῦρο ηὔοντα Δη.).

Σύνταξις τῶν μετὰ προθέσεων συνθέτων ὁμάτων.

§ 179. Πολλὰ τῶν μετὰ προθέσεων συνθέτων ὁμάτων συγτάσσονται μετά τινος τῶν πλαγίων πιέσεων α') διὰ τὴν πρόθεσιν π. χ. πολλοὶ ἡ γλώττα προτρέχει τῆς διανοίας (=τρέχει πρὸ τῆς διανοίας Ἰσ.). ἐμμένω τῷ λόγῳ καταβοῶ τινος β') διὰ τὴν ἔννοιαν τεս ἀπλοῦ δήματος π. χ. χρῶματι τινι καὶ καταχρῶματι τινι (Δη. 18, 150 : κενὴ προφάσει ταυτη καταχρῶ).

γ') διὰ τὴν ἔννοιαν τὴν προερχομένην ἐκ τῆς συνθέσεως αὐτῶν π. χ. ἐφίεματι τινος, κατὰ τὸ ἐπιθυμῶ τινος, προσέρχοματι τινι, κατὰ τὸ πλησιάζω τινί καταχρῶμαι ἡ διαχρῶμαι ἐμαυτόν, κατὰ τὸ ἀποσφάττω ἡ διαφθείρω ἐμαυτὸν (Ἡρ. 1, 82 : λέγουσιν Ὁθρυάδην καταχρήσασθαι ἐχυτόν) καταπολεμῶ τινα=καταβάλλω τινὰ ἐν τῷ πολέμῳ καταβοῶ τινα =κατεβάλλω τινὰ διὰ τῆς βοῆς.

*Ἐνίστε συμπίπτει ἡ τοῦ δήματος καὶ ἡ τῆς προθέσεως σημασία π. χ. μιγνύναι τινί τι καὶ συμμιγνύναι τινί τι' δμολογεῖν τινί τι καὶ συνομολογεῖν τινί τι.

Ἐπιρρηματικοὶ διορισμοί.

§ 180. Ἐπιρρηματικοὶ διορισμοὶ λέγονται οἱ διορισμοὶ οἱ ἐκφερόμενοι δι' ἐπιρρημάτων.

Διὰ τούτων.

α') δηλοῦται ὁ τόπος 1) ὁ τόπος, ἐνῷ γίνεται τι (ἐν τάπῳ στάσις). π. χ. ποῦ μοι τὰ ία; μένω οἴκοι ἐνταῦθα ἔμεινεν ὑμέρας τρεῖς. 2) ὁ τόπος, εἰς ὃν πορεύεται τις (κίνησις εἰς τόπον) π. χ. πορεύομαι οἴκαδε ἄλλοσε οὐδαμόσε ἔξηλθες. (Πλ. Κρ. 52). χώρει εἶσω. 3) ὁ τόπος, ἐξ οὗ δρμάτχι τι (ἐκ τόπου κίνησις). π. χ. ἐξ ἀγορᾶς ἢ πόθεν Μενέξενος (Πλ.). 4) ὁ τόπος δι’ οὗ πορεύεται τι (διὰ τόπου κίνησις). π. χ. τὰς πύλας, ἢ εἰσῆλθον ἔκλησε (=δι’ ὃν εἰσῆλθον Θ. 2, 4).

β') δηλοῦται ὁ χρόνος, καθ’ ὃν γίνεται ἢ έγινε ἢ θά γίνῃ τι (τὸ πότε) π. χ. κατέδην χθὲς εἰς Πειραιᾶ· ἢ ναῦς οὐχ ἦσε σήμερον.

γ') δηλοῦται ὁ τρόπος (τὸ πῶς). π. χ. βαυλεύου μὲν βραδέως, ἐπιτέλει δὲ ταχέως τὰ δέξαντα (Ισ.). βοτρυδὸν πέτονται.

δ') δηλοῦται τὸ ποσόν. π. χ. ἡλθε μάλα γεγηθώς. λίαν δέουθυμοθ εἰς ἅγαν λαλεῖς.

ΣΗΜ. Ὡς ἐπιρρηματικοὶ διορισμοὶ είνε καὶ οἱ ἐμπρόθετοι, οἵτινες, ὡς εἴδομεν ἀνωτέρῳ, δηλοῦσι διαφόρους σχέσεις τοῦ τόπου, τοῦ χρόνου, τοῦ τρόπου καὶ ἄλλας ἐπιρρηματικὰς σχέσεις, οἷον τοῦ αἰτίου, τοῦ δργάνου, τῆς ἀναφορᾶς (ἴδε § 115 = 168).

Ίδιαίτεραι παρατηρήσεις ἐπὶ τινῶν ἐπιρρημάτων.

§ 181. *Ἄει.* Τὸ δεῖ σημαίνει πάντοτε. Πολλάκις δὲ μετὰ συνάρθρου μετοχῆς ἔχει τὴν σημασίαν τοῦ ἐκάστοτε π. χ. τοῦτο ἔτι καὶ νῦν διαμένει τῷ δεῖ βασιλεύοντι (=τῷ ἐκάστοτε βασιλεύοντι Ε. Κυ. 2, 1, 47 πρό. Πλούτ. Σερτ. VI, 25) οἱ πεμπόμενοι ἐκάστοτε στρατηγοί.

§ 182. *Άλλως.* Τὸ ἄλλως σημαίνει κατ’ ἄλλον τρόπον. Ἐκ τῆς ἀρχικῆς ταύτης σημασίας προκύπτει ἡ σημασία τοῦ ὑπὸ ἄλλην ἔποψιν, πλὴν τούτων, ἐν γένει, ἀπλῶς, μάτην π. χ. συγγενεῖς ἥσαν ἔνδον καὶ ἄλλως εὑμενεῖς (=καὶ πλὴν τούτου Ε.) ἀόρατον καὶ ἄλλως ἀναλοθητον (=καὶ ἐν γένει Πλ.). ἄλλως ἔνεκκ λόγου ἐλέγετο (=ἀπλῶς, μάτην Πλ. Κρ. 4, 6).

ΣΗΜ. Τὸ ἄλλως τε καὶ (=καὶ ὑπὸ ἄλλην ἔποψιν, ἡτις ὡς ἡττον σπουδαία παραλείπεται) τίθεται συνήθως πρὸ αἰτιολογικῶν χρονικῶν καὶ ὑποθετικῶν προτάσεων ἡ μετοχῶν καὶ σημαίνει καὶ μάλιστα π. χ. ἄλλως τε καὶ ἐπειδὴ εἰς οὐδένα οὐδὲν ἐινετέροις (Θ. 2, 3). ἄπιστον ταῖς πολιτείαις ἡ τυραννίς, ἄλλως τε καὶ διορον χώραν ἔχωσι (Δη. 1, 5). τολμητέον ἀληθὲς εἰπεῖν ἄλλως τε καὶ περὶ ἀληθείας λέγοντα (Πλ. Φαιδρ. 257).

§ 183. Αῦθις. Τὸ αὐθῖς σημ. πάλιν. Ἐνίστε μετὰ μέλλοντος συντεταγμένον σημαίνει ἄλλοτε· π. χ. νῦν μὲν ἀπέλα, αῦθις δ' ἐγὼ παρέσομαι πρὸς σὲ (Ξ. Κυ. 7, 3, 32). Συνηθέστερον ἐπὶ ταύτης τῆς σημασίας εἶνε τὸ εἰσαῦθις· καὶ μοι ἐπίδειξιν αὐτοῦ τούτου ποιήσαι, τῆς βραχυλογίας· μακρολογίας δὲ εἰσαῦθις (Πλ. Γο. 449).

§ 184. Αὐτίκα. Τὸ αὐτίκα σημαίνει εὐθύς, παραχρῆμα. Πολλάκις δὲ λαμβάνεται ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ παραδείγματος χάριν (Γαλ par exemple)· π. χ. πᾶν τούναντίλον ἔστιν ἐπὶ ὃ οἱ τε δειλοὶ ἔρχονται καὶ οἱ ἀγδρεῖοι· αὐτίκα εἰς τὸν πόλεμον οἱ μὲν ἐθέλουσιν λέναι, οἱ δὲ οὐκ ἐθέλουσι (Πλ. Πρωτ. 359).

§ 185. Αὐτόθιν. Τὸ αὐτόθιν ἐίστε λαμβάνεται ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ εὐθύς· π. χ. περὶ μέν τοι γῆγενοντας αὐτόθιν διεπράττοντο, διποτὲ ἐν τῇ ἔχυτῶν ἔκαστοι γῆγενοντο (Ξ. Ἔλλ. 7, 5, 3).

§ 186. Δεῦρο. Τὸ δεῦρο παρὰ τοῖς παλαιοῖς λαμβάνεται ἀείποτε εἰς δήλωσιν κινήσεως πρὸς τὸν τόπον, εἴθις δὲ λέγων εὔρισκεται· π. χ. ἐλθὲ δεῦρο (Ἀριστοφ. Θ. 319). Πολλάκις λαμβάνεται μετὰ προστακτικῆς ὡς παρακελευσματικὴν μόριον, ὡς τὸ παρ' ἡμῖν ἔλα· π. χ. δεῦρο· εἰπὲ (=ἔλα εἰπὲ Πλ. Ἀπ. 24). Τὸ δεῦρο ἀεὶ σημαίνει ἕως ἔδω, μέχρι τοῦδε· π. χ. δεῦρο· ἀεὶ εύτυχεις (Εὐρ. Φοιν. 1215).

§ 187. Εἰεν. Τὸ εἰεν σημαίνει συγκατάθεσιν τῶν εἰρημένων. Εἶνε δὲ εὐχρηστὸν ἐν τοῖς διαλόγοις, διτὸν δὲ λέγων ἀποδέχηται τὰ εἰρημένα, ἵνα μεταδῷ εἰς τὰ ἐπόμενα· π. χ. εἰεν· ἀλλὰ νῆ Δία κτλ. (Δη. 20 75).

§ 188. Εἴτα καὶ ἔπειτα. Τὰ χρονικὰ ταῦτα ἐπιρρήματα τίθενται εἰς δήλωσιν τῆς χρονικῆς τάξεως καὶ ἀκολουθίας· π. χ. τὸ πρῶτον Ἀμφίπολιν λαβὼν εἴτα Θερταλίας ἐπέδη (Δη.) Πολλάκις, μάλιστα δὲ ἐν ἀρχῇ ἐρωτήσεως, σημαίνουσι θαυμασμὸν καὶ ἀγανάκτησιν π. χ. εἴτα οὐκ αἰσχύνεσθε; (Δη. 1, 24)· ἐμβρόντητε, εἴτα νῦν λέγεις; (Δη.). Ἐπὶ ταύτης τῆς σημασίας λέγονται ἐντονώτερον μετὰ τοῦ καὶ (κἄτα, κἄπειτα)· κἄπειτα τοιοῦτον ὅντα οὐ φιλεῖς αὐτόν; (Ξ.).

§ 189. Ἐνδον, εἰσω (ἢ ἔσω). Τὸ μὲν ἐνδον λέγεται ἐπὶ στάσεως, τὸ δὲ εἰσω συνήθως ἐπὶ κινήσεως· π. χ. ἐνδον ἔστι Εὔριπόδης; (Ἀριστοφ.)· χωροῖς ἀν εἰσω (Σοφ.).

§ 190. Μάλιστα. Τὸ μάλιστα μετὰ τῶν ἀριθμητικῶν σημαίνει ὡς ἔγγιστα· π. χ. ἐτη τριακόσια μάλιστα.

§ 191. Πολλάκις. Τὸ πολλάκις μετὰ τὸ εἰ, ἵνα μῆ, μεταπίπτει εἰς τὴν σημασίαν τοῦ ἶσως, τυχόν· π. χ. εἰ ἀρα πολλάκις μῆ

προσεσχήκατε τῷ τοιούτῳ (Πλ. Δά. 176): μὴ πολλάκις ἡμᾶς δὲ Επιμηθεὺς σφῆλη ἐξηπατήσας (Πλ. Πρωτ. 361).

§ 192. Πόθεν. Τὸ πόθεν τίθεται πολλάκις εἰς δήλωσιν σφοδρᾶς ἀρνήσεως π. χ. διατί ποτὲ ἀνθρώποι καλεοῦνται; σὺ ἔχεις εἰπεῖν; πόθεν, ὁ ἀγαθέ, (Πλ. Κρατ. 398).

§ 193. Ποτέ. Τὸ ποτὲ σημαίνει ἐνίστε τέλος πάντων π. χ. δὲ Ἀγησίλαος χρόνῳ ποτὲ εἶπε (=μετὰ πολὺν χρόνον τέλος πάντων εἰπεν. Ε.) ἐφάνθης ποτὲ (=ἐφάνης τέλος πάντων, Σοφ.). Ἐν εὐθείᾳ δὲ ἡ πλαγίᾳ ἐρωτήσει κείμενον ἔμφανει θαυμασμὸν τοῦ ἐρωτῶντος· διὸ τίθεται συχνότατα ἐν πλαγίᾳ ἐρωτήσει μετὰ τὸ θαυμάζειν π. χ. τὶ ποτε λέγει δὲ θεός; (τὶ ἀρά γε, τὶ τάχα λέγει δὲ θεός; Πλ. (Απ. 21) πολλάκις ἐθαύμασα τίσι ποτὲ λόγοις ἔπεισαν Ἀθηναίους οἱ γραψάμενοι Σωκράτη (Ε.).

§ 194. Τὸ πού. Τὸ σοὺ σημαίνει ἐν τινὶ τόπῳ, μάκρου π.χ. ἄλλοθι που (=ἐν ἀλλῷ τινὶ τόπῳ). Πολλάκις δὲ λαμβάνεται ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ ἴσως, νομίζω, ἀν δὲν ἀπατῶμαι π. χ. πάντες που πρὸς τὸν θεὸν ἀποδέπουσι (Ε. Οἰκ. 17, 2).

§ 195. Πώ, ἔτη. Τὸ πώ τίθεται ἐν προτάσεσιν ἀπεφανικαῖς ἡ καταφατικαῖς μὲν, περιεχούσαις δὲ ἐνοικιαν ἀποφατικήν, καὶ σημαίνει ἀκόμη, μέχρι, τοῦδε π. χ. οὐκ ἴσασι πει τὴν ἡμετέραν συμμαχίαν (Ε.) τίς πει τούτῳ ἐπεχειρήσεις (=μέχρι τοῦδε Θ.). Τὸ ἔτι ἐν καταφατικαῖς μὲν προτάσεσι κείμενον σημαίνει ἀκόμη, ἐν ἀπεφανικαῖς δὲ (ἢ καταφατικαῖς μὲν, περιεχούσαις δὲ ἀπέφασιν) σημαίνει πλέον π. χ. πάσχω ἔτι καὶ γῦν (Πλ.) οὐκέτι καιρὸς δικεν (Σοφ.). τί τὸ κωλύον ἔτι ἔσται; (=τί πλέον θὰ ἐμποδίζῃ; Δη. 1, 12).

§ 196. Τάχα. Ἡ πρώτη σημασία τοῦ τάχα εἰναις ἡ τοῦ ταχέως. Ἀλλὰ παρὰ τοὺς Ἀττικοὺς πεζολόγοις σπανίως εὑρηται ἐπὶ τῆς σημασίας ταύτης (Πλ. Κρατ. 410: τάχα μᾶλλον ἐφήσεις). Συνήθως δὲ κείται ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ ἴσως, ὅπερ ἐνίστε καὶ συνάπτεται μετὰ τοῦ τάχα πλεοναστικῶς π. χ. τάχ' ἀν τις τελμήσειε (=ἴσως ἀν τις . . . Ισ.).

§ 197. Τάχιστα. Τὸ τάχιστα συγάπτεται πολλάκις μετὰ τῶν χρονικῶν συνδέσμων εἰς δήλωσιν τῆς ταχίστης χρονικῆς ἀκολουθίας δύο τινῶν πράξεων π. χ. ἐπει τάχιστα ἥρθη, ἥρχετο πρῶτον ἀπὸ τῶν θεῶν (=εὐθὺς ἀφ' οὗ . . . Ε. Κυ. 5, 2, 21).

§ 198. Ω;. Τὸ ως εἶναι ἀναφορικὸν ἐπίρρημα ἀναφερόμενον εἰς τὸ δεικτικὸν οὗτως π. χ. ἐκέλευσε τοὺς Ἕλληνας, ως γάμος αὐτοῖς.

εἰς μάχην, οὕτω ταχθῆναι (Ξ.). Ἐπὶ ἀναφωνήσεων θυμασμοῦ σημαίνει πόσον (ἴδ. § 254). Μετὰ τῶν ὑπερθετικῶν ἔχει ἔννοιαν ἐπιτακτικὴν (= δυσον τὸ δυνατόν) π. χ. ἐπίτηδές σε εὐκ ἥγειρον, ἵνα ὡς ἥδιστα διάγης (Πλ.). Πρὸ τῶν ἀπολύτων ἀριθμητικῶν σημαίνει περίπου π. χ. ὅπλιτας εἰχεν ὡς πεντακοσίους (Ξ.). Πολλάκις σημαίνει σχέσιν, ἀναφοράν π. χ. Βρασίδας ἦν οὐδὲ ἀδύνατος, ὡς Δακεδαιμόνιος, εἰπεῖν (= σχετικῶς πρὸς Δακεδαιμόνιον, ἀν λάδη τις ὅπ' ὅψιν δι ητο Δακεδαιμόνιος. Θ. 4, 84).

Ἀριθμάνεται ως πρόθεσις (§ 169, 7) ως; εἰδικὸς σύνδεσμος (§ 37), ως σύνδεσμος ἀκολουθίας (§ 397). Τίθεται μετὰ μετοχῆς αἰτιολογικῆς ἢ τελικῆς πρὸς δήλωσιν δι τῇ αἰτιολογίᾳ ἢ δι σκοπὸς εἰνε κατὰ τὴν γνώμην τοῦ κυρίου ὑποκειμένου (§ 436, σημ. β'). Ἀξία λέξις παρατηρήσεως εἰνε ἡ σύνταξις τοῦ ὡς μετὰ τροπικῶν ἐπιρρημάτων εἰς ὡς. Ἐν τῇ συντάξει ταύτῃ φαίνεται δι τι εἰνε ἐπίρρημα τοῦ ἀριθμοῦ δ, ἢ τό, οἷον ὡς ἀληθῶς = κατὰ τὸν ἀληθῆ τρόπον, καθ' ὀλοκληρῶν ἀληθῶς ὡς ἐτέρως = κατὰ τὸν ἔτερον (τὸν ἀντίθετον) τρόπον (ἐν ᾧ ἐτέρως = καθ' ἔτερον τρόπον) π. χ. τὰ πράγματα ἔαν τε καλῶς ἔχῃ, χάριτος τυγχάνει, ἔαν δ' ὡς ἐτέρως, τιμωρίας (Δημ. 2, 8, 5) συμμάχους ἔξομεν πάντας ἀνθρώπους = οὕτω διακειμένους, ώσπερ χρὴ τοὺς ὡς ἀληθῶς συμμάχους καὶ φίλους δι τας (Ισ. 8, 21). Πρὸ καὶ τὸ ὡς αὔτως ἢ ὡσαύτως = κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον.

Τὸ ἀπαρέμφατον.

§ 199. Τὸ ἀπαρέμφατον εἰνε ὥρματικὸν οὖσιαστικὸν ἐκφράζον γενικῶς τὴν ἔννοιαν τοῦ ὅρματος ἐν τοῖς διαφόροις χρόνοις. Διὰ τῆς προσθήκης τοῦ ἀριθμοῦ ἔξαλεται καὶ ἀκριβέστερον δηλοῦται ἡ δινοματικὴ φύσις τοῦ ἀπαρεμφάτου.

ΣΗΜ. Ἡ δηματικὴ φύσις τοῦ ἀπαρεμφάτου φαίνεται ἐκ τῶν ἕξης: α') δι τοῦ καστοῦ ὅρματος ὑπάρχει οὐχὶ ἐν ἀπαρέμφατον, ἀλλὰ πλείονα κατὰ τὴν διάθεσιν καὶ τὸν χρόνον π. χ. ποιεῖν, ποιεῖσθαι, ποιεῖσαι, ποιησασθαι, ποιηθῆναι, ποιήσειν, ποιήσεσθαι, ποιηθῆσεσθαι, πεποιηκέναι, πεποιηκέσθαι β') δι τοῦ διόριζεται οὐχὶ δι ἐπιθέτου, ὡς τὸ δνομα, ἀλλὰ δι ἐπιφρήματος, ὡς τὸ ὅρμα π. χ. τὸ καλῶς ἀποθνήσκειν (ἀλλά: ὁ καλὸς θάνατος); γ') δι τοῦ δέχεται τὸ ἀντικείμενον καθ' ἓν πιῶσιν καὶ τὸ ὅρμα π. χ. ἀσκεῖν τὴν ἀρετὴν (ἀλλά: ἡ ἀσκησις τῆς ἀρετῆς); δ') δι τοῦ δέχεται τὸ δυνητικὸν ἐπίρρημα ἄν, δι τοῦ πρόκειται νὰ δηλωθῇ ἔννοια δυνητικὴ (ἴδ. § 204).

Τὸ ἀπαρέμφατον μετ' ἀρθρον.

§ 200. Τὸ σύναρθρον ἀπαρέμφατον τίθεται ἐν τῇ προτάσει, ὡς καὶ

πᾶν ἄλλο δινομα. ήτοι ὡς ὑποκείμενον ἢ ὡς κατηγορούμενον ἢ ὡς ἀντικείμενον ἢ ὡς διορισμός· π. χ. τὸ σιγᾶν κρείτον ἐστιν τοῦ λαλεῖν (Με. 387). τοῦτό ἐστι τὸ μέγα δύνασθαι (Πλ.). Κῦρος ἐφέρετο μόνον ὁρῶν τὸ παίειν τὸν ἀλισκόμενον (Ξ). νίκησον δργὴν τῷ λογίζεσθαι καλῶς (Με.).

ΣΗΜ. Η γενικὴ τοῦ συνάρθρου ἀπαρεμφάτου (ἄνευ τοῦ ἔιεκα) τίθεται ἐνίστε εἰς δήλωσιν σκοποῦ· π. χ. φρούριον ἐπ' αὐτοῦ ἦν τοῦ μὴ εἰσπλεῖν μηδ' ἐκπλεῖν μηδὲν (ἴνα μὴ εἰσπλέῃ ... μηδέν. Θ.).

Τὸ ἀπαρέμφατον ἄνευ ἀρθρου.

§ 201. Τὸ ἀπαρέμφατον ἄνευ ἀρθρου τίθεται:

α') ὡς ὑποκείμενον ἰδίως τῶν ἀπροσώπων ῥημάτων, οἷον δεῖ, χρή, προσῆκει, ἔξεστι, ἄξιον, δίκαιον, οἶόν τε, δυνατόν ἐστιν, ὥρα, ἀνάγκη, καιρός ἐστιν κτλ. (ἰδ. § 498—500). π. χ. γράμματα μαθεῖν δεῖ, ὥρα (ἐστὶν) ἀπιέναι.

β') ἐνίστε ὡς κατηγορούμενον· π. χ. τὸ λακωνίζειν ἐστὶ φιλοσοφεῖν.

γ') ὡς ἐπεξήγησις οὐσιαστικοῦ ἢ τοῦ οὐδετέρου δεικτικῆς ἀντωνυμίας; (ἰδ. § 55).

δ') εἰς δήλωσιν ἀναφορᾶς· ἐπὶ ἐπιθέτων, τὰ δποῖα σημαίνουσιν ἄξιος, ἵκανός, ῥάδιος, εὐάρεστος καὶ τὰ ἐναντία τούτων· π. χ. γυνὴ εὐπρεπῆς ἰδεῖν·⁶ Κῦρος ἦν ἄντερ δρχειν δξιώτατος (Ξ). ταῦτα εὐχήδεα ἀκούειν (Δη. Φιλ. 1, 18). δειναὶ οἱ γυναικες εὐρίσκειν τέχνας (Εὐρ.). καὶ μετὰ τοῦ ὄστε· π. χ. ψυχρὸν τὸ ὅδωρ ὄστε λούσασθαι (= ὡς πρὸς τὸ λευκασθαι, εἰς τὸ νὰ λευσθῇ τις).

ε') μετὰ τοῦ ὄστε, ἐφ' ὃ ἢ ἐφ' ὃ τε, δσος, οἶος, εἰς δήλωσιν ἀκολουθίας (ἰδ. § 397 β' καὶ § 398).

Ϛ') εἰς δήλωσιν σκοποῦ. Ρήματα δέ, μεθ' ὧν τὸ ἀπαρέμφατον τίθεται εἰς δήλωσιν σκοποῦ, εἰνε μάλιστα τὰ ἔχοντα τὴν ἔνοιαν τοῦ διδύναι καὶ τοῦ αἰρεῖσθαι ἢ τάττειν· π. χ. οἱ Δακεδαιμόνιοι ἔδοσκν Αἰγινήταις Θυρέων οἰκεῖν (= δπως οἰκῶσι Θ. 2, 27)· εἰλονιο Δρακόντιον Σπαρτιάτην δρόμου τ' ἐπιμεληθῆναι καὶ τοῦ ἀγῶνος προστατῆσαι (= δπως ἐπιμεληθῇ καὶ προστατῆσῃ Ξ.).

Ϛ') ὡς ἀντικείμενον. Τὸ ἀπαρέμφατον, τὸ δποῖον τίθεται ὡς ἀντικείμενον ἢ ισοδυναμεῖ μὲν εἰδικὴν πρότασιν καὶ λέγεται εἰδικὸν ἀπαρέμφατον ἢ ὑπεμφαίνει σκοπὸν καὶ ισοδυναμεῖ πρὸ τὸ τῆς νέκες

“Ελληνικής γλώσσης νὰ μεθ’ ὑποτακτικῆς καὶ λέγεται τελικὸν ἀπαρέμφατον.

§ 202. Μετὰ εἰδικοῦ ἀπαρεμφάτου συντάσσονται :

α') τὰ λεκτικὰ ῥήματα καὶ τὰ ἔχοντα ἔννοιαν λεκτικοῦ ῥήματος, σίον· λέγω, φημί, διμολογῶ, ἀργοῦμαι, ὑπισχνοῦμαι, ἐπαγγέλλομαι, ἔγχυμαι ἀκούω κτλ.

β') τὰ δοξασικὰ ῥήματα καὶ τὰ περιέχοντα ἔννοιαν δοξαστικὴν (σίον : δοκῶ, οἴμαι, νομίζω, ἡγοῦμαι, ὑπολαμβάνω, κρίνω, εἰκάζω, ἐλπίζω, προσδοκῶ κτλ.). Τὸ εἰδικὸν ἀπαρέμφατον τίθεται κατὰ πάντα χρόνον κατὰ τὴν ἴδιαιτέραν σημειώσαν τοῦ χρόνου. ‘Ἐπι ἀρνήσεως τίθεται μετ’ αὐτοῦ τὸ οὐ (σπανίως τὸ μή). π. χ. τὸν καλὸν κἀγαθὸν ἀνδρὸς εὐδαίμονα εἰνέ φημι (= φημί δι τὸ δ καλὸς κἀγαθὸς ἀνὴρ εὐδαίμων ἔστι· Πλ. Γρ. 472)· διμολογῶ σὸν τὸ εὑρημα εἰνε (=δι τὸ δέστι)· δι τὸ ποιῆς νόδιμες δρᾶν θεούς τινας (=δι τὸ δρῶσι θεοί τινες).

ΣΗΜ. α') Τὰ ὄντατα ἐλπίζω, προσδοκῶ, ὑπισχνοῦμαι, ἐπαγγέλλομαι καὶ τὸ δύμνυμι (ὅταν δ ὅρκος γίνηται περὶ μελλούσης πράξεως· συντάσσονται πάντοτε μετ’ ἀπαρεμφάτου μέλλοντος καὶ σπανίως μετ’ ἀπαρεμφάτου ἀρρίστου μετὰ τοῦ ἄν. Η ἀρνήσις ἐπὶ τοῦ ἀπαρεμφάτου τούτου εἰνε συνηθέστερον τὸ μή, σπανιωτερον δὲ τὸ οὐ· π. χ. ἐλπιζε τιμῶν τοὺς γονέας περάξειν καλῶς (Με. 155)· ἐπαγγελλόμεθα ‘Αριαίῳ εἰς τὸν βασιλείον θρόνον καθιεῖν αὐτὸν (Ξ). Βοιωτοὶ νῦν ἀπειλοῦσιν ἐμβαλεῖν εἰς τὴν Ἀττικὴν (Ξ.) δύμνυονται πάντες οἱ πολῖται, ἐπιδάν ἔφηβοι γίνωνται, μήτε τὴν τάξιν λειψειν, ἀμυνεῖν δὲ τῇ πατρίδι καὶ ἀμείνω παραδώσειν (Δουκ. 76). ἐλπίζω τοὺς Ἀθηναίους κατατλαγέντας τῷ ἀδοκήτῳ καταλῦσαι ἄν τὸν πλοῦν (Θ. 6, 34).

ΣΗΜ. β') Τὰ λεκτικὰ ὄντατα συντάσσονται συνηθέστερον μετὰ εἰδικῆς προτάσεως (Ιδ. § 376). Τὰ δοξασικὰ καὶ τὸ φημί συντάσσονται σχεδὸν πάντοτε μετ’ εἰδικοῦ ἀπαρεμφάτου. Σπανιωτάτη δ’ εἰνε ἡ σύνταξις αὐτῶν μετὰ εἰδικῆς προτάσεως.

§ 203. Τὸ εἰδικὸν ἀπαρέμφατον, διταν εἰνε συνημμένον μετ’ αὐτοῦ καὶ τὸ δέν, περιέχει τὴν ἔννοιαν εὐκτικῆς μετὰ τοῦ ἀν ἡ δριστικὴ: ἴστορικοῦ χρόνου μετὰ τοῦ ἀν· π. χ. εἰ. Πέρσαι οἴονται τοὺς ἀχαριστούς καὶ περὶ θεοὺς ἄν ἀμελῶς ἔχειν (=δι τὸ ἀμελῶς ἄν ἔχοιεν· Ε. Κυ. 1, 27). Κύρος, εἰ ἔδιω, ἀ. Ιστος ἄν δοκεῖ ἀρχῶν γενέσθαι (=δοκεῖ δι τὸ ἀριστος ἄν ἐγένετο ἀρχῶν· Ε. Οἰκ. 4, 18). Ιδ. § 307 καὶ 310.

ΣΗΜ. Τὸ ἄν οὐδέποτε τίθεται μετ’ ἀπαρεμφάτου μέλλοντος.

§ 204. Μετὰ τελικοῦ ἀπαρεμφάτου συντάσσονται :

α') Τὰ ἐφετικὰ ῥήματα καὶ τὰ περιέχοντα ἔννοιαν ἐφετικὴν

έφεμαι, ἐπιθυμῶ, βούλομαι, θέλω, δέομαι, εὔχομαι, ἀξιῶ, συμβουλεύω, κελεύω, προτρέπω, κωλύω, ἐῶ κτλ.).

β') τὰ δυνητικὰ καὶ τὰ περιέχοντα ἔννοιαν δυνητικὴν δύναματι, σχῶ (=δύναμαι), οἶδα καὶ ἐπίσταμαι (=ἰκανός εἰμι), πέφυκα (=φύσει ἰκανός εἰμι) κτλ. Τὸ τελικὸν ἀπαρεμφάτον τίθεται κατ' ἐνεστῶτα καὶ κατ' ἀριστὸν σπανίως κατὰ παρακείμενον. Ἐπὶ ἀρνήσεω: λαμβάνεται πάντοτε τὸ μῆν π. χ. δοτικὲς πένης ὥν ζῆν ἐν ἀστει βούλεται, ἀθυμύτερον ἑαυτὸν ποιεῖν ἐπιθυμεῖ (Με. 327). μὴ σπεύδε πλούτεῖν (Ε. Ἀν. 15, 13). αἱ ἡδοναὶ πείθουσι τὴν φυχὴν μὴ σωφρονεῖν (Ε.). τὸ φεῦδος οὐ δύνασαι ἀληθὲς ποιεῖν (Ε.). καθαρίζειν οὐκ ἐπεσταμαι ('Αριστοφ. Σοφ. 289). τοὺς προδότας μισεῖν ἔμαθον (Αἰσχ.). ἀληθινὸς ἀρχῶν οὐ πέφυκε τὸ αὐτοῦ συμφέρον σκοπεῖσθαι (Πλ.).

Τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου.

§ 205. Τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου.

α') Εταν εἰνε αὐτὲ τὸ ὑποκείμενον τοῦ κυρίου ρήματος (ταυτοπροσωπία) δὲν ἐπαναλαμβάνεται ἐπὶ τοῦ ἀπαρεμφάτου π. χ. Κῦρος ὑπέσχετο ἀνδρὶ ἑκάστῳ δώσειν πέντε ἀργυρίου μνᾶς (Ε.). Κῦρος διὰ τὸ φιλομαθῆς εἰνε πολλὰ τοὺς παρόντας ἀνηρώτα (Ε.). Ὁταν δ' οἵμως πρόκειται νὰ ἐκφρασθῇ μετ' ἐμφάσεως, μάλιστα ἐπὶ ἀντιθέσεως (πρὸς ἄλλα πρόσωπα), τότε ἐπὶ μὲν τοῦ α' καὶ β' προσώπου ἐπαναλαμβάνεται διὰ τῆς προσωπικῆς ἀντωνυμίας κατ' ὅνομαστικὴν η̄ κατ' αἰτιατικὴν, ἐπὶ δὲ τοῦ γ' προσώπου διὰ τῆς αὐτός π. χ. εὔχομαι, πρὸν ταῦτα ἐπίδειν ὅφ' ὅμῶν γενόμενα, μυρίας ἔμε γε κατὰ γῆς ὀργυίας γενέσθαι (Ε.). εἰδὲ οἰεσθε Χαλκιδέας τὴν Ἑλλάδα σώσειν, ὑμεῖς δ' ἀποδράσεσθαι τὰ πράγματα, οὐκ ὀρθῶς οἰεσθε (Δη.). Κλέων οὐκ ἔφη αὐτός, ἀλλ' ἔκεινον στρατηγεῖν (Θ. 4, 28).

β') Εταν εἰνε διάφορον τοῦ ὑποκείμενου τῆς κυρίας προτάσεως (έτεροπροσωπία), τίθεται κατ' αἰτιατικὴν πτῶσιν π. χ. Σωκράτης ἥγετο θεοὺς πάντας εἰδέναι (Ε. Ἀπ. 1, 2, 19). νομίζω ὅμᾶς ἐμοὶ εἰνε καὶ πατρίδα καὶ φίλους καὶ συμμάχους (Ε.).

ΣΗΜ. α') Τὸ οἴομαι, ἥγοῦμαι φῆμι μετὰ τοῦ δεῖν η̄ τοῦ χρῆναι ἀποτελοῦσι τρόπον τιγὰ ἐν ὅημα. δῆν τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἐκ τοῦ δεῖν η̄ χρῆναι ἔξαιρτωμένου ἀταρεμφάτου, ἀν εἰνε τὸ αὐτὸ μὲ τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἥγοῦμαι, οἴομαι, φῆμι, νοεῖται κατ' ὅνομαστικὴν καὶ οἱ κατηγοριματικοὶ διορισμοὶ αὐτοῦ τίθενται κατ' ὅνομαστικήν π. χ. μόνος οἴει δεῖν διαλέγεσθαι (Πλ. Πρωτ. 316). φῆμι δεῖν αὐτὸς στεφανοῦσθαι (Δη. 51, 1).

ΣΗΜ. β') "Οταν ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου εἴνε τὸ ἀντικείμενον τοῦ δήματος, ἐξ οὗ τὸ ἀπαρέμφατον πρέμαται, δὲν ἐπαναλαμβάνεται ἐπὶ τοῦ ἀπαρεμφάτου, τὸ δὲ κατηγορούμενον καὶ ὁ μετοχικὸς διορισμὸς αὐτοῦ τίθεται ἡ κατὰ τὴν πτῶσιν τοῦ ἀντικειμένου τούτου παθ' ἔλειν ἢ κατ' αἰτιατικήν π. χ. Κύρου ἐδέοντο ὡς προσθυμοτάτου γενέσθαι (Ξ.)· ἐδέοντό μου προστάτην γενέσθαι (Ξ.), παντὶ προσήκει ἀρχοντι φρονίμῳ εἶνε (Ξ.)· παραγγέλλει τῷ Κλεάρχῳ λαβόντι ἥκειν ὅσον ἦν αὐτῷ στράτευμα· Καὶ Σενία... ἥκειν παραγγέλλει λαβόντα τοὺς ἄνδρας (Ξ.)· ὅταν τὸ ὑποκ. τοῦ ἀπαρεμφάτου εἴνε τὸ ὑποκ. τῆς μετοχῆς, ἐξ ἣς τὸ ἀπαρέμφατον ἔξαρτάται, οἱ κατηγορηματικοὶ διορισμοὶ αὐτοῦ τίθενται κατὰ τὴν αὐτὴν πτῶσιν π. χ. ἥλθον ἐπὶ τινα τῶν δοκούντων σοιρῶν εἴνε (ΠΙ.Λ.).

ΣΗΜ. γ') "Οταν τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου εἴνε τὸ ἀόριστον καὶ γενικὸν τινά, παραλείπεται π. χ. δεῖ γράμματα μαθεῖν (δηλ. τινὰ) καὶ μαθόντα νοῦν ἔχειν (Με. 96).

Tὸ ἀπαρέμφατον ἀπολύτως καὶ ἀνεξαρτήτως.

§ 206. Τὸ ἀπαρέμφατον κείται ἀπολύτως καὶ ἀνεξαρτήτως:

α') ἐπὶ τοῦ διλόγου ἡ μηδοῦ δεῖν (=σχεδόν), τὸ σήμερον εἶνε (=ὅσον διὰ τὴν σήμερον, σήμερον), τὸ νῦν εἶνε (=ὅσον διὰ τὸ παρόν, νῦν), τὸ ἐπ' ἑκείνοις εἶνε (=ὅσον ἐξαρτᾶται ἐξ ἑκείνων), ἑκών εἶναι (=έκουσίως). κατὰ τοῦτο εἶναι (=ὡς πρὸς ταῦτα), κατὰ δύναμιν εἶναι (=κατὰ δύναμιν, ὅσον εἶνε δυνατόν)· π. χ. τὸ τὰς ιδίας ἐνεργεσίας ὑπεμμήτακεν καὶ λέγειν, μηδοῦ δεῖν δημοίν ἔστι τῷ διειδῆσιν (Δη.). τὸ ἐπ' ἑκείνοις εἶναι ἀπολώλατε (Ξ.)· ἑκών εἶνε οὐδὲν φεύσομαι (ΠΙ.Λ.).

β') ἐπὶ τοῦ ὡς ἔπος εἰπεῖν (=ἴνα εἰπως εἰπω σχεδὸν) ἀπλῶς ἡ ὡς ἀπλῶς εἰπεῖν (=ἴνα διπλῶς εἰπω), συνελόντι ἡ ὡς συνελόντι εἰπεῖν (=ἴνα συντόμως εἰπω, συντόμως) ὡς εἰκάσαι (=ὡς δύναται τις νὰ εἰκάσῃ), ἐμοὶ δοκεῖν ἡ ὡς ἐμοὶ δοκεῖν (ὡς ἐγώ νομίζω, κατὰ τὴν ἐμὴν δοξασίαν) καὶ ἐπὶ τῶν δμοίων· π. χ. ἀληθές γε, ὡς ἔπος εἰπεῖν, οὐδὲν εἰρήκασι (ΠΙ.Λ.· χῶρος δ' οὐδὲν ὡς ἀπεικάσαι (Σοφ.).

γ') εἰς δήλωσιν προτροπῆς (ἐντὶ προστακτικῆς) τὸ ὑποκείμενον τίθεται κατ' ὀνεματικήν· π. χ. ὡς εἰλίν ἀργέλλειν (— ἀγγελλε) Δακεδαίμονίας, δτι τῇδε κείμεθα τοῖς κείνοντι δήμασι πειθέμενοι (Ἡρ. 7, 228). σὺ ηὲ Κλεαρίδα, ἐπεκθεῖν (Θ. 5, 9). θαρσῶν νῦν, Διόμηδες, ἐπὶ Τρώεσσι μάχεσθαι (=μάχου· Ιλ. Ε. 124).

‘Η χρῆσις αὕτη τοῦ ἀπαρεμφάτου εἶναι ποιητική, σπαλίως δὲ ἀπαντᾷ παρὰ τοῖς πεζολόγοις.

ΣΗΜ. Παρὰ ποιηταῖς εὑρηταὶ τὸ ἀπαρέμφατον καὶ εἰς δήλωσιν δεήσεως. Τὸ ὑποκείμενον τίθεται καὶ αὐτό. π. χ. Ζεῦ πάτερ, ἡ Αἴγαντα λαχεῖν ἢ Τυδέος νεῖλον (=δός λαχεῖν, εὔχομαι λαχεῖν Ἰλ. Η. 179). Θεοὶ πολῖται μή με δουλείας τυχεῖν (Αἰσχ. ἐπτ. Θ. 259).

δ') ἐπὶ ἀναφωνήσεων χαρᾶς, λύπης, ἀγανακτήσεως, συνήθως μετὰ τοῦ ἄρθρου τόπ. π. χ. φεῦ τὸ καὶ λαβεῖν πρόσφθεγμα, τοιεῦδ' ἀνδρὸς (=ῳ τὸ χαρὰ λάθη τις... Σοφ., Φ. 234). τῆς τύχης, τὸ ἴμετον καληθέντα δεῦρο τυχεῖν (=ῳ τὸ τύχη τὸ νὰ κληθῶ ἐγὼ νῦν ἔδω κατὰ τύχην Ε. Κυ. 2, 2, 3). τῆς μωρίας τὸ Δία νομίζειν δοντα τηλικουτονί (=ῳ τὸ μωρία τὸ νὰ νομίζῃς Δία... Ἀριστοφ. Νεφ. 819). ἔμετον παθεῖν τάδε; φεῦ! (=ἐγὼ νὰ πάθω ταῦτα; φεῦ! Αἰσχ. Εδμ. 855).

Παράλειψις τοῦ ἀπαρεμφάτου.

§ 207. Τὸ ἀπαρέμφατον παραλείπεται εὐκόλως ἐννοούμενον ἐκ τῶν ἥγουμένων ἡ ἐκ τῶν συμφραζομένων π. χ. τὰ μὲν ἔχει, τὰ δὲ μέλλει (δηλ. ἔχειν Ἰσ. 4, 136). μεταδόντες ἀπάντων ὃν οἰοί τ' ἡμεν (δηλ. μεταδοῦναι) κακῶν σοι τε καὶ τοῖς ἄλλοις πᾶσι πολίταις (Πλ. Κρ. 51). δρῶσι τοὺς δρόδους ἡγιεῖτο ἐχρῆν διεφθριάνους (δηλ. διαφθαρῆναι Ἰσ. 2, 5). ἐγὼ μὲν εἰς τὸ βακλανεῖον βούλομαι (δηλ. λέναι Ἀριστοφ. Β. 1239).

Αἱ διαθέσεις τῶν δήματων.

α') Τὰ ἐνεργητικὰ δήματα.

§ 208. Τὰ ἐνεργητικὰ δήματα σημαίνουσιν διτι τὸ ὑποκείμενον ἐνεργεῖ. Διαιροῦνται δὲ εἰς μεταβατικά καὶ ἀμετάβατα. Καὶ μεταβατικὰ μὲν λέγονται, διταν ἡ ἐνέργεια τοῦ ὑποκειμένου μεταβαλλην εἰς τι διάφορος αὐτοῦ πρόσωπον ἡ πρᾶγμα (τὸ ἀντικείμενον) π. χ. δι παῖς τύπτει τὸν βοῦν. Ἀμετάβατα δὲ λέγονται, διταν ἡ ἐνέργεια τοῦ ὑποκειμένου δὲν μεταβαίνει εἰς ἄλλο τι πρόσωπον ἡ πρᾶγμα. π. χ. δι παῖς γελᾷ, ἔσει, βαδίζει κτλ.

§ 209. Πολλά ἐνεργητικὰ δήματα λαμβάνονται καὶ μεταβατικῶς καὶ ἀμεταβάτως. π. χ. ἔχειν τι (=ἔχειν ἡ κρατεῖν τι) καὶ ἔχειν (=μένειν ἡ διακεῖσθαι) ὡς ἔχει αὐτοῦ (=μένει αὐτοῦ Δη.) πᾶς ἔχεις; (=πῶς διακείσαι;) ἄγειν τινὰ ἢ τι (=διδηγεῖν τινὰ ἢ τι) καὶ ἄγειν (=λέναι, χωρεῖν, ὡς κακιρδές ἄγειν. ἐπὶ τοὺς πολεμίους.

Ξ.) ἀπαγορεύειν τινὶ τι καὶ ἀπαγορεύειν (=ἀπαυξᾶν, ἀποκάμνειν), ὡς : ἀπείρηκα μαχόμενος (Ξ.) ἐκλείπειν τι (=καταλείπειν, π. χ. ἐξέλιπον τὴν πόλιν) καὶ ἐκλείπειν (=ἀφανίζεσθαι, ὡς ἡ σελήνη ἐξέλιπε Ξ.) τελευτᾶν τι (ἄγειν τι εἰς πέρας), τελευτᾶν (=λήγειν, παύεσθαι, ὡς ἡ ναυμαχία ἐτελεύτα ἐς νύχτα (Θ.) καὶ τελευτᾶν (δῆλ. τὸν βίον = ἀποθήτειν).

§ 210. Μεταβατικά τινα δήματα ἐν συγθέσει μετὰ προθέσεων λαμβάνονται καὶ ἀμεταβάτως π.χ. εἰσβάλλειν καὶ ἐμβάλλειν (=χωρεῖν εἰς τινα χώραν ἐχθρικῶς η (ἐπὶ ποταμῷ) χύνεσθαι). ἕκκνοι ἐσμὲν εἰς τὴν χώραν εἰσβάλλειν. Ἀχέρων ποταμὸς εἰσβάλλει εἰς τὴν Ἀχερούσιαν λίμνην· δὲ Μαρσύας ποταμὸς ἐμβάλλει εἰς τὸν Μαίανδρον ἐκβάλλειν (ἐπὶ ποταμῷ) = χύνεσθαι (τρίτος ποταμὸς κατὰ μέσον τούτων ἐκβάλλει). συμβάλλειν (=συμπλέκεσθαι). ταύτοις ἔυμβριλόν τες ἐκράτησαν μεταβάλλειν (=μεταβάλλεσθαι, οὐ τὸν αὐτὸν εἶναι) Θ. 2, 61, ἐγὼ μὲν δὲ αὐτός εἰμι, διμετές δὲ μεταβάλλετε. ἀνιέναι (=χαλαροῦσθαι, μετριάζεσθαι, πραῦνεσθαι η παύεσθαι. Σοφ. Φιλ. 764, ἔως τὸ πῆμα τῆς νόσου ἀνῆ). Πλ. No. 741, μὴ ἀνιέτε τιμῶντες) ἐνδιδόναι (=ὑπεικεῖν, διποχωρεῖν. Θ. 4, 129, οὐκ ἐνέδοσαν οἱ Μενδαῖοι). ἐπιδιδόναι (=προκόπτειν, προάγεσθαι. Ισ. 3, 32· εἰς εὐδαιμονίαν ἐπέδωκεν η πόλις). ἐπιμιγνύναι (=ἐπιμίγνυσθαι, ἐπεμίγνυσαν ἀδεῶς ἀλλήλοις. Θ. 1, 2).

ΣΗΜ. Τούναντίον ἀμετάβατά τινα δήματα λαμβάνονται καὶ μεταβατικῶς· π. χ. μέρειν τι, σπεύδειν τι καὶ π. χ. οἱ πελτασταὶ οὐκ ἔμειναν τοὺς δσπλιτας (Ξ. Αν. 4, 4, 20) πόθεν πλεῦνθι ὑγρὰ κέλευθα; (Ομ. γ 71). δμνυμι θεοὺς καὶ θεᾶς (Ξ. Αν. 6, 6, 17).

§ 211. Πολλὰ ἀμετάβατα δήματα, μάλιστα κινήσεως σημαντικά, συντιθέμενα μετὰ προθέσεων γίνονται μεταβατικά π. χ. διαβαίνω τὸν ποταμὸν (Πλ.), παραβαίνω τοὺς νέμους (Ξ.), περιέρχομαι τὴν γῆν (Ξ.), καταναυμαχῶ τινα (=ναυμαχίᾳ καταβάλλω τινὰ (Ξ.).

*Αξιαὶ διδας παρατηρήσεως εἰνε ἀμετάβατά τινα δήματα, ἀτινα συντιθέμενα μετὰ τῆς προθέσεως κατὰ γίνονται μεταβατικὰ σημαντοντα φθορὰν διὰ τῆς πράξεως τοῦ σημαίνομένου ὑπὸ ταῦς ἀτλοῦ δήματος· π. χ. κατανυβεύω, καταψοφαγῶ, καθιπποτροφῶ, καθηδυπαθῶ τὴν οὐσίαν (=φθείρω τὴν οὐσίαν κυνεύω, δψοφαγῶν, ἵπποτροφῶν, ἥδυπαθῶν).

§ 212. Μεταβατικῶν τινων δήματων δὲ παρακείμενος καὶ δέ δέ δόριστος ἔχουσιν ἀμετάβατον η μέσην σημασίαν· π. χ. Νοτημε

(=σιγήνω), **έστηκα** (=στέκομαι, εἰμὶ ὅρθιος), **έστην** (=έσταθην), **δύω** (βυθίζω), **δέδυκα** (=εἰμαι βεβυθισμένος), **έδυν** (=έδυθισθην), **φύω** (=ρυτεύω, γεννῶ), **πέφυκα** (=γεγένημαι, εἰμὶ), **έφυν** (=έγενηθην). Οὕτω καὶ δι παρακείμενος ἔγραγχορα (=οὐ καθεύδω, τοῦ ἐγείρω), **ἀπόλωλα** (=εἰμαι κατεστραμμένος, τοῦ ἀπόλλυμι), **τέτηκα** (τοῦ τίκω) καὶ ἄλλοι τινές.

§ 213. Οὐκὶ σπανίως τὰ ἐνεργητικὰ μεταβατικὰ σημαίνουσι πρᾶξιν, ἡν̄ ἔκτελει τὸ ὑποκείμενον διὰ μέσου ἄλλου (ἐνεργητικὰ διάμεσα) τοῦτο δὲ ἡ ἔξαγεται ἐκ τῶν συμφραζομένων ἡ εἰνε φανερὸν ἀφ' ἔχυτος· π. γ. Περικλῆς τεύτοις, ἢ διλασκάλων εἴχετο, καλῶς καὶ εὑ ἐπαίδευσε (ΙΙ.). Κύρος τὸν παράδεισον ἔξέκοψε καὶ τὰ βραχίλεια κατέκαυσε (Ε.).

6'. Τὰ μέσα φήματα.

§ 214. Τὰ μέσα φήματα σημαίνουσιν ἐνέργειαν ἐπιστρέφουσαν κατ' εὑθεῖαν ἡ πλαγίως εἰς αὐτὸν τὸ ἐνεργοῦσαν ὑποκείμενον. "Οθευ διαιροῦνται εἰς εὐθέα μέσα καὶ πλάγια μέσα.

§ 215. Τὰ εὐθέα μέσα σημαίνουσιν ἐνέργειαν ἐπιστρέφουσαν κατ' εὐθεῖαν εἰς αὐτὸν τὸ ὑποκείμενον. Ταῦτα λέγονται καὶ αὐτοπαθῆ καὶ ισοδυναμοῦσι μὲν τὸ ἐνεργητικὸν καὶ τὴν αἰτ. τῆς αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας· π.χ. λούσομαι=λούσω ἐμαυτόν, γυμνάζομαι=γυμνάζω ἐμαυτόν, χρέομαι=χρέω ἐμαυτόν (οἱ μὲν γυμνασάμενοι καὶ λουσάμενοι, οἱ δὲ καὶ χρεισάμενοι παρῆλθον ἐπὶ δεῖπνον. Ε. Συμπ. 1, 7), τάπτομαι, δηλίζομαι, παρασκευάζομαι, παλύπτομαι, στεφανοῦμαι κατλ.

ΣΗΜ. Τὰ εὐθέα ἡ αὐτοπαθῆ μέσα δέν εἶναι πολλά. Τῶν πλείστων φήμάτων τὸ μέσον δὲν εἶναι εὐχερηστον ἐπὶ τῆς σημασίας ταύτης, ἀλλὰ τὸ ἐνεργητικὸν μετὰ τῆς αἰτ. τῆς αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας· π.χ. φιλῶ ἐμαυτόν, ἀποκτείνω ἐμαυτόν, παρέχω ἐμαυτόν κ.τ.λ. καὶ πλούσιον καὶ πόνητι παρέχω ἐμαυτόν ἔκπτωταν (Πλ.). φασὶν Ἀρταπάταν ἀποσφάξει ἐσυτόν (Ε.).

'Ενιοτε δὲ καὶ μετ' αὐτοῦ τοῦ μέσου συνάπτεται χάριν μείζονος συφρνείας ἡ αἰτ. τῆς αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας· π.χ. ἐσυτόν ἀποκρύπτεται δι ποιητῆς (ΙΙΙ.).

§ 216. Τῶν εὐθέων μέσων τινὰ ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ σημαίνουσιν ἐνέργειαν τῶν διὰ τοῦ ὑποκειμένου σημαίνομένων προσώπων ἀμοιβήλως εἰς αὐτὰ ἐπιστρέφουσαν. Ταῦτα λέγονται ιδίως ἀλληλοπαθῆ καὶ ισοδυναμοῦσι μὲν τὸ ἐνεργητικὸν καὶ τὴν αἰτ. τῆς

ἀλληλοπαθοῦς ἀντωνυμίας· π. χ. οἱ ἀνθρώποι φιλοῦνται (= φιλοῦσιν ἀλλήλους); λοιδοροῦνται (= λοιδοροῦσιν ἀλλήλου), ὡς λοιδορεῖσθαι δι’ οὐ πρέπει ἄγδρας ποιητάς, ὥσπερ ἀρτοπώλιδας Ἀριστφ. B. 837).

ΣΗΜ. Τὸ εὐθὺ μέσον ἐνίστε σημαίνει ἀνοχὴν τοῦ ὑποκειμένου π.χ. τὶ δόρας, ἢν τίς σε τύπῃ; τύπωμαι (= ἀνέχομαι τυπόμενος). Ἀριστ. N. 493).

§ 217. Τὰ πλάγια μέσα ρήματα σημαίνουσι πρᾶξιν, ἢν ἔκτελετ τὸ δυοκείμενον πρὸς χάριν καὶ ωρέλειαν ἔχοτα (περιποιητικὰ μέσα). Ταῦτα εἰνε πολλά, Ισοδυναμοῦσι δὲ μὲ τὸ ἐνεργητικὸν καὶ τὴν δοτικὴν τῆς αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας ἢ μὲ τὸ ἐνεργητικόν καὶ τὴν γεν. τῆς αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας μετὰ προθέσεως ἢ ἀνευ προθέσεως π.χ. αἴτοῦμαι τι (= αἴτιῷ τι ἐμαυτῷ) πορίζομαι χρήματα (= πορίζω ἐμαυτῷ χρήματα) εὐδοκομαι ἀγαθόν τι (= εὐδοκῶ χρήματῷ ἀγαθόν τι = τυγχάνω ἀγαθοῦ τίνος) συλλέγομαι χρήματα (= συλλέγω χρήματα) ποιοῦμαι τινα σύμμαχον (= ποιῶ τινα σύμμαχον ἐμκυτῷ) ἀμύνομαι τινα (= ἀμύνω τινὰ ἐμκυτῷ = ἀποκρύψω τινὰ ἀπ’ ἐμκυτοῦ πρὸ). Ἡλ. A. 541, λοιγὸν ἀμύναι τοῖς ἀλλοῖς) σφέζομαι τὰ δπλα (= σφέζω ἐμκυτῷ τὰ δπλα ἢ τὰ ἐμκυτοῦ δπλα) ἀπωθοῦμαι τινα (= ἀπωθῶ τινα ἀπ’ ἐμκυτοῦ) τίθεμαι νόμους (= τίθημι ἐμκυτῷ νόμους). Ε. Ἀρ. 4, 4, 19, τοὺς ἀγράφους νόμους οὐχ οἱ ἀνθρώποι ἔθεντο, ἀλλ’ οἱ θεοὶ ἔθεσαν τοῖς ἀνθρώποις). Ἐκ τούτου ἐξηγείται ἡ διαφορὰ τοῦ ἀρχω τινὸς καὶ ἀρχομαι τινος π.χ. ἀρχω τοῦ λόγου σημαίνει ἀρχίζω τὸν λόγον, πρώτος λέγω λογιθετικῶς πρὸς τοὺς ἀλλούς, οἵτινες μετ’ ἐμὲ οὐδὲ εἰπωσιν ἀρχομαι τοῦ λόγου σημαίνει ἀρχίζω τὸν λόγον ἀντιθετικῶς πρὸς τὸ παύομαι τοῦ λόγου (Ε. Κυ. 6, 1, 6: ἐπειδὴ πρεσβύτερος εἶμι Κύρου, εἰκὸς ἀρχεῖν με λόγου). Ε. Ἀρ. 3, 2, 7: Ξενοφῶν τοῦ λόγου ἥρχετο δῆς).

ΣΗΜ. Χάριν μείζονος ἀκριβείας συνάπτεται ἐνίστε μετὰ τῶν πλαγιῶν μέσων καὶ ἡ δοτικὴ τῆς αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας π. χ. Ξενοφῶν βουλεύεται ξαντῷ ὄνομα καὶ δύναμιν περιποιήσασθαι (Ε.).

§ 218. Τὰ πλάγια μέσα ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ εἰνε πολλάκις ἀλληλοπαθη, σημαίνουσι δηλ. πρᾶξιν, ἢν τὰ διὰ τοῦ ὑποκειμένου σημαίνομενα πρόσωπα ἔκτελοῦσι χάριν ἀλλήλων. Ταῦτα Ισοδυναμοῦσι μὲ τὸ ἐνεργητικὸν καὶ μὲ τὴν δοτικὴν τῆς ἀλληλοπαθοῦς ἀντωνυμίας π. χ. τὴν οδοῖαν ἐνείμαντο (= ἐνείμαν ἀλλήλοις). Λυσ. 32, 4).

§ 219. Πολλάκις τὰ πλάγια μέσα εἰνε διάμεσα, σημαίνουσι δηλ. πρᾶξιν ἢν ἔκτελετ τὸ δυοκείμενον χάριν ἔχοτα διὰ μέσου ἀλλου

(προβλ. *214) π. χ. Θεμιστοκλῆς τὸν υἱὸν ἐδιδάξατο ἵππεα ἀγαθὸν (Πλ. Με. 93). Εὐχγόρας τριήρεις ἔναυπηγήσατο ('Ισ. 9, 47). οὗτοι δανείζομαι χρήματα = ποιῶ τινα δανεῖσαί μοι χρήματα ἐνῷ τὸ δανείζω χρήματα = διδωμι ἀλλω τινὶ χρήματα ἐπὶ τόκῳ μισθοῦμαί τι = λαμβάνω τι ἐπὶ μισθῷ, ἐνῷ τὸ μισθῷ τι = διδωμένι τι ἐπὶ μισθῷ.

§ 220. Μέσα τινὰ ρήματα λαμβάνονται καὶ ὡς εὐθέα καὶ ὡς πλάγια. Ταῦτα, δταν μὲν λαμβάνωνται ὡς εὐθέα, ἔχουσι παθητικὸν μέλλοντα καὶ ἀστριστον, δταν δὲ λαμβάνωνται ὡς πλάγια, ἔχουσι μέσον μέλλοντα καὶ ἀστριστον· π. χ. σφέζομαι (= σφέω ἐμαυτόν), ἀδρ. ἐσώθην (= ἐσωσα ἐμχυτόν), σφέζομαι τι (= σφέω τι ἐμχυτῷ), ἀδρ. ἐσωσάμην τι (= ἐσωσά τι ἐμχυτῷ), κομίζομαι (= κομίζω ἐμχυτόν, πορεύομαι), κομισθήσομαι (= κομιῶ ἐμχυτόν, πορεύομαι), ἐκομισθήην (= ἐκόμισα ἐμχυτόν, ἥλθον), κομίζομαι τι (= κομίζω τι ἐμχυτῷ, λαμβάνω τι), ἐκομισάμην τι (ἐλαβόν τι).

§ 221. Τῶν πλαγίων μέσων τινὰ σημαίνουσιν θτι καὶ τὸ ἐνεργητικόν, ἀλλ' ἰσχυρότερον (ἐπιτατικῶς, ὑποδηλούμενον θτι τὸ ὑποκείμενον μεταχειρίζεται τὴν ἔκατοῦ δύναμιν, τὰ ἔκατοῦ μέσων). Ταῦτα ἰδίως λέγονται δυναμικά· π. χ. παρέχομαι (= παρέχω ἐξ ἐμχυτοῦ) ἀποφαίνω (= φανερώνω, ἀποφαίνομαι γνώμην=ἀποφαίνω γνώμην ἐμχυτοῦ, ἐξ ἐμχυτοῦ), σκοπῶ (= παρατηρῶ, ἐξετάζω, σκοποῦμαι=ἐκριθῶ; παρατηρῶ, ἐξετάζω. Οὕτω προνοῶ καὶ προνοοῦμαι, λήξω καὶ λήζομαι κτλ. Ἐκ τούτου ἐξηγοῦνται καὶ οἱ μέσοι μέλλοντες ἐνεργ. ρήματων· π. χ. ἀκούσωμαι, δψομαι κτλ.

ΣΗΜ. Καὶ ἀμεταβάτων τινῶν ὄγμάτων εὑρονται τοιαῦτα μέσα ὄγματα· π. χ. στρατεύειν=ἐκστρατεύειν, στρατείαν ἐπιχειρεῖν (ἐπὶ στρατηγῶν καὶ ἔθνῶν), στρατεύεσθαι=στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν ἐκτελεῖν (ἐπὶ τῶν στρατιῶν). πολιτεύειν=πολιτίην εἰνε Ξ. 'Αν. 3, 2, 26), πολιτεύεσθαι=ώς πολίτην πράττειν, τῶν τῆς πόλεως μετέχειν (Ξ. Κυ. 1, 1, 1). ταμιεύειν=ταμίαν εἰνε ('Αριστφ. 'Ιππ. 948) ταμιεύεσθαι=ώς ταμίαν πράττειν. οἰκονομικῶς μεταχειρίζεσθαι (Ξ. 'Αν. 2, 5, 18).

§ 222. Τὰ μέσα ρήματα, ἀτινα δὲν ἔχουσι ἐνεργητικὸν τύπον λέγονται ἀποθετικά· εἰν τὸ ἔρχομαι, ἀκροῦμαι, ἀγωνίζομαι, αἰσθάνομαι, πυνθάνομαι, ὀνοῦμαι κτλ. Ταῦτα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀνήκουσιν εἰς τὰ δυναμικὰ μέσα.

γ') Τὰ παθητικὰ ὄγματα.

§ 223. Τὰ παθητικὰ ρήματα σημαίνουσιν θτι τὸ ὑποκείμενον

πάσχει τι ύπό τινος· π. χ. δι μή κόσμιος μαθητής κολάζεται ύπό του διεισαχάλου.

ΣΗΜ. Τὸ ἐνεργοῦν πρόσωπον (τὸ ποιητικὸν αἴτιον) ἐπὶ τῶν παθητικῶν ἔημάτων ἐκφέρεται διὰ γεν. μετὰ τῆς προθέσεως ὑπὸ (ἴδ. § 165), σπανίως διὰ γεν. μετὰ τῆς προθέσεως παρεῖ ἢ πρόδε (ἴδ. § 161, ε'). Συνήθως ἐκφέρεται διὰ δοτικῆς, διαν τὸ ὄχημα εἰνε χρόνου παθ. παρακειμένου, ὑπερσυνιελίκου καὶ τετελ. μέλλοντος (ἴδ. § 104, ε').

§ 224. Παθητικὰ σχῆματίζονται ἐκ τῶν μεταβατικῶν ἐνεργητικῶν ἔημάτων τῶν συνταξομένων μετ' αἴτιακῆς. Ἐν τῇ τροπῇ δὲ τοῦ ἐνεργητικοῦ εἰς παθητικὸν μεταβάλλεται τὸ ἀντικείμενον τοῦ ἐνεργητικοῦ εἰς ὑποκείμενον τοῦ παθητικοῦ, τὸ δὲ ὑποκείμενον τοῦ ἐνεργητικοῦ εἰς ποιητικὸν αἴτιον τοῦ παθητικοῦ π. χ. δι πατήρα ἀγαπᾶ τὸν υἱὸν=δι υἱὸς ἀγαπᾶται ύπὸ τοῦ πατρός.

§ 225. Άλλα καὶ ἐκ ἔημάτων τινῶν μετὰ γενικῆς ἢ δοτικῆς συνταξομένων σχῆματίζονται παθητικά· π. χ. ἀρχομαι, ἀμελοῦμαι, καταφρονοῦμαι, πιστεύομαι, ἀπιστοῦμαι, φθονοῦμαι, ἀπειλοῦμαι, πολεμοῦμαι, ἐπιβουλεύομαι (ἴδ. § 85 καὶ § 101 β' καὶ 107 β') ὡς: δει τὸν ἀρχοντα τῶν ἀρχομένων διαφέρειν (Ξ). τὸ ζητούμενον ἀλωτόν, ἐκρεύγει δὲ τάμελούμενον (Σοφ.) οὐκέτι ἀπειλοῦμαι, ἀλλ' ἡδη ἀπειλῷ ἀλλους (Ξ). ἔνυπαντες εἰ τῇς Σικελίας ἔνοικοι ἐπιβουλευόμεθα (Θ.). Παλαμήνης διὰ σοφίαν φθονηθεὶς υπὸ τοῦ Ὀδυσσέως ἀπόλλυται (Ξ). κρείττον ἐστι πιστεύεσθαι ύπὸ τῆς πατρός ἢ ἀπιστεῖσθαι (Ξ).

ΣΗΜ. Τὸ παθητικὸν τοῦ ἀποτέμνω, ἀποκόπτω, ἐκκόπτω τινός τι (τὴν κεφαλήν, τὴν χεῖρα κτλ.) εἰνε ὅχι μόνον ἀποτέμνεται, ἀποκόπτεται, ἐκκόπτεται τινός τι, ἀλλὰ καὶ ἀποτέμνεται, ἀποκόπτεται, ἐκκόπτεται τίς τι· π. χ. τοῦ ἀποτέμνω τινὸς τὴν κεφαλήν παθητικὸν εἰνε ἀποτέμνεται ρενός ἢ κεφαλή καὶ ἀποτέμνεται τις τὴν κεφαλήν· ὡς: ἐνταῦθα δὴ Κύτου ἀποτέμνεται ἡ κεφαλή καὶ ἡ χεὶρ ἡ δεξιὰ (Ξ). πρβ. 3, 1, 17. βασιλεὺς ἀπέτεμε τοῦ ἀδελφοῦ τὴν κεφαλήν· οἱ στρατηγοὶ ἀπετμήθησαν τὰς κεφαλάς.

§ 226. "Οταν τὸ ἐνεργητικὸν ῥῆμα πλὴν τῆς αἴτ. τοῦ ἀμέσου ἀντικείμενου ἔχῃ καὶ γενικὴν ἢ δοτικὴν τοῦ ἐμμέσου ἀντικείμενου (ἴδ. § 86 καὶ 101), ἐν τῇ τροπῇ αὐτοῦ εἰς παθητικὸν μεταβάλλεται ἡ αἴτιατική εἰς ὑποκείμενον τοῦ παθητικοῦ, ἡ δὲ γενικὴ ἢ δοτικὴ μένει ἀμετάβλητος· π. χ. ἡ θεράπαινα ἐπλήρωσε τὴν ὑδρίαν ὕδατος=ἡ ὑδρία ἐπληρώθη ὕδατος ύπὸ τῆς θεραπαίνης· τοῦτο μοι ἔδωκεν δι πατήρα=τοῦτο μοι ἔδόθη ύπὸ τοῦ πατρός.

ΣΗΜ. Ἐκ τοῦ ἐπιτάσσω τινί τι καὶ ἐπιτρέπω τινί τι γίνεται ἐνίστε παθητικὸν ἐπιτρέπεται τίς τι καὶ ἐπιτάσσεται τίς τι ὡς : καὶ ἄλλο τι μεῖζον εὐθὺς ἐπιταχθήσεσθε (Θ. 1, 140)· οἱ ἐπιτετραμμένοι τὴν φυλακὴν (Θ. 1, 126).

§ 227. Ὅταν τὸ ἐνεργητικὸν ῥῆμα συντάσσηται μετὰ δύο αἰτιατικῶν (ἴδ. § 71), ἐν τῇ τροπῇ αὐτοῦ εἰς παθητικὸν ἡ αἰτιατικὴ τοῦ προσώπου (ἄμεσον ἀντικείμενον) γίνεται ὑποκείμενον τοῦ παθητικοῦ, ἡ δὲ αἰτιατικὴ τοῦ πράγματος μένει ἀμετάβλητος· π. χ. ὁ Λάμπρος ἐδίδαξε τὸν Σωκράτη τὴν δητορικὴν=οἱ Σωκράτης ἐδιδάχθη τὴν δητορικὴν ὑπὸ τοῦ Λάμπρου.

ΣΗΜ. α') "Οταν ἡ μία αἰτιατικὴ είνε κατηγορούμενον, ἐν τῇ τροπῇ ἐνεργητικοῦ εἰς παθητικὸν μεταβάλλεται καὶ αὐτὴ εἰς ὀνομαστικήν π. χ. Δαρεῖος Κῦρον στρατηγὸν ἀπέδειξε=ὑπὸ Δαρείου Κῦρος στρατηγὸς ἀπεδίχθη" (Ξ).

ΣΗΜ. β') "Ἡ αἰτιατικὴ τοῦ συστοίχου οὐσιαστικοῦ μένει ἀμετάβλητος καὶ ἐν τῷ παθητικῷ π. χ. μεγάλην εὐεργεσίαν εὐηργέτησα τὴν πόλιν=μεγάλην εὐεργεσίαν εὐηργετήθη ἡ πόλις ὑπ' ἐμοῦ. Ἐνίστε δύος εὑρηταὶ παθητικὸν ἀμεταβάτον ὁμίλιος ἔχοντας ὡς ὑποκείμενον τὸ σύστοιχον οὐσιαστικόν π. χ. ὁ κίνδυνος κινδυνεύεται" (Πλ. Λά. 287)· ὁ βεβιωμένος βίος (Δη. 19, 200)· οἱ πόλεμοι οἱ ἐπὶ Θησέως πολεμηθέντες" (Ξ).

§ 228. Μετακαθατικῶν τινων ῥημάτων ὡς παθητικὰ χρησιμεύουσι ῥήματα ἐνεργητικὰ κατὰ τύπον λαμβανόμενα μετὰ σημασίας παθητικῆς· π. χ. παθ. τοῦ διώκω είνε τὸ φεύγω μάλιστα ἐν τῇ δικανικῇ γλώσσῃ (Αυ. 15, 1 : τῶν στρατηγῶν δέομαι κοινοὺς είνε τῷ τε διώκοντι καὶ τῷ φεύγοντι)· ὡς παθητικὸν τοῦ ἀποκτείνω είνε τὸ ἀποθνήσκω· ὡς παθ. τοῦ ποιῶ ἡ δρῶ (τινὰ εὖ ἡ κακῶς, ἀγαθόν τι ἡ κακόν τι) είνε τὸ πάσχω (εὖ ἡ κακῶς ἀγαθόν τι ἡ κακόν τι)· π. χ. οὐ πάσχοντες εὖ, ἀλλὰ δρῶντες κτώμεθα. τοὺς φίλους (Θ. 2, 40)· ὡς παθ. τοῦ λέγω (τινὰ εὖ, ἡ κακῶς, ἀγαθόν τι ἡ κακόν) είνε τὸ ἀκούω (εὖ, ἡ κακῶς, ἀγαθόν τι ἡ κακόν τι)· π. χ. δειγόν ἐστι κακῶς ἀκούειν ὑπὸ τῶν πολιτῶν (Ισ. 6, 41).

ΣΗΜ. "Ως παθητικὸν τοῦ δίκην λαμβάνω παρό τινος είνε τὸ δίκην δίδωμι τινὶ ἡ ὑπό τινος" ὡς παθητικὸν τοῦ αἰρῶ λαμβάνεται τὸ ἀλίσκομαι (σπανιώτατα τὸ αἰροῦμαι)· π. χ. Λύσανδρος εἶλε τὰς Ἀθήνας (=αἱ Ἀνῆναι ἐάλωσαν ὑπὸ Λυσάνδρου). Τὸ αἰρεῖσθαι (=ἐκλέγεσθαι είνε παθητικὸν τοῦ μέσου αἰρεῖσθαι (=ἐκλέγειν)· π. χ. οἱ Ἀθηναῖοι εἴλοντο Περικλέα στρατηγὸν=Περικλῆς ἥρεθη ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων στρατηγός.

§ 229. "Ἀποθετικῶν τινων ῥημάτων τὸ παθητικὸν ἐκφράζεται διὰ περιφράσεως" π. χ. τοῦ ἐπιμελεῖσθαι ὡς παθητικὸν λαμβάνε-

ταὶ τὸ ἐπιμελεῖας τυγχάνειν· τοῦ αἰτιᾶσθαι ως παθητικὸν λαμβάνεται τὸ αἰτίαν ἔχειν η ἐν αἰτίᾳ εἶνε (Ξ. Ἐλλ. 6, 6, 151: εἰ μὲν ἐπατενῶ αὐτόν, δικαίως ἀν με αἰτιῷσθε, εἰ δ' αὐτῷ διαφορώτατός εἰμι, πῶς ἀν δικαίως ὅφ' ὑμῶν αἰτίαν ἔχοιμι;)

§ 230. 'Ρημάτων τινῶν εἰνε εὔχρηστος ὁ μέσος μέλλων ἀντὶ τοῦ παθητικοῦ π. χ. ἀρξομαι, ἀγωνιοῦμαι, μαστιγώσομαι, στρεβλώσομαι, ἔάσομαι κτλ. π. χ. ἀρξούσῃ τε καὶ ἀρξονται (Πλ.). ἀγωνιεῖται καὶ κριθήσεται τὸ πρᾶγμα (Δη.).

Αἱ ἀντωνυμίαι.

α') Αἱ προσωπικαὶ ἀντωνυμίαι,

§ 231. Αἱ ὀνομαστικαὶ τῶν προσωπικῶν ἀντωνυμιῶν (ἐγώ, σύ, ἡμεῖς, ὑμεῖς) τίθενται, ὅταν πρόκειται γὰρ δηλωθῆ τὸ πρόσωπον μετ' ἐμφάσεως (μάλιστα ἐπὶ ἀντιθέσεως). π. χ. σὺ μὲν παιδεῖας ἐπιθυμεῖς, ἔγώ δὲ παιδεύειν ἄλλους ἐπιχειρῶ (Ισ. 1, 3).

§ 232. 'Ω; δινομαστικὴ τοῦ τρίτου προσώπου παραλαμβάνεται τὸ αὐτὸς ἐπὶ ἐμφάσεως, ἐν δὲ τῷ πληθυντικῷ τὸ αὐτοὶ καὶ σπαγίλως τὸ σφεῖς. π. χ. ἔφασκν τοὺς μὲν ἡμαρτηκέναι, αὐτοὶ δὲ σφέειν τοὺς νόμους (Θ. 8, 76). ἵνα δὴ καὶ σφεῖς μηδὲν ἥττον συμβουλὰς χρητίμους ἀναθετεν, ταῦτα γράψαντες ἀνέθεσκν (Πλ. Χιρμ. 165).

§ 233. 'Ἐν ταῖς πλαγίαις πτώσει τοῦ ἑνικοῦ ἐπὶ α' καὶ β' προσώπου τίθενται οἱ μὲν ἐγκλιτικοὶ τύποι, μοῦ, μοῖ, μέ, σοῦ, σοῖ, σέ, ὅταν πρόκειται γὰρ δηλωθῆ ἀτλῶς τὸ πρόσωπον ἀνευ ἐμφάσεως, οἱ δὲ μακρότεροι τύποι ἐμοῦ, ἐμοῖ, ἐμὲ καὶ οἱ δρθιτονούμενοι σοῦ, σοῖ, σὲ, ὅταν πρόκειται γὰρ δηλωθῆ τὸ πρόσωπον μετ' ἐμφάσεως. π. χ. ταῦτα διέωμι σοι' ἐπεμφέ με Ἀρτάοζος· ἐμοὶ μὲν ἔστι πολλὰ ἀγαθά, σοὶ δὲ οὐδὲ ἔν.

§ 234. 'Ως πλαγίαι πτώσεις τῆς προσωπικῆς ἀντωνυμίας τοῦ τρίτου προσώπου χρησιμεύουσιν αἱ πλαγίαι τῆς αὐτός.

ΣΗΜ. Περὶ τῆς χρήσεως τῶν τύπων τῆς προσωπικῆς ἀντωνυμίας τοῦ τρίτου προσώπου οὖ, οῖ, ἔ, σφῶν, σφίσι, σφᾶς ἴδ. § 238, β').

6'. 'Η δριστικὴ καὶ ἐπαναληπτικὴ αὐτός.

§ 235. 'Η αὐτὸς εἰνε δριστικὴ καὶ ἐπαναληπτική.

α') 'Ως δριστικὴ τίθεται μετ' οὐσιαστικοῦ η προσωπικῆς η δεικτικῆς ἀντωνυμίας η καθ' ἔχυτήν, ἵνα μετ' ἐμφάσεως παραστήσῃ τὸ εἰς δ ἀναφέρεται πρόσωπον η πρᾶγμα καὶ διαστελλῃ αὐτὸς ἀπὸ παν-

τός ἀλλού· π. χ. πολλοὶ διέφευγον πελτασταὶ ὅντες δπλίτας ἐξ αὐτῶν τῶν χειρῶν (Ξ.)· καὶ τοὺς παῖδας τοὺς ἐμοὺς γῆσχυνε καὶ ἔμει αὐτὸν θρίσε (Δυ. 1, 1)· φυλάξαντες αὐτὸν τὸ περίορθρον (=ἀκριβῶς τὸ περ. Θ. 23)· αὐτὸν τοῦτο ἔστι τὸ ἐπάγγελμα, ὃ ἐπαγγέλλομαι (=ἀκριβῶς τοῦτο (Πλ.).) τὴν στρατείαν αὐτὸς Ξέρξης ἡγαγεν (=κτέσι του, αὐτοπροσώπως). αὐτὸς κήρυξ ἥλθον.

ΣΗΜ. α') 'Η αὐτὸς ἐπὶ τῆς δριστικῆς σημασίας εὐκόλως λαμβάνει τὴν σημεσίαν τοῦ μόνος· π. χ. αὐτοὶ ἔσμεν κούπω ἔνονοι πάρεισι ('Αριστφ. 'Αχ. 504).

ΣΗΜ. β') 'Η αὐτὸς μετὰ τῶν τακτικῶν ἀριθμητικῶν κειμένη ἔξαίρει τὸ εἰς ὃ ἀναφέρεται πρόσωπον ὃς τὸ κυριώτατον· π. χ. ὥρεθη πρεσβευτῆς εἰς Λακεδαιμονα δέκατος αὐτὸς (αὐτὸς μετὰ ἑννέα ἄλλων· Ξ.).

β') 'Ως ἐπαναληπτικὴ τίθεται μόνον κατὰ τὰς πλαγίας πτώσεις ἀντὶ προειρημένου ὀνόματος πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ἐπαναλήψεως αὐτοῦ· π. χ. Δαρείος Κῦρον μεταπέμπεται ἀπὸ τῆς ἀρχῆς, ἣς αὐτὸν στράπην ἐποίησε (δηλ. τὸν Κῦρον, Ξ.).

§ 236. 'Η αὐτὸς μετὰ τοῦ ἀρθροῦ σημαίνει ὁ ἴδιος καὶ τίθεται ὡς καὶ πᾶν ἐπίθετον· π. χ. τὴν Ἀττικὴν ἄνθρωποι ὧκουν οἱ αὐτοὶ δεῖ (Θ.).

γ') Δι αὐτοπαθεῖς ἀντωνυμίαι.

§ 237. 'Η αὐτοπαθὴς ἀντωνυμία τοῦ α' καὶ β' προσώπου τίθεται, διταν ἀναφέρηται εἰς τὸ ὑποκείμενον τῆς προτάσεως, ἣς καὶ αὗτὴ μέρος εἶνε (ἄμεσος ἢ εὐθεῖα ἀντανάκλασις). π. χ. πείθω ἐμαυτόν, γνῶθι σαυτόν.

ΣΗΜ. 'Αντὶ τοῦ δοκῶ ἐμαυτῷ λέγεται συνηθέστερον δοκῶ μοι ἢ δοκῶ ἐμοί· π. χ. τῷ ὑπνῳ διτι ἡδόμενα δοκῶ μοι αἰσθάνεσθαι (Ξ.), ἐγγὺς εἶναι τῶν θεῶν ἐμοὶ δοκῶ ('Αριστφ. Β. 918).

§ 238. 'Η αὐτοπαθὴς ἀντωνυμία τοῦ γ' προσώπου.

α') τίθεται, διταν ἀναφέρηται εἰς τὸ ὑποκείμενον τῆς προτάσεως ἣς καὶ αὗτὴ μέρος εἶνε (ἄμεσος ἢ εὐθεῖα ἀντανάκλασις). π. χ. ἔσαυτοῦ κήδεται ὁ προνοῶν ἀδελφοῦ (Ξ.)· ὁ σοφὸς ἐν ἔσαυτῷ περιφέρει τὴν οὐσίαν.

β') τίθεται ἐν ἐξηγρημένῃ προτάσει ἢ μετ' ἀπαρεμφάτου ἢ μετοχῆς ἀναφερομένῃ εἰς τὸ ὑποκείμενον τῆς κυρίας προτάσεως (ἔμμεσος ἢ πλαγία ἀντανάκλασις). π. χ. ἔβουλεντο Κλέαρχος ἀπαντὸν στρατευμα πρὸς ἔχειν τὴν γνώμην (Ξ.). 'Ο Ὁρέστης φεύγων ἔπεισεν Ἀθηναῖος κατάγειν ἔκυτὸν (Θ.).

'Αλλ' ἐπὶ τῆς πλαγίας ταύτης ἀντανάκλασεως τίθενται καὶ αἱ πλαγίαι τῆς προσωπικῆς ἀντωνυμίας τοῦ γ' προσώπου, τὸ μὲν οὐ

καὶ ἐσπανιώτατα, τὸ δὲ οἱ, σφῶν, σφίσι, σφᾶς οὐχὶ λίαν σπανίως, συνηθέστερον δὲ τίθενται αἱ πλάγιαι τῆς αὐτός π. χ. ἐφοβεῖτο Κύρος μὴ οὖλος ἀπόθάνοι (Ἑ.). οἱ Θεσσαλοὶ ἐφοβήθησαν μὴ καὶ ἐπὶ σφᾶς δὲ στρατὸς χωρήσῃ (Θ.). Περικλῆς ὑπετόπησε μὴ Ἀρχίδαμος τοὺς ἀγροὺς αὐτοῦ παραλίη (Θ. 2, 13).

γ') ἀπαντᾷ καὶ εἰς τὸ ἀντικείμενον ἀναφερομένη π. χ. τὸν κωμάρχην ἡγε πρὸς τοὺς ἑαυτοῦ οἰκέτας (δηλ. τοῦ κωμάρχου Ε.).

ΣΗΜ. α') Ἐν τῷ πληθυντικῷ εὑρηται ἐνίστε να αὐτοπαθῆς ἀντὶ τῆς ἀλληλοπαθοῦς π. χ. καὶ διαλυσομένους τὰς πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς ἔχθρας ἐπὶ τὸν βάρβαρον τραπέσθαι (=τὰς πρὸς ἀλλήλους Ἰσ. 4, 15).

ΣΗΜ. β') Ἡ αὐτοπαθῆς ἀντωνυμία τοῦ γ' προσώπου λαμβάνεται ἐνίστε ἀντὶ τῆς αὐτοπαθοῦς τοῦ α' ἢ τοῦ β' προσώπου π. χ. ἐπεχείρουν διαλέγεσθαι πρὸς τὴν πατρίδα τὴν αὐτοῦ (=τὴν ἐμαυτοῦ Ἰσ. 5, 129). τὴν αὐτοῦ διάνοιαν ἀσκήσεις (τὴν σιντοῦ Ἰσ. 1, 11).

ΣΗΜ. γ') Πρὸς ἐντοιωτέραν ἔκφρασιν τῆς αὐτοπαθείας συνάπτεται μετὰ τῆς αὐτοπαθοῦς καὶ ἡ αὐτός π. χ. καταλέλυκα τὴν αὐτὸς αὐτοῦ δύναμιν (Αἰσχ. 3,233) πεποίηκας ἐμὲ ταῦτα ἐμαυτῷ ἐπιπλήττειν (Πλ. Νο.805).

δ') Λί κτητικὰ ἀντωνυμία.

§ 239. Αἱ κτητικαὶ ἀντωνυμίαι δηλοῦσι τὴν σχέσιν τῆς κτήσεως.

§ 240. Αἱ κτητικαὶ ἀντωνυμίαι τοῦ α' καὶ τοῦ β' προσώπου τίθενται, δταν ἡ σχέσις τῆς κτήσεως παρίσταται μετ' ἐμφάσεως ἀλλως τίθενται αἱ γενικαὶ τῶν προτωπικῶν ἀντωνυμιῶν. "Ἄν δὲ ὁ κεκτημένος εἶναι τὸ αὐτὸ πρόσωπον μὲ τὸ ὑποκείμενον τῆς προτάσεως, ἀντὶ μὲν τοῦ ἐμὸς καὶ σὸς τίθεται καὶ ἡ γενικὴ τῶν αὐτοπαθῶν ἐμαυτοῦ, σεαυτοῦ, ἀντὶ δὲ τοῦ ἡμέτερος καὶ τοῦ ὑμέτερος τίθεται συνηθέστερον τὸ ἡμέτερος αὐτῶν καὶ τὸ ὑμέτερος αὐτῶν π. χ. τὴν ἐμὴν τύχην ἐξετάζων σκόπει καὶ εὑρήσεις τὴν ἐμὴν βελτίω τῆς σῆς (Δη.). τὴν σιγήν σου συγχώρησιν θήσω (Πλ.). τὰ ὑμέτερα αὐτῶν κομιείσθε (Δη.). Τὸ δὲ ὁ ἡμῶν αὐτῶν (π. χ. πατὴρ) καὶ ὁ ὑμῶν αὐτῶν εἶναι σπανιώτατα.

§ 241. Ἐκ τῶν κτητικῶν ἀντωνυμιῶν τοῦ γ' προσώπου, ἡ μὲν ἔδει εἶναι ἄχρηστος παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς πεζολόγοις, ἡ δὲ σφέτερος σπανία. "Αντ' αὐτῶν τίθεται ἡ γενικὴ τῆς αὐτὸς καὶ ἐπὶ ἐμφάσεως ἡ γενικὴ τῆς ἐκεῖνος. "Ἄν δὲ ὁ κεκτημένος εἶναι τὸ αὐτὸ πρόσωπον πρὸς τὸ ὑποκείμενον τῆς προτάσεως, τίθεται ἡ γενικὴ τῆς αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας ἑαυτοῦ, ἑαυτῶν π. χ. οὐχ ἡτον φροντίζω τῆς ἐκείνους δέξῃς ἡ τῶν ἐμαυτοῦ κινδύνων (Ἴσ.) μετεπέμψατο Ἀστυά-

Κατεβαλνη Συντακτικὴν ἔχοσις δευτέρα 6
Φηφιοποιηθήκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

γης τὴν θυγατέρα καὶ τὸν παῖδα αὐτῆς (Ξ). τῶν νικώντων ἐστὶν καὶ τὰ ἔαυτῶν σφίσειν καὶ τὰ τῶν ἡττωμένων λαμβάνειν (Ξ).

ΣΗΜ. α') Σπανίως καὶ μόνον ἐπὶ αυτοπροσωπίας εὑρηται ἡ σφέτερος ἢ σφέτερος αὐτῶν ἀντὶ τοῦ ἔαυτῶν Οἱ Κορίνθιοι πρὸς τοὺς νεκροὺς τοὺς σφετέρους ἐτράποντο (Θ. 1, 50). οἰκέταις τοὺς σφετέρους αὐτῶν ἐπικαλοῦσι μάρτυρας ('Αν. 1, 30).

ΣΗΜ. β') Αἱ κτητικαὶ ἀντωνυμίαι ισοδυναμοῦσι μὲ τὰς γενικὰς τῶν προσωπικῶν. Ἐκ τούτου ἔχειται ἡ συνάφεια τῆς γενικῆς αὐτῶν μετὰ τοῦ ἡμέτερος, ὑμέτερος, σφέτερος. Παρὰ ποιηταῖς εὑρηται καὶ μετὰ τοῦ ἐμὸς καὶ σὸς συνημμένη ἡ γεν αὐτοῦ π. χ. τὸν ἐμὸν αὐτοῦ βίον ('Αριστοφ. Πλ. 33). Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον δύναται νὰ τεθῇ γενική παραθετικῆς μετοχῆς ἀναφερομένη εἰς κτητικὴν ἀντωνυμίαν π. χ. εἴ τις ὅμμα τοῦμδν ζῶντος ἔτι προσιδεῖν ἐθέλει, προσίτω (=έμρυζωντος Ξ. Κυ. 8, 8, 26).

ΣΗΜ. γ') Ἐνίστε εὑρηται ἡ κτητικὴ ἀντωνυμία ἀντὶ τῆς ἀντικειμενικῆς γενικῆς τῆς προσωπικῆς ἀντωνυμίας π. χ. τὸ δέος αὐτοὺς ποιεῖ τὸ τε ὑμέτερον καὶ τὸ τῶν κατηγόρων στρατεύεσθαι (=φοβούμενοι ὑμᾶς τε καὶ τὸν κατηγόρους στρατεύονται Ξ. Κυ. 2, 1, 28).

§ 242. Ὁταν ἡ σχέσις τῆς κτήσεως εἰναι φανερὰ ἐκ τῶν συμφραζομένων, παραλείπεται ἡ κτητικὴ ἀντωνυμία π. χ. σφόδρα φιλεῖσε δ πατήρ καὶ ἡ μήτηρ (=δ πατήρ σου καὶ ἡ μήτηρ σου (Πλ. Δυσ. 207).

ε') 'Η ἀλληλοπαθὴς ἀντωνυμία ἀλλήλων).

§ 243. 'Η ἀλληλοπαθὴς ἀντωνυμία ἀλλήλων σημαίνει ἀμοιβαίνων σχέσιν δύο ἢ πλειόνων προσώπων πρὸς ἄλληλα π. χ. διέφθειραν ἐν τῷ ξερῷ ἀλλήλους (Θ.). οἱ Ἀθηναῖοι καὶ οἱ Πελοποννήσιοι ἐπολέμησαν πρὸς ἀλλήλους (Θ.).

ζ') Αἱ δεικτικαὶ ἀντωνυμίαι.

§ 244. 'Η δέδεικνύει τι (τοπικῶς ἢ χρονικῶς) παρόν· δέδειντος ἐδῶ, οὗτος δά· π. χ. ἐγώ τε καὶ Μελησίας δέδε (Πλ. Δά. 178). ἦδε ἡ ἡμέρα (=ἡ παροῦσα ἡμέρα Θ.).

ΣΗΜ. 'Η δέδε δύναται νὰ τεθῇ καὶ ἀντὶ τῆς ἐγώ· π. χ. τῷδε τῷ σῷ δημότῃ (=έμριζω σῷ δ. Πλ. Δά. 180).

§ 245. 'Η οὗτος δεικνύει τι ἥδη γνωστὸν ἢ πρότερον μνημονεύθεν π. χ. τίς δδ' 'Αχαιός ἀνήρ γῆς τε μέγας τε; (ἐρωτᾶ δ Πρίαμος). οὗτος Αἰας ἐστὶ πελώριος (ξποχρίνεται ἡ Ἐλένη'. Ιλ. Γ. 226, 229). Τοῦτο αὖ τὸ στράτευμα οὕτως ἐλάνθινεν αὐτῷ τρεφόμενον (=τὸ προμνημονεύθεν Ξ. 'Αν. 1, 1, 9).

ΣΗΜ. Τὸ τοῦτο μὲν — τοῦτο δὲ λαμβάνεται πολλάκις ἐπιρρηματικῶς (=ἀφ' ἐνὸς μὲν — ἀφ' ἐτέρου δέ).

§ 246. Ἡ ἐκεῖνος δειχνύει τι τοπικῶς η̄ χρονικῶς μακρὰν κείμενον· π. χ. η̄ δημοσιατία ἐκείνη, μεθ' ἡ̄ς οἱ πρόγονοι ζῶντες εὑδαιμονέστατοι ήσαν (Ἴσ.). Διὰ τῆς ἐκεῖνος δηλοῦται καὶ περίφημόν τυ π. χ. Καλλίστρατος ἐκεῖνος.

ΣΗΜ. 'Ενιοτε αἱ δεικτικαὶ ἀντονυμίαι λαμβάνονται ἐπὶ τῆς σημασίας δεικτικῶν ἐπιρρημάτων' π. χ. καὶ ἐγὼ ἡρόμην ὅπου Πολέμαρχος εἴη ὁ νῦν, ἔφη, διποιμένην προσέρχεται (=ἰδού, ἔφη, δπ. πρ. Πλ. Πολ. 327)· νῆες ἐκεῖναι ἐπιπλέουσι (=ιῆες ἐκεὶ ἐπ. Θ. 1, 51).

§ 247. Ἡ οὗτος καὶ η̄ ἐκεῖνος ἀναφέρονται εἰς τὰ ἡγεούμενα, η̄ δὲ δόδε εἰς τὰ ἐπόμενα· π. χ. ταῦτα (δηλ. τὰ εἰρημένα) μὲν δὴ σὺ λέγεις, παρ' ήμῶν δὲ ἀπάγγελλε τάδε (δηλ. τὰ ἔξῆς Ε.). 'Ομοίως καὶ τὰ ἐπιρρήματα, εἰτας ἐκείνως, ὥδε.

ΣΗΜ. Πολλάκις καὶ η̄ οὗτος καὶ η̄ ἐκεῖνος, μάλιστα κατὰ τὸ οὐδέτερον γένος, ἀναφέρονται εἰς τὰ ἐπόμενα· π. χ. Πρόξενος καὶ τοῦτο εὑδηλον εἶχεν, ὅτι τούτων οὐδὲν ἂν θέλει κτᾶσθαι μετ' ἀδικίας, τοῦτο δὲ φανερόν, ὅτι κτλ. (Ε. 'Αν. 2, 6, 13).

§ 248. Πολλάκις προηγουμένη τις ἔννοια ἐπαναλαμβάνεται χάριν ἐμφάσεως διὰ τῆς οὗτος, σπανίως διὰ τῆς ἐκεῖνος· π. χ. δ τὸ σπέρμα παρασχών, οὗτος τῶν φύντων κακῶν αἰτιος (Δη.)· δ λόγον ἀκονῶν, ἐκεῖνος καὶ τὴν ψυχὴν τι παρακονᾷ (Ε.).

§ 249. Διὰ τοῦ καὶ οὗτος προστίθεται εἰς προηγουμένην ἔννοιαν διορισμὸς ἐπιθετικὸς μετ' ἐμφάσεως· π. χ. ἀπόρων ἐστὶ καὶ ἀμηχάνων . . . καὶ τούτων (=καὶ μάλιστα) πονηρῶν, οἵτινες ἔθέλουσι δι' ἐπιορκίας πράττειν τι. Σύγνθετε εἰνες τὸ καὶ ταῦτα (=καὶ μάλιστα) μετὰ μετοχῆς ἐναντιωματικῆς· π. χ. οὐ προσέχεις τὸν νοῦν τούτοις καὶ ταῦτα σοφὸς φύν (=καὶ μάλιστα ἐν φύσει σοφός· Πλ. Γο. 508). εἰσὶν εὶς χρησιμώτερον νομίζουσι χρήματα η̄ ἀδελφοὺς καὶ ταῦτα τῶν μὲν ἀφρόγων ὄντων, τῶν δὲ φρονίμων (Ε.).

§ 250. Ἡ τοιοῦτος καὶ η̄ τοιόσδε δειχνύουσι τὴν ποιότητα τοῦ εἰς δὲ ἀναφέρονται προσώπου η̄ πράγματος, η̄ τοσοῦτος καὶ η̄ τοσόσδε τὸ πλῆθος η̄ τὸ μέγεθος, η̄ τηλικοῦτος καὶ η̄ τηλικόσδε τὴν ἡλικίαν η̄ τὸ μέγεθος. Διαφέρει δὲ η̄ τοιοῦτος τῆς τοιόσδε, η̄ τοσοῦτος τῆς τοσόσδε καὶ η̄ τηλικοῦτος τῆς τηλικόσδε, ώς η̄ οὗτος τῆς δόδε· π. χ. τοιόσδε, τοσόσδε τε λαὸς (δηλ. οἰος καὶ δσος δ παρών 'Ιλ. Β. 120)· η̄ μὲν δύναμις τοιαύτη ἐστὶ καὶ τοσαύτη (δηλ. οἴα καὶ δση εἰρηται)· παῖς ὧν κάλλος ἔσχε καὶ ρώμην καὶ σωφροσύνην, ἀπερ πρεπωδέστατα τοῖς τηλικούτοις ἔστιν (=τοῖς ταύτην τὴν ἡλικίαν ἔχουσι. 'Ισ. 9, 22· πρδ. 7, 5: πρὸς τοὺς ταύτην ἔχοντας τὴν ἡλικίαν)· τηλικαύτη πόλις (=οὕτω μεγάλη Πλ. Πολ. 423).

ΣΗΜ. α') Πολλάκις συνάπτεται μετά τῆς τοσοῦτος καὶ ἡ αἰτ. τὸ πλῆθος, μετά δὲ τῆς τηλικοῦτος ἡ αἰτ. τὸ μέγεθος· π. χ. τοσαύτας τὸ πλῆθος πόλεις καὶ τηλικαύτας τὸ μέγεθος δυνάμεις τῷ βαρβάρῳ παραδεδώκαμεν ('Ισ. 4, 136).

ΣΗΜ. β') 'Η τοιοῦτος ἀναφέρεται συνήθως εἰς τὰ ἡγούμενα, ἡ δὲ τοιόσδε εἰς τὰ ἐπόμενα· π. χ. τοιαῦτα (δηλ. οἷα τὰ εἰρημένα) μὲν οἱ Κερκυραῖοι εἶπον, οἱ δὲ Κορίνθιοι μετ' αὐτοὺς τοιάδε (δηλ. οἷα τὰ ἔξης. Θ. 1, 36).

ζ') Αἱ ἀναφορικαὶ ἀντωνυμίαι.

§ 251. 'Η δς (μετ' ἐπιτάσεως δσπερ) ἀναφέρεται εἰς ὥρισμένοντι, ἡ δὲ δστις εἰς ἀόριστόν τι καὶ γενικόν· π. χ. ἔστι δίκης δρθαλμός, δὲ τὰ πάνθ' ὁρᾶ (Με. 179); μακάριος δστις οὐσίαν καὶ νοῦν ἔχει (Με. 540). "Ο, τι διαφέρει ἡ δς τῆς δστις, τοῦτο διαφέρει καὶ ἡ δσος τῆς δπόσος ἡ οἶος τῆς δποιος, ἡ ἡλίκος τῆς δπηλίκος καὶ τὰ ἐπιρρήματα οῦ, ἥ, οἶ, δθεν, δτε, ὥς, τῶν ἐπιρρημάτων δπευ, δπη, δποι, δπόθεν, δπότε, δπως, ἥτοι τὰ μὲν εἰνε δριστικὰ ἀναφορικά, τὰ δὲ ἀόριστα ἀναφορικά.

ΣΗΜ. α,) 'Επειδὴ ἡ δστις ἀναφέρεται εἰς γενικόν τι διὰ τοῦτο συνάπτεται ἐνίστε μετ' αὐτῆς καὶ τὸ πᾶς· ἐνίστε δὲ λαμβάνεται καὶ περιληπτικῶς καὶ ἀναφέρεται εἰς πληθυντικὸν ἀριθμόν· π. χ. ἀνελεύθερος πᾶς δστις εἰς δόξαν βλέπει—φτιι ἐντυγχάνοιεν, πάντας ἔκτεινον (Ξ.). 'Ἐν τῷ πληθυντικῷ ἀριθμῷ λέγεται συνήθως πάντες δσοι, πάντα δσα,

ΣΗΜ. β') 'Η δς σημαίνει ἀόριστόν τι, ως ἡ δστις ἐν ταῖς ὑποθετικαῖς ἀναφορικαῖς προτάσεσι (ἴδ. § 419). π. χ. ἂ μη οἶδα (=εἴτε μὴ οἶδα), οὐδὲ οἴομαι εἰδέναι (Πλ.)· οἱ Πέρσαι δν ἀν γνῶσι δυνάμενον μὲν χάριν ἀποδίδονται, μὴ ἀποδιδόντα δέ, κολάζουσιν ίσχυρῶς (=έάν τινα γνῶσι· Ξ.)· Σπανίως λαμβάνεται ἡ δστις ἀντί τῆς δς.

§ 252. 'Η οἶος αναφέρεται εἰς τὴν τοιοῦτος καὶ τοιόσδε, ἡ δσος ἀναφέρεται εἰς τὴν τοσοῦτος καὶ τοσόσδε, ἡ ἡλίκος ἀναφέρεται εἰς τὴν τηλικοῦτος καὶ τηλικόσδε, ἐνίστε δὲ καὶ εἰς τὴν τοσοῦτος· π. χ. καλὸν ἀκούεμεν ἔστιν ἀοιδοῦ τοιοῦτος', οἶος δ' ἔστιν ('Οδ. Α. 370)· εὔχομαι δσην εὑνοιαν ἔχων διετελῶ τῇ τε πόλει καὶ πᾶσιν δι: τοσαύτην διάρκει μοι παρ' ὅμδων (Δη. 18, 1)· τηλικοῦτον ἀγῶνας ἡλίκος οὐδεπώποτε γέγονε τῇ πόλει (Δειν. 2, 2).

ΣΗΜ. α') Τὸ οἶος εἰμι μετ' ἀπαρεμφάτου σημαίνει ἔτοιμος ἡ πρόθυμος εἰμι· π. χ. ὁ Μειλιδης ἡγανάκτει τῷ γεγενημένῳ καὶ οἶος ἦν ἐπεξιέναι (Δη. 14, 14)· τὸ οἶος τε μετὰ τοῦ εἰμὶ σημαίνει δυνατός εἰμι= δύναμαι· π. χ. τοὺς Ἰνυκίνων υἱεῖς οἶος τε ἥσθα ἀμείνους ποιήσαι, τοὺς δὲ Σπαριατῶν ἡδυνάτεις; (Πλ. Ι. Ἰππ. 283).

ΣΗΜ. β') Τὸ δσον μετ' ἀριθμητικοῦ κείμενον σημαίνει περίπου π. χ. ἡ περί τοῦ δσον ἔξακόσιοι (Ξ.). Ἐπὶ τῆς σημασίας ταύτης εὑρηται ἐνίστε καὶ μετ' ἄλλης λέξεως δηλούσης ποσόν π. χ. νεκρὸν δσον πηχυαῖον ἢ δίπηχην (‘Ηρ. 2, 78).

ΣΗΜ. γ') Τὸ δσα ἔτη (ἢ δσέτη), δσαι ἡμέραι (ἢ ὁσμέραι) καὶ δσοι μῆνες λαμβάνονται ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ κατ' ἔτος, καθ' ἡμέραν, κατὰ μῆνα.

§ 253. Αἱ ἀναφορικαὶ ἀντωνυμίαι οἰας, δσος, ἡλίκος καὶ τὸ ἐπίρρημα ὡς τίθενται πολλάκις ἐπὶ ἀναφωνήσεων θαυμασμοῦ π. χ. δσην τὴν δύναμιν ἔχεις ὥναξ δέσποτα (=ῳ πόσην ἔχεις τὴν δύναμιν. Ἀριστφ. Πλ. 748). οἰα ποιείτε, ὦ θαυμάτιοι (=ὦ, δποια... δηλ. θαυμασμοῦ ἔξια. Πλ. Φαιδ. 188). ἡλίκος ἢν διπλούς θόρυβος ἐγένετο (=πόσον μεγάλος). ὡς καλός μοι δ. πάππος (=ῳ πόσον καλός. Ξ.). ὡς ἡδὺς εἰ (=πόσον ιδιαιτερός εἰσαι! Πλ.).

§ 254. Ἡ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία συμφωνεῖ κατὰ γένος καὶ κατ' ἀριθμὸν καὶ κατὰ πρόσωπον πρὸς τὴν λέξιν, εἰς ἣν ἀναφέρεται· ἢ δὲ πιῶσις ἔξαρτᾶται ἐκ τῆς θέσεως, ἣν ἔχει ἐν τῇ ἀναφορικῇ προτάσει π. χ. ἔστι δίκης διφθαλμός, δις τὰ πανθ' δρᾶ· ἐμοὶ δργίζεσθε, δις σύδενός οἴομαι ἥτιων εἰνεῖ Θουκ. 3, 2).

‘Ἐξαιρέσεις’ α') τὸ οὐδέτερον δ ἀναφέρεται πολλάκις εἰς προηγούμενον οὐσιαστικὸν ἀρσενικοῦ ἢ θηλυκοῦ γένους ἢ εἰς τὸ περιεχόμενον δλοκλήρου προτάσεως· π. χ. ἐγέννησεν ἀνθρώπον δ συνέσει οὐπερέχει τῶν ἄλλων (Πλ.). ἐστάθη τὴν ἀσπίδα ἔχων (Δύσκνδρος), δ (δηλ. τὸ σταθῆναι τινα τὴν ἀσπίδα ἔχοντα) δοκεῖ κηλίς εἰνε τοῖς σπουδαίοις (Ξ.).

β') ἡ δε, δταν εἰνε οὐποκείμενον ἢ ἀντικείμενον καὶ ἔχῃ κατηγορούμενον οὐσιαστικόν, ἔλκεται οὐδὲ τοῦ κατηγορουμένου καὶ τίθεται κατὰ τὸ γένος καὶ τὸν ἀριθμὸν αὐτοῦ π. χ. δ φόβος, ἣν αἰδῶ εἰπομέν (Πλ. Νο. 699). τὸν οὐρανόν, οὓς τόλους καλοῦσι· (Πλ. Κρατ. 405).

γ') ἡ δε, δταν ἀναφέρηται εἰς δύο ἢ πλείονα προηγούμενα οὐσιαστικά, συμφωνεῖ πρὸς αὐτὰ, ὡς συμφωνεῖ τὸ ἐπιθετικὸν κατηγορούμενον πρὸς δύο ἢ πλείονα οὐποκείμενα (ἴδε § 38). π. χ. μετ' Αἴσηπον καὶ Πήδασον, οὓς ποτε Ἀδαρβαρέη τέκε (Ιλ. Ζ', 21). ἐκεκόσμητο καὶ διφθαλμῶν οὐπογραφῆ καὶ χρώματος ἐντρίψει καὶ κόμαις προσθέτοις, ἢ δὴ νόμιμα ἣν ἐν Μήροις (Ξ.).

δ') ἡ δε καὶ εἰς ἐνικὸν οὐσιαστικὸν ἀναφερομένη τίθεται ἐνίστε κατὰ πληθυντικὸν ἀριθμόν, ἢν τὸ οὐσιαστικὸν τοῦτο εἰναι περιλη-

πιτικὸν καὶ λαμβάνηται ἐπὶ προσώπων· π. χ. πλήθει, οὕπερ δικά-
σουσι (Πλ. Φιλ. 260)· πρᾶλ. § 31, α'.

§ 255. Ἡ δεικτικὴ ἀντωνυμία, εἰς τὴν δποίαν ἀναφέρεται τὸ
ἀναφορικόν, συνήθως παραλείπεται· π. χ. δι οἱ θεοὶ φιλοῦσιν ἀπο-
θνήσκει νέος (=οὐς οἱ ἡ ἔκεινος, ὃν οἱ θεοὶ φιλοῦσιν ἀποθνήσκει
νέος· Με. 128)· μή ποι γένοιθ' ἢ βούλομαι, ἀλλ' ἢ συμφέρει (=οὐκ
ἔκεινα ἢ β..., ἀλλ' ἔκεινα, ἢ συμφέρει). Ἐνίστε παραλείπεται ἡ
δεικτικὴ ἀντωνυμία μετὰ προθέσεως, δταν καὶ τὸ ἀναφορικὸν ἔχη
τὴν αὐτὴν πρόθεσιν· π. χ. ἀναλίσκουσιν εὐκ εἰς ἢ δεῖ (οὐκ εἰς ταῦτα,
εἰς ἢ δεῖ· Ε. Οἰκ. 9, 10).

ΣΗΜ. Ὄμοιώς παραλείπεται καὶ δεικτικὸν ἐπίρρημα, εἰς τὸ δποίον
ἀναφέρεται ἀναφορικὸν ἐπίρρημα· π. γ. οἱ ἡγεμόνες τοὺς "Ελληνας ἄξουσιν
ἔνθεν ἔξουσι τὰ ἐπιτήδεια (=ἔκεισε, ἔνθεν· Ε.).

§ 256. Ἐπὶ τοῦ ἔστι μετὰ τοῦ ἀναφορικοῦ δις (ἢ δστις) ἐλλει-
πει συνήθως ἡ ἀόριστος ἀντωνυμία τις καὶ τότε τὸ ἔστι μετὰ τοῦ
δις (ἢ δστις) λεῖδυναμεῖ μὲ τὴν ἀόριστον ἀντωνυμίαν τις· π. χ. ἔστιν
δστις κατελήφθη (=κατελήφθη τις). "Ἄξιον παρατηρήσεως εἶνε τὸ
ἔστιν οἱ, ἔστιν ὁν, ἔστιν οἰς, ἔστιν οὐδεῖς = τινές, τινῶν, τισι,
τινάς· π. χ. ἔστιν οἰς βέλτιον τεθνάναι ἡ ζῆν (τισι!· Πλ. Φιλ. 62)·
ἔστιν οἱ ἑτύγχανον (=τινές· Κ. Κυ. 2, 3, 18)· πλὴν Ἰώνων καὶ
Ἀχαιῶν καὶ ἔστιν ὁν ἄλλων πόλεων (=καὶ τινῶν· Θ. 3, 92).

ΣΗΜ. Ἐντεῦθεν καὶ ἔστιν δτε (ἢ ἔσθ' δτε) = ἐνίρτε, ἔστιν, οὐ, ἔστιν
ἔνθα, ἔστιν δπον=ἐνιαχοῦ, ἔστιν, ἢ = πῆ, οὐκ ἔστιν δπως = οὐδαμιῶς·
π. χ. ὁ μηχανοποιὸς πόλεις ἔστιν δτε ὅλας σφέει (Πλ. Γο. 612· ἔστιν ἔνθα
ἰσχυρῶς ὠφελοῦσι σφενδονῆται παρόντες (Ε. Κυ. 7, 4, 15)· οὐκ ἔστιν
δπως ήσυχιάν σχήσει (Δη. 14).

§ 257. Ἡ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία, ἥτις ἔπειρε πά κεῖται κατ-
αίτιατικὴν ώ; ἀντικείμενον τοῦ δήματος τῆς ἀναφορικῆς προτάσεως,
δταν ἀναφέρηται εἰς οὐσιαστικὸν ἡ δεικτικὴν ἀντωνυμίαν γενικῆς ἢ
δεικτικῆς πτώσεως, ἐλκεται δπ' αὐτοῦ συνήθως καὶ ἀφωμοιοῦται πρὸς
αὐτὸ κατὰ πτώσιν· π. χ. τούτων, ών νῦν παρακελεύσματι διμήν οὐδὲν
τοῖς δούλοις προστάττω (ἀντὶ τούτων, ἀ· Ε. Κυ. 8, 6, 13)· πρὸς
τούτοις, οἰς εἰπε Ξενοφῶν (=τούτοις, ἀ· Ε. Ἀν. 3, 2, 33)· τις ἡ
ῷρέλεια τοῖς θεοῖς τυγχάνει εὐτα δπὸ τῶν δώρων, ών λαμβάνου-
σιν; (ἀντὶ ἀ· Πλ. Εδθ. 14). Ἡ δεικτικὴ ἀντωνυμία, πρὸς τὴν δποίαν
τὸ ἀναφορικὸν ἀφομοιοῦται κατὰ πτώσιν, συνήθως παραλείπεται, ἡ
δὲ ἀναφορικὴ πρότασις λαμβάνει τὴν θέσιν αὐτῆς· π. χ. ἐπαινῶ σε

ἔφεντος λέγεις (=ἐπὶ τούτοις, ἀ· Ε.)· ἀμελῶ, ὡν με δεῖ πράττειν (=τούτων, ἀ· Ε.).

Τὸ οὐσιαστικόν, πρὸς τὸ δποῖον τὸ ἀναφορικὸν ἀφομοιοῦται κατὰ πτῶσιν, μετατίθεται πολλάκις εἰς τὴν ἀναφορικὴν πρότασιν ἀ· ευ ἀρθρου· π.χ. ἀμαθέστατοι ἔστε ὡν ἐγὼ οἶδα Ἑλλήνων (=τῶν Ἑλλήνων, οὐς ἐγὼ οἶδα· Θ. 6, 39)· ἐπορεύετο σὺν γῇ εἰχε δυνάμει (=σὺν τῇ δυνάμει, ἥ· εἰχε· Ε.).

ΣΗΜ. α'. Ἡ ἐλέγεις τοῦ ἀναφορικοῦ γίνεται, δταν ἡ ἀναφορικὴ πρότασις είναι ἀναγκαῖος διορθμὸς τῆς δεικτικῆς ἀντωνυμίας ἥ τοῦ οὐσιαστικοῦ, εἰς τὸ δποῖον ἀναφέρεται, οὐχὶ δὲ καὶ δταν διὰ τῆς ἀναφορικῆς προτάσεως παρατίθεται παρατήρησις ἐπὶ τοῦ γνωστοῦ καὶ ὠρισμένου οὐσιαστικοῦ· π.χ. πάντων, ὡν εἴλον ἀγαθῶν, σοὶ μετέδωκα, ἀ (οὐχὶ ὅν) σὺ τότε μὲν ἔμεγάλυνες, τνῦ δὲ φαυλίζεις.

ΣΗΜ. β. Ἐνίστε ἀναφορικὸν οὐδετέρου γένους, ὅπερ ἔπρεπε νὰ κεῖται κατ' ὄνομαστικήν, διὰ τῆς ἐλέγεως ἀφομοιοῦται πρὸς τὸ παραλειπόμενον δεικτικόν καὶ τίθεται κατὰ γενικήν ἥ δοτικήν· π. χ. ἐμμένω οἶς ἄρτι ἔδοξεν ἡμῖν (=τούτοις, ἀ ἔδοξεν ἡμῖν. Πλ. Πρωτ. 35β) βλαβήσονται αἱ τῶν πολεμίων νῆες, ἀφ' ὡν ἡμῖν παρεσκεύασται (=ἀπὸ τούτων, ἀ ἡμῖν παρεσκεύασται· Θ. 67). Σπανιώτατα ἡ δοτικὴ τοῦ ἀναφορικοῦ δι' ἐλέγεως μεταβάλλεται εἰς γενικήν π. χ. παρ' ὡν βοηθεῖς, οὐκ ἀπολήψει χάριν, (=παρὰ τούτων, οἶς βοηθεῖς· Αἰσχ. 2, 117).

ΣΗΜ. γ'. Ἐλέγεις καὶ ἀφομοίωσις γίνεται καὶ ἐπὶ τῶν ἀναφορικῶν ἐπιρρημάτων· π. χ. διεκομίζοντο εὐθύς, δθεν ὑπεξέθεντο παῖδας καὶ γυναῖκας (=ἐκεῖθεν, οἱ Θ. 2, 89).

§ 258. Περίεργος ἀφομοίωσις συμβάλλει εἰς τὸ οἶος· π. χ. προσήγει μισεῖν τοὺς οἶους περ σὺ (τοὺς τοιούτους οἶος περ σὺ εἰ)· παραλείπεται δηλ. τὸ εἶναι τῆς ἀναφορικῆς προτάσεως, τὸ δὲ οἶος, τὸ δποῖον ἀπλούστερον καὶ δικλώτερον θὰ ἡτο κατηγορούμενον τοῦ δποκειμένου ἐλκεται καὶ ἀφομοιοῦται πρὸς τὸ ὑπονοούμενον δεικτικὸν ταιοῦτος.

Οταν δὲ τὸ ὑποκείμενον τῆς ἀναφορικῆς προτάσεως είνε τοῦ αὐτοῦ ἀριθμοῦ πρὸς τὸ δεικτικόν, ἀφομοιοῦται καὶ τοῦτο κατὰ πτῶσιν· π. χ. τοῖς οἶοις ἡμῖν τε καὶ ὑμίν χαλεπὴ πολιτεία ἔστι δημοκρατία (=τοῖς τοιούτοις, οἶοι ἡμεῖς τε καὶ ὑμεῖς ἔσμεν Ε. Ἑλλ.)· ἥ δέ ἔστι χαρτίσθαι οἴψ σοι ἀνδρὶ (=ἀνδρὶ τοιούτῳ, οἶος σὺ εἰ Ε. Ἀπ.).

§ 259. Σπανίως τὸ οὐσιαστικὸν γῇ ἥ δεικτικὴ ἀντωνυμία ἀφομοιοῦται κατὰ πτῶσιν πρὸς τὸ ἀναφορικόν (ἀντίστροφος ἀφομοίωσις)· π. χ. πολιτείαν οἶαν εἶναι χρή, παρὰ μόνοις ὑμῖν ἔστιν (=πο-

λιτεῖα, οἷαν εἶναι χρή, παρὰ μ. ὑμῖν ἔστιν. Ἰσ. 6, 18). Ἐπως ἐγὼ τὴν δύναμιν ἦν ὑμεῖς φατε ἔχειν με, σπότης γενήσομαι (=τῆς δυνάμεως, ἦν . . . Ἀριστφ. Πλ. 200).

§ 260. Ἄντι τοῦ οὐδεὶς ἔστιν δστις οὐ,—οὐδεὶς ἔστιν δτου· οὐ—κ.τ.λ. λέγεται οὐδεὶς δστις οὐ,—οὐδενὸς δτου οὐ—κ.τ.λ., παραλείπεται δηλ. τὸ ἔστι, τὸ δὲ οὐδεὶς τίθεται κατὰ τὴν πτῶσιν τοῦ δστις. Οὕτω τὸ οὐδεὶς δστις οὐ ἀποτελεῖ μίαν ἔννοιαν, τὴν ἔννοιαν τοῦ πάντες π. χ. καὶ πεζὸς καὶ νῆες καὶ οὐδὲν δτι οὐκ ἀπώλετο (=καὶ πάντα ἀπώλετο Θ. 7, 87). Γοργίας οὐδενὶ δτῷ οὐκ ἀπεκρίνετο (Πλ. Θεατ. 178). Ἀπολλόδωρος κλαίων καὶ ἀγανακτῶν οὐδένα δντιγα οὐ κατέκλασε τῶν παρόντων (Πλ. Φιλ. 117).

ΣΗΜ. Ὁμοίως ἀντὶ θαυμαστός ἔστιν δσος (δσου, δσφ, κ.τ.λ.) λέγεται κατὰ παράλεψιν τοῦ ἔστι καὶ ἔλξιν τοῦ θαυμαστὸν ὑπὸ τοῦ ἀναφορικοῦ δσος, θαυμαστὸς δσος, θαυμαστοῦ δσου, θαυμαστῷ δσῳ, θαυμαστὸν δσον π. χ. μετὰ ἴδρωτος θαυμαστοῦ δσον (Πλ. Πολ. 350). Ὁμοίως λέγεται καὶ θαυμαστῶς ὡς, θαυμασίως ὡς, ὑπερφυῶς ὡς, ἀντὶ τοῦ θαυμαστόν ἔστιν ὡς, ὑπερφυές ἔστιν ὡς π. χ. νέος ὧν θαυμαστῶς ὡς ἐπειθύμησα ταύτης τῆς σοφίας (Πλ. Φιλ. 96). θαυμασίως ὡς ἀθλίος γέγονε (Πλ. Γο. 471) ὑπερφυῶς ὡς καίρω (Πλ. Συμ. 173). Τοιοῦτον καὶ τὸ θαύμασι' ἥλικα ἀγαθὰ (=θαυμάσιόν ἔστιν ἥλικα ἀγαθὰ (Δη. 18, 87).

§ 261. Ἡ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία ἀνήκει πολλάκις εἰς τὴν μετοχὴν ἢ εἰς ἄλλην πρότασιν προσδιοριστικὴν τῆς ἀναφορικῆς π. χ. νῦν σοι φράσω πρᾶγμ' δ σὺ μαθῶν ἀνήρ ἔσει (Ἀριστφ. Νεφ. 823). ἔφη εἰνε ἄκρον, δ εἰ μή τις προκαταλήψοιτο ἀδύνατον ἔσεσθαι παρελθεῖν (Ξ.).

§ 262. Ἐν τῇ αὐτῇ ἀναφορικῇ προτάσει δύνανται νὰ κείνται δύο ἀναφορικὰ ασυνδέτιως, δταν λαμβάνωνται μετὰ θυμαστικῆς σημασίας (πρό. 254). π. χ. οἱ ἔργα δράσας οἴα λαγχάνει κακά (Σοφ. Ἡλ. 75). τίς οὐκ οἶδεν ἐξ οῶν συμφορῶν εἰς δσην εὐδαιμονίαν κατέστησαν; (Ισ. 6, 24).

§ 263. Ὅταν ἡ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία ἀνήκῃ εἰς δύο προτάσεις, συνδεομένας μετ' ἄλληλων παρατακτικῶς, ἀλλ' ἐν τῇ δευτέρᾳ ἐπρεπε νὰ κείται κατ' ἄλλην πτῶσιν, παραλείπεται συνήθως ἐν τῇ δευτέρᾳ προτάσει ἢ ἀναπληροῦται διὰ τῆς αὐτός, σπανιώτερον διὰ τῆς οὐδος π. χ. περὶ ὧν δικαστήριον ἔγνωκε καὶ τέλος ἔσχηκε (=καὶ ἡ τέλος ἔσχηκε η. 24, 73). ποῦ δὴ ἔκεινός ἔστιν δ ἀνήρ, δς συνεθῆρα ἥμιν, καὶ σύ μοι μάλα ἔδόκεις θαυμάζειν αὐτόν: (ἀντὶ καὶ δη σὺ κτλ. Ξ.).

§ 264. Αἱ σύνθετοι ἀναφορικαὶ ἀντωνυμίαι, ὅταν μετ' αὐτῶν συνάπτηται τὸ δὴ ἡ δῆποτε ἢ τὸ οὖν γίνονται τρόπον τινὰ ἔστιστοι ἀντωνυμίαι· π. χ. ἀναδίχινοντες αὐτοῦ δήγνυται δποία δὴ φλέψ (= φλέψ τις, δὲν ἔξετάζω ποία· Ε.) ἐξαπίνης ἀνέλαμψεν οἰκία δτουδὴ ἐνάφχντος (=τινός· Ε.) οὔτε δὶ ἔχθραν οὐδεμίαν οὔτε διὰ φιλονικίαν οὐδὲ ἡντινοῦν τοῦτον τὸν ἀγῶνα προειχόμην (=οὐδεμίαν· Δυκ. 6).

Ἐντεῦθεν τὸ δποσοῦν καὶ δποσδήποτε=κάπως, δλίγον· οὐδὲ δπωστιοῦν=οὐδαμῶς, οὐδὲ δλίγον· π. χ. ἐπάκουε, εὶ νοῦν καὶ δπωσοῦν ἔχεις (Πλ. Κό. 905). Τοῦτο πέπρακται ηνυν δπωσδήποτε (Δη. 3, 7)· τοὺς λατρεύς σὺ ἀνδρείους καλεῖς; οὐδὲ δπωστιοῦν (Πλ. Λά. 195).

π') Δι ἐρωτηματικαὶ ἀντωνυμίαι.

§ 265. Ἡ τις λαμβάνεται ἐπιθετικῶς; καὶ οὐσιαστικῶς. Γίνεται δὲ δὶ αὐτῆς ἐρώτησις περὶ προσώπου ἢ πράγματος· π. χ. τίνα καιρὸν τοῦ περόντος βελτίω ζητεῖτε; (Δη. 3, 16)· τις εἰ;

§ 266. Ἡ πότερος σημαίνει τις ἐκ τῶν δύο· π. χ. πότερος καλλίων δοκεῖ εἶνε δ πατήρ ἢ δ υἱός; Συχνότετον δὲ εἶνε τὸ πότερον ἢ πότερα ἐν ἀρχῇ διπλῆς ἐρωτήσεως· π. χ. πότερον αἱ γυναῖκες ἐν ταῖς πόλεσι φρονιμώτεραί σοι δοκοῦσιν εἶνε ἢ οἱ ἀνδρεῖς; (Πλ. Κρατ. 392).

§ 267. Ἡ ποῖος λαμβάνεται, ώς καὶ ἡ τις· π. χ. τίνος ἐν τῷ παρόντι πρέπει μνησθῆναι καὶ ποῖα αὐτῶν χρή παραλιπεῖν (Ἴσ. 16, 39). Μετὰ δὲ τῆς ἀσφίστου τις συνημμένη (ποιός τις) τίθεται ἐπὶ ἐρωτήσεως περὶ ποιότητος· π. χ. οὐδεὶς ἐρωτᾶ ποῖα τις ἢ Γοργίου τέχνη, ἀλλὰ τις (Πλ. Γο. 440).

§ 268. Διὰ τῆς πόσσος γίνεται ἐρώτησις περὶ πλήθους ἢ μεγέθους· π. χ. πόσσα ἔτη (Ε.)· πόσσος τις; μικρός. ἥλικος Μόλων (Ἀριστφ. Β. 55).

§ 269. Διὰ τῆς πηλίκος ἐρωτᾶ τις περὶ ἥλικίας ἢ μεγέθους π. χ. πηλίκος ἡσθα ἐπὶ τῶν Μηδικῶν; πηλίκον τι ἔστι τὸ χωρίον; (Πλ. Μεν. 85).

§ 270. Διὰ τῆς ποσταῖος ἐρωτᾶ τις περὶ χρόνου· π. χ. ποσταῖος ἀν ἔκειται ἀφικοίμην; (=πόσιη ἡμέρα, ἦτοι εἰς πόσας ἡμέρας δύναμι νὰ φθάσω ἔκει; Ε. Κ. 5, 3, 28).

§ 271. Ἡ πόστος ἔχει σχέσιν πρὸς τὰ ἀριθμητικὰ ταχτικά, ἵτοι εἰς τὴν δι’ αὐτῆς γενομένην ἐρώτησιν γίνεται ἀπόκρισις διὰ ταχτικοῦ ἀριθμητικοῦ π. χ. κατανόησον πόστῳ μέρει αὐτῷ, μαχεσάμενοι νενικήκαμεν (Ε. Κυ. 4, 1, 16).

§ 272. Διὰ τῆς ποδαρίδος γίνεται ἐρώτησις περὶ τοῦ ἐκ τίνος χώρας ἡ πόλεως εἰνέ τις π. χ. τίς καὶ ποδαρίδος καὶ πόσου διδάσκει; Εὔηνος, Πάριος πέντε μνῶν (Πλ. Ἀπ.).

§ 273. Ἡ ἐρωτηματικὴ ἀντωνυμία συνημμένη μετὰ δεικτικῆς εἰνε κατηγορούμενον αὐτῆς· π. χ. τί οὖν δὴ τοῦτο λέγεις; (= τί ἔστι τοῦτο, δὲ λέγεις; Πλ. Γο. 452). Συχνάκις γίνεται τοῦτο ἐπὶ τοῦ ποίος ἐν τῷ διαλόγῳ μετά τινος βραχυλογίας· π. χ. ἡ ῥήτορικὴ περὶ τί τῶν ὅντων ἔστιν ἐπιστήμη; περὶ λόγους ποίους τούτους; (=πολοὶ εἰσιν εὗτοι, περὶ τούς ἡ ῥήτορικὴ ἔστιν ἐπιστήμη; Πλ. Γο. 449).

§ 274. Ἡ ἐρωτηματικὴ ἀντωνυμία δύναται νὰ ἀνήκῃ εἰς μετοχὴν ἢ εἰς ἑξηρτημένην πρότασιν· π. χ. τί ἀδικηθεὶς ὑπ’ ἐμοῦ γον τὸ τρίτον ἐπιδουλεύεις μοι; (Ε. Ἀν. 1, 6, 8) ἴτα τί γένηται; (Ἀνδ. 3, 26).

ΣΗΜ. Ἐντεῦθεν κατ’ ἔλλειψιν τοῦ ὁγματος τὸ ἵνα τί; σημαίνει τίνος ἔικα, πρὸς τίνα σκοπόν, καὶ τὸ διὰ τί; σημαίνει διὰ τί; π. χ. ἵνα τί ταῦτα λέγεις; (Πλ. Ἀπ. 26) ὅτι τί; (Δη. 23, 214).

§ 275. Ἐν τῇ αὐτῇ ἐρωτηματικῇ προτάσει δύνανται νὰ ὑπάρχωσι δύο ἢ πλειονα ἐρωτηματικὰ ἀσυνδέτως πρὸς ἄλληλα· π. χ. τίνας ὑπὸ τίνων εὑροιμεν ἀν μεῖζονα εὐηργετημένους ἢ παλίδας ὑπὸ γονέων; (Ε. Ἀπ. 2, 2, 3).

θ') Λἱ ἀδόγιστοι ἀντωνυμίαι.

§ 276. Ἡ τίς οὐσιαστικῶς μὲν λαμβανομένη σημαίνει πρόσωπον ἢ πρᾶγμα ἀδριστον· π. χ. Τια τις ἐφ' ὅδωρ, ξύλα τις σχισάτω (Ε.). Ἐπιθετικῶς δὲ λαμβανομένη συνάπτεται μετὰ οὐσιαστικοῦ, ἵνα παραστήσῃ αὐτὸ ἀδριστον· π. χ. γυνή τις χήρα ὅρνιν εἰχε.

ΣΗΜ. Τὸ οὐδέτερον τί σημαίνει ἐνίστε λόγου τι ἄξιον· π. χ. οἴονται τι εἰνε ὄντες οὐδενὸς ἄξιοι (Πλ. Ἀπ. 41)· ἔδοξέ τι λέγειν (Ε.). Τὸ ἀντίθετον τοῦ τί εἰνε τὸ οὐδέν· π. χ. οὐδέν εἰσιν (Ἄριστφ. Λυ. 137)· οὐδέν λέγεις (=οὐδὲν λόγου ἄξιον, ὁρθόν, ὑγιές. Ἄριστφ. Νεφ. 1094). Τὴν σημασίαν ταῦτην ἔχει καὶ τὸ τίς, διαν εἰνε κατηγορούμενον, ἐνίστε δὲ καὶ διαν εἰνε συνημμένον μετ' οὐσιαστικοῦ· π. χ. ηῦχεις τις εἶναι (Εὔχ. Ἐλ.

930). κατὰ γῆν δὲ πόλεμον, ὅθεν τις καὶ δύναμις παρεγένετο, οὐδεὶς ξυνέστη (=καὶ λόγου τινὸς ἀξία δύναμις, κοιν. κάποια δύναμις (Θ. 1,15).

§ 277. Ἡ τις συναπτομένη μετ' ἐπιθέτων ἔξαίρει ἡ κολάζει τὴν σημασίαν αὐτῶν π. χ. δεινόν τινα λέγεις καὶ θαυμαστὸν ἄνδρα=ίκανῶς δεινὸν καὶ θαυμαστὸν (Πλ. Πολ. 596). Μετ' ἀντωνυμιῶν καὶ ἀριθμητικῶν κολάζει τὴν σημασίαν αὐτῶν καὶ δύναται νὰ ἐξηγήσται διὰ τοῦ πως ἡ τοῦ περίπου π. χ. ἡ μὲν γραφὴ κατ' αὐτοῦ τοιάδε τις ἦν (Ξ.) πόσοι τινές; (=πόσοι περίπου. Ξ.) τριάκοντά τινας ἀπέκτειναν (Θ. 5. 73). Όμοιαν κολαστικὴν δύναμιν ἔχει τὸ τὸ συνημμένον μετὰ τοῦ πάνυ, σχεδόν, μᾶλλον, ἔγγύς, δροῦ, μάλα· π. χ. σχεδόν τι ἔγωγε αὐτὸ τοῦτο φῆμι εἰναι σωφροσύνην, τὸ γιγώ· σκειν αὐτὸν ἔχωτέν (=σχεδόν πως· Πλ. Χαρμ. 164) οὐ πάνυ τυνομίζω ἀσφαλές εἶναι τοῦτο (Ξ.).

§ 278. Οὐδεῖς, μηδεὶς. Το οὐδεῖς, μηδεὶς εἰνε ἀποφατικῶς δ, τι καταφατικῶς εἰνε ἡ τις (οὐδεῖς=οὔτις, μηδεὶς=μή τις). Τὸ πληθυντικὸν οὐδένες, μηδένες λέγεται ἐπὶ πληθῶν ἔθνῶν, π. χ. τοσαύτην χώραν ἔλαβον, διηγη οὐδένες τῶν Ἑλλήνων ἔχουσι (Ισ.).

ΣΗΜ. Τὸ ἡ τις ἡ οὐδεὶς ισοδυναμεῖ μὲ τὸ σχεδὸν οὐδεῖς· π. χ. ἡ τι ἡ οὐδὲν ἀληθὲς εἰρήκασι (Πλ.).

§ 279. Ἡ ἀστριστὸς ἀντωνυμία πότερος σημαίνει ἐκ τῶν δύο τις· π. χ. ἀλλ' ὁ Νικία, τι οὐ λέγει πότερος ὑμῶν; (ἐξ ὑμῶν τῶν δύο τις· Πλ.).

§ 280. Ἡ δεῖνα εἰνε εὐχρηστος, διταν τις δὲν θέλει νὰ διομάσῃ πρόσωπον ἡ πρᾶγμα· π. χ. δ δεῖνα, τοῦ δεῖνα, τὸν δεῖνα εἰσῆγειλε (Δη. 13,5).

§ 281. Ἡ ἔτερος σημαίνει ἄλλος ἡ δ ἥδη γνωστὸς καὶ ἐν γένει ἄλλος, διάφορος· π. χ. τοῦτο καὶ ἔτερος ἵσως πέπονθεν, οὐ μόνος ἔγώ. Τὸ ἔτεροι τοσοῦτοι=ἄλλοι τόσοι. Ἡ ἔτερος μετὰ τοῦ ἄρθρου σημαίνει δ εἰς ἐκ τῶν δύο ἡ δ ἄλλος ἐκ τῶν δύο γνωστῶν· π. χ. τὸν ἔτερον δ ἔτερος οὐδὲν ἕγειται εἰδένειν (Πλ. Θεατ. 180). Βάτος μέν, δ ἔτερος τῶν στρατηγῶν (δύο γάρ ἡσαν ἐν τῇ μάχῃ παρόντες), λαβὼν λόχον, ἥλθεν ἐπὶ τὴν Σολύγειαν (Θ. 4,4,3). Ἀντίθετον τοῦ δ ἔτερος εἰνε τὸ οὐδέτερος (=οὗτε δ εἰς οὗτε δ ἔτερος).

§ 282. Ἡ ἄλλος σημαίνει δ, τι καὶ ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς γλώσσῃ.

§ 283. Ἡ ἐκάτερος καὶ ἡ ἐκάστος σημαίνουσι καθεὶς χωριστά, ἀλλ' ἡ μὲν ἐκάτερος λέγεται ἐπὶ δύο, ἡ δὲ ἐκάστος ἐπὶ πολλῶν· π. χ. ἐκάτερος ὑμῶν=καθεὶς ἐξ ἡμῶν τῶν δύο· ἐκάστος

τῶν ἀνθρώπων = καθεὶς ἐκ τῶν ἀνθρώπων (τῇ ἐκατέρου γιμῶν ώφελίκ χρήσασθε (= καθενὸς ἐξ ήμῶν τῶν δύο, δηλ. τοῦ Νικίου καὶ τοῦ Ἀλκιβιάδου· Θ. 6,17 τριάκοντα δραχμὰς ἔκαστος (τῶν ἕπειν) λαμβάνει (Δη. 4,48).

§ 284. Τὸ ἀμφω καὶ τὸ ἀμφότεροι σημαίνουσι καὶ οἱ δύο· π. χ. ἀμφω νεωτέρω ἐτὸν ἐμοὶ (= καὶ οἱ δύο νεωτέροι ἐστε ἐμοῦ· ('Ιλ. Α. 559). οἱ στρατηγοὶ ἀμφότεροι (Ξ.).

ΣΗΜ. Τὰ πληθυντικὰ ἔκαστοι, ἐκάτεροι, λέγονται ἐπὶ πληθῶν καὶ ἔθνῶν πόλεις ἐκάτεροι τάσδε ἔχοντες ξυμμάχους εἰς τὸν πόλεμον καθί. σταντο (δηλ. οἱ Ἀθηναῖοι καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι (Θ. β' 9). καθ' ἐκάστους ἐκαλοῦντο Ἑλληνες (Θ. 1,2). Τὸ ἀμφότεροι λέγεται καὶ ἐπὶ ἀτόμων καὶ ἐπὶ πληθῶν π. χ. οἱ στρατηγοὶ ἀμφότεροι (Ξ.) ὀλίγον τι ἐπενόουν οὐδὲν ἀμφότεροι (δηλ. οἱ Ἀθηναῖοι καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι Θ. β' 8).

Τὸ ἄριθμον.

§§ 285. Τὸ ἄριθμον ἡ το κατ' ἀρχὰς δεικτικὴ ἀντωνυμία ($\delta = \text{oὗ-τος}$ η ἔκεινος). Οὕτως ἀπαντᾶ παρ' Ὁμήρῳ συνήθως. Ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ τῶν Ἀττικῶν ἐτήρησε τὴν σημασίαν δεικτικῆς ἀντωνυμίας.

α') ἐν τῷ δ μὲν-δ δὲ (=οὗτος μὲν-ἔκεινος δέ, η ἔκεινος μὲν. οὗτος δὲ) καθ' διλους τοὺς τύπους π. χ. περὶ πλείσνας ποιοῦ δόξαν καλὴν η πλούτον μέγαν τοῖς παισὶ καταλιπεῖν· δ μὲν γάρ (=οὗτος μὲν γάρ θνητός, η δὲ (=ἔκεινη δὲ ἀθάνατος ('Ισ. 2,32).

ΣΗΜ. α') Τὸ δ μὲν τὸ δὲ, καθ' διλους τοὺς τύπους λαμβάνεται καὶ ἀριστως, π. χ. τῶν πόλεων αἱ μὲν (τινὲς μὲν η ἄλλαι μὲν) τυραννοῦνται, αἱ δὲ (=τινὲς δὲ η ἄλλαι δὲ) δημοκρατοῦνται αἱ δὲ ἀριστοκρατοῦνται (ΠΙλ. Πολ. 338).

Ἐνίσται τίθεται διμοῦ καὶ τὸ τις πρὸς μείζονα ἀνάδειξιν τῆς ἀριστίας· π. χ. ἔλεγον τοῦ Κύρου δ μέν τις τὴν σοφίαν, δ δὲ τὴν καρτερίαν, δ δὲ τις καὶ τὸ κάλλος· καὶ τὸ μέγεθος.

ΣΗΜ. β') Τὸ τὸ μὲν-τὸ δὲ η τὰ μὲν-τὰ δὲ λαμβάνονται πολλάκις ἐπιρ. Θηματικῶς (=ἀφ' ἐνδὸς μὲν-ἀφ' ἐτέρου δὲ η ἐν μέρει μὲν ἐν μέρει δέ) π. χ. τὰ μέν τι ἐμάχοντο, τὰ δὲ καὶ ἀνεπαύοντο (Ξ.). πρβ. τοῦτο μὲν τοῦτο δέ ('Ανδ. 2, 116). τοῦτο μέν, ἐν φ ἐδόκει δ δῆμος κακοῦσθαι, ἐγὼ ἀντὶ ἐπὶ τούτου κακὰ εἶχον, τοῦτο δέ, ἐπειδὴ ἐφαίνετο εὑ νπ' ἐμοῦ πεπονθώς, πά. λιν αὐ καὶ διὰ τοῦτο ἐγὼ ἀπολλύμην.

β') Ἐν τῷ δ δέ, η δέ, τὸ δὲ (=οὗτος μέν, αὕτη δέ, τοῦτο δὲ) καθ' διλας τὰς πιώσεις π. χ. Κύρος διδωσι Κλεάρχῳ μυρίους δαρει-

κούς· διδέ (εύτοις δὲ) λαθῶν τὸ χρυσίον στράτευμα συνέλεξε (Ξ.).

ΣΗΜ. Τὸ τὸ δὲ εὑρηται (πιρὰ Πλάτωνι μάλιστα) καὶ ἐπιφηματικῶς ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ δμως δὲ ἡ ἀληθῶς δέ π. χ. οἰονται με σοφὸν εἶνε· τὸ δὲ κινδυνεύει τῷ ὅντι ὁ Θεός σοφὸς εἶνε (Πλ. Ἀπ. 23).

γ') Ἐν τῷ καὶ τόν, οὕτινος ὀνομαστικὴ εἶνε καὶ δς. Τὸ καὶ τὸν εὑρηται μόνον ὡς ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου· π. χ. ἡγεισθαι ἐκέλευε τούς Υρκανίους καὶ οἱ (=καὶ εὔτοι) ἡρώιων· τὶ δὲ; οὐ γάρ ἀναμένεις, ἔφασαν, τοὺς δμήρους ἔως ἂν ἀγάγωμεν; καὶ τὸν (=καὶ τοῦτον) ἀποκρίνασθαι λέγεται (Ξ. Κυ. 4, 2, 13).

ΣΗΜ. Τὸ δς τοῦ το εἶνε ἔτερος τύπος τοῦ ἀρθρου τηρηθεὶς ἐν τῇ φράσει ἡδ' δς (=εἴπεν οὕτος), τοῦ δποίου τὸ θηλυκὸν ἡ ἐτηρήθη ἐν τῇ φράσει ἡ δ' ἡ (=εἴπεν αὕτη).

δ') Ἐν τῷ τὸν καὶ τόν, τὸ καὶ τό, τὰ καὶ τά, ὡν γίνεται χρῆσις, δταν ὁ λέγων ἀποφεύγη νὰ ὀνομάσῃ πρόσωπα ἡ πράγματα· π. χ. ἀφικνοῦμαι ὡς τὸν καὶ τὸν (=πρὸς τοῦτον καὶ τοῦτον, πρὸς τὸν δεῖνα καὶ δεῖνα (Λυσ. 1, 23). ἔδει τὸ καὶ τὸ ποιῆσαι (Δη. 9, 68).

ε') Ἀν τῷ πρὸ τοῦ (=πρὸ τούτου τοῦ χρόνου, πρότερον)· π. χ. τούτῳ τῷ οἰκήματι πρὸ τοῦ ὡς ταμιεύψ ἐχρήτο Ιππόνικος (ΠΙλ.).

Τὸ ἄρθρον ἐπὶ τῶν οὐσιαστικῶν.

§ 286. Τὸ ἄρθρον τίθεται μετὰ τοῦ οὐσιαστικοῦ.

α') ἵνα δηλώσῃ αὐτὸ δ; γνωστὸν καὶ ὡρισμένον ἀντικείμενον τοῦ εἰδούς (χτισμικὸν ἡ ἀριστεικὸν ἄρθρον)· π. χ. λέγεται ὡς ἐπιβουλεύει Φίλιππος ἡμῖν καὶ ὡς φυλάττεσθαι δεῖ τὸν ἀνθρωπὸν (=τοῦτον τὸν ἀνθρωπὸν, τὸν Φίλιππον. Δη. 8, 35). ἀμφὶ κνέφας πρὸς κώμην ἀφικνεῖται καὶ ὑδροφόροςσας ἐκ τῆς κώμης γυναικας καταλαμβάνει (=ἐκ ταύτης τῆς εἰρημένης κώμης. Ξ.). Οἱ Τρῷες τὰ δέκα ἔτη ἀντεῖχον (Θ.).

ΣΗΜ. Ἐκ τούτου εὐκόλως τὸ ἄρθρον προσλαμβάνει τὴν σημασίαν τοῦ προσήκων, νεομισμένως ἡ τὴν σημασίαν κτητικῆς ἀντωνυμίας· π. χ. Κλέαρχος, ἐπεὶ ἐπιορκῶν ἐφάνη, ἔχει τὴν δίκην (=τὴν προσήκουσαν δίκην. Ξ.). Σφόδρα φιλεῖ σε δ πατήρ καὶ ἡ μήτηρ (=δ πατήρ σου καὶ ἡ μήτηρ σου. Πλ.).

β') Ὁταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ τὸ δλον εἶδος (εἶδοποιὸν ἄρθρον)· π. χ. δ ἀνθρωπὸς θεῖας μετέσχε μοίρας (=πᾶς ἀνθρωπὸς, οἱ ἀνθρωποι, τὸ ἀνθρώπινον γένος. Πλ.). Οὕτω τίθεται τὸ ἄρθρον μάλιστα μετ' ἐπιθέτων καὶ μετοχῶν οὐσιαστικῶς λαμβούμενων· π. χ.

δ ἀνδρεῖος (=πᾶς ἀνδρεῖος). δ βουλόμενος (=πᾶς δ βουλόμενος); δ τυχών, δ ἐπιστάμενος· τὸ ζητούμενον ἀλωτόν, ἔκφεύγει δὲ τάμελούμενον (Σοφ.).

Πολλάκις προτάσσεται καὶ τὸ πᾶς· π. χ. πᾶν τὸ ἐναντιούμενον τῷ δυναστεύοντι δῆμος ὠνόμασται (Θ.).

ΣΗΜ. Τὸ ἄρθρον ὡς εἰδοποιὸν εὐκόλως λαμβάνεται διανεμητικῶς ἀντὶ τοῦ ἔκαστος· π. χ. ὁ Κῦρος ὑπισχνεῖται δώσειν ἀντὶ δαρεικοῦ τρία ἡμιδα-
ρεικὰ τοῦ μηνὸς τῷ στρατιώτῃ (=έκάστου μηνὸς ἔκάστῳ στρατιώτῃ· Ε.).

§ 287. Τὸ ἄρθρον δὲν τίθεται·

α') ἐπὶ τῶν δονομάτων, ἀτινα παρίστανται ἀόριστα. Μετὰ τούτων πρὸς ἐπίτασιν τῆς ἀοριστίας συγάπτεται πολλάκις ἡ ἀόριστος ἀντι-
μία τις· π. χ. γυνή τις χήρα ὅρην εἶχε.

β') Συνήθως ἐπὶ τῶν κυρίων δονομάτων, διότι ὡς τοιαῦτα εἰνε-
ἴκανῶς γγωνίζεται. Τίθεται δὲ μετ' αὐτῶν τὸ ἄρθρον, δταν ἔξαιρονται
ὡς περιώνυμα ἡ ἡδη μηνημονευθέντα. "Αν δὲ μετὰ τὸ κύριον δονομα
ἐπιφέρηται παράθεσις, τὸ ἄρθρον τίθεται μετὰ τῆς παραθέσεως· π. χ. ὁ
Πλάτων, δ Σωκράτης, ὁ Ἀθηναῖος Κῦρον μεταπέμπεται (Δικρεῖος)...
ἀναβάσινει εὖν δ Κῦρος . . . Ε.).

ΣΗΜ. Τά κύρια δονόματα τῶν χωρῶν ὡς ἔξι ἀρχῆς ἐπίθετα τίθενται
συνήθως μετὰ τοῦ ἄρθρου· π. χ. ἡ Ἑλλάς, ἡ Ἀσία, ἡ Ἀττική. Όμοιώς
τὰ ἔθνηκά, δταν λαμβάνωνται ἐν τῷ πληθυντικῷ ἐπὶ ὅλου τοῦ ἔθνους οἱ
Ἀθηναῖοι, οἱ Λακεδαιμόνιοι.

γ') Συνήθως ἐπὶ τοῦ βασιλεύς, δταν λαμβάνηται ἐπὶ τοῦ βασι-
λέως τῶν Περσῶν, διότι θεωρεῖται ὡς κύριον δονομα· π. χ. βασιλεὺς
νικᾶν ἥγειται (Ε.).

δ') Πολλάκις ἐπὶ τοῦ οὐρανός, γῆ, ἥλιος, σελήνη, ἄστυ, (δταν
λαμβάνηται ἀντὶ τῆς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν), καὶ πόλις, (δταν λαμ-
βάνηται ἀντὶ τοῦ ἀκρόπολες); διότι θεωρούνται ὡς κύρια δονόματα·
π. χ. σχεδὸν δτε ταῦτα ἦν καὶ ἥλιος ἐδύνετο (Ε). Ήδωρ πολὺ ἦν ἔξ-
εύρανος (Ε.). ἀπίεναι εἰς ἄστυ (Δυ.).

ε') πολλάκις ἐπὶ τῶν δονομάτων τῆς συγγενεῖς πατέρ, μήτηρ,
γονεῖς, ἀνήρ γυνή, παῖς, ἀδελφός· ἐνίστε δὲ ἐπὶ τοῦ θεοῦ καὶ ἀν-
θρωποι· π. χ. εἰδὲ πατέρα τε καὶ μητέρα καὶ ἀδελφοὺς καὶ τὴν
έκατον γυναῖκα αἰχμαλώτους γεγενημένους (Ε.). τὰ ἐν ἀνθρώποις (Ε.).

ζ') πολλάκις ἐπὶ ἀφγρημένων δονομάτων, μάλιστα δὲ δονομάτων
ἀρετῶν καὶ κακιῶν· π. χ. ἀρχὴ φιλίας μὲν ἐπαινος, ἔχθρας δὲ
ψόγος ('Ισ. 1,33).

Συχνότατα παραλείπεται τὸ ἄρθρον ἐπὶ τῆς αἰτιατικῆς τοῦ κατά τι, δνομα, γένος, μέγεθος, εῦρος καὶ τῶν δμοίων.

ζ') ἐπὶ λέξεων χρονικῶν καὶ τοπικῶν ἐν ἐκφράσεσι τοῦ χρόνου καὶ τοῦ τόπου π. χ. ἀμ' ἡμέρᾳ, μέχρι δεῖλης, διὰ γυντός, ἐν θεξιᾷ, ἐπ' ἀριστερᾷ, κατ' ἀγρούς, κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν. Ομοίως ἐπὶ τῆς χρονικῆς γενικῆς ἥρος, χειμῶνος, μεσημβρίας κτλ. καὶ ἐπὶ τοῦ δόρυ καὶ τοῦ ἀσπὶς ἐν στρατιωτικαῖς φράσεσι π. χ. ἐπὶ δόρυ διαστρέφειν (=ἐπὶ δεξιὰ στρέφεσθαι) παρ' ἀσπίδα ἄγειν (=ἐπ' ἀριστερὰ ἄγειν).

Τὸ ἄρθρον ἐπὶ τοῦ κατηγορουμένου.

§ 288. Τὸ κατηγορούμενον τίθεται ἀνευ ἄρθρου συνήθως π. χ. πολλῶν διιδάσκαλος. Δέχεται δὲ τὸ ἄρθρον α') θταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ ως τι ἡδη γνωτίσν· π. χ. οὔτες ἔστιν διανήρ, δην εἰδες· β') δταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ δτι τὸ περὶ οὐδ λόγος ὑποκείμενον εἶνε ἀληθῶς καὶ κατ' ἐξοχὴν τὸ δπὸ τοῦ κατηγορουμένου σηματινόμενον π. χ. οὔτες ἔστιν δ σόφρων καὶ οὔτες ἔστιν δ ἀνδρεῖος (Πλ. Μενεξ. 248).

Τὸ ἄρθρον ἐπὶ τῶν ἐπιθέτων καὶ τῶν ἀντωνυμιῶν.

§ 289. Τὸ ἐπίθετον, τὸ δποίον συγάπτεται μετὰ συνάρθρου οὔσιαστικοῦ ως ἐπιθετικὸς διορισμὸς αὐτοῦ, τίθεται α') μεταξὺ τοῦ ἄρθρου καὶ τοῦ οὔσιαστικοῦ β') χάριν ἐμφάσεως μετὰ τὸ οὔσιαστικόν, ἐπκαναλαμβάνεται δὲ πρὸ τοῦ ἐπιθέτου τὸ ἄρθρον π. χ. αἱ δεύτεραι φροντίδες σοφώτεραι (γν.). δχληρὸν δ χρόνος δ πολὺς (Με. 543).

ΣΗΜ. Ἐνίστε μετὰ ούσιαστικὸν]άσύναρθρον τίθεται ἐπίθετον μετ' ἄρθρου πρὸς ἀκριβέστερον διορισμὸν τῆς ἡδη γενικώτερον ἐκπεφρασμένης ἔννοίας π. χ. ἐν κινδύνῳ θῆσαν τῷ μεγίστῳ (Λυ. 19, 51).

§ 290. Τὸ ἐπίθετον, τὸ δποίον ἀνευ ἄρθρου]τίθεται πρὸ συνάρθρου ούσιαστικοῦ ἢ μετὰ σύναρθρον ούσιαστικόν, εἶνε κατηγορούμενον αὐτοῦ π. χ. τὸ σῶμα θυητὸν ἔχομεν (=τὸ σῶμα, δ ἔχομεν, θυητόν ἔστι), βέβαιον ἀξεῖς τὸν βίον δικαιος ὅν (γν.).

§ 291. Τὰ ἐπίθετα ἀκρος, μέσος, ἔσχατος τίθενται μετὰ τοῦ ούσιαστικοῦ α') ως ἐπιθετικοὶ διορισμοὶ, δταν πρόκειται νὰ διαχριθῇ τὸ ούσιαστικὸν ἀπ' ἄλλου δμοιειδοῦ; π. χ. ἡ μέση ἀγορά = ἡ ἀγορά, γῆτις εἶνε ἐν τῷ μέσῳ, ἀντιθετικῶς πρὸς ἄλλας ἀγοράς πέριξ οὔσιας· β') κατηγορηματικῶς, δταν πρόκειται] [νὰ δρισθῇ μέ-

ρος τοῦ οὐσιαστικοῦ ἀντιθετικῶς πρὸς τὸ δλον· π. χ. ἡ πρόσακλησις γέγονεν ἐν τῇ ἀγορᾷ μέση (=ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀγορᾶς. Δη. 29, 12)· ἀκρᾳ τῇ οὐρᾳ σείουσι (=διὰ τοῦ ἀκρου τῆς οὐρᾶς. Ε. Κυνηγ. 3, 4). Εὑρύλοχος ἔσχατον εἶχε τὸ εὐώνυμον (=τὸ ἔσχατον μέρος τοῦ εὐωνύμου. Θ. 3, 104).

§ 292. Τὸ πᾶς α') τίθεται ἄνευ ἀρθρου μετὰ συνάρθρου οὐσιαστικοῦ κατηγορηματικῶς π. χ. πᾶσαν ἥμιν τὴν ἀλήθειαν ἐρῶ (Πλ.). Τὸ πᾶς τίθεται μετὰ οὐσιαστικοῦ ἀσυνάρθρου 1) ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ ἔκαστος π. χ. δρυὸς πεσούσης, πᾶς ἀνὴρ ἔυλευεται· 2) ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ καθαρῶς, δλως. Τὸ οὐσιαστικὸν τίθεται ἄνευ ἀρθρου: διότι εἰνε κυρίως κατηγορούμενον· π. χ. ἐν παντὶ κακοῦ ἀν εἴη δικαιούμενος ὑπὸ πάντων πολεμίων (= ὑπὸ καθαρῶς πολεμίων, δηλ. ὑπὸ ἀνθρώπων, ὃντων πολεμίων πάντων) (Πλ. Πολ. 599). β') τίθεται μετ' ἀρθρου ὡς ἐπιθετικὸς διορισμὸς π. χ. ἐν τούτῳ ἡ πᾶσα εὐδαιμονία ἔστι (=τὸ σύνολον τῆς εὐδαιμονίας).

ΣΗΜ. Μετ' ἀπολύτων ἀριθμητικῶν τὸ πᾶς σημαίνει ἐν συνόλῳ, τὸ δλον π. χ. ἐκατὸν διπλῖται ἀπώλοντο οἱ πάντες.

§ 293. Τὸ δλος τίθεται α') ἄνευ ἀρθρου μετὰ συνάρθρου οὐσιαστικοῦ ἡ μετὰ οὐναρθρου οὐσιαστικὸν κατηγορηματικῶς π. χ. ἐκέλευσεν ἐπιχωρῆσαι δλην τὴν φάλαγγα (Ε.).

β') μετὰ τοῦ ἀρθρου ὡς ἐπιθετικὸς διορισμὸς ἡ καὶ ἄνευ ἀρθρου, δταν τὸ οὐσιαστικὸν κεῖται ἄνευ ἀρθρου· π. χ. ὑπὲρ ἥμισυ τοῦ δλου στρατεύματος (Ε.)· χαλεπὸν τρέφεσθαι οἰκον δλον (Ε. Κυ. 4, 64).

§ 294. Αἱ δεικτικαὶ ἀντωνυμίαι ὅδε, οὗτος, ἐκεῖνος, τίθενται ἄνευ ἀρθρου πρὸ συνάρθρου ἡ μετὰ οὐναρθρου οὐσιαστικόν· π. χ. αὕτη, ἥδε, ἐκείνη ἡ πόλις καὶ ἡ πόλις ἥδε, αὕτη, ἐκείνη.

§ 295. Μετὰ τοῦ ἀμφω, ἀμφότεροι, ἐκάτεροι τίθεται τὸ οὐσιαστικὸν πάντοτε μετ' ἀρθρου. "Οθεν τὸ ἀμφω, ἀμφότεροι, ἐκάτεροι τίθεται κατηγορηματικῶς" π. χ. ἀμφοῖν τοῖν χεροῖν τὴν θύραν ἐπήραξε (Πλ.). ἀμφότερα τὰ ὡτα (Ε.)· ἐκατέρα ἡ χείρ.

§ 296. Μετὰ τοῦ ἔκαστος τίθεται τὸ οὐσιαστικὸν μετ' ἀρθρου ἡ ἄνευ ἀρθρου· π. χ. καθ' ἐκάστην ἥμέραν καὶ κατὰ τὴν ἥμέραν ἐκάστην.

Ἐπιθετοποιὸς καὶ οὐδιαδτικοποιὸς δύναμις τοῦ ἀρθρου.

§ 297. Γενικὴ πτῶσις καὶ ἐπίρρημα καὶ πρόθεσις μετὰ πτώσεως διὰ τοῦ ἀρθρου προτατσομένου λαμβάνουσι δύναμιν ἐπιθέτου π. χ.

δ τοῦ βασιλέως θρόνος (=δ βασίλειος θρόνος). αἱ πέρυσι πρεσβεῖαι (=αἱ περυσιναὶ πρ.). ἡ κατὰ νόμον τιμωρία (=ἡ νόμιμος).

§ 298. Πᾶσα λέξις καὶ διάλογος πρότασις διὰ τοῦ ἀρθρου τὸ λαμβάνει δύναμιν οὐσιαστικοῦ· π. χ. ὅμεις, ὁ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸ δ' ὑμεῖς δταν λέγω, τὴν πόλιν λέγω (Δη.). δτι μὲν δὴ δεὶ βοηθεῖν πάντες ἐγνώκαμεν καὶ βοηθήσομεν· τὸ δὲ δπως, τοῦτο λέγε (Δη.). τὸ εἰ βούλει ἥγηται λύει πάντα φόδον (Πλ.). ἐν ἔτι λείπεται, τὸ ἦν πείσωμεν ὑμᾶς (Πλ.).

Εἴδη τῆς προτάσεως.

§ 299. Αἱ προτάσεις ἡ ἐκφέρονται ἀνεξαρτήτως ἀπ' ἄλλων καὶ λέγονται κύριαι ἡ ἀνεξάρτητοι προτάσεις· π. χ. ὁ Κῦρος ἡν βασιλεύς· ἡ ἐξαρτῶνται ἐξ ἄλλων καὶ λέγονται ὑποτελεῖς ἡ ἐξηρτημέναι προτάσεις· π. χ. ἔλεγον δτι ὁ Κῦρος τέθνηκε (ἰδ. § 333 καὶ 334).

§ 300. Υπάρχουσι τρία εἰδη ἀνεξαρτήτων προτάσεων 1) προτάσεις κρίσεως, 2) προτάσεις ἐπιθυμίας, 3) προτάσεις ἐρωτηματικαὶ.

§ 301. Αἱ προτάσεις τῆς κρίσεως σημαίνουσιν ἀπόφασιν (κρίσιν) τοῦ λέγοντο· π. χ. ἔστι θεός· οὐκ ἀν λάβοις παρὰ τοῦ μὴ ἔχοντος· εἰ μὴ φῶς εἶχομεν, δμοιοι τοῖς τυφλοῖς ἀν ἥμαν. Ἐπὶ ἀποράσεως εἰς τὰς προτάσεις τῆς κρίσεως τίθεται τὸ οὖ.

Εἰς τὰς προτάσεις τῆς κρίσεως δύναται νὰ συναφθῇ μετὰ τοῦ ῥήματος καὶ τὸ μόριον ἀν ἐν ὥρισμέναις περιπτώσεσιν (ἰδ. § 307 καὶ 310).

ΣΗΜ Αἱ προτάσεις τῆς κρίσεως δηλοῦσι α') τὸ πραγματικὸν (*βεβαιωτικαὶ*) π. χ. ἔστι θεός· β') τὸ δυνατὸν γενέσθαι (*δυνητικαὶ*)· π. χ. θεοῦ θέλοντος κἄν ἐπὶ διπόδες πλέοις (καὶ ἐπὶ διπόδες δύνασαι νὰ πλέγῃς· γ') τὸ μὴ πραγματικὸν (*προτάσεις τοῦ μὴ πραγματικοῦ*)· π. χ. εἰ εἶχον, ἔδίσουν ἀν σοι (=ἀν εἶχα. θὰ σοὶ ἔδιδα, τὸ πραγματικὸν εἶνε δτι δὲν σοὶ δίδω, διότι δὲν ἔχω).

§ 302. Αἱ προτάσεις τῆς ἐπιθυμίας σημαίνουσιν ἐπιθυμίαν τοῦ λέγοντος νὰ γίνῃ ἡ νὰ μὴ γίνῃ τι· π. χ. θάρροι· μὴ φοβοῦ· ἵσμεν ἐπὶ τοὺς πολεμίους· μὴ φοβηθῶμεν· ὁ παῖ, γένοιο παιρὸς εὐτυχέστερος. Εἰς τὰς προτάσεις τῆς ἐπιθυμίας ἐπὶ ἀποράσεως τίθεται τὸ μή.

ΣΗΜ. Αἱ προτάσεις τῆς ἐπιθυμίας δηλοῦσι α,) προσταγήν, προτροπήν, ἀπαγόρευσιν (*προτρεπτικαὶ*, ἀπαγορευτικαὶ). β,) εὐχὴν (*εὐητικαὶ*).

§ 303. Αἱ ἐρωτηματικαὶ προτάσεις ἡ περιέχουσι κρίσιν καὶ ὑπά-
Κατεβαίνη—Συντακτικὴν ἔκδοσις δευτέρα

γονται εις τὰς προτάσεις τῆς κρίσεως· π. χ. τίς εῖ; οὐ βάρβαρος δ Φίλιππος (ἐστίν); η περιέχουσιν ἐπιθυμίαν καὶ ὑπάγονται εἰς τὰς προτάσεις τῆς ἐπιθυμίας· π. χ. τί εἴπω; τάλαντον ή προΐξ· μὴ λόβω; (ἰδ. καὶ § 314).

ΣΗΜ. Ἰδιον εἶδος ἀνεξ αριήτεν προτάσεων ἀποτελοῦσιν αἱ φόρου σημαντικαὶ προτάσεις. Αὗται ἐκφέρονται διὰ τοῦ μὴ ή μὴ οὐ καὶ ὑποτακτικῆς, ἀπαντῶσι δὲ ἴδιως παρ' Ὁμήρῳ εἰς δήλωσιν⁴ φόρου μὴ γίνη η μὴ δὲν γίνη τι, καὶ παρὰ Πλάτωνι εἰς δήλωσιν ἐνδοιασμοῦ δτι εἰνε η δὲν εἰνε τι ἀληθές· π.χ. μὴ δὴ νῆας ἔλωσι καὶ οὐκέτι φυκεὰ πέλωνται (=φοβοῦμαι μὴ κυριεύσουν τὰς ναῦς καὶ ἀποβῆ ἀδύνατον πλέον νὰ φύγωμεν Ἡλ. ΙΙ. 128); μὴ ὡς ἀληθῶς ταῦτα σκέμματα η τῶν ὁρίων ἀποκτινούντων (=φοβοῦμαι νὰ μὴ εἰνε ταῦτα σκέψεις τῶν.., ἵτοι νομίζω δτι ταῦτα εἰνε σκέψεις τῶν... Ηλ. Γο. 462) μὴ οὐ δέῃ ὑπολογίζεσθαι θάνατον (=φοβοῦμαι μήπως δέν πρέπει, ἵτοι νομίζω δτι δὲν πρέπει νὰ ὑπολογίζῃ Ηλ. Ἀπ. 29).

Αἱ φόρου σημαντικαὶ προτάσεις εὑρηνται συνήθως ἐξηρτημέναι ἐκ φόρου σημαντικῶν ὄημάτων καὶ φράσεων· ίδ. § 395 καὶ 396.

Αἱ ἔγκλισεις ἐν ταῖς ἀνεξαρτήτοις προτάσεσιν.

Ἡ δριστική.

§ 304. Ἡ ἕριστικὴ ἐκφράζει τι ὡς πραγματικόν· δ Θεός ἐστε δίκαιος.

ΣΗΜ. Ὄταν μετὰ τῆς δριστικῆς συνάπτηται τὸ μικροῦ η δλίγον μετὰ τοῦ δεῖν η ἀνευ τοῦ δεῖν, κολάζεται η σημασία τῆς πραγματικότητος π. χ. τὸ τὰς ἴδιας εὐεργεσίας ὑπομιμήσκειν μικροῦ δεῖν δμοιόν ἐστι τῷ ὀνειδίζειν (=σχεδὸν δμοιόν ἐστι Δη. 18, 269). δλίγον ἐμαυτοῦ ἐπελαθόμην (=δλίγον ἔλειψε νὰ λησμονήσω, σχεδὸν ἐπελαθόμην Ηλ. Ἀπ. 17).

§ 305. Τὸ ἔδει, χρῆν, προσῆκε μετ' ἀπαρεμφάτου σημαίνει πολλάκις δτι η διὰ τοῦ ἀπαρεμφάτου ἐκφραζομένη πρᾶξις δὲν πραγματοποιεῖται η δὲν ἐπραγματοποιήθη (πολλάκις τὸ πραγματικὸν ἐπιφέρεται ἀντιθετικῶς διὰ τοῦ νῦν δέ)· π. χ. ζῆν οὐκ ἔδει γυναῖκα (τὸ πραγμ.: νῦν δὲ ζῆ. Με. 198· ἔδει τὰ ἐνέχειρα τότε λαβεῖν (Ε. Ἀν. 7, 6, 28). Ὁμοίως τίθεται μετ' ἀπαρεμφάτου τὸ ἀνάγκη ην, εἰκὸς ην, ἀξιον ην, καλὸν ην καὶ τὰ δμοια· π. χ. ἀξιον ην καὶ τοὺς φίλους τεύς Θηραμένους προσαπολωλέναι· νῦν δ' ὅρω... (Δυ. 12, 19). Ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ τὸ ἐβούλομην μετ' ἀπαρεμφάτου· π. χ. ἐβούλομην μὲν εῦν καὶ τὴν βουλὴν καὶ τὰς ἐκκλησίας δρθῶς διοικεῖσθαι καὶ τοὺς γόμους λσχύειν (Αἰσχιν. 3, 2)· πρδ. καὶ § 403 σημ. β'.

§ 306. Ἡ δριστική τῶν ἴστορικῶν χρόνων μετὰ τοῦ ἀν σημαῖνει τὸ δυνατὸν γενέσθαι ἐν τῷ παρελθόντι 1) ἀνευ δρου· π. χ. τὴν πόλιν διτως ἀν ἡγῆσω πολέμου ἐργαστήριον εἶναι (=ἡδύνασο νὰ νομίσῃς Ε.). Ἐνθα διγέννω ἀν τις δισον ἀξιον εἶναι τὸ φιλεῖσθαι ἀρχοντα (Ε. Κυ. 71, 38). 2) ὑπὸ δρον ὑπονοούμενον ἡ ὠρισμένως ἐκρραζόμενον π. χ. τότε δψὲ ἦν καὶ τὰς χειρας οὐκ ἀν καθεώρων (εἰ ἐψηφίζεντο δηλ. Ε. Ἔ λ. 1, 77). οὐκ ἀν νήσων ἐκράτει, εἰ μή τι καὶ ναυτικὸν είχε (Θ. 19). Ιδ. καὶ § 403.

ΣΗΜ. Ὁ παρατατικὸς καὶ ὁ ἀόριστος μετὰ τοῦ ἀν χρησιμεύουσι καὶ πρὸς ἔκφρασιν τῆς ἐν τῷ παρελθόντι ἐπαναλήψεως τῆς πράξεως (ἀντὶ τοῦ ἀπλοῦ παρατατικοῦ πρβ. καὶ § 401, 2 καὶ § 119 β' 2 καὶ § 122 β' 2) π. χ. διηρώτων ἀν αὐτοὺς (Πλ. Ἀπ. 22). ὅπότε προβλέψειε τινας, εἶπεν ἀν (=ἔλεγε Ε. Κυ. 7, 1, 10).

§ 307. Ἡ δριστικὴ τοῦ παρατατικοῦ καὶ τοῦ ἀορίστου τίθεται πολλάκις μετὰ τοῦ εἴθε ἡ τοῦ εἰ γάρ εἰς δήλωσιν εὐχῆς, ἢτις δὲν ἐκπληροῦται ἡ δὲν ἔξεπληρωθή (εὐχὴ ἀνεκπλήρωτος). π. χ. εἴθε ἥσθα δυνατός, δισον πρόθυμος εἰ (=εἴθε νὰ ἥσο. Εὐρ. Ἡρ. 731). εἴθε σοι τότε συνεγενόμην (Ε.). Ἡ τοιαύτη εὐχὴ ἐκφέρεται καὶ περιφραστικῶς; διὰ τοῦ ὄφελον (εἴθε ὄφελον, εἰ γάρ ὄφελον) καὶ ἀπαρεμφάτου ἐνεστῶτος ἡ ἀορίστου π. χ. ὄφελε Κῦρος ζῆν (=εἴθε ξῆη ἡ Κῦρος Ε.), εἴθε ὄφελες τότε εὐθέως λιπετήν βίον (Εὐρ. Ἐλ. 388). εἰ γάρ ὄφελον οἷοί τε εἶναι οἱ πολλοὶ τὰ μέγιστα κακὰ ἔξεργάζεσθαι (=εἴθε οἷοί τε ἡ ταχ, εἴθε νὰ ἥδηναι το... Πλ. Κρ. 44).

Ἡ ὑποτακτικὴ.

§ 208. Ἡ ὑποτακτικὴ τίθεται·

α') κατὰ τὸ πρῶτον πρόσωπον τοῦ πληθυντικοῦ, σπανιώτερον δὲ τοῦ ἑνικοῦ, εἰς δήλωσιν προτροπῆς. Ἐπὶ ζποράσεως τίθεται τὸ μή π. χ. ἵωμεν καὶ ἀκούσωμεν τοῦ ἀνδρὸς (Πλ. Πνωτ. 319). Πολλάκις προτάσσονται τῇς ὑποτακτικῇς ταύτῃς τὸ ἔθι, ἄγε, φέρε σχεδὸν δὲ πάντοτε προτάσσεται τοῦ πρώτου ἑνικοῦ προσώπου τὸ φέρε ἡ τὸ ἄγε π. χ. ἔθι δὴ ἀναλογισώμεθα (Πλ.). ἄγε σκοπῶμεν (Ε.). φέρε δὴ καὶ τὰ, μαχαριάριξ ὑμίν ἀναγνῶ (Δη. 18, 267).

β') Μετὰ τοῦ μή εἰς δήλωσιν ἀπαγορεύσεως, ἀλλὰ μόνον ἐπὶ ἀορίστου π. χ. μηδενὶ συμφωράν δινειδίσης (Ισ. 1, 29). πρέλ. § 311 ε'.

γ') ἐπὶ ἐρωτήσεων ἀπορηματικῶν, δι' ὧν δὲρωτῶν ἀπορεῖ ἡ αἰτεῖται γνώμην περὶ τοῦ πρακτέου. Ἐπὶ ἀρνήσεως τίθεται μή. Τῆς

τοιαύτης ἔρωτήσεως προτάσσεται πολλάκις τὸ βούλη η̄ βούλεσθε π. χ. τί ἔρωμαι; (=τὶ νὰ ἔρωτήσω; Πλ. Γορ. 317)· ποῦ φύγω; (=οὐ νὰ φύγω; Ἀριστφ. Ὁρ. 353)· εἴπω τι τῶν εἰωθότων, ὃ δέ σποτα; (=νὰ εἴπω τι ἐκ τῶν συνγθισμένων; Ἀριστφ. Β. 1)· τάλαντον η̄ προΐξ· μὴ λάβω; (Με. 81)· βούλη σοι εἴπω; (Πλ. Γορ. 521)· βούλεσθε συνέδριον κατασκευάσωμεν; (Πλ. Πρωτ. 317).

δ') μετὰ τοῦ οὐ μὴ (συγγίθως κατ' ἀδρίστον) καὶ σημαίνει δ. τι η̄ δριστική τοῦ μέλλοντος μετὰ τοῦ οὐ, ἀλλ' ἐμφαντικώτερον· π. χ. ἔως δὲ ἐμπνέω, οὐ μὴ παύσωμαι φιλοσοφῶν (=οὐ παύσομαι φιλ. Πλ. Ἀπ. 29)· ἀν τὴν ἀπιστίαν σώζητε, οὐδὲν μὴ δεινὸν πάθητε (=οὐδὲν δεινὸν πείσεσθε. Δη. 6, 24).

ΣΗΜ. Ἀντὶ τῆς ὑποτακτικῆς τοῦ ἀορίστου τίθεται ἐνίστε μετὰ τοῦ οὐ μὴ δριστική μέλλοντος· π. χ. τοὺς πονηροὺς οὐ μὴ ποτε βελτίους ποιήσετε. Αἰσχιν. 3, 177).

ε') μετὰ τοῦ μὴ η̄ μὴ οὐ εἰς δήλωσιν φόβου μὴ γίνη η̄ μὴ δὲν γίνη τι· ἦ. § 303 σημειώσιν.

ΣΗΜ. Παρ' Ὁμήρῳ τίθεται η̄ ὑποτακτική πολλάκις μετὰ τοῦ ἀν (η̄ μετὰ τοῦ ἐπικού κεν) η̄ ἄνευ τοῦ ἀν εἰς δήλωσιν προσδοκίας ἀντὶ μέλλοντος· π. χ. οὐ γάρ πω τοίους εἰδον ἀνέρας. οὐδὲ ἔδωμαι (=οὐδὲ ὅψομαι, οὐδὲ ἔλπις εἰνε νὰ ἔδω· Ἄλ. 262)· τιν δὲ ἀν πολλὰ πάθησι (=τιν δὲ πολλὰ πείσεται· Χ. 500). Οἱ Ἀττικοὶ μεταχειρίζονται τὴν ὑποτακτικήν μετὰ τοῦ ἀν εἰς δήλωσιν προσδοκίας μόνον ἐπὶ τῶν ὑποθετικῶν προτάσεων· ἵδε § 401, 419 β'. 422 β'.

Η εὔκτική.

§ 309. Η εὔκτική σημαίνει ἀπλῶς εὐχὴν (χωρὶς νὰ δηλοῦται ἀν θὰ ἐκπληρωθῇ η̄ ἐν θὰ ἐκπληρωθῇ). Πολλάκις προτάσσεται αὐτῆς τὸ εἴθε η̄ τὸ εἴ γάρ (καρὰ πειγαταῖς δε καὶ τὸ ὡς ἐνίστε)· π. χ. ὥπατ, γένοιο πατρὸς εὐτυχέστερος (Σοφ. Αἰ. 550)· εἴθε μὴ ποτε γνιέτης δε ε! (Σοφ. Οἰδ. Τ. 1068)· εἰ γάρ γενοίμην, τέκνον, ἀντὶ σοῦ νεκρὸς (Εὑρ. Ἰππ. 1140)· ὡς ἀπόλοιτο καὶ ἀλλος, δτις τοιαῦτα γε ἕξοι (Οδ. α. 47).

§ 310. Η εὔκτική μετὰ τοῦ ἀν σημαίνει τὸ δυνατόν γενέσθαι ἐν τῷ παρόντι η̄ ἐν τῷ μέλλοντι· π. χ. δ ἀγαθὸς ἀνήρ γένοιτ' ἀν ποτε καὶ κακὸς (=δύναται νὰ γίνῃ· Πλ. Πρωτ. 345)· θεοῦ θέλοντος καὶ ἐπὶ διπέδει πλέοις (=δύνασαι καὶ ἐπὶ φιάθης νὰ πλέγῃ).

ΣΗΜ. Η εὔκτική μετὰ τοῦ ἀν τίθεται πολλάκις (ἐν τῷ β' προσώπῳ) πρὸς μετριωτέραν ἔκφρασιν ἀντὶ τῆς προστακτικῆς· π. χ. χωροῖς ἀν εἴσω-

(=δύνασαι νὰ εἰσέλθῃς, ἀντὶ χώρει εἴσω· Σοφ. Ἡλ. 1491). Ἐνίστε δὲ τίθεται καὶ πόδς μετριωτέραν ἔκφρασιν τῆς δριστικῆς· π. χ. οὐκοῦν ἡ ὁριορικὴ δημηγορία ἀν εἴη (ἀντὶ ἐστί. Πλ. Γο.) βουλοίμην ἀν (ἀντὶ βούλομαι je voudrais).

Ἡ προστακτική.

§ 311. Ἡ προστακτική τίθεται

α') εἰς δῆλωσιν προσταγῆς· π. χ. ἀπτε, πατ, λύχνον· β') εἰς δῆλωσιν προτροπῆς· ἡ παραινέσεως· π. χ. θάρρει· ἡ λέγε τι σιγῆς χρεῖτον ἡ σιγὴν ἔχει.

γ') εἰς δῆλωσιν δεήσεως, εὐχῆς ἡ κατάρας· π. χ. μῆνιν ἀειδε, θεά· ὑγίαινε· ἔρρος· ἐς αδρακας.

δ') εἰς δῆλωσιν συγκαταθέσεως· π. χ. τι ἀπήγγειλας; εἰ ἀληθῆ, σώζου (=δέχομαι, συγκατατίθεμαι νὰ σωθῇς· Δη. 19, 82). ἐθέλω σοι ἔυγχωρῆται καὶ ἔστω εὔταις; (Πλ. Κρ. 491).

ε') μετὰ τοῦ μὴ εἰς δῆλωσιν ἀπαγορεύσεως. Τίθεται δὲ ἡ προστακτική μετὰ τοῦ μὴ ἔτι ἐνεστῶτος καὶ παρακειμένου, ἐπὶ δὲ κορίστου τίθεται ὑποτακτική. Ἐίστε τίθεται καὶ ἡ προστακτική ἐπὶ κορίστου τὸ τρίτον πρότιτον· π. χ. μηδέποτε δοῦλον ἥδονῆς σεαυτὸν ποίει· μηδενὶ συμφορὰν ὀνειδίσῃς (Ισ. 1, 29)· μηδεὶς γῆμῶν προσδοκησάτω ἄλλως (Πλ. Ἀπ. 17).

Γενική παρατήρησις ἐπὶ τῶν ἐγκλίσεων.

§ 312. Ἐκ τῶν περὶ ἐγκλίσεων εἰρημένων γίνεται φανερὸν ὅτι αἱ ἐγκλίσεις τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων τῇ; καίσεως εἶνε α') ἡ δριστικὴ πάντων τῶν χρόνων, β') ἡ δριστικὴ τῶν ιστορικῶν χρόνων μετὰ τοῦ ἀν, γ') ἡ εὐκτικὴ μετὰ τοῦ ἀν· ἐγκλίσεις δὲ τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων τῇ; ἐπιθυμίας εἶνε α') ἡ ὑποτακτική, β') ἡ εὐκτικὴ ἀνευ τοῦ ἀν, γτις δηλοῖ εὐχήν, γ') ἡ προστακτική, δ') ἡ δριστικὴ τοῦ παρατατικοῦ καὶ κορίστου ἡ δηλοῦσα εὐχὴν (ἰδ. § 307).

Παράρτημα περὶ τῶν εὐθειῶν ἡ ἀνεξαρτήτων
ἔρωτήσεων.

§ 313. Ἡ ἐρώτησις λέγεται εὐθεῖα ἡ ἀνεξάρτητος, δταν ἐκφέρηται κατ' εὐθεῖαν καὶ δὲν ἔξερταται ἐκ τινος ῥήματος. Ἐκφέρεται δὲ ἡ ἀνευ ἐρωτηματικῆς λέξεως διὰ τοῦ τόνου ἐξαγγελλομένη, ἡ διὰ τῶν ἐρωτηματικῶν ἀντωνυμιῶν. καὶ ἐπιρρημάτων (τίς, ποιος, πό-

σος κτλ. πῶς, πέθεν κτλ.), ἢ διὰ τῶν ἐρωτηματικῶν μορίων ἀρά, ἔρα γε, ἢ (=ἀλγθῶς), εὖ, εὐχειν, εὔκοιν, μή (=μήπως), μῶν (=μὴ εὖν). Ὅταν δὲ ἡ ἐρώτησις εἰνε διπλῆ, τίθεται ἐν μὲν τῷ πρώτῳ μέρει τὸ πότερος (πότερον, πότερα), ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ τὸ η̄ Πολλάκις ἐν τῷ πρώτῳ μέρει ἐλλείπει τὸ πότερος· π. χ. καθεύδεις; (*Ἀριστφ.* N. 772) τίς εῖ; (*Ἀριστφ.* 'Αχ. 594) πῶς ἐσώθης ἐκ τῆς μάχης; (*Πλ. Χαρμ.* 143) ἀρά σὺ εἰ Σωκράτης ὁ φρονιστής ἐπικαλούμενος; (*Ε. Συμ.* 6, 6) ἢ καὶ σχολὴ ἔσται σοι, ὥπατερ, σωμασκειν τεὺς στρατιώτας; (*Ευ. Κυ.* 17) μή τι νεώτερον ἀγγέλλεις; (*Πλ. Πρωτ.* 310) μῶν καὶ πρὸς ήμᾶς τοῦτο τείνει ἐν τῷ παρόντι; (*Πλ. Πολ.* 5, 454).

ΣΗΜ. Ἡ εὐθεῖα ἐρώτησις ἐκφέρεται πρὸς τούτοις καὶ διὰ τοῦ ἄλλο τε ἢ καὶ (κατ' ἔλειψιν τοῦ ἢ) ἄλλο τι. Τὸ ἄλλο τι ἢ προηλθει ἐξ ἔλλειψεως (ἄλλο τι συμβαίνει ἢ), δηλοῦται δὲ διὰ τῆς ἐρωτήσεως τῆς ἐκφερομένης διὰ τοῦ ἄλλο τι ἢ καὶ διὰ τοῦ ἄλλο τι καιάφασις π. χ. ἄλλο τι ἢ φαίης ἀναγκαῖον εἶναι φιλοσοφεῖν (=ἄλλο τι συμβαίνει ἢ ἡθελεῖς εἴπῃ κτλ., ἀρά γε δὲν ἡθελεις εἴπῃ κτλ. *Πλ. Εὐθ.* 382) ἄλλο τι εὖν, ἢν δ' ἔγώ, μρθημα ἀναγκαῖον πολεμικῷ ἀιδρὶ θήσομεν λογιζεούμει τε καὶ ἀριθμεῖν δύνασθαι; (=ἀρά γε λοιπόν, εἶπον ἔγώ, δὲν θὰ θέσου μεν κτλ. *Πλ. Πολ.* 5:2).

§ 314. Εἰς τὰς εὐθείας ἐρωτήσεις, αἵτινες περιέχουσι κρίσιν καὶ ὑπάγονται εἰς τὰς προτάσεις τῆς κρίσεως, τίθενται αἱ ἐγκλίσεις τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων τῆς κρίσεως, δηλ. ἢ δριστικὴ παντὸς χρόνου, ἢ δριστικὴ τῶν ἴστορικῶν χρόνων μετὰ τοῦ ἀν καὶ ἡ εὔκτικὴ μετὰ τοῦ ἀν π. χ. τίς εῖ; πόσα ἀν μει χρήματα δοίης; (*Ε. Κ.* 3, 1, 35) εἰ ταῦτα ἀπήγγειλέ τις, τι ἀν ἐποιήσατε; (*Ε. Κ.* 6, 2, 19). Εἰς δὲ τὰς ἀπορηματικὰς ἐρωτήσεις, διὰ τῶν δοπιῶν δέρωτιῶν ἀπορεῖ ἢ αἴτεται γνώμην περὶ τοῦ πρακτέου, τίθεται ὑποτακτικὴ (*Ιδ. § 303*), διότι αὗται περιέχουσιν ἐπιθυμίαν καὶ ὑπάγονται εἰς τὰς προτάσεις τῆς ἐπιθυμίας π. χ. τί εἴπω; ποὶ τράπωμα;

Οἱ χρόνοι τοῦ δῆματος.

§ 315. Οἱ χρόνοι τοῦ δῆματος ἐκφεράζουσι δύο σχέσεις α') τὸ χρονικὸν σημεῖον πράξεως τινος (ἐκφράζουσι δηλ. τὴν πρᾶξιν ἢ ὡς παρελθούσαν ἢ ὡς παρούσαν ἢ ὡς μέλλουσαν) σχετικῶς πρὸς τὸν λέγοντα ἢ γράφοντα β') τὸ ποιόν τῆς πράξεως (ἐκφράζουσι δηλ. τὴν πρᾶξιν ἢ ὡς διαρκοῦσαν ἢ ὡς τετελεσμένην ἢ ὡς ἀπλῶς συμβαίνουσαν). Τὴν δευτέραν σχέσιν ἐκφράζουσιν οἱ χρόνοι ἐν πάσαις

ταῖς ἐγκλίσεσι καὶ ἐν τῷ ἀπαρεμφάτῳ καὶ τῇ μετοχῇ, τὴν δὲ πρώτην μόνον ἐν τῇ δριστικῇ καὶ ἐνίστε καθ' ὥρισμένης περιπτώσεις ἐν ταῖς λοιπαῖς ἐγκλίσεσιν, ἐν τῷ ἀπαρεμφάτῳ καὶ ἐν τῇ μετοχῇ.

§ 316. Οἱ χρόνοι τοῦ δήμυκτος διαιροῦνται εἰς ἀρκτικούς καὶ παραγομένους ἢ ἵστορικούς. Καὶ ἀρκτικοὶ μὲν εἰνε δὲνεστώς, διμέλλων καὶ διπαρακείμενοι, ἵστορικοι δὲ διπαρακτικοί, διόρκιστοι καὶ διπερσυντέλεικοι.

Σημασία τῶν χρόνων ἐν τῇ δριστικῇ.

Οἱ ἐνεστώς ἐν τῇ δριστικῇ.

§ 317. ‘Οἱ ἐνεστώς ἐν τῇ δριστικῇ παριστᾶ πρᾶξιν γινομένην ἐν τῷ παρόντι (διάρκειαν τῆς πρᾶξεως ἐν τῷ παρόντι)’ π. χ. τί ποιεῖς; δειροβατῶ (Ἀριστφ. Νεφ. 823).

ΣΗΜ. α') Πρᾶξις, ήτις γίνεται καὶ δὲν ἔξετελέσθη ἀκόμη, δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς προσπάθεια· διθεν δὲνεστώς πολλάκις σημαίνει προσπάθειαν (ἐνεστώς τῆς προσπαθείας)· π. χ. ταύτην τὴν δόξαν πείθουσιν ἡμᾶς ἀποβαλεῖν (προσπαθοῦσιν, ἐπιχειροῦσι πείσαι Ἰσ. 6, 12) Οὗτω μισθοῦμαι, ὡς οὖμαι (=προσπαθῶ, ἐπιχειρῶ, βιούλομαι, μισθώσασθαι. πρίασθαι· διδωμι=βιούλομαι δοῦναι.

ΣΗΜ. β') ‘Ἐν ζωηρῷ διηγήσει τίθεται πολλάκις διηγήσειν πρᾶξεως παρελθούσης (ἥν δὲν λέγων μεταφερόμενος διὰ τῆς φαντασίας εἰς τὸ παρελθόνθ θεωρεῖ ὡς πρὸ τῶν διμιάτων του γινομένην)’ π. χ. Τισσαφέροντος διαβάλλει τὸν Κῦρον πρὸς τὸν ἀδελφόν, δὲν πείθεται τε καὶ συλλαμβάνει αὐτὸν ὡς ἀποκτενῶν (Ξ.) ‘Ο τοιοῦτος ἐνεστώς λέγεται ἵστορικός καὶ ισοδυναμεῖ μὲν τὸν ἀρχιστον, μεθ’ οὐ ἐνίστε συνάπτεται ἐν τῷ αὐτῷ λόγῳ π. χ. προσβάλλων πόλει τῶν Ἀθηναίων συμμάχῳ αἴρει καὶ ἔξηνδραπόδισε (Ξ.).

ΣΗΜ. γ') ‘(ἐνεστώς τίθεται ἐνίστε εἰς δήλωσιν μελλούσης πρᾶξεως (ἀντὶ μέλλοντος)’ π. χ. ἦν νικήσωμεν, τήνδε τε προσκητᾶσθε (=προσκήτησε· σθε) καὶ ἔκεινην ἐλευθεροῦτε (=ἐλευθερώσετε· Θ. 4, 95) εἰ αὕτη ἡ πόλις ληροφήσεται, ἔχεται καὶ ἡ πᾶσα Σικελία (Θ. 6, 46). (ἐνταῦθα δὲν λέγων θεωρεῖ τόσον βέβαιον διτι θὰ γίνῃ ἡ πρᾶξις, ὅστε παριστᾶ αὐτὴν ὡς ἡδη γινομένην)’ πρβ. § 329 σημ. α.. Τὸ εἶται ἐν τῇ δριστικῇ κατὰ τοὺς Ἀττικοὺς εἰνε πάντοτε μέλλων τοῦ ἔρχομαι, δὲν δὲ τῇ εὐκτικῇ, ἐν τῷ ἀπαρεμφάτῳ καὶ ἐν τῇ μετοχῇ εἰνε ἄλλοτε μὲν ἐνεστώς, ἄλλοτε δὲ μέλλων.

§ 318. ‘Οἱ ἐνεστώς ἐν τῇ δριστικῇ σημαίνει πολλάκις πρᾶξιν κατὰ συνήθειαν ἐπαναλαμβανομένην ἐν τῷ παρόντι ἢ γενικῶς ἐν παντὶ χρόνῳ’ π. χ. οὔτος μὲν οὗτορ, ἐγὼ δὲ οἶνον πίνω (=εἰωθα

πίνειν. Δη). Οἱ τῶν ἀρίστων Περσῶν παῖδες ἐπὶ ταῖς βασιλέως θύραις παιδεύονται (Ξ.).

ΣΗΜ. Πρὸς ἔκφρασιν γενικῶν γνωμῶν, ἐπειδὴ αὗται ἐν παντὶ γρόνῳ ἴσχυονται, δὲ ἐνεστώς οὗτος εἰνε εὐχρηστος· π. χ. ἀναρχία πόλεις ὅλησι· ἀπανθ* δ λιμός γλυκέα πλὴν αὐτοῦ ποιεῖ,

§ 319. Ἐνεστῶτές τινες ἔχουσι καὶ παρακειμένου σημασίαν· π. χ. νικᾶ=νικῶ καὶ εἰμαι νικητής· φεύγω=φεύγω καὶ φυγάς εἰμι (Ξ. Ἀν. 2, 1, 4). ἀπαγγέλλετε Ἀριστῷ δτι ἡμεῖς νικῶμεν (βασιλέα). Μόνον δὲ παρακειμένου σημασίαν ἔχει δὲ ἐνεστῶς ἥκω (=ἔληγλυθα) καὶ οἴχομαι (ἔπελήγλυθα).

§ 320. Τὸ ἀκούω, πυνθάνομαι, αἰσθάνομαι, γιγνώσκω σημαίνουσι πολλάκις ἀκοήν, πίστιν, αἰσθησιν, μάθησιν γνῶσιν, ἡτις ἐγένετο πρότερον, διαρκεῖ δὲ τρόπον τινὰ καὶ ἐν τῷ παρόντι ἀκέμη· π. χ. ἀκούω τινὰ διαβάλλειν ἐμὲ (Ξ.). Σικελιῶται στασιάζουσιν, ὡς περ πυνθανόμεθα (Θ. 6, 17). Ομοίως τίθεται τὸ φημὶ καὶ τὸ λέγω· π. χ. ἐμοὶ τοῦτο, ὡς ἐγώ φημι, προστέτακται ὑπὸ τοῦ Θεοῦ πράττειν (=ώς ἐγὼ εἰρηκα καὶ ἀκόμη διεσχυρίζομαι. Πλ. Ἀπ. 39). Ομοίως λέγεται καὶ παρ' ἡμῖν: ἀκούω, πληροφοροῦμαι, μανθάνω, δτι . . .

β') 'Ο παρατατικός.

§ 321. "Ο, τι δὲ ἐνεστῶς ὡς πρὸς τὸ παρόν, τοῦτο εἶνε δὲ παρατατικὸς ὡς πρὸς τὸ παρελθόν· διθεν σημαίνει·

α') πρᾶξιν γινομένην ἐν τῷ παρελθόντι (διάρκειαν τῆς πράξεως ἐν τῷ παρελθόντι). π. χ. Κλέαρχος ἐδάκρυε πολὺν χρόνον ἐστώς· οἱ δὲ στρατιῶται ἐθαύμαζον καὶ ἐσιώπων (Ξ.).

ΣΗΜ. Ως δὲ ἐνεστώς. οὖτοι καὶ δὲ παρατατικὸς σημαίνει πολλάκις προσπάθειαν (παρατατικὸς τῆς προσπάθειας π. χ. διέφθειρον (=προσεπάθουν νὰ διαφθείρωσι) προσίοντες τοὺς στρατιώτας· καὶ ἔνα γε διέφθειραν (Ξ.). Νέων ἐπειδεν (=προσεπάθει νὰ πείσῃ) αὐτούς, οἱ δέ οὐχ ὑπήκουον (Ξ.).

β') πρᾶξιν κατὰ συνήθειαν ἐν τῷ παρελθόντι ἐπαναλαμβάνομένην· π. χ. Λίχας ταῖς Γυμνοπαιίδειαις (=ἐν τῇ ἐσρτῇ τῶν Γυμνοπαιίδειῶν) τούς ἐπιδημοῦντας ἐν Λακεδαίμονι ξένους ἐδείπνιζε (Ξ.). Μένων οὐδενὸς πολεμίου κατεγέλα.

§ 322. Ως πολλοὶ ἐνεστῶτες ἔχουσι καὶ παρακειμένου σημασίαν, εὑτιώς οἱ παρατατικοὶ αὐτῶν ἔχουσι καὶ ὑπερσυντελίκου σημασίαν· ἐνίκων=ἐνίκων καὶ ἦν νικητής· ἔφευγον=ἔφευγος καὶ ἦν φυγάς· δὲ παρατατικὸς τοῦ οἴχομαι καὶ τοῦ ἥκω ἔχει σημασίαν

Διπερσυντελίκου καὶ συνηθέσερον ἀορίστου· φχόμην=ἀπελγλύθειν
ἢ ἀπῆλθον· ἥκον=ἐλληγλύθειν ἢ ἥλθον.

§ 323. Πρᾶξις γνωσθεῖσα ἐν τῷ παρελθόντι, η̄ πρᾶξις, περὶ η̄ς ἔγένετο πρότερον λόγος, ἐκφέρεται πολλάκις διὰ παρατικοῦ, ἀν καὶ διατελεῖ ὑπάρχουσα καὶ ἐν τῷ παρόντι. Ἐνταῦθα δὲ λέγων ἀπο-
θλέπει εἰς τὴν στιγμὴν τοῦ παρελθόντος, καθ' οὐν ἐγγνώρισε τὴν πρᾶξιν η̄ δὲ λόγος η̄το περὶ αὐτῆς· π. χ. ἀρίκοντο ἐπὶ τὸν ποταμόν, θὲς ὥριζε τὴν τῶν Μακρώνων χώραν καὶ τὴν τῶν Σκυθηγῶν (Ξ. Ἀν.
4, 8, 1). η̄ν (=ἐλέγετο εἰγαί) η̄ μουσική ἀντίστροφος τῆς γυμναστι-
κῆς, εἰ μέμνησαι (Πλ. Πολ. 522).

γ') Ὁ ἀδριάτος ἐν τῇ ὁριστικῇ

§ 324. α') Ο ἀόριστος ἐν τῇ ὁριστικῇ σημαίνει ἀπλῶς διτὶ ἐγένετο τι ἐν τῷ παρελθόντι· π. χ. διεπραξάμην ὑμῖν εἰρήνην (Ξ.)· ἤλθον, εἶδον, ἐνίκησα (Πλούτ.).

§ 325. β') Ο ἀόριστος ἐν τῇ δριστικῇ σημαίνει πολλάκις διεγέρεται πρᾶξις τις ἐν τῷ παρελθόντι π. χ. ἐβασίλευσα, ἥρξα, ἐβούλευσα, ἐπλούντησα κτλ. = ἔγενομην βασιλεύς, ἥρχων, βουλευτής, πλούσιος. Όμοιως ἐθάρσησα = ἐλαβον θάρρος, ἔσχον = ἐλαθον, ἐφοβήθησα κτλ. Τὸ τοιοῦτον δηλοῦται ἐκ τῶν συμφραζομένων καὶ τῆς σημασίας τοῦ ῥήματος π. χ. ἐπὶ Κέχροπος ή Ἀττικῇ κατὰ κώμας φέρετο, ἐπειδὴ δὲ Θηγενὲς ἐβασίλευσεν, εἰς τὴν νῦν πόλιν ξυνψιεσεν πάντας (Θ. 2, 15).

§ 326. Ὁ ἀδρίστος ἐν τῇ ὁρισικῇ τίθεται πολλάκις εἰς δῆλω-
σιν τοῦ συνήθως γινομένου. Ὁ τοιούτος ἀδρίστος λέγεται γνωμικός,
διότι είνε εὔχρηστος ἐπι γνωμῶν καὶ ισοδύναμελ μὲν ἐνεστῶτα (ἴδ.
§ 318 σημ.), μεθ' αὐτοῖς ἐντοτε καὶ συνάπτεται π. χ. τὰς τῶν φαύλων
συνουσίας διλγος χρόνος διέλυσε (=εἰώθε διαλύειν, διαλύει· Ἰσ.
1, 1). ὁ τύραννος ταῖς πρώταις ἡμέραις προσγελᾶ καὶ ἀσπάζεται
πάντας, χρεῶν τε ἥλευθέρωσε καὶ γῆν διένειμε.

δ') Ὁ μέλλων ἐν τῇ ὁριστικῇ.

§ 327, Ό μέλλων ἐν τῇ δριστικῇ σημαίνει
α') δια θὰ γίνεται τι ἐν τῷ μέλλοντι (μέλλων τῆς διαρκείας) η
βια θὰ γίνηται ἐν διπλώς ἐν τῷ μέλλοντι (μέλλων συντελικός); π. χ.
ἔφασις τὰ ἐπιτήδεια ἔξουμεν ὅσον χρόνον ἐν τῷ πολεμίᾳ ἐπένειθ

(Ξ.) ἀλλὰ ποιήσω, δὲ Λυσίμαχε, ταῦτα καὶ γῆς παρὰ σὲ αὔριον (Πλ. Δά. 201).

β') έτι θὰ ἀρχίσῃ πρᾶξις τις ἐν τῷ μέλλοντι π. χ. βασιλεύσω, ἀρξω, δουλεύσω, βουλεύσω, πλουτήσω κτλ. = γενήσομαι βασιλεύ., ἀρχων, δουλος, βουλευτής, πλούσιος κτλ.

ΣΗΜ. Ένιστε τὸ δεύτερον πρόσωπον τοῦ μέλλοντος ἐν τῇ δριστικῇ δηλοῖ προσταγὴν, ἀλλὰ μετριωτέραν ἢ ἡ προστακτική π. χ. πρὸς ταῦτα πράξις οἶνον ἀνθέλης (= πρᾶξον), καὶ μετὰ τοῦ οὐ ἀπαγόρευσιν, ἀλλὰ μετριωτέραν ἢ ἡ προστακτική καὶ ἡ ὑποτακτική μετὰ τοῦ μή· οἶνον «χειρὶ δ' οὐ φαύσεις ποιέε» (Εὐρ. Μ. 1310).

§ 328. Ἡ πρᾶξις, ἥγε προτίθεται, μελετᾷ τις νὰ πράξῃ, ἐκφέρεται οἰά τοῦ μέλλειν καὶ ἀπαρεμφάτου ἐνεστῶτος ἢ μέλλοντος (πανιώτατα ἀρπίστου) π. χ. μέλλω ὑμᾶς διδάξειν (Πλ. Ἀπολ. 21)· μέλλω ὑμᾶς ἄγειν εἰς Φᾶσιν (Ξ.).

ΣΗΜ. Τὸ μέλλω μετ' ἀπαρεμφάτου σημαίνει πολλάκις ἐλπὶς εἶνε πρόκειται, πρέπει π. χ. ἵδον καὶ ἔχόρευον, δόποτε οἱ πολέμιοι αὐτοὺς ὅψεσθαι ἔμελλον (Ξ.)· σύντεμνε τὰς ἀποκρίσεις, εἰ μέλλω σοι ἐπεσθαι (= ἂν πρέπῃ νὰ σὲ παρακολουθῶ (Πλ. Πρωτ. 33).

ε') Ὁ παρακείμενος ἐν τῇ δριστικῇ.

§ 329. Ὁ παρακείμενος ἐν τῇ δριστικῇ σημαίνει πρᾶξιν τετελεσμένην ἐν τῷ παρόντι εἰς ὁ ἐνεστῶς τοῦ τετελεσμένου π. χ. τέθνηκε (= εἶνε ἀποθαμένος, νεκρός)· τέθαπται (εἶνε τεθαμμένος)· ἔστηκα (= εἰμαι ὅρθιος)· ἀνέῳκται ἢ θύρα (= εἶνε ἀνοικτὴ ἢ θύρα). Ἐκ τούτου ὁ παρακείμενος ἕρημάτων τινῶν ἔχει σημασίαν ἐνεστῶτος, οἷον οὐκέτημαι=ἔχω· οὐκέλημαι=καλεῦμαι· μέμνημαι=ἔχω ἐν τῇ μνήμῃ, ἐνθυμεῦμαι· οἴδα=γνωρίζω.

· ΣΗΜ. α') Ὁ παρακείμενος τίθεται ἐνίστε εἰς δήλωσιν μελλούσης πράξεως (ἀντὶ μέλλοντος) π. χ. ἀριθμός, ἐάν ἀφέλης ἢ προσθῆς τι, ἔτερος εὐθύνεις γέγονεν (= ἔσται ΙΙλ. Εὐθ. 432)· εἴ με τόξων ἔγκρατης αἰσθήσεται, δλωλα (Σοφ. Φιλ. 75). Ἐνταῦθα ὁ λέγων θεωρεῖ τόσον βέβαιον ὅτι ἡ πρᾶξις ἀμέσως θὰ γίνη, ὥστε παριστᾶ αὐτὴν ὡς ἥδη τετελεσμένην (πρβ. § 317 σημ. β.)

ΣΗΜ. β') Ὁ παρακείμενος ἐκφέρεται καὶ περιφραστικῶς διὰ τοῦ εἰμὲ καὶ τῆς μετοχῆς του· π. χ. ἐγὼ τὸ πρᾶγμά είμι τοῦτο δεδρακώς (δέδρακα. Διν. 1, 31)· οὐκ ἦν πρεσβεία πρὸς οὐδενα τότε ἀπεσταλμένη τῶν Ἑλλήνων (Δη. 21, 109)· Ὁ ἐνεργ. παρακείμενος ἐκφέρεται περιφραστικῶς καὶ

διὰ τοῦ ἔχω καὶ τῆς μετοχῆς τοῦ ἀορίστου π. χ. ἔχω θαυμάσας=τεθαύ-
μακα πολλὰ χρήματα ἔχομεν ἀνηπαρκότες (Ξ. 1, 3, 14).

Ἐκ τούτου δὲ παρακείμενος τῆς νέας Ἑλλην. γλώσσης.

δτ') 'Ο ὑπερσυντέλικος.

§ 330. 'Ο ὑπερσυντέλικος σημαίνει πρᾶξιν τετελεσμένην ἐν τῷ παρελθόντι· δὲ ὑπερσυντέλικος εἰναι ως πρὸς τὸν παρακείμενον διτι δὲ παρατατικὸς ως πρὸς τὸν ἐνεστῶτα· π. χ. ἐτεθνήκει= (ἥτο ἀποθα-
μένος νεκρός). ἐτέθαπτο (=ἥτο τεθαυμένος). εἰστήκειν (=ἥμην
ζρθιος). ἀνέῳκτο ἡ θύρα (=ἥτο ἀνοικτὴ ἡ θύρα). διθεν δὲ ὑπερσυ-
ντέλικος τῶν ῥημάτων, ώς δὲ παρακείμενος ἔχει σημασίαν ἐνεστῶτος,
ἔχει καὶ αὐτὸς σημασίαν παρατατικοῦ· π. χ. ἐκεκτήμην=εἰχον.
ἐκεκλήμην=ώνομαζόμην. ἐμεμνήμην=εἰχον ἐν τῇ μνήμῃ, ἐνεθυ-
μούμην. ἥδειν=έγνωριζον.

ζ') 'Ο τετελεσμένος μέλλων ἐν τῇ δριστικῇ.

§ 331. 'Ο τετελεσμένος μέλλων ἐν τῇ δριστικῇ σημαίνει διτι πρᾶξις τις θὰ εἰναι τετελεσμένη ἐν τῷ μέλλοντι· π. χ. τεθνήξει=
θὰ εἰναι ἀποθαμένος, νεκρός. τεθάψεται=θὰ εἰναι τεθαυμένος. ἀνεῳ-
ξεται ἡ θύρα =θὰ εἰναι ἀνοικτὴ ἡ θύρα. κεκτήσομαι =θὰ ἔχω.
κεκλήσαμαι=θὰ εἰμαι ὠνομασμένος, θὰ διομάζωμαι.

ΣΗΜ. α') 'Ο τετελεσμένος μέλλων τίθεται ἐνίστεται εἰς δήλωσιν διτι πρᾶ-
ξις τις ἀμέσως θὰ γίνῃ π. χ. εἰ παρελθὼν εἰς διπτισοῦν δύναται διδάξαι,
δὲ παρὸν φόβος λελύσεται (Δη. 14, 2) φράζει καὶ πεπράξεται (Αριστοφ.
Πλουτ. 1027).

ΣΗΜ. β') 'Ο τετελεσμένος μέλλων ἔκφρερετοι καὶ διὰ τοῦ ἔσσομαι καὶ
τῆς μετοχῆς τοῦ παρακείμενου. 'Εν τῷ ἐνεργητικῇ φωνῇ μόνον περιφράστι-
κῶς εἰναι εὔχρηστος (πλὴν οοῦ ἔστηξε καὶ τοῦ τεθνήξω)· ζ. χ. ἂν ταῦτα εἰ-
δῶμεν, καὶ τὰ δέοντα ἔσόμεθα ἐγνωκότες καὶ λόγων ματαίων ἀπηλλαγμέ-
νοι (Ξ. 'Αν. 2, 45].

**Σημασία τῶν χρόνων ἐν ταῖς ἄλλαις ἐγκλίσεσιν
ἐν τῷ ἀπαρεμφάτῳ καὶ τῇ μετοχῇ.**

§ 332. Οἱ χρόνοι ἐν ταῖς ἄλλαις ἐγκλίσεσιν, ἐν τῷ ἀπαρεμφάτῳ
καὶ τῇ μετοχῇ δηγλούσι μόνον τὸ ποιὸν τῆς πράξεως, ἥτοι τὴν
διάρκειαν ἢ τὴν ἐπανάληψιν τῆς πράξεως (δὲ εστῶς), τὴν ἔναρξιν
ἢ ἀπλῶς τὴν πραγματοποίησιν (δὲ ἀριστος) καὶ τὸ τετελεσμένον
(δὲ παρακείμενος) ως πρὸς δὲ τὸ χρονικὸν σημεῖον οὐδὲν δικκειρι-

μένως σημείνουσι καὶ δὲν διαφέρουσιν ἀλλήλων, ὡς φαίνεται ἐν τοῖς ἔξι παραδείγμασι:

α') ὑπ. : μὴ φοβώμεθα (διάρκεια), μὴ φοβηθῶμεν (ἀπλῶς πραγματοποίησις)· ὡμεν καὶ ἀκούσωμεν τοῦ ἀνδρὸς (Πλ. Πρωτ. 314).

β') εὐκτ. : δ ἀγαθὸς ἀνὴρ γένοιτο· ἀν ποτε καὶ κακὸς (πραγματοποίησις· Πλ. Πρωτ., 345). Θεοῦ θέλοντος καν ἐπὶ βιτός πλέοις (διάρκεια).

γ') προστ. : λέγε (διάρκεια)· εἰπὲ (ἀπλῶς πραγματοποίησις).

δ') ἀπαρ. : οὐ βουλεύεσθαι (διάρκεια)· ἔτι ὥρα, ἀλλὰ βεβουλεῦσθαι (τὸ τετελεσμένον).

ε') μετοχή : ἀνίσταται γελῶν (διάρκεια)· ἀνίσταται γελάσας (ἀπλῶς πραγματοποίησις)· ἀνίσταται ἐσταλμένος ἐπὶ πόλεμον (τὸ τετελεσμένον· Ε. Ἀν. 3, 2, 7).

ΣΗΜ. α') Οἱ χρόνοι ἐν τῇ εὐκτικῇ, ὅταν κεῖνται ἐν εἰδικαῖς καὶ πληγίαις ἐρωτιματικαῖς προτάσεσι, καὶ οἱ χρόνοι τοῦ ειδικοῦ ἀπαρεμφάτου ἐν τῷ πλαγίῳ λόγῳ ἀνταποκρίνονται πρὸς τοὺς χρόνους τῆς ὁριστικῆς τοῦ εὐθ. λόγου ὡς πρὸς τὸ χρονικὸν σημεῖον· ἀλλ' ὁ ἐνεστῶς περιλαμβάνει καὶ τὸν παρατατικόν, ὃ δὲ παρακείμενος περιλαμβάνει καὶ τὸν ὑπερσυντέλικον· π. χ. εἰπεν ὅτι ἀποθάνοι δ Περικλῆς ἢ εἰπεν ἀποθανεῖν τὸν Ηερικλέα=εἰπεν· ἀπέθανεν δ Ηερικλῆς· Κῦρος ἐλεγεν ὡς ἢ ὁδὸς ἐσοιτο πρὸς βασιλέα μέγαν =ἐλεγεν· ἢ ὁδὸς ἐσται Ε. Ἀν. 1, 4. 11) εἰπεν ἔχειν μόνον παῖδα=εἰπεν ἔχω μόνον παῖδα (Ε. 5, 2, 31) ἀλίσκεσθαι ἔφασαν=ἔφασαν· ἡλισκόμεθα (Ε. Ἀν. 5, 8, 1)· ἵδε § 384, 2.

ΣΗΜ. β'). Τὸ χρονικὸν σημεῖον τῆς διὰ τῆς μετοχῆς καὶ τοῦ ἀπαρεμφάτου δηλουμένης πράξεως ὁρίζεται πολλάκις διὰ τοῦ κυρίου ὄντιματος, μεθ' οὐ τὸ ἀπαρέμφατον καὶ ἡ μετοχὴ εἰνε συντεταγμένα· π. χ. γελῶν, λέγει, γελῶν εἰπε, γελῶν ἐρεῖ, βούλουμαι μανθάνειν, ἡβουλόμην μανθάνειν, βουλήσομαι μανθάνειν. Συνήθως δὲ ἐν τῇ μετοχῇ ἐκφράζει δ μὲν ἐνεστῶς καὶ δ παρακείμενος τὸ σύγχρονον, δὲ ἀόριστος τὸ προτερόχρονον καὶ δ μέλλων τὸ ὑστερόχρονον τῆς πράξεως ὡς πρὸς τὴν διὰ τοῦ κυρίου ὄντιματος δηλουμένην πρᾶξιν· π. χ. γελῶν εἰπε (=ἐν ᾧ ἐγέλα εἰπε) γελάσας εἰπεν (=ἀφ' οὐ ἐγέλασεν εἰπεν) ἐρχεται τοῦτο ποιήσων, ἡλθε τοῦτο ποιήσων, πεμψθῆσεται τοῦτο ποιήσων.

ΣΗΜ. γ') Ή μετοχὴ τοῦ ἐνεστῶτος λαμβάνεται καὶ ὡς μετοχὴ τοῦ παρατατικοῦ· π. χ. οἶδα Κριτίαν τε καὶ Ἀλκιβιάδην σωφρονοῦντες (=οἱ ἐσωφρόνον), ἐστε Σωκράτη συνήστην (Ε. Ἀπ. 1, 2, 18).

ΜΕΡΟΣ Β'.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΣΥΝΔΕΣΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΠΑΡΑΤΑΣΙΣ ΚΑΙ ΥΠΟΤΑΣΙΣ

α'. Παράταξις.

§ 333. Ἡ σύνδεσις τῶν προτάσεων ἐν τῷ λόγῳ γίνεται διττῶς κατὰ παράταξιν καὶ καθ' ὑπόταξιν. Καὶ κατὰ παράταξιν μὲν σύνδεσις (ἢ παράταξις) λέγεται, διαν πρότασίς τις αὐτοπόστατος καὶ ἀνεξάριητος παρατάσσηται ἄλλη διὰ συνδέσμου τινὸς π. χ. κοινῆς τύχης καὶ τὸ μέλλον ἀρρατον (Ἴσ. I, 29). πατρὸς μὲν δὴ δικῆς λέγεται Καμβύσεως δὲ Καμβύσης οὗτος τοῦ Περσειδῶν γένους ἦν οἱ δὲ Περσεῖδαι ἀπὸ Περσέως κλητίζονται (Ξ. Κ. II. 1, 2, 1), ἢ λέγε τι σιγῆς χρείτον, ἢ σιγῆν ἔχει.

Καθ' ὑπόταξιν δὲ σύνδεσις (ἢ ὑπόταξις) λέγεται, διαν πρότασίς τις ὑποτάσσηται εἰς ἄλλην πρότασιν ἐξαρτωμένη ἢ αὐτῆς καὶ χρησιμεύουσα εἰς διορισμὸν αὐτῆς ἢ δρου τινὸς αὐτῆς π. χ. οὗτος λέγει, ὡς ὑβρισιής είμι καὶ βίαιον—κύνας τρέφεις, ἵνα σοι τοὺς λύκους ἀπὸ τῶν προβάτων ἀπεργύνωσι (Ξ. Ἀπ. 2, 9, 2). Εὖτοι δὲ φιλομαθής, ἔσει πολυμαθής (Ἴσ. 1, 18) ἔστι δίκης διφθαλμός, διατά πάνθ' ὁρᾶ.

ΣΗΜ. Παράταξις προτάσεων γίνεται καὶ ἀνευ συνδέσμου (ἀσύνδετον σχῆμα). π. χ. συμβιβλόντες τὰς ἀσπίδας ἐωθοῦντο, ἐμάχοντο, ἀπέκτεινον, ἀπέθινησκον. (Ξ. Ἐλλ. 4, 3, 19) ίδ. § 489).

§ 334. Ἡ καθ' ὑπόταξιν συνδεσμένη πρότασις λέγεται ἐξηρτημένη ἢ ὑποτελής, ἢ δὲ πρότασις, μεθ' ἣς συνδέεται ἢ ἐξ ἣς ἐξαρτάται, λέγεται κυρίκ. Δύναται δὲ καὶ ἐξ ὑποτελοῦς νὰ ἐξηρτάται ἄλλη ὑποτελής καὶ τότε ἐκείνη εἶνε κυρία ταύτης π. χ. τούτους ἔδουλεύοντο ἐκποδῶν παιήσασθαι, ἵνα δράδιας, διαπράττοιντο (Λυσ. 13, 7).

§ 335. Αἱ κατὰ παράταξιν συγδεόμεναι προτάσεις εἶνε ἀνεξάρτητοι ἀπ' ἄλλήλων. Εἶνε δὲ ἢ κύριαι ἢ ὑποτελεῖς ἄλλῃ π. χ. ἐπειδὴ αἱ νῆσες αἱ ἡμέτεραι διεφθάρησαν καὶ τὰ πράγματα ἐν τῇ πόλει ἀσθενέστερα ἐγένενητο, οὐ πολλῷ χρόνῳ ὑστερον αἱ τε νῆσες αἱ Δακτεδχιμονίων ἐπὶ Πειραιᾶ ἀφικνοῦνται καὶ ἅμα λόγοι περὶ εἰρήνης ἐγέγοντο (Λυσ. 13, 5).

§ 336. Ἐκ τῶν συνδέσμων κατὰ παράταξιν συνδέονται οἱ συμπλεκτικοί, οἱ διαζευκτικοί, οἱ ἀντιθετικοί, οἱ συμπερασματικοί καὶ διατιολογικοί γάρ.

Συμπλεκτικοὶ σύνδεσμοι.

καὶ, καὶ - καὶ.

§ 337. Διὰ τοῦ καὶ συμπλέκονται ἔννοιαι ἡ προτάσεις ὅμοιαι ἡ διάφοροι· π. χ. τηλικαῦτα αὐτοῖς τὸ μέγεθος καὶ τοσαῦτα τὸ πλῆθος εἰργασται (Δυ. 1, 2, 1)· μηνύει δὲ Μενέστρατος καὶ προσαπογράφει ἑτέρους τῶν πολιτῶν (Δυ. 14, 9).

§ 338. Διὰ τοῦ καὶ - καὶ συνδέονται μετ' ἐμφάσεως δύο ἔννοιαι ἡ προτάσεις ὅμοιαι ἡ διάφοροι (= τόσον - δυσον ἡ σὺ μόνον ἀλλὰ καὶ)· π. χ. καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν (Ἑ. Ἀν. 1, 1, 7)· καὶ αὐταὶ ὁμάχοντο καὶ τοῖς ἄλλοις παρεκελεύοντο (Ἑ. Κυ. 3, 3, 68).

§ 339. Ὁ καὶ ἔχει πολλάκις ἔννοιαν ἐπιδοτικὴν ισοδυναμῶν τῷ ἀκόμη καὶ. Δύναται δὲ νὰ σημαίνεται ἐπίδοσιν ἐξ ἀλάττονος καὶ ἀσημοτέρου εἰς τι μείζον καὶ ἐπισημότερον ἡ τούναντίον ἐκ μείζονος καὶ ἐπισημοτέρου εἰς τι ἔλαττον καὶ ἀσημότερον· π. χ. αὐτά γε ταῦτα καὶ οἱ θεοὶ πεπόνθασιν (ἀκόμη καὶ οἱ θεοί, δηλ. σὺ μόνον οἱ ἀνθρώποι, ἀλλὰ καὶ οἱ θεοί. Πλ. Εὔθ. 8)· τὸ καλῶς ἔχον κρείττον ἔστι καὶ νόμου (Με. 277)· ἐθέλω· τεθνηκέναι, εἰ ἔκλεψῃ τῶν σῶν ἀξιόν τι καὶ τριχδι=ἄκρη καὶ τριχός, καὶ τριχός μόνον (Ἀριστφ. Β. 613)· ίκανὰ καὶ ταῦτα (Δυκ. 157)

ΣΗΜ. Ὁ ἐπιδοτικὸς καὶ μετ' ἐπιθέσιων καὶ ἐπιρρημάτων, σημαίνοντων ποσόν, ἔχει ἐπιτακτικὴν ἔννοιαν· π. χ. κοὶ συχνούς=συχνοὺς μάλιστα (Πλ. Γο. 445)· οὗτος δὲ νόμος καὶ μάλα καλῶς ἔχει=πολὺ μάλιστα καλῶς ἔχει (Αἰσχ. 3.33).

§ 340. Ὁ ἐπιδοτικὸς καὶ ἐπὶ τῶν ἀναφορικῶν λόγων σημαίνει τὴν συμφωνίαν τοῦ περιεχομένου τῆς ἀναφορικῆς προτάσεως πρὸς τὸ περιεχόμενον τῆς κυρίας. Τίθεται δὲ δ καὶ ἡ μόνον ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει ἡ μόνον ἐν τῇ ἀναφορικῇ (ἡ καὶ ἐν τῇ κυρίᾳ καὶ ἐν τῇ ἀναφορικῇ, ἵνα δηλωθῇ ἀκριβέστερον ἡ συμφωνία)· π. χ. ὑμεῖς δέ, δπως γιγνώσκετε, οὕτω καὶ ποιεῖτε (Ἑ. Κυ. 5, 1, 23)· ὃς οἶδα κάγὼ πάντ' ἐπιστήσει κλύων (Σωφ. Οἰδ. Κ. 55)· καὶ ἡμῖν ταῦτα δοκεῖ, ἀπερ καὶ βασιλεῖ (Ἑ. Ἀν. 2, 1, 32). Τὴν αὐτὴν σημασίαν ἔχει δ καὶ ἐν τῷ εἴ τις καὶ ἄλλος, εἴποτε καὶ ἄλλοτε καὶ τοῖς ὅμοιοις· π. χ. εἴ τις καὶ ἄλλος ἀνήρ, καὶ Κύρος ἀξιός ἔστι θαυμάζεσθε (Ἑ. Κυ. 5, 17)· ὑμᾶς δεῖ παρασκευάζεσθε ὡς μαχομένους, εἴποτε καὶ ἄλλοτε.

ΣΗΜ. Μετὰ λέξιν, σημαίνουσαν διμοιότητα ἡ ισότητα, δὲ καὶ ισοδυνα-

μετὶ τῷ ὡς ἦ ὁσπερ' π. χ. παραπλήσια ἐπεπόνθεσαν οἱ Ἀθηναῖοι ἐν Συρακούσαις καὶ ἔδρασαν ἐν Πύλῳ (=οἴη ἦ ὁσπερ (Θ)). αἱ δαπάναι οὐχ ὅμοιῶς καὶ πρίν, ἀλλὰ πολλῷ μείζους καθέστασαν (=ώς πρίν, Θ. 7, 18).

§ 341. Ὁ καὶ μετὰ ἐρωτηματικὴν ἀντωνυμίαν ἦ ἐρωτηματικὴν ἐπίρρημα ἐμφανεῖ θυμασμὸν τοῦ ἐρωτῶντος, ὡς τὸ ποτέ π. χ. τι καὶ βούλεσθε, ὃ νεώτεροι; (Θ. 6, 38) τι χρὴ καὶ πρεσβοκᾶν; (Δη. 3, 46).

§ 342. Διὰ τοῦ καὶ συνδέεται πολλάκις μετὰ τῶν ἥγουμένων πρότασις σημαίνουσα ἀκολουθίαν ἔκεινων (=ώς τε, θειεν). π. χ. φιλοθηγότατος ἦ καὶ πρὸς τὰ θηρία μέντοι φιλοκινδυνότατος· καὶ ἄρκτον ποτὲ ἐπιφερομένην οὐκ ἔτρεσει (=θειεν ἄρκτον κτλ. Ε. Αν. 1, 9, 6).

Τέ, τὲ—τέ, τὲ—καὶ.

§ 343. Ἡ διὰ μόνου τοῦ τὲ συμπλοκὴ δύο ἐννοιῶν (ἢντὶ τῆς διὰ τοῦ καὶ) εἰνε ποιητική π. χ. αὐτοὺς δὲ ἐλώρια τεθύξε κύνεσσιν οἰωνοὶσι τε πᾶσι (Ιλ. Α. 4). Παρὰ τοὺς πεζολόγοις ἀπαντᾷ ἐνίστε δὲ τε συνδέων προτάσεις, αἵτινες ἔχουσι στενὴν σχέσιν πρὸς ἀλλήλας· π. χ. Ἐπραξεν οὗτος τοιαῦτα, δι' ἂ νπ' ἐμοῦ νυνὶ εἰκότιως μισεῖται ὑπό τε ὑμῶν, ἀν δὲ Θεὸς ἐθέλῃ, δικαίως τιμωρηθήσεται (Διο. 13, 1).

Σπανιώτατα ἀπαντᾶ ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ ὁ τὲ συνδέων μέρη προτάσεως· π. χ. Τισίαν Γαργύριαν τε ἐάσομεν εῦδειν (Πλ. Φιδ. 267).

§ 344. Διὰ τοῦ τε—τέ συνδέονται μετ' ἐμφάσεως προτάσεις στενὴν σχέσιν πρὸς ἀλλήλας ἔχουσι. Εἰνε δὲ ἡ σύνδεσις αὕτη συνηθεστέρα τοῖς ποιηταῖς ἦ τοῖς πεζολόγοις· π. χ. ὑμεῖς τε τὴν ψῆφον δοίαν θήσετε, τοῖσδε τε τὰ δίκαια γενήσεται (Ισα. 6, 65).

§ 345. Διὰ τοῦ τε—καὶ συνδέονται στενώτερον ἦ διὰ μόνου τοῦ καὶ ἐννοιαὶ καὶ προτάσεις μάλιστα δμοειδεῖς· π. χ. τῇ τε βίᾳ καὶ τῇ ὀμότητι (Δη. 18, 181) τοῦ δεδομένου διιγώρει τε καὶ ἡμέλει (Πλ. Εὔθ. 4).

Καὶ οὐ (καὶ μή), οὐ·οὐδέ, μή·μηδέ, οὔτε·οὔτε, μήτε·μήτε οὔτε·τε (μήτε·τε).

§ 346. Ἀρνητικὴ ἐννοια ἦ πρότασις συμπλέκεται μετὰ θετικῆς διὰ τοῦ καὶ οὐ ἦ καὶ μή· π. χ. ἄνδρες γεωργοὶ καὶ οὐ θαλάσσιοι (Θ. 1, 142); ἀρίκου οἰκεῖδε καὶ μή ἄλλως ποιήσεις (Πλ. Δά. 281).

§ 347. Διὰ τοῦ οὐδὲ ἡ μηδὲ συνδέεται ἔννοια ἡ πρότασις ἀποφατικὴ μετ' ἔννοιας ἡ προτάσεως ἀποφατικῆς· π. χ. φαίνομαι ἐγώ χάριτος τετυχυκώς τότε καὶ οὐ μέμψεως οὐδὲ τιμωρίας (Δη. 18, 85). οὐκ ἔγωγε αὐτοὺς διώξω οὐδός· ἐρεῖ οὐδεὶς ὡς ἐγώ . . . αὐτοὺς κακῶς ποιῶ (Ξ. Ἀν. 1, 4, 8).

§ 348. Ω; ἐν ταῖς καταφατικαῖς προτάσεσιν δὲ καὶ, οὕτως ἐν ταῖς ἀποφατικαῖς δὲ οὐδὲ καὶ μηδὲ ἔχει πολλάκις ἐπιδοτικὴν ἔννοιαν σηματίνων ἐπίδοσιν ἐξ ἐλάσσονος εἰς τι μείζον· ἡ ἐκ μείζονος εἰς τι ἐλασσον· π. χ. οὗτοι οὐ στέργουσιν οὐδὲ δαίμονες (ἀκόμη καὶ οἱ δὲν στέργουσι τὴν οὗτον, δηλ. οὐ μόνον οἱ ἄνθρωποι, ἀλλ' οὐδὲ οἱ δ. Σοφ. Τραγ. 280). μηδὲ βελόνης ἀλλοτρίας ἐπιθυμήσῃς ποτε.

ΣΗΜ. Οὐδεὶς=κατείς· οὐδὲ εἰς=οὐδὲ ἔνας (Λυσ. 13, 23· οὐδ' ὑψόνος). Οὐδὲ πολλοῦ δεῖ=οὐδός ἐλάχιστα οὐδαμῶς· π. χ. τοῦτο φανήσεται οὐδὲ πολλοῦ δεῖ τῆς γενησομένης ἀξιον αἰσχύνης (Δη. 20, 20).

§ 349. Διὰ τοῦ οὕτε η μήτε μήτε συνδέονται δύο ἔννοιαι η προτάσεις ἀποφατικαῖ, ὡς συνδέονται διὰ τοῦ καὶ-καὶ η τε τέ, δύο ἔννοιαι η προτάσεις καταφατικαῖ· π. χ. οὐδενὶ πώποτε οὕτε ημεῖς οὕτε ἐκεῖνος δίκην οὕτε ἐδικασάμεθα οὕτε ἐφύγομεν, ἀλλ' οὕτως φύκειν δημοκρατούμενοι, ὥστε μήτε εἰς τοὺς ἄλλους ἔξαμαρτάνειν μήτε ὑπὸ τῶν ἄλλων ἀδικεῖσθαι (Λυσ. 12, 4).

ΣΗΜ. Μετὰ τὸ οὕτε δύναται νὰ ἔπηται μήτε ὅτιν, η δευτέρᾳ πρότασις ἀποτῇ τὸ μὴ καὶ τάναπαλιν π. χ. ἐγὼ μὲν θρασὺς καὶ βδελυρὸς καὶ ἀναιδῆς οὕτ' εἰμὶ μήτε γενοίμην (Δη. 8, 68). ἀ μήτε γένοιτο οὕτε λέγειν ἀξιον (Δη. 8, 51).

§ 350. Διὰ τοῦ οὕτε (μήτε) τε συνδέονται δύο προτάσεις, ὡς η μὲν πρώτη εἰνε ἀποφατική, η δὲ δευτέρα καταφατική· π. χ. οὕτε τὰ χρήματα ἐξέτινον τῷ θεῷ, τοὺς τ' ἔναγεῖς κατήγαγον (Αἰσχ. 3, 129). ὥμοσαν μήτε προδώσειν ἄλλήλους σύμμαχοί τε ἔσεσθαι (Ξ. Ἀν. 2, 2, 8).

οὐ μόνον-ἄλλα καὶ, οὐχ ὅτι ἄλλα καὶ, οὐχ ὅπως ἄλλα καὶ,
οὐχ ὅπως ἢ μὴ ὅτι-ἄλλ' οὐδέ.

§ 351. Διὰ τοῦ οὐ μόνον-ἄλλα καὶ, οὐχ ὅτι-ἄλλα καὶ, οὐχ
ὅπως-ἄλλα καὶ, οὐχ ὅπως η μή δι τι ἄλλ' οὐδὲ γίνεται συμπλοκὴ αὕτη εὑχρηστος, δι ταν πρόκειται νὰ προστεθῇ διὰ τοῦ δευτέρου μέλους; μείζόν τι εἰς τὸ προηγούμενον·

α') αἱ διὰ τοῦ οὐ μόνον ἄλλα καὶ, καὶ οὐχ ὅτι-ἄλλα καὶ συ-

δεόμεναι ἔννοιαις ἡ προτάσεις καταφάσκονται ἀμφότεραι· π. χ. τίς οὐχ ἀν τὴν πόλιν ἡλέγεται οὐ μόνον πολίτης, ἀλλὰ καὶ ἔνος (=καὶ πολίτης καὶ ἔνος. Δυκ. 39). οὐχ ὅτι μόνος δὲ Κρήτων ἐν ἡσυχῇ γῆν, ἀλλὰ καὶ οἱ φίλοι αὐτοῦ (Ἑ. Ἀπ. 2, 9, 8).

δ') ἐκ τῶν διὰ τοῦ οὐχ ὅπως-ἀλλὰ καὶ συνδεομένων προτάσεων ἡ πρώτη ἀποφάσκεται, ἡ δὲ δευτέρα καταφάσκεται· π. χ. οὐχ ὅπως τῶν ἔαυτοῦ τι ἐπέδωκεν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἡμετέρων πολλὰ ὑφήρηται (οὐ μόνον οὐκ ἐπέδωκεν, ἀλλὰ καὶ... ὑφήρηται· εὗται τῶν ἔαυτοῦ τι ἐπέδωκε, τῶν τε ἡμετέρων πολλὰ ὑφήρηται). Σπανίως καταφάσκεται καὶ ἡ πρώτη· π. χ. οὐχ ὅπως τα σκεύη ἀπέδοσθε, ἀλλὰ καὶ αἱ θύραι ἀφηρπάσθησαν (δηλ. καὶ τὰ σκεύη ἀπέδοσθε καὶ αἱ θύραι ἀφηρπάσθησαν (Δυκ. 16, 31).

γ') αἱ διὰ τοῦ οὐχ ὅπως ἡ μὴ ὅτι ἀλλ' οὐδὲ συνδεόμεναι ἔννοιαι ἡ προτάσεις ἀποφάσκονται ἀμφότεραι· π. χ. οὐχ ὅπως τῆς κοινῆς ἐλευθερίας μετέχομεν, ἀλλ' οὐδὲ δουλείας μετρίας τυχεῖν ἡξιώθημεν (=οὐχὶ μόνον τῆς ποινῆς ἐλ. δὲν μετέχομεν, ἀλλ' οὐδὲ...) (Ισ. 15, 5). ἔγω μὴ ὅτι ὑπὲρ ἄλλου, ἀλλ' οὐδὲ ὑπὲρ ἔαυτοῦ πώποτε δίκην λίδιαν εἴρηται (Ισαϊ. 10, 1).

ΣΗΜ. Μετὰ τὸ οὐ μόνον καὶ τὸ οὐχ ὅπως ἔπειται ἐνίστεται ἐν τῷ δευτέρῳ μέλει τῆς συμπλοκῆς μόνον τὸ ἀλλά· π. χ. ἴματιον ἡμφίεσαι οὐ μόνον φαῦλον, ἀλλὰ τὸ αὐτὸν (Ἑ. Ἀπ. 1, 6, 2). οὐχ ὅπως χάριν αὐτοῖς ἔχεις, ἀλλὰ μισθώσας σαυτὸν κατὰ τουτων πολιτεύει (Δη. 18, 131).

ΣΗΜ. β'. "Οταν τὸ οὐδὲ τίθεται ἐν τῷ πρώτῳ μέρει, τὸ δὲ μὴ ὅτι ἐν τῷ δευτέρῳ, τὸ μὴ ὅτι σημαίνει πολλῷ μᾶλλον· π. χ. διὰ τὸν χειμῶνα οὐδὲ σλεῖν, μὴ ὅτι ἀναιρεῖσθαι τοὺς ἄνδρας δυνατὸν γῆν (=διὰ τὴν τρικυμίαν δὲν ἡτο δυνατὸν οὐδὲ νὰ πλέωμεν, πολλῷ μᾶλλον (δηλ. δὲν ἡτο δυνατὸν) νὰ ἀναλάβωμεν τοὺς ναυαγούς (Ἑ. Ἐλλ. 23, 3δ). 'Αντὶ τοῦ μὴ ὅτι ἐπὶ ταῦτης τῆς σημασίας εὑρηταις καὶ τὸ μήτι γε· π. χ. οὐδὲ καθ' αὐτὸν στρατιώτης οὐδενὸς ἔστ' ἄξιος μήτι γε τῶν ἄλλων ἡγεμών (Δη. 21, 148).

Ἄντιθετικοὶ ἡ ἔναντιωματικοὶ σύνδεσμοι.

§ 352. Διὰ τοῦ δὲ συγδέεται μετὰ προηγουμένης ἔννοιας ἡ προτάσεως ἔννοια ἡ πρότασις ἀντίθετος ἡ ἀπλῶς διάφορος. Πρὸς μείζονα ἔμφασιν τῆς ἀντιθέσεως ἐν τῇ προηγουμένῃ ἔννοιᾳ ἡ προτάσει τίθεται δι μέν· π. χ. οὐκ ἐπὶ κακῷ ἐπ' ἐλευθερώσει δὲ τῶν Ἑλλήνων παρελήλυθα (Θ. 4, 86). τὸ μὲν ὠφέλιμον καλόν, τὸ δὲ βλα-

Κατεβαίνη—Συντακτικόν, ἔκδοσις δευτέρα.

δερὸν αἰσχρὸν (Πλ. Πολ. 457) τὰ μὲν ἄλλα ἐπιεικῆς, ἀφωνος δὲ (Ἑρ. 1, 85).

§ 353. Πολλάκις ὁ δὲ χρησιμεύει ἀπλῶς εἰς σύνδεσιν τῶν ἐπομένων μετὰ τῶν ἡγουμένων ἐπὶ μεταβάσεως τοῦ λόγου (μεταβατικός). π. χ. ἐπεὶ δ' ἔκεινοι φάσκοντο, δὲ Κῦρος εἶπεν (Ξ. Κυ. 4, 5, 1).

§ 354. Διὰ τοῦ μᾶλλον δὲ γίνεται ἐπανόρθωσις προηγουμένης ἐννοιας· π. χ. προσδεῖ, μᾶλλον δὲ ἀπαντος ἐνδεῖ τοῦ πόρου (Δη. 1, 19); ἔστι τῶν αἰσχρῶν μᾶλλον δὲ τῶν αἰσχίστων (Δη. 2, 2).

§ 355. Μετὰ τὸ πρῶτον μὲν ἔπειται εἴτα ἡ ἔπειτα, συγγένετερον μὲν ἀνέν τοῦ δέ, σπανιώτερον δὲ μετὰ τοῦ δέ.

§ 356. Ἐνίστε ἀναφορική ἀντωνυμίᾳ ἡ ἄλλη τις λέξις συνδεδεμένη μετὰ τῶν ἡγουμένων διὰ τοῦ δέ, ἐπαναλαμβάνεται ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει χάριν ἐμφάσεως διὰ δεικτικής ἀντωνυμίας μετὰ τοῦ δέ· π. χ. ἀ δ' αἰσχύνην διην φέρει, ταῦτα δὲ κατὰ χώραν μένει (Ἴσ. 4, 176). Ὁμοίως ἐπαναλαμβάνεται δὲ μὲν καὶ δὲ ἐν τῇ ἀποδόσει, οἵταν δύο ἀναφορικοὶ ἡ διοθετικοὶ λόγοι ἀντιτίθενται πρὸς ἀλλήλους· π. χ. οἷα μὲν ἐμοὶ ἔκαστα φάνεται τοιαῦτα μέν ἔστιν ἐμοὶ· οἷα δέ σοι, τοιαῦτα δ' αὖ σοι (Πλ. Θεατ. 152); εἰ μέν τις μὴ ἀπεπνίγῃ, οὗτος μὲν ἀθλιός ἔστιν, εἰ δέ τις νοσήματα ἔχει, τούτῳ δὲ βιωτέον ἔστιν (Πλ. Γο. 515).

§ 357. Μετὰ τοῦ δὲ συνάπτεται πολλάκις καὶ τὸ αὖ (=πάλιν ἐξ ἄλλου μέρους) πρὸς ἐπίτασιν τῆς ἀντιθέσεως· π. χ. Κριτίας μὲν ἐν τῇ δλιγαρχίᾳ πάντων κλεπτίστατος τε καὶ βιαιότατος ἐγένετο, Ἀλκιβιάδης δ' αὖ τῶν ἐν τῇ δημοκρατίᾳ πάντων ἀκρατέστατος καὶ διδριστότατος (Ξ. Ἀπ. 1, 2, 14).

§ 358. Πολλάκις κείται δὲ μὲν ἀνέν ἐπομένου δέ· π. χ. ἐγὼ μὲν οὐκ οἶδα (Ξ. Κυ. 1, 4, 12); ἀλλ' αἰτιος μὲν ἔγωγε οὐκ εἴμι (Ξ. Ἀν. 7, 1, 9); ἐπὶ ταύτης τῆς χρήσεως ἔχει βεβαιωτικὴν σημασίαν (=βεβαίως, ἀληθῶς).

ΣΗΜ. Ὁ μὲν εἶνε συνεσταλμένος τύπος τοῦ μήνι διὸ καὶ βεβαιωτικὴ είναι ἡ πρώτη σημασία αὐτοῦ. Καθαρῶς βεβαιωτικὴν σημασίαν ἔχει δὲ μὲν ἐν τῷ πάντι μὲν οὖν, κομιδῇ μὲν οὖν, ἀλλὰ μὲν δή, οὐ μὲν δή, μὲν οὖν.

§ 359. Διὰ τοῦ ἀλλὰ συνδέεται μετὰ προηγουμένης ἐννοιας ἡ προτάσεως.

α') ἔνοια ἡ πρότασις δλως ἀντίθετος, ὥστε, αἱρομένης τῆς μᾶς, ἡ ἑτέρα τίθεται· π. χ. οὐκ ἡμφεσβήτει, ἀλλ' ὀμολόγει (Δυσ. 1, 29); ἔκειθεν, ἀλλ' οὐκ ἐνθένδε.

β') ἔννοια ἡ πρότασις διάφορος περιορίζουσά πως τὴν προηγουμένην· π. χ. τὰ μὲν καθ' ἡμᾶς δοκεῖ καλῶς ἔχειν, ἀλλὰ τὰ πλάγια λυπεῖ με (Ξ. Κυ. 7, 1, 16).

ΣΗΜ. Μετὰ τὴν ἀποφατικὴν πρότασιν τίθεται· πολλάκις ἀλλ' ἡ ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ εἰ μή· π. χ. ἀργύριον μὲν οὐκ ἔχω ἀλλ' ἡ μικρὸν (Ξ. Ἀν. 7, 7, 53).

§ 360. Καὶ διὰ τοῦ μὲν-μέντοι συνδέονται δύο προτάσεις, ὡς ἡ δευτέρα εἶνε ἀντιθετος πρὸς τὴν προτέραν· π. χ. δοκεῖ μὲν κάμοι ταῦτα οὐ μέντοι ταχὺ ἀπαγγελῶ (Ξ. Ἀν. 23, 9). φιλοσόφῳ μὲν ξοικας, ἵσθι μέντοι ἀνόητος ὅν (Ξ. Ἀν. 2, 1, 13).

ΣΗΜ. α'. 'Αντὶ τοῦ οὐ μέντοι δύναται νὰ κεῖται τὸ οὐ μήν· π. χ. ἀγνοῶ μὲν—οὐ μὴν οἴομαι (Δη.).

ΣΗΜ. β'. Τὸ μέντοι (ἐκ τοῦ μὲν—βεβαίως καὶ τοῦ τοι) εἶνε κυρίως βεβαιωτικὸν σημαίνον βεβαίως, ἀληθῶς. 'Επὶ ταύτης τῆς σημασίας εὑροται μάλιστα ἐν τῷ διαιλόγῳ· π. χ. οὗτοι πολέμιοι εἰσι; πολέμιοι μέντοι (Ξ. Κυ. 1, 4, 19) οὐ σὺ μέντοι 'Ομήρου ἐπαινέτης εἰ; (Πλ. Πρωτ. 309)

§ 361. Τὸ δῆμως οὐδέποτε τίθεται παρὰ τοῖς παλαιοῖς ὡς σύνδεσμος. Σύνάπτεται μόνον μετὰ τοῦ δὲ ἡ τοῦ ἀλλὰ πρὸς ἐπίτασιν τῆς ἀντιθετικῆς αὐτῶν σημασίας· (π. χ. νῦν δ' δῆμως θαρρῶ Πλ. Συμ. 193); ἀλλ' δῆμως ἔχω περὶ αὐτὰ μετρίως (Πλ. Θε. 145). Τίθεται πρὸς τούτοις μετὰ πρότασιν ἡ μετοχὴν ἐνδοτικὴν ἡ μετ' αὐτῆς τῆς ἐνδοτικῆς προτάσεως ἡ μετοχὴς· π. χ. 'Αθηγαλοὶ καὶ οὐ μεταλαβόντες τούτου τοῦ χρυσίου, δῆμως πρόθυμοι ἦσαν εἰς τὸν πόλεμον (Ξ.) εἰ καὶ μυθώδης δὲ λόγος γέγονεν δῆμως αὐτὸν καὶ νῦν προσήκει ρήθηναι (Ισ. 4, 28). πιθεῦ γυναιξὶ καίπερ οὐ στέργων δῆμως (Αἰσχ. Ἐπτ. ἐπὶ Θ. 712).

§ 362. Διὰ τοῦ ἀλλὰ μὴν (=ἀλλ' ἀληθῶς, ἀλλ' δῆμως, πρὸς τούτοις) καὶ διὰ τοῦ καὶ μὴν (=καὶ ἀληθῶς, καὶ δῆμως πρὸς τούτοις) γίνεται συνήθως μετάθεσις εἰς τι νέον καὶ ισχυρότερον· π. χ. ἀλλὰ μὴν ἐποίει καὶ τάδε πρὸς τοὺς ἐπιτηδείους (Ξ. Ἀπ. 1, 1, 6). καὶ μὴν καὶ τοῦθ' ἡμᾶς δεῖ μαθεῖν (Αἰσχ. Χο. 112).

ΣΗΜ. Τὸ μὴν εἶνε βεβαιωτικὸν μόριον.

§ 363. Τὸ οὐ μὴν ἀλλὰ (=ἀλλ' δῆμως προηλθεν ἐξ ἐλλείψεως ἔννοιας δυναμένης πολλάκις νὰ νοηθῇ ἐκ τῶν γῆγουμένων· δὲ πίπος πίπτει εἰς γόνατα καὶ μικροῦ κάκεινον ἐξετραχήλισεν οὐ μὴν (δηλ. ἐξετραχήλισεν) ἀλλ' ἐπέμεινεν δὲ Κῦρος (Ξ. Κυ. 1, 4, 8).

§ 364. Καὶ διὰ τοῦ καίτοι (=καὶ ἀληθῶς, καὶ δῆμως) συνδέεται

παρατατικῶς μετὰ τῶν ἡγουμένων ἀντιθετικὴ πρότασις· π. χ. κελεύεις ἐμὲ, νεώτερον δυτική, καθηγεῖσθαι· καίτοι τούτου γε παρὸς πᾶσιν ἀνθρώποις τάναντίχα νομίζεται, τὸν πρεσβύτερον ἡγεῖσθαι παντὸς ἔργου (Ἑ. Ἀπ. 2, 3, 13).

ΣΗΜ. Περὶ τοῦ ἄν εἰ καὶ εἰ ἄν) ιδ. § 411). Περὶ τοῦ καίπερ μετὰ μετοχῆς ιδ. § 436 α' σημ.

Διαζευκτικοὶ σύνδεσμοι.

§ 365. Διὰ τοῦ ἦ συνδέονται ἔννοιαι ἡ προτάσεις ἀποκλείουσατ ἀλλήλας. Ὁμοίως καὶ διὰ τοῦ ἦ, ἥτοι ἦ. Δύνανται δὲ τὰ διαζευκτικά μέλη νὰ εἰνε καὶ πλειονα τῶν δύο· π. χ. πλούσιος ἢ πένης (Πλ.). ἦ λέγε τι σιγῆς κρείτιον ἡ σιγὴν ἔχε· ἥτοι πρότερον ἡ ὅστερος (Πλ.). ἦ Αἰας ἢ Ἰδομενεὺς ἢ διος Ὁδυσσεὺς ('Ιλ. Α' 145).

ΣΗΜ. α'. 'Ο ἦ πολλάκις εἰνε ἐπανορθωτικός· π. χ. αἱροῦ τὸν κυνηγὸν 'Αρτεμιν· ἦ ἐγὼ φράσω (=ἡ κάλλιον ἐγὼ φράσω. Σοφ. 'Ηλ. 565).

ΣΗΜ. β'. 'Ο ἦ ἔχει ἐνίστε τὴν σημασίαν τοῦ εἰ δὲ μή, ἄλλως· π. χ. ὅπως καὶ ὑμεῖς ἐμὲ ἐπαινέσητε, ἐμοὶ μελήσει, ἢ μηκέτι με Κῦρον νομίζετε (Ἑ.).

§ 366. Διὰ τοῦ εἴτε-εἴτε, ἔάν τε-ἔάν τε, ἀν τε-ἄν τε, ἤν τε-ἢν τε γίνεται διάδευξις, ξαν δ λέγων θέληγ νὰ παραστήσῃ δτι εἰνε ἀδιάφορος ἡ παραδοχὴ τοῦ ἔνδες ἢ τοῦ ἄλλου τῶν διαζευκτικῶν μελῶν· π. χ. εἴτε Δύσανδρος εἴτε ἄλλος τις ἐμπειρότερος περὶ τὰ νυκτ κὰ βούλεται εἰνε, οὐ κωδὺν (Ἑ.). Ισοὶ δητες μαχούμεθα ἤν τε ἐνθάδε ἐπιδύντας τοὺς πολεμίους δεχάμεθα, ἤν τε ἐπ' ἐκείνους ίσητες τὴν μάχην συνάπτωμεν (Ἑ. Κυ. 3, 3, 17).

Αἰτιολογικοὶ σύνδεσμοι.

§ 367. Διὰ τοῦ γάρ συνδέεται παρατατικῶς μετὰ τῶν ἡγουμένων λέγος περιέχων τὴν αἰτίαν αὐτῶν. Τίθεται δὲ μετὰ μίαν ἷ πεισονχς λέξεις, σύδεποτε δὲ ἐν ἀρχῇ τῆς προτάσεως· π. χ. μηδενὶ συμφορῶν ὀνειδίσης· κοινὴ γάρ ἡ τύχη καὶ τὸ μέλλον ἀδρατον ('Ισ.). 'Ενιστε ἡ διὰ τοῦ γάρ ἐκφερομένη πρότασις προηγεῖται τῆς αἰτιολογικῶν προτάσεως· π. χ. δ δέ, κρίνουσι γάρ βοῆταί οὐ ψήφω, οὐκ ἔφη διαγιγνώσκειν τὴν βοήν δποτέρα μείζων (Θ. 1, 87): κρατερᾶς γενομένης ναυμαχίας οὐκ ἔλασσον ἔχοντες ἐν τῷ ἔργῳ οἱ Χιοι, ἡδη γάρ καὶ δψὲ ἦν, ἀνεχώρησαν εἰς τὴν πόλιν (Θ. 8, 61).

ΣΗΜ. α'. Ο γάρ είνε πολλάκις διασφητικός (=δηλαδή) καὶ τίθεται συνηθέστατα μετὰ δεικτικὴν ἀντωνυμίαν ἢ δεικτικὸν ἐπίρρημα ἢ μετὰ τὰς ἔλλειπτικὰς ἐκφράσεις τελιμήριον δὲ (δηλ. ἐστὶ τοῦτο), σημείον δὲ κτλ. π. χ. δηλοῖ δέ μοι καὶ τόδε τῶν παλαιῶν ἀσθένειαν οὐχ ἡκιστα· πρὸ γάρ τῶν Τρωϊκῶν κτλ. (Θ. 13). μαρτύριον δέ τῆς γάρ Δήλου κτλ. (Θ.).

ΣΗΜ. β'. Ο γάρ ἔγένετο ἐκ τοῦ γέ καὶ ἄρα καὶ εἶχε τὸ πρῶτον βεβαιωτικὴν σημασίαν (=βεβαίως, ἀλληθῶς, τῷ ὅντε), ἐξ ἣς προηῆθεν ἢ αἰτιολογικὴ καὶ ἡ διασφητική. Τὴν βεβαιωτικὴν σημασίαν ἐτίθησε.

α') ἐν ζωηραῖς ἐρωτήσεσι π. χ. ὅλωλε γάρ; (=ἀπέθανεν ἀληθῶς; Σοφ. Οἰδ. Κ. 1ος 83) ὅθεν τὸ οὖ γάρ; (=ἀληθῶς οὐχί; δὲν ἔχει οὕτω; ΙΙΙ. Εὐθ. 288).

β) ἐν ταῖς ἀποκρίσεσι π. χ. τό γε φιλομαθὲς καὶ φιλόσοφον ταῦτον; ταῦτὸν γάρ (=τὸ αὐτὸν βεβαίως. ΙΙΙ). Ἀλλὰ πολλάκις ὁ γάρ καὶ ἐν ταῖς ἀποκρίσεσιν είνε αἰτιολογικός, αἰτιολογῶν τὰ ἥγονύμενα ἢ πρότασιν νοούμενην ἐκ τῶν ἥγονυμένων π. χ. καὶ δῆτ' ἐτόλμως τούσδε ὑπερβαίνειν νόμους; Οὐ γάρ μοι Ζεὺς ἦν ὁ κηροῦξας τάδε (=ἐτόλμων τούσδε ὑπερβαίνειν νόμους οὐ γάρ κτλ. Σοφ. ΙV. 449).

γ') ἐν τῷ τοιγάρῳ (=διὰ τοῦτο βεβαίως), ἀλλὰ γάρ (ἀλλὰ βεβαίως. Ε. Αν. 3, 2, 3).).

ΣΗΜ. γ'. Ἐν τῷ καὶ γάρ ὁ γάρ ἔχει αἰτιολογικὴν σημασίαν, ὁ δὲ καὶ α') ἀνήκει εἰς τὴν ἐπομένην λέξιν π. χ. καὶ γάρ ἐν τῇ γῇ ἄρχουσι Λακεδαιμονίοι καὶ ἐν τῇ θαλάττῃ τὸν νῦν χρόνον (=διότι καὶ ἐν τῇ γῇ καὶ ἐν τῇ θαλάττῃ Ε. β') ἔχει ἐπιτατικὴν ἔννοιαν (=μάλιστα). Ἐπὶ ταύτης τῆς χρήσεως ἔπειτα μετὰ τὸ γάρ καὶ ἔτερον καὶ συνήθως π. χ. εὐθὺς ἔγιωσαν πάντες, ὅτι ἐγγύς που ἐστρατιοπεδεύετο βασιλεύς, καὶ γάρ καὶ καπνὸς ἔφαίνετο ἐν κώμαις τὸ πρόσω (= διότι μάλιστα καὶ καπνός Ε. Αν. 2, 2, 15).

ΣΗΜ. δ. Τὸ ἀλλ' οὖ γάρ προηῆθεν ἐξ ἔλλειψεως τῆς αἰτιολογούμενης προτίσεως π. χ. ἐκαλλυνόμητο ἀν., εἰ ἐπιστάμην ταῦτα· ἀλλ' οὐ γάρ ἐπίσταμαι (=ἀλλ' οὐ καλλύνομαι· οὐ γάρ ἐπίσταμαι. Πλ. ΑΠ.).

§ 368. Παρατατικῶς, ὡς τὸ γάρ, συνδέει πολλάκις καὶ τὸ ὡς καὶ τὸ ἐπει· π. χ. σοὶ δὲ προσήκει ἐπιμελεῖσθαι, δπας ἀξιος ἔσσει τοῦ πατρός· ὡς ἄπασι μὲν προσήκει περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι τὴν φρόνησιν, μάλισται ἵε νύμιν (=ἄπασι μὲν γάρ. Ισ. 9, 80). ἢν ἐξετάζειν βουληθῶμεν, εὐγήσαμεν τὰς δημοχρατίας μᾶλλον ἢ τὰς ὀλιγαρχίας συμφερούσας· ἐπει· καὶ τὴν ἡμετέραν πολιτείαν (Ισ. 7, 69).

Συμπερασματικοὶ σύνδεσμοι.

§ 369. Διὰ τοῦ ἄρα ἐκφέρεται πρότασις δηλούσσα συμπέρασμα ἔξαγόμενον ἐκ τῶν ἥγονυμένων (ἐκ τῆς στενῆς λογικῆς τῶν ἐννοιῶν

σχέσεως; π. χ. ὁ κολαζόμενος δίκην διδούς, δίκαια πάσχει, τὰ δὲ δίκαια καλὰ ώμολόγηται, πάνυ γε τούτων ἄρα ὁ μὲν ποιεῖ καλά, δὲ πάσχει (Πλ. Γο. 476).

ΣΗΜ. Τὸ ἄρα μετὰ τοῦ παρατατικοῦ ἦν ἐμφαίνει πολλάκις ὅτι νῦν γινώσκεται ἀλήθειά τις ἀγνοούμενη πρότερον π. χ. ὡς τιτῆμον ἀρετή, λόγος ἀρέτης λόγος λοιπὸν ἥσο, δηλ. νῦν μανθάνω, ὅτι εἰσαι λόγος).

§ 370. Διὰ τοῦ οὗν συνδέεται μετὰ τῶν ἡγουμένων πρότασις δηλούσσα συμπέρασμα τῶν ἡγουμένων, ὡς διὰ τοῦ ἄρα ἀλλὰ διὰ μὲν τοῦ οὗν ἐκφέρεται συμπέρασμα πραγματικὸν (ἐξαγόμενον ἐξ αὐτῶν τῶν πραγμάτων), διὰ δὲ τοῦ ἄρα συμπέρασμα ἐξαγόμενον ἐκ τῆς στενῆς σχέσεως τῶν ἔννοιῶν· π. χ. τὸ στράτευμα ὃ στοιχεῖ ἀπέλιπε· χρέα οὖν ἐσθίοντες διεγίγνοντο (Ξ.). Διὰ τοῦ οὗν γίνεται πολλάκις ἀνάληψις τοῦ λόγου μετὰ παρένθεσιν ς λλού λόγου· π. χ. ὁ δὲ Πρόξενος, ἔτυχε γάρ ὕπερος προσιὼν καὶ τάξις αὐτῷ ἐπομένη τῶν δπλιτῶν, εὐθὺς οὗν εἰς τὸ μέσον ἀμφοτέρων ἄγων ἔθετο τὰ δπλα (Ξ.).

ΣΗΜ. α'. Ἡ πρώτη σημασία τοῦ οὗν ἥτο βεβαιωτικὴ (=τῷ ὅντι, βεβαίως). Τὴν βεβαιωτικὴν σημασίαν ἔχει ἐν τῷ δ' οὗν, γοῦν, γὰρ οὗν, μὲν οὗν π. χ. παρεκάθητο αὐτῷ νέον ἔτι μειράκιον, ὡς ἐγῷμαι, καλόν τε καὶ γαθὸν τὴν φύσιν, τὴν δ' οὗν ιδέαν πάνυ καλὸς (Πλ. Ηρω. 315)· εἰ καὶ μηδὲν ἄλλο δύναται τὰ μαθήματα ταῦτα ποιεῖν ἀγαθόν, ἀλλ' οὗν ἀποτρέπει γε τοὺς νεωτέρους πολλῶν ἀμαρτημάτων (=ἄλλα βέβαιον εἴνε, ὅτι ἀποτρέπει πουσι κτλ. ('Ισ.)· σοῦ γὰρ οὗν πποκήδομαι (Σοφ. Ἀντ. 741).

ΣΗΜ. β'. Διὰ τοῦ μὲν οὗν ἐπιβεβαιοῦται μετ' ἐπιτάσεως τὸ ὑπὸ ἄλλου λεχθέν· π. χ. ἄρ' οὐ τόδε ἦν τὸ δένδρον, ἐφ' ὅτερον ἡγεῖται ἡμᾶς; Τοῦτο μὲν οὗν αὐτὸν (Πλ. Φαιδρ. 230). Πολλάκις διὰ τοῦ μὲν οὗν ἐπιβεβαιοῦται διάφορον τι ἢ ἀντίθετον τοῦ ὑπὸ ἄλλου λεχθέντος· κολακεία σοι δοκεῖ ἡ ἕρτορικὴ εἶναι; Κολακείας μὲν οὗν μόριον (Πλ. Γο 466)· ἀγαθός ἐστι; Κλέπτης μὲν οὗν (=τούναντίον μάλιστα κλέπτης. Ἀριστφ. 292).

§ 371. Τὸ τοίνυν εἰνε ἀσθενέστερον τοῦ οὗν. Πολλάκις δὲ διὰ τοῦ τοίνυν γίνεται μετάδοσις τοῦ λόγου εἰς τι νέον· π. χ. ἔτι τοίνυν τάδε δρᾶτε (Ξ. Ἀν. 5, 1, 10).

§ 372. Τὸ τοιγάρτοι (ποιητ. τοιγάρ) καὶ τοιγαροῦν (=διὰ τοῦτο βεβαίως, διὰ τοῦτο λοιπὸν) ἐκφέρει τὸ συμπέρασμα ὡς στερεὰν πεποιθησιν τοῦ λέγοντος· π. χ. φέτο δὲ ἀρχεῖν πρὸς τὸ ἀρχικὸν εἶνε τὸν μὲν κκκῶς ποιοῦντα ἐπαινεῖν, τὸν δὲ ἀδικοῦντα μὴ ἐπαινεῖν, τοιγαροῦν αὐτῷ οἱ μὲν καλοί τε κάγαδοι τῶν συνόντων εὔνοι ἥσαν, οἱ δὲ ἀθλιοι ἐπεβούλευον (Ξ. Ἀν. 2, 6, 26).

§ 373. Ο δὴ συνδέει μετὰ τῶν ἡγουμένων λόγον, δστις εἶνε φυ-

σική ἀκολουθία τῶν ἡγουμένων π. χ. ἔλεγόν τινες, οἵτινες εἰναι δια-
στράτευμα· ἐδόκει δὴ τοῖς στρατηγοῖς οὐκ ἀσφαλὲς εἶναι δια-
σκηνοῦν, ἀλλὰ συναγαγεῖν τὸ στράτευμα πάλιν (=ἐφαίνετο λοιπὸν
καὶ λόγου κτλ. Εἰ. Ἀν. 4, 4, 40). ‘Ως τὸ οὖν, οὕτω καὶ τὸ δὴ χρησι-
μεύει πολλάκις εἰς ἀνάληψιν τοῦ λόγου μετὰ παρένθεσιν’ π. χ. καὶ
δρῶν δὲ αὐτὸν κεχοσμημένον καὶ δρθαλμῶν ὑπογραφῇ καὶ χρώμα-
τος ἐντρίψει—ταῦτα γὰρ πάντα Μηδικά ἔστι—δρῶν δὴ τὸν κό-
σμον τοῦ πάπου ἔλεγε (Εἰ. Κυ. 1, 3, 2).

ΣΗΜ. ‘Η συλλογιστικὴ σημασία τοῦ δὴ προέκυψεν ἐκ τῆς χρονικῆς,
καθ’ ἣν σημαίνει ἥδη’ π. χ. Τισσαφέρινης εἰς τὸ στρατόπεδον ἀφικόμενος
τὸ τῶν Ἑλλήνων ἔκει συντυχάνει βασιλεῖ, καὶ διμοῦ δὴ πάλιν συνταξάμε-
νοι ἐπορεύοντο. Τὸ δὴ μετὰ τοῦ νῦν συνάπτεται εἰς μίαν λέξιν νυνδὴ ἐπὶ
τῆς σημασίας τοῦ πρὸ δὲ διλίγου· γράφεται δὲ κεχωρισμένως νῦν δὴ, ὅταν
ἔκατερον τῶν ἐπιφρημάτων ἔχῃ τὴν ίδιαν αὐτοῦ σημασίαν’ π. χ. νυνδὴ
μὲν ὅμινος, νῦν δὲ φῆς. Πολλάκις τὸ δὴ ἔχει βεβαιωτικὴν σημασίαν καὶ
ἐπιτατικήν π. χ. ὥφελεῖ ἡμᾶς ὑγίεια καὶ ισχὺς καὶ κάλλος καὶ πλοῦτος
δὴ (=καὶ πλοῦτος βεβαίως ΙΙλ. Με. 87) κίνησις γὰρ αὕτη μεγίστη δὴ
τοῖς Ἐλλησιν ἐγένετο (Θ. 1, ?).

§ 374. Διὰ τοῦ οὐκοῦν (=λοιπὸν) ἐκφέρεται συμπέρασμα κα-
ταφατικόν, διὰ δὲ τοῦ οὐκούν (=λοιπὸν οὐχί) συμπέρασμα ἀπο-
φατικόν π. χ. οὐκοῦν καὶ περὶ πολέμου συμβουλεύειν ἐπισχήσομεν
(Εἰ. Ἀπ. 3, 6, 10). οὐκούν ξενιῶ; γε ἔχω ἐν τῷ παρόντι ξυμβολέ-
σθαι ποτὲ ἄιτα δει τίμας λέγειν (Πλ. Πολ. 398).

ΣΗΜ. Τὸ ἄρα, οὖν, δὴ, τοίνυν οὐδέποτε τίθενται ἐν ἀρχῇ τοῦ λόγου.

β'. Υπόταξις.

§ 375. Κατ’ ὑπόταξιν συνδέουσιν οἱ εἰδικοὶ σύνδεσμοι, οἱ αἰτιο-
λογικοὶ πλὴν τοῦ γάρ, οἱ τελικοὶ, οἱ συμπερασματικοὶ ὥστε καὶ
ῶς, οἱ ὑποθετικοὶ, οἱ χρονικοὶ, αἱ ἀναφορικαὶ λέξεις καὶ αἱ ἐρωτη-
ματικαὶ, ἐξ ὧν καὶ αἱ ὑποτελεῖς προτάσεις λέγονται εἰδικαὶ, αἰτιο-
λογικαὶ, τελικαὶ, συμπερασματικαὶ ἢ ἀκολουθίας, ὑποθετικαὶ, χρο-
νικαὶ, ἀναφορικαὶ καὶ πλάγιαι ἐρωτηματικαὶ.

Εἰδικαὶ προτάσεις.

§ 376. Αἱ εἰδικαὶ προτάσεις ἐκφέρονται διὰ τῶν εἰδικῶν συνδέ-
σμων δτε καὶ ως καὶ ἔξαρτωνται ἐκ λεκτικῶν καὶ γνωστικῶν ἐν
γένει ῥημάτων. Πολλάκις δὲ τίθενται πρὸς ἐπεξήγησιν τοῦ οὐδετέ-

ρου δεικτικής ἀντωνυμίας. Είνε δὲ ἔξηρημέναι προτάσεις χρίσεως καὶ διὰ τοῦτο ἐπὶ ἀποράσεως τίθεται εἰς αὐτὰς τὸ οὖ.

§ 377. Εἰς τὰς εἰδικὰς προτάσεις, ὡς πλαγίας πρτάσεις χρίσεως (ἰδ. § 382), ἐφαρμόζονται οἱ κανόνες τοῦ πλαγίου λόγου ὡς πρὸς τὴν ἔγκλισιν καὶ τὸν χρόνον, δηλ.

α') μετ' ἀρχτικὸν χρόνον τίθενται αἱ ἔγκλισεις τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων τῆς χρίσεως, ἢτοι ἡ ὀριστικὴ παντὸς χρόνου, ἡ δριστικὴ τῶν ἴστορικῶν χρόνων μετὰ τοῦ ἀν καὶ ἡ εὔκικη μετὰ τοῦ ἀν (ἰδ. §. 312).

β') μετὰ ἴστορικὸν χρόνον ἀντὶ τῆς δριστικῆς τίθεται συνηθέστερον ἡ εὔκικη τοῦ πλαγίου λόγου (ἰδ. § 385 6').

ΣΗΜ. α'. 'Ως ἀρκτικοὶ χρόνοι λαμβάνονται πλὴν τῆς ὀριστικῆς τοῦ ἔνεστῶτος, τοῦ μέλλοντος καὶ τοῦ παρακειμένου καὶ οἱ ἔξης.'

α') ὁ γνωμικὸς ἀριστος.

β') ἀπασι αἱ ὑποτακτικαὶ, εὐκτικαὶ καὶ προστακτικαὶ, ὅταν κεῖνται ἐν ἀνεξαρτήτοις προτάσεσι.

γ') αἱ ὑποτακτικαὶ, αἱ εὐκτικαὶ, τὰ ἀπαρέμφατα καὶ αἱ μετοχαὶ, ὅταν ἔξαρτῶνται ἐξ ἀρκτικοῦ χρόνου.

'Ως ἴστορικοὶ χρόνοι λαμβάνονται πλὴν τοῦ παρατατικοῦ, τοῦ ὑπερσυντελίκου καὶ τῆς ὀριστικῆς τοῦ ἀορίστου καὶ οἱ ἔξης.'

α') ὁ ἴστορικὸς ἔνεστώς.

β') αἱ ὑποτακτικαὶ, αἱ εὐκτικαὶ, τὰ ἀπαρέμφατα καὶ αἱ μετοχαὶ, ὅταν ἔξαρτῶνται ἐξ ἴστορικοῦ χρόνου,

ΣΗΜ. β'. 'Ἡ εἰδικὴ πρότασις ἐκφέρεται διὰ τοῦ ὡς συνήθως, ὅταν πρόκειται νὰ παρασταθῇ ὡς κρίσις μόνον τοῦ κυρίου ὑποκειμένου ἢ ὡς κρίσις στερεούμένη ὑποτάσεως διὰ τοῦτο μετὰ τὸ πειθεῖν, διαβάλλειν, καὶ μετ' ἀρνητικὸν λεκτικὸν ὄημα τίθεται συνηθέστατα τὸ ὡς' π. χ. Τισαφέρνης διαβάλλει τὸν Κῆφον πρὸς τὸν ἀδελφόν, ὡς ἐπιβούλεύοι αὐτῷ (Ξ.).

ΣΗΜ. γ'. Μετὰ τὰ ὄηματα μέμνημα καὶ οἶδα τίθεται ἐνίοτε πρότασις κρονικὴ διὰ τοῦ ὅτε π. χ. μέρμησθ' ὅτ' ἀπηγγέλθη Φίλιππος Ἱραίον τεῖχος πολιορκῶν (Δημ. 3, 4) ἵσθ' ὅθ' οἱ Λάκωνες ἥμας ἀπώλεσαν; ('Αριστοφ. Λυ 1:50).

ΣΗΜ. δ'. Μετὰ τὰ λεκτικὰ ὄηματα τίθεται πολλάκις εἰδικὸν ἀπαρέμφατον (ἰδ. § 203. α'), μετὰ δὲ τὰ γνωστικὰ τίθεται καὶ κατηγορηματικὴ μετοχὴ (ἰδ. § 432, 3).

ΣΗΜ. ε'. Τὸ δῆλον ὅτι ἐξ ἐλλείψεως τοῦ ὄηματος ἀπέβη ἵσον πρὸς βεβαιωτικὸν ἐπίρρημα (=βεβαιώς π. χ. θανάτου ἐτίμησαν, δῆλον ὅτι ὡς πονηροῦ ὄντος. 'Ομοίως τὸ οἴδ' ὅτι ἡ εὐ οἴδ' ὅτι' π. χ. ὥστε πάντας ὥμας εἰδέναι καὶ ἐλεεῖν εὐ οἴδ' ὅτι τοὺς ἀτυχεῖς καὶ ταλαιπώρους ἀνθρώπους

(Δημ. 19, 309). πάντων οἰδ' ὅτι φησάντων ἄν (Δημ. 9, 1) Οὕτω λαμβανόμενον τὸ οἰδ' ὅτι εἶνε ἵσον τῷ εἰμαι βέβαιος, τὸ δὲ εῦ οἰδ' ὅτι ἵσον τῷ εἰμαι λίαν βέβαιος,

°*Εξηρτημέναι ἐρωτηματικαὶ προτάσεις
ἢ πλάγιαι ἐρωτήσεις.*

§ 378. *Πλαγία* ἡ ἐξηρτημένη λέγεται ἡ ἐρώτησις, ὅταν δὲν ἔχερηται κατ' εὐθείαν, ἀλλὰ πλαγίως ἐξηρτημένη ἐκ τίνος ἔγματος.

Ἐκφέρεται δὲ ἡ πλαγία ἐρώτησις·

α') διὰ τῶν ἐρωτηματικῶν ἀντωνυμιῶν καὶ ἐπιρρημάτων (τίς, ποῖος, πόσος κτλ. πῶς, ποῦ, κτλ. δ') διὰ τῶν ἀσριστολογικῶν, ἀναφορικῶν ἀντωνυμιῶν καὶ ἐπιρρημάτων, δστις, δποῖος, δπόσος κτλ.; δπως, δπου κτλ. γ') διὰ τοῦ εἰ. °Οταν δὲ ἡ ἐρώτησις εἰνε διπλῆ (διαζευκτική), ἔχφέρεται διὰ τοῦ πότερον - ἢ, εἰ—ἢ, εἴτε—εἴτε.

Ἐπὶ ἀποφάσεως τίθεται τὸ οὖ η τὸ μή, ως καὶ εἰς τὰς εὐθείας ἐρωτήσεις· μόνον ἐν τῷ δευτέρῳ μέλει διαζευκτικής ἐρωτήσεως ἔκφερομένης διὰ τοῦ εἰ—ἢ, εἴτε—εἴτε δύναται· νὰ τεθῇ μή ἀντὶ οὐ· π. χ. σκοπείτε εἰ δίκαια λέγω η μή (Πλ. Πρωτ. 18).

§ 379. Εἰς τὰς πλαγίας ἐρωτήσεις· τίθενται αἱ ἐγκλίσεις, αἱ τινες τίθενται καὶ εἰς τὰς εὐθείας ἐρωτήσεις (ἰδ. § 384), δηλ. η δριστικὴ παντὸς χρόνου, η δριστικὴ τῶν ίστορικῶν χρόνων μετὰ τοῦ ἄν καὶ η εὐκτικὴ μετὰ τοῦ ἄν, καὶ (ζταν η ἐρώτησις εἰνε ἀπορηματικὴ ίδ. § 308 γ') η ὑποτακτική. 'Αλλ' ὅταν ἐξχρητῶνται ἐξ ίστορικοῦ χρόνου τίθεται συνηθέστερον ἀντὶ τῆς δριστικῆς καὶ ἀντὶ τῆς ὑποτακτικῆς η εὐκτικὴ τοῦ πλαγίου λόγου· π. χ. οἰσθι Εὐθύδημον δπόσους ὀδόντας ἔχει; (Πλ. Εὐθύδ. 294)· ήδέως ἀν διμῶν πυθοίμην, τιν' ἀν γνώμην περὶ ἐμοῦ εἰχετε, εἰ μή ἐτριηράρχησα (εὐθ. ἐρ. τιν' ἀν γνώμην εἰχετε περὶ ἐμοῦ εἰ μή ἐτριηράρχησα; Δημ. 30, 67)· ἐρωτᾷ δ Κρίτων πῶς μὲν θάπτῃ (εὐθ. ἐρ.: πῶς σε θάπτω; Πλ. Φιδ. 115)· ἥροντο εἰ τύχοιεν διειρήνης; (εὐθ. ἐρ. τύχοιμεν ἀν εἰρήνης; Ε. Ἐλλ. 7, 4, 6); ἔδουλεύοντα εἴτε κατακαύσωσι τοὺς Θηβαίους εἴτε ἄλλο τι χρήσονται (εὐθ. ἐρ. κατακαύσωμεν τοὺς Θ. η ἄλλο τι χρησώμεθα; Θ. 2, 1)· η μῆτηρ διηγώσα τὸν Κύρον πότερον βούλοιτο μένειν η ἀπιέναι (εὐθ. ἐρ.: πότερον βούλει μένειν η ἀπιέναι; Ε.).

ΣΗΜ. Πολλάκις ἀπαντᾷ καὶ η δριστικὴ ἀναφορικὴ ἀντωνυμία ἐν τῷ

πλαγίᾳ ἐρωτήσει π. χ. ἔγνώσθη ὅς ήν (Ξ. Κυ. 5, 4, 5). ἔνθα δὴ ἔγνω ἀντις σον ἄξιον εἴη τὸ φιλεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀρχομένων.

§ 380. Μετὰ πρότασιν, γῆτις ὑπεμφαίνει ἀπόπειραν, τίθεται πολλάκις πλαγίᾳ ἐρωτησίς ἐκφερομένη δι’ ὑποτακτικῆς μὲν μετὰ τοῦ ἔαν (ἄν, ἥν), διαν ἐξαρτᾶται ἐξ ἀρκτικοῦ χρόνου, δι’ εὐκτικῆς δὲ μετὰ τοῦ εἰ, διαν ἐξαρτᾶται ἐξ ἴστορικοῦ χρόνου π. χ. ἐπιθουλεύουσιν ὑπερβῆναι τὰ τείχη, ἥν δύνωνται βιάζεσθαι (=πειρώμενοι ἥν δ. Θ. 3, 26). Ποτειδιαίαται ἐπεμφαν παρ’ Ἀθηναίους πρέσβεις, εἴ πως πείσειαν σφῶν πέρι μὴ νεωτερίζειν (Θ. 4, 58).

Πλάγιος λόγος.

§ 381. Ὁ λόγος ἢ ἡ γνώμη προσώπου τινὸς δύναται νὰ ἐκφρασθῇ ἢ κατ’ εὐθείαν ἡ πλαγίως. Εὐθεία ἐκφρασις (εὐθὺς λόγος) είνει ἡ ἀποδιδουσα αὐτούς τοὺς λόγους τινός, ὡς ἐλέχθησαν ὑπ’ αὐτοῦ. Πλαγία ἐκφρασις (πλάγιος λόγος) είνει ἡ ἐκφρασις, ἐν ᾧ ὁ ἀρχικὸς λόγος τινὸς ἐκφράζεται διηγηματικῶς ὑπ’ ἄλλου (ἢ καὶ ὑπ’ αὐτοῦ τοῦ λέγοντος) μεταβεβλημένος συνήθως κατὰ τὴν ἀπαλτησιν τῆς συντάξεως. Οὕτως ὁ λόγος τινὸς ταῦτα βούλομαι δύναται νὰ ἐκφρασθῇ ἢ κατ’ εὐθείαν (ἐν εὐθείᾳ λόγῳ), οἷον λέγει τις «ταῦτα βούλομαι», ἡ πλαγίως (ἐν πλαγίῳ λόγῳ), οἷον λέγει τις ὅτι ταῦτα βούλεται ἡ φῆσι τις ταῦτα βούλεσθαι.

§ 382. Ἀνεξάρτητοι προτάσεις κρίσεως ἐκφέρονται ἐν πλαγίῳ λόγῳ διὰ τοῦ ὅτι ἡ ὡς (ἰδ. § 376). π. χ. ἔλεγον δτι *Κῦρος* μὲν τέθνηκεν Ἀριαῖος δὲ πεφυγὼς ἐν τῷ σταθμῷ εἴη (εὐθ. λ.: Κῦρος μὲν τέθνηκε, Ἀριαῖος δὲ πέφευγεν ἐν τῷ σταθμῷ Ξ. Ἀν. I, 2, 13)) λέγει ὡς ὑβριστής εἶμι (εὐθ. λ.: ὑβριστής εἰ. Δυ. 24, 15) πολλάκις δὲ δι’ εἰδικοῦ ἀπαρεμφάτου π. χ. Ἀλέξανδρος ἐφασκεν εἶναι Διός υἱὸς (εὐθ. λ.: Διός εἶμι υἱός). Ἐνίστε δὲ διὰ μετοχῆς π. χ. Κῦρον ἐπεστρατεύοντα πρῶτος ἦγγειλα (ἦγγειλα: Κῦρος ἐπιστρατεύει Ξ. Ἀν. 2, 3, 19).

§ 383. Ἀνεξάρτητοι προτάσεις ἐπιθυμίας ἐκφέρονται ἐν τῷ πλαγίῳ λόγῳ διὰ τελικοῦ ἀπαρεμφάτου π. χ. ἀπηγόρευε μηδένα βάλειν (εὐθ. λ.: μηδεὶς βαλλέτω Ξ. Κυ. 1, 4, 14).

§ 384. Αἱ εὐθείαι ἐρωτήσεις ἐκφέρονται ἐν τῷ πλαγίῳ λόγῳ κατὰ τὴν § 378 καὶ 379.

§ 385. Οι γενικοὶ κανόνες τοῦ πλαγίου λόγου εἰνεὶ οἱ ἔξῆς :

1. Ἐν ταῖς ἐξηρτημέναις προτάσεσι τῆς κρίσεως μετὰ τὸ ὡς η̄ διι., καὶ ἐν ταῖς πλαγίαις ἐρωτήσεσι.

α') μετ' ἀρκτικὸν χρόνον τὸ ῥῆμα διατηρεῖ τὴν ἔγκλισιν καὶ τὸν χρόνον τοῦ εὐθέος λόγου ἀνευ οὐδεμιᾶς μεταβολῆς. Μόνον τὸ πρόσωπον δύναται νὰ μεταβολῇ κατὰ τὴν ἀπατησιν τοῦ λόγου· π. χ. λέγει ὡς οὐδέν ἐστιν ἀδικώτερον φῆμης (Αἰσχ. 1, 125); εὖ ἴστε διι. διαφέρει φῆμη καὶ συκοφαντία (Αἰσχ. 1, 145). οἰσθα Εὐθύδημον δπόσους δδόντας ἔχει; (εὐθ. ἐρ.: πόσους δδόντας ἔχει Εὐθύδημος; Πλ. Εὐθ. 294). Κρίτων ἐρωτᾷ πῶς με θάπτῃ (εὐθ. ἐρ.: πῶς σε θάπιω; Πλ.).

ε') μετὰ ἴστορικὸν χρόνον η̄ δριστικὴ καὶ η̄ ὑποτακτικὴ τοῦ εὐθέος λόγου δύναται νὰ μείνῃ καὶ ἐν τῷ πλαγίῳ λόγῳ η̄ νὰ μεταβολῇ εἰς εὐκτικὴν τοῦ αὐτοῦ χρόνου. Ἡ εὐκτικὴ αὕτη λέγεται εὐκτικὴ πλαγία η̄ τοῦ πλαγίου λόγου. Ἀλλὰ σημειωτέον διι. δ παρατατικὸς καὶ δ ὑπερσυντέλικος στερούμενοι εὐκτικῆς μένουσιν ἐν γένει ἐν τῇ δριστικῇ. ('Αλλ' ἐνίστε μεταβάλλονται εἰς εὐκτικὴν τοῦ ἐνεστ. καὶ τοῦ παραχ.).

Παραδείγματα.

(Οριστ. ὑποτ. (δ Θεμιστοκλῆς) εἶπεν διι. η̄ πόλις σφῶν τετείχισται (εἰπεν : η̄ πόλις ήμῶν τετείχισται· Θ. 1, 91). οἱ Πλαταιεῖς ἔβουλεύοντο εἴτε κατακαύσωσι (τοὺς Θηραίους) εἴτε ἄλλο τι χρήσωνται (ἔβουλ. κατακαύσωμεν η̄ ἄλλο τι χρηστώμεθα ; Θ. 4).

(Εὔκτ.) ἔλεγεν ὁ Πελοπίδας διι. Ἀργείοι καὶ Ἀρχάδες μάχη ήττημένοι εἰεν (ἔλεγεν : Ἀρ. καὶ Ἀρκ. μάχη ἦττηνται· Ε. Ἐλλ. 7, 1, 35) Κύρος ἔλεγεν διι. η̄ δόδες ἔσσοιτο εἰς Βαθυλῶνα (ἔλεγεν : η̄ δόδες ἐσται εἰς Β. Ε. Ἀν. 1. 4, 11). Περικλῆς προηγόρευε τοῖς Ἀθηναίοις διι. Ἀρχίδαμος μὲν οἱ ξένοις εἴη, οὐ μέντοι ἐπὶ κακῷ γε τῆς πόλεως γένοιτο (προηγόρευε : Ἀρχίδαμος μέν μοι ξένοις ἐστίν, οὐ μέντοι... ἐγένετο· Θ. 2, 13). μῆτηρ διηρώτα τὸν Κύρον πότερον βούλοιτο μένειν η̄ ἀπιέναι (διηρώτα : πότερον βούλει μ. η̄ ἀπιέναι ; Ε. Κ. 1, 3, 15). ἐπήργοντο η̄ παραδοῖεν Κορινθίοις τὴν πόλιν (ἐπήρ. : παραδῶμεν Κ. τὴν πόλιν ; Θ.).

(Οριστ. καὶ εὐκτ. ἐν τῷ αὐτῷ λόγῳ). Οὗτοι ἔλεγον διι. Κύρος μὲν τέθνηκεν, Ἀριαλος δὲ πεφευγὼς εἴη (ἔλεγ. : Κ. μὲν τέθνηκεν, Ἀρ. δὲ πέφευγε) (Κύρος) ἐπυνθάνετο ηδη αὐτῶν δπόσην δδὸν

διηγλασαν καὶ εἰ οἰκεῖτο ἡ χώρα (ἐπυνθ.: πόσην ὅδὸν διηγλάσατε καὶ οἰκεῖται ἡ χώρα; Ε. Κ. 4, 4, 4).

(Εὐχτ. ἀντιπροσωπεύουσα παρατ.): σί στρατηγοί διηγοῦντο διειπέμποντα μὲν ἐπὶ τοὺς πολεμίους πλέοντες, τὴν δὲ ἀναλρεσιν τῶν ναυαγῶν προστάξαντες ἀνδράσιν ἵκανοις (διηγγ.: ήμεις μὲν ἐπλέομεν, τὴν δὲ ἀν. προσετάξαμεν ἀνδρ. ίχ. Ε. Ἐλλ. 1, 7, 5).

2. Ἡ δριστική τῶν ἴστορικῶν χρόνων μετὰ τοῦ ἀν καὶ ἡ εὐκτική μετὰ τοῦ ἀν μένει καὶ ἐν τῷ πλαγίῳ λόγῳ καὶ μετὰ ἀρκτικὸν καὶ μετὰ ἴστορικὸν χρόνον· π. χ. (Θεμιστοκλῆς) ἀπεκρίνατο διειπέμποντα μέντος Σερβίων ὃν διομαστὸς ἐγένετο οὕτε ἐκείνος Ἀθηναῖος (ἀπεκρ. οὕτε ἀν ἐγώ, . . . ἐγενόμην, οὔτε σύ. . . Πλ. Ηολ. 330). (Κλεάνωρ) ἀπεκρίνατο διειπέμποντα πρόσθεν ἀν ἀποθάνοντες ἢ τὰς ἀπλα παραδοῖνεν (ἀπεκρ. : πρόσθεν ἀν ἀποθάνοντες ἢ τὰς ἀπλα παραδοῖνεν. Ε. Ἀν. 2, 1, 10). ἥρωτουν αὐτοὺς εἰ δοῖεν ἀν τὰς πιστὰ (ἡρ. : δοῖεις ἀν τὰς πιστά; Ε. Ἀν. 4, 8, 7).

3. Ὄταν ἡ πρότασις τῆς χρίσεως ἔξαρισται ἐκ βῆματος συντασσομένου μετ' ἀπαρεμφάτου ἢ μετοχῆς, τὸ βῆμα αὐτῆς μεταβάλλεται εἰς ἀπαρέμφατον ἢ μετοχῆν τοῦ αὐτοῦ χρόνου καὶ μετὰ ἀρκτικὸν καὶ μετὰ ἴστορικὸν χρόνον· (ὅ ἐνεστώς καὶ δ παρακείμ. τοῦ ἀπαρεμφάτου ἀντιπροσωπεύεται καὶ τὸν παρατ. καὶ τὸν ὑπερσ. τοῦ εὐθέος λόγου).

Τὸ ἀν τίθεται μετὰ τοῦ ἀπαρεμφάτου καὶ τῆς μετοχῆς, ἀν διπάρχη ἐν τῷ εὐθεὶ λόγῳ· π. χ. Κλέων οὐκ ἔφη αὐτός, ἀλλ' ἔχειν στρατηγεῖν· (ἔφη: οὐκ ἐγώ, ἀλλ' ἔχεινος στρατηγεῖ· Θ. 4, 28). τίνας εὐχά: ὑπολαμβάνετε εὔχεσθαι τὸν Φίλιππον, δὲ ἔσπευδεν; (τὸ εὔχεσθαι ἐνταῦθι ἀντιπροσωπεύει τὸ ηδύχετο τοῦ εὐθ. λόγου· Δη. 19, 30). ἐπέδειξα αὐτὸν φενακίσαντα ὑμᾶς; (ἰφενάκισε. Δη. 19, 177) οἱεσθε τὸν πατέρα οὐκ ἀν φυλάττειν; (οὐκ ἀν ἐφύλαττεν δ πατέρα; Δη. 19, 35). σκοπούμενος εὑρίσκοντας οὐκαμῶς ἀν ἄλλως τοῦτο διαπραξάμενος (διαπραξάμην ἀν. Ισ. 15, 7).

4. Ἐν τῷ πλαγίῳ λόγῳ διατηρεῖται τὸ αὐτὸς ἀορτικὸς μέροις, τὸ δποιον θὰ εἰχεν δ εὐθὺς λόγος. Ἀλλὰ τὸ ἀπαρέμφατον ἐντοτε λαμβάνει μὴ ἀντὶ οὐδὲ ὅμνυνε μηδὲν εἰρηγνέναι (οὐδὲν εἰρηκκ. Δ.) ίδ. § 203 καὶ σημ. α'. Εἰς τὰς πλαγίας ἐρωτήσεις τὰς ἐκρεσούμενας διὰ τοῦ εἰ καὶ εἰς τὸ δεύτερον μέλος τῆς διαζευκτικῆς πλαγίας ἐρωτήσεως τῆς ἐκφερομένης διὰ τοῦ εἴτε-ἢ, εἴτε-εἴτε τίθεται μὴ ἢ οὐ διαφόρως· ίδ. § 378.

5. Πᾶσαι αἱ ὑποτελεῖς προτάγεις τοῦ εὐθέος λόγου ἀκολουθοῦσιν ἐν τῷ πλαγίῳ λόγῳ τοὺς προειρημένους κανόνας. Ἀλλ' ὁ ἀδριστὸς τῆς ὁριστικῆς, δταν ἀνήκῃ εἰς ὑποτελὴ πρότασιν τοῦ εὐθέος λόγου, δὲν μεταβάλλεται εἰς εὐκτικήν. Ἀμετάβλητος πλένει καὶ ἡ ὑπόθεσις τοῦ δ' εἶδους, ἡ δηλοῦσα τὸ μὴ πραγματικὸν (ἴδ. § 403).

Τὸ δὲ τὸ συνημμένον μεθ' ὑποτακτικῆς (ἐν ταῖς ὑποθετικαῖς προτάσεσι παραλείπεται ἐν τῷ πλαγίῳ λόγῳ, δταν ἡ ὑποτακτικὴ μετιθάλληται εἰς εὐκτικήν τοῦ πλαγίου λόγου· π. χ. προλέγω δτι, δπότερος ἀντικρινήται, ἔξελεγχθήσεται (Πλ. Εὔθυδ. 275). εἰπεν δτι ἀνδρας ἄγοι, οἱ εἰρῆται δέοι (εἰπεν: ἀνδρας ἄγω, ὃν εἰρήσαι δεῖ· Ε. Ἐλλ. 5, 4, 8): Ἀγησίλαος ἔλεγεν δτι, εἰ βλαβερὰ πεπραχώς εἴη, δίκαιος εἰν ζημιοῦσθαι (ἔλεγε: εἰ βλαβερὰ πέπραχα, δίκ. εἰμι ζημ. Ε. Ἐλ). 5, 2, 32). Τισσαφέρνης ὅμοσεν Ἀγησίλαφ, εἰ σπείσαιτο, ἔως ἔλθοιεν, οὓς πέμψειε, πρὸς βισιλέα ἀγγέλους, διαπράξεισθαι ἀφεθῆναι αὐτονόμους; τὰς ἐν τῇ Ἀσίᾳ Ἑλληνίδες πόλεις (εὐθ. λ.: ἐάν σπείσῃ, ἔως δὲν ἔλθωσιν οἱ πρέσβεις, οὓς ἀν πέμψω" Ε. Ἀγ. 1, 10). Θηραμένης εἰπεν δτι οὐδὲν αὐτῷ μέλοι τοῦ ὑμετέρου θορύβου, ἐπειδὴ πολλοὺς τῶν Ἀθηναίων εἰδείη τοὺς τὰ δμοια πράττοντας αὐτῷ (εἰπεν: οὐδέν μοι μέλει τοῦ ὑμετέρου θορύβου, ἐπειδὴ . . . οἴδα. Δυσ.): Ἀναξίδιος ἀπεκρίνατο δτι βουλεύσοιτο περὶ τῶν στρατιωτῶν ἔτι δύνατο ἀγαθὸν (ἀπεκρ.: βουλεύσομαι . . . δ, τι ἀν δύνωμαι ἀγαθὸν (Ε. Ἀν. 7, 1, 35). ἦρόμην εἰ τινες εἰεν μάρτυρες, ὡν ἐναντίον ἀπέδοσαν (ἡρ.: εἰσὶ τινες μάρτυρες, ὡν ἐναντίον ἀπέδοτε; Δη. 30, 29). ἦκεν ἄγγελος λέγων δτι λελοιπὼς εἰη Συέννεσις τὰ ἄκρα, ἐπει ἥσθετο τὸ Μένωνος στράτευμα (εὐθ. λ. λέλοιπε Συέννεσις τὰ ἄκρα, ἐπει ἥσθετο.... Ε. Ἀν. 1, 3, 20). ἔδόκει προδοθῆναι ἀν τὴν πόλιν, εἰ μὴ ἔφθασαν ξυλλαβόντες τοὺς ἀνδράς (προεδόθη ἀν ἡ πόλις εἰμὶ ἔφθασαν . . . (Θ.).

ΣΗΜ. Πᾶσα ὑποτελής πρότασις μετὰ ἴστορικὸν χρόνον καὶ ἀν ἡ κυρία πρότασις αὐτῆς δὲν εἶνε ἐν πλαγίῳ λόγῳ ἀκολουθεῖ τοὺς κανόνας τοῦ πλαγίου λόγου, ἐάν ἐκφράζῃ πλαγίως τὴν γνώμην, ἢν εἰχέ τις ἐν τῷ παρελθόντι, δηλ. ἡ λαμβάνει τὴν εὐκτικήν τοῦ πλαγίου λόγου ἢ τηρεῖ τὴν ἔγκλισιν τοῦ εὐθέος λόγου· π. χ. οὐκ ἡγ. τοῦ πολέμου πέρας οὐδὲν ἀπαλλαγὴ. Φιλίππω, εἰμὴ Θηβαίους καὶ Θετταλοὺς ἔχθροὺς ποιήσει τῇ πόλει (οὐκ ἔστι μοι τοῦ πολέμου πέρας οὐδὲ ἀπαλλαγὴ, ἐάν μὴ Θηβ. καὶ Θεττ. ἔχθροὺς ποιήσω τῇ πόλει· εἰτε ἡ γνώμη τοῦ Φ. Δη. 18, 155). ἔτοιμος ἡγ. ἀποτίνειν, εἰ καταγνοῖεν αὐτοῦ (ὅ ἀρχικὸς λόγος: ἔτοιμός εἰμι ἀποτίνειν, ἐάν μου καταγνῶσιν. Ισ. 7, 16. Ἐτεόνικος εἰστήκει παρὰ τὰς πύλας

ώς συγκλήσων, όπότε ἔξω γένοιντο πάντες (*συγκλήσω τὰς πύλας, δπόταν ἔξω γένωνται πάντες* ήτο ἡ γνώμη τοῦ Ἐτεονίκου Ε. 'Αν. 7, 1, 12) ἢν δέ τις εἴπῃ ἡ ἐπιψηφίσει κινεῖν τὰ χρήματα ταῦτα ἐς ἄλλο τι, θάνατον ζημίαν ἐπέθεντο (Θ. 2, 24).

§ 386. Ἐπὶ τοῦ πλαγίου λόγου παρατηρητέον πρὸς τούτοις τὰ ἔξης:

α') ἐνίστε εὕρηται ὁ παρατατικὸς καὶ ὁ ὑπερσυντέλικος μετὰ τοῦ διτοῦ ἡ ὡς ἀντιπροσωπεύων τὸν ἐνεστῶτα καὶ τὸν παρακείμενον τοῦ εὐθέος λόγου μετὰ ἴστορικὸν χρόνον π. χ. ἐξηπάτα ἡμᾶς καὶ ἔλεγεν ὡς φιλαθῆναις ἦν καὶ τὸν Σάμῳ πρῶτος κατείπει (ἔλεγε: φιλαθῆναις εἰμι καὶ πρῶτος τὴν Σ. κατείπον 'Αριστφ. Σφ. 283). ἐν ἀπορίᾳ ἡσαν οἱ "Ἐλληνες ἐννοούμενοι διτοῦ ἐπὶ ταῖς βασιλέως θύραις ἦσαν, ἀγοράν δ' οὐδεὶς ἔτι παρέξειν ἔμελλεν, ἀπειχον δὲ τῆς Ἐλλάδος οὐ μείον ἡ μύρια στάδια (εὐθ. λ.: ἐπὶ ταῖς β. θ. ἐσμέν, ἀγοράν δ' οὐδεὶς ἔτι παρέξειν μέλλει, ἀπέχομεν δέ... Ε. 'Αν).

β') ἐν τῷ πλαγίῳ λόγῳ μετὰ πρότασιν ἐκφερομένην διὰ τοῦ διτοῦ ἡ ὡς κατ' εὐκτικὴν τίθεται ἐνίστε πρότασις κατ' εὐκτικὴν συνδεομένη διὰ τοῦ γὰρ ἡ τοῦ οὗν ἡ τοῦ δέ, ἵνα συνεχίσῃ τὸν πλάγιον λόγον π. χ. Δυκομήδης ἔλεγεν ὡς μόνοις τοῖς Ἀρκάσι Ηελοπόννησος πατρὶς εἴη· μόνοι γάρ αὐτόχθονες ἐν αὐτῇ οἰκοῦεν (Ε.). ἀπεκρίνετο Πασείδιππος διτοῦ τριήραρχος ἐγὼ τῆς γεώς εἴην· πλεύσοιτο οὗν οἱ ἐγὼ κελεύω (Δη. 50, 50).

γ') Πολλάκις μετὰ λεκτικὸν ρῆμα συντεταγμένον μετ' ἀπαρεμφάτου ἐπεται πρότασις ὑποτελής ἡ πρότασις διὰ τοῦ γὰρ ἡ τοῦ οὗν συνδεομένη κατ' ἀπαρέμφατον π. χ. Ἀριαλος ἔφη πολλοὺς εἶνε *Πέρσας* ἔαυτοῦ βελτίους, οὓς οὐκ ἀνέχεσθαι αὐτοῦ βασιλεύοντος (Ε. 'Αν. 2, 2, 1)· οὐκ ἔφη ἐρεῖν· δρκους γάρ δύομωκέναι (Δυσ. 13, 21); τὸν Σωκράτην Ἀριστόδημος ἔφη κατὰ τὴν ὁδὸν πορεύεσθαι ὑπολειπόμενον· ἐπειδὴ δὲ γενέσθαι ἐπὶ τῇ οἰκίᾳ τοῦ Ἀγάθωνος, ἀνεψιγμένην καταλαμβάνειν τὴν θύραν· εὐθὺς οὗν, ὡς *Ιδεῖν* τὸν Ἀγάθωνα, δι, φάναι, Ἀριστόδημε, εἰς καλὸν ἥκεις (Πλ. Συμ. 174).

δ') Ἐγίνεται ἐκ τοῦ διὰ τοῦ διτοῦ ἡ ὡς ἐκφερομένου λόγου γίνεται μετάβασις εἰς τὸ ἀπαρέμφατον π. χ. εἶπον διτοῦ σφίσι μὲν δοκεῖεν ἀδικεῖν οἱ Ἀθηναῖοι, βούλεσθαι δὲ καὶ τοὺς πάντας ξυμμάχους παρακαλέσαι (Θ. 1, 87).

ε') Πολλάκις (μάλιστα ἐν λόγῳ μακρῷ) γίνεται μετάβασις ἐκ τοῦ πλαγίου λόγου εἰς τὸν εὐθύν· π. χ. λέγοντος ἔμοις ταῦτα, ἀπε-

χρίνεται Πολυκλῆς ὅτι ὁ συντριμμαρχος αὐτῷ οὐχ ἥκοι ἐπὶ τὴν
ναῦν· οὐχούν παραλήψομαι μόνος τὴν τριήρη (Δη. 20, 37).

ζ') Διὰ τοῦ ὅτι εἰςάγεται ἐνίστε εὐθεῖα πρότασις ἀνευ οὐδεμιᾶς
μεταβολῆς ἐν τῇ συντάξει· π. χ. ἀπεκρίνατο, ὅτι, ὡς δέσποτα, οὐ
ξῆ (Ξ. Κυ. 7, 3). ἔρομμεν ὅτι ἥδικει γάρ ἡμᾶς ἡ πόλις (Πλ. Κρ.
50). Ἰσως ἀν εἴποιεν οἱ νόμοι, ὅτι, ὡς Σώκρατες, μὴ θαύμαζε
(Πλ. Κρ. 50).

Αἰτιολογικὰ προτάσεις.

§ 387. Αἱ αἰτιολογικὰ προτάσεις ἐκφέρονται α' (διὰ τοῦ ὅτι,
διότι, ὡς· 6') διὰ τῶν χρονικῶν συνδέσμων ἐπει, ἐπειδή, ὅτε.
Εἰνε δὲ ἔξηρτημέναι προτάσεις κρίσεως καὶ ἔχουσι πάντοτε ἐπὶ
ἀποφάσεως τὸ οὐ.

§ 388. Εἰς τὰς αἰτιολογικὰς προτάσεις τίθενται αἱ ἐγκλίσεις
τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων τῆς κρίσεως. Μόνον μετὰ ἴστορικῶν
χρόνων τίθεται ἐνίστε ἡ εὐκτική τοῦ πλαγίου λόγου καὶ τότε ἡ
αἰτιολογία παρίσταται ὡς γνώμη τοῦ κυρίου ὑποκειμένου· π. χ. οἱ
'Αθηναῖοι ἐνόμιζον ἡγεῖσθαι, ὅτι (=διότι) οὐ πολὺ ἐνίκων (Θ. 7,
34). ὃν τρυφᾶς, διότι πάντες εἰσὶ διδάσκαλοι ἀρετῆς (Πλ. Πρωτ.
327). ὅτε πολλὰ τοιαῦτα γεγένηνται, εἰκὸς ὅμας μῆπω τοὺς τῶν
κατηγόρων λόγους πιστοὺς ἡγεῖσθαι (Δυσ. 19, 5). Οἱ Ἀθηναῖοι τὸν
Περικλέα ἐκάκιζον, ὅτι στρατηγὸς ὡς οὐχ ἐπεξάγοι ἐπὶ τοὺς πολε-
μίους (Θ. 2, 21).

ΣΗΜ. Μετὰ τὰ ὄγκια τὰ σημαίνοντα πάθος ψυχῆς (χαίρειν, λυπεῖ-
σθαι, θαυμάζειν, ἀγανακτεῖν καὶ τὰ ὅμοια) ἐκφέρεται συνήθως ἡ αἰτιολογία.
πρότασις διὰ τοῦ ὅτι π. χ. χαίρω ὅτι εὐδοκιμεῖς (Πλ. Λα. 181). Πολλά-
κις δὲ μετὰ τὰ εἰρημένα ὄγκια καὶ τὰς συνωνύμους ἐκφράσεις αἰσχεύ-
σται, δεινόν ἐστι κλπ. τίθεται ἀντὶ τοῦ ὅτι τὸ ὑποθετικὸν εἰ· π. χ. ἀγαν-
κτῶ, εἰ τὰ χρῆματα λυπεῖ τινας ὑμῶν, εἰ διαρπασθήσεται (Δημ. 8, 55).
οὐκ αἰσχέων, εἰ Ἀθηναῖοι ὄντες βάρβαρον ἀνθρωπὸν φοβήσεσθε;

Τελικὰ προτάσεις.

§ 389. Αἱ τελικὰ προτάσεις ἐκφέρονται διὰ τῶν τελικῶν συ-
νδέσμων, ἵνα, δπως, ὡς, καὶ ἀποφατικῶς διὰ τοῦ ἵνα μή, δπως μή
καὶ διὰ μόνου τοῦ μή.

§ 390. Εἰς τὰς τελικὰς προτάσεις, ἀν μὲν ἔξαρτωνται ἐξ ἀρκτι-
κοῦ χρόνου, τίθεται ὑποτακτική, ἀν δὲ ἔξηρτωνται ἐξ ἴστορικοῦ

χρόνου, τίθεται συνήθως εύκτική, ἐνίστε δὲ καὶ εύκτική καὶ ὑποτακτική ἐν τῷ αὐτῷ λόγῳ π. χ. κύνας τρέφεις, ἵνα σοι τοὺς λύκους ἀπὸ τῶν προβάτων ἀπερύκωσι (Ε.). Πολλὰ διδάσκεις, ἀφθόνως διὰ φθόνον, δπως πολλὰ ἀκούων μηδὲ ἐν μάθω. Τιμόθεος δανειζεται χιλίας δραχμάς, ἵνα διαδοίγῃ τοῖς Βοιωτοῖς καὶ παραμένωσε (Δη. 49, 14).

ΣΗΜ α'. Μετὰ τοῦ δπως καὶ τοῦ ὡς μεθ' ὑποτακτικῆς συνάπτεται πολλάκις καὶ τὸ ἄν π. χ. τὰς ἀρετὰς ἐπιτηδεύομεν, δπως ἀν μετὰ πλείστων ἀγαθῶν τὸν βίον διάγωμον (Ι. 3, 2) ὡς ἄν μάθης, ἀκουσον. Μετὰ τοῦ ἵνα συνάπτεται τὸ ἄν, ὅταν εἰνε ἀντὶ ἀναφορικοῦ τοπικοῦ ἐπιφρήματος (= ὄπου) π. χ. πατρὶς πᾶσα, ἵν' ἀν πράττῃ τις εῦ (Ἄριστοφ.).

ΣΗΜ. β'. Μετὰ ὁῆμα εύκτικῆς ἐγκλίσεως τίθεται ἐνίστε ἐν τῇ τελικῇ προτάσει εύκτική κατ' ἀφομοίωσιν π. χ. ἄρ. οὐκ ἄν ἐπὶ πᾶν ἔλθοι, ὡς (= ἵνα) ἡμᾶς αἰκισάμενος πᾶσιν ἀνθρώποις φόβον παράσχοι τοῦ στρατεύσαι ποτε ἐπ' αὐτόν; (Ε. 'Λν. 6, 1, 18). θυμὸν γένοιτο πληρῶσαι ποτε, ἵν' αἱ Μυκῆναι γνοίεν κλπ. (Σοφ. Φιλ. 324).

§ 391. Μετὰ πρότασιν σημαίνουσαν εὐχὴν ἀνεκπλήρωτον (Ιδ. § 307), ἢ μετὰ πρότασιν σημαίνουσαν δτι ἐπρεπε νὰ γίνη τι, δπερ δμως δὲν γίνεται ἢ δὲν ἔγινεν (Ιδ. § 306), ἢ μετὰ ὑπόθεσιν τοῦ δ' εἰδους (Ιδ. § 483) τίθεται τελική πρότασις διὰ τοῦ ἵνα, σπανιώτερον διὰ τοῦ δπως ἢ ὡς μεθ' δριστικῆς ἴστορικοῦ χρόνου πρὸς δήλωσιν σκοποῦ, δστις δὲν ἐκπληροῦται ἢ δὲν ἐξεπληρώθη π. χ. εἰ γάρ ὕφελον οἱοι τε εἶνε οἱ πολλοὶ τὰ μέγιστα κακὰ ἐξεργάζεσθαι, ἵνα οἱοι τε ἥσαν αῦ καὶ ἀγαθὰ τὰ μέγιστα (Πλ. Κρ. 44). ἐχρῆν σε Πηγάσου ζεῦξαι πτερόν, δπως ἐφαίνουν τοῖς θεοῖς τραγικῶτερος (Άριστοφ. Εἰρ. 136). εἰ τῆς ἀκούούσης ἔτι ἥν πηγῆς δι' ὕτων φραγμός, οὐκ ἀν ἐσχόμην τὸ μὴ ποκλῆσαι τούμδον ἀθλιον δέμας, ἵν' ἥν τυφλός τε καὶ κλύων μηδὲν (Σοφ. Οἰδ. τ. 1386). Όμοίως λέγεται παρ' ἡμῖν εἴθε νὰ εἶχα διὰ νὰ σου ἔδιδα κτλ.

‘Αντικειμενικαὶ τελικαὶ προτάσεις.

§ 392. Μετὰ τὰ δήματα τὰ σημαίνοντα σκέψιν, φροντίδα, ἐνέργειαν ἐκφέρεται πρότασις διὰ τοῦ δπως καὶ δπως μὴ καὶ δριστικῆς μέλλοντος, σπανίως ὑποτακτικῆς ἀορίστου 6'.

‘Αλλὰ μετὰ ἴστορικὸν χρόνον δύναται: νὰ τεθῇ ἀντὶ τῆς δριστικῆς τοῦ μέλλοντος ἡ εύκτική τοῦ μέλλοντος καὶ ἀντὶ τῆς ὑποτακτικῆς τοῦ 6' ἀορίστου ἡ εύκτική αὐτοῦ π. χ. ἐπιμελεῖται δπως (η

δπως μὴ) γενήσεται ἢ γένηται· ἐπεμελεῖτο δπως γενήσεται ἢ γενήσοιτο, γένηται ἢ γένοιτο· ἐπιμέλονται δπως μὴ τοιοῦτοι ἔσονται οἱ πολίται (Ξ. Κυ. 1, 2, 3). δπως ὡς βέλτιστοι ἔσονται αὐτὸς ἐσκόπει (Ξ. Κυ. 1, 1, 10). οὐχ δπως πλείονος ἀξιος γένηται ἐπιμελῆται; ἀλλ' αὐτὸς δτι πλειστα ώραια καρπώσεται (Ξ. Συμπ. 8, 25). ἐπρασσον δπως τις βρήθεια ἥξει (Θ.). ἐπρασσεν δπως πόλεμος γένηται (Θ. 1, 57). ἔξη υπὸ πολλῆς ἐπιμελείας δπως ὡς ἐλάχιστα μὲν δψοιτο, ἐλάχιστα δ' ἀκούσοιτο, ἐλάχιστα δ' ἔροιτο (Ξ. Οἰκ. 7, 5).

§ 393. Αἱ διὰ τοῦ δπως (ἢ δπως μὴ) μετὰ τὰ εἰρημένα δήματα ἐκφερόμεναι προτάσεις λέγονται ἀντικειμενικαὶ, διότι ἐκφράζουσι τὸ ἀμεσον ἀντικείμενον τοῦ κυρίου δήματος· ἀνήκουσι δὲ εἰς τὰς τελικάς, διότι ὑπὸ δηλούσι σκοπόν.

ΣΗΜ Τὸ δπως εἶνε κυρίως ἀναφορικὸν ἐπίρρημα (=ῶς)· π., χ. οὐτως δπως δύνανται (Θ. 7, 67). ἐπειτα τίθεται εἰς τὰς πλαγίας ἐρωτήσεις μεθ' δοιστικῆς μέλλοντος ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ δτω τρόπεω π. χ. σκοπεῖ δπως ἡπόλις σωθήσεται (=τίνι τρόπῳ ἢ π., σωθ.) τοῖς γεγενημένοις πονηροῖς, δπως δώσονται δίκην, ὁδὸν δείκνυσι (Δη. 24, 106). Ἐκ τῆς χρήσεως ταύτης προέκυψεν ἡ τελικὴ σημασία αὐτοῦ. Η ἐρωτηματικὴ σημασία τοῦ δπως φαίνεται ἐκ παραδειγμάτων, ἐν οἷς κείνται ἄλλαι ἐρωτηματικαὶ λέξεις ἐπὶ τῆς αὐτῆς σημασίας· π. χ. σκοπεῖ ἔξ δτον τρόπου μὴ γενήσονται φίλοι (Δη. 16, 19) ἐσκόπει πῶς τούτους λύσει (Δη. 24, 155). ἐπρασσεν δπῃ ωφέλεια τις ἥξει (Θ. 1, 66). ἐπρασσεν δτω τρόπω ἔκμβήσεται (Θ. 3, 128).

§ 394. Πολλάκις κατὰ παράλειψιν τοῦ κυρίου δήματος (σκόπει ἢ σκοπείτε) τίθεται τὸ δπως καὶ τὸ δπως μὴ μεθ' δριστ. μέλλοντος πρὸς ἐκφρασιν ἐντόνου παρακελεύσεως· π. χ. δπως ἔσεσθε ἀξιοι τῆς ἐλευθερίας (=σκοπείτε δπως ἔσεσθε... =κυττάζετε νὰ φανῆτε... Ξ. Αν. 1, 7, 3). δπως ταῦτα μηδεὶς ἀνθρώπων πεύσεται (Λυσ. 1, 24).

Ἐξηρτημέναι φόβον σημαντικαὶ προτάσεις.

§ 395. Μετὰ τὰ δήματα τὰ σημαίνοντα φόβον καὶ μέριμναν (δέδοικα, φοδοῦμαι, φυλάττομαι, εὐλαβοῦμαι, ὑποπτεύω, σκοπῶ, δρῶ καὶ τὰ δμοια) ἐπιφέρεται πρότασις διὰ τοῦ μὴ ἢ μὴ οὐ καὶ ὑποτακτικῆς ἐνεστῶτος ἢ ἀορίστου δ' ἢ μεθ' δριστικῆς μέλλοντος, διαν πρόκειται νὰ δηλωθῇ φόβος μὴ γίνῃ ἢ μὴ δὲν γίνῃ τι· π. χ. φοβεῖται μὴ τὰ ἔσχατα πάθη (Ξ. Κυ. 3, 1, 22). ὑποπτεύομεν μὴ οὐ κοινοὶ ἀποβῆτε (Θ. 3, 53). εὐλαβοῦ μὴ φανῆς κακὸς (Σοφ. Οἰδ. Τυρ. 1129). δέδοικα μὴ ἄλλου τινὸς μεθέξω (Ξ. Κυ. 2, 3, 6).

Κατεβαίνη—Συντακτιδν ἔκδεσις δευτέρα.

διπερεφοθείτο μή οἱ δ πάππος ἀποθάνη (Ξ. Κυ. 1, 4, 2). Ἀλλὰ μετὰ ιστορικὸν χρόνον δύναται νὰ τεθῇ ἀντὶ τῆς διποτακτικῆς εὐ-
κτικής π. χ. ἔδεισαν οἱ Ἑλληνες μὴ προσάγοιεν πρὸς τὸ κέρας
καὶ αὐτοὺς κατακόψειαν (Ξ. Ἀγ. 1, 10, 9).

Ἄντι τοῦ μὴ τίθεται πολλάκις δπως μή, ώς μετὰ τὰ δήματα
τὰ σημαίνοντα σκέψιν ἢ ἐνέργειαν· π. χ. δέδοικα δπως μὴ πάνθ'
ἄμα γενήσεται (Δη. 9, 75). δέδοικχ δπως μοι μὴ λίαν φανῆς σορὴ
(Εὐρ. Ἰππ. 518). Καὶ κατ' ἔλλειψιν τοῦ χυρίου δήματος τίθεται
πολλάκις τὸ δπως μὴ μεθ' δριστικῆς μέλλοντος· π. χ. οἵμοι τάλας,
δ Ζεὺς δπως μὴ μ' ὅψεται (φοβοῦμαι δπως μή.. = φοβοῦμαι νὰ
μὴ μὲ τὴν δ Ζεύς· Ἀριστφ. Ὅρ. 14, 94).

§ 396. Μετὸν τὰ φόδου σημαντικὰ δήματα, δταν πρόκειται περὶ¹
φόδου μὴ (δὲν) γίνεται ἢ μὴ (δὲν) ἔγινεν ἢ μὴ (δὲν) ἔχει γίνει τι,
τίθεται τὸ μὴ ἢ μὴ οὐ μεθ' δριστικῆς ἐνεστῶτος ἢ ἀσρίστου ἢ
παρακειμένου· π. χ. δέδοικα μὴ πληγῶν δέει (Ἀρ. Νεφ. 493).
φοβούμεθα μὴ ἀμφοτέρων ἡμαρτήκαμεν (Θ. 3, 53). δέδοικα μὴ
σε παρείπε Θέτις (Ι. Α. 555).

Προτάσεις ἀκολουθίας.

§ 397. Αἱ προτάσεις τῆς ἀκολουθίας ἐκφράζουσιν ἐπακολού-
θημα ἢ ἀποτέλεσμα τῆς ἐν τῇ χυρίᾳ προτάσει πράξεως. Ἐκφέρονται
δὲ διὰ τοῦ ὥστε.

α') καθ' δριστικήν, δταν ἡ πρότασις τῆς ἀκολουθίας παρίσταται·
ώς πραγματικὸν ἀποτέλεσμα τῆς ἐν τῇ χυρίᾳ προτάσει πράξεως·
π. χ. οὕτω σκαιδές καὶ ἀναίσθητος εἰ, ὥστε οὐ δύνασαι λογίσασθαι
(Δη. 18, 20).

ΣΗΜ. Τὸ ὥστε ἐν ταύτῃ τῇ συντάξει δὲν ἔχει καμμίαν ἐπίδρασιν ἐπὶ²
τῆς ἐγχλίσεως. "Οθεν δι' αὐτοῦ δύναται νὰ εἰσάγηται πᾶσα ἀνεξάρτητος
πρότασις· ἐπομένως μετὰ τοῦ ὥστε δύναται νὰ τεθῇ εὐκτικὴ μετὰ τοῦ ἄν,
δριστική ιστορικὸν χρόνον μετὰ τοῦ ἄν, διποτακτικὴ καὶ προστακτικὴ, κατὰ
τὴν σημασίαν αὐτῶν, ἔτι δὲ καὶ ἐρωτηματικὴ πρότασις· π. χ. πάντες πολε-
μικὰ ἔργα παρεσκεύαζον, ὥστε τὴν πόλιν ὄντως ἄν ἡγήσω πολέμου ἔργα-
στήριον εἶναι (Ξ. Ἀγ. 1, 26)." πλοῖα ἡμῖν πάρεστιν ὥστε, δποι ἀν βούλη-
σθε, ἔξαιρηνς ἄν ἐπιπέσοιτε (Ξ. Ἀν. 5, 6, 20). Πρωταγόρας ἔνδον δια-
τρίβει ὥστε θάρροις (Πλ. Πρωτ. 331). τοσαῦτα ἔχω λέγειν καλὰ ἔργα,
ώστε μὴ φοβώμεθα (Πλ. Φαιδρ. 245).

β') κατ' ἀπαρέμφατον 1) δταν ἡ πρότασις τῆς ἀκολουθίας πα-
ρίσταται ως δυνατὸν ἀπλῶς ἐπακολούθημα τῆς ἐν τῇ χυρίᾳ προτάσει

πράξεως ἡ ὡς σύμφωνον πρὸς αὐτήν. "Αν δὲ ἐπακολουθῇ πράγματι ἢ δχι, δὲν δηλοῦται, ἐνίστε δὲ νπεμφαίνεται ἡ πραγματικότης αὐτοῦ. Ἐπὶ ἀρνήσεως τίθεται τὸ μῆ. π. χ. πολλὴν κραυγὴν ἐποίουν, ὥστε καὶ τοὺς πολεμίους ἀκούειν (=ῶστε ἡτο δυνατὸν καὶ οἱ πολέμιοι νὰ ἀκούωσι Ε.). Ἀν. 2, 2, 7). ὁ ποταμὸς τοσοῦτος τὸ βάθος ὥστε μηδὲ τὰ δόρατα ὑπερέχειν πειρωμένοις τοῦ βάθους; (Ε.)· Κλέαρχος ἤλαυνεν ἐτοὺς Μένωνος, ὥστε ἔκεινους ἐκπεπλῆγθεις καὶ αὐτὸν Μένωνα καὶ τρέχειν ἐπὶ τὰ διπλα (Ε.). Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἀντὶ τοῦ ὥστε τίθεται ἐνίστε παρὰ ποιηταὶ καὶ παρὰ Ξενοφῶντι τὸ ὡς· π. χ. ὁ ποταμὸς τοσοῦτος ἦν τὸ βάθος, ὡς μηδὲ τὰ δόρατα ὑπερέχειν (Ε. Ἀν. 3, 5, 7). Οὕτω κείται κανονικῶς μετὰ συγχριτικὸν τὸ ἡ ὥστε (ἡ τὸ ἡ ὡς)· μετ' ἀπαρεμφάτου· π. χ. οἱ ἀκοντισταὶ βραχύτερον ἡκόντιζον ἡ ὥστε ἐξικνεῖσθαι (=ἡ ὥστε νὰ είναι δυνατὸν νὰ φθάνωσι). Οἱ Αἰγύπτιοι τὰς ἀσπίδας μειζουσ ἔχουσιν ἡ ὡς ποιεῖν τι καὶ δρᾶν (Ε. Κυ. 6, 4, 17). 2) Βταν ἡ πρότασις τῆς ἀκολουθίας παρίσταται ὡς σκοπὸς ἐπιδιωκενος· π. χ. πᾶν ποιεῦσιν, ὥστε μὴ διδόναι δίκην (Πλ. Δο. 470). 3) Βταν τὸ ὥστε σημαίνῃ ἐπὶ τῇ συνθήκῃ, ἐπὶ τῷ δρῳ· πολλαὶ πρεσβεῖαι ἀπήντων καὶ χρήματα ἔδιδοσα, ὥστε μὴ ἐμβάλλειν (ἐπὶ τῷ δρῳ νὰ μὴ ἐμβάλλωσι. Ε. Ἑιλ. 5, 3, 15). Ἀντὶ τοῦ ὥστε ἐπὶ ταύτης τῆς οιημασίας τίθεται συνήθως τὸ ἐφ' ὃ ἡ ἐφ' φτε μετ' ἀπαρεμφάτου ἐνεστῶτος ἡ ςορίστου ἡ μεθ' δριτικῆς μέλλοντο;, δταν μάλιστα προηγήται τὸ ἐπὶ τούτῳ· π. χ. ἀφιεμέν σε ἐπὶ τούτῳ μέντοι, ἐφ' φτε μηκέτι φιλοσοφεῖν (Πλ. Ἀπ. 29). οἱ δ' ἐν Ἰθώμη ἔνενέγησαν πρὸς τοὺς Δακεδαῖμονίους, ἐφ' φτε ἐξίασαν ἐκ Πελοποννήσου (Θ. 1, 103).

ΣΗΜ. α'. Ἐνίστε τὸ ὥστε τίθεται μετ' ἀπαρεμφάτου, ἔνθα συνήθως τίθεται ἀπλοῦν ἀπαρέμφατον, οἷον ἐπὶ ὄημάτων συντασσομένων μετὰ τελ. ἀπαρεμφάτου ὡς ἀντικειμένου, καὶ ἐπὶ ἐπιθέτων, μεθ' ὧν τίθεται ἀπλοῦν ἀπαρέμφατον π. χ. Κύπροις ἥθελ· ὥστε γίγνεσθαι τάδε (Εὑρ. Ἰππ. 13 7). ἔπεισαν τοὺς Ἀθηναίους ὥστε ἐξαγαγεῖν) ἐκ Λιύλου Μεσσηνίους (Θ. 5, 35). ψυχρὸν τὸ ὅδωρ ὥστε λούσασθαι (Ε. Ἀπ. 3, 13, 3. πρβ. λούσασθαι ψυχρότερον κπὶ θερμότερον πιεῖν ἐν τῷ αὐτῷ κεφ.). Πῶς τις ἵκανὸς γένοιται ὥστε ἀεὶ προστάτειν τὸ προσῆκον; (Πλ. Πολ. 295).

Ἐνίστε τίθεται καὶ μετὰ ὄημάτων, τὰ δοτοῖς λαμβάνουσιν ὑποκείμενον ἀπαρέμφατον· π. χ. πάνυ μοι ἐμέλησεν ὥστε εἰδέναι (Ε. Κυ. 4, 3, 19). Ξυνέβη εὐθὺς μετὰ τὴν μάχην ὥστε πολέμου μηδὲν ἔτι ἄψασθαι μηδετέρους (Θ. 5, 14).

ΣΗΜ. β'. 'Ἐν τῷ πλαγίῳ λόγῳ τίθεται ἐνίστε με: ἀ τοῦ ὥστε ἀντὶ ὁριστικῆς, ἀπαρέμφατον ἡ μετοχή, ὅταν τὸ ὥστε ἔξαιρται ἐξ ἀπαρεμφάτου ἦ μετοχῆς. 'Ἡ ἄρνησις οὐ τηγεῖται π. χ. ἔφασαν τοὺς στρατιώτας εἰς τοῦτο τρυφῆς ἐλθεῖν, ὥστε οὐκ ἐθέλειν πίνειν εἰ μὴ ἀνθοσμίας εἴη (εὐθ. λόγος : οἱ στρατιώται εἰς τοῦτο τρυφῆς ἤθον, ὥστε οὐκ ἥθειν π. ., (Ξ. 'Ελλ. 6, 2, 5) δρῶ τὰ πράγματα εἰς τοῦτο προήκοντα ὥστε σκέψισθε δέον (Δη. 3, 1).

ΣΗΜ. γ'. Μετὰ τοῦ ἀπαρεμφάτου τοῦ ἔξηρτημένου ἐκ τοῦ ὥστε εἰνε συνημμένον πολλάκις καὶ τὸ ἄν, καὶ τότε τὸ ἀπαρέμφατον περιέχει τὴν ἔννοιαν ὁριστικῆς ἴστορικοῦ χρόνου μετὰ τοῦ ἄν ἡ εὐκτικῆς μετὰ τοῦ ἄν π. χ. οὕτως ἐσήμανναν ὥστε καὶ ἴδιώτην ἀν γνῶναι (= ὥστε καὶ ἴδιώτης ἄν ἔγινω. Ξ. 'Αν. 6, 1, 3)· ἡ δύψιποιητικὴ προστοιεῖται τὰ βέλτιστα σιτία τῷ σώματι ἐπίστασθαι ὥστε εἰ δέοι ἐν παισὶ διαγωνίζεσθαι ὀψοποιόν τε καὶ ἰατρόν, λιμῷ ἄν ἀποθανεῖν τὸν ἰατρὸν (= λιμῷ ἄν ἀποθάνοι ὁ ἰατρὸς (Πλ. Γο. 464).

§ 398. Μετὰ τὰς ἀντωνυμίας τοσοῦτος καὶ τοιοῦτος τίθεται πολλάκις ἀντὶ τοῦ ὥστε ἡ δσος καὶ οἶος μετ' ἀπαρεμφάτου κατὰ τὸ γένος καὶ τὴν πιῶσιν καὶ τὸν ἀριθμὸν τῆς δεικτικῆς. Πολλάκις ἡ τοσοῦτος καὶ ἡ τοιοῦτος παραλείπεται καὶ τότε ἡ μὲν δσος ἴσοδυνχμει μὲ τὸ τοσοῦτος ὥστε, ἡ δὲ οἶος μὲ τὸ τοιοῦτος ὥστε· π. χ. ἀλλά μοι δοκεῖ τοσοῦτον χωρίον κατασχεῖν, δσον (= ὥστε) ἔξω τοὺς ἐσχάτους λόγους γενέσθαι τῶν πολεμίων κεράτων (Ξ. 4, 8, 12). οἱ Περσικοὶ νόμοι ἐπιμέλονται, δπως μὴ τοιοῦτοι ἔσονται οἱ πολῖται, οἶοι (= ὥστε) πονηροῦ τινος ἐφίεσθαι (Ξ.). δσον μόνον γενέσθαι ἔχει τῷ κατέλιπε (Ξ. 'Αν. 7, 3, 22). καλὸν τί ἔστιν ἡ ἐπιστήμη καὶ οἶον δρχεῖν ἀνθρώπου.

Ὑποθετικοὶ λόγοι.

§ 399. Οἱ ὑποθετικοὶ λόγοι σύγκεινται ἐκ δύο προτάσεων, μιᾶς ἔξηρτημένης, περιεχούσης τὴν ὑπόθεσιν, καὶ τῆς κυρίας, ἣτις περιέχει τὸ συμπέρχομα. 'Ἡ ὑποθετικὴ πρότασις συνήθως προηγεῖται καὶ διουάζεται πρότασις ἡ ἡγούμενον, ἡ δὲ κυρία πρότασις δυομάζεται ἀπόδοσις ἡ ἐπόμενον. Τὸ ἡγούμενον ἐκφέρεται διὰ τοῦ εἰς καὶ ἀποφατικῶς διὰ τοῦ εἰμή.

Διαχρίνονται 4 εἰδη ὑποθετικῶν λόγων.

§ 400. α' εἰδες. Τὸ ἡγούμεναν ἐκφέρεται διὰ τοῦ εἰ καὶ δριστικῆς παντὸς χρόνου, τὸ δὲ ἐπόμενον διὰ τῶν ἐγκλίσεων τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων τὴν τῆς ὁριστικῆς τῶν ἴστορικῶν χρόνων μετὰ τοῦ ἄν.

Κατὰ τὸ πρῶτον εἰδος τῶν ὑποθετ. λόγων διὰ τοῦ ἡγουμένου τίθεται ἀτλῆς ὑπόθεσις τις, ἐκ τῆς ἀληθείας τῆς δοκίας ἔχαρτα: τοὶ διὰ τοῦ ἐπομένου σημαντικόνεν συμπέρασμα. "Αν δὲ πράγματι ἀληθεύῃ η̄ δχι, δὲν δηλοῦται· π. χ. εἰ θεοί τι δρῶσιν αἰσχρόν, οὐκ εἰσὶ θεοί (Εὐριπ.) εἰ μὲν θεοῦ η̄ν ('Ασκληπιός), οὐκ ἡν αἰσχροκερδής, εἰ δὲ αἰσχροκερδής, οὐκ ἡν θεος (Πλ. Πολ. 408). τὶ διαφέρουσι τῶν ἐξ ἀνάγκης κακοπαθούντων, εἰ γε πονήσουσι καὶ διψήσουσι καὶ δριγώσουσι καὶ ἀγρυπνήσουσιν ἐκόντες (=εἰ μέλλουσιν, εἰ δει πεινῆσαι κτλ.=) ἐν πράκειται νὰ π... Ε. 'Απ. 2, 1, 17). εἰ βούλει μένε (Ε.). εἰ φῆς τοιοῦτος εἰναι, διαλεγώμεθα (Πλ. Γρ. 458), εἰ σέ τι δέδρακα, ἀπολοίμην (Σοφ. Οἰδ. Τ. 644).

ΣΗΜ Ἐν ζωηρῷ λόγῳ ἀντὶ τοιαύτης ὑποθετικῆς προτάσεως δύναται νὰ τεθῇ ἐρωτηματική π. χ. ἀδικεῖ τις ἐκών : δργῇ καὶ τιμωρία κατὰ τούτου ἐξήμαρτέ τις ἄκων ; συγγνώμη τούτῳ |εἴ τις ἀδικεῖ ἐκών—εἴ τις ἐξήμαρτεν ἄκων (Δη. 48, 274).

§ 401. β' εἰδος. Τὸ ἡγούμενον ἐκφέρεται διὰ τοῦ ἐξν, ἀν, ἦν καὶ ὑποτακτικῆς.

1) διαν ἡ ὑπόθεσις παρίσταται ὡς προσδοκωμένη (χντὶ τοῦ ἐὰν μεθ' ὑποτακτικῆς δύναται νὰ τεθῇ τὸ εἰ μεθ' δριστικῆς μέλλοντος). Εἰς τὸ ἐπόμενον τίθεται συγγένειας δριστική μέλλοντος π. χ. ἐὰν ξηρῆς καλῶς, εὑρήσεις (Πλ. Γο. 503). εἰ μὲν ἀπογνῶσεσθε, ἐπὶ τοῖς λέγουσι τὸ βιωλευτήριον ἔστε, ἐὰν δὲ καταγνῶτε, ἐπὶ τοῖς ιδιώταις (Δη. 22, 37).

ΣΗΜ α') Τὸ τῆς κοινῆς γλώσσης ἀρκεῖ μόνον νὰ (Lat. dummodo) δηλοῦται ἐν τῇ παλαιᾷ τῶν Ἑλλήνων γλώσσῃ διὰ τοῦ ἐὰν μόνον μεθ' ὑποτακτικῆς π. χ. ἐπαίνου τεύξεται, ἐὰν μόνον τὸ ταχὺτερὸν εὐ τολμᾶτελεῖν (Σοφ. Αἰ. 623). ἡ διὰ τοῦ μόνον μετὰ προστακτικῆς π. χ. ἀρχέτω μόνον ἀγαθὸν τι ποιῶν ὑμᾶς φαινέσθω (Ε.).

2) διαν σημαντηταὶ γενικῶς ἀδριστοὶ ἐπανάληψις πράξεώς τινος. Εἰς τὸ ἐπόμενον τίθεται συγγένειας δριστική ἐνεστῶτας ἡ γνωμικὸς ἀδριστος π. χ. ἐάν τις ἔντιδως τὸν ἥλιον θεᾶται, τὴν ὅψιν ἀφαιρεῖται (Ε. 'Απ. 4, 3, 14).

"Οτεν δὲ ἡ ἀδριστος ἐπανάληψις τῆς πράξεως ἀναφέρηται εἰς τὸ παρελθόν, τίθεται ἀντὶ τοῦ ἐὰν μεθ' ὑποτακτικῆς τὸ εἰ μετ' εὐκτικῆς· εἰς δὲ τὸ ἐπόμενον τίθεται παρατακτικὸς (σπανιώτερον παρατακτικὸς μετὰ τοῦ ἀν) ἡ ἀδριστος μετὰ τοῦ ἀν π. χ. Σωκράτης οὐκ ἔπινεν ἡ μὴ διψώη (Ε. 'Απ. 1, 3, 5). εἰ τις αὐτῷ δοκοίη τῶν

πρὸς τοῦτο τεταγμένων βλακεύειν, ἔπαισεν ἀν (Ε. Ἀν. 2, 3, 11).

ΣΗΜ. Τὸ ἐὰν προῆλθεν ἐκ τοῦ εἰ· ἀν. Τὸ ἀν ἀνίκει εἰς τὴν ὑποτικήν ίδ. § 308, σημ. γ.; πρβ; § 414 β' καὶ 422 β'. Ἀντὶ τοῦ ἐὰν μετ' ὑποτικής δύναται νὰ τεθῇ ἐν τῷ πλαγίῳ λόγῳ τὸ εἰ μετ' εὐκτικῆς (ίδ. § 385, 6).

§ 402. γ' εἰδος. Τὸ ἡγούμενον ἐκφέρεται διὰ τοῦ εἰ μετ' εὐκτικῆς, διὰν ἡ ὑπόθεσις παρίσταται ως ἀπλῆ σκέψις τοῦ λέγοντος, ἀδιαρροοῦντος περὶ τοῦ δυνατοῦ ἢ τοῦ ἀδυνάτου αὐτῆς. Εἴς τὸ ἐπόμενον τίθεται εὐκτικὴ μετὰ τοῦ ἀν· π. χ. εἰ ἀναγκαῖον εἴη ἀδικεῖν ἢ ἀδικεῖσθαι, ἐλοίμην ἀν ἀδικεῖσθαι (Πλ. Γο. 468· φαίη ἀν ἡ θανοῦσα, εἰ φωνὴν λάβοι (Σοφ. Ἡλ. 248).

§ 403. δ' εἰδος. Τὸ ἡγούμενον ἐκφέρεται δι' ὅριστικῆς ἵστορικοῦ χρόνου, τὸ δὲ ἐπόμενον δι' ὅριστικῆς ἵστορικοῦ χρόνου μετὰ τοῦ ἀν.

Κατὰ τὸ εἰδος τοῦτο τῶν ὑποθετικῶν λόγων τὸ μὲν ἡγούμενον ὑποδῆλοι ὅτι ἡ ὑπόθεσις δὲν πραγματοποιεῖται ἢ δὲν ἐπραγματοποιήθη, τὸ δὲ ἐπόμενον ἐκφράζει ποιὸν ἥδυνατο νὰ εἴνε (ἢ ἡτο). τὸ συμπέρασμα, ἢν ἡ ὑπόθεσις ἐπραγματοποιεῖτο· καὶ τὸ ἐπόμενον λοιπὸν παρίσταται ως μὴ πραγματικόν. Πρὸς τὸ μὴ πραγματικὸν τούτων ἐπιφέρεται πολλάκις ἀντιθετικῷ· τὸ πραγματικὸν διὰ τοῦ νῦν δέ· π. χ. φῶς εἰ μὴ εἴχομεν δμοῖοι τοῖς τυφλοῖς ἀν ἥμεν (=ἀν δὲν εἴχαμεν φῶς, θὰ ἦμεθα δμοῖοι μὲ τεὺς τυφλούς. Ε. Ἀπ. 4, 3, 3). εἰ τριάκοντα μόναι μετέπεσον τῶν ψήφων, ἀπεφεύγη ἀν (ἄλλ' εὑμετέπεσον καὶ ἐπομένως οὐκ ἀποφέψευγα· Πλ. Ἀπ. 36). εἰ μὲν ἦν καλός, ἐφοβούμην ἀν σφέδρα λέγειν, νῦν δὲ οὐκ ἔστι καλός ἀδεῶς δὴ λέγω (=ἀν ἡτο ὠραῖος, έὰν ἐφοβούμην νὰ λέγω· Πλ. Θεατ. 143).

Ίδιαίτεραι παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν ὑποθετικῶν λόγων.

§ 404. Πολλάκις ἐλλείπει ἡ ὑπόθεσις εὐκόλως ισουμένη ἐκ τῶν ἡγουμένων ἢ λανθάνει ἐν τινὶ λέξει τῆς κυρίας προτάσεως, συνήθως δὲ ἐν μετοχῇ· π. χ. οὐκ ἐσθίουσι πλειώ ἢ δύνανται φέρειν· διαρραγεῖται γάρ ἀν (Ἐηγ.: εἰ π) εἰω ἐσθίοιεν. Ε. Κ. 2, 2, 21). εὕτω γάρ πρὸς τὸ ἐπιέναι τις ἐναντίοις εὐψυχότατοι ἀν εἰεν (εἰ εὕτως ἔχοιεν... Θ. 2, 11). δμολογῶν ἀδικεῖν ἀποθιγῆσκει, ἐὰν δ' ἀμφισθητῇ, ἐλέγχεται (=ἰὰν μέν' δμολογῇ τις... Δυσ. 6. 14) εὕτω βοδὲς ἀν ἔχων σῶμα, ἀνθρώπου δὲ γνώμην, ἥδυνατ' ἀν πράττειν ἢ ἔβιλετο (=εὕτε βοδὲς εἰ εἴχε σῶμα... Ε. Ἀπ. 1, 4, 4).

§ 405. Ὅταν δύο ὑποθετικοὶ λόγοι, λόγοι διὰ τοῦ εἰ (ἔάν) μὲν εἰ (ἔάν) δὲ ἀντιτίθενται πρὸς ἄλλήλους, ἀποσιωπᾶται ἐνίστεῃ ἀπόδοσις τοῦ προτέρου (σχῆμα ἀνανταπόδοτον). π. χ. εἰ μὲν τι οὐ ἔχεις, ὡς Μηδόσαδες, πρὸς ἡμᾶς λέγειν (λέγε), εἰ δὲ μὴ κτλ. (Ἑ. Ἀν. 7, 7, 15). ἔάν μὲν ἐκῶν πειθηται, εἰ δὲ μῆ, εὐθύνουσιν ἀπειλαῖς καὶ πληγαῖς (=ἔάν μὲν ἐκῶν πειθηται, καλῶς ἔχει, εἰ δὲ μῆ κτλ. Πλ. Πρωτ, 325).

§ 406. Τὸ εἰ μὴ μετὰ ἀρνησιν ἔχει τὴν σημασίαν τοῦ πλήν, διὰ τούτου πολλάκις μετ' αὐτῷ ἐπιφέρεται δεύτερον εἰ. π. χ. οὐ χρήσιμος οὐδὲν ἡ ῥητορικὴ ἡμῖν, εἰ μὴ (=πλήν) εἴ τις ὑπολάβει κτλ. (Πλ. Γορ. 480).

§ 407. Τὸ εἰ δὲ μὴ ἄνευ ῥήματος τίθεται ἐπὶ τῆς αὐτῆς σημασίας, ἐφ' ἣς καὶ παρ' ἡμῖν, δηλ. ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ ἄλλως ἡ ἐν ἀναντίᾳ περιπτώσει, μάλιστα μετὰ τὸ εἰ μὲν, ἔάν μὲν καὶ μετὰ ἀπαγόρευσιν. π. χ. μὴ οὔτε λέγε εἰ δὲ μῆ, οὐ θαρροῦντά με ἔξεις (Ἑ. Κυ. 3, 1, 35).

§ 408. Ἐνίστε δύο ὑποθέσεις ἔχουσι μίαν κοινὴν ἀπόδοσιν ὅταν ἡ μία εἰνε γενικωτέρα καὶ λαμβάνεται ὡς ἡ κυρία ὑπόθεσις, τῆς δοποίας δὲ ἄλλος λόγος (δι περιλαμβάνων τὴν ἑτέραν ὑπόθεσιν) εἰνε ἡ ἀπόδοσις. π. χ. εἰ δὲ ἀπαξ διαλυθήσεται, τί ποιήσομεν ἀν ἐπὶ χερρόνησον ἵη; (Δη. 8, 17) καὶ ἀν αὐτός τι πάθη, ταχέως ὑμεῖς ἔτερον Φίλιππον ποιήσετε, ἢν περ εὕτω προσέχητε τοῖς πράγμασι τὸν νοῦν (Δη. 4, 11).

§ 409. Χάριν παρομοιώσεως ἐπιφέρεται πολλάκις λόγος ὑποθετικὸς διὰ τοῦ ὥσπερ ἢν εἰ. Τὸ δῆμα τῆς ἀπόδοσεως νεεῖται ἐκ τῶν ἡγουμένων. Τὸ εἰ ἐν τοῖς ὑποθετικοῖς τούτοις λόγοις συντάσσεται μετ' εὐκτικῆς ἡ μεθ' ὀριστικῆς ἱστορικοῦ χρόνου. π. χ. Κύρος εὐθὺς ἡσπάζετο αὐτόν, ὥσπερ ἢν (δηλ. ἀσπάζοιτο) εἰ τις πάλαι φιλῶν ἀσπάζοιτο (Ἑ. Κυ. 1, 3, 2). πρὸς μόνους τοὺς ἡμετέρους προγόνους συμβιλόντες διεφθάρησαν, ὥσπερ ἢν (δηλ. διεφθάρησαν) εἰ πρὸς ἀπαντας ἀνθρώπους ἐπολέμησαν (Ἴσ. 4, 69). Ἐνίστε ἐλλείπει καὶ τὸ δῆμα τοῦ εἰ. π. χ. τὴν διδὸν διεπορεύησαν ὥσπερ ἢν εἰ προπεμπόμενοι (ὥσπερ ἢν διεπορεύησαν, εἰ διεπορεύησαν προπεμπόμενοι). (Ἴσ. 4, 148). Ἐκ τῆς ἐλλείψεως ταύτης ἀπέβη τὸ ὥσπερ ἢν εἰ (ἢ ὥσπερανει) ἵσον πρὸς τὸ ὥσπερ τρόπον τινά. π. χ. φοιδούμενος ὥσπερ ἢν εἰ παῖς (Πλ. Γορ. 479 πρᾶλ. καὶ τὸ ὥσπερει. Πλ. Διασ. 222: μόλις πως ἐμαυτὸν ὥσπερει συνχρείας εἰπον).

§ 410. Τὸ εἶ (περ) τις (καὶ) ἄλλος, εἴπερ ποτέ, εἴποτε καὶ ἄλλοτε καὶ τὰ δημοια ἔξι ἐλλείψεως τοῦ ῥύματος κατήντησαν νὰ σημαίνωσιν ἀπλῶ; ὑπὲρ πάντα ἄλλον, πλέον ἡ ἄλλοτε κτλ. π. χ. εἴπερ τινες καὶ ἄλλοι ἀξιοι νομίζομεν εἶνε τοῖς πέλας φόγον ἐπενεγκεν (Θ.). ἐξ τὰ πολεμικά, εἴπερ ποτέ, μάλιστα δὴ δικαιορότεροι ἐγένοντο (Θ.).

§ 411. Αἱ διποθετικαὶ προτάσεις γίνονται ἐνδοτικαὶ, δταν πρὸ τοῦ εἰ (ἔάν, ἂν) κείται τὸ καὶ ἡ τὸ οὐδὲ ἡ μηδὲ ἡ δταν μετὰ τὸ εἰ κείται τὸ καὶ π. χ. καὶ εἰ μυθώδης δ λόγος γέγονεν, δμως αὐτῷ καὶ νῦν ῥηθῆναι προσήκει (Ισ. 4, 28), γελᾷ δ' δ μῶρος, καν τι μὴ γελοῖον ἢ (Μεν. 19). οὐδ' ἀν δεκάκις ἀποθάνῃ (Φίλιππος), οὐδὲν μᾶλλον κινήσεσθε (Δη. 8, 37). οἱ ποταμοὶ, εἰ καὶ πρόσω τῶν πηγῶν ἀποροῦ εἰσι, προϊοῦσι πρὸς τὰς πηγὰς διαβατοὶ γίγνονται (Ε. Ἀν. 3, 2, 22).

§ 412. Περὶ τοῦ εἴτε εἴτε, ἔάν τε-ἔάν-τε, ἄντε-ἄν τε, ἢν τε-ἢν τε ιδ. § 366.

Αναφορικαὶ προτάσεις.

§ 413. Αἱ ἀναφορικαὶ προτάσεις ἐκφέρονται διὰ τῶν ἀναφορικῶν ἀντωνυμιῶν ἢ διὰ τῶν ἀναφορικῶν ἐπιρρημάτων τοῦ τόπου, τοῦ τρόπου καὶ τοῦ χρόνου (ώστε καὶ αἱ χρονικαὶ προτάσεις κατὰ τοῦτο ἀνήκουσιν εἰς τὰς ἀναφορικὰς προτάσεις).

§ 414. Αἱ ἀναφορικαὶ προτάσεις δύνανται νὰ διατεθῶσιν εἰς δύο τάξεις: 1) τὰς δριστικάς, ἐν αἷς τὸ ἀναφορικὸν ἀναφέρεται εἰς ὁρισμένον τι (πρόσωπον, πρᾶγμα, τόπον κτλ.); 2) τὰς ἀορίστους ἢ ὑποθετικάς, ἐν αἷς τὸ ἀναφορικὸν ἀναφέρεται εἰς τι ἀτριστον (πρόσωπον, πρᾶγμα, τόπον κτλ.). Τὸ εἰς δὲ ἀναφέρεται τὸ ἀναφορικὸν δύναται νὰ κείται ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει ἢ νὰ ὑπονοήται π. χ. (ὁρισμένως ταῦτα, ἢ ἔχω δρᾶς ἢ ἔχω δρᾶ; ἢ λθεῖ, δτε ἐγὼ ἔγραφον· ἀορίστως) πράξουσιν δὲ βούλωνται ἢ ὡς ἀν βούλωνται· γράψω, δταν ἔλθης.

α') Οριστικαὶ ἀναθορικαὶ προτάσεις.

§ 415. Αἱ δριστικαὶ ἀναφορικαὶ προτάσεις:

α') χρησιμεύουσιν εἰς τὸ νὰ προσθέσωσι τι πρὸς χαρακτηρισμὸν μάλιστα ἢ ἀκριβέστερον διορισμὸν προηγουμένου οὐσιαστικοῦ ἢ τοῦ

περιεχομένου δλοκλήρου προτάσεως, εἰς τὸ δποῖον ἀναφέρονται, καὶ τότε τὸ δς=οῦτος δὲ (παραθετικὰ ἡ προσθετικά!).

6') χρησιμεύουσιν εἰς τὸ νὰ διορίσωσι προηγουμένην λέξιν, καιμένην ἡ ὑπονοούμενην, ὡς ἐπιθετικοὺς διορισμοὺς (ἐπιθετικά!).

Αἱ παραθετικαὶ καὶ ἐπιθετικαὶ ἀναφορικαὶ προτάσεις συντάσσονται ὡς ἀνεξάρτητοι προτάσεις· θίθεν τίθενται εἰς αὐτὰς αἱ ἐγκλίσεις καὶ ἡ ςρηγησίς τῶν ἀνεξάρτητων προτάσεων· π. χ. φίλον δ μέγεστον ἀγαθὸν εἶναι φασιν, οἱ πολλοὶ δπως κτήσωνται οὐ φροντίζουσι (παραθ. τοῦ φίλον· Ε. Ἀπ. 2, 4, 2). ἡ πόλις τοῦ μεγίστου νοσήματος οὐ μεθέξει, δ στάσις καλεῖται (παραθ. τοῦ νοσήματος Π.). Οἱ αὐτοὶ πολέμιοι ἡμῖν ἥταν, δπερ σαφεστάτη πίστις (παραθ.: τοῦ οἱ αὐτοὶ πολέμιοι ἡμῖν ἥταν· Θ. 1, 35). εἰς καλὸν ἡμῖν "Ἄνυτος" δε παρεκκλέζετο, ὡς μεταδῶμεν τῆς ζητήσεως (Πλ. Μεν. 89). οὐκ ἔξιον τοι; λόγοις πιστεύσῃ μᾶλλον ἡ τοι; ἔργοις καὶ τῷ χρόνῳ, δν ἡμεῖς σαφέστατον ἔλεγχον τοῦ ἀληθοῦς νομίσατε (Λυσ. 89, 61). ἔιυχεν ἡ πρύμνα ἐστεμένη τοῦ πλοίου, δ εἰς Δῆλον, οἱ Ἀθηναῖοι πέμπουσιν (=τοῦ εἰς Δῆλον δπ' Ἀθηναίων πεμπομένου. Πλ. Φιλ. 58). ἔξιεν τὴν αὐτὴν Ποσίωνι φευδομένῳ γίγνεσθαι ζημίαν, ἡς περ ἄν αὐτὸς ἐτύγχανεν (Ἴσ. 17, 21). οὐ δέδον εὑρετινὸν ἔργον, ἔφ· φῶ οὐκ ἄν τις αἰτίαν ἔχοι (Ε.).

§ 416. Παρὰ τοις Ἀττικοὶς πολλάκις ἡ ἀναφορικὴ πρέτασις, μεθ' δριστικῆς μέλλοντος ἔκφράζει σκοπὸν ὡς τελικὴ πρέτασις (ιελικὴ ἀναφορικὴ πρότασις). Ἐπὶ ἀποφάσεως τίθεται μὴ εἰς αὐτάς· π. χ. πρεσβείαν πέμπειν, ἤτις ταῦτα ἔρεται καὶ παρέσται τοις πράγμασι (=ἴνα ταῦτα εἰπεῖ παρῇ τοις πραγ. Δημ. 1, 2). ἔδοξε τῷ δῆμῳ τριάκοντα ἀνδράς ἐλέσθαι, οἱ τούτοις πατρίοις νόμοις συγγράψουσι (=ἴνα τούτοις π. ν. συγγράψωσι Ε. Ἐλλ. 2, 2, 2).

§ 417. Πολλάκις αἱ ἀναφορικαὶ πρετάσεις σημαίνουσιν ἐπακολούθημα τῆς ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει πράξεως (ἀναφορικαὶ προτάσεις ἀκολουθίας) εἰς ταύτας τίθενται αἱ ἐγκλίσεις τῶν ἀνεξάρτητῶν προτάσεων τῆς κρίσεως· π. χ. οὐκ ἔστι τοσαῦτα χρήματα δ διμᾶς ἀποτρέψει τὰ δικαιαῖα ποιεῖν (=ῶστε νὰ σᾶς ἀπ...). Τίς εὗτις μαίνεται δστις οὐ σοι βούλεται φίλος εἶνε; Οὐδεὶς δ, γένοιτο εὕτως ἀδημάντινος, δις ἄν μείνειεν ἐν τῇ δικαιοσύνῃ (Πλ. Πολ. 360). Περὶ τοῦ οἶος, δσος μετ' ἀπαρεμφάτου ίδ. § 398.

§ 418. Ἐνίστεται ἡ ἀναφορικὴ πρότασις σημαίνει αἰτίαν (αἰτιολογικὴ ἀναφορικὴ πρότασις). Τότε τὸ δις ισοδυναμεῖ μὲ τὸ δις

(διότι) καὶ προσωπικὴν ἡ δεικτικὴν ἀντωνυμίαν. Αἱ τοιαῦται ἀναφορικαὶ προτάσεις εἰνε ἔξηρτημέναι προτάσεις κρίσεως καὶ ἐκρέρουται κατὰ τὰς αὐτὰς ἐγκλίσεις, καθ' ἃς καὶ αἱ ἀνεξάρτητοι προτάσεις τῆς κρίσεως· π. χ. θαυμαστὸν ποιεῖς δις οὐδὲν ἡμῖν δίδως (ὅτι σὺ οὐδὲν ἡμῖν δ. Ε. Ἀπ. 2, 7, 13). Τὴν μητέρα ἐμακάριζον οἶων τέκνων ἐκέρδησεν (=ὅτι τοιούτων τ. ἐ. . . Ἡρ. 1, 31). Εὐδαίμων ἐφχίνετο ὡς ἀδεῶς καὶ γενναῖως ἐτελεύτα (=ὅτι οὕτως ἀδεκαὶ γ. ἐτ. Πλ. Φιδ. 58).

6') Υποθετικαὶ ἀναφορικαὶ προτάσεις,

§ 419. Εἰς τὰς ἀναφορικὰς προτάσεις, αἵτινες περιέχουσιν ἔννοιαν ὑποθετικήν, τίθενται αἱ ἐγκλίσεις, αἵτινες τίθενται καὶ εἰς τὰς ἰσοδυνάμους ὑποθετικάς. Ἐπὶ ἀρνήσεως τίθεται εἰς αὐτὰς τὸ μή.

α') δριστική· π. χ. ἂ μὴ οἶδα, οὐδὲ εἰδομαι εἰδέναι (=εἴ τι μὴ οἶδα· Ε. Ἀν. 5, 7, 27).

β') ὑποτακτικὴ μετὰ τοῦ ἀν (τὸ ἀν τίθεται ἀμέσως μετὰ τὸ ἀναφορικόν) 1) δταν σημαίνηται πρᾶξις προσδοκωμένη· εἰς τὴν κυρίαν πρότασιν τίθεται συνήθως μέλλων· π. χ. τῷ ἀνδρί, ὃν ἀν ἐλησθε πείσομαι (Ε. Ἀν. 1, 3, 15). 2) δταν σημαίνηται γενικῶς ἀδριστος ἐπανάληψις πράξεως. Εἰς τὴν κυρίαν πρότασιν τίθεται συνήθως ἐνεστώς· π. χ. οἱ Πέρσαι, ὃν ἀν γνῶσι δυνάμενον μὲν χάριν ἀποδιδόναι, μὴ ἀποδιδόντα δέ, κολάξουσιν ἵσχυρῶς (=ξάν τινα γνῶσι Ε. Κ. 8, 1, 30). 3) δταν δὲ ἡ ἀδριστος ἐπανάληψις τῆς πράξεως, ἀναφέρηται εἰς τὸ παρελθόν, τότε εἰς τὴν ἀναφορικὴν πρότασιν τίθεται εὔκτική, εἰς δὲ τὴν κυρίαν πρότασιν τίθεται παρατατικός (ἐπανιώτερον παρατατικός μετὰ τοῦ ἀν) ἡ ἀδριστος μετὰ τοῦ ἀν. Κῦρος οὓς τινας δρώῃ τὰ καὶ διώχοντας πάσαις τιμαῖς ἐγέρατεν (Ε. Κυ. 8, 1, 30).

ΣΗΜ. Ἀντὶ τῆς ὑποτακτικῆς μετὰ τοῦ ἀν δύναται ἐν τῷ πλαγίῳ λόγῳ νὰ τεθῇ εὐκτική ἄνευ τοῦ ἀν (εὐκτικὴ τοῦ πλαγίου λόγου· ίδ. § 335, 5).

γ') εὐκτική, δταν σημαίνηται τι ὡς ἀπλῆ σκέψις τοῦ λέγοντος. Εἰς τὴν κυρίαν πρότασιν τίθεται εὐκτική μετὰ τοῦ ἀν· π. χ. δικνοίην ἀν εἰς τὰ πλοῖα ἐμβαίνειν, ἂ ἡμῖν δοίη (=εἴ τινας ἡμῖν δοίη· Ε. Ἀν. 3, 3, 17).

ΣΗΜ. α'. Τίθεται πρὸς τούτοις εὐκτικὴ εἰς τὰς ἀναφορικὰς προτάσεις ἐνίστε κατ' ἀφομοίωσιν πρὸς προηγουμένην εὐκτικὴν (πρβ. § 390, σημ. β') π. χ. ἔρδοι τις ἦν ἐκαστος εἰδείη τέχνην (Ἀριστοφ. Σφ. 1131). εἰ-

ἀποθνήσκοι πάντα δσα τοῦ ζῆν μεταλάβοι, ἀνάγκη τελευτῶντα πάντα τεθνάναι Πλ. Φαιδ. 72)

ΣΗΜ. β'. Ἐνίστε μετὰ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ δ' εἰδους ἡ ἀναφορικὴ πρότασις λαμβάνει τὸν χαρακτῆρα αὐτῆς καὶ ἐκφέρεται καθ' ὁριστικὴν ἴστορικοῦ κρόνου π. χ. εἰ μὲν τις ἐν τῇ πόλει ἀρχὴ ἦ· ἵσχυροτέρα αὐτῆς, ὑφῆς (=καὶ ὑπὸ ταύτης) αὐτῷ προσετάτετο παρὰ τὸ δίκαιον ἀνθρώπους ἀπολλύναι, ἵσως ἀν εἰκότως αὐτῷ συγγνώμην εἴχετε (Δυσ. 12, 29)

ΣΗΜ. γ'. Τὸ ὡς τις καὶ ἄλλος, ὥσπερ καὶ ἄλλος τις κατ' ἔλλειψιν τοῦ ἄγματος ἀπροβάνουσιν ἴσοδύναμα μὲ τὸ ὡς οὐδεὶς ἄλλος ἡ ὑπὲρ πάντα ἄλλον π. χ. ἄρχεσθαι ἐπίσταμαι ὡς τις καὶ ἄλλος (Ξ.) ἔμενον ὥσπερ καὶ ἄλλος τις (ΙΙ.Λ.).

ΣΗΜ. δ'. Τὸ δ, τι μὴ εὑροταί ἀνευ ὄγματος ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ πλήν, ὡς καὶ τὸ εἰ μὴ (ιδ. § 406). π. χ. σῦτ' ἐπὶ θεωρίαν ἔξηλθες δ, τι μὴ ἄπαξ εἰς Ἰσθμόν, οὕτ' ἄλλοσε οὐδαμόσε, εἰ μὴ ποι στρατευσόμενος (Πλ. Κρ. 52).

Χρονικὰ προτάσεις.

§ 420. Αἱ χρονικὰ προτάσεις ἐκφέρονται :

α') σχετικῶς πρὸς τὴν ἐρώτησιν ἀπὸ πότε; διὰ τοῦ ἐξ οὗ, ἀφ' οὗ.

β') σχετικῶς πρὸς τὴν ἐρώτησιν πότε; διὰ τοῦ ὅτε, δηότε, ἐπει, ἐπειδή, ἡνίκα, ὡς, ἐν ᾧ, πρὸν,

γ') σχετικῶς πρὸς τὴν ἐρώτησιν ἔως πότε; διὰ τοῦ ἔως, μέχει, ἔστε.

Διακρίνονται δὲ δύο εἶδη αὐτῶν : δριστικὰ καὶ ὑποθετικὰ χρονικὰ προτάσεις.

§ 421. Οριστικὰ χρονικὰ προτάσεις. — Αἱ δριστικὰ χρονικὰ προτάσεις σημαίνουσιν ὡρισμένον τι καὶ πραγματικὸν διὰ τοῦτο τίθεται εἰς αὐτὰς ἡ δριστικὴ ἔγκλισις π. χ. δτε ἡ μάχη ἐγένετο, Τισσαφέρης ἐν Σάρδεσιν ἔτυχεν ὥ. (Ξ. Ἑλ. 3, 5, 25); ἐπει ἡμέρα ἐγένετο, παρὴν δ Γωδρύας (Ξ.) ὡς εἶδον τοὺς πολεμίους, συνέρρεαξαν (Ξ. Ἑλ. 75, 16); ταῦτα ἐποίουν, μέχρι σκότος ἐγένετο (Ξ. Ἀν. 4, 2, 4); ἐν ᾧ ὁ πληίζοντο. ἢκον οἱ σκοπόι (Ξ.) οἱ πολέμιοι οὐ πρότερον πρὸς ἡμᾶς τὸν πόλεμον ἐξέφηναν, πρὸν (=εἰ μὴ ἀφ' οὗ) ἐνδρισαν καλῶς τὰ ἔκυτῶν παρεσκευάσθαι (Ξ. Ἀν. 1, 3, 16).

§ 422. Υποθετικὰ χρονικὰ προτάσεις. — Εἰς τὰς χρονικὰς

προτάσεις, αἵτινες περιέχουσιν ὑπόθεσιν, τίθενται αἱ ἐγκλίσεις, αἵτινες τίθενται καὶ εἰς τὰς ἴσοδυνάμους ὑποθετικάς· ἐπὶ ἀποφάσεως τίθεται εἰς αὐτὰς τὸ μή.

α') δριστική: δτε τοῦτο μὴ ποιοῦσιν, εὐδὲ τὸν λόγον τοῦτον αὐτοῖς λεκτέον (=εἰ τοῦτο μὴ π... Δη.). ἡ τού χαλεπῶς ἀν τοὺς ἄλλους πείσκιμι ἀνθρώπους, δτε γε μηδ' ὑμᾶς δύναμαι πειθεῖν (=εἰ γε ... Πλ.).

β') ὑποτακτικὴ μετὰ τοῦ ἀν, ώ; εἰς τὰς ὑποθετικὰς προτάσεις τὸ ἀν τίθεται ἀμέσως μετὰ τὸν χρονικὸν σύνδεσμον. ολον ἥνειν ἀν, θως ἀν πρὸν ἀν κτλ. μετὰ δὲ τοῦ ἐπει, ἐπειδή, δτε, δπότε ἔνουται εἰς μᾶν λέξιν: ἐπάν, ἐπειδάν, δταν, δπόταν.

1) δταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ πρᾶξις προσδοκωμένη, εἰς τὴν κυρίαν πρότασιν τίθεται συνήθως μέλλων· π. χ. ἐπειδάν διαπράξωμαι, ἢ δέομαι, ἥξω (Ε. Ἀν. 3, 3, 27). ἐγώ σε ούχετι ἀφῆσω, πρὸν ἀν, ἢ μοι ὑπέρχησαι ἀποδείξεις (Ε. Οἰκ. 3, 1).

2) δταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ γενικῶς ἀόριστος ἐπανάληψις πράξεως, εἰς τὴν κυρίαν πρότασιν τίθεται συνήθως ἐνεστώς· π. χ. μαινόμεθα πάντες, δπόταν δργιζώμεθα (Φιλημ. 156). μισῶ πονηρόν, χρηστὸς δταν εἴπη λόγον (Μεν. 353). μηδένα φίλον ποιοῦ, πρὸν ἀν ἐξετάσῃς πῶς κέχρηται τοις πρότερον φίλοις (Ισ. 1, 24). δταν δὲ ἡ ἀόριστος ἐπανάληψις τῆς πράξεως ἀναφέρηται εἰς τὸ παρελθόν, τότε εἰς τὴν χρονικὴν πρότασιν τίθεται εὐκτική, εἰς δὲ τὴν κυρίαν πρότασιν τίθεται παρατατικός (σπανίως παρατ. μετὰ τοῦ ἀν) ἡ ἀόριστος μετὰ τοῦ ἀν· π. χ. Κύρος ἐθήρευεν, δπότε βούλοιτο γυμνάσαι ἔχυτὸν καὶ τοὺς Ἱππους (Ε. Ἀν. 1, 2, 7). δπότε δὲ διάσχοιεν αἱ πλευραὶ τοῦ πλαισίου, τὸ μέσον ἀν ἐξεπίμπλασαν (Ε. Ἀν. 3, 4, 22). δπότε προβλέψοιε τινας, εἶπεν ἀν (Ε. Κυ. 7, 1, 10).

ΣΗΜ. 'Αντὶ τῆς ὑποτακτικῆς μετὰ τοῦ ἀν δύναται ἐν τῷ πλαγίῳ λόγῳ νὰ τεθῇ εὐκτικὴ ἀνεν τοῦ ἀν (εὐκτικὴ τοῦ πλαγίου λόγου· id. § 585; 5)

γ') εὐκτική, ώς εἰς τὰς ὑποθετικὰς προτάσεις, δταν πχρίσταται τι ώς ἀπλῆ σκέψις τοῦ λέγοντος. Εἰς τὴν κυρίαν πρότασιν τίθεται εὐκτική μετὰ τοῦ ἀν· π. χ. δπότε, ὡ πάτερ, ἔχειεν μὲν τὰ ἐπιτήδεια οἱ στρατιῶται, ὑγιαίνοιεν δέ, πονεῖν δὲ δύναιντο, τὰς δὲ πολεμικὰς τέχνας ἡσημηκότες, εἰεν, οὐτ ἀν τίς σοι δοκοίη σωφρονεῖν διαγωνίζεσθαι βουλόμενος τοις πολεμίοις; (Ε. Κυ. 1, 6, 26).

ΣΗΜ. α'. 'Ως ἡ ἀναφορικὴ πρότασις (id. § 419 γ'. σημ. α'), οὕτω καὶ

ἡ χρονικὴ μετὰ ὑποθετικὸν λόγον τοῦ δ' εἴδους, μεθ' οὗ στενῶς εἶνε συνδεδεμένη, λαμβάνει τὸν χαρακτῆρα αὐτοῦ καὶ ἐκφέρεται δι' ὅριστικῆς ἴστορικον χρόνου ἀνευ τοῦ ἄν· π. χ. εἰ μὲν περὶ καινοῦ τινος πράγματος προστίθετο λέγειν, ἐπέσχον ἄν, ἐως οἱ πλεῖστοι τῶν εἰωθότων γνώμην ἀπεφήναντο (Δη. 4, 1).

ΣΗΜ. β'. Τὸ ἔστε σπανίως ἀπαντᾶ ἐν τῷ πεζῷ τῶν Ἀττικῶν λόγῳ, συνήθως εὑρηται παρὰ Ξενοφῶντι, παρὰ τῷ ὅποιῳ ἐνίστεται ἀπαντᾶ καὶ τὸ ἄξει.

§ 423. Παρχτηρητέον διτὶ τὸ πρότι, δταν ἡ κυρία πρότασις εἶνε καταφχτική, συντάσσεται μετ' ἀπαρεμφάτου· π. χ. πρὸν καταλῦσαι τὸ στράτευμα πρὸς ἀξιστον, βασιλεὺς ἐφάνη (Ξ. Ἀν. 1, 10, 19). Πολλάκις καὶ δταν ἡ κυρία πρότασις εἶνε ἀπορατική, εὑρηται τὸ πρὸν συνιεταγμένον μετ' ἀπαρεμφάτου· π. χ. καὶ μοι μὴ θορυβήσῃ μηδεὶς πρὸν ἀκοῦσαι (Δη.)· τῶν ἐπισταμένων νεῦν πρὸν μαθεῖν οὐδεὶς γῆπιστατο.

Ἡ μετοχὴ.

§ 424. Ἡ μετοχὴ εἶναι ῥηματικὸν ἐπίθετον. Ἡ ῥηματικὴ αὐτῆς φύσις φαίνεται, ἐξ ὧν καὶ ἡ ῥηματικὴ φύσις τοῦ ἀπαρεμφάτου (ἰδ. § 200, σημ.).

§ 425. Ἡ μετοχὴ τίθεται τριχῶς ἐν τῷ λόγῳ·

α') ἐπιθετικῶς·

β') κατηγορηματικῶς·

γ') παραθετικῶς ἢ ἐπιρρηματικῶς.

α') Ἡ μετοχὴ ἐπιθετικῶς.

§ 426. Ἡ μετοχὴ τίθεται μετὰ οὐσιαστικοῦ ὡς ἐπιθετικὸς διορισμὸς αὐτοῦ, ὡς καὶ πᾶν ἐπίθετον· Ισοδυναμεῖ δὲ μὲν ἀναφορικὴν πρότασιν· π. χ. δ λάμπων ἥλιος (=ἥλιος, δ; λάμπει)· πράγματα διγνοούμενα καὶ μὴ κοινὰ (Ἴσ. 7, 58)· ἀνὴρ καλῶς πεπαιδευμένος· οἱ πρέσβεις οἱ παρὰ Φιλίππου πεμφθέντες.

§ 427. Ἡ ἐπιθετικὴ μετοχὴ πολλάκις κείται κατὰ παράλειψιν τοῦ οὐσιαστικοῦ (ὡς καὶ τὸ ἐπίθετον, ίδ. § 48) καὶ λαμβάνεται τότε ἀντὶ οὐσιαστικοῦ· π. χ. ὁ λέγων (=ὁ ῥήτωρ), ὁ ἐρῶν (=ὁ ἐραστής), ὁ νικῶν (=ὁ νικητής), ὁ βουλόμενος, οἱ πολιτευόμενοι κτλ. Ἐφηρημένου οὐσιαστικοῦ σημασίαν ἔχει πολλάκις τὸ οὐδέτερον τῆς μετοχῆς τοῦ ἐνεστῶτος (ἢ τοῦ παρακειμένου)· π. χ. τὸ δεδιόδι (=ὁ

φέδος· Θ. 1, 37): τὸ θαρσοῦν (=τὸ θάρρος), τὸ βουλόμενον (=ἡ βεύλησις· Θ. 1, 90), τὸ ἀνειμένον (=ἡ χαλαρότης· Θ. 5, 9).

ΣΗΜ. α'. 'Η μετοχὴ οὐσιαστικῶς λαμβανομένη δέχεται ἐνίστε τὴν σύνταξιν τῶν οὐσιαστικῶν· π. χ. τούτων οἱ προσήκοντες (Πλ. Ἐπ. 34). τὸ δεδιός αὐτοῦ (Θ.) τὸ ἀνειμένον τῆς γνώμης (Θ.) μετὰ τὰ ἐν Πλαταίᾳ τῶν εἰσελθόντων Θηβαίων γενόμενα (Θ. 2 19).

ΣΗΜ. β'. 'Η μετοχὴ τοῦ μέλλοντος μετὰ τοῦ ἀρθρου τίθεται πολλάκις εἰς δήλωσιν προοδοκίας καὶ ίσοδυναμεῖ μὲν ἀναφορικὴν πρότασιν ἀκολουθίας· π. χ. δ ἡγηρόμενος οὐδεὶς ἔσται (=οὐδεὶς ἔσται, ὅστις ἡγήσεται (=οὐδεὶς θὰ ὑπάρχῃ δοτις τὰ νὰ..., Ε Ἀν. 2, 4, 5).

§ 428. 'Επὶ τῆς ἐπιθετικῆς μετοχῆς τίθεται μή, διαν ισοδυναμῇ μὲν ὑποθετικὴν ἀναφορικὴν πρότασιν· ἀλλως τίθεται οὐ· π. χ. δ μὴ δαρεὶς ἀνθρωπος οὐ παιδεύεται (=δ; ἀν μὴ δαρῇ)· λύουσι σπονδάς... οἱ μὴ βοηθοῦντες οἱς ἀ. ξυνομόσωσιν (=οἱ ἀν μὴ βοηθῶσι Θ. 1, 71). τοὺς στρατηγοὺς τοὺς οὐκ ἀνελομένους τοὺς ἐκ τῆς ναυμαχίας ἐδούλευθε ἀτρόσις κρίνειν (=οἱ οὐκ ἀνείλοντο. Πλ. Ἀπ. 32).

β') 'Η μετοχὴ κατηγορηματικῶς ἢ συμπληρωματικῶς.

§ 429. 'Η μετοχὴ τίθεται κατηγορηματικῶς πρὸς συμπλήρωσιν τῆς ἐννοίας τοῦ δήματος. 'Αναφέρεται δὲ ἡ κατηγορηματικὴ μετοχὴ ἢ εἰς τὸ ὑποκείμενον ἢ εἰς τὸ ἀντικείμενον τοῦ δήματος· π. χ. παύω σε λέγοντα, παύομαι λέγων.

§ 430. α'. Μετὰ τὸ εἶναι τίθεται κατηγορηματικὴ μετοχὴ καὶ ἀποτελεῖ περίφρασιν τοῦ δήματος· π. χ. τοῦτο εὐκ' ἔστι γιγνόμενον παρ' ἡμῖν (=οὐ γίγνεται· Πλ. Φιλ. 39).

§ 431. β'. Μετά τινων δήματων τίθεται κατηγορηματικὴ μετοχὴ καὶ ἀποτελεῖ μετ' αὐτῶν ἔκφρασιν, ἐν ἣ πρωτεύει ἡ ἐννοία τῆς μετοχῆς, τὸ δὲ δήμα τοῦτο δευτερευουσαν σημασίαν.

Τοιαῦτα δήματα εἰνεῖν·

α') τὸ οἰχεσθαι· π. χ. ὠχετο ἀποπλέων (=ἀπέπλευσε καὶ πάει Σοφ. Φιλ. 414).

β') τὸ τυγχάνειν, λανθάνειν, φθάνειν, διάγειν, διατελεῖν, διαγίγνεσθαι· π. χ. ἐτυγχάνομεν περιπατοῦντες (=τυχαίως, κατὰ τύχην περιεπατοῦμεν. Κεβ. Π. 1)· πολεμῶν διεγένετο (=ἀδιαλείπτως ἐπολέμει· Ε. Ἀν. 2, 6, 5); τὸ ἀσφαλέστατον σκοποῦσα διῆγε (=ἀεὶ ἐσχόπει· Ε. Κυ. 5, 4, 35); ἐπτὰ ἡμέρας μιχόμενοι διετέλεσαν

(= ξδιαλείπτως, συνεχῶς ἐμάχοντο· Ε. Ἀν. 4, 3, 2). ἔλαθεν ἀποδράς (= ἐπέδρα λεληθότως, λάθρῳ, χωρὶς νὰ τὸν ἐννοήσωσιν· Ε. Ἐλλ. 1, 3, 22) τοῦ οἰνου ἀφαιρεῖν χρή, ἔως ἂν λάθωμεν ὑδροπόται γενόμενοι (= ἔως ἂν λεληθότως, ἔνεταισθήτως, κατὰ μικρὸν ὑδροπόται γενώμεθα. Ε. Κυ. 6, 2, 29). πλείστου γε δοκεῖ ἀνήρ ἐπαίνου ἀξιος εἶνε, ὅς ἂν φθάνῃ τοὺς μὲν πολεμίους κακῶς ποιῶν, τοὺς δὲ φίλους εὐεργετῶν (ἢ ἂν πρότερος τοὺς μὲν πολεμίους κακῶς ποιῇ, τοὺς δὲ φίλους εὐεργετῇ).

ΣΗΜ Τὸ οὐκ ἂν φθάνοις λέγων σημαίνει λέγε ταχέως (Ε. Ἀπ. 2, 2, 11). οὐκ ἂν φθάνοιμι λέγων = θὰ εἴπω ἀμέσως (Πλ. Συμ. 214).

§ 432 γ'. Συνηθέστατα λαμβάνουσι κατηγορηματικὴν μετοχὴν τὰ ἔξης δήματα.

α'). τὰ ἐνάρξεως καὶ λήξεως σημαντικά· π. χ. ἀρξομαι λέγων (Πλ. Σημ. 186) ἐπιθυμῶν οὐ παύομαι (Ε. Συμ. 4, 45). τὴν φιλοσοφίαν παῦσον ταῦτα λέγουσαν (Πλ. Γο. 482).

β'). τὰ ἀνοχῆς, καρτερίας καὶ ψυχικοῦ πάθους σημαντικὰ (ἀνέχομαι, περιορῶ, ἐπιτρέπω, καρτερῶ, κάμνω, ἀπαγορεύω (— ἀποκάμνω), χαίρω, ἥδομαι, ἀγαπῶ, αἰσχύνομαι, ἀγανακτῶ, χαλεπῶς φέρω, μεταμέλει μοι). π. χ. ἀνέχουν, πάσχων, δρῶν γάρ ἔχαιρες (Εὐρ. Ἀπ.). ἀπείρηνα ἥδη βαδίζων καὶ τρέχων (Ε. Ἀν. 5, 1, 2). μὴ κάμης φίλον ἄνδρα εὐεργετῶν (Πλ. Γο. 470). ἥδομαι ὑφ' ὅμινον τιμώμενος (Ε. Ἀν. 6, 1, 26). οὐκ αἰσχύνομαι μανθάνων (Πλ. Ἰππ. 572). οὐ μεταμέλει μοι οὕτως ἀπολογησαμένω (Θ. 2, 73). ή πόλις αὐτοῖς οὐκ ἐπιτρέψει παραβαίνουσι τοὺς νόμους (Ισ. 12, 170).

ΣΗΜ α'. Ἡ μετοχὴ ἐπὶ τῶν ὁμιάτων τῶν δύο ἀνωτέρω τάξεων ἐκφράζεται παρ' ἡμῖν διὰ τοῦ νὰ καὶ ὑποτακτικῆς ὡς τὸ τελικὸν ἀπαρέμφατον· π. χ. ἀρχομαι λέγω = ἀρχίζω νὰ λέγω· ἀπείρηνα βαδίζων = ἀπηύθησα νὰ βαδίζω· ἀνέχομαι ὑβριζόμενος = ἀνέχομαι νὰ ὑβρίζωμαι.

ΣΗΜ. β'. Τὸ περιορᾶν συντάσσεται ἐνίστε καὶ μειὰ τελικοῦ ἀπαρεμφάτου κατὰ τὸ ἔαν· π. χ. τούτους δύναμιν προσλαβεῖν περιόψεσθε (Θ. 4, 35).

ΣΗΜ. γ'. Τὸ αἰσχύνεσθαι συντάσσεται καὶ μετὰ τελικοῦ ἀπαρεμφάτου, ἀλλ' ἐπ' ἄλλης σημασίας αἰσχύνομαι ποιῶν τι = αἰσχύνομαι δι τοιῷ τι, δηλ. ποιῶ τι καὶ διὰ τοῦτο αἰσχύνομαι αἰσχύνομαι ποιεῖν, τι = οὐ βούλομαι ἔξ αἰσχύνης ποιεῖν τι, δηλ. οὐ ποιῶ τι ἔξ αἰσχύνης· π. χ. τοῦτο μὲν οὐκ αἰσχύνομαι λέγων· τὸ δέ, ἂν μένητε παρ' ἐμοί, ἀποδώσω, αἰσχυνούμην ἀνείπειν (Ε. Κυ. 5, 1, 20).

ΣΗΜ. δ'. Ἐπὶ τῶν ψυχικοῦ πάθους σημαντικῶν ὁμοάτων ἡ μετοχὴ συμπίπτει μὲ τὴν αἰτιολογικὴν (ἰδ. § 388 σημ. 436 β') πολλάκις δὲ μέτ' αὐτὰ ἔπειται πρότασις διὰ τοῦ ὅτι ἡ διὰ τοῦ εἰ (ἰδ. § 388 σημ.).

γ'). τὰ αἰσθήσεως, γνώσεως καὶ δηλώσεως σημαντικὰ (χισθάνομαι, δρῶ, ἀκούω, γιγνώσκω, οἶδα, ἐπίσταμαι, μανθάνω, πυνθάνομαι. ἀγνοῶ, κατανοῶ, εὑρίσκω, μέμνημαι, δεῖχνυμι, δηλῶ, ἀποφαίνω, φαίνομαι, ἔξελέγχω καὶ τὰ δμοια) π. χ. οὐκ αἰσθάνεσθε ἔξαπατώμενοι (Ξ. Ἐλλ. 7, 1, 12). δρᾶμεν πάντα ἀληθῆ ὄντα ἢ λέγετε (Ξ. Ἀν. 5, 5. 24). Θεμιστοκλέα εὐκ ἀκούεις ἀνδρας ἀγαθὸν γεγονότα; (Πλ. Γο. 503). γιγνώσκω ἥττων ὃν πολὺ δύμων (Ἀριστφ. Πλ. 914). ἐπύθετο τὸ Πλημμύριον ἔαλωνδες (Θ. 7, 31). μεμνήμεθ' εἰς κίνδυνον ἐλθόντες μέγαν (Εὐρ. Ἐκ. 244). διαβεβλημένος οὐ μανθάνεις; (Ἡρ. 3, 1). διόλεμος οὔτος δηλώσει μείζων γεγενημένος (Θ. 1, 21). ἔξήγγειλε προσιδν τὸ στράτευμα (Ξ. Ἐλλ. 7, 5, 10). ἐπιδεῖξω τοῦτον ὁμολογηκότα εἰνε τὸν Μιλύον ἐλεύθερον (Δη. 19, 5). φανήσεται ταῦθ' ὁμολογηκώς (Δη. 17, 16).

ΣΗΜ. α'. Ἡ μετοχὴ ἐπὶ τῶν ὁμοάτων τούτων ἰσοδυναμεῖ μὲ εἰδικὴν πρότασιν^π χ αἰσθάνομαι ἔξαπατώμενος=αἰσθ ὅτι ἔξαπατῶμαι δρῶ. μεν πάντα ἀληθῆ ὄντα=δρ. ὅτι π. ἀληθ. ἐστι. Πλείστα δὲ αὐτῶν συντάσσονται πολλάκις μετὰ εἰδικῆς προτάσεως π. χ. ἥσθετο ὅτι τὸ Μένωνος στράτευμα ἦδη ἐν Κιλικίᾳ ἦν (Ξ. Ἀν 1, 2, 21). οἴδα ὅτι ἀλγῶ (Σοφ. (Ἡλ. 832).

ΣΗΜ. β'. Ἐπὶ τοῦ σύνοιδα ἐμαυτῷ δύναται ἡ κατηγορηματικὴ μετοχὴ νὰ κεῖται ἡ κατ' ὀνομαστικὴν ἡ κατὰ δοτικὴν π. χ. ἐγὼ δὲ οὔτε μέγα οὔτε ομικρὸν ξύνοιδα ἐμαυτῷ σοφὸς ὃν (Πλ. Ἀπ. 21). ἐμαυτῷ ξυνήδειν οὐδὲν ἐπισταμένῳ (Πλ. Ἀπ. 22).

ΣΗΜ. γ'. Τὸ εἰδέναι καὶ τὸ ἐπίστασθαι, ὅταν ἔχωσι τὴν ἔννοιαν τοῦ ἵκανον ἡ ἐπιτήδειον εἶναι, συντάσσονται μετὰ τελικοῦ ἀπαρεμφάτου ὁσαύ. τως καὶ τὸ μανθάνειν, ὅταν ἔχῃ τὴν σημασίαν τοῦ ἵκανον ἡ ἐπιτήδειον γίγνεσθαι (ἰδ. § 205 β').

ΣΗΜ. δ'. Τὸ γιγνώσκειν ὅταν σημαίνῃ ἀποφασίζειν συντάσσεται ὡς ἐφετικὸν μετὰ τελικοῦ ἀπαρεμφάτου, ὅταν δὲ σημαίνῃ κρίνειν, νομίζειν, συντάσσεται ὡς δοξαστικὸν μετὰ εἰδικοῦ ἀπαρεμφάτου π. χ. Ἀγησίλαος ἔγρω (=ἀπεφάσισε) διώκειν τοὺς ἐκ τῶν εὐνοῶν προσκειμένους (Ξ. Ἐλλ. 4, 6, 9). τὰ δ' ἄλλα πάντα ζῷα καὶ ἀχριστότερα καὶ ἀγνωμοίε. στερα ἀνθρώπων ἐγίγνωσκεν (=ἐκρινεν) εἶναι (Ξ. Κυ. 8, 3, 49).

ΣΗΜ. ε'. Τὸ ἀκούειν συντάσσεται μετὰ γεν. προσώπου καὶ κατηγορηματικῆς μετοχῆς ἐπὶ ἀμέσου ἀντιλήψεως, ἐπὶ αὐτηκοοίας μετ' αἰτιατικῆς δὲ

καὶ κατηγορηματικῆς μετοχῆς ἡ ἀπαρεμφάτου ἡ μετὰ εἰδικῆς προτάσεως ἐπὶ ἔμμέσου ἀντιλήψεως, ὅταν δηλ. τὸ ἀκούειν ἔχῃ τὴν ἔννοιαν τοῦ παρ' ἄλλων μανθάνειν π. χ., ἥκουσα δέ ποτε αὐτοῦ περὶ φίλων διαλεγομένου (==διὰ τῶν ἴδιων μου ὡτῶν ἥκουσα αὐτὸν νὰ διαλέγηται (Ξ. Ἀπ. 2, 4, 1). ἥκουσεν ἥκοντα πάλιν Σενοφῶντα (Ξ. Ἀν. 7, 2, 10). ἥκουσεν αὐτὸν καλὸν κἀγαθὸν εἶναι (Ξ. Κυ. 1, 3, 1). Τὴν αὐτὴν σύνταξιν ἔχει καὶ τὸ αἰσθάνεσθαι π. χ. ἥσθησαι οὖν πώποτε μου ἡ ψευδομαρτυροῦντος ἡ συκοφαντοῦντος; (Ξ. Ἀπ. 4, 4, 11). αἰσθανόμενος δέ ποτε Δαμπροκλέα πρὸς τὴν μητέρα χαλεπαίνοντα (Ξ. Ἀπ. 2, 2, 1). αἰσθανόμενος αὐτοὺς μέγα παρὰ βασιλεῖ δύνασθαι (Θ. 6, 59). Διὰ τῆς μετοχῆς δηλοῦται τι πραγματικόν.

§ 433. Κατηγορηματικὴ μετοχὴ τίθεται ἐνίστε καὶ μετὰ τῶν ῥημάτων τῶν σημαντικῶν καλῶς ποιεῖν ἡ ἀδικεῖν, νικᾶν ἡ ἡττᾶσθαι π. χ. εὖ ἐποίησας ἀπικόμενος (=καλὰ ἔκαμες νὰ ἔλθης, καλὰ ἔκαμες καὶ ἥλθες; Ἡρ. 5, 25). οὐ δίκαια ποιεῖται εἰς τὴν γῆν τῶν Πλαταιέων στρατεύοντες (Ξ. Ἰε. 11, 14). οὐχ ἡτησθμεθα εὖ ποιοῦντες (Ξ. Ἀν. 2, 3, 33).

§ 434. Ἐπὶ τῶν ῥημάτων τῶν ἔχόντων τὴν ἔννοιαν τοῦ ενδρίσκειν, καταλαμβάνειν, ποιεῖν, παριστάναι, ἐνίστε δὲ καὶ τοῦ δρᾶν, ἡ κατηγορηματικὴ μετοχὴ σημαίνει πρᾶξιν ἡ κατάστασιν, εἰς τὴν ὅποιαν πρόσωπον ἡ πρᾶγμα εὑρίσκεται καταλαμβάνεται, δρᾶται κτλ. π. χ. καταλαμβάνουσι τοὺς φύλακας ἀμφὶ πόρ καθημένους (Ξ.). δικήρυξ εὗρε τοὺς ἄνδρας διεφθαρμένους (Θ. 2, 6). ἀκλητὸν ἐποίησεν ("Ομηρος") ἐλθόντα τὸν Μενέλαον ἐπὶ τὴν θείνην (Πλ. Συμ. 174).

§ 435. Ω; τὸ ἐπίθετον, οὗτω καὶ ἡ μετοχὴ πρὸ συνάρθρου οὐσιαστικοῦ ἡ μετὰ σύναρθρον [οὐσιαστικὸν κείται ὡς κατηγορούμενον αὐτοῦ. π. χ. οἱ δὲ ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα διὰ τῆς ἀγορᾶς μεγάλη τῇ φωνῇ δηλοῦντα εἰς ἔπασχε.

γ') Ἡ μετοχὴ παραθετικῶς ἡ ἐπιρροματικῶς.

§ 436. Ἡ μετοχὴ τίθεται παραθετικῶς, ἵνα δηλώσῃ ἐπιρρηματικήν τινα σχέσιν, καθ' ἥν ἔκτελεῖται πρᾶξις τις. Συμφωνεῖ δὲ μὲ τὴν ἀντωνυμίαν ἡ τὸ ὄνομα, εἰς τὸ ὅποιον ἀναφέρεται κατὰ γένος, ἀριθμὸν καὶ πτῶσιν. Ἐπὶ ἀρνήσεως τίθεται τὸ οὐ, ἔκτος ἀν εἰνε ὑποθετική, διε τίθεται τὸ μή.

Αἱ σχέσεις αἱ ἔκφραζόμεναι διὰ τῆς παραθετικῆς μετοχῆς
Κατεβαίνη—Συντακτικὸν δευτέρα ἔκδοσις 10

είνε : δ χρόνος, ή αιτία, ή άπόθεσις, δ σκοπός, ή έναντιωσις, τὸ δργανον καὶ ὁ τρόπος· θεν καὶ ή μετοχὴ λέγεται χρονική, αιτιολογική, ύποθετική, τελική, έναντιωματική, δργανική καὶ τροπική.

α') χρονικὴ μετοχὴ· π. χ. οἱ Πέρσαι εὐθὺς παῖδες ὄντες μανθάνουσιν ἀρχειν τε καὶ ἀρχεσθαι (=εὐθὺς ὅτε παῖδες εἰσι Ε.). δειπνεῖτε· δειπνήσαντες δὲ ἀπελαύνετε (=ἐπειδὰν δὲ δειπνήσητε Ε. Κυ. 3, 1, 37). ταῦτα εἰπὼν ἐκάθετο (ἐπει εἰπε ταῦτα).

ΣΗΜ. α'. Αἱ χρονικαὶ μετοχαὶ ἀρχόμενος καὶ τελευτῶν ισρδυναμοῦσι μὲ ἐπίρρημα χρονικὸν ή μὲ ἔμπρόθετον διορισμὸν δηλοῦντα χρόνον τελευτῶν=ἐν τέλει τελευταῖον ἀρχόμενος = ἐν ἀρχῇ, κατ' ἀρχάς, τὸ πρῶτον· π. χ. ὅπερ ἀρχόμενος ἔλεγον (Πλ. Θεατ. 174) οἱ Ἑλληνες κινηθῆναι οὐκ ἡδύναντο ἐκ τοῦ χωρίου, ἀλλὰ τελευτῶντες καὶ ἀπὸ τοῦ ὑδατος εἰργον εὐτοὺς οἱ Θεῖαις (Ε. 'Αν. 6, 3, 8).

ΣΗΜ. β'. Πρὸς ἀκριβεστέρων δήλωσιν τῆς χρονικῆς σχέσεως τῆς μετοχῆς πρὸς τὸ κύριον ὅημα συνάπτονται·

1) μετὰ τῆς μετοχῆς συνήθως (ἄν καὶ ἀνήκουσι κυρίως εἰς τὸ ὅημα) τὰ χρονικὰ ἐπιρρήματα εὐθύς, ἀμα, μεταξὺ πρὸς ἐκφρασιν τοῦ συγχρόνου· π. χ. ἀμα πρωιῶν ἐπεσκοπεῖτο (ἐν ὃ προεχώρει, συγχρόνως ἔχηταξε Ε. Κυ. 5, 2, 22). τὸ τοῦ θεοῦ σημεῖον πολλαχοῦ μ' ἀπέσχε λέγοντα μεταξὺ (Πλ. Ἀπ. 40).

2) μετὰ τὴν μετοχὴν ἐν ἀρχῇ τῆς κυρίας προτάσεως, τὸ τότε ἔνταῦθα εἶτα ή ἐπειτα, ἐκ τούτου μετὰ ταῦτα καὶ τὸ οὖτως εἰς δήλωσιν τῆς χρονικῆς ἀκολουθίας· π. χ. ἀσκήσαντες τότε ἐπιθησόμεθα τοῖς πολιτικοῖς (Πλ. Γο 527). ὁ Ἀναξίβιος τὸν Ξενοφῶντα ἐκέλευσε διαβάντα τὸν Ἐλλήσποντον, ἐπειτα ἀπαλλάτεοθαι (Κ. 'Αν. 7, 1, 4). ἀναστὰς οὖτω δεῦρο ἐπορειόμην (Πλ. Πρωτ. 310).

β') αἰτιολογικὴ μετοχὴ· π. χ. λέγω τούδ' ἔνεκκ, βουλόμενος δέξαι σοι δπερ καὶ ἐμοὶ (=ἐπειδὴ βούλομαι· Πλ. Φαιδ. 13). τὶ δεδιότες σφόδρα οὖτως ἐπείγεσθε;

ΣΗΜ. α'. Τὸ τί παθῶν ή τί μαθῶν ισρδυναμεῖ πως τῷ διὰ τί· π. χ. τί παθῶν τοιαῦτα λέγεις; (=διὰ τί τοιαῦτα λέγεις; κυρ. : τί ἔπαθες καὶ λέγεις τοιαῦτα;); τί μαθῶν τοιαῦτα λέγεις; (=διὰ τί λέγεις τοιαῦτα; κυρ. : τί σοῦ κατέβη καὶ λέγεις τοιαῦτα;). λέξον δή μοι, τί σταθοῦσαι, εἴπερ νεφέλαι γ' εἰσὶν ἀληθῶς θνηταῖς εἰξασι γυναιξῖν; (=τί ἔπαθαν καὶ δύοιάζον μὲ γυναικας; 'Αριστφ. Ν. 341) τί μαθῶν τοῦτο προσέγραψε (=τί τοῦ κατέβη καὶ προσέγραψε τοῦτο; Δη. 20. 127).

Αἱ φράσεις αὗται τίθενται ἔνιοτε καὶ ἐν ἔξηρτημέναις προτάσεσι λαμβάνοιται τὸ δ, τι ἀντὶ τοῦ τί, καὶ τότε δὴ ή φράσις δ, τι μαθῶν καὶ δ, τι

παθών ισοδυναμεῖ μὲν αἰτιολογικὸν σύνδεσμον ἐπειδή, διότι π. χ. τί ἄξιός εἴμι παθεῖν ἢ ἀποτίσαι, διότι μαθὼν ἐν τῷ βίφ οὐχ ἡσυχίαν ἤγον; Πλ. 'Απ. 36)

ΣΗΜ. β'. Μετὰ τῆς αἰτιολογ. μετοχῆς τίθεται πολλάκις τὸ ἀτε, οἷον ἢ οὐ, καὶ τὸ ὁς, τὸ μὲν ἀτε καὶ σπανιώτερον τὸ οἷον ἢ οὐ, διαν ἡ αἰτιολογία παρίσταται κατὰ τὴν γνώμην λέγοντος, τὸ δὲ ὁς, διαν ἡ αἰτιολογία παρίσταται κατὰ τὴν γνώμην τοῦ κυρίου ὑποκειμένου (αἰτιολογία καὶ ὑποκειμένου) π. χ. Κέρος ἀτε παῖς ὁν φιλόκαλος καὶ φιλότιμος ἥδετο τῇ στολῇ (Ξ.) οἷον διὰ χρόνου ἀφιγμένοι ἐκ Ποτιδαιίας ἀσμένως, ἡσα ἐπὶ τὰς ξυνήθεις διατριβάς (Πλ.). μάλα καλεπῶς ἐπορεύοντο οἱ Λακεδαιμόνιοι οὐδα δὴ ἐν νυκτὶ καὶ ἐν φόβῳ ἀπιόντες (Ξ. 'Ελλ. 6, 4, 26), τροπαῖον ἔστησαν οἱ Κερκυραῖοι ὡς νενικηκότες (ἐπειδή, ὡς ἐνόμιζον, εἶχον νικήσει Θ. 1, 34) ηὗχετο Σωκράτης πρὸς τοὺς θεοὺς ἀπλῶς τάγαθά διδόναι, ὡς τοὺς θεοὺς κάλλιστα εἰδότας (=φρονεῖ ἢ νομίζων διτι οἱ θεοὶ κάλλιστα γνωρίζουν), οἱ πλεῖστοι ἡμῶν διοφύρονται τὰς ἐν τῇ νεότητι ἥδονάς ποθοῦντες καὶ ἀγανακτοῦντιν ὡς μεγάλων τινων ἀπεστερημένοι (=νομίζοντες διτι μ. ἀπεστέρηνται (Πλ. Πολ. 329). Ήδος ἐπίτασιν δὲ τῆς λογικῆς ἀκολουθίας τίθεται πολλάκις μετὰ τὴν αἰτιολογικὴν μετοχὴν ἐν ἀρχῇ τῆς κυρίας προτάσεως ὡς ἐπανάληψις τῆς αἰτιολογίας τὸ διὰ τοῦτο ἢ τὸ ἐκ τούτου π. χ. νομίζων ὑμᾶς κρείττους πολλῶν βαρβάρων, διὰ τοῦτο προσέλαβον (Ξ. 'Αν. 17, 3).

γ') ὑποθετικὴ μετοχὴ π. χ. ἐχόμενη ὁρέλιμα ἢ τκῦτα βουλέμεθα πράττειν αὐτά, βλαβερὰ δὲ σντα οὐ βουλόμεθα (=ἐχόν δὲ βλαβερὰ ἢ' (Πλ.).

δ') τελικὴ μετοχὴ π. χ. τοῦτο λέξων ἔρχομαι (=ἔρχομαι, ἵνα τοῦτο εἴπω' (Ξ. 'Αγ. 2, 7).

ΣΗΜ. 'Η τελικὴ μετοχὴ τίθεται κατὰ μέλλοντα χρόνον καὶ συνήθως μετὰ κινήσεως σημαντικῶν ὁμιάτων. Σπανίως μετ' ἄλλων ὁμιάτων τίθεται τελικὴ μετοχὴ καὶ σκεδὸν πάντοτε μετὰ τοῦ ὡς π. χ. συλλαμβάνει Κύρον ὡς ἀποκτενῶν (Ξ. 'Αν. 1, 1, 3).

ε') 'Ἐναντιωματικὴ (ἢ ἐνδοτικὴ) μετοχὴ π. χ. ἡ Σπάρτη τῶν δλιγαίθρωποτάτων πόλεων οὖσα δυνατιάτη ἐν τῇ Ἑλλάδι ἐφάνη. (=εἰ καὶ τῶν δλ. π. ἦν Ξ. Πολ. Λ' 1, 1) πολλοὶ μὲν σντες εὔγενεις εἰσι κακοὶ (=εἰ καὶ εὐγενεῖς εἰσι' Εὐρ. 'Ηλ. 551).

ΣΗΜ. Πρὸς σαφεστέραν δήλωσιν τῆς ἐναντιωματικῆς σημασίας τίθεται πολλάκις μετὰ τῆς ἐναντιωματικῆς μετοχῆς τὸ καὶ ἢ τὸ καίπερ π. χ. 'Α. θηναῖοι καὶ οὐ μεταλαβόντες τούτου τοῦ χρουσίου δμως πρόθυμοι ἡσαν εἰς τὸν πόλεμον (Ξ.). Ήδος ἐπίτασιν δὲ τῆς ἐναντιωματικῆς σχέσεως τίθεται πολλάκις ἐν ἀρχῇ τῆς κυρίας προτάσεως τὸ δμως, ἐνίοτε δὲ καὶ τὸ εἶτα ἢ ἐπειτα.

ε') Ὁργανικὴ καὶ τροπικὴ μετοχή· π. χ. προαιροῦνται μᾶλλον οὖς· ω̄ κερδαίνειν ἀπὸ ἀλλήλων ἢ συνωφελοῦντες αὐτοὺς (=διὰ τοῦ συνωφελεῖν· Εἰ. Ἀπ. 3, 5, 16). ληζέμενοι ζῶσι· (Εἰ. Εἰ. 3, 2, 25).

ΣΗΜ. Ἐξία παρατηρήσεως εἰνεὶς ἡ χρῆσις τῶν ἐξῆς τροπικῶν μετοχῶν: ἀνύσας = ταχέως, γρήγορα (ἀνοιγ' ἀνύσας τὸ φροντιστήριον. Ἀριστφ. Νεφ. 181). χαίρων = ἀτιμωρητὶ (=τούτων οὐδεὶς χαίρων ἀδικήσει· Πλ. Γο. 510) κλαίων = οὐχὶ ἀτιμωρητὶ (κλαίων ἀψει τῷδε· Ἔρ. 270). λαθὼν = λάθρου (ἀπὸ τείχεος ἀλιτο λαθών· (Ιλ. Μ. 390). φέρων = ὁργαίως (εἰς τοῦτο φέρων περιέστησε τὰ πράγματα. Αἰσχ. 3, 82) ἔχων = συιχῶς (τέκνωπταί εἰς ἔχων; Ἀριστφ. Νεφ. 509). Η μετοχὴ ἔχων καὶ ἄγων μετ' αἰτιατικῆς, διαν εἰνεὶς συντεταγμέναι μετὰ ὅρματος κινήσεως σημαντικοῦ, ίσοδυναμοῦσι μὲ τὴν σὺν μετὰ δοιικῆς (περιγραφικαί) π. χ. Τισσαφέρινης πορεύεται ὡς βασιλέας ἔχων ὡς πεντακοσίους (=σὺν ίππεῦσι· Εἰ. Ἀν. 1, 2, 4). μία (ναῦς) εἰς Πελοπόννησον ὥχετο πρέσβεις ἄγονος (Θ. 7, 25). Ὁμοίως ἡ μετοχὴ χρώμενος μετὰ δοιικῆς π. χ. βοῦν χρώμενοι (=σὺν βοῦς Θ. 2, 84).

§ 437. Πολλάκις μετὰ τῆς παραθέσεως συνάπτεται ἡ μετοχὴ ὡν, ήτις ίσοδυναμεὶ μὲ ἀναφορικὴν πρότασιν καὶ λέγεται ἀναφορικὴ· π. χ. δ πατήτη τὴν οὐσίαν ἐνεχείρισεν Ἀφόδῳ τε καὶ Δημοφῶντι, ἀδελφιδοῖν διντοῖν (=οἱ ήταν ἀδελφιδοί. Δη.).

Γενικὴ ἀπόλυτος.

§ 438. Ὅταν ἡ παραθετικὴ μετοχὴ ἔχῃ ὑποκείμενον οὐσιαστικόν, τὸ διπολέν γραμματικῶν; δὲν ἔχει συνάφειαν μὲ τὴν κυρίαν πρότασιν, τότε καὶ τὸ οὐσιαστικὸν καὶ ἡ μετοχὴ τίθενται κατὰ γενικὴν πτῶσιν ἀπολύτως. Ἡ γενικὴ αὕτη λέγεται γενικὴ ἀπόλυτος· π. χ. θεοῦ θέλοντος, καν ἐπὶ διπόδης πλέοντος (ἄν θεὸς θέλῃ . . .). καταστάσης ἐκκλησίας ἐξ ἀντιλογίαν ἡλθον (=ἐπεὶ κατέστη ἐκκλησία· Θ. 1, 31).

ΣΗΜ. α'. Σπανίως ἀπαντῷ γενικὴ ἀπόλυτος ἔχουσα ὑποκείμενον τὸ αὐτὸν πρόσωπον μὲ τὸ ὑποκείμενον τοῦ κυρίου ὅρματος· π. χ. βοηθησάντων ὑμῶν προθύμως πόλιν προσσλήψεσθε. Ἐνίστε τίθεται γενικὴ ἀπόλυτος ἔχουσα ὑποκείμενον λέξιν, ήτις κείται καὶ ἐν τῇ κυρίᾳ προτάσει κατὰ δοιικὴν ἡ αἰτιατικὴν ὡς ἀντικείμενον· π. χ. οἱ ἔφοροι, ἡδη ἔξω διντος αὐτοῦ, ἀποστρέφειν αὐτὸν ἐπειρῶντο (Εἰ. Ἀν. 2, 6, 3). ἀντί: ἡδη ἔξω διντος ἀποστρέφειν αὐτὸν ἐπειρῶντο· μαχομένων αὐτῶν καὶ ἀπορουμένων, θεῶντις αὐτοῖς μηχανὴν σωτηρίας δίδωσι (Εἰ. Ἀν. 5, 2, 24). ἀντί: μαχομένοις καὶ ἀπορουμένοις θεῶν τις αὐτοῖς μηχανὴν σωτηρίας δίδωσι. Τοῦτο γίνεται, ἵνα ἔξαρθῃ ἡ μετοχικὴ πρότασις καὶ ἐμφανικώτερον ἐκφρασθῇ ἡ σχέσις αὐτῆς.

ΣΗΜ. β'. Ἐνίστεται ἐλλείπει τὸ ὑποκείμενον τῆς ἀπολύτου γενικῆς.

α') δταν εὐκόλως νοῆται ἐκ τῆς σειρᾶς τοῦ λόγου' π. χ. ἔδοξεν οὖν αὐτοῖς προϊέναι εἰς τὸ πρόσθεν, ἔως Κύρῳ σιμμιέειαν. "Ηδη δὲ ἐν δρμῇ
ἄντων (δηλ. αὐτῶν)... ἥλθε Προκλῆς (Ξ. Ἀν. 2, 1, 3).

β') δταν νοῆται γενικῶς τῶν ἀνθρώπων ἡ τῶν πραγμάτων π. χ. οὐκ ἔξαιτούμειος, οὐκ 'Αμφικτιονικὸς δίκας ἐπαγόντων οὐκ ἀπειλούντων οὐκ ἐπαγγελλομένων (δηλ. τῶν ἀνθρώπων), οὐδυμῶς ἐγὼ προδέδωκα τὴν εἰς ὑμᾶς εὔνοιαν (Δη. 18, 322) εὑρως ἐχόντων (δηλ. τῶν πραγμάτων), εἰκός τοῖς μὲν πολεμίοις ἐναντίους εἶναι τοὺς θεούς, ήμιν δὲ συμμάχους (Ξ. Ἀν. 3, 2, 10). Ἐπὶ τοῦ ὕνοτος πολλῷ (Ξ. Ἑλλ. 1, 1, 16) ὑποκείμενον εἶναι τοῦ Θεοῦ Ἐπὶ τοῦ εἰσαγγελθέντος ὅτι... (Θ. 1, 116), δηλωθέντος ὅτι .. (Θ. 1, 74) καὶ τῶν ὅμοιών ὑποκείμενον εἶναι ἡ εἰδικὴ πρότασις.

Αἰτιατικὴ ἀπόλυτος.

§ 439. Ἡ μετοχὴ τῶν ἀπροσώπων ῥημάτων τίθεται ἀπολύτως κατ' αἰτιατικὴν πτῶσιν καὶ οὐδέτερον γένος καὶ ἐνικὸν ἀριθμὸν (αἰτιατικὴ ἀπόλυτος)· π. χ. πολλὰ πλεογεκτῆται ὑμῖν ἔξδν οὐκ ἡθελήσατε (εἰ καὶ ἔτην Δη. 2, 24) δῆλον διτὶ εἰσθα μέλλον γέσοις (ἐπειδὴ μέλει γέ σοι Π. Ἀπ. 24) εἰρημένον αὐτοῖς ἀπαντᾶν ἐνθαῦτι εῦδουσι καὶ οὐχ ἔχουσι (=εἰ καὶ εἰρηται' Ἀριστρ. Λυσ. 13) δῆλον δν (Θ. 1, 12), εἰ Συρράχσιοι παρεκελεύοντο κραυγῇ οὐκ διλγῇ χρώμενοι δδύνατον δν ἐν νυκὶ ἢ ἄλλῳ τῷ σημῆναι (Θ. 7, 44) οἷμα τὸ πλῆθος φηφιεισθαι, ἢ βουλέμεθι ἄμα μὲν ὅμῶν συναγορευόντων, ἄμα δὲ καὶ αἰσχρόν δν ἀντιλέγειν (Ξ. Κυ. 2, 2, 20).

§ 440. Ἐνίστε καὶ προσωπικῶν ῥημάτων ἡ μετοχὴ τίθεται μετὰ τοῦ ὑποκειμένου τῆς ἀπολύτως κατ' αἰτιατικὴν πτῶσιν κατὰ πᾶν γένος καὶ ἀριθμόν, ἀλλὰ πάντοτε μετὰ τοῦ ὡς ἡ ὄσπερ εἰς δῆλης γενικῆς αἰτιολογίας· π. χ. τεὺς υἱεῖς εἰ πατέρες ἀπὸ ποιηρῶν ἀνθρώπων εἰργευσιν ὡς τὴν μὲν χρηστῶν ὁμιλίαν μίσκησιν οὖσαν τῆς ἀρετῆς, τὴν δὲ τῶν ποιηρῶν κατάλυσιν (Ξ. Ἀπ. 1, 2, 20) φίλους κτῶνται ὡς βοηθῶν δεόμενοι, τῶν δὲ ἀδελφῶν ἀμελοῦσιν, ὄσπερ ἐκ πολιτῶν μὲν γιγνομένους φίλους, ἐξ ἀδελφῶν δὲ οὐ γιγνομένους (Ξ. Ἀπ. 2, 3, 3).

ΣΗΜ. Ἡ ἀπόλυτος μετοχὴ τυχὸν (=εἰ τύ/οι) ἀπέβη ἐπίορημα ίσοδυνατοῦν τῷ ισως· π. χ. τοῖς οἰνείοις τυχὸν ἀν χρησαίμην (Ἴσ. 5, 94).

Ἀπόλυτος ὀνομαστικὴ (ἀνακόλουθον σχῆμα).

§ 441. Ἐνίστε προτάσσεται ἡ ὀνομαστικὴ οὐσιαστικοῦ μετὰ μετοχῆς καὶ ἀντὶ νὰ ἀκολουθήσῃ ῥῆμα, ἔχον ὑποκείμενον τὸ οὐσια-

στικὸν τοῦτο, μεταβάλλεται δὲ λόγος οὕτως, ὥστε ἡμοῖς εὐ ἀντὶ τῆς δημοστικῆς γενικὴ ἀπόλυτος π. χ. ἀλήσ γενομένη πᾶσα ἡ Ἑλλὰς χειρὶ μεγάλῃ συνάγεται (*Ηρ.* 7, 157). ἐπιπεσῶν (δὲ Ἡριππίδης) τῇ Φαρναβάζου στρατοπεδεῖᾳ τῆς μὲν προφυλακῆς αὐτοῦ Μυσῶν ὅντων πολλοὶ ἐπεσον (*Ε.* Ἑλ. 4, 1, 24). Αὕτη ἡ γρῆγος τῆς μετοχῆς εἰνε σπανιωτάτη.

§ 442. Ἐνίστε εἴρηται δημοστικὴ μετοχῆς ἀναφερομένη εἰς λέξιν τινὰ τῆς προτάσεως κειμένην κατὰ γενικὴν ἢ κατὰ διτικὴν ἢ κατὰ αἰτιατικὴν π. χ. ἔδοξεν αὐτοῖς (=ἐψηφίσαντο ἢ ἔγνωσαν) οὐ τοὺς παρόντας μόνους ἀποκτείναι, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀταντας Μυτιληναίους ἐπικαλοῦντες κτλ. (*Θ.* 3, 36). ἡν αὐτῶν ἡ διάνοια (=διενοοῦντο) .. κρατενάμενοι αὐτήν ... τὴν Δέσδον κακώσειν (*Θ.* 4, 52). Ὁμοία ἀνακολουθία εἰνε καὶ ἐν τοῖς ἔξης τὰ περὶ Πύλουν π' ἀμφοτέρων κατὰ κράτος ἐπολεμεῖτο (=ἀμφότεροι κατὰ κράτος ἐπολέμουν), Ἀθηναῖοι μέν .. τὴν νῆσον περιπλέοντες .. Πελοποννήσοι δὲ τῇ ἡτείρῳ στρατοπεδευόμενοι μετὰ ταῦτα ἡ ἔνυνδος ἡν (=ἔνυνθον), Ἀργεῖοι μὲν οἱ ἔνυμαχοι ἐντάνως ὀργῇ χρωμενοι, Λακεδαιμόνιοι δὲ βραδέως (*Θ.* 5, 70). Ο συγγραφεὺς ἀποθλέπει εἰς τὴν κατὰ τὸ σημεινόμενον σύνταξιν καὶ οὐχὶ εἰς τὴν κατὰ τὴν λέξιν, πρᾶλ. ἡ μιαρὰ κεφαλὴ ἔξεληλυθώς (=ὁ μιαρὸς ἔξεληλυθώς. *Δη.* 21 117). βρέφος εἰσορῶ φέροντα τόξον (=μικρὸν παῖδα φέροντα. *Ἀνακρ.* 3, 16· 15. καὶ § 448).

"Ἐλξις καὶ ἀφομοίωσις τῆς μετοχῆς ὡν πρὸς τὸ κατηγορούμενον.

§ 443. Ἡ μετοχὴ ὡν πολλάκις συμφωνεῖ κατὰ γένος οὐχὶ πρὸς τὴν λέξιν, εἰς τὴν δύσιαν ἀναφέρεται, ἀλλὰ πρὸς τὸ κατηγορούμενον ήταν τοῦτο εἰνε οὐσιαστικὸν ἢ οὐδέτερον ἐπιθέτου οὐσιαστικῶς λαμβανόμενον (πρᾶ. § 35 καὶ 36). π. χ. ἡ λέαινα δν ἰσχυρότατον, ἀπαξ ἐν τῷ βίῳ τίχει (*Ηρ.* 3, 103). καταλαμβάνουσι Βρικινίας, δν ἔρυμα ἐν τῇ Δεοντίνῃ (*Θ.* 5, 4). τὴν ἡδονὴν διώχετε ὡς ἀγαθὴ δν (*Πλ.* Πρωτ. 354). τὸ ἡτιώ εἰνε ἔχυτο εὑρέθη ἀμαθία οὖσα (*Πλ.* Πρωτ. 359).

"Ἡ μετοχὴ μετὰ τοῦ ἄν.

§ 444. Ἡ μετοχὴ μετὰ τοῦ ἄγ περιέχει τὴν ἔννοιαν τῆς εὐκτικῆς μετὰ τοῦ ἄγ ἡ τῆς δριστικῆς ἴστορικοῦ χρόνου μετὰ τοῦ ἄν· π. χ. οὐ, εἰ ἐνορᾶς τινα πόρον καὶ ἀπ' ἐμοῦ ἄγ προσγενόμενον,

λέγει (=σὺ, εἰ ἐνορᾶς δτὶ πόρος τις καὶ ἀπ' ἑμοῦ ἀν προσγένοιτο, λέγει Ξ. Κυ. 1, 1, 9): πολιτείαν τὴν δρθῶς ἀν τοῖς πράγμασι χρησαμένην σύκ ἔχομεν (=ἢ δρθῶς ἀν χρήσαιτο Ἰσ. 7, 12). εὗ ἴστε μηδὲν ἀν με ἐπιχειρήσαντα, εἰ ἐώρων γτλ. (=εὗ ἴστε δτὶ σύδεν ἀν ἐπεχειρῆσα, εἰ ἐώρων Ἰσ. 5 13).

Παράλειψις τῆς κατηγορηματικῆς μετοχῆς.

§ 445. Ἡ μετοχὴ ἐνίστε παραλείπεται, δταν εὐκόλως νοῆται ἐκ τῶν ἡγουμένων· π. χ. ἀνεχώρησαν δὲ καὶ οἱ Ἀθηναῖς ἐπειδὴ καὶ ἔκεινους εἰδον (δηλ. ἀναχωρήσαντας. Θ. 3, 16). Συχνότατα παραλείπεται ἡ μετοχὴ ἐπὶ τοῦ τυγχάνειν· π. χ. ἀνεπαύοντο δπου ἐτύγχανεν ἔκαστος (δηλ. ἀναπαύμενος· Ξ. Ἀν. 3, 1, 3)· ἔδωκε δ, τι ἔκαστος ἔτυχε (δηλ. δούς. Δυσ. 12, 18). Ἐνίστε παραλείπεται ἡ μετοχὴ ὡν ἐπὶ τοῦ διατελεῖν καὶ τοῦ τυγχάνειν· π. χ. Σωκράτης ἀνυπόδητος καὶ ἀχίτων διετέλει (δηλ. ὥν· Ξ. Ἀπ. 1, 6, 2)· τυγχάνει ἥμῶν ἔκαστος σύκ αὐτάρκης, ἀλλὰ πολλῶν ἐνδεής (δηλ. ὥν. Πλ. Πολ. 369).

Σύνδεσις δύο ἢ πλειόνων μετοχῶν.

§ 446. Δύο ἢ πλείονες μετοχαὶ συνδέονται μετ' ἀλλήλων, δταν ἔχωσι τὴν αὐτὴν σχέσιν πρὸς τὴν κυρίαν πρότασιν· π. χ. σύτοι προσελθόντες καὶ καλέσαντες τοὺς Ἑλλήνων ἀρχοντας λέγουσιν δτι... (Ξ. Ἀν 2, 1, 18).

§ 447. Δύο ἢ πλείονες μετοχαὶ δὲν συνδέονται πρὸς ἀλλήλας·

α') χάριν ἐμφάσεως (χεύδετον σχῆμα· ίδ. § 489). π. χ. τὰ δέκα τάλαντα δρώντων, φρονούντων, βλεπόντων ἔλαθον ὅμῶν ἀφελόμενοι (Αἰσχ. 3, 94).

β') δταν δὲν ἔχωσι τὴν αὐτὴν σχέσιν πρὸς τὴν κυρίαν πρότασιν· π. χ. προϊόντες (χρον. μετ.) λελήθαμεν ἀμφοτέρων εἰς τὸ μέσον πεπτωκότες (κατηγ. μετ. Πλ. Θεατ. 180).

γ') δταν ἡ μία προσδιορίζῃ τὴν ἄλλην· π. χ. Κῦρος ὑπολαβὼν τοὺς φεύγοντας, συλλέξας στράτευμα ἐποιέρκει Μίλητον (=ἵπολιθων τοὺς φεύγοντας συνέλεξε στράτευμα καὶ ἐπ. τὴν Μ. Ξ. Ἀν. 1, 1, 7).

Παρατήρησις ἐπὶ τῆς συμφωνίας τῆς μετοχῆς πρὸς τὴν λέξιν, εἰς ἣν ἀναφέρεται.

§ 448. Ἡ μετοχὴ συμφωνεῖ πρὸς τὴν λέξιν, εἰς ἣν ἀναφέρεται κατὰ γένος, ἀριθμὸν καὶ πτῶσιν. Ἄλλ' ἐνίστε συμφωνεῖ σύκ πρὸς

τὸν γραμματικὸν τύπον τῆς λέξεως, εἰς ἣν ἀναφέρεται, ἀλλὰ πρὸς τὸ νοούμενον δι' αὐτῆς (σχῆμα κατὰ τὸ νοούμενον)· π. χ. ὅχλος περιεχεῖτο πολὺς, φοβούμενοι κτλ. (Ε. Ἐλλ. 3, 2, 21). βρέφος σορῷ φέροντα τόξον (=μικρὸν παῖδα φέροντα τόξον). Ἀνακρ. 3, 16). ή μιαρὰ κεφαλὴ ἐξεληλυθώς (=δ μιαρὸς ἐξεληλυθώς). (Δημ. 21, 117). εἰ τις ὅμμα τούμδον ζῶντος ἔτι προσιδεῖν ἐθέλει, προσιτω (=ἐμοῦ ζῶντος· Ε. Κυ. 8, 8, 26. Ιδ. § 242 σημ. β'). πρ. 442 καὶ § 31, α') καὶ 255 δ'.

Απρόσωπα ρήματα.

§ 449. Ἀπρόσωπα ρήματα λέγονται τὰ ρήματα, ἀτινα ἀπαντῶσι μόνον ἐν τῷ τρίτῳ ἑνικῷ προσώπῳ καὶ δὲν δέχονται προσωπικὸν ὑποκείμενον, οἷον τὸ δεῖ, χρή, ἀπόχρη, ἐξεστι, μέλει, μεταμέλει, προσήκει, εἶμασται.

§ 450. Ἀπροσώπως λαμβάνονται καὶ προσωπικά τινα ρήματα, οἷον τὸ δοκεῖ (=ρχίνεται καλόν), ἔνεστιν, ἔστι (=δυνατόν ἔτι), ἐνδέχεται, συμβαίνει, καλῶς ἔχει (=καλόν ἔτι), ἀναγκαίως ἔχει, παρέχει (εὔκαιρίᾳ ὑπάρχει), μάλιστα δὲ παθητικὰ ρήματα· οἷον ἀγγέλλεται, λέγεται, ἄδεται, δμολογεῖται κτλ.

ΣΗΜ. Τὸ δοκεῖ λαμβάνεται προσωπικῶς μὲν ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ φαινεσθαι· (π. χ. δ ἀνήρ ἔδοξε μοι πάγκαλος εἶναι), ἀπροσώπως δὲ ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ φαινεσθαι καλόν π. χ. ἔδοξε τῇ βουλῇ καὶ τῷ δῆμῳ στεφανῶσαι Δημοσθένην

§ 451. Καὶ τὸ εἶναι (ἢ γίγνεσθαι) μετὰ τοῦ εὐδετέρου τῶν ἐπιθέτων (καλόν, ἀξιον, χαρέπόν. ῥάβδιον κλπ.) ἢ μετά τινος τῶν οὐσιαστικῶν ἀνάγκη, θέμις, καιρός, ὡρα καὶ τῶν ὅμοιων λαμβάνεται ὡς ρῆμα ἀπρόσωπον.

§ 452. Τοποχέ μενον τῶν ἀπροσώπων ρῆμάτων εἰνε τὸ ἐξ αὐτῶν ἐξαριώμενον ἀπαρέμφατον· π. χ. δεῖ γράμματα μαθεῖν καὶ μαθέντα νοῦν ἔχειν (Με. 96). τοῖς ἴδιάταις ἐξεστι τὰς δαπάνας συντέμνειν (Ε. Ἱε. 4, 9). οὐκ ἔχει καλῶς ἀμελεῖν τῶν τοιούτων (Ισ. 12, 150). εὖ παρέσχε ἐνυβῆναι (Θ. 1, 120). δμολογεῖται τὴν πόλιν ἀρχαιοτάτην εἶναι (Ισ. 4, 26. ἀεὶ κράτιστόν ἔστι τὰληθῆ λέγειν (γν.). οὐ θέμις (δηλ. ἔστι) ψεύδεσθαι (Πλ. Ἀπ. 21). αἰσχρὸν γίγνεται ἐμὲ μὴ ἐθέλειν (Πλ. Γο. 458).

§ 453. Ἐκ τῶν ἀπροσώπων τινὰ ἔχουσιν ὑποκείμενον τὴν ἀφηρημένην αὐτῶν ἔννοιαν· π. χ. μέλλει μοὶ τινος=μέλησις ἔστι μοὶ τινος· δεῖ χρημάτων=ἔνδεια (χρεία) ἔστι χρημάτων, παρεσκεύατο

τοῖς Κορινθίοις (=παρασκευὴ ἐγεγένητο τοῖς Κορινθίοις. Θ. 1, 48)· καὶ πρότερόν μοι εἴρηται (λόγος μοι γεγένηται. Θ. 6, 94).

§ 454. Ἀντὶ τῆς ἀπροσώπου συντάξεως μεταχειρίζονται πολλάκις οἱ παλαιοὶ τὴν προσωπικὴν σύνταξιν π. χ. Ἐπύαξα ἐλέγετο Κύρῳ δοῦναι χρήματα πολλὰ (ἐντὶ : ἐλέγετο Ἐπύαξαν Κύρῳ δοῦναι χρ. π. Ε. Ἀν. 1, 2, 12). δίκαιος εἰ βοηθεῖν τῷ ἀνδρὶ (ἀντὶ : δίκαιόν ἔστι σε β. τῷ ἀ. Πλ. Πρωτ. 239).

Τὸ δεῖν λαμβάνεται προσωπικῶς. Ήταν εἶνε συντεταγμένον μετὰ τῆς γεν., πολλοῦ, μικροῦ, διλέγουν, τοσούτου, ἐνός, δυοῖν· π. χ. τοσούτου δέω τῶν ἀλλοτρίων ἐπιθυμεῖν, ὥστε... (=τοσοῦτον ἀπέχω τοῦ ἐπιθυμεῖν τῶν ἀλλ., ὥστε . . . Ἰσ. 3, 35· πρᾶ. 31). μικροῦ ἔδεισεν (Εὐχγόρας) Κύπρον ἀπασχν κατασχεῖν (Ἰσ. 9, 62). τριήρεις μιᾶς δέουσαι τριάκοντα.

ΣΗΜ. Καὶ τὸ μέλειν λαμβάνεται ἐνίστε προσωπικῶς· μέλω τινί=εἰμι τινὶ ὑποκείμενον φροντίδος, ἐπιμελεῖται τις ἐμοῦ· π. χ. θυσίαι καὶ ἕορται καὶ χοροὶ πᾶσι μέλουσι διὰ βίου (ΙΙΙ. Νο. 835).

Tὰ εἰς -τὸς καὶ -τέος δῆματικά.

§ 455. Τὰ εἰς -τὸς δῆματικὰ ἐπίθετα ἔχουσιν ἐν γένει παθητικὴν σημασίαν· σημαίνουσι δὲ ἡ δ.τι ἡ μετοχὴ τοῦ παθητικοῦ παρακειμένου ἢ τὸν δυνατὸν (ἢ ἄξιον) νὰ πάθῃ τὸ ὅπο τοῦ δῆματος σημανόμενον· π. χ. πολιτικῆς στοιχεῖδος (=τεποιημένος ἀντιθετικῶς πρὸς τὸν ἐν γένει πολιτικὸν) ποταμὸς διαβατὸς (ποτ., ὃν δύναται τις νὰ διαβῇ). ἐπαινετός (=ἄξιος ἐπαινεῖσθαι). Τινὰ τῶν εἰς -τὸς ἔχουσι καὶ ἐνεργ. σημασίαν μάλιστα μετὰ τοῦ στερητικοῦ α σύνθετα· π. χ. ἀπρακτός (μηδὲν πράξις), ἀστράτευτος* (=μὴ στρατευσάμενος).

§ 456. Τὰ εἰς τὸς δῆματικὰ συντάσσονται, ώς καὶ τὰ ἄλλα ἐπίθετα. Τινὰ δὲ τῶν ἐπιχηματισμένων ἔξ ἀμεταβάτων δῆματων συντάσσονται καὶ ἀπροσώπως, τίθενται δηλ. κατ' οὐδέτε. γένος μετὰ τοῦ ἔστι καὶ ισοδυναμοῦσι μὲ τὸ δυνατὸν (ἢ ἄξιον) ἔστι καὶ τὸ οἰκεῖον ἀπαρέμφτον· π. χ. οὐ βιωτόν μοί ἔστι (=οὐκ ἄξιόν ἔστι μοι ζῆν· πρᾶ. Ἀριστφ. Ὁρ. 548 : ζῆν οὐκ ἄξιον ήμιν). ἀρά γρυντόν ἔστιν ήμιν (ἀρά δυνατόν ἔστιν ήμιν γρῦπει). Ἀριστφ. Ἀχ. 656· εὐεπίθετον ἦν ἐνταῦθι (=ράζιον ἦν ἐπιθέσθαι). Ε. Ἀν. 3, 4, 20).

ΣΗΜ. ‘Ομοίαν ἀπρόσωπον σύνταξιν ἔχουσιν ἐνίστε καὶ τὰ εἰς -σιμος δῆματικά· π. χ. οὐκ ἔστιν οἱ βιώσιμον (οὐκ ἔστιν αὐτῷ δυνατὸν ζῆν. Ηρ. 1, 45).

§ 457 Τὰ εἰς -τέος ῥηματικὰ ἐπίθετα σημαίνουσι τὸν δρεῖλοντα νὰ πάθῃ τὸ ὑπὸ τοῦ ῥήματος σημανόμενον. Συντάσσονται δὲ

α') ως καὶ τὰ ἄλλα ἐπίθετα· π. χ. οὐ πρό γε τῆς ἀληθείας τιμητέος δ ἀνήρ (=δὲν πρέπει νὰ προτιμᾶται τῆς ἀληθείας δ ἀνήρ. Πλ. Πολ. 595). τοσαῦτα δηγη δέστε ὑμῖν ὅντα πορευτέχ. Ξ. Ἀν. 2, 5, 18).

β') ἀπροσώπως· τίθεται δηλ. κατ' εὑδέτερον γένος μετὰ τοῦ ἔστιν (ἢ νοσυμένου τοῦ ἔστι) καὶ ίσοδυναμοῦσι μὲ τὸ δεῖ καὶ τὸ οἰκεῖον ἀπαρέμφατον· π. χ. οὐκ ἀθυμητέον (=οὐ δεῖ ἀθυμεῖν· Δη. 4, 2). οἰστέον τὴν τύχην (=δεῖ φέρειν τὴν τύχην· Εὐρ. Ἰω. 1260). δοκεῖ μοι διδακτέον εἶνε ἀλλήλους τὰ αἰτια τῶν πολέμων (Ξ. Ἐλλ. 6, 3, 7).

§ 458. Ἐπὶ τῆς ἀπροσώπου συντάξεως τῶν εἰς -τέος ῥηματικῶν τὸ πρόσωπον, διπερ δρεῖλει νὰ πράξῃ τὴν πρᾶξιν, τίθεται κατὰ δοτικήν, τὸ δὲ ἀντικείμενον καθ' ἥν πτῶσιν ἀπαιτεῖ τὸ ῥῆμα, ἐξ οὗ τὸ εἰς -τέον παράγεται· π. χ. τὸν θάνατον ἡμῖν μετ' εὐδοξίας αἱρετέον (Ἴσ. 6, 91). μεθεκτέον τῶν πραγμάτων πλείσσι (=δεῖ πλείσσας μετέχειν τῶν πραγμάτων· Θ. 8, 65).

ΣΗΜ. Πολλάκις τὸ πρόσωπον, διπερ δρεῖλει νὰ πράξῃ τὴν πρᾶξιν, τίθεται κατ' αἰτιατικὴν πτῶσιν, διότι ἐν τῷ εἰς -τέον ὄντικῳ ἐνυπάρχει ἡ ζηνοια τοῦ δεῖ καὶ ἀπαρεμφάτου, τόιε δὲ παραλείπεται τὸ ἔστι π. χ. τὸν βουλόμενον εὐδαιμόνα εἶναι σωφροσύνην μὲν διωκτέον καὶ ἀσκητέον, ἀκολασίαν δὲ φευκτέον (Πλ. Γο. 507). Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον μετὰ ὄντικὸν εἰς -τέον ἐπιφέρεται ἐνίστε ἀπαρέμφατον· π. χ. πανταχοῦ ποιητέον, ἢ ἂν κελεύῃ ἡ πατρίς, ἢ πείθειν αὐτὴν (=δεῖ ποιεῖν ἢ πείθειν· Πλ. Κρ. 51).

§ 459. Τὰ εἰς -τέος ῥηματικὰ ἐν τῇ ἀπροσώπῳ συντάξει δύνανται νὰ κείνται ἐπὶ τῆς ἐνεργητικῆς ἢ ἐπὶ τῆς μέσης ογκυστίας· π. χ. παρασκευαστέον ἔστι δύναμιν τινα (=δεῖ παρασκευάσαι. Πλ. Γο. 510). παρασκευαστέον μάλιστα μηδὲν δεῖσθαι τοῦ κολάζεσθαι (=δεῖ παρασκευάζεσθαι· Πλ. Γ. 507).

§ 460. Ἐν τῇ ἀπροσώπῳ συντάξει τὰ εἰς -τέος εὔρηνται πολλάκις ἐν τῷ πληθ. ἀριθμῷ· π. χ. εἰ τὸν οἰνον ἡξίους πίνειν, συνεκοπτέ' ἔστι σοι καὶ τὴν τρύγα (Ἄριστρ. Πλ. 1084). ἄλλοις μὲν χρύματά ἔστι καὶ νῆσες καὶ ἵπποι, ἡμῖν δὲ ἔνυμπαχοι ἀγαθοί, εὖς οὐ παραδοτέα τοις Ἀθηναῖοις ἔστιν (Θ. 1, 86). Όμείως καὶ τὰ εἰς -τος καὶ -σιμος ἐν τῇ ἀπροσώπῳ συντάξει εὔρηνται ἐνίστε ἐν τῷ πληθ. ἀριθμῷ· π. χ. ἔως μὲν βάσιμα ἦν, ἐπὶ τοῦ ἵππου ἦγεν, ἐπειδὴ ἀβατα ἦν καταλιπὼν τὸν ἵππον ἔσπευδε πεζῇ (Ξ. Ἀν. 3, 4, 49).

Tὰ ἀρνητικὰ ἢ ἀποφατικὰ μόρια.

§ 461. Τὸ οὖ σημαίνει ἄρνησιν ἀποράνσεως, τὸ δὲ μὴ εἶνε ἐν γένει ἀπαγορευτικόν· θεεν τὸ μὲν οὐ τίθεται ἐπὶ τῶν ἀνεξαρτήτων προτάσεων τῆς κρίσεως, τὸ δὲ μὴ ἐπὶ τῷ, ἀνεξαρτήτων προτάσεων τῇς ἐπιθυμίας.

§ 462. Ἐκ τῶν ἔξηρτημένων προτάσεων ἐπὶ μὲν τῶν τελικῶν καὶ τῶν ὑποθετικῶν τίθεται μὴ (ἰδ. § 389 καὶ 399), ἐπὶ δὲ τῶν ἀλλων οὐ· εἰς τὰς τελικὰς ἀνήκουσι καὶ αἱ ἀναφορικαὶ, αἱ σημαίνουσαι σκοπὸν (ἰδ. § 416). Εἰς δὲ τὰς ὑποθετικὰς ἀνήκουσι καὶ αἱ χρονικαὶ καὶ αἱ ἀναφορικαὶ, αἱ περιέχουσαι ἔννοιαν ὑποθετικὴν (ἰδ. § 419 καὶ 422).

ΣΗΜ. Ἐνίστεται οὐ ἀντὶ μή, διαν τὴν ἄρνησις εἶνε οὕτω στενῶς συνημμένη μετά τινος λέξεως, ὥστε ν' ἀποτελῇ μετ' αὐτῆς μίαν ἔννοιαν· π. χ. εἰ οὐ πολλοὶ ἡσαν (=εἰ δύνητοι ἡσαν. Λυσ. 13, 62) ἐὰν οὐ φῆτε (=ἐὰν ἀρνηθῆτε Πλ. Ἀπ. 25)· εἰ οὐκ ἔἄς (=εἰ κωλύεις. Σοφ, Αἰ. 1132).

§ 463. Ἐπὶ τοῦ τελικοῦ ἀπαρεμφάτου τίθεται τὸ μή· ἐπὶ δὲ τοῦ εἰδικοῦ συνήθως μὲν τὸ οὐ, ἐνίστετε δὲ καὶ τὸ μὴ (ἰδ. § 203 καὶ 245· πρδ. καὶ § 203 σημ. α').

ΣΗΜ. α'. Μετὰ τοῦ εἰδικοῦ ἀπαρεμφάτου τίθεται πάντοτε τὸ μή, διαν ἀνήκῃ εἰς πρότασιν ἀπαιτοῦσαν τὸ μή· π. χ. νόμιζε μηδὲν εἴται τῶν ἀνθρωπίνων βέβαιον (Ἴσ. 4, 41).

ΣΗΜ. β'. Ἐνίστεται ἄρνησις ἀνήκει εἰς τὸ κύριον ὅγμα· π. χ. οὐ δεῖ οὐδένα τῆς ἀρετῆς ἴδιωτεύειν.

ΣΗΜ. γ'. Τὸ σύναρθρον ἀπαρέμφατον λαμβάνει ἐπὶ ἀρνήσεως πάντοτε τὸ μή.

§ 464. Μετὰ μετοχῆς τῶν ἐπιθέτων καὶ τῶν οὐδιαστικῶν τίθεται μή, διαν περιέχωσιν ἔννοιαν ὑποθετικήν, ἀλλως τίθεται τὸ οὐ· π. χ. δοῦλος δικαιονός δεῖται νόμου (γν.)· τὸ μὴ δίκαιον ἔργον οὐ λήθει θεός (τὸ ἔργον, δοῦλος μὴ δίκαιον γ). δοῦλος δικαιονός γε ἀνεπιστήμων, ὃν δοῦλος ἐπιστήμων (ἄντας μὴ δικαιονός γ). (Πλ. Γο. 459).

ΣΗΜ. Ἡ μετοχὴ δέχεται προσέτι μή, ἀν ἀνήκῃ εἰς πρότασιν ἀπαιτούσαν τὸ μή· π. χ. ψηφίσασθε τὸν πόλεμον μηδὲν φοβηθέντες (Θ.).

§ 465. Ἐν τῷ δευτέρῳ μέρει διπλῆς πλαγίας ἔρωτήσεως ἐκφερομένης διὰ τοῦ εἰ γ, εἴτε-εἴτε τίθεται γ οὐ γ μή (ἰδ. § 378).

ΣΗΜ. Ὅτι ἐλέχθη περὶ τοῦ οὐ καὶ μὴ ισχύει καὶ περὶ τῶν συνθέτων αὐτῶν οὐδείς, μηδείς, οὐδαμῶς, μηδαμῶς κτλ.

§ 466. Πολλάκις γ ἐν ἀρχῇ λόγου τιθεμένη ἄρνησις (οὐ) ἀναι-

ρεὶ δλον τὸν λόγον· π. χ. οὐκ εἶπον μὲν ταῦτα, οὐκ ἔγραψε δὲ (=δχι, ἡτοι δὲν εἰνε ἀληθὲς δτι, εἶπον μὲν ταῦτα, οὐκ ἔγραψε δὲ (Δη. 18, 288). Οὐ γάρ δῆπου σεσ μηδὲν περιττότερον τῶν ἀλλων πραγματευομένου, ἐπειτα τοσαύτη διαδολὴ γέγονε (=δὲν εἰνε ἀληθὲς δτι χωρὶς οὐ νὰ πράττης τίποτε περιττότερον ἢ οἱ ἄλλοι, τόση διαδολὴ ἔχει γένει. Πλ. Ἀπ.).

ΣΗΜ. Τὸ μόγον οὐδὲ μόνον οὐχὶ=σχεδόν π. χ. μόνον οὐκ ἐν ταῖς ἀγκάλαις περιεφέρομεν αὐτοὺς ἀγαπῶντες (Ξεν. Κυ. 5, 50) ὁ παρόν καιρὸς μόνον οὐχὶ φωνὴν ἀφιεῖς λέγει (Δημ.).

Τὸ δόσον οὐδὲ μεθ' ἐπομένουν ἡδη σημαίνει σχεδὸν ἡδὴ· π. χ. ἐλέγετο δτι ὁ Πῶλος δόσον οὐδὲ παρείη ἡδη. Συνώνυμον πρὸς τὸ δόσον οὐκ ἡδη εὑρηται τὸ δόσον οὐπω· π. χ. ἐνόμισαν πολλαπλασίους μὲν ἀπιέναι, δόσον δ' οὐπω παρεῖναι (Θ. 4, 125).

Συσώρευσις ἀρνήσεων.

§ 467. Σύνθετος ἀρνησις μεθ' ἀτλῆν ἢ σύνθετον κειμένην ἐν τῇ αὐτῇ προτάσει δὲν ἀνατιρεῖ τὴν προηγουμένην ἀρνησιν, ἀλλὰ συνεχίζει αὐτὴν μετ' ἐμφάσεως· π. χ. μὴ λανθανέτω οε μηδὲ τοῦτο (Ξ. Κ. 5, 2, 36). ἐξ εὗ τὴν πόλιν οἰκούμεν, οὐδεὶς οὔτε κίνδυνος οὔτε πόλεμος περὶ τηλικούτων ἥμιν τὸ μέγεθος γέγονεν (Ισ. 6, 7).

Οὕτως ἐν ἀρνητικῇ προτάσει ἀντὶ τῶν ἀορίστων ἀντωνυμιῶν καὶ ἐπιρρημάτων τίθενται συνήθως τὰ ἀντίστοιχα ἀρνητικά, δταν πρόκειται νὰ ἐκφρασθῇ ἀρνησις μετ' ἐμφάσεως· π. χ. μηδέποτε μηδὲν αἰσχρὸν ποιήσας ἔλπιζε λήσειν (Ισ.). Ἄνευ τούτου οὐδεὶς εἰς οὐδὲν ὄθδενδς πώποτε κάλλιον θάνατον ἦνεγκεν ἢ Σωκράτης (Ξ. Ἀπ. 4, 8, 2).

ΣΗΜ. Ἡ δευτέρα ἀρνησις ἐν τῇ αὐτῇ προτάσει, δταν εἰνε ἀτλῇ (οὐ, μή), ἀνατιρεῖ τὴν προτέραν π. χ. οὐδεὶς οὐκ ἔπασχε τι τὴν ψυχὴν (=πάντες ἔπασχόν τι τὴν ψυχήν. Ξ. Συμ. 1, 9): μὴ οὖν, δτι καὶ Δακεδαιμονίους καὶ Φωκέας ἔξηπάτησε Φίλιππος, διὰ ταῦθ', ὃν ὑμᾶς Αἰσχύνης ἔξηπάτησε, μὴ δότω δίκην (Δη.). οὐκ ἐμοὶ οὐδὲδέξατο Πολυκλῆς τὴν ταῦνδμοιως ἐν τῇ φράσει οὐκ ἔστιν δστις οὐ καὶ οὐδεὶς δστις οὐ.

Φαινόμενος πλεονασμὸς τῆς ἀρνήσεως.

§ 468. Τὸ οὐ φαίνεται δτι πλεονάζει εἰς τὰς εἰδικὰς προτάσεις τὰς ἔξχρτωμένας ἐκ τοῦ ἀρνεῖσθαι καὶ ἐκ ῥημάτων ἔχόντων τὴν ξννοιαν τοῦ ἀρνεῖσθαι, οἰον τὸ ἀντιλέγειν, ἀμφισβητεῖν καὶ τὰ δμοια.

π. χ. οὐκ ἔχεινος ἐγεώργει τὴν γῆν, οὐκ ἡδύνατο ἀρνηθῆναι (=δὲν ἡδύνατο νὰ ἀρνηθῇ διτὶ ἐγεώργει τὴν γῆν Δη. 30, 27) ἀμφισσηγεῖς ὡς οὐκ ἀληθῆ λέγομεν (=ἀμφισσηγεῖς τὸ διτὶ λ. ἀλ. Πλ. Πολ. 476). Ὁμοίως φαίνεται διτὶ πλεονάζει τὸ μὴ εἰς τὸ εἰδικὸν ἀπαρέμφατον τὸ ἔξαρτώμενον ἐκ τῶν ἀρνητικῶν ὅγμάτων π. χ. ἀρνεῖται μὴ ἀληθὲς εἶναι τοῦτο (=ἀρνεῖται διτὶ ἀληθὲς εἶναι τοῦτο).

ΣΗΜ. Ἐνταῦθα τὸ οὐ εἰς τὴν εἰδικὴν πρότασιν καὶ τὸ μὴ εἰς τὸ εἰδικὸν ἀπαρέμφατον τίθεται δυνάμει τῆς θετικῆς ἐννοίας τοῦ λέγειν, οἵτις ἐνυπάρχει εἰς τὰ εἰρημένα ὅγματα π. χ. τὸ ἀμφισβητεῖ ὡς οὐκ ἀληθῆ λέγομεν—ἀμφισβητῶν λέγει ως οὐκ ἀληθῆ λέγομεν. Τὸ ἀριεῖται μὴ ἀληθὲς εἶναι τοῦτο=ἀρνούμενος λέγει μὴ ἀληθὲς εἶναι τοῦτο.

§ 469. Ὁμοίως φαίνεται διτὶ πλεονάζει τὸ μὴ εἰς τὸ τελικὸν ἀπαρέμφατον τὸ ἔξαρτώμενον ἐκ ὅγμάτων σημανόντων ἐν γένει ἐμποδίζειν. Λέγεται δηλ. π. χ. εἰργω σε ποιῶ τοῦτο καὶ εἰργω σε μὴ ποιῶ τοῦτο ἐπὶ τῆς αὐτῆς σημασίας (ἐπὶ τῆς σημασίας δηλ. τοῦ σὲ ἐμποδίζω νὰ κάνῃ τοῦτο) olov: οὐκ ἡδύναιτο κωλῦσαι τὸν Φίλιππον παρελθεῖν (Δη. 5, 20). Προμηθεὺς ἔπαινε θηγτούς μὴ προδέρχεσθαι μόρον (Αἰσχυλ. Π. 248). Καὶ ἐνταῦθα τὸ μὴ προστίθεται εἰς τὸ ἀπαρέμφατον δυνάμει τῆς θετικῆς ἐννοίας τοῦ ποιεῖν τῆς περιεχομένης εἰς τὰ τοιαῦτα ὅγματα π. χ. θηγτούς ἔπαινε μὴ προδέρχεσθαι μόρον=ἔκαμε τοὺς θηγτούς νὰ μὴ προβλέπουν τὸν θάνατον.

ΣΗΜ. Μετὰ τοῦ ἀπαρεμφάτου τούτου τίθεται ἐνίστε καὶ τὸ ἄρθρον τό· π. χ. τὸν πλεῖστον δμιλον εἰργον τὸ μὴ προεξιόντας τῶν ὅπλων τὰ ἔγγυς τῆς πόλεως κακουργεῖν (Θ. 3, 1).

§ 470 β' Εἰς τὸ ἀπαρέμφατον τὸ ἔξαρτώμενον ἐκ τῶν ἀρνητικῶν ὅγμάτων ἀντὶ νὰ τεθῇ ἀπλῶ; μὴ κατὰ τὰς ἀνωτέρω § 469 καὶ 470 τίθεται συνηθέστερον μὴ οὐ, διταν τὰ ὅγματα ταῦτα ἀποράσκωνται (οὐκ ἀρνοῦμαι, οὐκ ἀντιλέγω κτλ.). Οὕτω τὸ παράδειγμα: ἀρνεῖται μὴ ἀληθὲς εἶνε τοῦτο γίνεται οὐκ ἀρνεῖται μὴ οὐκ ἀληθὲς εἶνε τοῦτο· π. χ. οὐδεὶς πώποτε ἀντεῖπε μὴ οὐ καλῶς ἔχειν τοὺς νόμους (Δημ. 22, 24). Τίθεται πρὸς τούτοις μὴ οὐ ἐπὶ τοῦ ἀπαρεμφάτου ἀντὶ τοῦ ἀπλοῦ μή, διταν τὸ ἀπαρέμφατον ἔξαρταται ἐξ ἀρνητικῶν φράσεων οὐ δύναμαι, οὐχ οἴστε τ' εἰμι, οὐχ δσιόν ἔστιν, αἰσχύνη ἢ αἰσχρόν (=οὐ καλόν) ἔστιν κτλ.: π. χ. οὐδεὶς οἴστε τ' ἔστιν ἄλλως λέγων μὴ οὐ καταγέλαστος εἶνε (Πλ. Γο. 509). οὐχ δσιόν ἔστιν μὴ οὐ βιωθεῖν δικαιοσύνη (Πλ. Πολ. 427). αἰσχύνη ἢν μὴ οὐ σπουδάζειν (Ξ. Ἀν.).

ΣΗΜ. Τὸ μὴ οὖ ἀντὶ τοῦ μὴ τίθεται ἐνίστε μετὰ μετοχῆς ὑποθετικῆς μετὰ ἀρνητικῆς φράσιν· π. χ. τοιαύτης τιμῆς τυχεῖν οὐχ οἶόν τε μὴ πολὺ τῶν ἄλλων διαφέροντα (=δὲν εἰνε δυνατὸν νὰ τύχῃ τις τοιαύτης τιμῆς, ἢν μὴ διαφέρῃ πολὺ τῶν ἄλλων ('Ισ. 10, 47),

§ 471. Ἰδιαίτεραι παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ γένους καὶ τοῦ προσώπου.

α'. 'Ο ἐνικὸς ἀριθμὸς προσηγορικῶν ὀνομάτων καὶ τῶν ἔθνεικῶν τίθεται πολλάκις μετὰ σημασίας περιληπτικῆς' π. χ. πλίνθος, κέραμος, ἐσθῆτος κτλ. ἀντὶ πλίνθοι, κέραμοι, ἐσθῆτες κτλ. ὁ ἄρχων, ὁ δικαστής, ὁ ἰδιώτης κτλ. ἀντὶ οἱ ἄρχοντες, οἱ δικασταί, οἱ ἰδιώται κτλ. ὁ Ἀθηναῖος, ὁ Συρακούσιος κτλ. ἀντὶ οἱ Ἀθηναῖοι, οἱ Συρακόσιοι κτλ.: π. χ. ἔλαβε σκηνὴν ἔχουσαν καὶ σίτα καὶ ποτὰ καὶ στρωματὴν καὶ ἐσθῆτα (Ε. Κυ. 5, 5, 38) τόπος βρύσων δάφνης, ἔλαιας (Σεφ. Οἰδ. Κ.) τρία ἔστιν, ἐξ ὧν ἡ πολιτεία συνέστηκεν, ὁ ἄρχων, ὁ δικαστής, ὁ ἰδιώτης (Δυσ. 79). 'Ο Συρακούσιος πολέμιος τῷ Ἀθηναῖῳ (Θ. 1. 78).

β'. 'Ο πληθυντικὸς τοῦ οὐδετέρου παρίσταται ὡς ἐνότης καὶ τίθεται πολλάκις ἀντὶ τοῦ ἐνικοῦ, μάλιστα ὅταν εἰνε κατηγορούμενον ἀπαρεμφάτου ἢ δλοκλήρου προτάσσεως' π. χ. θρίτις τάδε ἔστι, κρείσσω δαιμόνων εἰνε θέλειν (Εὐρ. Ἰππ. 474) ἀδύνατα ἢν τοὺς Δοκρεὺς ἀμύνεσθαι (Θ. 4, 1) ὡς ἔγωγε οὐ μαίνομαι δῆλά τοι γέγονε ('Ηρ. 3, 35).

γ'. 'Ο πληθ. ἀριθμὸς ἀφηρημένων ἐννοιῶν τίθεται ἀντὶ τοῦ ἐνικοῦ, ὅταν πρόκειται νὰ δηλωθῶσι διάφορα εἰδη αὐτῶν ἢ διάφοροι ἐμφανίσεις ἐν διαφόροις προσώποις ἢ πράγμασιν ἢ ἐν διαφόροις χρήσις' π. χ. ὁ μετὰ γῆρας ἡών κατὰ φύσιν ἀπονώτατος τῶν θανάτων (=τῶν διαφόρων εἰδῶν τοῦ θανάτου· Πλ. Τιμ. 31)· αἱ μὲν εὔτυχιαι καὶ τοῖς φαύλοις τῶν ἀνθρώπων τὰς κακίας συγχρύπτουσιν, αἱ δὲ δυσπραξίαι ταχέως καταφανεῖς ποιοῦσιν ('Ισ. 6, 102)· συνακολουθεῖ τοῖς μὲν πλούτοις καὶ ταῖς δυναστείαις ἀγοια καὶ μετὰ ταύτης ἀκολασία, ταῖς δὲ ἐνδείαις καὶ ταῖς ταπεινότητι σωφροσύνη καὶ πολλὴ μετριότης ('Ισ. 7, 2)· γεωργία ψύχη τε χειμῶνος καὶ θάλπη θέρους ἐθίζει καρτερεῖν (Ε. Οἰκ. 5, 4).

δ'. Πολλάκις ἐπὶ τινῶν προσηγορικῶν τίθεται ὁ πληθ. ἀριθμὸς ἀντὶ τοῦ ἐνικοῦ, ὅταν ταῦτα σύγκεινται ἐκ δύο ἢ πλειόνων μερῶν. Λέγεται π. χ. πύλαι καὶ θύραι περὶ μιᾶς πύλης καὶ θύρας, ἥις σύγκειται ἐκ δύο φύλλων (θυρωμάτων). 'Ομοιως λέγεται δύνεις, διότι

η̄ ρίς ἔχει δύο ῥώθωνας. Συχνάκις λέγεται παρὰ ποιηταῖς ἀρματα, μέγαρα, δώματα, οἴκοι ἀντὶ ἄρμα, μέγαρον, δῶμα, οἶκος.

ε') Κύρια δόνόματα προσώπων τίθενται ἐν τῷ πληθυντικῷ οὐ μόνον πρὸς δῆλωσιν προσώπων ἔχόντων τὸ αὐτὸ δόνομα· π. χ. δύο Κρατύλοι (Κρατ. 442), ἀλλὰ καὶ πρὸς δῆλωσιν προσώπων ὅμοιων πρὸς τὸ δόνομαζόμενον· π. χ. μυρίους δύονται ἀνθ' ἐνδὲ *Κλεάρχους* (=ἀνθρώπους ὁμοίους πρὸς τὸν Κλέαρχον (Ξ. Ἀν. 3, 2, 31). οἱ θεοὶ πρὸς Ἀλκμήνας κατέβαινον' (Ἀριστφ. "Ὀρ. 558)" πρᾶ. § 476, β'.

ζ') 'Ο δυϊκὸς ἀριθμὸς τῶν δόνομάτων ἡτό ποτε εὔχρηστος α') ἐπὶ πραγμάτων, τὰ δποῖα ἐκ φύσεως ἡ τέχνης ἀποτελοῦσι ζεῦγος· π. χ. τὸ δφθαλμό, τὸ χεῖρε, τὸ πόδε, τὸ ἵππω (ιοῦ ἀρματος); π. χ. τὸ χεῖρε, προέχων ἐνεπόδιζον τὸν παίοντα (§ Κυ. 2, 3, 10) ἢς τὸ καθόρνω τὸν πόδον' ἐνθεὶς! ιέμην (Ἀριστφ. Ἐκκλ. 346). β') Τνα ἔξαρθῇ ἡ ἔννοια τοῦ δύο. 'Αλλ' ἡ χρῆσις τοῦ δυϊκοῦ ἐν μὲν τῇ Αἰολικῇ διαλέκτῳ παντάπασιν ἐξέλιπεν, ἐν δὲ τῇ Ἀττικῇ εἰνε οὐχὶ συχνή. Συνήθως καὶ ἐπὶ δύο γίνεται χρῆσις τοῦ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ παρὰ τεῖς Ἀττικοῖς, ἐνοτε δὲ παρατηρεῖται ἀστασία περὶ τὴν χρῆσιν αὐτοῦ· π. χ. δύο νεανίσκω προσέτρεχον' (Ξ.) δικαστηρίοιν δυοῖν ἐψηφισμένων (Δημ. 24, 9). 'Αλκιβιάδης καὶ Καλλίας ἡκέτην ἀγοντες τὸν Πρόδικον (Πλ. Πρωτ.).

ζ') "Οταν πρόκειται νὰ δηλωθῇ γενικῶς τὸ πρόσωπον, παραλαμβάνεται τὸ ἀρσενικὸν γένος ὡς ἐπικρατέστερον· π. χ. διαφέρει μαθὼν μὴ μαθόντος καὶ δ γεγυμνασμένος τοῦ μὴ γεγυμνασμένου (Πλ. Νο. 795). δ πότερος ἀν ἡ βελτίων, εἰθ' ὁ ἀνὴρ εἰθ' ἡ γυνή, οὗτος καὶ πλειον φέρεται τοῦ ἀγαθοῦ (Ξ. Οἰκ. 7, 27).

η') Οὐχὶ σπανίως τίθεται δ πληθυντικὸς ἀριθμὸς τοῦ πρώτου προσώπου ἀντὶ τοῦ ἔνικου χάριν μετριοφροσύνης (μάλιστα δὲ οταν δ λέγων ὡς συγγραφεὺς λέγῃ περὶ ἔχυτοῦ)· π. χ. ὡς Ἀλκιβιάδη, καὶ ἡμεῖς τηλικοῦτοι ὄντες δεινοὶ τὰ τοιαῦτα ἡμεν (καὶ ἐγώ... ἦν· Ξ. Ἀπ. 1, 2, 46). ἐπυθόμεθα περὶ Κύρου, ταῦτα πειρασόμεθα διηγήσασθαι (=δσα ἐπυθόμην κτλ. λέγει δ Ξενοφῶν περὶ ἔχυτοῦ ἐν Κυ. 1, 1, 6).

θ') Οὐχὶ σπανίως πρὸς δῆλωσιν ἀορίστου ὑποκειμένου τίθεται β', ἔνικὸν πρόσωπον τοῦ ῥήματος ἀντὶ νὰ τεθῇ τρίτον μετὰ τοῦ τεῖς. Τοῦτο γίνεται μάλιστα ἐν δυνητικαῖς καὶ ὑποθετικαῖς προτάσεσ· π. χ. τῶν μεγάλων ψυχῶν ιεὶς οὐκ ἀν ἀμάρτοις (Σοφ. ΑΙ. 101). δρῶν ταῦτα ἡγήσαιο ἀγ Δακεδαιμονίους μάνους τεχνίτας τῶν πολε-

μικῶν εἰνε (Ε. Δ. Π. 13 5). ἐὰν τοῦτο τῆς πολιτείας ἔξελης, οὐ μικρὸν φυλακὴν αὐτῆς ἀφηρηκὼς ἔσει (Δημ. 20, 17).

Τὸ δυνητικὸν μόριον ἄν.

§ 472. Τὸ δυνητικὸν μόριον ἄν τιθεται : α') μεθ' ὀριστικῆς ἴστορικοῦ χρόνου ἢ μετ' εὐχτικῆς ἐπὶ τῶν προτάσεων τῆς χρίσεως εἰς δήλωσιν τεῦ δυνατοῦ γενέσθαι. Τιθεται δὲ εὐθὺς μετὰ τὸ ῥῆμα π. χ. ἀπέθανον ἄν, εἰ μὴ ἡ τῶν τριάκοντα ἀρχὴ ταχέως κατελύθη (Πλ. 'Απ. 32). "Οταν δὲ προηγήται ἀρνησις ἢ ἐρωτηματικὴ λέξις ἢ ἐπίρρημα ἢ ἄλλη τις ἐμφαντικὴ λέξις, τιθεται μετ' αὐτῇ. Συνηθέστατα τιθεται μετὰ διστακτικὸν ἢ τροπικὸν ἐπίρρημα καὶ μετὰ τὸν σύνδεσμον γάρ π. χ. εἰ δ Φιλιππος ὅμας; ἔξελθειν ἔδουλήθη, οὐκ ἂν ποτε ἐκάλει, οὐδ' ἄν ἐμὲ κατεκώλυε (Δη. 19, 51) εἰ μὲν ἐπαινῶ Σεύθην, δικαίως ἄν με αἰτιώσθε (Ε. 'Αν. 1, 3, 19).

ΣΗΜ. α'. 'Ἐνίστε τὸ ἄν ἐννοεῖται ἐκ προηγουμένης προτάσεως π. χ. εἰ ἐποίησεν ἄν ; ἢ δῆλον ὅτι ὅμοσεν ; (ἀντὶ ὅμοσεν ἄν' Δη. 31, 9). Τούναντίον ἐνίστε τίθεται δις (σπανίως καὶ τρις) ἐν τῇ αὐτῇ προτάσει π. χ. ὕσπερ ἄν, εἰ τῷ ὄντι ξένος ἐτίγχανον ὥν. Ξυνεγιγνώσκετε δή που ἄν μοι (Πλ. 'Απ. 17).

ΣΗΜ. β'. 'Αξία παρατηρήσεως μετάθεσις τοῦ ἄν γίνεται ἐν τῇ φράσει οὐκ ἄν οἴδ' εἰ ἢ οὐκ οἴδ' ἄν εἰ [=οὐκ οἴδα εἰ ἄν] καὶ ἐν τῷ κἄν εἰ ἀντὶ τοῦ καὶ εἰ ἄν' π. χ. οὐκ ἄν οἴδα εἰ δυναίμην (=οὐκ οἴδα εἰ δυναίμην ἄν. Πλ. Τομ. 26). οὐκ οἴδα ἄν εἰ πείσαιμι (=οὐκ οἴδα εἰ πείσαιμι ἄν. Εὔρ. Μ. 941). Νῦν μοι δοκεῖ κἄν ἀσέβειαν εἰ καταγινώσκει τις Μειδίου, τὰ προσήκοντα ποιεῖν (=νῦν μοι δοκεῖ, καὶ εἰ ἀσέβειαν καταγινώσκει τις Μειδίου τὰ προσήκοντα ἄν ποιεῖν. Δη. 21, 51) 'Ἐκ τούτου ἐνίστε τό κἄν εε λαμβάνεται ἀπλῶς ἀντὶ τοῦ καὶ εἰ· π. χ. ἢ τε αὐλήτικὴ καὶ ἡ καθαριστικὴ κἄν εε τινες ἔτεραι τυγχάνουσιν οὖσαι τοιαῦται ('Απ. ποιητ. 1447).

ε') μεθ' ὑποτακτικῆς ἐπὶ τῶν ὑποθετικῶν, χρονικῶν καὶ ἀναφορικῶν προτάσεων ἀμέσως μετὰ τούς συνδέσμους, δι' ὧν ἐκφέρονται αἱ προτάσεις αὗται (ιδ. § 401, 419 6' 442 6').

γ') ἐνίστε μετὰ τῶν τελικῶν συνδέσμων δπως καὶ ὡς (ιδ. § 390 σημ.).

Μόρια ἐπιτατικὰ καὶ βεβαιωτικά.

§ 473. Τὸ γὲ (=βεβαίως, μάλιστα) ἔχει βεβαιωτικὴν καὶ ἐπιτατικὴν σημασίαν καὶ ἔξιρει τὴν ἔννοιαν μεθ' ἣς τιθεται π. χ. δπως διδῶσι δίκην οἱ ἀδικοῦντες τούτου γε ἔνεκα δικασται ἐγέ-

νειθε ('Αντιφ. 1, 23)· καὶ μάλα γε ἀστείας ἑορτῆς (=καὶ πολὺ μάλιστα ἀστείας ἑορτῆς). Ἐκ τῆς ἐπιτατικῆς καὶ βεβαιωτικῆς σημασίας εὐχέλως πηγάζει ἡ ἐλαττωτική (=τούλαχιστον)· π. χ. τὰ ἀρχοῦντα ἵκανὰ τοῖς γε σώφροσι (ὑρ. Φοιν. 554).

ΣΗΜ. Τό γε τίθεται συχνότατα μετὰ τὸ ἄλλα μήν, οὐ μήν, καὶ μήν, ἄλλ' οὖν, καίτοι, ἡ που, νὴ Δία, μὰ Δία οὐχὶ ἀμέσως, ἄλλὰ μετὰ παρέμπτωσιν μιᾶς τούλαχιστον λέξεως· π. χ. ἄλλα μήν οὐδὲ ἀτεχμήσεσθέ γε (Δυσ. 31, 43)· εἰ καὶ μηδὲν ἄλλο, ἄλλ' οὖν ἀποτρέπει γε· ('Ισ. 12, 27)· ίδ. καὶ Δυσ. 4, 1· Ἀριστφ. Ἰπ. 901).

§ 474. **Δή που=βεβαίως**, ἀν δὲν ἀπατῶμαι ἐν τῷ δή που τὸ μὲν δὴ σημαίνει βεβαίως, τὸ δὲ ποὺ κολάζει τὴν σημασίαν τοῦ δὴ· π. χ. οὐ δήπον τὸν ἀρχοντα τῶν ἀρχομένων πονηρότερον προσήκει εἰνε (Ε. Κ. 7, 5, 83).

δήπουνθεν=δήπουν.

§ 475. **Δῆτα=δή·** τὸ δῆτα εἰνε εὔχρηστον μάλιστα ἐν τοῖς διαλόγοις· π. χ. γιγνώσκεθ' ὑμεῖς, γῆτις ἔσθ' ἥδε γυνή; Γιγνώσκομεν δῆτα (=γιγνώσκομεν βεβαίως. Ἀριστφ. Θεσμ. 605)· βούλει δῆτα; (θέλει λοιπόν; Πλ. Σοφ. 210).

§ 476. **Δῆθεν·** τὸ δῆθεν ἐμφαίνει δτι τὸ μεθ' οὐ κεῖται δὲν πρέπει νὰ νοηθῇ ὡς πραγματικόν. Ἐν τῇ κοινῇ γλώσσῃ λέγεται τάχα ἢ τάχατες ἢ δηλαδή· π. χ. γνώμης παραποτέσει δῆθεν ἐπεσθεύσαντο (Θ. 1, 92).

§ 477. **Ἡ=ἢληθῶς**, τῷ δηντι, βεβαίως. Τὸ ἢ τίθεται πάντοτε ἐν ἀρχῇ τῆς προτάσεως· π. χ. ἢ βαρὺ φόρημ' ἀνθρωπος εὐτυχῶν ἄφρων (Αἰσχ. Ἀπ. 272). Μετὰ τοῦ ἢ τίθεται καὶ τὸ μήν εἰς δηλωσιν ἴσχυρᾶς βεβαιώσεως, μάλιστα ἐπὶ δρκου καὶ ὑποσχέσεως· π. χ. ὅμνυμί σοι ἢ μήν μηδέν ποτέ σοι ἐτέρον λόγον ἐπιδείξειν (Πλ. Φιλ. 236). Ως μετὰ τοῦ δὴ, οὗτω καὶ μετὰ τοῦ ἢ τίθεται τὸ πού, ἵνα κολάσῃ τὴν σημασίαν αὐτοῦ· π. χ. δπότε οὗτος παρ' ἐτέρου ἡξίωσε δίκην εὐτεθείας λαθεῖν, ἢ που ἐτέρους· γε πκρὰ τούτου λαθεῖν δίκαιον καὶ εὐσεδές ἐστιν (=βεβαίως, νομίζω κτλ. Δυσ. 6, 12).

§ 478. **Μήν=βεβαίως·** π. χ. οὐδὲ μήν ἢ κιθαριστική (Πλ. Δά. 294· προ. καὶ § 362). Ἐν ἐρωτήσει τὸ μήν σημαίνει δὴ (λοιπόν)· π. χ. τίνος μήν ἔνεκα μανθάνετε τοξεύειν; (Ε. Κ. 1, 6, 28).

§ 479. **Πὲρ=ἢκριθῶς**, ἵσα, ἵσα μάλιστα. Τὸ πὲρ τίθεται ἐν τῷ πεζῷ λόγῳ μετὰ τῶν ἀναφορικῶν καὶ τοῦ εἰ· π. χ. οἶσις περ
Κατεβαίνη—Συντακτικόν, ἔκδοσις δευτέρα.

αὐτὸς ἦν (Ξ. Ἐλλ. 3, 1, 1)· διό περ μὴ δύκειν δεῖ (Θ. 1, 120). εἴπερ ἦν ἀνὴρ ἀγαθὸς (Δυσ. 12, 48).

§ 480. *Tοὶ*=βεβαίως. Τὸ τοὶ σημαίνει ἵσχυρὰν βεβαίωσιν· π. χ. πόνους τοις χωρίς οὐδὲν εὔτυχει (Σοφ. Ἡλ. 945).

§ 481. *Nή*, μά. Τὰ μόρια ταῦτα εἰνε εὔχρηστα ἐπὶ δρου. Συντάσσονται δὲ μὲ αἰτ. δύνατος τοῦ θεοῦ, εἰς τὸν δρόποιον δύνει τις, τὸ μὲν νὴ ἐπὶ καταφάσεως, τὸ δὲ μὰ ἐπὶ ἀποφάσεως· π. χ. νὴ τὴν "Ἡραν ἀγαμῇ γε τὰς ἀποκρίσεις (Πλ. Γο. 449). μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ εἶδα (Ξ. Κυ. 5, 3, 32). Ἐνίστε ἀντὶ τοῦ νὴ τίθεται τὸ νὰ μά. π. χ. τεῦ; Ήσοὺς σὲ ἐπαναθεασόμενος ἥξα (Ξ. Κυ. 5, 4, 10).

ΣΗΜ. Ἀνιι τοῦ ὄντος τοῦ θεοῦ δύναται νὰ τεθῇ καὶ ὄνομα ἄλλου ἐμψύχου ἢ ἀψύχου ὄντος, εἰς τὸ ὄποιον δύνει τις· π. χ. νὰ μὰ τόδε σκῆπτρον (Πλ. Α')· νὴ τὸν κύνα ἔγῳ ἔπαθόν τι τοιοῦτο (Πλ.).

§ 482. Εἰς τὰ βεβαιωτικὰ ἐπιρρήματα ἀνήκει καὶ τὸ ἀμέλει. Τοῦτο εἰνε κυρίως προσταχτικὴ τοῦ ἀμελῶ καὶ σημαίνει κυρίως μὴ φρόντιζε, ἀλλὰ λαμβάνεται πολλάκις ὡς ἐπίρρημα βεβαιωτικὸν σημαίνον βεβαίως ἐν ἀποκρίσεσι· π. χ. σὺ δ' Ἰησώς διὰ τὸ πολυμαθής εἰνε περὶ τῶν αὐτῶν οὐδέποτε τὰ αὐτὰ λέγεις· ἀμέλει, ἔφη πειρῶμαι καὶνόν τι λέγειν ἂει (Ξ. Ἀπ. 4, 4, 6).

ΜΕΡΟΣ Γ'.
ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΔΕΚΤΙΚΩΝ ΤΡΟΠΩΝ
ΚΑΙ ΤΩΝ
ΚΥΡΙΩΤΑΤΩΝ ΡΗΤΟΡΙΚΩΝ ΣΧΗΜΑΤΩΝ

1. Τρόποι.

§ 483. *Τρόπος* λέγεται ἔκφρασίς μετηνεγμένη ἀπὸ τῆς χυρίας σημασίας εἰς ἄλλην χώραν δμοιότητα πρὸς αὐτήν. Γίνεται δὲ ἢ ἐξ ἀνάγκης, διότι δὲν ὑπάρχει χυρία λέξεως (ἰδ. § 476), ἢ χάριν κόσμου περὶ τὴν φράσιν.

α') 'Η μεταφορά.

§ 484. *Μεταφορὰ* εἶναι δὲ λεκτικὸς τρόπος, καθ' ὃν λέξεις χυρολεκτουμένη ἐπὶ τινος ἐννοίας λαμβάνεται πρὸς δῆλωσιν ἐτέρας ἐννοίας δμοιότητα καὶ ἀναλογίαν ἔχούσης πρὸς αὐτήν· π. χ. χαλκοῦς χυρίως μὲν εἶναι δὲ ἐκ χαλκοῦ κατεσκευασμένος, μεταφορικῶς δὲ δισχυρός, διστερεός (χαλκᾶ τείχη. Αἰσχ. Κτ. 84) πρόνινος χυρίως εἶναι δὲ ἐκ πρίνου πεποιημένος, μεταφορικῶς δὲ δισκηρός, δισκατάβλητος (πρεσβύτεραι πρόνινοι Ἀρισ. Ἀχ. 108) δάκνειν χυρίως λέγεται ἐπὶ τῶν ζώων ἐπὶ τῆς γνωστῆς σημασίας τοῦ δαγκάνειν, μεταφορικῶς δὲ καὶ ἐπὶ ἀψύχων ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ λυπτεῖν, ἐνοχλεῖν (ἔδακνεν δικτυός τὰ βλέφαρά μου· Ἀριστφ.) ἔργονος παρὰ ποιηταῖς εἶναι δὲ βλαστός, μεταφορικῶς δὲ τὸ τέκνον Κύπριδος ἔργον. Ἀριστφ. Ἐκκλ. 973) ὑφαίνειν ἴματιον (χυρίως) ὑφαίνειν δόλον (μεταφορικῶς δόλον ἄλλον ὕφαινεν· Ἰλ. Ξ. 187). Οἱ τρόποι οὗτοι εἶναι δὲ κάλλιστοι καὶ συνηθέστατοι καὶ δι' αὐτὸν δύνανται νὰ ὑπαχθῶσιν οἱ πλειστοὶ τῶν ἄλλων. Πυρέχει δὲ κάλλος εἰς τὸν λόγον καὶ ἐνάργειαν εἰς τὴν παράστασιν. Αἱ κάλλισται μεταφοραὶ εἶναι ἐκεῖαι, διὰ τῶν διποίων ἥποδίδεται ζωὴ καὶ συνείδησις εἰς τὰ ἀψυλα. Ἐν τῇ χρήσει τούτων δὲ οἱ Ὁμηρος εἶναι ἀνυπέρβλητον παράδειγμα· π. χ. ἐπιτατ' διειπότερος διούρατα λιλαιόμενα χρόδες ἄσαι κτλ.

6') 'Η' συνεκδοξή.

§ 485. Συνεκδοχή είνε ὁ λεκτικός τρόπος κατά τὸν δποῖον τίθεται.

α') ή οὐη ἀντὶ τοῦ ἐκ τῆς ὅλης κατεσκευασμένου πράγματος· π. χ. χαλκὸς χυρίως είνε τὸ γνωστὸν μέταλλον, συνεκδοχικῶ; δὲ σημ. χαλκοῦν σκεῦος, χαλκοῦν ὅπλον, χαλκοῦν τόμισμα ('Ιλ. N. 721· τὸν γε κατέκτανον δξεῖ χαλκῷ=χαλκὶ ψ δόρατι, ἔχοντι χαλκίνην αἰχμὴν), σιδηρος=σιδηρος, συνεκ.=σιδηροῦν σκεῦος, σιδηροῖν ὅπλον (Θ. 1, 1 : ἐν τοῖς πρώτοι δὲ Ἀθηναῖοι τὸν σιδηρον κατέθειντο=ἀ ὅπλα). Οὕτω λέγεται καὶ νῦν τὸ σιδηρό ἀντὶ τοῦ γνωστοῦ σιδηροῦ σκεύους.

β') τὸ ἐν ἀντὶ τῶν πολλῶν· π. χ. ὁ Χαλκιδεὺς ξύμφορος ἡμῖν ἀπαράσκευος ὄν (=οἰ Χαλκιδεῖς· Θ. 6, 84· πρ. τὰ παρ' ἡμῖν δὲ Ἑλλγν, δ Τοῦρχος κτλ. ἀντὶ οἱ Ἑλληνες οἱ Τοῦρχοι κτλ.).

γ') τὸ μέρος ἀντὶ τοῦ δλου καὶ τάναπαλιν· π. χ. οώπη=κωπὸν καὶ συνεκ.=ναῦς (Εὔρ. 'Ελ. 1288 «Φοίνισσα κάπη ταχύπορος»· αἰχμὴ=ἡ δξεῖα ἀκρα τοῦ δόρατος καὶ συνεκδ. τὸ δόρυ=ἔλέρα;=τὸ γνωστὸν ζῷον καὶ συνεκδ.=ἔλεφάντινον δστοῦν ('Ιλ. Θ. 404· «κολεὸν νεοπρίστου ἔλέφαντος»)· οὕτω λέγεται καὶ νῦν π. χ. δξεῖ μοι ἀρνὶ ἀντὶ τεμάχιον ἀρνεῖον κρέατος κτλ.).

γ') 'Η' μετωνυμία/η ὑπαλλαγή.

§ 486. Συγγενῆς τῇ συνεκδοχῇ είνε ἡ μετωνυμία, καθ' ἡν τίθεται.

α') τὸ ὄνομα τοῦ ἐφευρετοῦ ἡ χυρίου διόματος ἀντὶ τοῦ ἐφευρεθέντο; ἡ ὑποτεταγμένου πράνικατος· π. χ. Ἡφαιστος=πῦρ ('Ιλ. B. 426 σπλάγχνα ὑπείρεχον Ἡφαιστοιο).

β') τὸ ὄνομα τοῦ συγγραφέως ἀντὶ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῖς· π. χ. ὁ Ὄμηρος=εἰς Ὄμηρον ἐγγ. δ Πλάτων=τὸ συγγράμματα τοῦ Πλάτωνος. Ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ ἡ χρῆσις τοῦ χυρίου διόματος ἀντὶ τοῦ προτιγορικοῦ ἐπιθέτου τοῦ δηλοῦντος ἰδιότητα, ἐρ' οὐ είνε γνωστὸν καὶ ἔξεχον τὸ χύριον ὄνομα καὶ τῆς δποίας είνε τρόπον τινὰ ἀντιπρόσωπος· π. χ. Ἰρος ἀντὶ ἐπαλτης· Ἀριστείδης ἀντὶ δικαιοις· οὕτω καὶ νῦν λέγεται αὐτὸς είνε Καρούνδρ ἀντὶ δειπλωμάτης. Αὐτὸς είνε Κροῖσος ἀντὶ πάμπλουτος.

γ') τὸ περιέχον ἀντὶ τοῦ περιεχομένου καὶ τάναπαλιν· π. χ. τὸ θέατρον=εἰς θεαταῖς (Πλ. Κριτ., 108 : ἐς δάκρυν ἔπεισε τὸ θέα-

τρον). δ τυρδες=δ τόπος, ἔνθι πωλείται δ τυρδες (Δυσ. 23, 6 «ἔλθων εἰς τὸν χλωρὸν τυρδὸν ἐπινθανόμην»).

δ') τὸ ἀφηρημένον ἀντὶ τοῦ συγκεκριμένου π., χ. ιεώτερός ἐστιν, δμηλική δ' ἐμοὶ αὐτῷ (Πλ. Γ. 49 ἢντι δμῆλιξ, ἡλικιώτης), ὃ φιλάστης (=ῷ φίλε Πλ. Φαιδρ. 351). Συχνάκις τίθενται ἀντὶ τῶν συγκεκριμένων περιληπτικῶς τὰ ἀφηρημένα· π. χ. πρεσβεία (=πρέσβεις), συμμαχία (=σύμμαχοι), ὑπηρεσία (=δοῦλοι Θ. 5, 23), φυγὴ (=φυγάδες Θ. 8, 64), νεότης (=νέοι Θ. 2, 8)· πρᾶ. καὶ τὰ παρ' ἥμιν τὸ χωριό δὲν σὲ τέλει ἀντὶ οἱ κάτοικοι του χωρίου· αὐτὸ εἶναι γιὰ τὴ φεράχια=διὰ τοὺς πτωχούς.

~~δ')~~ Ή ἀντονομασία.

§ 487. Άντωνομασία είναι ὁ λεκτικὸς τρόπος, καθ' ὅ, τίθεται· α') τὸ πατρωνυμικὸν (παρὰ ποιηταὶς) ἀντὶ τοῦ χυρίου ὀνόματος· π. χ. Πηλείδης ἀντὶ Ἀχιλλεὺς (Ι). Α. 146).

β') τὸ προσηγορικὸν ἀντὶ τοῦ χυρίου ὀνόματος τοῦ γνωστοίατου καὶ ἔξοχωτάτου ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ προσηγορικοῦ σημανιομένων· π. χ. δ ποιητὴς=δ Ὄμηρος, δ Ἰσθμός, ἀντὶ δ Ἰσθμὸς τῆς Κορίνθου· ἡ Χερσόνησος, ἀντὶ ἡ Θρακικὴ χερσόνησος· πρᾶ. τὸ παρ' ἥμιν δ ποταμὸς=δ Δούναβης· τὸ ὄρος=τὸ ἄγιον ἔρα· ἡ πόλις=ἡ Κωιστικινούπολις, τὸ ἄλογο=δ ἵππος.

γ') περίφρασις δηλοῦσα καταγγὴν ἡ ἐπίζημον τράξιν τοῦ χυρίου ὀνόματος· π. χ. ὃ παῖ Ἰππονίκου=ῷ Καλλία (Πλ. Κρατ. 406); δ υἱὸς τῆς Φαιναρέτης=δ Συκιάτης· δ πορθητὴς τῆς Καρχηδόνος=δ Σκιπίων.

ε') Ή κατάχρησις.

§ 488. Κατάχρησις είναι λεκτικὸς τρόπος, καθ' ὅ, λέξις, ἥτις κάτὰ τὴν ἐτυμολογίαν τῆς ἐλέχθη τὸ πρῶτον ἐπὶ ὧδισμένης καὶ εἰδικῆς σημασίας, λαμβάνεται ἐπειτα μετὰ γενικωτέρας σημασίας. Τοῦτο γίνεται, διότι ἐκ τῆς πολλῆς χρήσεως τριβεῖται καὶ ἀφανίζεται μέρος τῆς ἀσχισῆς σημασίας τῆς λέξεως, δι'οὗ ἡ ἔννοια αὐτῆς περιωρίζετο, περιλείπεται δὲ ἐν τῷ ιψῳ τοῦ λέγοντος μόνη ἡ γενικωτέρα ἔννοια αὐτῆς· π. χ. ἡ λέξις ἀλιεὺς (ἐκ τοῦ ἀλις=θάλασσα) ἐσήμανε τὸ πρῶτον τὸν ἐν ἀλὶ ἵχθυς ἀγρεύοντα· ἐπειτα δὲ περιτριβεῖσης καὶ ἀφανισθείσης τῆς σημασίας τῆς ἀλός, περιλειφθείσης δὲ μόνης τῆς σημασίας τοῦ ἵχθυς ἀγρεύοντος ἐσήμανεν ἐν γένει τὸν

ἱχθύς ἀγρεύοντα (καὶ ἐν ποταμοῖς καὶ λίμναις)· ἀνδριὰς (ἐκ τοῦ ἀνήρ) ὠνομάσθη τὸ πρῶτον τὸ ἀνδρικὸν ἄγαλμα, καταχρηστικῶς δὲ ἔπειτα καὶ τὸ γυναικεῖον· κυνέη (ἐκ τοῦ κύων) ὠνομάσθη τὸ πρῶτον ή ἐκ ὀνόματος κυνὸς κατεσκευασμένη περικεφαλαῖα, καταχρηστικῶς δὲ ἔπειτα καὶ ή ἐξ ὅλης ἀλλῆς κατεσκευασμένη· οὕτων καλλιείη κυνέη, ἵκτιδέη κυνέη. Ἡ κατάχρησις εἶναι συνηθεστάτη ἐν τῇ γλώτσῃ πρᾶ. καὶ ἐκατόμβη, βουθυτεῖν, τράγον, ναυπηγεῖν, τριήρεις, οἰκοδομεῖν, τεῖχος κτλ. πρᾶ. καὶ τὰ νεώτερα πέννα (πέννα ωνομάσθη τὸ πρῶτον ή γραφὶς ή ἐκ τοῦ πτεροῦ κατεσκευασμένη· διότι πέννα εἶναι Δατιν. λέξις δηλοῦσα πτερόν· ἔπειτα καταχρηστικῶς καὶ ή ἐξ ἀλλῆς ὅλης καὶ εσκευασμένη γραφὶς· οὕτων σιδηρένια πέννα) μελάνι, (μελάνι ἐκ τοῦ μέλας ωνομάσθη ή μέλαινα γραφικὴ ὅλη, καταχρηστικῶς ἔπειτα ή γραφικὴ ἐν γένει ὅλῃ· οὕτων μαῦρο μελάνι, κόκκινον μελάνι) νοικοκύρης (οὕτων νοικοκύρης τοῦ σπιτιοῦ, τοῦ χωραφιοῦ), πετροβολῶ τινα μὲ λεμόνια κτλ. Ἡ κατάχρησις πολλάκις εἶναι ἀναγκαῖα διὰ τὴν ἔλλειψιν κυρίας λέξεως. Τοῦτο παρατηρεῖται ἐνίστε καὶ ἐπὶ τῆς μεταφορᾶς πρᾶ. δφθαλμὸς ἀμπέλου, γόνυ καλάμου κλπ.

~~στ'~~) Ἡ ὑπερβολὴ.

§ 489. ‘Υπερβολὴ εἶναι ή μετὰ χάριτος ὑπέρβοσις τῆς ἀληθείας καὶ τῆς πραγματικότητος· σκοκὸς τῆς ὑπερβολῆς εἶναι ή ἐναργεστέρα παράστασις τῆς ἐννοίας· ἐμφαίνει δὲ ή χρῆσις αὐτῆς σφοδρότητα αἰσθήματος· π. χ. Ἰπποι λευκέτεροι χιόνος· τοῦ καὶ ἀπὸ γλώτσης μέλιτος γλυκιών ὁρέειν αὐδὴ (Ιλ. Α. 249). τοῖς πᾶσιν ἀνθρώποις οὐδ' ἀν δ πᾶς χρόνος ἐξαρχέσειε λόγον ἴσον παρασκευάσαι τοῖς τούτων ἔργοις (Λυ.)· ἐπιλείψει με λέγοντα ή ἡμέρα τὰ τῶν προγόνων ὄνόματα (Δη. 18, 296).

~~ζ'~~) Ἡ ἀλληγορία.

§ 490. ‘Ἡ ἀλληγορία (ἐκ τοῦ ἀλλο ἀγορεύειν) εἶναι λεκτικὸς τρόπος, καθ' ὃν ὑποδηλοῦται ἀλλη ἐννοία η η διὰ τῶν λέξεων κυρίως ἐκφραζομένη. Ἡ ἀλληγορία εἶναι συνεχῆς μεταφορά· ἀπαντᾷ δὲ μάλιστα εἰς εἰκονικὰς καὶ παροιμιώδεις ἐκφράσεις· π. χ. πῦρ μαχαίρᾳ μὴ σκαλεύειν=ῷργισμένον ἀνθρωπὸν μὴ ἐρεθίζειν· μὴ γεύεσθαι μελανούρων=χακοὺς ἀνθρώποις μὴ συγγίγνεσθαι καρδίαν μὴ ἐσθίειν=ἀλυπίαν ἀσκεῖν.

~~π'. Η εἰρωνεία.~~

§ 491. Η εἰρωνεία είνε ειδος ἀλληγορίας, οὐαὶ τοῦ δικοίου σημαίνεται μετά τίνος ὑποκρίσεως τὸ ἐναντίον παρ' ὅτι φαίνεται οὗτοι σημαίνουσιν αἱ λέξεις· π. χ. ὡς ἡδὺς εἰ (Πλ. Γο. 491). ὑπὸ τῶν χειροτῶν τῶν νῦν (Δη. 3, 31).

Πικρὰ εἰρωνεία πρὸς χλεύην μετὰ σεσηρότος τοῦ προσώπου γνομένη λέγεται σαρκασμός· π. χ. «πάνυ γάρ παρὰ τοῦτο (οὐχ δρᾶς); γέγονε τὰ τῶν Ἑλλήνων, εἰ τούτι τὸ βῆμα, ἀλλὰ μὴ τούτι διελέχθην ἐγώ, η δευρὶ τὴν χειρα ἀλλὰ μὴ δευρὶ παρήγεγκα».

ΣΗΜ. Τὴν εἰρωνείαν ἐννοοῦμεν η ἐκ τοῦ τρόπου τῆς ἀπαγγελίας ή ἐκ τοῦ προσώπου, περὶ οὗ ὁ λόγος η ἐκ τῆς φύσεως τοῦ πράγματος· διότι ἂν τι ἐκ τούτων είνε ἀντίθετον πρὸς τὰς λέξεις, δηλοῦται ἀμέσως οὗτοι τὸ ἀντίθετον φρονεῖ ὁ λέγων.

~~θ', Εὔφημισμός.~~

§ 492. Εὔφημισμὸς είνε η χρῆσις λέξεων εύοιώνων καὶ καλήν σημασίαν ἔχουσῶν πρὸς ἔκφρασιν ἐννοίας δυσοιώνου η φοβερᾶς η ἀπρεποῦς η σκληρᾶς· π. χ. εἴ τι πάθοι=εἰ ἀποθάνοι· Εὔξεινος πόντος=ἄξεινος πόντος· Εὔμενίδες ἀντὶ Ἐριγύες· παῖς=δοῦλος· εὐήθης=μωρός· πρ. τὸ παρ' ημιν γλυκάδι=ξῖδι.

~~ι'. Περίφρασίς.~~

§ 493. Περίφρασις είνε η διὰ πλειόνων λέξεων ἔκφρασις ἐννοίας δυναμένης νὰ ἔκφρασθῇ δι' ὀλιγωτέρων η διὰ μιᾶς· π. χ. ὑδός χρῆμα=ὕδ; ('Ἑρ. 1, 36· ἐν τῷ Μυσίῳ Ὁλύμπῳ υἱὸς χρῆμα γίγνεται μέγα· τὸ χρῆμα τῶν νυκτῶν=αἱ νύκτες ('Αριστφ. Νεφ. 1· ιού, ιού, ὦ Ζεῦ βασιλεῦ, τὸ τῶν νυκτῶν χρῆμα ἀπέραντον δσον)). Δήμητρος καρπὸς=σίτος (Ἑ. Ἐλλ. 5, 36). Συνηθεστάτη είνε η περίφρασις τοῦ ὥρματος διὰ τοῦ ποιεισθαι καὶ τοῦ ἀφηρημένου ὥρματικοῦ οὐσιαστικοῦ· π. χ. λόγον ποιεῖσθαι ἀντὶ τοῦ λέγειν· ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι ἀντὶ τοῦ ἐπιμελεῖσθαι, διάγνωσιν ποιεῖσθαι ἀντὶ τοῦ διαγνιγνώσκειν κτλ. Ρημάτων τινῶν τὸ παθητικὸν ἔκφράζεται διὰ τοῦ ἔχειν καὶ τοῦ ἀφηρημένου αὐτῶν οὐσιαστικοῦ· ἐπαινῶν ἔχειν ἀντὶ τοῦ ἐπαινεῖσθαι τιμὴν ἔχειν ἀντὶ τιμᾶσθαι, δόνομα ἔχειν ἀντὶ δονομάζεσθαι ('Αναξανδ. παρ' Ἀθην. σ. 255· τὸ γάρ κολακεύειν γῦν ἀρέσκειν ὄνομ' ἔχει. Τὸ παθητικὸν τοῦ αἰτιᾶσθαι είνε αἰτίαν ἔχειν οὐδέποτε αἰτιᾶσθαι.

2. Ρητορικὰ σχῆματα.

§ 494. Τὰ ρητορικὰ σχῆματα εἰνε σκοπίμως ἐκλειστεγμέναι διαμορφώσεις τῆς ἔκφράσεως· διαιροῦνται δὲ εἰς σχῆματα λέξεως καὶ σχῆματα διανοίας. Τὰ πρῶτα δύνανται (ἀνευ μεταβολῆς τῆς ἐννοίας) νὰ μεταβληθῶσιν, ἐὰν μεταβληθῶσιν αἱ λέξεις ἢ προστεθῇ ἢ ἀφαιρεθῇ τι· τὰ δεύτερα δὲν μεταβάλλονται καὶ ἀν μεταβληθῶσιν αἱ λέξεις.

‘Ρητορικὰ σχῆματα λέξεως.

§ 495. Τὰ κυριώτατα τῶν τῆς λέξεως σχημάτων εἰνε τὰ ἑξής, ὧν τὰ πλειστα προέρχονται ἐξ ἐπαναλήψεως τῆς αὐτῆς λέξεως.

~~α'~~, ‘Η ἐπαναδίπλωσις ἢ παλιλογία.

§ 496. Ἐπαναδίπλωσις ἢ παλιλογία εἰνε ἡ ἀμεσος ἐτανάληψις τῆς αὐτῆς λέξεως. Τὸ σχῆμα τοῦτο παρέχει παθητικὴν καὶ μεγαλοπρεπὴν χροιὰν εἰς τὴν ἔκφρασιν π. χ. ἀλλ' ἵππον, ἵππον οὐκ ἐτόλμησεν δ λαμπρὸς καὶ πλούσιος οὗτος πρόσασθαι (Δη. 21, 174). ξετιν, ξετιν ἡσυχία (Δη. 18, 308). Παρὰ τοῖς τραγικοῖς ποιηταῖς καὶ τρὶς ἐπαναλαμβάνεται ἐνίστε ἡ αὐτὴ λέξις π. χ. ἔλεοθ', ἔλεοθε μὲν οἰκήτορα, ἔλεοθέ με (Σοφ. Αἰ. 398).

β'. ‘Η ἐπαναφορά, ἀντιστροφή, συμπλοκή.

§ 497. Ἐπαναφορά εἰνε ἡ ἐπανάληψις τῆς αὐτῆς λέξεως ἢ τῶν αὐτῶν λέξεων ἐν τῇ ἀρχῇ ἀλλεπαλλήλων προτάσεων ἢ κώλων· π. χ. ~~τί εὖν, ὃ ταλαίπωρε, συκοφαντεῖς; τί λόγους πλάιεις; τί σαυτὸν οὐκ ἐλλειθορίζεις ἐπὶ τούτοις;~~ (Δη. 18, 121). μέχρι τούτου Δασθένης φίλος ὥνομάζετο Φιλίππου, ἔως προσδωκεν Ὀλυνθον· μέχρι τούτου Εὔδικος καὶ Σίμος Δικρισαῖς, ἔως Θετταλίαν ὑπὸ Φιλίππῳ ἐποίησαν. Τὸ σχῆμα τοῦτο παρέχει σφροδράτητα καὶ ζωηράτητα εἰς τὸν λόγον. Ἀντίθετον τῆς ἐπαναφορᾶς ~~εἰνε ἡ ἀντιστροφή, καθ' ἓν ἐπαναλαμβάνεται ἡ αὐτὴ λέξις ἐν τῷ τέλει ἀλλεπαλλήλων προτάσεων ἢ κώλων· π. χ. δοτις δ' ἐν τῷ πρώτῳ λόγῳ τὴν ψῆφον αἴτεται, νόμον αἴτεται, δημοκρατίαν αἴτεται (Αἰσχ. Κτ. 198)~~ πράττεται τι τῶν ημίν διοχεύτων συμφέρειν; ἀφωνος Αἰσχίνης ἀντέκρουςέ τι καὶ γέγονεν, οἷον οὐκ ἔδει; πάρεστιν Αἰσχίνης (Δη.)

Ἐνωσις ἐπαναφορᾶς καὶ ἀντιστροφῆς εἰνε ἡ συμπλοκή, καθ' ἓν ἀλλεπάλληλοι προτάσεις ἀρχονται ἀπὸ τῆς αὐτῆς λέξεως καὶ

λήγουσιν εἰς τὴν αὐτὴν λέξιν· π. χ. ἐπὶ σαυτὸν καλεῖς ἐπὶ τὴν πολιτείαν, καλεῖς, ἐπὶ τὴν δημοκρατίαν καλεῖς.

Τὴν ἐπωνυμοφορὰν καὶ τὴν ἀντίστροφὴν συχνάκις ὁ Δημοσθένης μεταχειρίζεται, διαν θέλη καὶ αὐτὸς νὰ φανῇ συγχεκινημένος καὶ τοὺς ἄλλους νὰ συγχινήσῃ.

γ'. Ο κύκλος.

§ 498. *Κύκλος* λέγεται· τὸ σχῆμα ἑκείνο, κατὰ τὸ ὅποιον ὁ λόγος λήγει εἰς τὴν λέξιν, ἐκ τῆς δοπίας ἀρχεται· π. χ. σοὶ μὲν γὰρ τὴν χλέπτης δ πατήρ, εἴπερ ἦ, ἔμειος σοὶ (Δη. 10, 73).

δ'. Η ἐπάνοδος.

§ 499. *Ἐπάνοδος* λέγεται ἡ ἐν τῇ ἐπομένῃ προτάσει (ἢ κώλῳ). ἐπανάληψις τῶν αὐτῶν λέξεων τῆς προηγουμένης προτάσεως ἢ κώλου, ἀλλὰ κατ' ἀντίστροφον τάξιν· π. χ. οὐ γὰρ Αἰσχίνης ὑπὲρ τῆς εἰρήνης χρίνεται, ἀλλ' ἡ εἰρήνη ὅις Αἰσχίνην διαβέβληται (Δη. 18, 42). οἵς μὲν ἔγῳ δεινός, οὐχ ὁ νῦν καιρός, οἵς δ' ὁ νῦν καιρός, οὐκ ἔγῳ δεινός.

ε'. Τὸ πολύπτωτον

§ 500. *Πολύπτωτον* λέγεται ἡ ἐπανάληψις τῆς αὐτῆς λέξεως κατὰ διαφόρους πιώσεις ἐν ἀλλεπαλλήλοις προτάσεσιν ἢ κώλοις· π. χ. οὗτοι γίγομνται, τούτοις πειθεσθ' ὑμεῖς, ὑπὸ τούτων δέος ἔστι μὴ πρακτουσθῆτε (Δη. 19, 298). τίνι φίλοι πλείους ἢ τῷ τῶν Περσῶν βραστεῖ; τίς δὲ κοσμῶν τοὺς περὶ αὐτὸν κάλλιοι φανεται ἢ βραστεύει; τίνος δὲ δῶρα γιγνώσκεται μᾶλλον ἢ τὰ βραστέως; (Ισ.).

ϛ'. Συναθροισμός ἢ ἀπαριθμούσις.

§ 501. *Συναθροισμός* εἰνε τὸ σχῆμα, κατὰ τὸ ὅποιον πρὸς συφεστέρων καὶ ζωγροτέρων παράστασιν πράξεώς τινος τάσσονται παρ' ἀλλήλας πλείουνες συγγενεῖς ἔννοιαι εἰτε ἀσυνδέτως (ἀσύνδετον σχῆμα) εἴτε συνδέσμεναι διὰ τοῦ καὶ (πολυσύνδετον σχῆμα)· π. χ. τὰ δέκα τάλαντα δράντων, φρονούντων, βλεπόντων ἔλαθον ὑμῶν ἀφελόμενοι (Αἰσχ. 3, 94). κατελάμβανε τὰς πόλεις, ἥδηνει, μεθύσιαν ἐπαρδώνει, τὴν χώραν ἐποιεῖθ' ἔχυτος, τὸ πρᾶγμ' ἀμήχανον ἦ, (Δη. 23, 114). ήμιν μὲν τὰ κάλλιστα, ἐπαινοι, δόξαι, τιμαὶ, στέφανοι, χάριτες παχά τῷ πεπονθότων ὑπῆρχον (Δη. 18, 80). ἐ τὴν Εὔβοιαν σφετεριζόμενος καὶ κατασκευάζων ἐπιτείχισμα ἐπὶ τὴν Ἀιτικὴν καὶ καταλαμβάνων Ωρεὸν καὶ κατασκάπτων πορθμὸν καὶ καθιστάει . . . (Δη. 18, 34).

ζ'. Ή παρονομασία,

§ 502. **Παρονομασία** είνε σχῆμα λέξεως, κατά τὸ δποὶον τεχνικῶς ἀντιπαρατίθενται δμοιαὶ ἡ δμοίως ἡχοῦσαι λέξεις καὶ οὕτως ὁ λόγος καθίσταται χαριέστερος ἢ ἐμφαντικώτερος. Τὰ ἀπλούστερα εἶδη τῆς παρονομασίας είνε:

α') ἡ σκόπιμος ἐπιφορὰ τοῦ συνθέτου ρήματος μετὰ τὸ ἀπλοῦν αὐτοῦ· π. χ. οὐκ ἔδωκας, ἀλλ' ἀπέδωκας πρὶν φρονεῖν καταφρονεῖν ἐπίστασαι.

β') ἡ ἐναλλαγὴ τῶν προθέσεων ἐν τοῖς συνθέτοις ρήμασι· π. χ. πάνθ' θα κατασκευάζεται νοῦς ἐπὶ τὴν ἡμετέραν πόλιν παρασκευάζεται (Δη. 8, 43)· οὐ μετανοεῖν, ἀλλὰ προνοεῖν δεῖ τὸν ἄνδρα τὸν σοφόν.

* γ') ἡ ἐπανάληψις τῆς αὐτῆς λέξεως κατὰ διάφορον σημασίαν· π. χ. ἂμα γὰρ ἡμεῖς τε τῆς ἀρχῆς ἀποστερούμεθα καὶ τοῖς "Ελλησιν ἀρχὴ τῶν κακῶν ἐγίγνετο" (Ισ. 4, 119). "Ετερα παραδείγματα παρονομασίας· οὗτος δὲρόσυλος περιτρέχει λέγων ὡς εὐσέβειαν, ἀλλ' οὐκ εὐτέλειαν ἀνέγραψε" (Δι. 30, 21). οὐ γὰρ τὸν τρόπον, ἀλλὰ τὸν τόπον μετήλλοσεῖαν. Διὰ τοῦ σχῆματος τούτου κατασκευάζονται παρὰ τοῖς κωμικοῖς λογοπειγνιαῖς οἷον φαγεῖν ἐλατῆρος, ἵνα τὰς ναῦς ἐλαύνωμεν κχλῶς (Ἀριστφ. Ιππ. 1, 182).

η'. Ομοιοτέλευτον, ιδόκωλον, πάρισον,

§ 503. Εἶδη τῆς παρονομασίας είνε καὶ τὸ δμοιοτέλευτον, τὸ ισόκωλον καὶ τὸ πάρισον, διὰ τῶν δποὶων ἐπιδιώκεται τὸ ὅμοιον ἢ τούλαχιστον τὸ ὅμοιόμορφον ὅλων τῶν προτάσεων ἢ κώλων.

"Ομοιοτέλευτον λέγεται τὸ σχῆμα, κατὰ τὸ δποὶον δύο ἢ πλεονεκτες παρατασσόμεναι προτάσεις ἢ κώλα ἔχουσιν δμοια τὰ τέλη (ἔχουσι τὰς τελευταῖς λέξεις ὅμοιοκαταλήκτους)· π. χ. τοὺς πλέοντας ὡς ἡμᾶς ἐπωλεῖται, τοῖς ἐναντίοις ἐβοηθεῖτε, τὴν χώραν μου κακῶς ἐποιεῖτε (Δη. 12, 5)· ἔκατὸν τριήρεις ἐναυπηγησάμεθα, τριακοσίους δὲ ἵππεας παρασκευασάμεθα καὶ τριακοσίους ἵππεας Σκύθας ἐπριάμεθα (Αἰσ.).

"Ισόκωλον λέγεται τὸ σχῆμα, κατὰ τὸ δποὶον τὰ δύο κώλα τῆς περιόδου σύγκεινται ἐν συνόλῳ σχεῖσθν ἐξ ίσων συλλαβῶν. "Οταν τὸ ισόκωλον είνε καὶ δμοιοτέλευτον λέγεται πάρισον· π. χ. ἢ μὲν ἐπίστασαι, διαχρύλαττε ταῖς μελέταις· ἢ δὲ μὴ μεμάθηκες προτλάμβχνε τοῖς ἐπιστήμαις (Ισ. 1, 18)· τοῦ μὲν ἐπίπονον καὶ φιλοκληδυνογ τὸν

βίσν ἐποίησε, τῆς δὲ περίβλεπτον καὶ περιμάχητον τὴν φύσιν κατέτεστησεν. "Ἐξοχον παράδειγμα παρίσου εἰνε τὸ τοῦ Κικέρωνος (pro Mil. 4, 20), ἐνῷ παρατηρεῖται θαυμαστὴ εὐρυθμία. Est enim, judices, hacten non scripta, sed nata lex, quan non didicimus, accepimus, legimus verum ex natura ipsa arripimus, haec simus, expressimus: ad quan non docti, sed facti, non instituti, sed imbuti sumus.

Ρητορικὰ σχήματα διανοίας.

Τὰ κυριώτατα τῶν τῆς διανοίας ρητορικῶν σχημάτων εἰνε τὰ
ἔξι: ~~τέλος~~

α'. Ἡ ἔρωτησις.

§ 504. Διὰ τῆς ρητορικῆς λεγομένης ἔρωτῆσεως δὲ ρήτωρ σκοπεῖ οὐχὶ νὰ μάθῃ τι, ἀλλ' ἐντόνως νὰ βεβαιώσῃ ἡ ἀρνηθῆ τι ἢ τὸν ἔρωτώμενον νὰ ἐλέγῃ καὶ εἰς ἀμηχανίαν ἀγάγῃ ἡ δργὴν καὶ ἔκπληξιν νὰ ἐκδηλώσῃ ἡ μίσας ἡ ἔλεον νὰ διεγείρῃ. Ἐνίστε ἀκολουθεῦσι πολλαὶ ἀλλεπάλληλοι ἔρωτῆσεις· π. ~~τίς~~ συμμαχία σοῦ πράξαντος γέγονε τῇ πόλει; τίς δὲ βοήθεια ἡ κτησίας εὐνοίας ἡ δόξης; τίς δὲ πρεσβεία; (*Δημ.* 18, 133). ταῦτ' οὐ μεγάλη καὶ περιφανῆς ἀναισχυτία; τοῦτ' οὐχ ὑπερβολὴ δεινῆς αἰσχροκερδείας; τί οὖν πότ' ἔστι τὸ δεινόν, εἰμὴ ταῦτα δόξει τηλικαύτας ὑπερβολὰς ἔχοντα; (*Δημ.* 27, 38). ἐμδρόνιητε, εἰτα νῦν λέγετε; (*Δημ.* 18, 243).

β'. Ἡ ὑποφορά ἢ ἀνθυποφορά.

§ 505. Ἡ ὑποφορὰ εἰνε ἐνδεχομένη ἔνστασις, τὴν ὅποιαν ἐκφάσει ὁ ρήτωρ, ἵνα ἀμέσως ἀνασκευάσῃ αὐτήν· π. ~~τίς~~. Ἀλλὰ νὴ Δίκ πατρῷ καὶ σοὶ δόξεις ὑπάρχει... ἀλλ' οὐδὲ τοῦτο οὕτως ἔχει· σοὶ γάρ ἡν κλέπτης ὁ πατήρ (*Δημ.*). Πολλάκις ἡ ὑποφορὰ ἐκφέρεται ἔρωτηματικῶς ἐπὶ τὸ ζωηρότερον· π. χ. τί καὶ βουλόμενοι μετεπέμπεσθε ἀν αὐτούς; ἐπὶ τὴν εἰρήνην; ἀλλ' ὑπῆρχεν ἀπασιγ. Ἀλλ' ἐπὶ τὸν πόλεμον; ἀλλ' αὐτοὶ περὶ εἰρήνης ἔθουλεύεσθε (*Δημ.* 18, 13). πρ. τὸ τοῦ Κικέρωνος domus tibi deerat? at habebas, pecunia superabas? at[?] egebas.

γ'. Ἐπιδιόρθωσις ἢ ἐπανόρθωσις.

§ 506. Ἐπιδιόρθωσις ἡ ἐπανόρθωσις λέγεται ἡ διόρθωσις ἡ διαριορισμένης προηγουμένης λέξεως ἡ φράσεως· π. χ. ταύτης τοίνυν.

τῆς οὕτως αἰσχρᾶς καὶ περιβοήτου πράξεως, μᾶλλον δὲ προδοσίας (Δη. 18, 297) δψέποτε δψὲ λέγω; χθὲς μὲν οὖν καὶ πρώην (Δη. 18, 130).

~~δ'. Η ἀναφώνησις ἢ ἐκφώνησις.~~

§ 507. *Αναφώνησις ἢ ἐκφώνησις* εἶνε τὸ σχῆμα, κατὰ τὸ δποτον δ λέγων δπὸ σφοδροτέρων παθῶν κατεχόμενος, θυμυασμοῦ, δργῆς, χαρᾶς, λύπης ἔχφράζεται δι' ἀναλόγων παθηματικῶν λέξεων. π. χ. δ; γάρ ἐμοῦ φιλιππισμόν, ω γῆ καὶ θεοί! κατηγορεῖ, τι οὔτος οὐκ ἂν εἴτοι; (Δη. 18) ἐγὼ μὲν οὖν, ω γῆ καὶ ήλιε καὶ ἀρετὴ καὶ σύνεσις καὶ παιδεία, βεδογήθηκα καὶ εἰρηκα (Αἰσχ. 3, 260) πρὸ. τὸ περίφημον τοῦ Κικέρωνος ο tempora, ο mores.

Τὸ σχῆμα τοῦτο εἶνε πάθους δηλωτικόν.

~~ε'. Η ἀποστροφή.~~

§ 508. *Αποστροφὴ* εἶνε τὸ σχῆμα τῆς διανοίας, κατὰ τὸ δποτον δργίτωρ στρέφει αἰφνιδίως τὸν λόγον ἀπὸ τῶν δικαστῶν πρὸς τὸν ἀντίπαλον ἢ πρὸς ἄλλα πρόσωπα. Τὸ σχῆμα τοῦτο εἶνε αἰσθημάτων καὶ παθῶν διεγερτικόν· ἔχει δὲ μεγάλην δύναμιν, δταν δργίτωρ θέλη νὰ ἐπιτεθῇ κατὰ τοῦ ἐναντίου· π. χ. δ Δημοσθένης ἐν τῷ περὶ τοῦ στεφάνου λόγῳ διηγούμενος τὰς πρὸς τὴν πόλιν εὐεργεσίας αὗτοῦ αἴρνης ἀποστρεφόμενος πρὸς τὸν Αἰσχίνην λέγει· «εἴτα μ' ἐρωτᾷς ἀντὶ ποίας ἀρετῆς ἀξιώ τιμᾶσθαι;»

~~στ'. Η ἀποδιώπησις.~~

§ 509. *Αποιώπησις* εἶνε αἰφνιδία διακοπὴ τοῦ λόγου γινομένη ἐξ δργῆς ἢ ἐξ φύσου μὴ λεχθῆ τι ἀπρεπὲς ἢ πρὸς ἔχφρασιν δυσχρεστείας· π. χ. ἀλλ' ἐμοὶ μὲν-οὐ βούλομαι δὲ δυσχερὲ; εἰπεὶν οὐδὲν ἀρχόμενος τοῦ λόγου (Δη. 18, 12) εἰς ὦ-τι ἂν εἰπών σὲ τις δρθῶς προσείποι; (Δη. 18, 22) φωμήτηρ μὲν δπῆρχε πολειτικής, πατήρ δὲ οὐκ ἐρῶ πόθεν.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΔΣΚΗΣΕΙΣ

1. Υποκείμενον.

1) ἔγω γράφω· 2) σὺ παῖς εις· 3) ἡ συκῆ ἐστι δένδρον· 4) δοσοφός ἐστιν εύδαιμων· 5) οἱ φιλοσοφοῦντές εἰσι τίμιοι· 6) τὸ κελεῦσαλ ἐστι ράβδιον, τὸ δὲ ποιησαι χαλεπόν· 7) τρεῖς ἥλθον· 8) εἰς ἄνδρας διακοσίους ἐνέμειναν τῇ ἑξόδῳ· 9) ἔψυχον εἰς Δακεδαίμονα περὶ τοὺς δικτακοσίους· 10) κατεσκάψῃ τῶν μακρῶν τιεχῶν ἐπὶ δέκα στάδια ἐκκτέρου· 11) Οὐκ ἀν εἰη δστις ἐπὶ τοῖς γεγονόσιν οὐκ ἀν ἀγανακτοῖ· 12) Ἡδη ἦν ἀμφὶ πλήθουσαν ἀγοράν· 13) Πρώτη ἐστι· 14) τὸ γνῶθι σαυτὸν καὶ τὸ σωφρόνει ἐστὶ ταῦτον· 15) τὸ πεῖ ἐστι σύμφωνον.

2. Κατηγορούμενον.

1) δ βίος ἐστιν ἡδύς· 2) δ κόσμος εἶς ἐστι· 3) ἡ συκῆ ἐστι δένδρον· 4) ἡ Αἴγυπτος ἐστι δῶρον τοῦ Νείλου· 5) ἡ σιωπὴ τοῖς νέοις κόσμος ἐστιν· 6) τοῦτο ἐστιν ἐκεῖνο· 7) δ Ἀλκιδιάδης ἐγένετο φιλοτιμότατος· 8) οἱ στρατιῶται ἤσαν ὑπὲρ τοὺς δισχιλίους· 9) οἱ ἐλθόντες ἦσαν περὶ τοὺς ἑκατόν· 10) ἄλις τὸ κείνης αἷμα· 11) τοιοῦτός εἰμι ἐγώ.

3. Συνδετικόν.

11) δ Ὁλυμπός ἐστιν ὅρος· 2) τῆς ἐπιμελείας πάντα δοῦλα γίγνεται· 3) ἀπαντα δοῦλα τοῦ φρονεν καθίσταται· 4) ἔρως παῖδευμα ἀρετῆς ὑπάρχει· 5) ἀπλῆ ἡ ἀλήθεια ἔφυ· 6) Κύρος κράτιστος πάντων ἐνομίζετο· 7) εἰς ἐστι δοῦλος οἰκίας, δ δεσπότης· 8) δ Θηραμένης ἀπεκαλεῖτο κόθορνος· 9) δ Κύρος ἀπεδείχθη στρατηγός· 10) πάντες οἱ ἐν ἡλικίᾳ καλοὶ φαίνονται· 11) δ Ἀλκιδιάδης ἥρεθη στρατηγός· 12) (οἱ προδόται) ἀντὶ φίλων καὶ ξένων νῦν κολακες καὶ θεοῖς ἔχθροι ἀκούουσι· 13) δ δεσπότης μου μετέωρος αἰρεται· 14) δ Ἀσωπὸς ποταμὸς ἐρρύη μέγας· 15) Ἰππίας ἔχώρει ὑπόσπονδος εἰς Σιγειον· 16) κακὸς κακῶς ἀπόλοιτο δις γυναικα δεύτερος ἔγημε· 17) δρυδιος ἥκεις· 18) ἀσμενος ἥκουσα· 19) διεφθειρῶντο οἱ πλείους ἑναταῖοι καὶ ἐβδομαῖοι· 20) πρῶτος ἀνέστην· 21) πρότερος ἥιθον· 22) ἕκων ἥμαρτον· πόνος εὐκλείας πατήρ.

4. Παράλειψις δρουν ἢ δρων τῆς προτάσεως.

1) ἐπεὶ ἔγγιγωσκον αὐτοὺς οἱ "Εὐληνες βουλομένους ἀπιέναι ἐκήρυξε τοις "Ελλησι συσκευάζεσθαι· 2) Αἱ δεύτεραι φροντίδες σοφώτεραι· 3) ἀνάγκη φυλάττεσθαι· 4) ὥρα βουλεύεσθαι· 5) οὐχέτι καιρὸς ὀκνεῖν· 6) ἐμοὶ μὲν ὄνειδος ἡ πατρίς, οὐ δὲ τῆς πατρίδος· 7) ήντος ἀν ὥρα πορεύεσθαι ἦ, σημανεῖ τῷ κέρατι· 8) εἰ φυχρὰ λέγω, σὺ αἴτιος, πράγματά μοι παρέχων· 9) εὔτε ήμεις ἔτι ἔκεινου στρατιῶται, οὔτε ἔκεινος ἔτι ήμιν μισθοδάτης· 10) Θεαίτητε, δεῦρο παρὰ Σωκράτη· 11) ἀρτι ὁ Τερψίων, ἡ πάλαι ἐξ ἀγορᾶς; 12) Σωκράτη δ' ἔξιχιρω λόγου· ἵκανδες γάρ καὶ ἀμφότερα· 13) ὑγιαίνειν ἔχοιστον ἀνδρὶ θυητῷ· 14) τυφλόν, ὃς φασιν, δέρω;

5. Πρόδοληψις τοῦ ὑποκειμένου.

1) Μάνθανε αὐτὴν τὴν ἀλήθειαν οἵσν ἔστι· 2) δημοκρατίαν οἰσθα τί ἔστιν; 3) γῆν πάντες Ισασιν δτι εὑ πάσχουσα εὑ ποιεῖ· 4) οἰσθα Εὐθύνδημον πόσους δόδοντας ἔχει; 5) δρῆς τὴν φύσιν τὴν τῶν πολλῶν ὡς διάκειται πρὸς τὰς ἡδονάς· 6) μέμνησθε τοὺς χρόνους δτι τῶν ἀδικημάτων εἰσὶ πρότεροι· 7) ἐπετήρουν τοὺς Ἀθηναίους ποῦ κατασχήσουσι· 8) εἰ τύραννοι φοδοῦνται τοὺς μὲν ἀνδρείους μήτι τολμήσωσι τῆς ἐλευθερίας ἔνεκχ, τοὺς δὲ σοφοὺς μήτι μηχανήσωνται· 9) γινώσκεις τὸν Ἡσίοδον δτι τῷ ὅντι ἡν σοφός· 10) ἀρχοντές ἔστι τῶν ἀρχομένων ἐπιμελεῖσθαι, δπως βέλτιστοι ἔσονται.

6.

"Ἐν τῇ ἐπομένῃ ἀσκήσει τὸ ὑποκείμενον τῆς ὑποτελοῦς προτάσεως νὰ τεθῇ κατὰ πρόληψιν εἰς τὸ κύριον δῆμα.

1) Γνώσει δτι κακοῦ θυμοῦ τελευτὴ κακὴ προσγίγνεται· 2) Ὁρᾶς, Ὁδυσσεῦ, δση ἡ θεῶν Ισχύς; (ἐστι·) 3) οὐ δεὶς ὅμᾶς ἐκ τῶν τοῦ κατηγόρου λόγων κατημανθάνειν εἰ καλῶς κείνται ἡ μὴ οἱ νόμοι· 4) ἔχεις ἀν μοι εἰπεῖν δτι πότ' ἔστι μέμησις; 5) οὐ μανθάνω δτι οὗτος βούλεται λέγειν· 6) βούλεσθ' ἀκοῦσαι δπως ἥδ' ἀπώλετο; 7) ἐδεδοίκεσκν μὴ ἡ ὑπερβολὴ τῶν ὀρέων προκαταληφθείη.

7. Συμβωνία τοῦ ὁ πύματος πρὸς τὸ ὑποκείμενον.

(ἐπὶ ἑνὸς ὑποκειμένου)

1) Σὺ μὲν παιδείας ἐπιθυμεῖς, ἔγὼ δὲ παιδεύειν ἀλλους ἐπιχειρῶ· 2) ημεῖς μὲν γράφομεν, οὐμεῖς δὲ ἀγαγινώσκετε· 3) τὰ με-

γάλα δῶρα τῆς τύχης ἔχει φόδον· 4) διὰ τὰς γυναικας πάντα τὰ
κακὰ γίγνεται· 5) διὸ δῆμος ἐπέθεντο τοῖς δλίγοις· 6) τοιαῦτα ἀκού-
σασ η πόλις Ἀγησίλαον εἶλοντο βασιλέα· 7) μέρος τι ἀνθρώπων
ἡγούνται θεοὺς οὐ φροντίζειν ἡμῶν· 8) οἱ συκοφάνται μεγάλη
ζημία τῇ πόλει ἔστι· 9) ἀριστῶτει τῷ Σεγασφῶντι προσέτρεχον δύο
νεανίσκων· 10) οὐκέτι δύο η τρία στάδια διειχέτην τῷ φάλαγγε,
ηνίκα ἐπαιάνιζον οἱ Ἑλληνες.

8.

(ἐπὶ πλειστων ὑποκειμένων)

1) Φίλιππος καὶ Ἀλέξανδρος πολλὰ καὶ θαυμαστὰ ἔργα διε-
πράξαντο· 2) τῇ νιτεραίᾳ ἄγουσιν ἐπὶ τὸ στράτευμα τοὺς Δάκωνας
Σεύθης τε καὶ Ἡρακλείδης· 3) ταῦτη τῇ ἡμέρᾳ ἀφικνεῖται
Βίων καὶ Ναυσικλείδης· 4) κατεκαύθη πᾶσα η πόλις καὶ αἱ
οἰκίαι καὶ τὰ σταυρώματα· 5) τὴν μαντείαν ταῦτην ἔγώ τε καὶ η
μήτηρ ἥποθ θεού ἐλάχομεν· 6) ἥσαν η τούτου μήτηρ καὶ δ τῆς
ἔμῆς γυναικὸς πατήρ ἀδελφοί· 7) καὶ πλοῦτος καὶ δόξα μάταιά
ἔστι.

9. Θές τὸ ὁπῆμα εἰς ὁριστ. ἔγκλιδιν συμφώνως
πρὸς τὸ ὑπερείμενον.

1) ἔγώ εἶνε σοφώτερός σου· 2) σὺ εἶνε πλουσιώτερος ἔμεν· 3)
Γῆρας διδάσκειν πάντα· 4) ἀπαντεις (ἡμεῖς) εἶναι εἰς τὸ νουθετεῖν
σοφοῖς· 5) ήν χρόνος διε θεοί μὲν εἶνε η τὰθν δὲ γένη οὐκ εἶνε
(παρατατικός)· 6) τὰ καλὰ τὴν ψυχὴν εὑρραίνειν· 7) πολὺ γένος
ἀνθρώπων τοῖς μὲν ἐκ τῆς γῆς φυομένοις οὐ χρῆσθαι, ἀ.τὸ δὲ βο-
σκημάτων γάλακτι καὶ τυρῷ καὶ κρέασι τρεφόμενοι ξῆν· 8) αἱ κο-
ρηγίαι ίκανὸν εὐδαιμονίας τεκμήριον εἶνε· 9) τὴν τέχνην ταῦτην
ἔγώ τε καὶ δ πατήρ ἀσκεῖν· 10) πέμψαλ με Ἀριαλος καὶ Ἀρτάσ-
γος, 11) οἱ ἔμοι πλάνοι καὶ ταλαιπωρίαι καὶ τὰ πολλὰ ψηφίσματα
τοῦτο ἀπεργάσασθαι· 12) φθόνος καὶ ἔρως ἐναντία εἶνε· 13) κάλ-
λος καὶ ίσχὺς κακῷ ξυνοικοῦντα ἀπρετῇ φαίνεσθαι· 14) αἴτιον
γενέσθαι οἱ πολλοὶ τῶν Χίων σὺν εἰδότες τὰ πρασσόμενα· 15)
ταῦτα πάντα κακούργια εἶνε· 16) ζῶντι τῷ δικαίῳ παρὰ θεῶν τε
καὶ ἀνθρώπων ἀθλοῖ τε καὶ μισθοῖ καὶ δῶρα γίγνεσθαι.

10. Συμφωνία τοῦ κατηγορουμένου πρὸς
τὸ ὑπερείμενον.

(ἐπὶ ἑνὸς ὑποκειμένου)

1) ὁ οὐρανός ἔστι κυανοῦ· 2) η θάλασσα ἔτιν ἀλμυρά· 3) εἰ

ἀνθρωποι εἰς θηγανούς· 4) χαλεπά (ἐστι;) τὰ καλά· 5) ἡ Μυκάλη
ἔστιν ὅρος· 6) αἱ Ἀθῆναι εἰσιν ἔνδοξοι πόλις· 7) ἀπιστον ταῖς
πολιτείαις ἡ τυραννίς (ἐστι;)· 8) ἡ ἀρετὴ διδακτέον· 9) Τόμυρος
ἡι βασίλεια· 10) αὕτη ἔστιν ἀρετὴ τοῦ ῥήτορος, τὰληθῇ λέγειν·
11) ἥδε (ἔστιν) ἀρχὴ τῆς διμολογίας, ἐρέσθαι ἡμᾶς αὐτούς· 12) οὐ-
τος ὅρος ἔστι δικαιοσύνης, ἀληθῇ τε λέγειν καὶ ἡ ἀν λάδη τις
ἀποδιδόντας·

(ἐπὶ πλειόνων ὑποκειμένων).

13) Οἱ ἔωνημένοι καὶ αἱ ἔωνημέναι οὐδὲν ἦτον ἡσαν ἐλεύθε-
ροι τῶν πριαμένων· 14) εὐγένειαι καὶ δυνάμεις καὶ τιμαὶ ἀγαθά
ἔστι· 15) ἡ ἀγορὰ καὶ τὸ πρυτανεῖον παρίψ λιθῷ ἡσκημένα ἦν·
16) ταραχαὶ καὶ στάσεις δλέθρια ταῖς πόλεσι· 17) ἡσαν ἡ τούτου
μῆτηρ καὶ ὁ τῇ ἐμῆς γυναικὸς πατὴρ ἀδελφοί.

11. Ἐπιθετικοὶ διορισμοί.

1) τὰ πονηρὰ κέρδη ἡδονὰς ἔχει μικρά;, ὕστερον δὲ λύπας μα-
κράς· 2) ἀνὴρ ὁ γένειος πάντων τῶν κακῶν αἰτιος· 3) ἀνὴρ ὁ πλίτης
δοῦλος ἔστι τῶν δπλων· 4) (Δημοσθένης;) χαλκοῖς καὶ ἀδαμαντίνοις
τείχεσι τῶν Ἀθηναίων συμμαχίαν ἐτείχισε· 5) γέρων ἐραστὴς
ἔσχάτη κακὴ τύχη· 6) ἐπλέομεν τριήρεσιν οὐ πλέον ἢ ἔκατόν· 7)
βάδιζε τὴν εὐθεῖαν ἵνα δίκαιος ἦ· 8) τῇ ὑστεραίᾳ οὐκ ἐφάνησαν οἱ
βάρβαροι· 9) μουσικὴν πάσταν φαμὲν εἰκαστικήν τε εἶνε καὶ μιμητι-
κήν· 10) ξυνέδη μοι φεύγειν τὴν ἐμαυτοῦ ἔτη εἰκοσιν· 11) οἱ τύραν-
νοι πάντες πανταχῇ ὡς διὰ πολεμίας πορεύονται· 12) τῇ ὑστεραίᾳ
οὐκ ἐράγησαν οἱ πολέμιοι, οὐδὲ τῇ τρίτῃ· 13) (ἀφικνοῦνται εἰς πόλιν
μεγάλην ἐρήμην· 14) ἐχθρὸν οὐέα γυναικὶ ἀνὴρ πρεσβύτης· 15) οἱ
Ἐλληνες πελτασταὶ ἔθεον ἐπὶ τοὺς πολεμίους· 16) Τὰς πρὸν φρέ-
νας οὐκ εἰχε; ὑγιει· 17) Τὰς μεγάλας ἡδονὰς οἱ ἐν καιρῷ πόνοι
παρέχονται· 18) τὸν καλὸν κάγαθὸν ἄνδρα εὑδαίμονα εἰνέ φημι·
19) ἀρίστοντο εἰς πόλιν μεγάλην οἰκουμένην.

12. Παράθεσις.

1) τὸ σῶμα δεινὰ καὶ ἀναγκαῖα ἐν αὐτῷ παθήματα ἔχει, πρῶ-
τον μὲν ἡδονήν, μέγιστον κακοῦ δέλεαρ, ἐπειτα λύπας ἀγαθῶν φυ-
γάς, εἴτε δ' αὖ θάρρος· καὶ φέρον, ἀφρονε ἔχυμούλω· 2) κόλακι,
δεινῷ θηρίῳ καὶ μεγίστῃ βλάβῃ, διμας ἐπέμιξεν ἡ φύσις ἡδονήν
τινὰ οὐκ ἀμουσον· 3) ἐμέθυον, ἴκανὴ πρόφασις εἰς ἀμαρτάνειν· 4)
κείνται πεισόντες, πίστις οὐ μικρὰ πόλει· 5) οὐ παύσομεν τὰς χά-

ριτας ταις Μούσαις συγκαταμιγνύε, ηδίστιν ξυξυγίαν⁶⁾ Τὸ πάντων θαυμασιώτατον, ἐπαινοῦσι μὲν πάντες τὰ τοιαῦτα ἐπιτηδεύματα, μιμεῖσθαι δ' αὐτὰ οὐδεμίᾳ πόλις θέλει⁷⁾ τὸ λεγόμενον τὰ πατέων μαθήματα θαυμαστὸν ἔχει τι μνημεῖον⁸⁾ εὐδαιμονοίης, μισθὸν ηδίστων λόγων⁹⁾ οὐ δεῖ ἐπιθυμίας ἐὰν ἀκολάστους εἰνε καὶ ταύτας πληροῦν, ἀνήνυντον κακόν¹⁰⁾ ἀφίκοντο εἰς Κοτύωρα, πόλιν Ἐλληνίδα¹¹⁾ ἔξελαύνει εἰς Ἰχόνιον, τῆς Φρυγίας πόλιν ἐσχάτην^{(ἐπεξήγησις)¹²⁾}

12) εἰς ἐστι δούλος τῆς οἰκίας, δ' ὀδεσπότης¹³⁾ τὸ δίκην διδόναι μεγίστου κακοῦ ἀπαλλαγὴ ήν, πονηρίας¹⁴⁾ ἐν ἐστιν ἀλγήθεις φίλτρον, εὐγνώμων τρόπος¹⁵⁾ δύο ἔτι λοιπά, ή σωφροσύνη καὶ ή δικαιοσύνη¹⁶⁾ τὸ κουρότατον πάντων τῶν κακῶν σε δάκνει, ή πενία¹⁷⁾ πᾶς ἐλεύθερος ἐνὶ δοῦλος ἐστι, τῷ νόμῳ, δ' δὲ δοῦλος δυσὶ, τῇ νόμῳ καὶ τῷ ὀδεσπότῃ¹⁸⁾ τὸ μέλος ἐκ τριῶν σύγκειται, λόγου, ἀρμονίας καὶ ρυθμοῦ¹⁹⁾ ἔτερον ἀπεκτείνετε, Καλλικλέα λέγω²⁰⁾ ή μήτηρ ἐσθλοῦ παιδός, Ἀλκμήνην λέγω, ἔξελθέτω²¹⁾ τοῦτο οὐδὲ θεδες δύναται, ἀγένητα ποιεῖν τὰ περαγμένα^{(ἐπιμερισμός)²²⁾ οἱ στρατηγοὶ βραχέα ἔκαστος ἀπειογήσατο.}

'Ἐν τῇ ἐπομένῃ, δισκήσει μετέβαλε τὴν ἀναφορικὴν πρότασιν εἰς παράθεσιν δι' ὄντοματος.

13.

1) ἐκ λόγων, οἱ δρόποι εἶνε κοῦφον πρᾶγμα, ἔργῳ μίση καὶ ἔχθραι βρύνταται γίγνονται²³⁾ 2) οὐκ ἐστιν ἵερὸν πενίας, ήτις εἶνε αἰσχίστη θεά²⁴⁾ 3) παρέστη σοι καὶ ἐμοὶ ἀλήθεια, ήτις εἶνε πρᾶγμα δικαιότατον²⁵⁾ 4) σιγᾶν καὶ σωφρονεῖν αὖ φασὶ χρῆναι, τὰ δρόπα εἶνε δύο κακὰ μέγιστα²⁶⁾ 5) ἐν τῷ Ἀρειῷ Πάγῳ, δ' δρόποις εἶνε τὸ σεμνότατον καὶ δικαιότατον δικαστήριον, διμολογῶν ἀδικεῖν ἀποθνήσκει²⁷⁾ 6) ἐκεῖνο τὸ δρόποιν εἶνε τελευταῖον, δούλῃ Ἐλλάδι εἰσαφίξεμι²⁸⁾ 7) ἐκεῖνο τὸ δρόποιν εἶνε μέγιστον καὶ κάλλιστον, τὴν μὲν σὴν χώραν αὐξανομένην δράξ, τὴν δὲ τῶν πολεμίων μειουμένην²⁹⁾ 8) ἐκεῖνο τὸ δρόποιν εἶνε εὐκολώτατον τοῖς ἀδικεῖν προγρηγραμένοις, μαρτυρήσει τις αὐτῷ κατ' ἐμοῦ³⁰⁾ 9) πολλοὺς δ' θυμὸς δ' μέγας ὥλεσε βροτῶν ή τ' ἀξυνεσίχ, τὰ δρόπα εἶνε δύο κακὰ τῷ χρωμένῳ.

14. 'Η δονομαστική καὶ ἡ κλητική,

1) ὡς κάκιστε ἀνθρώπων Ἀριαῖς καὶ οἱ ἄλλοι Πέρσαι³¹⁾ 2) ἐλθὲ Κατεβαίνη—Συντακτικόν, ἔκδοσις δευτέρα.

δ πρώτος· 3) ἔλθετε οἱ ἄλλοι· 4) ὁ οὗτος Αἴας, οὐδὲ δωμάτων πάρος· 5) γύναι γυναιξὶ κόσμον ἡ σιγὴ φέρει.

15. Ἡ αἰτιατικὴ ἐπὶ τῶν ὥπουλων.

(ἄμεσον ἀντικείμενον)

1) σκάπτω τὸν ἀγρόν· 2) τιμῶ τὸν πατέρα· 3) κτίζω οἶκον· 4) διθέδες ἐποίησε τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν· 5) ἐπαίνει τὸν ἔθνοῦντα καὶ εὐεργέτει τὸν εὐεργοῦντα· 6) θυητὸς πεφυκὼς μὴ γέλα τεθνηκότα· 7) ἤδην ἔστιν κακῶς ποιεῖν ἀνθρώπους ἡ εὖ· 8) ἤδητωρ πονηρὸς τοὺς νόμους λυμαίνεται· 9) μιμοῦ τὰ σεμνά· 10) τὰς ἡδονὰς θήρευε τὰς μετὰ δόξης· 11) φεῦγε ἡδονὴν φέρουσαν βλάβην· 12) σὺ δὲ εὔτε θεοὺς φοβεῖς εὔτε ἀνθρώπους αἰσχύνεις· 13) οἱ στρατιώται παίουσι καὶ βάλλουσι καὶ λοιδοροῦσι τὸν Σωτῆρίδαν.

16.

(ἐσώτερικὸν ἀντικείμενον)· 1) Δεῖ τὸν στρατιώτην φοβεῖσθαι τὸν ἄρχοντα εἰ μέλλει φυλακὰς φυλάξειν· 2) εἰ ἐρῶντες ἐθέλουσι δουλείας δουλεύειν, δσας οὖδε· 3) ὃς μὲν στρατηγήσοντα ἐμὲ ταύτην τὴν στρατηγίαν μηδεὶς ὑμῶν λεγέτω· 4) τάχα δ' ἂν τις ὑμῶν ἀγανακτήσειε, εἰ δὲ μὲν καὶ ἐλάττω ἀγῶνα ἀγωνιζόμενος ἐξεγένη, ἐγὼ δὲ οὐδὲν τούτων ποιήσω καὶ ταῦτα κινδυνεύων τὸν ἕσχατον κίνδυνον· 5) θεοῦ βίον δῆν δέξεις θυητὸς ὅν; 6) ή Κέρκυρα αὐτάρκη θέσιν ἔκειτο· 7) δέ τ' εὔτυχεὶς μάλιστα, μὴ φρόνει μέγα· 8) δεήσομαι καὶ δίκαια καὶ μέτρια ὑμῶν, βιοθῆσαί μοι τὰ δίκαια· 9) Κύλων Ὀλύμπια ἐνενικήνει· 10) Τὰ Ἡράκλεια ἐντές τείχους θύειν ἐψηφίζεσθε· 11) ἡξίουν αὐτοὺς συμμαχίαν δμνύναι· 12) δι πολλὰ κακὰ δρῶν τοὺς ἄλλους καὶ πάσχει αὐτὸς πολλὰ στερεῖ· 13) τὰς ἀρχὰς πάσας δώδεκα μέρη διελλοντο· 14) μύρῳ ἀλειψάμενος καὶ δούλος καὶ ἐλεύθερος δμοιον δῖει.

17.

(διπλῇ αἰτιατικῇ)· 1) οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς νησιώτας ἐξήκοντα τάλαντα εἰσέπραττον· 2) μὴ με κρύψῃς τοῦτο, δπερ μέλλω παθεῖν. 3) Θρασύδουλος καὶ Θράσυλος ὀρκωσαν πάντας τοὺς στρατιώτας τοὺς μεγίστους δρκους, ἡ μὴν δημοκρατήσεσθαι καὶ δμονοήσειν· 4) πόθε Διονυσόδωρος ἦρξατό σε διδάσκειν τὴν στρατηγίαν; 5) τὸν ἰδιότην χρὴ ἔαντὸν παρέχειν εὐπειθῆ τοῖς ἀρχούσιν· 6) οἱ Ἑλληνες τοὺς ἄλλους πάντας βαρβάρους ὠνόμαζον· 7) πολλοὶ μὲν

τίτον αιτοῦσι, πολλοὶ δὲ ίμάτια⁸⁾ παῖς μέγας, μικρὸν ἔχων χι-
τῶνα, ἔτερον παῖδα μικρόν, μέγαν ἔχοντα χιτῶνα, ἐκδύσας, τὸν
μὲν ἔαυτοῦ ἐκεῖνον ἡμφίεσε, τὸν δὲ ἐκείνου αὐτὸς ἐνέδυ⁹⁾ 9) οἱ
Ἐλληνες γῆτουν τοὺς Ἡράκλεωτας τρισχιλίους κυζικηνούς¹⁰⁾ 10)
ὅτε ἐν τοῖς ἀπόροις, ἦμεν, πατέρα ἐμὲ ἐκαλεῖτε¹¹⁾ 11) πενήφις διδάσκει
ἄνδρα τῇ χρείᾳ κακόν.

18. Διτιατικὴ τοπική, χρονική, τῆς ἀναφορᾶς,
τοῦ τρόπου, τῆς αἰτίας.

1) ἀπειχον ἀλλήλων παρασάγγην¹²⁾ 2) οὐχ¹³⁾ οἶν τε πολὺ χωρίου
διώκειν¹⁴⁾ 3) τέσσαρα καὶ δέκα ἔτη ἐνέμειναν αἱ σπονδαί¹⁵⁾ 4) ὅργη
φιλούντων ὀλίγον ισχύει χρόνον¹⁶⁾ 5) βέλτιόν ἐστι νοσεῖν τὸ σῶμα ἢ
τὴν ψυχὴν¹⁷⁾ 6) ἐπεδείκνυσαν παῖδας ποικίλους τὰ νῶτα¹⁸⁾ 7) καλός
τε κάγαθὸς τὴν φύσιν¹⁹⁾ 8) τυφλὸς τὰ τ' ὥτα τόν τε νοῦν τὰ τ'
ζυμματα εἰ²⁰⁾ 9) τίνα τρόπον τὴν θύραν κόψω²¹⁾ ; 10) τί οὐκ ἀποκρί-
νει²²⁾ ; 11) ποταμὸς εὗρος δύο πλέθρων²³⁾ 12) τὴν ἀρχὴν οὐκ ἔδει ἐμὲ
δεῦρο εἰσελθεῖν.

19. Η γενικὴ ἐπὶ τῶν οὐδιαστικῶν,

1) ἡ τέχνη τῶν σοφιστῶν ἐπιδέδωκεν²⁴⁾ 2) παρέλαβον οἱ Ἀθη-
ναῖοι τὴν ἡγεμονίαν διὰ τὸ Παυσανίου μῖσος²⁵⁾ 3) δύο ἔστι τὰ τὴν
νίκην ἀπεργαζόμενα, θάρρος μὲν πολεμίων, φίλων δὲ φόβος
αἰσχύνης περὶ κακῆς²⁶⁾ 4) Εὐαγόρας διετέλεσε δημοτικὸς ὣν τὸν
πλήθους θεραπείᾳ²⁷⁾ 5) ξυνέπλεον Παλῆς Κεφαλλήνων²⁸⁾ 6) περὶ
τὸν ναὸν ἀλσος ἡμέρων δένδρων ἐφυτεύθη²⁹⁾ 7) δει λόγον δοῦναι
καὶ δίκην τῶν περιστραγμένων³⁰⁾ 8) σοὶ ἀρετῆς τίς μετουσία³¹⁾ ; 9)
δέκα μνῶν χωρίουν ἔχει³²⁾ 10) κρείττον φίλων ἀγέλην κεκτήσθαι ἢ
βοῶν³³⁾ 11) κρήνη ἡδέος ὑδατός ἔστιν ἐπ' αὐτῇ τῇ θαλάττῃ³⁴⁾ 12)
δικτὼ σταδίων ἡδη ἐπετετέλεστο τεῖχος³⁵⁾ 13) Ἐφεσος ἀπέχει Σάρ-
δεων τριῶν ἡμερῶν δῦο³⁶⁾ 14) τριήρει ἔστιν εἰς Ἡράκλειον ἐκ
Βυζαντίου κώπαις ἡμέρας μάλα μακρᾶς πλοῦς³⁷⁾ 15) τῇ στρατιᾷ
ἀπέδωκε Κύρος μισθὸν τεσσάρων μηνῶν³⁸⁾ 16) ἐσέπεμπον δύο χοι-
νικας ἑκάστῳ³⁹⁾ Ἀττικὰς ἀλφίτων καὶ δύο κοτύλας οίνου⁴⁰⁾ 17) ἐπι-
φορὰς ἔδιδοσαν τοῖς θρανίταις τῶν ναυτῶν⁴¹⁾ 18) γονέων ἀμέλειας
τῷ ἀγαθῷ οὐ προσήκουσι.

20.

1) ἔκει λέγουσιν δτι ῥέει πολὺ πῦρ καὶ μεγάλοι ποταμοὶ ἀπὸ
πῦρ⁴²⁾ 2) βλέπουσι σωροὺς ἀπὸ σῖτον, ξύλα καὶ λίθους⁴³⁾ 3) ἀποδί-
δει μισθὸν τριῶν ἡμερῶν⁴⁴⁾ 4) τὰς Συρακούσας δὲ Ἄρχιας ἐκ τῶν

ἀπογόνων τοῦ Ἡρακλέους⁽¹⁾ ἔκτισε⁽²⁾ 5) τὸ γνῶμι σαυτὸν εἰνε
πρόδρομος τοῦ θεοῦ πρὸς τοὺς εἰσερχομένους⁽³⁾ 6) τὴν Πελοπόννησον
ἔξουσίασεν⁽⁴⁾ δ) Πέλωψ τοῦ Ταντάλου⁽⁵⁾ 7) ἡ οἰκία τοῦ Μιλτιάδου
καὶ τοῦ Θεμιστοκλέους δὲν ἦτο σεμνοτέρα τῆς οἰκίας τοῦ γείτονος⁽⁶⁾
8) καθὼ; τῆς οἰκίας τὰ κάτωθεν πρέπει νὰ εἰνε ἵσχυρότατα, τοιου-
τοτρόπως καὶ τῶν πράξεων αἱ ἀρχαὶ καὶ ὑποθέσεις ἀληθεῖς πρέ-
πει νὰ εἰνε⁽⁷⁾ 9) οἱ φύλακες εἰνε ἀδηληταὶ τοῦ μεγίστου ἀγῶνος⁽⁸⁾
διέλυσαν τὸν φόβον τῶν Ἐλλήνων⁽⁹⁾ 11) ἐὰν δὲν βισιλεύσωσιν οἱ
φιλόσοφοι, δὲν διάρχει παῦσις τῶν κακῶν⁽¹⁰⁾ 12) πρέπει τὴν ἀρχη-
γίαν⁽¹¹⁾ τῶν διλων νὰ ἔχῃ δ ἀνήρ⁽¹²⁾ 13) περὶ τῶν χρηστῶν ἔχει
ἐπιμέλειάν τινα καὶ δ θεός⁽¹³⁾ 14) δ Κόνων καταφεύγει εἰς Μυτιλή-
νην καὶ ἐκ τῶν δέκα στρατηγῶν δ Λέων καὶ δ Ἐρασινίδης⁽¹⁴⁾ 15)
τριάκοντα ταλάντων περιουσίαν⁽¹⁵⁾ ἀπέκτησε⁽¹⁶⁾.

21. Ἡ γενικὴ ἐπὶ τῶν δημάτων.

(ώς κατηγορούμενον) 1) τῆς αὐτῆς γνώμης εἰμί· 2) δις ἔξαμαρ-
τείν οὐκ ἀνδρὸς σοροῦ· 3) παιδὸς οὐκ ἀνδρὸς τὸ ἀμέτρως ἐπιθυμεῖν·
4) τὸ μὲν ὄχούσιον ἀμάρτημα τῆς τύχης ἔστι, τὸ δὲ ἔκούσιον τῆς
γνώμης· 5) Θουκυδίδης μεγάλης οἰκίας ἦν· 6) τοῦ μὲν ἀρχοντός
ἔστι τὸ προστάττειν δ, τοῦ χρὴ ποιεῖν, τῶν δὲ ἀρχομένων τὸ πείθε-
σθαι· 7) ἔως μὲν ἔγῳ ζῷ, ἐμὴ γίγνεται ἡ βισιλεία, ἐπὰν δ' ἀποθάνω,
Κύρου· 8) Η Σάρτη τῶν διλιγανθρωποτάτων πόλεων ἔστι· 9) ἔγω-
τούσου τοῦ τρόπου εἰμί· 10) Κοτύωρα ἦ, Σινωπέων· 11) ἐγένετο
Μεσσήνη Δοκρῶν τινα χρόνον· 12) τὰ μέλλοντα προγιγνώσκειν οὐ-
τῆς ἡμετέρας φύσεώς ἔστι· 13) εἰμί ἔβδομηκοντα ἔτῶν· 14) δ δα-
κτύλιος ἦ, χρυσὸς ἀπέφθου· 15) τὸ μῆκος τῆς τάφρου ἦν δικτὸν πο-
δῶν· 16) οἱ σιέφανοι εὐκ λων. ἢ δόδων ἦταν, ἀλλὰ χρυσίου.

22.

(εν. τῆς αἰτίας, τῆς ἀξίας) 1) ζηλῶ σε τοῦ νοῦ, τῆς δὲ δειλίας
στυγῶ· 2) τοὺς ἀγγέλλοντας τῆς τόλμης οὐ θαυμάζω· 3) μαναρέψω
σε τοῦ πλούτου· 4) σοφίας φθονῆσαι μᾶλλον ἢ πλούτου καλόν· 5)
πολλοῦ ποιοῦμαι ἀκηκοέναι ἢ ἀκήκοι Πρωταγόρου· 6) τοῦ μῆδι-
σμοῦ τοῦ Παυσανίου ἦτιῶντο οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ τὸν Θεμιστοκλέα·
7) ἀσεβείας φεύγω ὑπὸ Μελήτου· 8) ὠγούμεθα μικρὰ μέτρα πολ-
λοῦ ἀργυρίου· 9) πόσον διδάσκει Εὔηνο;; πέντε μνῶν· 10) ἐπριά-

(1) 1) Ἡρακλεῖδαι· 2) κρατεῖν· 3) ἡγεμονία· 4) οὐσία· 5) κτᾶσθαι.

μην τὴν κακπίθηγ τεττάρων σίγλων· 11) λέγουσιν οἱ νόμοι, ἐάν τις
ἀλφὶ αἰλοπῆς καὶ μὴ τιμηθῇ θανάτου, προστιμᾶν αὐτῷ δεσμόν.

23.

(ἄμειζον ἀντικείμενον) 1) οἱ γεραίτεροι ἡδέως τῶν παλαιῶν
πράξεων μέμνηνται 2) ἀκούσαντες τὸν θόρυβον οὐχ ὑπέμειναν·
3) θορύβου ἥκουσε καὶ ἥρετο τις ὁ θόρυβος εἶη· 4) ἀκουε πάν-
των, ἐκλέγου δὴ ἢ συμφέρει· 5) ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις οὐχ εὕτω τῆς
ἀρχῆς μνημονεύομεν, ὡς τῆς τελετῆς αἰσθησιν λαμδάνομεν· 6) τοῖς σπουδαῖοις εὐχαὶ οὖν τε τῆς ἀρετῆς ἀμελεῖν· 7) οἵ μάλιστα
τὰ παρόντα ἀρκεῖ, ἥκιστα τῶν ἀλλοτρίων δρέγονται· 8) πεινῶσι
τοῦ ἐπαίνου οὐχ ἥτταν ἔνια τῶν φύεων ἢ ἄλλαι τῷ σίτων καὶ
ποτῶν· 9) δημοκρατουμένη πόλις ἐλευθερίας διψήσασα τοὺς ἄρ-
χοντας κολαζεῖ· 10) γυνὴ ἀιδόδος ἀμαρτάνουσα ἀμαρτάνει βίου·
11) τὸ ἐψεῦσθαι τῆς ἀληθείας κακόν· 12) βροντῆς ἀκούσας
μηδικῶς κόρφω φύγῃς· 13) ἥκουσα τοῦ Σωκράτους καὶ περὶ οἰκο-
νομίας τοιάνε διαλεγομένου· 14) Πολυκράτης Σάμου ἐτυράννει
ἐπὶ Καριβύντου· 15) παρὰ πᾶσαν ἀνθρώποις νομίζεται τὸν πρεσβύ-
τερον ἥγεισθαι παντὸς καὶ ἔργου καὶ λόγου· 16) ὁ τῆς Θέτιδος
υἱὸς ὁ Ιγώρησε τοῦ θανάτου· 17) πάντων οἱ θεοὶ κρατοῦσι· 18)
πάντες οἱ πολιτεῖαι μετεῖχον τῆς ἐνρητῆς· 19) Κλέαρχος ἥρχε τοῦ
λόγου ὕδε.

24.

(γενικὴ τῆς ὅλης, τοῦ χωρισμοῦ, συγκριτικὴ καὶ εἰὰν τὴν πρό-
θεσιν) 1) μυρίων ἐναντιωμάτων ἡ ψυχὴ γέμει· 2) δει τοὺς δρθῶς
πολιτευομένους οὐ τὰς στοὰς ἐμπιπλάναι τῶν γραμμάτων, ἀλλ’
ἐν ταῖς ψυχαῖς ἔχειν τὸ δίκαιον· 3) τὰ στερδόμενα τῆς αὐτῶν
ἀρετῆς κακῶ; τὸ αὐτῶν ἔργον ἐργάτειαι· 4) πολὺ μεῖζὸν με ἀγαθὸν
εἰργάτω ἀμαθείας παύσας τὴν ψυχὴν ἡ νόσου σῶμα· 5) λῆγε τῶν
πόνων ἔτι πονεῖν δυνάμενος· 6) εἰ Ἀθηναῖοι ἐμπειρίᾳ πολὺ προ-
είχον τῶν ἀλλῶν· 7) ὁ λόφος ἐνεπλήσθη ἵππεων· 8) ἀπέχου τῶν
κακῶν· 9) εἰ ἡμέτεροι πρόγονοι διενηνόχασιν ἀπάντων ἀρετῆς·
10) δυοῖν ἀδελφοῖν ἐστερδήθημεν δύο· 11) χρὴ μὴ καταφρονεῖν
τοῦ πλήθους· 12) πολλάκις ἦν ἵδειν παρὰ τὰς ὁδούς καὶ ποδῶν καὶ
χειρῶν καὶ ὁφθαλμῶν σιερούμενους ἀνθρώπους· 13) οἱ Ἔληνες
ἀπεῖχον τῶν πολεμίων ὡς τριάκοντα στάδια· 14) ὁ Κύρος προέ-
ταξε τοὺς ἵππους τῆς φάλαγγος· 15) κατηγόρησάν τινες Ξενο-
φῶντος φάσκοντες πάλευθαι ὑπὲρ αὐτοῦ.

25.

1) δ Θεδς δι' ὄλους φροντίζει⁽¹⁾. 2) εὐχαρίστως⁽²⁾ ἐνθυμού-
μεθα⁽³⁾ τὰς καλὰς πράξεις⁽⁴⁾. 3) δὲν εἰνε εὔχολον νὰ ἐπιτύχῃ τις
καλὴν γυναικα⁽⁵⁾. 4) μηδὲ βελόνην ἔνην ἐπιθυμήσῃς ποτέ⁽⁶⁾. 5) ή
ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου μετέχει ἀπὸ τὸ θεῖον⁽⁷⁾. 6) τοῦτο ἀπέλαυσα-
ἀπὸ τὸν ἔρωτά σου⁽⁸⁾. 7) ή Πύλος ἀπέχει ἀπὸ τὴν Σπάρτην στα-
δίους περίου τετρακοσίους⁽⁹⁾. 8) οἱ Θετταλοὶ ἐκώλυνον τὸν Ἀγησί-
λαον ἀπὸ τὴν πάροδον⁽¹⁰⁾. 9) διὰ τὸ ἐπιθυμεῖς τὴν κακίστην ἐκ-
τῶν θεῶν, τὴν φιλοτιμίαν⁽¹¹⁾; 10) τὴν γλῶσσαν πρὸ πάντων παντα-
χοῦ προσπάθει⁽¹²⁾ νὰ ἔξουσιάζῃς⁽¹³⁾. 11) τὸ σῶμα, τὸ ὅπειον πρόκει-
ται⁽¹⁴⁾ νὰ ἔχῃ καλῶς, πρέπει νὰ ἀπέχηται ἀπὸ τὰ γλυκίσματα⁽¹⁵⁾.
12) φίλος ἀγαθὸς εἰνε ὅστις ἔξουσιάζει⁽¹⁶⁾ γαστέρα, ὑπνον καὶ ἀρ-
γίαν⁽¹⁷⁾. 13) δ Ἀγησίλαος δὲν περιεφρόνει⁽¹⁸⁾ τοὺς ἀνθρώπους, ἀλλ
εἰς τοὺς θεοὺς ἐγνώριζε χάριν⁽¹⁹⁾. 14) δισοὶ ἔφαγον ἐκ τῶν κηρίων
ἡμουν⁽²⁰⁾. 15) φοβοῦμαι μήπως, καθὼς οἱ Λωτοφάγοι λησμονήσωμεν⁽²¹⁾
τὴν εἰς τὴν πατρίδα δόδον⁽²²⁾ τοὺς ἀποθανόντας εὐδεμία λύπη ἔγγι-
ζει⁽²³⁾. 16) διφθέρας ἔγειμι⁽²⁴⁾ ἀπὸ χόρτου⁽²⁵⁾. 17) δ Μένων οὐδένα
πολέμιον κατεγέλα⁽²⁶⁾. 18) τὸ διμέτερον πλῆθος δὲν ἥθελε πλέον νὰ
ἀκροᾶται τούτους⁽²⁷⁾. 19) δύο ἀδελφοὺς ἔστερηθησαν οἱ πολέμιοι.

26. Ἡ γενικὴ ἐπὶ τῶν ἐπιθέτων.

1) ή πόλις πάντων τῶν πολιτευομένων κοινή ἐστι⁽¹⁾. 2) τῶν
ἔχοντων πάντες ἀνθρώποι φίλοι⁽²⁾, τὰ λαμπρὰ τῆς τύχης τὴν κιῆ-
σιν οὐ βένδοιον ἀνθρώποις γέμει⁽³⁾. 4) δ. εἴληφε τῆς πόλεως ἀποδώζει⁽⁴⁾.
5) τοῦτο ἐπεινῶ Ἀγησίλαου, ἐπαινῶ δὲ κάκεῖνο τῆς προνοίας
αὐτοῦ⁽⁵⁾. 6) εἰς τοῦτο τῆς ἡλικίας ἀφίκεται⁽⁶⁾. 7) τὶς εἰ; πόθεν γῆς
ἡλθες⁽⁷⁾? ὡς τλῆμον, εὐκ οἰσθ' οἱ κακοῦ ἐλήλυθας⁽⁸⁾. 9) αἱ φιλότιμοι
τῶν φύσεων τῷ ἐπαίνῳ παροξύνονται⁽⁹⁾. 10) ἐνίαις ἐν τῶν πόλεων
οὐκ ἔχεστι τῶν πολιτῶν οὐδενὶ βιναυικὰ ἔργα ἔργαζεσθαι⁽¹⁰⁾. 11) τάχ
ἄν σωφρονέστερος πρέπει τὸν λοιπὸν τοῦ χρόνου γένοιτο⁽¹¹⁾. 12) ή καλ-
στη καὶ ή μεγίστη τῶν ξυφωνιῶν δικαιότατ⁽¹²⁾ ἀν λέγοιτο σεφία.
13) πέμπετε τοῦ σίτου τὸν ἥμισυ⁽¹³⁾. 14) οἱ φιλόσσοφοι δοκοῦσι τοῖς
μὲν μηδενὸς τίμιοι, τοῖς δ' ἀξιοὶ τοῦ παντός⁽¹⁴⁾. 15) οὐδεὶς ἔνοχός
ἐστι δειλίας⁽¹⁵⁾. 16) γυναῖκα δεῖ κατήκοον εἰνε τοῦ ἀνδρός⁽¹⁶⁾. 17) δ

1) ἐπιμελεῖσθαι. 2) ἀσεμνος. 3) μεμιῆσθαι. 4) πειρᾶσθαι. 5) κρατεῖν.
6) μέλλειν. 7) ἡδύσματα. 8) ἀρχειν. 9) ὑπερρρογεῖν. 10) ἐπιλαγθάισθαι.
11) ἄπτεσθαι.

κατὰ λόγον ζῶν μέτοχος σοφίας ἔστι· 18) τοῦ ἐπιμελεῖσθαι ὡν προσήκει εἰεὶ τι κωλυτικώτερον ἀκρασίας εἶνε; 19) φύσει ἔστ' ἔρως τοῦ νουθετῶντος κωφόν· 20) ἔργων πονηρῶν χειρὶ ἐλευθέρων ἔχειν· 21) δυστυχῆς ἢ Ἐλλὰς τοιούτων ἀνδρῶν ὁρφανὴ γενομένη· 22) ἢ ψυχὴ γυμνὴ τοῦ σώματος παρὰ Πλούτωνα ἀπέρχεται· 23) θεῶν ἔστι πλήρη πάντα· 24) πότερον ταῦτα ἔστιν ἐπιστήμης ἢ ἀρετὴς ἢ ἄλλοιον ἐπιστήμης· 25) Κριτίας οὐδενὸς ἰδιώτης ἦν.

27.

1) ἥθελον νὰ βοηθῶσι τοὺς ίδικούς των συγγενεῖς· 2) ταῦτα τῶν Πελοποννησίων εἰχον οἱ Ἀθηναῖοι· 3) δὲ Νικίας ἐλάχιστα ἢ το ἄξιος νὰ φθάσῃ⁽¹⁾ εἰς τοῦτο (τὸ σημεῖον) τῆς δυστυχίας· 4) δὲν γνωρίζεις εἰς ποῖον μέρος τῆς γῆς φέρεται· 5) ἀτχημον⁽²⁾ εἶνε οἱ μὲν ζωγράφοι νὰ ἀπεικονίζωσι⁽³⁾ τὰ ὠραῖα ἐκ τῶν ζώων, οἱ δὲ παῖδες νὰ μὴ μιμῶνται τοὺς σπουδαίους ἐκ τῶν γονέων· 6) κανεὶς ἐκ τῶν ἀνθρώπων δὲν μ.σεῖ τὸ ὡρελοῦν· 7) τὸ περισσότερον μέρος τῆς λείας ἔλαθον δπίσω⁽⁴⁾ 8) ἐκ τῶν πολιτειῶν αὗται πλεῖστον χρόνον διαμένουσιν, αἴτινες ἀριστα περιποιοῦνται⁽⁵⁾ τὸ πλῆθος· 9) θέλω νὰ ἀποθάνω, ἐὰν ἔκλεψά τι ἐκ τῶν ίδικῶν σου καὶ τριχὸς ἄξιον· 10) εὐχῆς δικαίας ἐὲν εἶνε ἀνήκοος δ Θεὸς· 11) δ μέλλων νὰ εἶνε ῥητορικὸς πρόπει νὰ γνωρίζῃ⁽⁶⁾ τὰ δίκαια· 12) δ Γοργίας ἦτο ἐπιτήδειος νὰ διδάσκῃ⁽⁷⁾ τὴν σοφίαν του· 13) τυραννικὴ φύσις δὲν ἔχῃ γευθῆ⁽⁸⁾ ἐλευθερίαν καὶ φιλίαν ἀληθῆ· 14) γεμᾶ· του ἀπὸ κακὰ φορτίον εἶνε ἢ γυνή· 15) τὸ ἕδη εἶνε διάφορον ἀπὸ τὸ ἀγαθόν· 16) ἐπιμελεῖς τῶν θείων πάντοτε ἀξ εἰμεθα.

28. τὰ παραθετικά.

Οἱ περὶ τὴν γραμματικὴν διαπονηθέντες αὐτοὶ ἔαυτῶν εὐμαθέστεροι γίγνονται πρὸς τὰ μεῖζω καὶ σπουδαίτερα τῶν μαθημάτων.
 1) πολλῶν χρημάτων ἀρείττων δ παρὰ τοῦ πλήθους ἐπαίνος· 2) πολλάκις σοφωτέρος πένητας ἀνδρας εἰσօρῳ τῶν πλουσίων· 3) ἀρείττον σιωπᾶν ἢ λαλεῖν μάτηγ· 4) τῆς ἀρετῆς οὐδὲν κτεῆμα σεμνότερον οὐδὲ βεβαιότερον ἔστι· 5) ἵσχυσε τὸ φεῦδος τῆς ἀληθείας μᾶλλον· 6) πλείονι ναυσὶ τῶν Ἀθηναίων παρῆσαν⁽⁷⁾ Ἀγις ἔτιχε σεμνοτέρας ἢ κατ' ἀνθρώπων ταφῆς· 8) δ μὲν πείσας ἀξινετώ-

1) ἀφικνεῖσθαι· 2) αἰσχρός· 3) ἀπαρέμφατον· 4) ἀπολαμβάνειν· 5) θε· φαπεύειν· 6) ἐπιστήμονα εἶναι· 7) διδασκαλικός· 8) ἀγευστον εἶναι).

τερος δόξας είνε γη ἀδικώτερος ἀπεχώρει· 9) Μῶν υστεραι πάρι-
σμεν, ὁ Δυσιτράτη; 10) ἄμεινόν ἐστι παντὶ οὐπὸ θείου καὶ φρονί-
μου ἀρχεσθαι· 11) πόνος συνεχῆς ἔλαφρότερος ἑαυτοῦ συνηθείη
γίνεται· 12) ἀνθρωπος πάντων θηρίων θεοειδέστατος· 13) πάν-
των τῶν δεινῶν δ φόβος μάλιστα καταπλήττει· 14) τὸν νόμον
ἀρχειν αἰρετώτερον μᾶλλον γη τῶν πολιτῶν ἕνα τινά· 15) νῦν,
ὅπότε περὶ τῆς ὑμετέρας σωτηρίας δ ἀγών ἐστι, πολὺ δή που ὑπάς
προσήκει ἀμείνονας· 16) δταν πολέμιοι ἀλλήλους ἀντικάθηνται,
πολὺ ταῖς πρώταις ἡμέραις φοβερώτατα ἔχουσιν· 17) Νέος δὲ πᾶς
ἀνθρωπος ἀμβλύτατα αὐτὸς ἑαυτοῦ ὅρξ, γέρων δὲ ὁξύτατα· 18) οὐ
ζητεῖ τίνος ἐστὶν ἐτέρου μοχθηρότερος, ἀλλὰ πρὸς τὸ μοχθηρό-
τατος ἑαυτοῦ· 19) δεὶς μάλιστα εὐμαθεῖς εἰνε τοὺς νέους· 20)
οἱ γονεῖς ἐπιμελοῦνται πάντα ποιοῦντες, ὅπως οἱ παιδεῖς αὐτῶν
γένενται ως δυνατὸν βέλτιστοι· 21) ψυχὴ ἀγαθὴ τῇ αὐτῇ ἀρετῇ
σῶμα παρέχει ως οἶόν τε βέλτιστον· 22) ωμὴ γη στάσις ἔδοξε
μᾶλλον διότι ἐν τοῖς πρώτῃ ἐγένετο.

29. Ἡ γενικὴ ἐπὶ τῶν ἐπιφρονμάτων.

1) δ Κύρος ὥρυσσεν ἐνθεν καὶ ἐνθεν τοῦ τείχους τάφρον
ὑπεριμεγέθη· 2) οἱ τῶν πλουσιωτάτων υἱεῖς πρωιαίτατα τῆς ἡλικίας
ἀρχονται φοιτᾶν εἰς διδασκάλων· 3) ποτὶ γνώμης ποτὲ εἰ· 4) πόρρω
τῶν νυκτῶν ἥδη ἐστι· 5) δψὲ τῆς ἡμέρας ἥλιθον· 6) οὐκ οἰσθ' ἦν·
(=ὅπου) εἰ κακοῦ· 7) οἱ λόγοι εἰ τῆς ἀστρονομίας περὶ τὴν τῶν
ἄστρων φοράν εἰσιν, πῶς πρὸς ἀλλήλα τάχους ἔχει· 8) ἀξίως τῆς
πόλεως οὐδὲν ἀνάξιον ἐπράξατε· 9) οὐκ οἶδα πῶς ἔχει παιδείας·
10) ξένως ἔχω τῆς ἐνθάδε λέξεως· 11) λάθρᾳ πατρὸς καὶ μη-
τρὸς ἔρχομαι· 12) κρύφα Ἀθηναίων.

30. Ἡ γενικὴ ἐπιφρονματικῶς.

1) δεῖλης ἀρίχοντο οἱ Ἑλληνες εἰς τὰς κώμας· 2) ἐσπέρας ἥλι-
θον ἐξ ἀγροῦ· 3) τῆς παρελθούσης νυκτὸς ταυτησὶ ἥλιθε παρ' ἐμὲ
Ἴπποκράτης δ Ἀπολλοδώρου· 4) οὐδεῖς μέ πω ἥρώτησε καὶ νὸν
πολλῶν ἐτῶν· 5) πολλῶν ἐτῶν Ἀγάθων οὐκ ἐνθάδε ἐπιδεδήμηκε·
6) οἵμοι τῶν κακῶν.

31. Ἡ δοτικὴ ἐπὶ τῶν ὄπιμάτων.

(ἡ γνησία δοτικὴ ως ἀντικείμενον) 1) μάστιγος οὕσης δρχον
οἰκέτη δίδωσ; 2) αὐτόμολοι παρὰ μεγάλου βασιλέως ἀπήγγελλον
Κύρῳ περὶ τῆς βασιλέως στρατιᾶς· 3) οὐ τοῖς ἀρχειν βουλομένοις
μέμφομαι· 4) κράτος πάντα τὰ τῶν ἡσσόγων τοῖς κρείττοσι δωρεῖ-

ται· 5) νόμος γονεῦσιν ίσοθέους τιμάς νέμειν· 6) δικαιοσύνη καὶ τελευτήσασι δέξιν παρασκευάζει· 7) δίλιγαρχία τῶν μὲν κινδύνων τοῖς πολλοῖς μεταδίδωσι, τῶν δ' ὡφελίμων οὐ πλεονεκτεῖ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἔύμπαν ἀφελομένη ἔχει· 8) χρή πάντας ἀμύνην τῇ πόλει· 9) μαχάριος ἐστις μακαρίοις ὑπηρετεῖ· 10) μηδεμιᾶ δούλευε τῶν γῆδονῶν· 11) ξένος διάκονούθει τοῖς ἐπιχωρίοις νόμοις· 12) ξένοις ἐπαρκῶν τῶν ίσων τεύξει ποτέ· 13) δίκαια ἀν πράττοι δ τοῖς μόδοις πειθόμενος, ἄδικα δὲ δ τούτοις ἀπειθῶν· 14) ἐπέταξαν τῷ Θηραμένει ἀνελέσθαι τοὺς ναυαγούς· 15) φύσει πᾶσιν ἀνθρώποις ὑπάρχει τοῖς ἐπαινοῦσιν ἔχυτον; ἀχθεσθαι· 16) οἱ ἀγαθοί, ἔάν τι δργισθῶσι τοῖς γονεῦσιν, αὐτοὶ ἔχυτον παραμυθοῦνται· 17) ὡς γῆδον ἡρηστής συνέσει κεκραμένη· 18) οὐ πάντα λευκὰ οῖς μέλανα μὴ μέμικται· 19) οὐκ αἰσχρόν ἐστι τοῖς πονηροῖς διαφέρεσθαι· 20) τῶν παρόντων τοῖς φρονιμωτάτοις πλησίαζε· 21) οἱ σοφισταὶ τοῖς μὴ ἔχουσι χρήματα διδόναι οὐκ ἥθελον διαλέγεσθαι.

32.

1) ὁ Κύρος ἀπέδωκεν εἰς τὸν στρατιώτας τριῶν μηνῶν μισθόν· 2) πειθούσεις τοὺς νόμους· 3) θὰ βιοθήσω τὴν πατρίδα μὲ πᾶσαν δύναμιν· 4) μὴ συναστρέψου μὲ κακούς· 5) πολλοὶ φθονοῦσι τοὺς προέχοντας· 6) δὲν ὑπερχέθην εἰς κανένα κανένα ποτε μάθημα· 7) εἰς κανένα δὲν θὰ ἐπιτρέψωμεν νὰ εἰνε κακός· 8) εἰς δλούς δρομόζει νὰ τιμῶσι τὴν φρόνησιν· 9) οἱ Πέρσαι οὐ διηλλάττοντο τοῖς ἀποστᾶσι, πρὶν κύριοι γένοιντο τῷ σωμάτων· 10) εἰπον παρεησίᾳ χρησάμενος.

33. Δοτικὴ τοῦ διαφέροντος.

1) ἄλλοις μὲν χρήματά ἐστι πολλά, ἡμῖν δὲ ἔύμμαχοι ἀγαθοί· 2) τὶς ἡμῖν ἔσται, ἔάν σοι ξυνῶμεν; 3) γυναικὶ κόσμος δ τρόπος οὐ τὰ χρυσία· 4) πόλει εὐτυχοῦντες ἢ κακὴ νόσος· 5) μισῶ σοφιστὴν ἐστις οὐχ αὐτῷ σοφός· 6) πλειστα ἐλάμβανε τὰ ἐπιτήδεια τῇ στρατιᾷ· 7) πάντες οἱ ποταμοὶ προΐσουσι πρὸς τὰς πηγὰς διαβατοὶ γίγνονται· 8) μὴ μοι θεούς καλοῦσα βουλεύου κακῶς· 9) μεγάλων πραγμάτων καιροὶ προεινται τῇ πόλει· 10) νῦν οὐκέτ' εἰμὶ καὶ τέθιηχ' ὑμῖν πάλαι. 11) δέκα ἔτη διαγεγένηται τῷ πρώτῳ πολέμῳ. 12) οὕτως ἡμῖν οἱ βήτορες δεξιοὶ εἰσι· 13) θεός μέγιστος τοῖς φρονοῦσιν εἰς γονεῖς· 14) οὐ τὰ κράτιστα προνοεῖς ταῖς Ἀθήναις· 15) τῷ Εὐαγόρᾳ ὅσιως πάντα καὶ δικαίως πέπρακται.

1) ὑπάρχει εἰς τὸν ἀνθρωπὸν λογισμός, ὑπάρχει καὶ θεῖος

λόγος· 2) πόθεν ἔχει γίνει εἰς σὲ ή διαβολή; 3) ὅνομα ὑπῆρχεν εἰς αὐτὴν Ἀγάθη· 4) οὐδὲν κέρδος (οὐδὲν περισσότερον) ὑπῆρχεν εἰς ἡμᾶς ἀγανακτοῦντας· 5) δι' ἄλλον ὁ φιλάργυρος εἶνε πλούσιος οὐχὶ διὰ τὸν ἕαυτόν του· 6) μεγάλων πραγμάτων ἐύνοικαι περιστάσεις¹ ἔχουσι χαθῆ² διὰ τὴν πόλιν· 7) τὰ ἀγαθὰ διὰ τοὺς ἀγαθοὺς εἰνε δητῶς ἀγαθά, διὰ δὲ τοὺς κακοὺς κακά· 8) ἐτη ὡς πρὸς ταύτην τὴν μάχην ἔξηκοντα καὶ διακόσια εἶνε μέχρι τοῦ αὐτοῦ χρόνου· 9) ὁ Κλεώνυμος μὲν παρακινεῖ³ νὰ σὲ παρακαλέσω νὰ τοῦ σώσῃς τὸν πατέρα· 10) πῶς μᾶς ἔχεις; 11) ὁ ἀγαθὸς (εἶνε) εὐγενῆς ὡς πρὸς ἐμὲ (κατὰ τὴν ἐμὴν κρίσιν) ἀνήρ· 12) μή μου φονεύσῃς τὸν υἱόν· 13) μή μου (παρακαλῶ) θορυβήσῃς, ἀν εἴπω τι παράξενον γιὰ τοὺς πολλούς.

35.

(δοτ. τῆς κονωνίας, τῆς συνοδείας) 1) Κῦρος ἔξελαύνει συντεταγμένω τῷ στρατεύματι· 2) ὁ Ζεὺς αὐτὸν ἔξελέσειεν αὐταῖς ἐμβάσι· 3) ως ἡδὺ χρηστότης συνέσει κεκραμένη· 4) οὐ πάντα λευκά, οἷς μέλανα μὴ μέμικται· 5) οὐκ αἰσχρὸν τοῖς πονηροῖς διαφέρεσθαι· 6) εἰπεν διτι βούλοιτο διαλεχθῆναι τοῖς δροχούσι· 7) ὁ Μαρσύας ἥρισεν Ἀπόλλωνι περὶ σοφίας· 8) βέναιος ίσθι καὶ βενχίοις χρῶ φίλοις.

(ἐκ τεῦ ἀπλοῦ εἰς τὸ ἀρχαῖον) 1) ὁ Ξέρξης ἤλθε μὲ πολὺ στράτευμα ἐναντίον τῆς Ἑλλάδος· 2) ὁ Αἴας ἐσφαξε τὰ ζῷα μαζὶ μὲ αὐτοὺς τοὺς ἐπιστάτας τῶν ποιμνίων· 3) τὰ ἔργα σου δὲν συμφωνοῦσι μὲ τοὺς λόγους· 4) ὁ κακὸς οὔτε πρὸς τὸν κακὸν οὔτε πρὸς τὸν ἀγαθὸν εἰς φιλίαν ἔρχεται· 5) οἱ Ἀθηναῖοι ἐπολέμησαν μὲ (πρὸς) τοὺς Λακεδαιμονίους· 6) συναναστρέφου πάντοτε μὲ χρηστοὺς ἀνθρώπους· 7) οἱ Ἀθηναῖοι καὶ Πελοποννήσιοι, ἀφ' οὐ κατέστησαν εἰς πόλεμον, δὲν εἶχον ἐπιμιξίαν μεταξύ των (πρὸς ἀλλήλους).

36. Ἡ δοτικὴ ἐπὶ τῶν ἐπιθέτων καὶ τῶν ἐπιρρημάτων
(καὶ τῶν οὐδιαστικῶν).

1) ὑπώπτευον ἀλλήλους κατὰ τὴν τῶν χωρίων ἀλλήλοις οὐκ ἀπόδοσιν· 2) ἐγὼ οἰσμαι εὐδέν πω ὑμὶν μεῖζον ἀγαθὸν γίνεσθαι ἐν τῇ πόλει ἦ τὴν ἐμὴν τῷ θεῷ ὑπηρεσίαν· 3) μουσικὴ ἔχει τιν-

1) καιροί· 2) ἀπολλύναι· 3) κελεύειν.

δμοιστητα τῷ τοῦ καλοῦ μιμήματι· 4) οὐδεὶς θεὸς δύσγους ἀνθρώποις ἐστί· 5) εἰρήνη μούσαις προσφιλεστάτη· 6) δ ἀγαθὸς τῷ ἀγαθῷ φίλος· 7) Λύσανδρος κακονούστατος ἦν τῇ πόλει· 8) οἱ εἰδότες ἔχυτες τὰ ὀφέλιμα ἔαυτοῖς ίσασι· 9) τοῖς τυράννοις ἀείποτε διάφοροι ἐσμεν· 10) τὸ φίλοιν ἀν εἴη φίλον τῷ φίλουμένῳ, τὸ μισοῦν ἄρα πάλιν ἔχθρὸν τῷ μισουμένῳ· 11) τύραννος ἔχθρὸς ἔλευθερίᾳ καὶ νόμοις ἐναντίος· 12) νόμιζε γῆμας δοῦλος εἰνε τῷ βίῳ· 13) ἀνὴρ μεστόν ἐστι τὸ αἰσχρὸν παντὶ τῷ θείῳ· 14) κακοὺς ἐπωφελῶν δόξεις δμοῖος τοῖς κακοῖς πεψυκέναι· 15) δ τύραννος μέθην καὶ ὑπνον δμοίως ἐνέδρα φυλάττεται· 16) ὅψει τοὺς οἰκέτας ἐμφερεῖς τοὺς τρόπους ἔχοντας τοῖς δεσπόταις· 17) ἀλλήλοις σύμφωνα δει τὸν νόμον διατάττειν· 18) ἐναντίως ἔχει τῷ σώφρονι δ ἀκόλλαστος· 19) δ Σωκράτης ἐπιμελείας ἔτιχεν ὑπ' ἀνθρώπων οὐχ δμοίως τοῖς αὐτιδινοῖς ποντείνασιν· 20) δμοίαν ταῖς δούλαις είχε τὴν ἐσθῆτα.

37.

1) δμοίαν μὲ σὲ τὴν γνώμην ἔχω· 2) σὺ δὲ τίνα ἔχεις; τὴν αὐτὴν μὲ ἐμὲ ἢ ἄλλην; 3) τὴν αἰδῶ καὶ τὸν φόδον δὲν βλέπεις ὅτι εἰ· ε ἔμρυτα εἰς τοὺς ἀνθρώπους· 4) πολὺ δμοῖος μὲ τὸν οἶνον εἰνε δ βίος μαζὶ διαν πλέον εἰνε ὀλίγος, γίνεται ξεῖδι· 5) τὸ ἔλαιον εἰς τὰ φυτὰ εἰνε βλαβερόν· 6) πολλοὶ ἐκ τῶν συμμάχων ἥταν εὐ· μενέστεροι πρὸς τοὺς πολεμίους· 7) ποιον ἐκ τῶν δύο ἢ ἡδονὴ εἰνε συγγενέστερον μὲ τὴν ἀλήθειαν ἢ δ νοῦς; 8) δ ἀγαθὸς πρὸς τὸν ἀγαθὸν μένον εἰνε φίλος· 9) δὲν πρέπει ἐγὼ νὰ εἴμαι ἀσύμ· φωνος μὲ τὸν ἔαυτόν μου· 10) πᾶς στέφανος καὶ ἀν εἰνε μικρὸς τὴν ἵσην φιλοτιμίαν ἔχει μὲ τὸν μεγάλον· 11) κανεὶς δὲν ἥτο πλησιέστερος πρὸς τὸν Κάτωνα ὡς πρὸς τὸ γένος παρὰ ἐγώ· 12) δμοίως μὲ ἐμὲ πράττετε· 13) δύο εἰνε τὰ ἐναντιώτατα εἰς τὴν καλὴν σκέψιν, ἢ ταχύτης καὶ ἢ δργή.

38. Δοτικὴ τοῦ δργάνου καὶ τοῦ τρόπου τῆς ἀναφορᾶς
τοῦ ποδοῦ, τῆς αἰτίας.

1) Λίθῳ βρύλων συντρίβει τὴν κεφαλήν· 2) τοὺς ἐκ προνοίας ἀπο· κτιεινόντας θανάτῳ καὶ δειφυγίᾳ ζημιοῦσι· 3) κατὰ σπουδὴν καὶ πολλῷ θορύβῳ εἰσένησαν· 4) δσῳ χειρῶν κέχρησθε τοῖς πράγμασι, τοσούτῳ πλείονα αἰσχύνην ὠφλήκατε· 5) εὔτε μεγέθει πόλεων ἴσχυον οὔτε τῇ ἀλλῃ παρασκευῇ· 6) οὐ τῷ ἀριθμῷ τὰ πολλὰ κρίνεται, ἀλλὰ πρὸς τὰς χρήσεις· 7) ἀγνοίᾳ πολλάκις οἱ ἀνθρώποι

ἀμαρτάνουσι· 8) Καλλικρατίδας ἡχθέσθη τῇ ἀναβολῇ· 9) πολλῷ χρόνῳ ὕστερον μετέμελε τεῖς Ἀθηναῖοις· 10) Κύρος ἀπέκτεινε τῇ ἔαυτοῦ χειρὶ Ἀρταγέρσην· 11) οἱ Σπαρτιάται σοφίᾳ τῶν Ἑλλήνων περίεισι· 12) Ἀνυτος τὴν γραφὴν ὑβρεῖ καὶ ἀκολασίᾳ ἐγράψατο.

39.

1) Μὲ τί ἄλλο δύνχσαι νὰ ἰδῆς παρὰ μὲ τοὺς δρθαλμούς; 2) κανεὶς δὲν ἀπέκτησεν ἔπαινον μὲ ἥδονάς· 3) πρέπει νὰ συμπεραίνῃ τις (¹) περὶ τῶν μελλόντων ἐκ τῶν προγεγενημένων· 4) τὸ πράττειν ἐν ὧ ὕστερον ὡς πρὸς τὴν τάξιν, πρότερον εἰνε ὡς πρὸς τὴν δύναμιν καὶ ἀνώτερον· 5) τόσον εὐχαριστότερον ζῶ, δσον περισσότερα κέκτημαι· 6) δ Ἡρακλῆς ἦτο κατὰ τέσσαρας γενεὰς νεώτερος τοῦ Περσέως· 7) τὸν μὴ πειθόμενον μὲ ἀτιμίας καὶ μὲ χρήματα κολάζουσι· 8) δὲν πρέπει νὰ ἀθυμῶμεν διὰ τὰ παρόντα πράγματα· 9) ἀπὸ δειλίας κατέλιπον τὴν τάξιν· 10) μὲ κανένα τρόπον δὲν πρέπει νὰ ὑποχωρήσωμεν· 11) ἔνεκα ἀβουλίας πολλὰ βλάπτονται οἱ ἀνθρώποι· 12) μὲ λόγον ἡσαν φίλοι οὗτοι, ὅχι μὲ ἔργον· 13) οἱ Λακκεῖαι μόνιοι κρίνουσι μὲ βοήν καὶ ὅχι μὲ ψῆφον· 14) λέγω ταῦτα ἀπὸ εὔνοιαν πρᾶξ σέ.

40 Δοτικὴ τοπικὴ καὶ χρονικὴ καὶ
τῶν δυνθέτων ὄπυμάτων.

1) Λίχας ταῖς Γυμνοπαιιδείαις τοὺς ἐπιδημοῦντας ἐν Δακεδαλοῖς ξένους ἔδειπνιζε· 2) μὰ τοὺς ἐν Μαραθῶνι προκινδυνεύσαντας τῶν Ἑλλήνων· 3) ἐκομίσαντο πέμπτῳ μηνὶ τοὺς ἐκ τεῦ φρουρίου· 4) τῇ ὕστεραια σὲ βάρβαροι οὓς ἐφάνησαν· 5) αὐτός, ὁ Φαίδων, παραγένου Σωκράτει ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ἢ τὸ φάρμακον ἐπιειν ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ; 6) οὐ δει πόρρω τῇ; ἡλικίας ἐνδιατρίβειν τῇ φιλοσοφίᾳ· 7) Ηεύς γε τοῖς ἀργοῦσιν οὐ παρισταται· 8) τὰ Κύθηρα ἐπίκειται τῇ Λακωνικῇ· 9) δ θεὸς τὴν ψυχὴν κρατίστην τῷ ἀνθρώπῳ ἐνέφυσε· 10) ταύτῃ τῇ δδῷ σὲ πολέμιοι προσέχουσι.

41. Ἐμπρόθετοι διορισμοί, Διὰ τῆς ἀντί, ἀπό, ἐκ, πρό.

1) δ Κύρος βουλεύεται δπως μή ποτε ἔτι ἔσται ἐπὶ τῷ ἀδελφῷ, ἀλλ' ἦν δύνηται βασιλεύσει ἀντ' ἔκείνου 2) ἀντ' ἀγαθῶν κακοὶ γεγένηται· 3) μείζον² δστις ἀντὶ τῆς αὐτοῦ πάτρας φίλον ἤγειται, τοῦτον οὐδαμοῦ λέγω· 4) θαυμαστὸν οὐδὲν πεποιήκαμεν οὐδὲ ἀπὸ

1) τεκμαίρεσθαι

τοῦ ἀνθρωπεῖον τρόπου· 5) αἱ παλαιαὶ πόλεις ἀπὸ θαλάσσης ὥκισθησαν· 6) Ξέρεις ἐκ τῆς Ἑλλάδος ἀπεχώρει· 7) ἐκ χρυσῶν πίνομεν φιαλῶν· 8) κάλλιστον καὶ ἄριστον τὸν βίον ποιεῖσθαι ἀπὸ τῆς γεωργίας· 9) οὐκ ἀξιον ἀπ' ὅψεως οὕτε φιλεῖν οὕτε μισεῖν οὐδένα, ἀλλ ἐκ τῶν ἔργων σκοπεῖν· 10) πολλοὶ τῶν ποιητῶν ἐκ πλουσίων πένητες γεγόνασιν· 11) εἰστήκει ἀνὴρ πρὸ τῆς θύρας· 12) Πίνδαρον τὸν ποιητὴν οἱ πρὸ δῆμῶν γεγονότες ὑπὲρ ἐνὸς ῥήματος, διτὶ τὴν πόλιν ἔρεισμα τῆς Ἑλλάδος ὡνόμασεν. ἐτίμησαν· 13) δει ἐν ταῖς μάχαις αἱρεῖσθαι πρὸ δῆμης τε καὶ δουλείας θάνατον· 14) ἐπολέμει ἐκ Χερρονήσου δρμώμενος τοῖς Θρακὶς τοῖς ὑπὲρ Ἑλλήσποντον οἰκοῦσι.

42.

1) τὶ θὰ κάμης εἰς ἡμᾶς (δοτ.) ἀντὶ τούτων; 2) προτιμῶ τὸν θάνατον ἀντὶ τοῦ αἰσχροῦ βίου· 3) εὐχάριστον πρᾶγμα είνε ὁ πατέρ, διαν ἔχη φρόνησιν ἀντὶ δργῆς· 4) αἱ διώρυγες ἡσαν ἀπὸ τὸν Τίγρητα ποταμού· 5) τὰ στρατεύματα, ὡς πατ., δέσε ἀπὸ τὴν ἀσπίδα· 6) κτήνη ἀπὸ τὴν κάρδαν τῶν Ταύχων ἔλαθον· 7) ἀπὸ τὴν θάλασσαν δλη μας ἡ σωτηρία είνε ἐξηρτημένη· 8) συνεπεῖα τῶν ἔργων πρέπει μᾶλλον ἡ συνεπείᾳ τῶν λόγων νὰ ψηφίζῃ τις· 9) Μινώα ἡ νῆσος κεῖται ἐμπροσθεν τῶν Μεγάρων· 10) πολὺ σκότος, ὃς φαίνεται, είνε παρ' ὅμιν ἐμπρόδει εἰς τὴν ἀλήθειαν· 11) γελοῖον είνε νὰ φαίνηται τις· 12) προτιμᾶς τὰ χειρότερα ἐμπρόδει εἰς τὰ κάλλιστα· 13) ἀπὸ τὰ δένδρα μερικοὶ ἀπηγχοντίζοντο· 13) ἄλλους μὲν ἀπὸ τὴν ἀγοράν, ἄλλους δὲ ἀπὸ τὰ ιερὰ συναρπάζοντες ἐφόνευσον.

43. Διά τῆς ἐν, σύν, εἰς ἀνά.

1) εἰς τὸ Ἡραίον κατέφυγον· οἱ δὲ ἐν τῷ Ἡραίῳ καταπεφεύγοτες ἐξήσαν· 2) Δεωτυχίδης ἤγειτο τῶν ἐν Μυκάλῃ Ἑλλήνων· 3) ἐν ταῖς δλιγαρχίαις οὐκ ἔστι κακῶς λέγειν τοὺς ἄρχοντας· 4) τῆς γῆς σύν ἀνδράσι κάλλιον ἡ κενῆς κρατεῖν· 5) εὔτυχεις σύν τῷ θεῷ φινούμεθα· 6) τοὺς Καρδούχους ἔρασαν οἰκεῖν ἀνὰ τὰ ὅρη· 7) ἐπαιδεύετο σύν τῷ ἀδελφῷ καὶ σὺν τοῖς ἄλλοις παισι· 8) πλείστους φίλους καὶ ἀρίστους ἀνὰ πᾶσαν τὴν γῆν κέκτηται· 9) εἰς Ἑλλήσποντον εἰσέπλει· 10) ἀργὸς οὐδεὶς θεοὺς ἔχων ἀνὰ στόμα-

1) φαίνεσθαι 2) προαιρεῖσθαι 3) ἀπάγχεσθαι,

βίον δύναιται ἀν συλλέγειν ἀνευ πόνου· 11) ξυνεδοήθησαν εἰς εἶκοσι μάλιστα ἵππεας· 12) ζῆλωτὸς δστις εὐτύχησεν εἰς τέκνα· 13) ἔγωγε λυποῦμαι μὲν εἰς ὑπερβολὴν ἐπὶ τοῖς παροῦσιν ἐν δὲ τῇ λύπῃ φρονῶ· 14) δχληρόν ἔστιν ἐν νέοις ἀνήρ γέρων· 15) δεὶ μετριάζειν ἐν ταῖς εὑπραξίαις.

44.

1) ἐν φῇ βουλῇ ἐκάθητο εἰς τὴν ἀγοράν, ὁ Δεοντιάδης ὁδηγεῖ τὸν Φοιβίδαν εἰς τὴν Ἀκρόπολιν· 2) ἡλθον εἰς τὴν Τραπεζοῦντα, πόλιν Ἐλληνικὴν κατοικουμένην εἰς τὸν Εὔξεινον Πόντον· 3) τὶς εἰνε τῇ ἴδιᾳ μὲν δύναμις; ἀλλ' ἐκ σοῦ ἐξαρτῶνται δλα· 4) μαζὶ μὲ τὸ δίκαιον εἰνε ἐπιτετραμμένον νὰ μεγαλοφρονῇ τις· 5) οἱ Σικελοὶ ἀπὸ τὴν Ἰταλίαν διέβησαν εἰς τὴν Σικελίαν· 6) δλοι εἰμεθα εἰς τὸ νουθετεῖν σοφοί· 7) ἀπέθανον ἔως τριακόσιοι· 8) πόλις εἰς τὴν δποίαν οἱ πολίται πεθοῦνται εἰς τὸν νόμον καὶ εἰς τὴν εἰρήνην ἄριστα διάγει καὶ εἰς τὸν πόλεμον εἰνε φοβερά· 9) ἐπορεύθησαν ἀνὰ πέντε παρασάγγας τὴν ἡμέραν· 10) ῥητορικοὺς νομίζω τοὺς δυναμένους νὰ λέγωσιν ἐνώπιον τοῦ πλήθους· 11) πολλαὶ δδοὶ εὑπραγίας ὑπάρχουσι μὲ τὴν βοήθειαν τῶν θεῶν.

45. διὰ τῆς, διά, κατά, μετά. ὑπέρ.

1) ἐπορεύθησαν διὰ Χαλύβων σταθμοὺς ἐπτά· 2) νεανίσκοι δι' ἡμέρας λαλοῦσι· 3) ἀπάτης μεστὴ ἡ διὰ τῶν δμμάτων σκέψις· 4) οἱ Ἀθηναῖοι δι' ἀρετὴν ἀλλ' οὐ διὰ τύχην ἐνίκησαν· 5) ψχοντο κατὰ τῶν πετρῶν φερόμενοι καὶ ἀπέθανον· 6) ὄμρσαντες καθ' ἱερῶν ἐνέγραψάν με· 7) οἱ Ἰωνες ἡξίουν τοὺς Ἀθηναίους ἡγεμόνας σφῶν γενέσθαι κατὰ τὸ ξυγγενές· 8) εἰς χειρας ἥεσαν κατὰ τάχος· 9) τοὺς σταυροὺς ἔκαστος τοὺς καθ' αὐτοὺς διήγουν· 10) δεὶ κατὰ φύσιν ἔκαστον πράτειν· 11) οὐδεὶς μετ' δργῆς ἀσφαλῶς βουλεύεται· 12) μετὰ τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην αὕθις ὁ βάρβαρος ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα τῷ μεγάλῳ στόλῳ ἥλθε· 13) ὁ ἥλιος τοῦ θέρους ὑπὲρ ἡμῶν αὐτῶν καὶ τῶν στεγῶν πορευόμενος σκιὰν παρέχει· 14) Δημοσθένους ὑπὲρ Κτηησιφῶντος περὶ τοῦ στεφάνου λόγος· 15) οὐδέποτε ἐπὶ ταῖς ἐπιτυχίαις ὑπὲρ ἀνθρωπον ἐφρόνησα· 16) κατηυλίσθησαν ἐν τῷ σταδίῳ τῷ ὑπὲρ Συληβρίας· 17) ἐπολέμει τοῖς Θραξὶ τοῖς ὑπὲρ Ἑλλήσποντον οἰκοῦσι· 18) ἡ ἀρετὴ βαίνει διὰ μόχθων· 19) τὰ διὰ σιλεστον πάντες ἰσμεν θαυμαζόμενα· 20) οὐκ ἔστι δίκαιον ὅντα πολίτην τοὺς καθ' ἡμῶν λόγους, ἀλλὰ μὴ

τοὺς ὑπὲρ ἡμῶν ἐτέφθιαι· 21) συγκέχυκε νῦν τὴν πίστιν δ καθ' ὑμᾶς βίος.

46.

1) ἐπορεύοντο διὰ μέσου χιόνος πολλῆς· 2) δ Σωκράτης καθ' ὅλον τὸν βίον τὰ μέγιστα πάντας τοὺς βουλομένους ὠφέλει· 3) οἱ νεανῖσκοι καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν φλυχροῦσιν (¹)· 4) θέλουν διὰ μέσου ἐπιορκίας πρὸς τοὺς θεούς νὰ πράττωσιν τι· 5) ἐξ αἰτίας ἡμῶν ἔχετε ταύτην τὴν χώραν· 6) ἔρριψκν ἔχυτούς ἀπὸ πάνω ἀπὸ τὸ τείχος κάτω· 7) Ἀτλαντὶς νῆσος κάτω εἰς τὴν θάλασσαν βυθίσθεται ἡραντίσθη· 8) θὰ ἀναφέρω (²) πρῶτον ἐκεῖνο τὸ ὄπειον ἐναντίον μου εἰπε· 9) σύμφωνα μὲ τοὺς νόμους, θὰ δικάσητε· 10) ποῦ εἰνε καλύτερον νὰ περάσῃ τις τὸ θέρος (³) εἰς τὴν πόλιν ἢ εἰς τὴν ἔξοχήν (⁴)· 11) δ Αἰκκδεῖ ἔως δτού ἡτο μαζὶ μὲ τοὺς ἀνθρώπους ἐξηκολούθησε (⁵) νὰ εἰνε μὲ καλλίστην δέξαι· 12) τίποτε δὲν θέλω νὰ ἀποκτῶ μὲ ἀδικίαν· 13) ὕστερα ἀπὸ μουσικὴν μὲ γυμναστικὴν πρέπει νὰ τρέψωνται οἱ νέοι· 14) δ Κλέων εἰνε προμηθεὺς ὕστερα ἀπὸ τὰ πράγματα· 15) πρὸς χάριν φίλου πρέπει νὰ κοπιάζῃ (⁶) τις· 16) τις θέλει νὰ ἀγορεύῃ ἐξ ἐκείνων οἱ δποῖοι ζχουν περάσει (⁷) τὰ πεντήκοντα ἔτη·

47. Διὰ τῆς περὶ παρά.

1) χαλεπὸν περὶ τῶν ἀφανῶν εἰκάζειν· 2) ἀλήθειαν περὶ πολλοῦ ποιητέον· 3) περὶ τῷ χωρίῳ ἔδεισαν· 4) διήρηται ἢ ἀγορά ἢ περὶ τὰ ἀρχεῖα τέταρα μέρη· 5) οἱ Θρῆκες φορούσι χιτῶνας εὐ μόνον περὶ τοῖς στέρνοις, ἀλλὰ καὶ περὶ τοῖς μηροῖς· 6) ἦν τι περὶ ἡμᾶς ἀμαρτάνωσι, περὶ τὰς ἑαυτῶν ψυχὰς ἀμαρτάνουσιν· 7) ἀπέθανον περὶ τοὺς διακοσίους· 8) Κλέαρχος παρὰ Κύρου ἔλαβε τρισχιλίους Δαρεικούς· 9) Πρωταγόρας παρ' ἐμοὶ καταλύει· 10) ἡσαν πολλαὶ κῶμικι παρὰ τὸν Τίγρητα· 11) ἔνει παρ' αὐτὰ τὰ ἀδικήματα τὴν τιμωρίαν ποιεῖσθαι· 12) δ νόμος τύραννος τῶν ἀνθρώπων πολλὰ παρὰ τὴν φύσιν βιάζεται· 13) τὰ τῆς Δῆδης τέκνα παρ' ἡμέραν ἐκάτερο; ἐν σύρανφ ἡ ἐι, Ἄδου εἰσίν· 14) χρὴ μὴ παρὰ μικρὸν ἥγεισθαι τὸ παρὰ πᾶσιν εὐδοκιμεῖν· 15) σοφοὺς νόμιζε μὴ τοὺς ἀκριβῶς περὶ μικρῶν ἐρίζωντας, ἀλλὰ τοὺς εῦ περὶ μεγάλων λέγοντας· 16) σοφοῦ παρ' ἀνδρὸς χρὴ σοφόν τι μανθάνειν· 17)

1) λαλεῖν· 2) μεμνήσκεσθαι· 3) θερίζειν· 4) ἀγροί· 5) διατελεῖν μετὰ μετοχῆς· 6) πονεῖν· 7) γίγνεσθαι ὑ τέρ.

παρὰ τρεῖς ψήφους μετέσχε τῆς πόλεως· 18) οὐδεὶς παρὰ τὴν
ἔαυτοῦ ἀμέλειαν σιεται βλάψειν.

48.

1) Νόμιζε δτι κάλλιστον είνε ἐκ μέρους μὲν τῶν θεῶν ή εὔτυ-
χια, ἐκ μέρους δὲ ημῶν ή καλὴ σκέψις⁽¹⁾. 2) πλησίον ημῶν ἀνε-
τράρην· 3). καλύτερον είνε νὰ εὐδοκιμῇς πλησίον (κατὰ τὴν κρίσιν)
τῶν ὀρθῶν σκεπτομένων⁽²⁾ παρὰ κατὰ τὴν κρίσιν ὅλων τῶν ἀλ-
λων· 4) σύ, ὃ Ἀριστόδημε, πλησίον τοῦ Ἐρυξιμάχου κατακλί-
νου· 5) πλησίον τῆς ὁδοῦ ὑπάρχει κρήνη· 6) οἱ ἔφησι κοιμῶνται
πέριξ τῶν ἀρχειών· 7) θέλει νὰ εἰσαι ὡς πρὸς τὴν ἑσθῆτα φιλό-
κιλος, ἢλλ' ὅχι καλλωπιστής· 8) καλύτερον είνε διὰ τὰ χρήσιμα
νὰ ἔχῃ τις γνώμην ὀρθήν⁽³⁾ παρὰ νὰ ἔχῃ γνώμην ἀκριβῆ διὰ τὰ
ἄγνωστα· 9) οἱ Λακεδαιμόνιοι κατὰ τοὺς χρόνους τούτους περί-
που πολλῶν καλῶν αἴτιοι ἔχουσι γίνει εἰς τοὺς Ἑλληνας· 10) τι-
μᾶτε τεὺς ἄνδρας οἱ δποιοι γίνονται καλοὶ ὡς πρὸς τὴν πόλιν.

49. Διὰ τῆς ἐπί.

1) οἱ μὲν πολέμιοι ἐφ' ἵππων κρέμανται φεδούμενοι οὐχ ημᾶς
μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸ καταπεσεῖν, ημεῖς δὲ ἐπὶ γῆς βαίνοντες πολὺ^ν
ἴσχυρότερον παίσομεν· 2) Βρασίδας ἡ πόρησεν δποτέρωσε διακινδυ-
νεύσῃ χωρήσας ἐπὶ τῆς Ὁλύνθου ή εἰς Ποτίδαιαν· 3) ἐπὶ τοῦ
Δεκελεικοῦ πολέμου τὸ ναυτικὸν τῶν Ἀθηναίων ἀπώλετο· 4) πᾶσα
πρᾶξις αὐτὴ ἐφ' ἔαυτῆς πραττομένη εὕτε καλὴ οὕτε αἰσχρά· 5)
ἐγένοντο τὸ μὲν μέτωπον ἐπὶ τριακοσίων, τὸ δὲ βάθος ἐφ' ἐκατόν·
6) ἡν ἥλιος ἐπὶ δυσμαῖς· 7) ἐπὶ τίνι μάλιστα ἀγάλλει; ἐπὶ φίλων
ἀρετῆ καὶ δυνάμει· 8) δίκαιος ἀν εἶης, δτι οὐκ ἔξαπατάς ἐπὶ πλεο-
νεξίᾳ· 9) ἡρώτα ἐπὶ τίσιν ἀν ἕνυμπαχος γένοιτο· δ δὲ ἀπεκρίνατο
ἐφ' φτε τοὺς πολίτας ἐλευθέρους ἐαν· 10) οὐκ ἔχει φύσιν τοὺς σο-
φους ἐπὶ τὰς πλουσίων θύρας λέναι· 11) οὐκ είκας ἀρχὴν ἐπὶ^ν
ἀρχὴν στρατεύσαι· 12) Λακεδαιμόνιοι οὐκ ἐπὶ πολὺ τὰς διώξεις
ποιούνται· 13) εἰς τὴν ἀγορὰν χειροτονεῖτε τοὺς ταξιάρχους οὐκ
ἐπὶ τὸν πόλεμον.

50.

1) οἱ Ἀθηναῖοι ἔκτισαν πολλὰς πόλεις ἐπάνω εἰς τὴν ἥπει-

1) εὐβουλία· 2) εὐ βουλεύεσθαι· 3) ὀρθῶς δοξάζειν.

ρον· 2) ἐπάνω εἰς πολλὰ πράγματα δύναται τις νὰ ἴδῃ (¹) τὴν παρὰ τῶν θεῶν εὔνοιαν διὰ ἔγινε φανερὰ εἰς τὴν πόλιν· 3) ἐπλεον πρὸς τὴν (διὰ τὴν) Δέσποιν καὶ τὸν Ἐλλήσποντον· 4) βλέπω διὰ ἐπάνω εἰς ὅλα διαφέρουσιν ἀλλήλων οἱ ἄνθρωποι· 5) τί πρέπει οὕτω νὰ δυσφορῶμεν (²) διὰ τὰς συμφορὰς τῆς φύσεως; Τισαφέριγης ἐμεγαλοφρόνησε διὰ τὸ καταβὰν στράτευμα· 7) Ἀλκιδιάδης κατέλιπεν ἐπάνω εἰς τὰς ναῦς τὸν Ἀντίοχον τὸν κυδερνήτην του· 8) δὲν ἥθελεν εἶνε (³) ἀνοησίᾳ τὰ καμωμένα δι’ ὠφέλειαν νὰ μεταχειρίζηται τις (⁴) διὰ βλάβην; 9) ὁ Ξέρκης συνεθροίσας τὸν ἀναρθριθμητὸν στρατὸν ἤλθεν ἐναντίον τῆς Ἐλλάδος· 10) ὁ Σκύθης ἐκάλεσε τοὺς στρατηγοὺς εἰς δεῖπνον· 11) ἐξελαύνει εἰς Ἰσσούς, τῆς Κιλικίας ἐσχάτην πόλιν, πλησίον τῆς θαλάσσης κατοικουμένην· 12) ὁ Κύρος σκέπτεται πῶς νὰ μὴ εἶνε πλέον εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἀδελφοῦ· 13) ὁ μὲν Χρυσάντας οὕτως εἶπεν· ἐσηκώθη δὲ κατόπιν αὐτοῦ ὁ Φεραύλας.

51. Διὰ τῆς πρὸς καὶ ὑπό.

1) παρήγγειλε τοὺς μὲν λοχαγοὺς καὶ ἐνωμοτάρχους πρὸς τῶν Καρδούχων εἰναι, οὐραγοὺς δὲ καταστήσασθαι πρὸς τοῦ ποταμοῦ. 2) σώσατε, ἐλεήσατε, ἵκετεύω, ἀντιδολῶ πρὸς παίδων, πρὸς γυναικῶν, πρὸς τῶν ὄντων ἀγαθῶν ὑμῖν· 3) χρηστοῦ πρὸς ἀνδρὸς μηδὲν ἐννοεῖν κακόν· 4) πρὸς τῇσι οἰκείᾳ λίμνη ὅδατος ἀφθονίαν παρέχει· 5) Σικελοὶ τὰ μέσα καὶ τὰ πρὸς βορρᾶν τῆς νήσου ἔχουσι· 6) πρὸς τὴν ἀνάγκην πάντα ταλλί' ἐστ' ἀσθενῆ· 7) οἱ Πέρσαι πεπαίδευνται καὶ πρὸς λιμὸν καὶ πρὸς δῆγος καρτερεῖν· 8) οἱ ποταμοὶ πρὸς τὰς πηγαῖς σὺ μεγάλοι εἰσὶ· 9) δοκεῖς μοι τὸ εὔρυθμον οὐ καθ' ἔχυτὸν λέγειν ἀλλὰ πρὸς τὸν χρώμενον· 10) τὸ πίνειν πρὸς βίαιν ἵσον ἐστὶ τῷ διψῆν βίᾳ· 11) λαβὼν βροῦν ὑπὸ ἀμάξης ἐσφαγιάσατο· 12) οἱ βάρδοχροι ἐτόξευον ὑπὸ μαστίγων· 13) τῶν ἀπεσβαλόντων τι ὄφει σύδενα δυνάμενον καθεύδειν ὑπὸ λύπης· 14) οἱ πρόγονοι ὑπὸ τοῖς τυράννοις ἐγένοντο· 15) ὑπὸ τὴν σκιὰν ἐκαθέζετο.

52.

1) τὸ τελίχος τὸ πρὸς τὸ μέρος (ἢ ἐκ μέρους) τῆς Σικυῶνος

1) εὐκτικὴ μετὰ τοῦ ἄν· 2) βαρέως φέρειν· 3) εὐκτικὴ μετὰ τοῦ ἄν· 4) ζρῆσθαι.

έτελείωσαν (¹). 2) ἀκούσατέ με ἐν διόματι τῶν θεῶν· 3) Καλλίας μου φαίνεται διτὶ εἶνε ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ Πρωταγόρου· 4) κατέλαβον τὴν ἀγορὰν καὶ τὸν λιμένα τὸν πλησίον αὐτῆς· 5) κοντά εἰς ταῦτα μανθάνουσι καὶ νὰ τεξεύωσιν· 6) εἰς τὸν Ἡρακλεῖδην δλα φαίνονται (²) διτὶ εἶνε κοροφέαλα (³) παραβαλλόμενα πρὸς τὸ νὰ ἔχῃ ἀργύριον μὲ κάθε τρόπον (⁴). 7) ἔστι τις Σωκράτης σοφὸς ἀνὴρ καὶ ἔχων ἐξητασμένα (⁵) δλα τὰ ὑπὸ κάτω τῆς γῆς· 8) ξιφίδια ὑποκάτω τῆς μασχάλης ἔχουσι (⁶). 9) πολλὰ ἐκ τῶν ὑποζυγίων ἔχαθησαν ἐξ αἰτίας τῆς πείνης· 10) ὑπάρχουν βασιλικὰ ἀνάκτορα ἐν Κελαιναῖς ὑποκάτω τῆς ἀκροπόλεως· 11) τὶ ἔχεις ὑποκάτω τοῦ ἱματίου; 12) ἐκ τῶν Ἑλλήνων ἄλλοι μὲν εἶνε ὑπὸ τὴν ἔξουσίαν ἡμῶν, ἄλλοι δὲ ὑπὸ τὴν ἔξουσίαν τῶν Δακεδαιμονίων· 13) ὁπισθιοχωρήσαντες (⁷) ὑποκάτω τοῦ τείχους καὶ τῶν πυλῶν ἡσύχαζον.

53. Διορισμοὶ δι’ ἐπιφρομάτων τοῦ χορού, τοῦ τόπου,
τοῦ τρόπου, τοῦ ποδοῦ.

1) νυνδὴ μὲν ὕμνυς μὴ γεγονέναι νῦν δὲ φῆς· 2) τὸ πλοίον ἥξει σήμερον· 3) δτ’ οὐχέτ’ εἴμι, τηνικαῦτ’ ἄρ’ εἴμι ἀνήρ; 4) ἥδη ὑγιὴς γέγονας, μηκέτι ἀμάρτανε· 5) τὶ τηνικάδε ἀφίξαι, ὡς Κρίτων; 6) πρῶτον μὲν οὐκ ἀθυμητέον, ὡς ἀνδρες Ἀθηναῖοι, τοῖς παροῦσι πράγμασιν, ἔπειτα ἐνθυμητέον . . . 7) οὕπω καὶρὸς ἀπελθεῖν· 8) οὐκέτι πρώθεντι· 9) πότε, ὡς ἀνδρες Ἀθηναῖοι, πότε ἢ χρὴ πράξετε; 10) πόθεν ἔρχει; 11) δησοῦ γῆ πατέρες· 12) πλησίον ἦν δσταθμὸς ἔνθα ἐμελλον καταλύσειν· 13) θάρρει· ἔνδον καταληψόμεθα· Πρωταγόραν· 14) τῷ Εὐαγόρᾳ ἀπαντα δσέως καὶ δικαίως πέπρακται· 15) πόλις ἅδιστα πράττει, ἐν ἣ σὲ πολίται τὸν νόμον φοβοῦνται· 16) μακάριος δστις εὐτυχῶν μένει οἴκοι· 17) ποτὶ ἀγεις τὸν ἀνδρα· 18) ἥλθε μάλα γεγηθώς· 19) πολὺ διαφέρει μαθὼν μὴ μαθόντος· 20) πανταχοῦ πάρεστι θεός· 21) οἱ μοχθηροὶ οὐχ οὔτεως ἥδονται ἐπὶ τοῖς ἰδίαις ἀγαθοῖς, ὡς ἐπὶ τοῖς ἀλλοτροῖοις κακοῖς.

54. Τὸ ἀπαρέμφατον.

1) ἐρωτώμενος ποδαπὸς εἴη, Πέριης ἔφη εἶνε· 2) Κῦρος ὑπέσχετε ἀνδρὶ ἔκάστηφ δώσειν πέντε ἀργυρίου μνᾶς· 3) πάντες ἀν-

1) ἐκτειχίζειν· 2) δοκεῖν· 3) ληρος· 4) ἐκ παντὸς τρόπου· 5) ἀνεξητηκώς· 6) βασίλεια· 7) ἀναχωρεῖν.

Φμολογήσατε δμόνοιαν μέγιστον ἀγαθὸν εἶνε πόλει στάσιν δὲ πάντων κακῶν αἰτίαν· 4) γυναικὶ ἄρχειν οὐ δίδωσιν ἡ φύσις· 5) οὐχ οἰάν τε ἄνευ δικαιοσύνης ἀγαθὸν πολίτην γενέσθαι· 6) Κλέων οὐκ ἔφη αὐτός, ἀλλ' ἐκεῖνον στρατηγεῖν· 7) Πρόξενον ἐκέλευσε Κῦρος παραγενέσθαι· 8) νῦν σοι ἔξεστιν ἀνδρὶ γίγνεσθαι· 9) σοὶ, ὁ Ταναοξάρη, σατράπην εἶνε δίδωμι Μῆδων· 10) οὐδέτερα οἷμαι δαιμόνων εἶνε κακόν· 11) πολλοὶ πρὸς Κῦρον ἀπῆλθον νομίζοντες παρὰ Κύρῳ διντες ἀγαθοὶ ἀξιωτέρας ἢν τιμῆς τυγχάνειν ἡ παρὰ βικτιλεῖ· 12) Βοιωτοὶ νῦν ἀπειλοῦσιν ἐμβαλεῖν εἰς τὴν Ἀττικήν· 13) βικτιλεὺς ἔγραψε πάσας τὰς ἐν τῇ Ἑλλάδι πόλεις αὐτοιόμους εἶνε· 14) οὐδέποτ' ἀθυμεῖν τὸν κακῶς πράττοντα δεῖ, 15) ὡς ἐν κεφαλαῖφειρησθαι, ἐννού κολάζητε τοὺς ἀδικοῦντας, ἔσονται ὑμῖν οἱ νόμοι καλοὶ καὶ κύριοι· 16) εἰσέρχονται μαθηταὶ πολλοὶ ἐμοὶ δοκεῖν· 17) δμολογῶ σωφροσύνην εἶνε τὸ γιγνώσκειν αὐτὸν ἔστιν· 18) γνῶναι πάντων ὑμεῖς δᾶστατοι τὰ ἁγηθέντα· 19) τὸ εὖ πράττειν παρὰ τὴν ἀξίαν ἀφορμὴ τοῦ κακῶς φρονεῖν τοῖς ἀνοήτοις γίνεται· 20) Πλάτων ἔλεγε τὸν κόσμον εἶνε ζῷον ἐμψυχον.

55.

1) ἐνόμιζον διὶς ἡ Ἰδική μου γυνὴ ἡτο σωφρονεστάτη ὅλων τῶν ἐν τῇ πόλει· 2) τοὺς φρουροὺς ἔταξε νὰ φυλάττωσι τὸ τεῖχος· 3) δ Ἰπποχράτης οὗτος ἐδῶ ἐπιθυμεῖται νὰ γίνη ἐλλόγιμος ἐν τῇ πόλει· 4) ἐὰν νομίζῃτε διὶς οἱ Χαλκιδεῖς θὰ σώσωσι τὴν Ἑλλάδα, σεῖς δὲ θὰ ἀποφύγητε ηρυφίως¹ τὰ πράγματα οὐχὶ ὀρθῶς νομίζετε· 5) τὸ ἥμισυ τοῦ στρατεύματος κατέλιπε νὰ φυλάττῃ τὸ στρατόπεδον· 6) δ Σωχράτης συμβουλεύει τὸν Σενοφῶντα, ἀφ' οὗ πορευθῆ εἰς τοὺς Δελφούς, νὰ ἀνακοινώσῃ εἰς τὸν θεὸν περὶ τῆς πορείας· 7) λέγεται διὶς ἡ Κίλισσα παρεκάλεσε² τὸν Κῦρον νὰ ἐπιδείξῃ εἰς αὐτὴν τὸ στράτευμα· 8) δ Πρωταγόρας εἶνε ἵκανδς μακροὺς λόγους καὶ κχλοὺς νὰ εἴπῃ· 9) νομίζω διὶς σεῖς δι' ἐμὲ εἰσθε καὶ πατρὸς καὶ φίλοις καὶ σύμμαχοι, καὶ μὲ σᾶς μὲν νομίζω διὶς ἥθελον εἶνε τίμιος δπου καὶ ἀν εἰμαι, ἀνευ δὲ ὑμῶν, νομίζω διὶς δὲν ἥθελον εἶνε ἵκανδς οὕτε φίλον νὰ ωφελήσω οὔτε ἔχθρον νὰ ἀποκρούσω· 10) ὠδηίσθη³ διὶς ἀφ' εὑ λάθη τὸ τάλαντον, θὰ μὲ σώσῃ· 11) ἀνάγκη νὰ κοπιάζουν οἱ θέλοντες νὰ εὐτυχοῦν· 12) δὲν δύνασαι νὰ εὐτυχῆς χωρὶς νὰ κοπιάσῃς.

1) ἀποδιδόωσκειν 2) δεῖσθαι· 3) ὀμινύναι.

56α'. Αἱ διαθέσεις τῶν ὄπυμάτων.

1) εἰς βούλει ἔχει ἡρέμα· δοκῶ γὰρ μοὶ τι καθορᾶν πιθανώτερον τούτου· 2) μεταβεβληκυῖῶν τῶν περὶ θεῶν διοξῶν ἐν τοῖς ἀνθρώποις χρὴ μεταβάλλειν καὶ τοὺς νόμους· 3) δὲ Μαρσύας ποταμὸς ἔμβαλλει εἰς τὸν Μαλανδρόν· 4) οἱ ἀνθρώποι πεφύκασι τοῖς ἔκουσίως ἐνδοῦσιν ἀνθησασθαι· 5) ἥσχύνθημεν καὶ ἀπέσχομεν τῶν δακρύων· 6) Κορίνθιοι ἀραιτες ἐέδομήκοντα ναυσὶν ἐπλεον ἐπὶ τὴν Ἐπίδαμνον· 7) τοῖς ἄλλοις ἔνυμβαλόντες ἐκράτησαν· 8) ἐκέλευσαν ὑπάγειν, διπος οἱ τελευταῖς λόχοι προσμιξειαν· 9) χρὴ γυμνάζεσθαι καὶ λοῦσθαι· 10) ἐτάξαντο ως ἀμυνούμενοι τοὺς ἐπιόντας· 11) βίον πορέζουν πάντοθεν πλὴν ἐκ κακῶν· 12) τὴν ἐλευθερίαν ἐλοίμην ἀν ἀντὶ ων ἔχω πάντων· 13) σαυτὸν φύλαττε τοῖς τρόποις ἐλεύθερον· 14) τὸν ἐπιόντα πολέμιον δισιγν ἔστιν ἀμύνεσθαι· 15) Ἀγις οὐκ ἐκ παρέργου τὸν πόλεμον ἐποιεῖτο· 16) πονηρὸν ἀνδρα μηδέποτε ποιοῦ φίλον· 17) ναυτικὸν παρείχοντο οἱ Χίοι, οἱ δὲ ἄλλοι πεῖδὸν καὶ χρήματα· 18) δὲ μὴ στρατευόμενος τὸ κοινὸν ἀδικεῖ· 19) δισιγνέμην πάντα εἰς τὸ κοινὸν κατέθηκας· 20) πονεῖν με χρῆ, πονεῦντα δὲ ἄξιον μισθῶν φέρεσθαι· 21) οἱ ἀνθρώποι κακοπραγίαν ῥέον ἀπωθοῦσθαι τὴν εὐδαιμονίαν διασώζονται· 22) δισφ ἀγ πλεῖω τις παράθηται τὰ περιττὰ τῶν ἴκανῶν τοσούτῳ καὶ θάττον κόρος ἐμπίπτει τῆς ἐδωδῆς· 23) διδάσκετε τοὺς παιδας τοὺς ὑμετέρους βασιλεύεσθαι· ἐὰν γὰρ καλῶς ἀρχεσθαι μάθωσι, πολλῶν ἀρχειν δυνήσονται· 24) δὲ πένης ἐλεεῖται, δὲ πλούσιος φθονεῖται· 25) βούλονται πάντες ὑπὸ τῶν παιδῶν θεραπεύεσθαι· 26) οἱ στρατηγοὶ ἀποτιμηθέντες τὰς κεφαλὰς ἐτελεύτησαν· 27) ἐνταῦθα ἀποτέμνεται Κύρου τῇ κεφαλῇ καὶ τῇ χειρὶ τῇ δεξιᾷ· 28) ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν περισυλῆμαι πᾶσαν τὴν οὐσίαν.

56.

1) καὶρὸς νὰ πηγαίνωμεν¹ κατὰ τῶν πολεμῶν· 2) οἱ ἐνοικοῦντες ἀφῆμαν² τὴν πόλιν· 3) δὲ Δεύναντις χύνεται³ εἰς τὸν Εὖξεινον πόντον· 4) ἀρκετοὶ εἰμεθα νὰ εἰσβάλωμεν εἰς τὴν χώραν· 5) δὲν εἶχον πλέον ἐπιμιξίαν⁴ πρὸς ἀλλήλους· 6) τὴν τέχνη τῶν σοφιστῶν ἔχει προσοδεύσει⁵· 7) προέτρεπον τὸν Κύρον διελέγοντο πρὸς αὐτὸν νὰ τάττηται ὅπισθέν των· 8) τὰ τρέφιμα⁶ πρέπει νὰ πορ-

1) ἄγειν· 2) ἐκλείπειν· 3) ἐκβάλλειν· 4) ἐπιμιγγύναι· 5) ἐπιδιδόναι· 6) ἐπιτήδεια.

ζηταὶ τις ἐκ τῆς πολεμίας· 9) ἀφ' οὐ ἀπεκρούσαμεν¹ τοὺς πολεμίους ἐπειστρέψαμεν ὅπισω². 10) ἔγυμάσθην καὶ ἐλούσθην³ 11) οἱ ἀδελφοὶ διενεμήθησαν τὴν περιουσίαν· 12) ὅμολογεῖται ὅτι εἶνε καλύτερον νὰ πιστεύῃ τις παρὰ νὰ ἀπιστῇ⁴ 13) φοβερὸν εἶνε νὰ κακολογῆται⁵ τις ὑπὸ τῶν πολιτῶν· 14) ἀλειφθεὶς μὲ μύρον καὶ δοῦλος καὶ ἐλεύθερος ὅμοιως μυρίζει⁶.

57. Αἱ ἀντωνυμίαι.

(προσωπική, δριστική, αὐτοπχθεὶς, κτητικαὶ).

1) Ἐγὼ μέν, ὁ ἔνδρες ἥδη ὑμᾶς ἐπαινῶ· ὅπως δὲ καὶ ἡμεῖς ἐπαινέσετε ἐμὲ ἐμοὶ μελήσει· 2) Δυκούργος ἐπήρετο τὸν θεὸν εἰ λῷσιν καὶ ἄμεινον εἴη τῇ Στάρτῃ πειθομένη τοῖς νόμοις, οὓς αὐτὸς ἔθηκε· 3) ἐγὼ καὶ οὐ καὶ ἔμαυτὸν τῶν καλλίστων ἡξίωκα· 4) εὔχλειαν οὐχ ὅρα; Βσην σαυτῇ τε καὶ ἐμοὶ προσδίκλεις· πεισθεῖς⁷ ἐμοὶ· 5) λέγεται Ἀπόλλων ἐκδεῖχαι Μηρσάν ἐρίζοντα οἱ περὶ σορίας· 6) ἐγκλήματα ἐποιοῦντο, ὅπως σφίσιν διι μεγίστη πρόφρασις εἴη τοῦ πολεμεῖν· 7) εὐχὴ ἀξιού βασιλεὶς ἀφείναι τοὺς ἐφ' ἕαυτὸν στρατευσάμένους· 8) οἱ ἐμοὶ δρθαλμοὶ καλλίστες τῶν σῶν ἀν εἰεν· 9) μετεπέμψατο Ἀστυάνη· τὴν θυγατέρα καὶ τὸν παῖδα αὐτῆς· 10) βούλου ἀρέσκειν πᾶσι, μὴ σχυτῷ μόνον.

58.

1) Καὶ σὺ Ἐλλην εἰσαὶ καὶ ἡμεῖς τασσοῦτοι ὄντες διούς σὺ βλέπεις· 2) οἱ πολέμιοι, καθὼς ἐνόγσαν αὐτῶν τὴν πορείαν πρὸς τὸ δρός, εὐθὺς καὶ αὐτοὶ ὥρμησαν νὰ ἀμιλλῶνται πρὸς τὸ δρός· 3) δι Κύρος (ἔστελνε καὶ) προσεκάλει⁸ τὸν Συένεσιν πρὸς τὸν ἕαυτόν του· 4) οἱ Ἀρχάδες ἔλεγον διι οἱ Λακεδαιμόνιοι ποτὲ δὲν εἰσέβαλον εἰς τὴν Ἀττικὴν ψνευ αὐτῶν· 5) δι Κύρος ἐμέμφετο τὸν Σάκκιν, διότι δὲν τὸν ἀφίνει νὰ περάσῃ⁹ πρὸς τὸν πάππον· 6) οἱ τριάκοντα δὲν ἐνόμιζον πλέον διι εἰναι¹⁰ ἀσφαλῆ δι' αὐτοὺς τὰ πράγματα· 7) Κύρος διέταττε¹¹ τοὺς ὄπλίτες νὰ θέσωσι¹² τὰ δπλα πέριξ τῆς σκηνῆς του· 8) οὐκ ὀλιγώτερον φροντίζω διὰ τὴν δόξαν ἐκείνου παρὰ διὰ τοὺς ἰδικούς μου κινδύνους· 9) καθ' δλον τὸν βίον νὰ φαίνησαι διτι τὴν ἀλήθειαν σύτῳ προτιμᾶς ώτε νὰ είνε οἱ ἰδικοὶ σου λάγοι μετέκοντος πίστεως ἀξίοι παρὰ οἱ ὅρκοι τῶν ἀλλων· 10) δι Σωκράτης ἔσωσε καὶ τὰ δπλα καὶ ἐμὲ τὸν ἴδιον.

1) ἀπωθείσθαι· 2) ἀναχωρεῖν· 3) κακῶς ἀκούειν· 4) ὄξειν·

5) μεταπέμπεσθαι· 6) παρίημι· 7) ἀπαρέμφατον· 8) κελεύειν· 9) τίθεσθαι.

59. Δεικτικαί.

1) ήδε ή ήμέρα τοις "Ελλησι μεγάλων κακῶν ἄρξει· 2) δποι-
τύρανός ἔστιν ἐν τῇ πόλει, δ ὁμοήθης δι, μέγα ἐν ταύτῃ τῇ πόλεε
δυνήσεται· 3) δ Κῦρος ἀκούσας τοῦ Γωδρύου τοιαῦτα, τοιάδε πρὸς
αὐτὸν ἔλεγεν· 5) τὸ μὴ πολυπραγμονεῖν ήμᾶς μηδέν, τοῦτο ἀγα-
θὸν ὑπολαμβάνω εἰνε· 6) οὗτος τὲ ποιεῖς; οὐχὶ φροντίζεις; μία
αὕτη σωτηρίᾳ καὶ πόλεως καὶ ἔθνους ἔστι, τὸ προστατῶν ἀνδρῶν
ἀγαθῷ, καὶ συμβούλων σπουδχίων τυχεῖν· 7) ξένους προσῆγεις σοι
πολλοὺς δέχεσθαι καὶ τούτους μεγαλοπρεπῶς· 8) τοσαῦτα καὶ
τοιαῦτα ἐπιδειξάμενος ἀπεπαύσατο τοῦ λόγου· 9) οὐκ ἀν εἰκότιως
τούτοις ἐπιτιμῷεν ἀλλὰ τοις πρὸς ἡμῶν τὴν πόλιν διοικήσασιν
ἔκεινοι γάρ ἡταν οἱ προτρέψαντες ἐπὶ ταύτας τὰς ἀλιγωρίας.

60.

1) ἕστος εὐσεβῆς¹ πρὸς τοὺς θεοὺς δχι μόνον θυσιάζων, ἀλλὰ καὶ
εἰς τοὺς δρκους² ἐμμένων διότι ἔκεινο μὲν εἰνε σημεῖον τῇ; εὐπο-
ρίας, τοῦτο δὲ εἰνε τεκμήριον τῇ; καλοκαγαθίας τῶν τρόπων· 2)
οὐδὲν, πόθεν ἔχεις ἔλθει; 3) οὐδὲ μουσικὴν γνωρίζω³ πλὴν
γραμμάτων καὶ αὐτὰ δμως κακὸν γακῶς· 4) δὲν προσέχεις εἰς τὰ
τοιαῦτα καὶ μάλιστα ἐν φεισαι σοφός; 5) ή μὲν δύναμις τῆς τέχνης
τόση καὶ τέτοια εἰνε· 6) τοὺς μεγίστους καὶ σορωτάτους τοιούτους
δύνασαι νὰ ίδης, ⁴ δποτος εἰνε τώρα οὗτος ἔδω· 7) εἰπέ μοι ποιος
εἰνε οὗτος ἔδω; οὗτος εἰνε υίδε τοῦ Λαζέρτου· 8) τόσον πολλὰ
κακὰ καὶ τόσον μεγάλα οὐδείς ποτε μέχρι τοῦτο ἔχει πάθει· 9) έ-
Θησεύς τὴν πόλιν τῶν Ἀθηναίων τόσον μεγάλην ἔκαμε.

61. Ἀναφορικαί.

1) ἔξελέξατο τῶν ζώων καὶ ἐγέννησεν ἀνθρώπον, δ συγέσει ὑπε-
ρέχει τῷ ἀλλῶν· 2) δγδοήκοντα μνᾶς, ήν ἔλαθε προίκα τῇ; μητρός.
3) δστις ἀφικνοίτο πρὸς αὐτὸν πάντας οὕτω διατεθεὶς ἀπεπέμπετο·
4) τοιοῦτος γίγνου περὶ τοὺς γονεῖς, οίους ἀν εὔξαιο περὶ σεαυτὸν
γενέσθαι τοὺς σεαυτοῦ πατέας· 5) δστις ἀν δίκαιος ή τρόπους τ
ἄριστος, τοῦτον εὐγενῆ κάλει· 6) εἰ γονεῖς τοὺς πατέας ἐποίησαν
τοσαῦτα καλὰ ίδειν καὶ τοσούτων ἀγαθῶν μετασχειν, δσα οἱ θεοὶ
παρέχουσι τοις ἀνθρώποις· 7) τοις ἀγαθοῖς οἵς ἔχομεν ἐν τῇ
ψυχῇ, τούτοις κτώμεθα καὶ τὰς ἀλλας ὠφελεῖας· 8) ἀμαθέστατοι

1) εὐσεβεῖν· 2) δοτική· 3) ἐπίστιμακι· 4) εὐκτική μετὰ τοῦ ἄν.

έστε ὅν ἐγὼ οἶδα 'Ἐλλήνων'. 9) ἐπαινῶ σε, ἐφ' οἷς λέγεις· 10) εἰς δὲ ἦν ἀφίκοντο πάλιν, μεγάλη ἦν· 11) ἀπέπεμπε τοὺς γιγνομένους δασμούς βχσιλεῖ ἐκ τῶν πόλεων, ὅν Τισσαφέρνης ἔτι ἐτύγχανεν ἔχων· 12) ἔστιν δτῷ πλείω ἐπιτρέπεις ἡ τῇ γυναικὶ; 13) ὠκισαν τῆς 'Ἐλλάδος ἔστιν ἀ χωρίᾳ' 14) ὑμολόγησε ταῦτα ἐλκόμενος καὶ μόλις μετὰ ἴδρωτος θαυμαστοῦ δσον· 15) προσήκει μισεῖν τοὺς οίους περ σύ· 16) 'Απολλόδωρος κλάων καὶ ἀγανακτῶν οὐδένα δντινα οὐ κατέκλασε τῶν παρόντων· 17) καὶ ἐν τοῖς βαρβάροις ἔστιν οῖς ἀθλα τίθεται· 18) οἱ 'Ἀργεῖοι τὴν μητέρα ἐμακάριζον οἴων τέκνων ἐκύρησε· 19) δσος τὸ κατέχειν ἔστι τῇ δργήη πόνος· 20) δσην τῇ δύναμιν ἔχεις· 21) ὁς ἥδη μάζα πεινῶντι φαγεῖν· 21) ἔλεγον δτι Δακεδαιμόνιοι πάντων, ὃν δέοντας, πεπραχότες εἰεν.

62.

1) ἀπ' ἑδῶ ἐξελαύνει πρὸς τὸν Ψάρον ποταμόν, τοῦ δποίου ἡτο τὸ εὔρος τρία πλέθρα· 2) δατεις ταχέως πειθεται εἰς τὰς διαδολὰς είνε πονηρὸς τοὺς τρόπους· 3) δ Τάρταρος τόσον ἀπέχει ἀπὸ τὴν γῆν, δσον ἡ γῆ ἀπὸ τὸν οὐρανόν· 4) ὁ πάππε, πόσσα πρᾶγμα ἔχεις εἰς τὸ δεῖπνον! δ ἐκεῖνα τὰ δποῖα νὰ κάμνῃ τις είνε αἰσχρόν, οὐδὲ νὰ λέγῃ τις είνε καλόν· 6) κυττάξατε πῶς νὰ ὑπάρξητε¹ ἄξιοι τῆς ἐλευθερίας, τῇ δποίαν κέντησθε· 7) Κύρος ἐκείνους τοὺς δποίους ἔδιλεπε θέλοντας νὰ κινδυνεύωσι, τούτους καὶ ἀρχοντας ἔκαμνε τῆς χώρας, τῇ δποίαν ὑπέταττεν²· 8) ἐπορεύετο μὲ³ τῇ δύναμιν τῇ δποίαν εἶχε· 9) δ χειμῶν ἡμιπόδισε⁴ νὰ μὴ πράξωσι τίποτε ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ δποῖα οἱ στρατηγοὶ παρεσκεύασαν· 10) ἀρμόζει⁵ νὰ μισῇς τοὺς τοιούτους δποῖος ἀκριβῶς σὺ εἶσαι· 11) δ Γοργίας εἰς δλους (κχνεῖς δὲν είνε εἰς τὸν δποίον δὲν) ἀπεκρίνετο· 12) ἐκ τῶν πολεμίων τινὰς (ὑπάρχουσι τινες τοὺς δποίους ὑποσπόδους ἀπέδοσαν· 13) ἐμμένω εἰς ἐκεῖνα τὰ δποῖα ἐφάνησαν καλὸν⁶ εἰς ἡμᾶς (νὰ ἐμμένωμεν).

63. Ερωτηματικαὶ, ἀόριστοι, ἐπιμεριστικαὶ.

1) τις καὶ πσδαπὸς καὶ πόσου διδάσκει; Εὕηνος, Πάριος, πέντε μνῶν· 2) τίνος τέχνης Γοργίας ἐπιστήμων; 3) πότερον, συνηγρόρευες τοῖς κελεύουσιν ἀποκτενναι ἡ ἀντέλεγες; 4) πόστον δὴ ἔτος ἔστιν, δτε ξείνισας ἐκείνον; 5) ἡ τίσι τί ἀποδιδοῦσα ὄφειλόμενον

1) ὅπως ἔσεσθε· 2) καταστρέψεσθαι· 3) σύν κωλύειν· 5) προσήκειται·

6) ἔδοξε.

τέχνη ιατρική καλεῖται ; 6) τι μαθόντες τοὺς θεοὺς ὑδρίζετε ; 7) ἐνεγκάτιω τις τὸ φάρμακον· 8) ἐὰν δοκῶσι τι εἶνε μηδὲν δύντες· 9) δινεῖδίζετε αὐτοῖς δτι οὐκ ἐπιμελοῦνται τῷ δεῖ· 10) γιγνώσκω δτι ἀμαθῆς τις ἔστιν· 11) τοσαύτην χώραν ἔλαβον, δσην οὐδένες τῶν Ἑλλήνων ἔχουσιν· 12) τὸν δεῖνα γιγνώσκεις. τὸν ἐκ Κοινωνίδῶν ; τὸν δεῖνα ; ποιὸν ; ἔδσ' δ δεῖνα, δ; καὶ ποτε τὸν δεῖνα ληρεῖν μοι δοκεῖ· 13) δύο νεῶν ἀνειλκυσμένων τὴν ἐτέραν κατέαξα· 14) ἔστασαν Πέρσαι μὲν ἐκ δεξιῶν, οἱ δὲ ἄλλοι σύμμαχοι ἐξ ἀριστερᾶς· 15) πόλεις ἐκάτεροι τάσσε ἔχοντες ξυμμάχους ἐς τὸν πόλεμον καθίσταντο· 16) ὁ βούλεται τοῦ⁹ ἔκαστος καὶ οἰεται.

64. Τὸ ἄρθρον.

- 1) χαλεπώτερόν ἔστιν εύρειν ἄνδρα τίγαθά καλῶς φέροντα ἢ τὰ κκαά· τὰ μὲν γὰρ ὕδριν, τὰ δὲ σωγροσύνην ἐμποιεῖ τοῖς πᾶσι· 2) πείθουσι τὸν Σάδοκον τοὺς ἄνδρας ἐγχειρίσαι σφίσιν· δ δὲ πεισθεῖς αὐτοὺς ἔυλλαμβάνει· 3) ἐνταῦθα Θέρξης, δτε ἐκ τῆς Ἑλλάδος ἡττηθεὶς τῇ μάχῃ ἀπεχώρει λέγεται οἰκεδομῆσαι ταῦτα τὰ βχσιλεῖα· 4) Κύρος καταπηδήσας ἀπὸ τοῦ ἀρμάτος τὸν θώρακα ἐνέδυ· 5) πονηρὸν δ συκοφάντης ἀεί· 6) δ παῖς πάντωι τῶν θηρῶν ἔστι δυσμεταχειριστότατον· 7) παρεγγυᾶται εἰς μέτωπον παρ' ἀσπίδα κκεντασθαι· 8) Κύρος τοὺς κακούργους καὶ ἀδίκους οὐκ εἴα καταγελᾶν, ἀλλ' ἀφειδέστατα ἐπιμωρεῖτο· 9) ἐπιτρέψατε αὐτῷ πατρόδα καὶ παῖδας καὶ γυναῖκας· 10) Ἀθηναῖοι θαλάσσης ἐμπειρότατοι ἦσαν· 11) οἱ πάλαι οὐκ ἀδεῶς ἀλλήλοις ἐικεμίγνυταν εὗτε κατὰ γῆν οὔτε διὰ θαλάσσης· 12) τὰ μεγάλα δῶρα τῆς τύχης ἔχει φόδον· 13) διοικοῦνται αἱ πόλεις αἱ δημοκρατούμεναι τοῖς νόμοις τοῖς κειμένοις· 14) τὰς μεγάλας ἥδονάς καὶ τὰ ἀγαθὰ τὰ μεγάλα ἢ πειθῶ καὶ ἡ καρτερία καὶ οἱ ἐν τῷ καιρῷ πόνοι καὶ κινδύνοι παρέχονται· 15) πτηγάς, ὃ τέκνον, διώκεις τὰς ἐλπίδας· 16) ἐφημέρους γε τὰς τύχας κεκτήμεθα· 17) τὸ τείχος εἴχε δύο τοὺς περιβόλους· 18) Ἀθηναῖοι ἡγούντο αὐτονόμων τῶν ξυμμάχων· 19) Σκίος ποταμὸς μέσον σχίζει τὸν Αἴμον· 20) τὸ κέρας ἀκρον εἰχον οἱ Τεγεαῖται· 21) ἐπορεύετο διὰ τῆς ἀγορᾶς μέσης· 22) πρῶτοι γίγον οἱ Ἀθηναῖοι· 23) τὸν τύπον αὐτοῦ τὸν ὅλον διεξέλθωμεν· 24) τὸν ἥλιον ὅλον τῆς γῆς ὅλης μείζω δυνατὸν διανοηθῆναι ὁρθῶς· 25) ἥδιστον πάντων ἔστιν ἀλύπως διατελεῖ· τὸν βίον ἀπαντα· 26) ἀτυχέστατον ἐμαυτὸν ἡγεμοναί τῶν πάντων ἀνθρώπων.

**65. Οι χρόνοι τοῦ ὁνυματος. Ἐνεδτώς, παρατατικὸς
καὶ ἀόριστος.**

1) τί πωλεῖς; ἄρτους πωλῶ, ἀλλ' οὐδένα πω ἀπεδόμην· 2) πολλὰ ἥδη ἔτη ἐν Ἀθήναις οἰκεῖται· 3) πλοίον εἰς δῆλον Ἀθηναῖοι κατ' ἐνιαυτὸν πέμπουσι· 4) δεῖ τὰ αὐτὰ λέγεις· 5) τὰ μὲν ἀλλα καὶ πόλεμος καὶ μεταβολὴ τύχης ἀνήλωσεν, ή τέχνη δὲ σώζεται· 6) Θεμιστοκλέα οὐχ ἀκούεις ἀνδρα ἀγαθὸν γεγονότα; 7) Πολυχράτης Σάμου ἐτυράνει ἐπὶ Καμβύσου· 8) ἐπὶ δὲ ἐτελεύτησε Δαρεῖος καὶ κατέστη ἐπὶ τὴν βασιλείαν Ἀρταξέρξης, Τισσαφέρνης διαβάλλει τὸν Κύρον πρὸς τὸν ἀδελφόν· δ δὲ πείθεται τε καὶ συλλαμβάνει τὸν Κύρον ὡς ἀποκτενὼν· 9) Πλυντίας δ Κλεομβρότου ἐκ Δακεδαίμονος στρατηγὸς ὑπὸ Ἑλλήνων ἐξεπεμφθῇ μετὰ εἰκοσι νεῶν ἀπὸ Πελοποννήσου· ἔχοντες δὲ καὶ Ἀθηναῖοι τριάκοντα ναυσὶ καὶ ἐστράτευσαν εἰς Κύπρον καὶ αὐτῆς τὰ πολλὰ κατεστρέψαντο· 10) δίδωμι σοι, ὡς Κύρε, ταύτην γυναικα· 11) ἐπειδὸν αὐτοὺς καὶ δισούς ἔπεισα τούτους ἔχων ἐπορευόμην· 12) ὅτιν ἐκ πλεονεξίας καὶ πονηρίας τις, ὥσπερ Φίλιππος, Ισχύσῃ, ή πρώτη πρόφρασις καὶ μικρὸν πταῖσμα ἀπαντά ἀνεχαίνεται καὶ διέλυσε· 13) διαλαβόντες δὲ τὰς οἰκίας ἐβάδιξον· καὶ ἐμὲ μὲν ξένους ἐστιῶντα κατέλαβον, οὓς ἐξελάσαντες Πείσων με παραδιδόσαιν· οἱ δὲ ἄλλοι τὰ ἀνδράποδα ἀπεγράφοντο· 14) τίκτει κόρος ὕβριν· 15) Θεμιστοκλῆς ἥκω παρὰ σέ· 16) ἐπὶ πόλεις, ὡς ἔγῳ ἀκούω, μέλλομεν ιέναι μεγάλας.

66.

1) δ Θεὸς καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ ἔλα ἀριστα ἔχουσι· 2) ὅχι μόνον τὰ αὐτὰ πάντα τε (συνηθέων νὰ) λέγω, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν αὐτῶν· 3) ἔκεινοι οἱ ὄποιοι πρότερον προσεκύνουν τὸν Ὁρόνταν, καὶ τότε τὸν προσεκύνησαν μολονότι ἔγνωριζον· διτι ὡδηγείτο² εἰς θάνατον· 4) δ Δαρεῖος ὕστερα ἀπὸ τὸν Καμβύσην ἔγινε βασιλεὺς· 5) ή ῥώμη μετὰ φρονήσεως συνήθω· ὀφελεῖ, ἀνευ δὲ ταύτης περισσότερον τοὺς ἔχοντας βλάπτει· 6) δ Θρασύβουλος ἔχων πλέον συνειλεγμένους πέριξ του ἐπτακοσίους καταβάλλει τὴν νύκτα ἐκ τῆς Φυλῆς καὶ ἐπέρχεται τὴν νύκτα, ὅτε ἐπληγίαζεν ἡμέρᾳ³ 7) δ Κλέαρχος ἐβίαζε τοὺς στρατιώτας του νὰ πορεύωνται· ἀφ' οὗ δὲ ἐνόρισεν⁴ ὅτι δὲν θὰ δυνηθῇ

1) καίπερ ειδότες· 2) ἀγεσθαι· 3) πρὸς ἡμέραν ἐγίγνετο· 4) γιγνώσκειν.

νὰ βιάσῃ, συνεκάλεσεν¹ ἐκκλησίαν· 8) δ ἀνήρ, οταν πρὸς τοὺς ἐντὸς τῆς οἰκίας δυσαρεστῆται², παρευθὺς ἔξω πορευθεὶς ἐπανυσε³ νὰ δυσαρεστῆται· 9) δ Κύρος ἐθαύμασε τὸν Κλέαρχον καὶ δίδει εἰς αὐτὸν μυρίους δαρεικούς.

67. μέλλων, παρακείμενος, ὑπερθυντέλικος,
τετελεσμένος μέλλων.

1) δοὺς τῇ τύχῃ τῷ μικρὸν λήψει μέγα· 2) οὐκ ἀπὸ τῶν κοινῶν πλουτήσω, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἴδιων τὰ τῆς πόλεως ἐπανορθώσω· 3) ἔὰν μὲ ἐλέγξῃς, οὐκ ἀχθεσθήσομαι σοι, ἀλλὰ μέγιστος εὐεργέτης ἀναγεγράψει· 4) ἀνέῳκτο μὲν καὶ πρότερον ἡ θύρα, ἀνεῳξεται δὲ καὶ νῦν· 5) ἡ Ολυόη ἐτετελίκιστο καὶ αὐτῇ φρουρίῳ οἱ Ἀθηναῖοι ἔχρωντο· 6) ἐφοδήθην καὶ ἔτι καὶ νῦν τεθορύβημαι· 7) τῷ κατέαγεν ἡ χύτρα; 8) ἐπιμελῶς οἱ θεοί, ὃν οἱ ἄνθρωποι δέονται κατεσκευάζασιν· 9) ἂν τινα δῆξῃ τῆς κεφαλῆς αὐτῶν κατεαγέναι, κατεαγώς ἔσται αὐτίκα μάλα· 10) τὴν ἀγορὰν ἀνεσκεύασσαν καὶ αἱ πύλαι ἐκένληντο· 11) τὰ ἔργα σου φανερά γεγένηται· 12) τὴν ἱέρειαν κατέλαβεν ὅπνος, διε τὸ λύχνος δ πρὸς τῶν στεφανωμάτων ἥπτο· 13) ἐτόλμα λέγειν ὡς ἐγὼ τὸ πρᾶγμά είμι τοῦτο δεδρακώς.

68.

1) ἔὰν καταλάδωμεν τὰς Συρακούσας, εὔκόλως καὶ τὰ ἄλλα θάξωμεν· 2) λέγει διτι θὰ δδηγήσῃ αὐτοὺς εἰς χωρίον, θθεν θὰ ἵδωσε θάλασσαν· 3) καλύτερον εἰνε φίλος φανερὸς παρὰ πλοῦτος ἀφανῆς τὸν ὄπειον σὺ ἔχεις χωμένον⁴· 4) δ Φίλιππος ἔχει κάμει τοὺς Θηθαίους μεγαλυτέρους παρ' οσον πρέπει· 5) τινὲς ἐκ τῶν ποιητῶν μᾶς ἔχουσιν ἀφῆσει⁵ συμβουλὰς πᾶς πρέπει νὰ ζῶμεν· 6) φάρμακα ἔνιδος τοῦ κρατῆρος ἥσαν μεμιγμένα· 7) διὰ τῆς αὐτῆς φήρου καὶ τοὺς ἄλλους θὰ κάμητε καλυτέρους, καὶ τούτους θὰ ἔχητε τιμωρημένους· 8) ἡ κακία ἥτο κεκαλλωπισμένη· 9) οἱ Ἀθηναῖοι ἀπέστειλαν εἰς Σικελίαν τὸν Εύρυμέδοντα καὶ τὸν Σοφοκλέα⁶ διέτι δ Πιθύδωρος ἥτο ἀφηγμένος πλέον πρότερον· 10) ἐκ τῶν Ἀρκάδων ἄλλοι μὲν εἶνε φονευμένοι, ἄλλοι δὲ ἐπὶ τινος λόφου πολιορκοῦνται· 11) στρεπτὸν ἐφόρει καὶ φέλλια⁷ διέτι ἥτο τετιμημένος ὅπδε τοῦ Κύρου· 12) φίλος εἰς ἡμᾶς κανεὶς δὲν θὰ εἴνε ὑπόλοιπος⁸.

1) συνάγειν· 2) ἀχθεσθαι· 3) παύεσθαι.

4) κατορύττειν.

5) καταλείπειν· 6) ὑποθήκας· 7) λείπεσθαι.

13) σοι ἔχω ἀποστείλει τοῦτον τὸν λόγον· 14) ἐάν με ἴδῃ, εἶμαι χαμένος.

69. Αἱ ἐγκλίδεις ἐν τοῖς ἀνεξαρτήτοις προτάθεσθι
[προτ. κρίσεως, πραγματ., δυνητ., μὴ πραγματ.]

1) κόρος ὅδριν τίκτει· 2) οὐδεὶς ἀν ὁρήθη τοῦτο γενήσεσθαι· 3) ἔβουλόμην ἀν αὐτοὺς ἀληθῆ λέγειν· 4) ἀνήρ ἄριστος οὐκ ἀν εἶη δυσγενῆς· 5) τί σιγᾶς; οὐκ ἔχομην σιγᾶν· 6) λέγεις ἀν, εἰ βούλει· 7) οὐκ ἀν προέλεγεν, εἰ μὴ ἐπίστευεν ἀληθεύειν· 8) χρόνος δικαιῶν ἀνδρα δείκνυσι μόνον, κακὸν δὲ κάνν ἐν ἡμέρᾳ γνοίης μιᾷ· 9) πανταχοῦ πάρεστι καὶ βλέπει τὰ πάντα ἀεὶ θεός· 10) οὕτε ζῷος γράφος οὕτε ἀνδριαντοποιὸς πλάσειν ἀν κάλλος τοιοῦτον, οἷον ἢ ἀληθεῖα ἔχει· 11) οὐκ ἀν γένοιτο ἀσφαλῆς πόλις, ἐν ἣ τὰ δίκαια λακπατεῖται.

70 (ἐκ τοῦ ἀπλοῦ εἰς τὸ ἀρχαῖον.)

1) θὰ ἥθελον νὰ ἔχῃ δ Μειδίας· 2) ἔπρεπε νὰ εἴσαι φρόνιμος, ἀλλὰ δὲν εἰσαι· 3) ἥδυνάμην νὰ σου δώσω, (θὰ σου ἔδιδα), ἀν εἰχα· 4) ἵσως δύναται τις νὰ εἴπῃ (ἥθελεν εἴπει) ὅτι ταῦτα δὲν είνε ἀληθῆ· 5) τοῦ Ἀγησιλάου τὴν μεγαλαυχίαν δὲν ἥδύνατο νὰ ἔδῃ τις, τὴν δὲ φιλοτοργίαν εὐκόλως ἥδύνατό τις νὰ κατανοήσῃ· 6) πολλὰς μηχανὰς δύνασαι νὰ εὕρῃς διότι εἰσαι γυνή· 7) ἀν εἰχες νοῦν (δὲν ἥδύνασο νὰ λέγῃς) δὲν θὰ ἔλεγες τοιαῦτα.

71. (προτ. ἐπιθυμίας, εύκτ.; προτροπήτ., ἀπαγορ.).

1) εἴθ' εἶχες βελτίους φρένας· 2) ἕργων πονηρῶν χεῖρος ἔχεις ἐλευθέραν· 3) γλώσσης μάλιστα πανταχοῦ πειρῶ χρατεῖν· 4) φειδώμεθ' ἀνδρῶν εὔγενῶν, φειδώμεθα· κακοὺς δὲ ἀποπτύωμεν ὃς περ ἀξιοίς· 5) μιμοῦ τὰ σεμνά, μὴ κακοὺς μιμοῦ τρόπους· 6) χάριν λαδῶν μέμνησο καὶ δοὺς ἐπιλαθοῦ· 7) μέλλων τι πράττειν μὴ προείπῃς μηδενί· 8) μὴ μοι γένοιτο· ἀ βούλομαι, ἀλλ' ἀ συμφέρει· 9) ἀ μὴ κατέθου, μὴ ἀνέλῃ· 10) τὴν τόλμαν αὐτῶν μηδεὶς ἔκπλαγῃ· 11) οἵμοι, τί δράσω; μήποτ' ὠφελού λιπεῖν τὴν Σχῦρον· 12) δύναμορφος εἴην μᾶλλον ἢ καλὸς κακός· 13) φέρε καὶ περὶ Θηραμένους διδάξω· 14) βούλει σοι ἐπίδειξιν ποιήσωμαι; 15) κακῶς δλοιντο πάντες, εἰ τυραννοὶ χαίρουσι· 16) ἵθι ἀναλογισώμεθα τὰ δημολογημένα ἡμῖν· 17) τὰ μηδὲν ὠφελοῦντα μὴ πόνει μάτην· 18) μὴ ποτε διεενχθείην πρὸς τοὺς οἰκειοτάτους, διεγεχθεὶς δὲ διαλλαγείην ώς τάχιστα.

72.

1) ἔλα λοιπὸν ἀς ἀναλογισθῶμεν τὰ ώμολογημένα· 2) νὰ μὴ
χαιρεκαῆς⁽¹⁾ διὰ τὰς ἀτυχίας τῶν ἄλλων· 3) ἐὰν εἰνέ τις εὖ· οὓς,
ἄς ἔλθῃ μεζί μας· 4) νὰ μὴ θορυβήσῃτε, ἢν εἴπω τι παράδοξον εἰς
τοὺς πολλούς· 5) ἀπὸ παντοῦ ἥθελε τις ὅδει τὴν ἀγνωμοσύνην αὐ-
τοῦ· 8) κανεῖς νὰ μὴ θαυμάσῃ τὴν ὑπερβολήν μου, ἀλλὰ μετ' εὐ-
νοίας ἔκεινο τὸ διποίον λέγω νὰ θεωρῇσῃ· 7) νὰ μὴ μὲ κατηγορή-
σῃς⁽¹⁾ πρὸς τὸν δεσπότην· 8) κανεῖς ἐξ ἡμῶν ἀς μὴ ἔπιτση⁽²⁾
ἄλλως· 9) ἔσσο πλούσιος· ἐὰν δημως ἀπουσιάζῃ⁽³⁾ ἀπ' αὐτὰ τὸ χαλ-
ρεῖν, τὰλλα ἐγὼ δὲν ἥθελον ἀγοράσει⁽⁴⁾ ἀντὶ σκιᾶς καπνοῦ· 10)
ὦ Ζεῦ, εἴθε νὰ μὴ ὑπάρχω πλέον, ἀν εἰμι κακός ἀνήρ· 11) εἴθε
νὰ ἥσο δυνατός νὰ πράττῃς, δειν εἰσαὶ πρόθυμος· 12) ἔλα ἀς ἐξε
τάσωμεν διλα δια ἔχω πράξει· 13) νὰ μὴ μεγαλοφρονῆς διὰ χρή-
ματα· 14) νὰ μὴ λέγῃς ἔκεινα τὰ διποία δὲν πρέπει· 15) μήτε εὐή-
θης νὰ εἶσαι μήτε κακοήθης.

73. Εύθεται ἔρωτήδεις.

1) πῶς ἔχεις ἐκ τοῦ τραύματος; 2) ἀρα σὺ εἶ δ Σωκράτης; 3)
πότερον βουλευομένην ἦ ἀπιέναι; 4) ποι τράπωμαι; ποι πο-
ρευθῶ; 5) διδάσκαλε, τί ποιήσω, ἵνα ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω;
6) ἐξ ὠ/ῶματι, μὴ ἔρωμαι διόσου πωλεῖς; 7) τίς ἀν τολμήσειε
τοιαῦτα πρᾶξαι; 8) ποῦ δὴ βούλει καθεέδμενοι ἀναγνῶμεν τὸν λό-
γον; 9) τί βούλεσθε ὑμῖν χαρίσωμαι; 10) πῶς ἀν μιμητὸν εἴη
δ μὴ δρατὸν εἶη;

(ἀπλοῦν) 1) νὰ εἴπω ἦ νὰ σιγήσω; 2) τίνα μάρτυρα μεγαλύ-
τερον νὰ παρουσιάσω; 3) νὰ μὴ ἀποκριθῶ, ἢν τις με ἐρωτήσῃ;
4) ποῦ νὰ κλίνω τὸ ἀσθενὲς σῶμά μου; 5) νὰ μείνω ἦ νὰ ἀπέλθω;
6) ποιον ἀπὸ τὰ δύο δμολογεῖς, διει εἰνε ταῦτα ἀληθῆ ἦ ὅχι;

74. Ἀπόδοσθαπα.

1) δεῖ χρημάτων καὶ ἀνευ αὐτῶν οὐδὲν ἔστι τῶν δεόντων γενέ-
σθαι· 2) οὐκ ἔδει ξῆν γυναῖκα· 3) μόνος ἡμῖν τὴν αὐτὴν τροφὴν καὶ
μητέρα καλέσαι προσήκει· 4) δμολογεῖται τὴν πόλιν ἡμῶν ἀρχαιο-
τάτην εἶνε· 5) ἀεὶ κράτιστόν ἔστι τὰληθῆ λέγειν· 6) Εὐαγόρας

1) ἐπιγελᾶν.

2) καταγορεύειν· 2) προσδοκᾶν· 3) ἀπεῖναι· 4) ὠνεῖσθαι· 5) παρέχεσθαι.

μικροῦ ἐδέησε Κύπρον ἄπασαν κατασχεῖν· 7) ἔδοξέ μοι εἰς λόγους σοι ἐλθεῖν· 8) οὐ ναυτικῆς καὶ φαύλου στρατιᾶς μόνον δεῖ, ἀλλὰ καὶ πεζὸν ἔυμπλεῖν· 9) πάνυ μοι ἐμέλησεν ὥστε εἰδέναι· 10) πολλοῦ δέω τὸ εἶδος ἀγνοεῖν τοῦ παιδός· 11) ἡ δωρεὰ χάριτος καὶ ἐπίπεδου δικαία ἔστι τυγχάνειν· 12) ἐν ὀλιγαρχίᾳ πένησιν οὐ μέτεστιν ἀρχῆς· 13) πολλάκις προδότης καὶ τρὶς οὐχὶ ἄπαξ ἀπολωλέναι δίκαιος.

(ἄπλοις) 1) πρέπει οἱ νῦν ἄρχοντες νὰ εἴνεται πιμελέστεροι τῶν προτέρων· 2) φύσιν πονηρὴν νὰ μεταβάλῃς δὲν εἴνεται εὔκολον· 2) δὲν εἴνεται δυνατὸν ἀνευ δικαιοσύνης νὰ γίνη τις ἀγαθὸς πολίτης· 4) συμβαίνει νὰ ἐπιτυγχάνωσι καλυτέρας εἰρήνης οἱ πολεμικῶς διακείμενοι παρὰ οἱ εὐκόλως τὰς συμφωνίας⁽¹⁾ κάμνοντες⁽²⁾· 5) δὲν πρέπει νὰ μεγαλοφρονῇ τις θητὸς ὁ· 6) ἔχει φανῆ καλὸν εἰς τὴν βουλὴν καὶ τὸν δῆμον νὰ στεφανώσωσι τὸν Δημοσθένη· 7) πολὺ ἀπέχει δ ἀνὴρ νὰ εἴνεται σορός· 8) αἱ τριήρεις ἦσαν τριάκοντα παρὰ δύο.

75. Τὰ εἰς τὸς καὶ τέος ὁποματικά.

1) ὁ Πειραιεὺς ἀκλητος ἦν καὶ ἀφύλακτος· 2) ὁ ἀνεξέταστος βίος οὐ βιωτὸς ἀνθρώπῳ ἀρ' οὐ βιωτὸν ἡμῖν ἔστι· 3) ὁ φελητέα σοι ἔστιν ἡ πόλις· 4) τοῦ μὲν νομοθετεῖν καὶ συμβουλεύειν ἀφεντέον τὰ δὲ τοιαῦτα λειτέον· 5) τοσαῦτα δηγῇ ὅρατε ἡμῖν δητα πορευτέα· 6) οὐκ ὀκνητήρεον, ἀλλ' ἀποπειρατέον τὸ ἔργον· 7) διχῇ βοηθητέον ἔστι τοῖς πράγμασιν ἡμῖν· 8) οὕτε μισθοφορητέον ἄλλους ἡ ταῦς στρατευομένους οὕτε μεθεντέον τῶν πραγμάτων πλεοσιν ἡ πεντακισχελοίς· 9) γυναικῶν οὐδέποτ' ἔσθ' ἡττητέα ἡμῖν.

(ἀπλοῖς) 1) ὁ ἀδικῶν δψείλει νὰ κολάζηται· 2) δψείλει νὰ κατηγορῇ τις καὶ τὸν ἔχυτόν του καὶ υἱὸν καὶ φίλον, ἐὰν ἀδικῇ καὶ τὴν ῥητορικὴν πρὸς τοῦτο δψείλει· νὰ μεταχειρίζηται τις· 3) τὸ δψείλωμεν νὰ πράξωμεν; 4) δψείλομεν νὰ ἀπαλλαττώμεθα ἀπὸ τὸ σῶμα καὶ μὲαντὴν τὴν ψυχὴν νὰ θεωρῶμεν τὰ πράγματα.

76 Συμπλεκτικοὶ σύνδεσμοι.

1) τελευτῶντες πάντα ἔφασκον ποιήσειν, ἐδέοντό τε μὴ ἐμβαλλεῖν· 2) πολλὰ καὶ χαλεπὰ συμβαίνει τοῖς ἀνθρώποις· 3) τὸ καλῶς ἔχον που κρεῖτιν ἔστι καὶ νόμου· 4) δ καὶ δ πατὴρ λέγει καὶ

1) ὁμοιογία· 2) ποιεῖσθαι.

τὸν φῆσ καὶ οἱ ἄλλοι δὲ πάντες ὅμολογοισι· 5) ὑμεῖς τε τὴν ψῆφον δύσιαν θήσεσθε, τοις δέ τε τὰ δίκαια γενῆσεται· 6) οὐκ ἔγωγε αὐτοὺς διώξω οὐδέ· ἐρεῖ οὐδεὶς ὡς ἔγὼ αὐτοὺς κακῶς ποιῶ· 7) δι γνοὺς καὶ μὴ συφῶς διδάξῃς ἐν ἴσω καὶ εἰ μὴ ἐνεθυμήθη· 8) ἐκέλευσεν εἰπεῖν ποῦ καὶ ἐπλήγγη· 9) πολιτης προδότης καὶ τοὺς οὐχ ἀπαξ ἀπολωλέναι δίκαιος· 10) δοκεῖ μοι τὰ τῶν ἀνδρῶν σώματα ταῦτα πάσχειν, ὥσπερ καὶ τὰ τῶν ἐν τῇ γῇ φυσικένων· 11) παιδεύσεως οὔτε ἀνθρώποις οὔτε θεοῖς τιμιώτερον οὔτε ἔστιν οὔτε ποτὲ ἔστε· 12) μήτε γέλωτα προπετῆ στέργε, μήτε λόγον μετὰ θράσους ἀποδέχου· 13) οὕτ' ἀν διελθεῖν ἀκριθῶς δύναιτο, πρός τε τὸ παρὸν ἰσως ἢν ἐνοχλήσειε· 14) ἡλίκα γ' ἔστι τὰ διάφορα οὐδὲ λόγον προσδειν ἡγοῦμαι· 15) οὐ σοὶ μόνον λοιδορήσεται, ἀλλὰ καὶ ἔμοι· 16) ή γῇ οὐχ' ὅπως τινὰ καρπὸν ἥνεγκεν, ἀλλὰ καὶ τὸ ὅδωρ ἐν ἐκείνῳ τῷ ἐνιαυτῷ ἐκ τῶν φρεάτων ἐπέλιπε· 17) οὐχ' ὅπως περὶ τοῦ τόκου δ λόγος ἔστιν, ἀλλ' οὐδὲ τάρχατα ἀπολαβεῖν δυνάμεθα· 18) μὴ δι θεός, ἀλλὰ καὶ ἀνθρώποι ἀγαθοὶ οὐ φιλοῦσι τοὺς ἀπιστεῦντας.

(ἀπλοῦν) 1) ὅστις οὔτε νὰ ἐρυθριᾶ γνωρίζῃ οὔτε νὰ φοβῇται, τὰ πρῶτα τῆς ἀναιδείας ἔχει· 2) εἰς σᾶς τοιούτον κανὲν οὔτε ὑπῆρχεν οὔτε νὰ ὑπάρξῃ⁽¹⁾ τοῦ λοιποῦ εὔχομαι· 3) μὴ δλα ἄκουε μήτε ἔλα μάνθανε· 4) δὲν θὰ διώξω αὐτοὺς οὔτε κανεὶς θὰ εἰπῃ ὅτι ἔγὼ τοὺς κακοποιῶ· 5) τὴν ὕδριν δὲν στέργουσιν οὔτε οἱ θεοί· 6) οὕτω κατφοῦμεν δημοκρατούμενοι ὥστε οὔτε νὰ ἀδικῶμεν οὔτε νὰ ἀδικῶμεθα· 7) τούτων δχι μόνον κωλυταὶ δὲν θὰ γίνητε, ἀλλὰ καὶ δύναμιν νὰ προσλάθωσι θὰ ἐπιτρέψητε· 8) ἔγὼ δχι μόνον ὑπὲρ ἄλλου, ἀλλ' οὔτε ὑπὲρ ἐμαυτοῦ δίκην ἵδιαιτέραν δὲν ἔχω ὑπερασπισθῇ⁽²⁾.

77. Ἀντιθετικοὶ καὶ διαζευκτικοὶ δύνδεδμοι.

1) ἔργα μὲν νεωτέρων, βουλαὶ δὲ τῶν γεραιτέρων κράτος ἔχουσι· 2) πολλὴν καὶ μεγάλην, μᾶλλον δὲ πᾶσαν δύναμιν ἔχει δ ἔρως· 3) ή δὲ αἰσχύνην τοῦν φέρει, ταῦτα δὲ κατὰ χώραν μένει· 4) οὐχ ὑπέμεινα, ἀλλ' ἔψυχον· 5) πάνυ μὲν οὐκ ἥθελεν, σμως δὲ ἡναγκάσθη· 6) λείπουσι δὴ καὶ τὸν λόφον οἱ ἱππεῖς· οὐ μέντοι ἔτι ἀθρόοι, ἀλλ' ἄλλοι· ἄλλοθεν· 7) ἵκανα μὲν καὶ ταῦτα, οὐ μὴν ἀλλ' ἔτι βούλομαι τῆς στήλης ἀκοῦσαι τῆς περὶ τῶν προδοτῶν· 8) χρῶ τοις εἰρημένοις

1) εὐκτική· 2) λέγειν.

ἢ ζήτει βελτίω τούτων· 9) πῶς ἀν τις τοιούτοις ἡ παραιγῶν ἡ διδάκων ἡ χρήσιμόν τι λέγων ἀρέσειε· 10) δίκαιον, εἴτ' ἀγαθὸν εἴτε φαῦλον τὸ ἄρχειν, πάντας αὐτοῦ μετέχειν· 11) διὰγαθὸς ἀνήρ εὐδαίμων ἐστὶ, ἔάν τε μέγας καὶ ἴσχυρός, ἔάν τε σμικρὸς καὶ ἀσθενῆς· 12) ἐλεύθερον εἶνε ἐγώ μὲν οἴμαι ἀντάξιον εἶνε τῶν πάντων χρημάτων· 13) καὶ θηγάκουσ' δύμας πολλὴν πρόνοιαν εἰχεν εὐσχήμως πεσειν.

78. Ο γάρ καὶ οἱ συμπεραδυτικοὶ δύνδεδμοι.

1) πολλὰς ἀν εὔροις μηχανάς· γυνὴ γάρ εῖ· 2) παραπλήσιον πρᾶγμ' ἐστι γῆρας καὶ γάμος· τυχεῖν γάρ αὐτῶν ἀμφοτέρων σπουδάζομεν, διαν δὲ τύχωμεν λυπούμεθα· 3) φέρε δῆ, δητορικῆς γάρ φῆς ἐπιστήμων εἶναι, ἡρητορικὴ περὶ τὶς τῶν ὅντων τυγχάνει οὖσα; 4) τὸ γε φιλομαθὲς καὶ φιλόσοφον ταῦτα· ταῦταν γάρ ἔφη· 5) οἱ δὲ Κερκυραῖοι, ἦν γάρ νύξ, ἐφοδήθησαν μὴ πολέμιαι ὡς· 6) πρῶτον μὲν οὖν τοὺς παλαιοὺς κινδύνους διειπι. Ἀμαζόνες μὲν γάρ ήσαν Ἀρεως θυγατέρες· 7) μέριστον δὲ τεκμήριον· οὐ γάρ μόνον ἡμᾶς, ἀλλὰ καὶ τὴν Δακεδαιμονίων πόλιν διέφθειρε· 8) καὶ γάρ εἰ μυθώδης ὁ λόγος γέγονεν, δύμας δηθῆναι προσήκει· 9) τὸ δίκην διδόναι πάσχειν τι ἔστιν ἡ ποιεῖν; πάσχειν· οὐκοῦν ὑπό τινος ποιούμενος; πῶς γάρ οὐ; ὑπό γε τοῦ κολάζοντος· δὲ δρθῶς κολάζων δικαίως κολάζει· ναῦ· δίκαια ποιῶν ἡ οὐ; δίκαια· οὐκοῦν δ κολαζόμενος δίκην διδούς δίκαια πάσχει· φαίνεται· τὰ δὲ δίκαια που καλὰ ὡμολόγηται; πάνυγε τούτων ἀρα δ μὲν ποιεῖ καλά, δ δὲ πάσχει· ναῦ· οὐκοῦν εἰπερ καλά, ἀγαθά; ἀνάγκη ἀγαθὰ ἀρα πάσχει δ δίκην διδούς; Σοίκεν· ὠφελεῖται ἀρα· 10) ἐπιθύμεθα διτὶ τὸ πλοίον ἐκ Δήλου ἀφιγμένον εἰη· παραγγελαμεν οὖν ἀλλήλοις ἥκειν ώς πρωταίτατα εἰς τὸ εἰωθός· 11) ἐλεγόν τινες ἔτι κατίδοιεν στράτευμα· ἔδοκει δὴ τοῖς στρατηγοῖς δικασκηνοῦν· 12) οὐκοῦν ἀποδέδεικται διτὶ ἀληθῆ ἐλέγετο· 13) τοιγαροῦν μονώτατα ἐπώνυμοι τῆς χώρας εἰσὶ· 14) εὐήθεις νέοι ὄντες οἱ ἐπιεικεῖς φαίνονται· τοιγάρτοι, ἦν δ' ἐγώ, οὐ νέον ἀλλὰ γέροντα δεῖ τὸν ἀγαθὸν δικαστὴν εἶνε· 15) μάλ' εἰκότιως εἰρηκας. Τοιγαροῦν μήπω λήξωμεν τῆς νομοθεσίας· 16) λέγε δὴ τὶς φῆς εἶνε τὸ δισιον; Δέγω τοίνυν διτὶ τὸ δισιόν ἔστιν, διπερ ἐγώ νῦν ποιῶ· 17) ἐγώ εὖ οἰδ' ἔτι εὗξω τὰ νῦν πεπραγμένα καταπραχθῆναι· ἐμοὶ τοίνυν αἰσχιον δοκεῖ τὸ ταῦτα νῦν μὴ κατασχεῖν ἢ τότε μὴ λαβεῖν· 18) διτὶ τῇ στρατιᾳ ἵκανά ἐξελόντες ταῦλα καλέσαντες τὸν Γωδρύν εότε αὐτῷ· οὐτω δὴ λαβόντες ἔκεινοι διτὰ ἔδει ταῦλα ἔδο-

σαν τῷ Γωνδρύᾳ· 19) πρόσθεν οὐκ ἀνήρ ἔδ' ἦν; ἐχθρός γε τῷδε τάνδρὶ καὶ ταῦν ἔτι οὕκουν γέλως ἥδιστος εἰς ἐχθροὺς γελᾶν;

79. Πλάγιος λόγος.

Ἐξηρτημέναι προτάσεις κρίσεως διὰ τοῦ ὅτι καὶ ὡς καὶ πλάγιαι ἐρωτήσεις.

1) Ἡράκλειτος λέγει διε πάντα ῥει καὶ οὐδὲν μένει· 2) οἱ Θαψηγηνοὶ ἔλεγον ὅτι οὐπώποθι οὔτος διπατμὸς διειχθατὸς γένοιτο· 3) (Λυκομήδης) ἔλεγε πρὸς τοὺς Ἀρκάδας ως μόνοις αὐτοῖς πατρὶς Πελοπόννησος εἴη, πλειστον ἐξ τῶν Ἑλληνικῶν φῦλον τὸ Ἀρκαδικὸν εἴη καὶ σώματα ἐγχρατέστατα ἔχει· 4) ἥρετο εἴ τις ἐμοῦ εἴη σφώτερος· 5) ἐτόλμα λέγειν ως χρέα τε πάμπολλα ἐκτέτικε ὑπὲρ ἐμοῦ καὶ ως πολλὰ τῶν ἐμῶν λάβοιεν· 6) ἔλεγεν διτι μόνοι τῶν Ἑλλήιων βασιλεὶς συνεμάχοντα ἐν Πλαταιαῖς καὶ διτι ὕστερον οὐδέποτε στρατεύσαιντα ἐπὶ βασιλέα· 7) ἐδουλεύετο ὅτι χρήσαιτο τῷ πράγματι· 8) ἡ τόρησχν ὅπῃ καθοδομίσωνται· 9) Σωκράτης ἔλεγεν διτι ἁπάντων ἀν τις διάπυρον ἄνθρωκα ἐπὶ τῆς γλώσσης κατάσχοι ἢ λέγον ἀπόροητον· 10) Μὴ σκόπει τι ἀν σε μάλιστα εὐφράνειν, ἀλλὰ πῶς ἀν βελτίων τὴν φυχὴν γένοιο· 11) δρῶ σε ἀποροῦντα ποίαν ὁδὸν ἐπὶ τὸν βίον τράπη.

80. Απαρέμφατον ἐν τῷ πλαγίῳ καὶ λόγῳ ὑποτελῆς πρότασις τοῦ εὐθέος λόγου.

1) ὁ Κῦρος λέγεται γενέσθαι Καμβύσου· 2) Κλέων ἔφη ἐντὸς ἡμερῶν εἰκεσιν ἃ δέξειν Δακεδαῖμονίους ζῶντας ἢ αὐτοῦ ἀποκτενεῖν· 3) φησὶν αὐτὸς αἴτιος γεγενῆσθαι· 4) τοὺς Ἀθηναίους ἥλπιζεν ισως οὐκ ἀν ἐπεξελθεῖν καὶ τὴν γῆν οὐκ ἀν περιιδεῖν τιμηθῆναι· 5) ἔλεγεν διτι ἔταιμος εἴη ἡγεισθι αὐτοῖς εἰς τὸ Δέλτα καλούμενον, ἔγθα πολλὰ καὶ ἀγαθὰ λήψοιντο· 6) ἀλλος ἀνέστη ἐπιδεικνὺς ως εὐηθες εἴη ἡγεμόνας αἰτεῖν, φῶ λυμανόμεθα τὴν πρᾶξιν· 7) Διονύσιος ἔλεγεν διτι δυστυχεστάτων ἐκείνων εἶημεν στρατείαν ἐστρατευμένοι, ἐν ἃ πολλοὶ ἡμῶν ἀπέθανον· 8) ἡ πελλουν αὐτῷ διτι εἰ λήψονται ἀποδιδράσκοντα τὴν δίκην ἐπιθῆσοιεν· 9) παρῆγγειλαν, ἐπειδὴ δειπνήσειαν, συσκευασαμένους πάντας ἀναπαύεσθαι καὶ ἐπεσθαι, ἥντικ' ἀν τις παραγγέλλῃ· 10) ὁ Κλέανδρος εἰπεν διτι Δέξιππον οὐχ ἐπαινοῦη, εἰ ταῦτα πεποιημὸς εἴη· 11) Εὐχόρας ἥγειτο, εἰ καλῶς τὴν αὐτοῦ φρόνησιν παρασκευάσειε, καλῶς αὐτῷ καὶ τὴν βασι-

λειαν ἔξην 12) ἡδέως ἀν πυθοίμην, τίν' ἀν γνώμην περὶ ἐμοῦ εἰχετε,
εἰμὴ ἐτριηράρχησα.

81. Τρέψον ἐν τοῖς ἑξῆς τὸν εὐθὺν λόγον εἰς πλάγιον.

- 1) Ἀνυτος ἐγράφατο : Σωκράτης ἄξιός ἐστι θανάτου τῇ πόλει.
- 2) οἱ προπεμφθέντες σκοποὶ ἔλεγον ; οὐχ Ἰππεῖς εἰσιν, ἀλλ' ὑποξύγια νέμεται· 3) Ἡρακλῆς ἥπόρει : ποίαν δόδον τράπωμαι ; 4) ἐπυνθάνοντο οἱ Ἀρκάδες τῶν περὶ Μενοφῶντα : τί τὰ πυρὰ κατεσβέσατε ; 5) ἡρώτησε τοὺς προφύλακας : ποῦ ἂν ἴδοιμι Πρόδηπον ἢ Κλέαρχον ; 6) Κῦρος ἥρετο : τί τὸ σύννθημά ἐστι ; 7) Δυχομήδης ἔλεγε : μόνοις τοῖς Ἀρκάσι Πελοπόννησος πατρίς ἐστι μόνοι γὰρ αὐτόχθονες ἐν αὐτῇ οἰκοῦσι· 8) ἡσόμην : εἰσὶ τινες μάρτυρες, ὃν ἐναντίον ἀπέδοτε ; 9) δ Κῦρος ἀπεκρίνατο : ἀκούω Ἀβροκόμαν ἔχθρον ἀνδρα ἐπὶ τῷ Εὐφράτῃ ποταμῷ εἶναι πρὸς τοῦτον οὖν βούλομαι ἐλθεῖν· 10) ἐγώ φημι : ταῦτα φλυαρίαι εἰσί. 11) χρὴ ἐρωτᾶν Κῦρον· τί βούλει ἡμῖν χρῆσθαι ; 12) ἀγαγόντες τοὺς ἀνθρώπους ἥλεγχον : ἵστε τινὰ ἀλλην δόδον ἢ τὴν φανεράν ; δ μὲν εὖν ἔτερος ἔφη ὅυκ οἶδα. 13) ἐπειδὴ οὐδὲν ὡφέλιμον ἔλεγεν, δρῶντος τοῦ ἑτέρου κατεσφάγη· δὲ λοιπὸς ἔλεξεν : οὗτος μὲν οὐ φησι διὰ ταῦτα εἰδέναι, διὰ τοῦτῷ τυγχάνει θυγάτηρ ἐκεῖ παρ' ἀνδρὶ ἐκδεδομένη· ἐγὼ δὲ ἡγήσομαι δυνατὴν καὶ ὑποξυγίοις πορεύεσθαι δόδον· ἐρωτώμενος δὲ ἐστι τι ἐν αὐτῇ δυσπάριτον χωρίον ; ἔφη· ἐστιν ἄκρον, δὲ ἐδὺ μή τις προκαταλάβῃ, ἀδύνατον ἐσται παρελθεῖν· δ Θεόγνις καὶ δ Πείσων ἔλεγον ἐνώπιον τῶν τριάκοντα : εἰσὶ τινες τῇ πολιτείᾳ ἀχθόμενοι καλλιστη οὖν ἐστι πρόφασις τιμωρεῖσθαι μὲν δοκεῖν, τῷ δ' ἔργῳ χρηματίζεσθαι. 15) ἐγώ Πείσωνα μὲν ἡρώτων : βούλει με σῶσαι χρήματα λαβών ; δ δ' ἔφασκε : πολλά ἐστι ; εἰπον εὖν : ταλαντον ἀργυρίου ἔτοιμός είμι δοῦναι· δ δ' ὠμολόγησε : ποιήσω ταῦτα. 16) Μηλόδιος καὶ Μνησιθείδης ἥροντο ἡμᾶς : ποῦ βαδίζετε ; 17) Ἀριαλος εἰπεν αὐτοῖς· ταύτην μὲν τὴν ἡμέραν περιμείναμι ἀν ὑμᾶς, εἰ μέλλετε ἥκειν, τῇ δ' ἀλλῃ ἀπέρχομαι ἐπ' Ἰωνίας, δθεν περ ἥλθον· 18) ἐλέχθη : οἱ Πελοποννήσιοι φάρμακα ἐμβεβλήμασιν εἰς τὰ φρέατα· 19) ἡτάσατο με Ἀνδροτίων· ἀπέκτοντας τὸν σεαυτοῦ πατέρα· 20) Κῦρος ἐπηρώτα τὸν Τιγράνην : ποιά ἐστι τῶν δρέων, δόπθεν οἱ Χαλδαῖοι καταδέοντες λητίζονται ; 21) Κῦρος διέσχετο τοῖς Μιλησίοις φυγάσιν· ἐὰν καλῶς

Κατεβαίνη Συντακτικὸν δευτέρα ἔκδοσις

14

καταπράξω, ἐφ' ἂ στρατεύομαι, οὐ πρόσθεν παύσομαι, πρὸν ἀν
ῦμᾶς καταγάγω οἴκαδε.

82. Λίτιολογικαὶ προτάσεις.

1) οἱ Ἀθηναῖοι ἐνόμιζον ἡσσᾶσθαι, δτι οὐ πολὺ ἐνίκων· 2) ἐπεδὴ
οὐκ ἐθέλεις καὶ ἐμοὶ τις ἀσχολία ἔστι καὶ οὐκ ἀν οἶος τ' εἶην σοι
παραμείναι ἀποτελοντι μακροὺς λόγους, ἀπειμι· 3) δτε ταῦθ' οὔτεως
ἔχει, προσήκει προθύμως ἐθέλειν ἀκούειν τῶν βευλομένων συμβου-
λεύειν· 4) δημοδέρος βασιλεύς, ἐπει οὐτιδανοῖσιν ἀνάσσεις· 5)
πρὸς ταῦτα κρύπτε μηδέν, ὡς δ πανθ' ὅρῶν καὶ πάντ' ἀκούων πάντ'
ἀναπτύσσει χρόνος· 6) οὐκ ἡτχύνθη, εἰ τοιοῦτον κακὸν ἐποίει· 7) οἱ
Σπαρτιαῖται Εενοφῶντι ἐνεκάλουν δτι οὐκ εἶχον τὸν μισθόν· 8) οἱ
Ἀθηναῖοι ἐνόμισαν λελύσθαι τὰς σπονδάς, διότι εἰς χεῖρας ἥλθον·
9) οἱ Ἑλληνες ἐθαύμαζον, δτι εὐδαμοῦ Κύρος φαίνοιτο.

83. Τελικαὶ προτάσεις.

1) Μένων δ Θετταλὸς δῆλος ἦν ἐπιθυμῶν ἀρχειν, δπως πλοίω
λαμβάνοι· 2) φίλος τε ἐβεύλετο είναι τοῖς μέγιστον δυναμένοις ἵνα
ἀδικῶν μὴ διδοίη δίκην· 3) Μή σπεῦδε πλουτεῖν μὴ ταχὺ πένης
γένη· 4) ἐὰν τίς σοι κάμινη τῷ, οἰκετῷ, παρακαλεῖς ιατρούς, δπως
μὴ ἀποθάνῃ· 5) παρανησχον φρυκτοὺς πολλούς, δπως ἀσφῆ τὰ
σημεῖα τῆς φρυκτωρίας ἢ καὶ μὴ βοηθοῖεν· 6) τὰς ἀρετὰς ἐπιτη-
δεύομεν οὐχ ἵνα τῷ ἄλλων ἔλαττον ἔχωμεν, ἀλλ' δπως ἀν μετὰ
πλειστων ἀγαθῶν τὸν βίον διάγωμεν· 7) τοιούτους ἡμεῖς παραλα-
βόντες ἐφυλάττομεν ἄν, ἵνα μηδεὶς αὐτοὺς διέφθειρε· 8) τὸν ποι-
μένα ἐπιμελεῖσθαι δεῖ δπως σῶαι τε ἔσονται αἱ οἰες καὶ τὰ ἐπι-
τήδεια ἔξουσι· 9) δέδοικα μὴ οὐκ ἔχω ίκανούς, οἷς δῶ.

84.

1) μελέτα περὶ καλῶν ἐπιτηδευμάτων νὰ λέγῃς, διὰ νὰ συνη-
θίσῃς¹ νὰ ἔχῃς φρονήματα² δμοισα μὲ τὰ εἰρημένα· 2) δ Κύρος
(ἔστειλε καὶ) προσεκάλεσε³ τὰς ναῦς, διὰ νὰ ἀποβιβάσῃ δπλίτας·
3) δ Τισσαφέρνης διανοεῖται νὰ διαλύσῃ τὴν γέφυραν, διὰ νὰ μὴ
διαβῆτε· 4) τοῦτο ἔδω τὸ σκιάδιον κράτει ὑπεράνω μου,⁴ διὰ νὰ
μὴ μὲ βλέπωσιν οἱ θεοί· 5) μὴ φθόνει τοὺς εὐτυχοῦντας⁵ διὰ νὰ
μὴ φανῆς⁶ δτι εἰσαι κακός· 6) εἰθε νὰ ἡσο φρονιμώτερος, διὰ νὰ

1) ἐθίζεσθαι· 2) φρονεῖν· 3) μεταπέμπεσθαι.

4) ὑπερέχειν· 5) δοτική· 6) δοκεῖν.

μὴ ἔλεγες τοιαῦτα· 7) διὰ νὰ μὴ δώσῃ δίκην, τὴν πόλιν ἔχθρὰν εἰς τὴν πόλιν ἔχει κάμει· 8) εἴθε τὰ πράγματα νὰ είχον φωνήν, διὰ νὰ ἥσαν τίποτε οἱ δεινοὶ εἰς τὸ λέγειν· 9) οἱ Κορίνθιοι ἐνήργουν εἰς τὴν Σπάρτην, δπως γίνη δ πόλεμος κατὰ τῶν Ἀθηναίων· 10) φοβεῖται μήπως πάθη τὰ ἔσχατα.

85. Προτάσεις ἀκολουθίας.

1) νυκτερεύοντων δ' αὐτῶν ἐνταῦθα ἐπιπλει τοιαῦτα χιῶν δελετος, ὡστε ἀπέκρυψε καὶ τὰ δπλα καὶ τὸν ἀνθρώπους· 2) παθὼν ἀντέδρων, ὡστ' εἰ φρονῶν ἕδρων, οὐδὲ ἀν ὁδὸν ἐγιγνόμην κακός· 3) πλοια ἥμιν πάρεστιν, ὡστε, δπη ἀν βούλησθε, ἔξαιφνης ἀν ἐπιπέσοιτε· 4) οὐδεὶς πώποτε εἰς τοσοῦτον ἀνανδρίας ἀφίκετο ὡστε τοιοῦτόν τι τολμῆσαι ποιεῖν· 5) οἱ Αἰγύπτιοι τὰς ἀσπίδας μείζους ἔχουσιν ἢ ὡστε ποιεῖν τι καὶ δρᾶν· 6) ἔυμμαχίαν ἐποιήσαντο ἐπὶ τοισδε, ὡστε μήτε Ἀμπρακιώτας στρατεύειν ἐπὶ Πελοποννησίους μήτε Ἀκαρνανας ἐπ' Ἀθηναίους· 7) ἀλλά μοι δοκεῖ τοσοῦτον χωρίον κατασχεῖν, δσον ἔξω τοὺς ἔσχάτους λόχους γενέσθαι τῶν πολεμίων κεράτων.

86.

1) Ὁ Ξέρηνς δ βχσιλεύεις τῆς Ἀσίας ἥλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα μὲ χιλίας διακοσίας ναῦς, τοῦ δὲ πεζοῖκου στρατοῦ τόσον ἀπειρον τὸ πλῆθος ὥδηγει¹, ὡστε καὶ τὰ ἔθνη, τὰ δποια μαζί του ἤκολούθη² θηταν δύσκολον ἥθελεν εἶναι νὰ ἀριθμῇ³ τις· 2) πρὸς δλους τοὺς μετὰ τοῦ Δημοσθένους γίνεται συνθήκη⁴ δπὸ τῶν Συρακουσίων ἐπὶ τῷ δρῷ νὰ παραδώσωσι τὰ δπλα καὶ νὰ μὴ φογευθῇ κανείς· 3) ζηλεύω τοὺς υἱούς τῶν, ἀποθανόντων, διότι εἰνε νεώτεροι ἢ ὡστε νὰ γνωρίζωσι⁵ ποίους πατέρας ἔχουσι στερηθῆ· 4) ἐγὼ γνωρίζω διι οὐδόλως ἔχω ἀδικήσει αὐτόν· ὡστε δε λέγῃ δτι θέλει· 5) πρέπει οἱ φύλακες νὰ δέχωνται παρὰ τῶν ἄλλων πολιτῶν μισθὸν διὰ τὴν φρούρησιν⁶ τόσον, ὡστε μήτε νὰ περισσεύῃ⁷ εἰς αὐτούς, μήτε νὰ εἶνε ἐλλιπής⁸· 6) ή Ἀττικὴ εἶνε ἐκ φύσεως⁹ τοιαύτη, ὡστε πλείστας προσόδους νὰ παρέχῃ· 7) οὗτος εἶνε δ συκοφαντῶν, ὡστε οὐδὲν αὐτοῦ δικαίως ἥθελετε ἀποδέχεσθαι· 8) ἐγὼ τοιοῦτον εἰς τὰς συμφορὰς τῆς πόλεως παρέσχον τὸν ἔκυτόν μου, ὡστε, ἐάν

1) ἀγειν· 2) καταλέγειν· 3) διμολογία. 4) εἰδέναι· 5) φυλακή· 6) περιεῖναι· 7) ἐνδεῖν· 8) πεφυκέναι.

ὅλοι εἰχον τὴν αὐτὴν γγώμην μὲν ἐμέ, κανεὶς ἐξ ὑμῶν δὲν ἥθελε πάθει τίποτε.

87. ὑποθετικοὶ λόγοι.

1) εἰ φιλεῖς με, μῆτερ, μὴ λέγε ἐφ' ἕκαστι ω τὸ γένος· 2) Κλέ-
αρχος εἰ παρὰ τοὺς ὅρκους ἔλυε τὰς σπονδάς, ἔχει τὴν δίκην· 3)
εἰ θέλεις, δίδαξον· 4) εἰ δοκεῖ, πλέωμεν· 5) πολλὴ ἀν τις εὑδαι-
μονία εἶη περὶ τοὺς νέους, εἰ εἰς μὲν μόνον αὐτοὺς διαφθείρει,
οἱ δὲ ἄλλοι ὠφελοῦσιν· 6) χάριν εἴσομαι, ἐὰν ἀκούητε· 7) εὰν
ἔτι μίαν μάχην Ῥωμαίους νικήσωμεν, ἀπολούμεθα· 8) ἀν γλαῦξ
ἀνακράγγη, δεδοίκαμεν· 9) ἦν ἐγγὺς ἔλθειν θάνατος, εὐδεὶς
βούλεται θνήσκειν· 10) εἰ τις αὐτῷ περὶ τον ἀντιλέγοι, ἐπὶ τὴν
ὑπόθεσιν ἐπανῆγεν ἀν πάντα τὸν λόγον· 11) ἐπιλίποι ἀν ἡμᾶς ὁ
πᾶς χρόνος, εἰ πάσας τὰς ἐκείνους πράξεις καταριθμησαίμεθα·
12) εἰ τὸ ἔχειν οὐτως ὡς τὸ λαμδάνειν ἥδυ ἦν, πολὺ ἀν διέφερον
εὐδαιμονίᾳ οἱ πλούσιοι τῶν πενήτων· 13) οὐκ ἀν ἐποίησεν Ἀγα-
σίας ταῦτα, εἰ μὴ ἐγὼ ἐκέλευσα· 14) εἰ οἱ ἄλλοι ἥθελον τοιοῦ-
τοι εἶναι, δρῳὴ ἀν ἡμῶν ἡ πόλις ἦν καὶ οὐκ ἀν ἐπεσε τοιοῦτον
πτῶμα· 15) πραπλήσιον οἱ τοιοῦτοι πάσχουσιν, ὥσπερ ἀν εἰ τις
ἴππον ητήσαιτο καλὸν κακῶς ἴππεύειν ἐπιστάμενος· 16) εἰ μὲν
ἐγὼ ὑμᾶς ίκανῶς διδάσκω οἷς τοιοῦτον δεῖ πρὸς ἄλλήλους εἶναι· εἰ δὲ
μὴ καὶ παρὰ τῶν προγεγενημένων μανθάνετε· 17) δοτις ὑπέχει
χρυσίψ τὴν χειρα, καὶ μὴ φῇ, πονηρὰ βούλεται· 18) εἴπερ τινὲς
καὶ ἄλλοι ἀξιοὶ νομίζομεν εἶναι τοις πέλας ψόγον ἐπενεγκεῖν· 19)
δὲ μὲν οὖν παρῶν κατέρρει, εἴπερ ποτέ, πολλῆς φροντίδος καὶ βου-
λῆς δεῖται.

88.

1) ἀν σήμερον εἶναι ἀποθαμένος, καὶ αὔριον θὰ εἶνε ἀπο-
θαμένος· 2) ἀν ὑπάρχωσι θεοί, ὑπάρχουσι καὶ ἔργα θεῶν· 3) θὰ
ἔλθω πρὸς σὲ αὐτοιν, ἀν θέλῃ δὲν θεός· 4) εὐλαβοῦ τὰς διαδο-
λάς, καὶ ἀν (καὶ δσάκις) εἶνε ψευδεῖς· 5) δ Κῦρος ἀν (δσάκις)
τινὰ ἔβλεπεν διιο¹ δειγδες οἰκονόμος, ποτὲ δὲν ἀφήρει, ἀλλὰ
πάντοτε ἔδινε προσέτι²· 6) ἐὰν ὅλοι ἥθελομεν μιμηθῆ τὴν ἀρ-
γίαν καὶ τὴν πλεονεξίαν τῶν Δακκεδαιμονίων, ὅλοι ἥθελομεν χαθῆ-
7) ἀν εἶνε, καθὼς βέδοια³ εἶνε, θεός ἡ θείόν τι δὲν Ἐρώς, δὲν δύ-
νατας νὰ εἶνε κακόν· 8) ἐὰν ἡ ἀρετὴ ἥτο ἄλλο τι παρὰ ἐπε-

1) μετοχή· 2) προσδιδόναι· 3) ὥσπερ οὖν.

στήμη, σαφῶς δὲν θὰ ἡτο διδαχτόν· 9) ἐάν τις ἥθελε σᾶς ἔρω-
τῆσει πολον ἐκ τῶν δύο, ἐνδοξοτέρα σᾶς φαίνεται¹ ἡ πόλις διτ
εἶναι ἐπὶ τῶν σημερινῶν καιρῶν ἡ ἐπὶ τῶν προγόνων, διτες ἥθελετε
δμοιογήσει διτες ἐπὶ τῶν προγόνων· 10) ἐάν διέττατον² νὰ συμ-
πλέωμεν, θὰ ἐλύσουντο αἱ σπονδαί· 11) ἐάν μὲν ἐκουσίως³ πει-
θηται· ἀλλως διορθώνουσιν⁴ αὐτὸν μὲ ἀπειλὰς καὶ μὲ ἔνδον⁵· 12)
πρέπει νὰ κάμψῃς ταῦτα, εἴτε θέλεις, εἴτε ὅχι· 13) συμφέρει εἰς
σᾶς ὑπὲρ πάντα τὸ νικᾶν.

89. Ἀναφορικαὶ προτάσεις.

1) Κύρος ἡρεῖ Βακτρίων καὶ Ἰνδῶν καὶ Κιλίκων καὶ ἀλλων δὲ
παμπόλλων ἔθνῶν, ὃν οὐδ' ἂν τὰ δνδματα ἔχοι τις εἰπεῖν· 2)
οὐκ ἔστιν οὐδεὶς δστις οὐχ αὐτὸν φιλεῖ· 3) ἔλεγον διτες ἥκοιεν
ἥγεμόνας ἔχοντες, οἱ αὐτούς, ἐὰν σπονδαί γένωνται, ἀξουσιν ἔν-
θεν ἔξουσι τὰ ἐπιτήδεια· 4) τῶν Ἑλλήνων οἱ μὴ ἔτυχον ἐν ταῖς
τάξεις ὄντες, εἰς τὰς τάξεις ἔθεον· 5) ἀνὴρ δικαιός ἔστιν οὐχ ὁ μὴ
ἀδικῶν, ἀλλ⁶ δστις ἀδικεῖν δυνάμενος μὴ βούλεται· 6) οὓς ἀν
βούλη ποιήσασθαι φίλους, ἀγαθόν τι λέγε περὶ αὐτῶν πρὸς τοὺς
ἀπαγγέλλοντας· 7) νέος ἀπόλλυται δην τιν⁷ ἀν φιλῆ θεός· πολλὴ
ἡ ἀφθονία τῷ Κύρῳ τῶν θελόντων κινδυνεύειν, δπου τις οἶτιο
Κύρον αἰσθήσεσθαι· 9) πολλάκις καὶ δπου μέλλοις ἀριστοποιεῖσθαι
τὸ σιράτευμα, ἐπανήγαγεν δι, τὸ κέρας· 10) πονηρός ἔστι προστά-
της, δστις τοῦ παρόντος χρόνου ἐπιμελεῖται, ἀλλὰ μὴ καὶ τοῦ
μέλλοντος προνοεῖται· 11) διεφ σοφία μὴ προσείη, οὐκ ἀν
εύδαιμων ποτὲ γένοιτο· 12) ἀ τις μὴ προσεδόκησεν, οὐδὲ φυλά-
ξασθαι ἐγχωρεῖ.

90.

1) ἔτυχεν ἡ πρύμνα νὰ είνε ἐστεμμένη τοῦ πλοίου, τὸ δποῖον
πλοῖον εἰς Δῆλον οἱ Ἀθηναῖοι πέμπουσι· 2) δὲν είνε εὔχολον⁸
νὰ εύρῃ τις ἔργον, διὰ τὸ δποῖον δὲν ἥθελε κατηγορηθῆ⁹· 3) ἡ
μήτηρ είνε εἰς τὴν οἰκίαν, τὴν δποίαν σὺ μὴ φοβηθῆ¹⁰· 4) δλαι
σχεδὸν αἱ πόλεις τῆς Πελοπονῆσου ἔστειλαν εἰς τὴν Σπάρτην πρέ-
σεις, οἵτινες νὰ πείσωσι τοὺς Δακκεδαιμονίους νὰ ἀνυλάβωσι¹¹
τὸν πόλεμον κατὰ τῶν Ἀθηναίων· 5) πολλοὶ ἐμακάριζον τοὺς γο-
νεῖς του, διότι τοιαῦτα τέκνα είχε· 6) τις είνε τέσσον δυστυχής,

1) δοκεῖν 2) κελεύειν 3) ἐκών 4) εύθυνειν· 5) πληγαί· 6) ὁάδιον.
7) αἰτίαν ἔχει· 8) αἴρεσθαι.

δστις θὰ θελήσῃ τὴν πατρίδα χάριν μικροῦ κέρδους νὰ ἀφῆσῃ νὰ
χαθῇ· 7) δσον μεγαλύτερα εἰς τοῦτον δωρῆσης τόσον μεγαλύ-
τερα ὑπὸ τούτου καλὰ θὰ πάθῃς· 8) δπον ἀν εἶσαι, θὰ σὲ ἵδη δ
Θεός, ἀν πράξῃς τι κακόν· 9) ἥθελον διστάζει· νὰ ἐμβαίνω εἰς τὰ
πλοῖα, τὰ δποῖα ἥθελε δώσει δ *Κῦρος*· 10) αἱ φάλαγγες, ἀφ' οὐ
ὑφάνωσι· λεπιὰ ἀράχνικ, δτι ἔδω πέσῃ, τοῦτο ὡς τροφὴν μετα-
χειρίζονται· 11) τοὺς νεκροὺς ἔθαψαν δπον ἀκριβῶς· ἐπεσον
δποιοὺς δὲ δὲν εὔρισκον, κενοτάφιον εἰς αὐτοὺς ἔκαμναν μέγα·
12) δστις δὲν εἶνε αὐτάρκης, ἐνῷ εἶνε πολυέξοδος, ἀλλὰ πάντοτε
ζητεῖ ἀπὸ τοὺς ἄλλους καὶ ἐνῷ λαμβάνει δὲν δύναται νὰ ἀποδίδῃ,
δὲν σοι φαίνεται καὶ εὗτος δτι εἶνε δύσκολος φίλος·;

91. χρονικαὶ προτάσεις.

1) ἡνίκα δεῖλη ἐγένετο, ἐφάνη κονιορτὸς ὥσπερ νεφέλη λευκῆ·
δτε δ' ἐγγύτερον ἐγίγνοντο, τάχα δὴ καὶ χαλκός τις ἡστραππεῖ, καὶ
αἱ λόγχαι καὶ αἱ τάξεις καταφανεῖς ἐγίγνοντο· 2) οὕπω πολλαὶ ἡμέ-
ραι, ἀφ' οὐ ἀντιταξάμενοι τούτοις πολλαπλασίους ἡμῶν αὐτῶν
ἔνικάτε σύν τοῖς θεοῖς· 3) τότε τὰς γυναῖκας δεδιέναι μάλιστα δεῖ,
δταν τι περιπλάττωσι τοῖς χρυσοῖς λόγοις· 4) ἦν με καταλίπυγς
ἐνταῦθα καὶ μάθω ἱππεύειν, δταν μὲν ἐν Πέρσαις ὡς, οἴμασι σοι
ἐκείνους τοὺς ἀγαθοὺς τὰ πεῖσικὰ ῥαδίως γικήσειν, δταν δὲ εἰς Μή-
δους ἔλθω, ἐνθάδε πειράσομαι τῷ πάππῳ συμμαχεῖν· 5) τῇ Οἰνόη
φρουρίῳ εἰ 'Αθηναῖοι ἔχρωντο, δπότε πόλεμος καταλάβοι· 6) ἐπεὶ
τοῦτο γένοιτο ἥκον ἀν οἱ στερόμενοι ὡς ἡδικημένοι· 7) περιμένετε
ἔστι· ἀν ἔλθω· 8) πολλοὶ ἀνθρώποι ἀποθνήσκουσι πρότερον πρὸν
δῆλοι γίγνεσθαι οἰοι ἡσαν· 9) πειητής οὐ πρότερον οἴρει τε ποιεῖν,
πρὸν ἀν ἔνθεος γένηται· 10) οὐδὲν ὅρνεον ἔδει, δταν πεινῆ ἦ
δύγοι ἦ τινα ἄλλην λύπην λυπῆται· 11) οἱ Πέρσαι οὐ διηλλάττοντο
τοῖς ἀποστᾶσι, πρὸν κύριοι γένοιντο τῶν σωμάτων.

92.

1) ἀφ' οὐ ἦ Μανδάνη ἡτοιμάξετο· νὰ ἀπέλθῃ, τὴν παρεκάλει·
δ 'Αστυάγης νὰ ἀφῆσῃ· τὸν Κῦρον· 2) δτε εὐτυχεῖς πρὸ πάντων,
μὴ μεγαλοφρόνει· 3) ἀφ' οὐ ἐπιθυμίαι χαλαρωθῶσι· τότε
εἰμεθιχ ἀπηλλαγμένοι πολλῶν καὶ μαινομένων δεσποιῶν· 4) ἀφ' οὐ

1) προΐεσθαι· 2) ὄκνεῖν· 3) μετοχή· 4) περ· 5) δαπανηρός· 6) παρα-
σκευάζεσθαι· 7) δεῖσθαι· 8) καταλείπειν· 9) χαλᾶν.

νυμφευθῆς, οὐδὲ τοῦ ἔαυτοῦ σου εἰνε δυνατὸν¹ νὰ εἰσαι κύριος
5) τότε κάλλιστα συλλογίζεται ἡ ψυχή, ὅταν κανέν εἴκ τούτων δὲν
τὴν παραλυπῇ, μήτε ἀκοὴ μήτε ὅψις μήτε ἀλγησών μήτε ἥδονή·
6) τὸ τῶν τεττέλγων γένος χωρὶς νὰ φάγῃ² καὶ χωρὶς νὰ πίῃ³ εὐθὺς
τραχωδεῖ, ἔως ὅτου ἀποθάνῃ⁴ 7) δὲν πρέπει νὰ ἀπέλθω ἀπ' ἐδῶ,
πρὶν τιμωρηθῶ⁵ 8) οἱ πολέμιοι δὲν ἐφανέρωσαν πρότερον πρὸς
ἡμᾶς τὸν πόλεμον, εἰ μὴ ἀφ' οὗ ἐνόμισαν⁶ τοι καλῶς τὰ ἰδικά
τῶν ἔχουσι παρασκευασθῆ⁷ 9) ἀναβαίνει δὲ Χειρίσοφος ἐπάνω εἰς τὸ
ὅρος, πρὶν λάβῃ εἰδῆσιν⁸ κανεῖς εἴκ τῷ πολεμίῳν· 10) βεβαίως⁹
δυσκόλως ἥθελον πείσει τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, δτε μηδὲ σᾶς
δύναμαι νὰ πειθῶ· 11) μὴ πρότερον δικάσῃς, πρὶν καὶ τῶν δύο τὸν
λόγον ἀκούσῃς¹⁰ 12) δὲ Κύρος ἐθήρευεν, δσάκις γέμα¹¹ νὰ γυμνάσῃ
τὸν ἔαυτόν του καὶ τοὺς ἵππους· 13) δὲ Λασθένης ὠνομάζετο φίλος
τοῦ Φιλίππου, ἔως ὅτου προέδωκε τὴν "Ολυμφον.

~~93. Η μετοχὴ (ἐπιθετ. καὶ κατηγορ.)~~

1) Ἀθηναῖοι πρότερον πορθοῦντες τὴν Βοιωτίαν· φοδοῦνται
μὴ οἱ Βοιωτοὶ δηγῶσσι τὴν Ἀττικήν· 2) πρότερος ποτέρου φίλος
γίνεται δὲ φιλῶν τοῦ φιλουμένου ἢ δὲ φιλούμενος τοῦ φιλοῦντος¹².
3) Ξενοφῶν χωρίον ὡνεῖται τῷ θεῷ· ἔτυχε δὲ διαρρέων διὰ τοῦ χω-
ρίου ποταμὸς Σελινοῦς¹³ 4) ἐπὶ τὰ ἡμέρας δσαπερ ἐπορεύθησαν διὰ τῶν
Καρδούχων, πάσας μαχόμενοι διετέλεσαν¹⁴ 5) προκαταλάβωμεν τὰ
ἄκρα, ἐπως μὴ φθάσωσι μήτε δὲ Κύρος μήτε οἱ Κίλικες καταλα-
βόντες· 6) ἔλαθεν ἀποδράς καὶ ἀπεσώθη¹⁵ 7) πόθεν ἂν ὁρθῶς ἀρ-
ξαμεθα ἄνδρας ἀγαθοὺς ἐπαινοῦντες; 8) ἢ καὶ οὐτος οὔχεται
θανὼν; 9) Χειρίσοφος ἔτύγχανεν ἀπών ἐν κώμῃ τινί¹⁶ 10) Σω-
κράτης οὐδὲν ἄλλο ποιῶν διαγεγένηται ἢ διὰ σκοπὸν τὰ τε δίκαια·
καὶ τὰ ἄδικα· Κλέαρχος ἐπιβουλεύων φανερὸς ἔγένετο¹⁷ 12) αἱ
γυναῖκες οὐκ ἡνείχοντο τὸν καπνὸν δρῶσας¹⁸ 13) Θεμιστοκλέα
οὐκ ἀκούεις ἄνδρα ἀγαθὸν γεγονότα; 14) Κλέαρχος ἐπὶ τοὺς
πολεμίους οὐκ ἡγεν· γέδει γάρ τοὺς στρατιώτας ἀπειρηκότας καὶ
ἀπίτους ὅντας¹⁹ 15) ἡκουσα δὲ τοῦ Σωκράτους καὶ περὶ οἰκογο-
μίας τοιάδε διαλεγομένου²⁰ 16) Κύρος ἡσθη τὸν ἐκ τῶν Ἑλλήνων
εἰς τοὺς βαρδάρους φόνον ἰδών²¹ 17) παῦσαι ὡς μακάριε, πολλάκις
μοι λέγων τὸν αὐτὸν λόγον²² 18) δρῶ τὸν πόλεμον ὑμῖν πολλῶν

1) ἔξεῖναι· 2) ἄστος· 3) ἀποτος· 4) διδόναι δίκην· 5) ἐκφαίνειν·
6) αἰσθάνεσθαι· 7) ἥπου.

κακῶν αἰτιον γεγενημένον· 19) μὴ περιίδωμεν ὑβρισθεῖσαν τὴν Δακεδαίμονα καὶ καταφρονηθεῖσαν· 20) οὐδένα οἶδα μισοῦντα τοὺς ἐπαινοῦντας· 21) οὐλέπτων δταν τις ἐμφανῶς ἐφευρεθῆ, σιγᾶν ἀνάγκη· 22) σύνιστε πολλοὺς καὶ μεγάλους οἰκους, ὅπε τῶν κολληκεύντων ἀναστάτους γεγενημένους· 22) ἥδιστον αὐτὸν ἔαυτῷ συνειδέναι μηδὲν ἔξημαρτηκότι.

94.

1) τις ἦτο ἐκεῖνος δ ὁποῖος ἐβοήθησε τοὺς Βυζαντίους καὶ τοὺς ἔσωσε; 2) διαφέρει ἐκεῖνος δ ὁποῖος εἶνε γυμνασμένος ἀπὸ ἐκεῖνον δ ὁποῖος δὲν εἶνε γυμνασμένος· 3) πατήρ δ ὁποῖος ἀπειλεῖ, δὲν ἔχει μέγαν φόβον· 4) κήδεται τις μάλιστα τοῦτο, τὸ διποίον τυγχάνει νὰ ἀγαπᾷ· 5) δστις εὐχαριστεῖται νὰ λέγῃ πάντοτε εἶναι ὀχληρὸς² εἰς τοὺς ἀκούοντας χωρὶς νὰ τὸ καταλαμβάνῃ· 6) δ Ἀγαμέμνων ἔπαυσε τοὺς βαρβάρους νὰ ὑβρίζουν· 7) ἐγὼ ποτὲ δὲν θὰ παύσω νὰ μισῶ τὰς γυναῖκας· 8) πᾶς; ἀνὴρ καὶ ἂν εἶνε δοῦλος εὐχαριστεῖται νὰ βλέπῃ τὸ φῶς· 9) μετενόουν³ διότι δὲν ἐσηκώθηκαν⁴ πρωτήτερχ· 10) ή ψυχὴ φαίνεται δτι εἶνε ἀθάνατος· 11) οἱ Ἑλληνες δὲν ἔγραψι⁵ δτι δ Κῦρος εἶχε φονευθῆ· 12) δ Θεὸς πολλάκις χαίρει τοὺς μὲν μικροὺς μεγάλους νὰ κάμην, τοὺς δὲ μεγάλους μικρούς· 13) περὶ τῶν χρημάτων δὲν ἔντρεπεσαι νὰ φροντίζῃς⁶, πῶς νὰ σοι εἶνε δσον τὸ δυνατὸν πλεῖστα; 14) δ Φιλίππος ἔχει ἐξελεγχθῆ δτι δlla χάριν τοῦ ἔαυτοῦ του κάμνει· 15) βλέπω δτι κανεὶς ἐκ τῶν ἀνθρώπων δὲν διατελεῖ ἀναμάρτητος· 16) πρὸς τοὺς πολεμίους μεγαλοφρονέστεροι γίνονται εἴκενοι οἱ δποῖοι ἔχουσι τὴν συνασθησιν⁷ δτι εἶνε καλῶς ἡσημένοι· 17) ἐγὼ μὲ εὐχαριστησιν⁷ ἀκούω τὸν Σωκράτην νὰ διαλέγηται· 18) οἱ ἀνθρώποι ἔναντίον οὐδενὸς μᾶλλον συνενοῦνται⁸ ή ἔναντίον τούτων, τοὺς δποῖους ἥθελον ἔννοήσει⁹ δτι ἐπιχειροῦν νὰ τοὺς ἔξουσιάζωσιν¹⁰. 19) εἰς τοὺς καλῶς ἐρωτῶντας εὐχαριστοῦμαι νὰ ἀποκρίνωμαι.

95. (ἐπιρροματικῶς).

1) δ Θηραμένης ἀναστὰς ἔλεξεν ὥδε· 2) ἀπήντησα Φιλίππω ἀπιόντι ἥδη· 3) Τισσαφέρνης ἐπιορκήσας αὐτὸς μὲν πολεμίους τοὺς

1) ἦ⁸εσθαι· 2) βαρύς· 3) μεταμέλεσθαι· 4) ἀνίστασθαι· 5) ἐπιμελεῖ-θαι· 6) συνειδέναι· 7) ἥδεως· 8) συνίστασθαι· 9) αἰσθάνεσθαι· 10) ἄρχειν.

Θεούς ἐκτήσατο, τοῖς δὲ "Ελλησι συμμάχοις ἐποίησε· 4) Τισσαφέρνης πορεύεται ώς βισιλέα ἵππεας ἔχων ώς πεντακοσίους· 5) Διὰ τὸ γιγνώσκων δὲ ἀνθρωπος τὰ κακὰ δτὶ κακά ἔστιν, ζμως αὐτὰ ποιεῖ; ἡττώμενος δὲ πόλις ἡδονῆς· 6) οἵτινες σὺ "Αλκηστιν ὑπὲρ Ἀδμήτου ἀποθανεῖν ἀν μὴ οἰομένην ἀθάνατον μνήμην ἀρετῆς περὶ ἔαυτῆς ἔσεσθαι; 7) οἱ ξύμμαχοι τρέσσεις ἔς Λακεδαιμονα ἐπεμψαν Λύσσανδρον αἰτήσοντας ἐπὶ τὰς ναῦς· 8) δέομαι διμῶν ἀκροστάμενος διὰ τέλους τῆς ἀπολογίας, τότε ἥδη φηφίζεσθαι τοῦθ' δτὶ ἀν διμῶν αὐτοῖς ἄριστον νομίζητε εἶναι· 9) δὲ Κύρος ἀμα προῖῶν ἐπεσκοπεῖτο εἰ τι δυνατὸν εἴη τούς πολεμίους ἀσθενεστέρους ποιεῖν· 10) οὐκ ἀν ἥλθον δεῦρο, διμῶν μὴ κελευσάντων· 11) τριῶν θυρῶν οὔσων ἀπασχι ἀνεψιγμέναι ἔτυχον· 12) πάντα δόκει ποιεῖν ώς μηδένα λήσων· 13) Ἀρχέλαος τὸν θείον μεταπεμψάμενος, ξενίσας καὶ μεθύσας, ἐμβαλὼν εἰς ὅμηρον, νύκτωρ ἔξαγαγὼν ἀπέσφαξε καὶ ἥφαντος· 14) δὲ βάρβρον τῷ μεγάλῳ στόλῳ ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα δουλωσάμενος ἥλθε· 15) ὑπὲρ μεγίστων καὶ καλλίστων κινδυνεύσαντες οὕτω τὸν βίον ἐτελεύτησαν· 16) παρήγγειλεν αὐτοῖς συσκευάζεσθαι ώς μάχης ἐσομένης· 17) δταν ἀναγκασθῆ τις δυοὶ κακοὶ τὸ ἔτερον αἱρεῖσθαι, οὐδεὶς τὸ μεῖζον αἱρήσεται, ἔξδν τὸ ἔλαττον· 18) οἱ Συρακόσιοι παρεχελεύοντο κραυγῇ οὐκ ὀλίγῃ χρώμενοι, ἀδύνατον δὲ ἐν νυκτὶ ἄλλῳ τῷ σημῆναι· 19) ἀπειδέψατε πρὸς ἀλλήλους ώς αὐτὸς μὲν ἔκκαστος οὐ ποιήσων τὸ δόξαν, τὸν δὲ πλησίον πράξοντα· 20) ταῦτα ἀφ' εὗ εἰπον, ἀπῆλθον.

96.

1) δ Θιμιστοκλῆς, ἀφ' οὗ ἐν ἔτος ἐκρατήθη¹, ἐδήλωσεν εἰς τὸν βισιλέα ἐκείνα διὰ τὰ δποια εἰχεν ἔλθει· 2) ἀφ' οὗ ἐσηκώθην, τοιουτοτρόπως ἐδῶ ἐπορευόμην· 3) ἐμάχοντο συγχρόνως², ἐν δὲ ἐπορεύοντο· 4) εἰς μεγάλην ἔκτασιν³ ἦσαν τὰ ὑποζύγια, ἐπειδὴ ἐπορεύοντο διὰ στενῆς τῆς δόδοος· 5) δὲ Ἀρταξέρξης συλλαμβάνει τὸν Κύρον διὰ νὰ τὸν φονεύσῃ⁴· 6) Ο Μεγάδακος ἔρχεται εἰς τὴν Ὁλυμπίαν διὰ νὰ θεωρήσῃ· 7) πολλὰ βλέπω πρόβατα, τὰ δποια, ἐὰν ἥθελον ἐκδαρῇ καὶ φουσκωθῆ⁴ εὔκολον ἥθελον παρέχει τὴν

1) ἐπέχειν· 2) ἀμα· 3) ἐπὶ πολύ· 4) φυσᾶν.

διάβασιν· 8) πολλοί νομίζουν δτι εἶνε σοφοί, ἐνῷ δὲν εἶνε· 9) καὶ σύ, ἀν καὶ εἰσαι ταύτης τῆς ἡλικίας, δύγασαι νὰ γίνῃς καλύτερος· 10) δ Ξενοφῶν παρεκάλει αὐτούς... καὶ τελευταῖον ἡγανάκτει· 11) δ Ἀρίστιππος ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν Κύρον ἔως δισχιλίους μισθοφόρους καὶ τριῶν μηνῶν μισθούς μὲ τὴν ἰδέαν δτι τοιουτοτρόπως ἥθελεν ὑπερτερήσῃ τῶν ἐναντιών· 12) δταν τὰ σώματα ἐκθηλύνωνται, καὶ αἱ ψυχαὶ πολὺ ἀσθενέστεραι γίνονται· 13) δ Ξενοφῶν, ἀφ' οὗ ἀνέγνωσε τὴν ἐπιστολήν, συμβουλεύεται τὸν Σωκράτην περὶ τῆς πορείας· 14) ταῦτα πράττουσι μὲ τὴν ἰδέαν δτι ἄλλως δὲν ἥθελον γίνει ἀξιόλογοι· 15) ταύτην τὴν χώραν ἐπέτρεψεν εἰς τοὺς "Ἐλληνας νὰ τὴν διαρπάσωσιν, ἐπειδὴ ἡ το πολεμία· 16) μή, ἐνῷ τοὺς καλυτέρους εἶνε εὔκολον νὰ ἐκλέξῃς φίλους, τεὺς χειροτέρους λάβῃς· 17) δ Μέλητος ἔρχεται διὰ νὰ μὲ κατηγορήσῃ πρὸς τὴν πόλιν· 18) δταν δίδῃ δ Θεός, οὐδαμῶς ισχύει δ φθόνος.

97. Τὰ ἀποφατικὰ μόρια.

1) εἰπεν δτι οὐδὲν αὐτῷ μέλλει τοῦ θορύβου· 2) Θεὸς εἰτ' οὐκ ἔστι, μὴ βούλου μαθεῖν· 3) φυλακτέον ἔστιν δπως μηδὲν ὑμὶν συμβῆσεται κακόν : 4) ὅπότε τὸ δίκαιον μὴ οἶδα δ ἔστι, σχολῇ εἰσομαι εἰς ἀρετὴν τις οὕτα τυγχάνει εἰτε καὶ οὐ· 5) τότε κάλλιστα λογίζεται ἡ ψυχὴ, δταν μηδὲν τούτων αὐτὴν παραλυπῇ, μητ' ἀκοὴ μητ' ὄψις, μήτε ἀλγησῶν μήτε ἥδεν· 6) δει, ὅπότε μὴ ἄλλο τι σπουδαιότερον πράττοιεν, ταύτη τῇ παιδιᾷ ἐχρῶντο· 7) μία κλίνη κεινὴ φέρεται τῶν ἀφανῶν, οὐ δν μὴ εὑρεθῶσιν ἐς ἀναίρεσιν· 8) εἰς τὰ πλοῖα τούς τε ἀσθενοῦντας ἀνεβίβασαν καὶ παῖδας καὶ γυναῖκας καὶ τῶν σκηνῶν ὄσα μὴ ἀνάγκη ἦν ἔχειν· 9) παρεσκευάσμαι μηδενὶ ἀκούειν· 10) ταῦτα ὑμᾶς μὴ ἀγνοεῖν ἥδουλόμην· 11) πολλούς φασι γιγνώσκοντας τὰ δίκαια οὐκ ἐθέλειν πράττειν· 12) ἔγὼ οἴμαι, εἰ τοιαύτην μὴ δύνασαι φέρειν μητέρα, τάγαθά σε οὐδύνασθαι φέρειν· 13) νόμιζε μηδὲν εἶναι τῶν ἀνθρωπίνων βέβαιον· 14) τὸ ἀπραγμόν οὐ σφύζεται μὴ μετὰ τοῦ δραστηρίου τεταγμένον· 15) οἴμαι σε, ἔάν τι αἰσθῇ σεαυτὸν μὴ εἰδότα ζητεῖν τοὺς ἐπισταμένους· 16) Δημοκράτης ἔδόκει πολλὰ ἥδη ἀληθεύσαι τοιαῦτα, τὰ δυτα τε ὡς δυτα καὶ τὰ μὴ δυτα ὡς οὐκ ὄντα· 17) τῆς βουλῆς ἀξιοτυχεῖν, οὐ μὲ τὸν αὐτῷ· 18) ψηφίσασθε τὸν πόλεμον μὴ φοβηθέν-

τες τὸ αὐτίκα δεινόν· 19) λάλος ἐστὶν ὁ χρόνος· οὐκ ἔρωτῶσι λέγει· 20) ἡδὺ τὸ ζῆν, μὴ φθονούσης τῆς τύχης· 21) εἰλόμην ἀποσχέσθαι τῆς τοιαύτης ἰδέας δι' ἀμφότερα, διὰ τε τοὺς οὐκ εὔκαρπω; αὐτῷ χρωμένους καὶ διὰ τὸ μὴ βούλεσθαι ταπεινοτέρους ποιεῖν τοὺς ἡμίθέους.

98.

1) μὴ λανθανέτω σε μηδὲ τοῦτο· 2) ἀνευ τούτου οὐδεὶς εἰς οὐδὲν οὐδενὸς ἀν νιμῶν οὐδέποτε γένοιτο ἄξιος· 3) σμικρὰ φύσις οὐδὲν μέγα οὐδέποτε οὐδένα οὕτε ἴδιώτην οὕτε πόλιν δρᾶ· 4) οὐκ ἐστιν ὅστις τούτων οὐκ ἀν καταφρονήσειν· 5) οὐ μὴ γυναικῶν δειλὸν εἰσοισεις λόγον· 6) οὐ μὴ κακισθεὶς εἰς ἀνανδρίαν πέσῃς· 7) ὡς μὲν οὐκ ἀληθῆ ταῦτ' ἐστιν, οὐχ ἔξετε ἀντιλέγειν· 8) σὺ δὲ οὐ μὴ ἐκπλαγῆς οὐδὲ μὴ αἰσχυνθῆς· 9) πῶς ἀν τολμῶμεν ἔχαργοι εἰνε τὸ καλὸν μὴ καλὸν εἰνε; 10) οὐδεὶς οἶδε τέ ἐστιν ἀλλως λέγων μὴ οὐ καταγέλαστος εἶναι· 11) εἰ δὲ γενησόμεθα ἐπὶ βασιλεῖ τι ἐμποδὼν μὴ οὐχὶ πάντα τὰ δεινάτα παθόντας ἀποθανεῖν; 12) ἀγαθῷ οὐδεὶς περὶ οὐδενὸς οὐδέποτ' ἐγγίγνεται φθόνος· 13) οὐδεὶς ἀπαρνήσεται μὴ οὐκ ἐπίστασθαι τὰ δίκαια.

99.

1) πρέπει νὰ ἐνθυμώμεθα δτι οὐδεὶς ἐκ τῶν ἀνθρώπων οὕτε δλιγαρχικὸς οὕτε δημοκρατικὸς εἰνε· 2) δ λόγος εἰνε δρθός, δτι δὲν εἰνε οἱ πλούσιοι ἀγαθοί· 3) ἐρωτᾶς ἀν δέ μοι φαίνηται καλὴ ἡ δητορική; 4) δταν δὲν συλλάβητε τοὺς ἀδικοῦντας, κολάζετε δποιους τύχη· 5) δταν τις δὲν πείθηται εἰς τὸν καλῶς λέγοντα, ζημιώνεται· 6) ἐὰν δὲν ἥσο πατήρ, θὰ¹ ἔλεγον δτι δὲν σκέπτεσαι καλῶς· 7) διὰ νὰ μὴ δώσῃ δίκην, τὴν πόλιν ἐχθρὸν εἰς τὴν πόλιν ἔχει κάμει· 8) ἐπίσταμαι νὰ βλέπω ἔκεινα, τὰ δποια πρέπει, καὶ νὰ μὴ βλέπω ἔκεινα, τὰ δποια δὲν πρέπει· 9) τὰς δμοίας χάριτας νὰ μὴ ἀνταποδίδῃ τις εἰνε αἰσχρόν· 18) ἐνόμιζον δτι δὲν ὑπάρχει² ἀνθρωπίνη ἐπιμέλεια, διὰ τῆς δποιας οἱ ἀγαθοὶ γίνονται ἀγαθοί· 11) οἱ Αἰγινῆται ἔλεγον δτι δὲν εἰνε αὐτόνομοι κατὰ τὰς σπονδάς· 12) φοβερόν, δταν τις χωρὶς νὰ εἶναι φρόνιμος φαίνεται δτι εἰνε

1) εῦ φρονεῖν· 2) μετοχή.

φρόνιμος· 13) τὰ μήτε ἀγαθὰ μήτε καλὰ δὲν θέλομεν· 14) δὲν
ὑπάρχει οὕτε τεῖχος οὕτε χρήματα οὕτε ἄλλο τὸ ποτε δυσφύλα-
κτον ὡς ή γυνή· 15) σώφρονος ἀτιστίας δὲν ὑπάρχει εἰς τοὺς ἀν-
θρώπους τίποτε χρησιμώτερον· 17) οὕτε ἐπετέθη κανεὶς ἀπὸ κα-
νὲν μέρος οὕτε πρὸς τὴν γέφυραν ἥιδε κανεὶς ἐκ τῶν πολεμίων·
18) ἔως ὅτου ἀναπνέω δὲν (ὑπάρχει φόδος μὴ) θὰ παύσω νὰ φιλο-
σοφῶ· 19) ὅτι δὲν εἶνε ταῦτα ἀληθῆ, δὲν θὰ δυνηθῆτε νὰ ἀντεί-
πητε· 20) οἱ ιατροὶ ἀπαγορεύουν εἰς τοὺς ἀσθενοῦντας νὰ (μὴ)
μεταχειρίζωνται ἔλαιον· 21) αἰσχρὸν εἶνε εἰς ἔμὲ νὰ μὴ λέγω
ὅτι ή ἐπιστήμη εἶνε κάλλιστον πάντων τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων·
22) ἀργεῖσαι ὅτι (δὲν) ἐπραξεῖς ταῦτα;

ΠΙΝΑΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ § 1—11

ΜΕΡΟΣ Α'

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΟΡΩΝ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΕΩΣ

Η ΠΡΟΤΑΣΙΣ ΚΑΙ ΤΑ ΣΥΣΤΑΤΙΚΑ ΑΥΤΗΣ

Τὸ ὄποκείμενον	§ 12—14
Τὸ κατηγορούμενον	§ 15—16
Τὸ συνδετικόν.	§ 17—20
Παράλειψις τοῦ ὄποκειμένου	§ 21—23
Παράλειψις τοῦ κατηγορουμένου.	§ 24
Παράλειψις τοῦ συνδετικοῦ.	§ 25—26
Παράλειψις τοῦ ρήματος	§ 27—28
Παράλειψις πλειόνων δρων τῆς προτάσεως συγχρόνως	§ 29
Συμφωνία τοῦ ρήμ. πρὸς τὸ ὄποκείμ.	§ 30—33
Συμφωνία τοῦ κατηγορ. πρὸς τὸ ὄποκείμενον	§ 34—38
Οἱ διορισμοὶ	§ 39—41
*Ἐπιθετικοὶ διορισμοὶ.	§ 42—48
Παράθεσις ἡ δ παραθετικὸς διορισμός	§ 49—58
*Ἡ ὀνομαστικὴ καὶ ἡ κλητική	§ 59—62
*Ἡ αἰτιατικὴ ὡς ἀντικείμενον	§ 63—65
*Ἡ αἴτ. τοῦ ἀμέτου ἀντικείμενου.	§ 66—70
Διπλῆ αἰτιατική	§ 71—74
Αἰτιατικὴ τῆς τοπικῆς καὶ τῆς χρονικῆς ἐκτάσεως	§ 75
Αἰτιατικὴ τοῦ κατά τι ἡ τῆς ἀναφορᾶς	§ 76
*Ἐπιρηματικὴ αἰτιατικὴ	§ 77
*Ἡ γενικὴ ἐπὶ τῶν οὐσιαστικῶν	§ 78—80
*Ἡ γενικὴ ἐπὶ τῶν ρήμάτων ὡς κατηγορούμενον	
τοῦ ὄποκειμένου	§ 81
*Ἡ γενικὴ ἐπὶ τῶν ρημάτων ὡς γενικὴ τῆς αἰτίας.	§ 82—83
*Ἡ γενικὴ ἐπὶ τῶν ρήμ. ὡς γεν. τῆς ἀξίας . .	§ 84
*Ἡ γενικὴ ὡς ἀντικείμενον	§ 85
» ὡς γεν. τῆς βληγῆς	§ 86
» ὡς γεν. τοῦ χωρισμοῦ καὶ συγχριτικῆς	§ 87—88

Ἡ γενικὴ ἐπὶ τῶν ἐπιθέτων	§ 89—90
Τὰ παραθετικά	§ 91—96
Ἡ γενικὴ ἐπὶ τῶν ἐπιρρημάτων	§ 97—98
Ἡ γενικὴ ἐπιρρηματικῶς	§ 100
Ἡ γνησία δοτικὴ μετὰ ρήματων καὶ ἐπιθέτων . .	§ 101—104
Ἡ δοτ. ἀναπληροῦσα τὴν ἀρχαίαν ὀργανικὴν πτῶσιν	§ 105—110
Ἡ τοπικὴ δοτικὴ	§ 111
Αἱ προθέσεις	§ 111—179
Σύνταξις τῶν μετὰ προθέσεων συνθέτων ρήματων .	§ 180
Ἐπιρρηματικὸν διορισμὸν	§ 181—199
Τὸ ἀπαρέμφατον	§ 200
Τὸ ἀπαρέμφατον μετ' ἄρθρου	§ 201
Τὸ ἀπαρέμφατον ἀνεύ ἄρθρου	§ 202
Τὸ εἰδικὸν ἀπαρέμφατον	§ 203
Τὸ ἀπαρέμφατον μετὰ τοῦ ἀν	§ 204
Τὸ τελικὸν ἀπαρέμφατον	§ 205
Τὸ ὑποχείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου	§ 206
Τὸ ἀπαρέμφατον ἀπολύτως καὶ ἀνεξαρτήτω;	§ 207
Παράλειψις τοῦ ἀπαρεμφάτου	§ 208
Αἱ διαθέσεις τῶν ρήματων—Ἐνεργητικὰ ρήματα .	§ 209—214
Μέσα ρήματα	§ 215—223
Παθητικὰ ρήματα	§ 224—231
Ἀντωνυμίαι.—Προσωπικαὶ.	§ 233—235
Ἡ δριστικὴ καὶ ἐπαναληπτικὴ αὐτὸς.	§ 236—237
Ἀντωνυμίαι αὐτοπαθεῖς	§ 238—239
Ἀντωνυμίαι κτητικαὶ	§ 240—243
Ἡ ἀλληλοπαθής ἀντωνυμία.	§ 244
Ἀντωνυμίαι δεικτικαὶ	§ 245—251
Ἀντωνυμίαι ἀναφορικαὶ	§ 252—265
Ἀντωνυμίαι ἔρωτηματικαὶ	§ 265—276
Ἀντωνυμίαι ἀδριστοί	§ 277—285
Τὸ ἄρθρον	§ 286—299
Εἶδη προτάσεως	§ 300—304
Αἱ ἐγκλίσεις	§ 305—314
Οἱ χρόνοι τοῦ ρήματος ,	§ 315—316
Ἐνεστώς	§ 317—320
Παρατατικὲς	§ 321—323

Αόριστος	§ 324—326
Μέλλων	§ 327—328
Παρακείμενος	§ 329
· Υπερσυντέλικος	§ 330
Τετελεσμένος μέλλων	§ 331
Οἱ χρόνοι ἐν ταῖς ἄλλαις ἐγκλίσεσιν, ἐν τῷ ἀπα- ρεμφάτῳ καὶ ἐν τῇ μετοχῇ	§ 332

ΜΕΡΟΣ Β'.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΣΥΝΔΕΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ

ΠΑΡΑΤΑΞΙΣ ΚΑΙ ΥΠΟΤΑΞΙΣ

α' Παράταξις	§ 333—336
Σύνδεσμοι συμπλεκτικοί	§ 339—351
Σύνδεσμοι ἀντιθετικοί	§ 352—364
Σύνδεσμοι διαζευτικοί	§ 365—366
· Ο αἰτιολογικὸς γάρ	§ 367—368
Σύνδεσμοι συμπερασματικοί	§ 369—374
β' Υπόταξις	§ 375
Εἰδικαὶ προτάσεις	§ 376—377
Πλάγιαι ἔρωτήσεις	§ 378—386
Πλάγιος λόγος	§ 381—385
Αἰτιολογικαὶ προτάσεις	§ 387—396
Προτάσεις ἀκολουθίας	§ 396—397
· Υποθετικοὶ λόγοι	§ 399—412
Τελικαὶ προτάσεις	§ 396—397
· Αναφορικαὶ προτάσεις	§ 413—419
Χρονικαὶ προτάσεις	§ 420—423
· Η μετοχή	§ 424—448
· Απρόσωπα ρήματα	§ 449—454
Τὰ εἰς τὸς καὶ τέος ρηματικὰ	§ 455—460
Τὰ ἀποφατικὰ μόρια	§ 461—470
Τὸ ἀν	§ 472
Μόρια βεβχιωτικὰ	§ 473—482

ΜΕΡΟΣ Γ'

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΛΕΚΤΙΚΩΝ ΤΡΟΠΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΤΑΤΩΝ ΡΗΤΟΡΙΚΩΝ ΣΧΗΜΑΤΩΝ

1. Τρόποι.	.	.	.	.	.	.	§	483
Μεταφορά	.	.	.	.	.	.	§	484
Συνεκδοχή	.	.	.	.	.	.	§	485
Μετωνυμία	.	.	.	.	.	.	§	486
Αντονομασία	.	.	.	.	.	.	§	487
Κατάχρησις	.	.	.	.	.	.	§	488
Υπερβολή	.	.	.	.	.	.	§	489
Αλληγορία	.	.	.	.	.	.	§	490
Ειρωνεία	.	.	.	.	.	.	§	491
Εύφημισμός	.	.	.	.	.	.	§	492
Περίφρασις	.	.	.	.	.	.	§	493
2. Ρητορικὰ σχῆματα	.	.	.	.	.	.	§	494—495
Έπαναστάτωσις ή παλιλλογία	.	.	.	.	.	.	§	496
Έπαναφορά, άντιστροφή, συμπλοκή	.	.	.	.	.	.	§	497
Κύκλος	.	.	.	.	.	.	§	498
Έπανεδος	.	.	.	.	.	.	§	499
Πολύπτωτον	.	.	.	.	.	.	§	500
Συναθροισμός	.	.	.	.	.	.	§	501
Παρονομασία	.	.	.	.	.	.	§	502
Όμοιοτέλευτον, ισόχωλον, πάρισον	.	.	.	.	.	.	§	503
Ερώτησις	.	.	.	.	.	.	§	505
Υποφορά ή άνθυποφορά	.	.	.	.	.	.	§	505
Επιδιόρθωσις ή έπανόρθωσις	.	.	.	.	.	.	§	506
Αναρρώνησις ή έκφώνησις	.	.	.	.	.	.	§	507
Αποστροφή	.	.	.	.	.	.	§	508
Αποσιώπησις	.	.	.	.	.	.	§	509

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ασκήσεις	.	.	.	.	.	.	αλ.	180
Πίναξ περιεχομένων	.	.	.	.	.	.	>	221

024900019925

Άγρια Αθίνας είν

Άγ. Ανδρέας	25	χι.	Μελισσος 16,5
Άγ. Παρακούνης	9		Λαραντίνη 85
Αμαράνθιον	11		Μυροπόντια 38
Βιλια	54		Πάνθεα 26,5
Βούλγαρης	17		Περιπέτεια 42
Βαρυαγιών	92		Ιανουαριον 27
Επιγάδα	14		Περιποτονος 35
Θερινή	10		Μηλαρά 42
Φιλιππούριον	23		Άστρα 71
Εικάσια	19		Παρούσια 22
Γιαννίτσα	22		Πικραρι 20
Ζερβαγιών	11		Πίστος Ρίγην 36
Οικόπεδος	70		Ράφτης 26
Καποδιστρος	45,5		Σημαραργυρων 16
Καραβάση	9		Σταύρω 62
Καραγιάν	44		Στούδια 19
Καρύδια	32	χι.	Στρογγύλη 15
Καραντίνη	34		Τανιάν 25
Καραιναρά	37		
Καρυούνια	14		
Καρυντία	35		
Καρνούρι	24		
Καρκούνιανης	14		
Κατσούνι	52		

Στρατος 8
Χαροκόπειο 7
Χαροβάτη 14
Τίμη
Δράση
Επιτ. Τίμη

Επίκουρη Καθηγήτρια

Επίκουρη Καθηγήτρια

Επίκουρη Καθηγήτρια

